Ondokuzmayıs Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı

1775/21 NUMARALI (H.1292/M.1875-1876/H.1295/M.1878) SAMSUN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

Hazırlayan:
NURULLAH FIRAT

Danışman:
PROF.DR. MUSTAFA ZEKİ TERZİ

Yüksek Lisans

Samsun, 2013

Ondokuzmayıs Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı

1775/21 NUMARALI (H.1292/M.1875-1876/ H.1295/M.1878)SAMSUN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

Hazırlayan:
NURULLAH FIRAT

Danışman:
PROF.DR. MUSTAFA ZEKİ TERZİ

Yüksek Lisans

Samsun, 2013

EK-4: TEZ ONAY SAYFASI

KABUL VE ONAY

[Nurullah FIRAT] tarafından hazırlanan ***[*1775/21 NUMARALI(H.1292/M.1875-1876/H.1295/M.1878)SAMSUN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ**] başlıklı bu çalışma, [……] tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından [Yüksek Lisans Çalışması] olarak kabul edilmiştir.

Başkan: _____

Üye : _____

Üye : _____

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

__ /__ /__

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin, proje aşamasından sonuçlanmasına kadar ki süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet ettiğimi, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu taahhüt ederim.

01.11.2013

Nurullah FIRAT

ÖNSÖZ

Toplumların geleceği açısından geçmişi bilmek ve anlamak çok büyük bir öneme sahiptir. Bu yönüyle geleceğe doğru bilgi aktarılmasında tarihçilere büyük sorumluluklar yüklenmektedir. Tarihi anlamanın en iyi yollarından birisi, sahip olduğumuz birinci el kaynakları inceleyip doğru değerlendirmektir. Çünkü diğer birçok ilim dalında olduğu gibi tarihi, deney ve gözlemle anlamak mümkün değildir.

Osmanlı tarihinin birinci elden kaynaklarından biri de şer'iyye sicil defterleridir. Dolayısıyla bunlar tarih araştırmacıları açısından önemli bir kaynaktır. Şer'iyye sicilleri özellikle bölge araştırmacılığının en önemli unsurlarındandır. Bu belgelerden toplumda meydana gelen birtakım faaliyetlerle ilgili bilgiler elde etmemiz mümkündür. Osmanlı Devleti'nde Kadı tarafından tutulan şer'iyye sicillerinde dönemin sosyal, kültürel, dînî ve ekonomik konulardaki durumları yansıtılmaktadır. Yani olaylar birinci elden ve doğal bir şekilde kayıt altına alınmaktadır.

19. yüzyılın ortalarına kadar toplumların hayat ve geçim tarzı, halkın yetiştirdiği tarım ürünleri, îmal ettiği sanayi ürünleri, meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği ücretler, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktar ve cinsini şer'iyye sicillerini inceleyerek öğrenmemiz mümkündür.

Bu çalışmamızın bölge tarihi açısından yapılacak çalışmalara ve yeni bilgiler oluşturmaya katkı sağlayacağını umuyorum.

Bu çalışmayı yapma konusunda beni teşvik ederek cesaretlendiren, çalışmamın her aşamasında görüş ve düşünceleriyle bana yol gösteren ve her konuda desteğini esirgemeyen kıymetli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Mustafa Zeki TERZİ'ye ve değerli öneri ve katkılarından ötürü Doç.Dr. Metin YILMAZ'a teşekkür eder, saygı ve hürmetlerimi sunmayı görev bilirim. Çalışmamın Samsun'un sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik tarihine bir nebze de olsa katkı sağlaması beni ziyâdesiyle memnun edecektir.

Nurullah FIRAT

Samsun 2013

ÖZETLER

1. Özet

Öğrencinin Adı-Soyadı	Nurullah FIRAT
Anabilim Dalı	İslam Tarihi ve Sanatları
Danışmanın Adı-Soyadı	Prof. Dr. Mustafa Zeki TERZİ
Tezin-Adı	1875–1878 Yıllarına Ait Samsun Şer‘iyye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Transkiripsiyon ve Tahlîli

Bu çalışmayla 19. yüzyılın son döneminde Samsun bölgesinin dîni, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan durumunun tespitine katkıda bulunmayı hedefledik. Samsun'la ilgili kırk üç adet şer'iyye sicil defteri bulunmaktadır. Bu defterlerden şuana kadar tespit edebildiğimiz on dört tanesi ile ilgili çalışma yapılmıştır. Yaptığımız bu çalışmayla hem Samsun'un tarihine katkıda bulunduk hem de bu şer'iyye sicillerinden birini transkribe ederek ilim dünyasına kazândırdık.

Çalışma 1775/21 numaralı ve 1875-1878 tarihlerini içeren Samsun şer'i mahkemesine ait şer'iyye sicil defterinin tahlîlidir. Tez giriş hariç iki bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında, araştırmanın problem ve önemi, veri toplama araçları, araştırmanın sınırlılıkları ile kullanılan yöntemler hakkında bilgi verilmiştir.

Birinci bölümde şer'iyye sicillerinin tanımı ve Samsun mahkemelerinde tutulan şer'iyye sicil defterleri ve bunlar üzerinde günümüze kadar yapılan çalışmalar belirtildikten sonra, 1775/21 numaralı Samsun şer'iyye sicil defterinde geçen kayıtlardan yola çıkarak, Samsun'un 19. yüzyıl sonlarındaki sosyal, kültürel, ekonomik ve idârî yönlerden değerlendirmesi yapılmıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde orjinal metnin latin harflerine transkripsiyonu yapılmıştır. Transkripsiyon yapılırken kayıt başlarında içerikle ilgili kısa özet verilmiş ve kayıtlar numaralandırılmıştır. Sonuç kısmında incelediğimiz şer'iyye sicil defterinden çıkarılan sonuçlar kısaca belirtilmiştir.

İncelediğimiz 1775/21 numaralı defterde 318 adet kayıt bulunmaktadır. Kayıtlar vekil, kefil, vasî ve nafaka tayini, alacak-verecek davası, arsa, tarla, ev ve hisse satışı, tereke taksimi, kamu görevlisi tayini, çalınmış veya kaybolmuş mallarla ilgili hükümlerden oluşmaktadır.

Çalışma 1875-1878 yıllarında Samsun şer'i mahkemesine intikal eden olayları kapsamaktadır.

2. Abstract

Student's Name and Surname	Nurullah FIRAT
Department's Name	The History of Islam and Its Arts
Name of the Supervisor	Prof. Dr. Mustafa Zeki TERZİ
Name of the Thesis	The Transcription and Examination of Religious Law Documents of Samsun Between the years of 1875-1878

In this study, we aimed to make a contribution to the determination of the religious, social, economical and cultural situation in Samsun region at the end of the 19th century. There are 43 religious law documents related to Samsun. There have been 14 studies detected so far on these documents, however there have not been any studies on the others, yet. With the help of this study, we not only contributed to the history of Samsun but also transcribed the law documents to the field.

The research includes the Religious Law Documents of Samsun from the period 1875-1878 and the documents numbering 1775/21. The thesis includes two sections, aside from the introduction. In the introduction part, research problems, significance of the research, limitations of the study and research methodology are presented.

In the first section of the study, the definition of Religious Law Documents and the Religious Law Documents which were recorded in Samsun up to now are mentioned, regarding the registers done on the Religious Law Documents of number 1775/21, a detailed evaluation of Samsun's social, cultural, economic and administrative situation at the end of the 19th century is presented.

In the second section of our study, the original documents have been transcribed into the Latin alphabet. Within the transcription, a short summary of the context is given at the beginning of each register. In the conclusion chapter the results, concluded from the registers are listed.

There are 318 registers in the documents numbered 1775/21. The registers are composed of terms on attorney, surety, tutor, alimony, owings and receivables case, land

field, home and sale of shares, winding of estate, assigning public officials, stolen or lost goods.

The study includes records documents kept in law courts in Samsun between the dates 1875-1878.

Key Words: Samsun Religious Law Documents, Samsun History, Canik Subdivision, Register Books of Religious Court

KISALTMALAR

a.g.e. : adı geçen eser

a.mlf : aktaran müellif

Bkz. : Bakınız

c. : cilt

DİA : Diyânet İslâm Ansiklopedisi

ed. : editör

EÜHFD: Ezincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

EÜSBED: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

AÜHFD : Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

H./h. : hicrî

Hkm. : Hüküm

M./m. : Mîlâdî

M.Ö : Mîlâttan Önce

M.S. : Mîlâttan Sonra

No : Numara

İSAM : İslâm Araştırmaları Merkezi

s. : sayfa

S.N : Sıra Numarası

sy. : sayı

SBE : Sosyal Bilimler Enstitüsü

TDV : Türkiye Diyânet Vakfı

trc. : tercüme

vb. : ve benzerleri

vd. : ve devamı

Vr. : Varak

y. : Yıl

y.y. : Yüzyıl

Yay. : Yayınları

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ I
ÖZETLER II
1.Özet II
2.Abstract IV
KISALTMALAR VI
İÇİNDEKİLER VIII
GİRİŞ 1
1. Problem Durumu 2
2. Araştırmanın Amacı 2
3. Araştırmanın Önemi 2
4. Kapsam ve Sınırlılıklar 2
5.Araştırmanın Yöntemi 3
6. Transkripsiyon Sırasında Dikkat Edilen İmlâ Kuralları 3
1.BİRİNCİ BÖLÜM:ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE OSMANLI'DA ŞER'İ MAHKEMELER 5
1.1 Şer'iyye Sicilleri ve Tarihsel Açıdan Önemi 5
1.2 Şer'iyye Sicillerindeki Belge Türleri 9
1.2.1 Hüccetler 9
1.2.2 İ'lâmlar 11
1.2.3 Ma'rûzlar 11
1.2.4 Temessükler 12
1.2.5 Tezkereler 12
1.3 Defterde Yer Alan Yargı Memurları 12
1.3.1 Kadı (Hâkim) 12
1.3.2 Nâib 12
1.3.3 Kâtip 12
1.3.4 Beytü'l-mâl Emîni 12
1.4 1875–1878 Yıllarina Ait (1775/21 Numaralı) Samsun Şer'iyye Sicil Defterinin Tanıtımı 13
1.4.1 Samsun Şeri'yye Sicillerinin Durumu 13
1.4.2 Samsun Şer'iyye Sicilleri İle İlgili Bugüne Kadar Yapılan Çalışmalar 14
1.4.3 1775/21 Numaralı Samsun Şer'iyye Sicili'nin Tanıtımı 15
1.5 Defterde Yer Alan Belgelerin Konularına Göre Dağılımı 16
1.6 1875–1878 Yıllarına Ait (1775/21 Numaralı) Samsun Şer'iyye Sicil Defterinde Yer Alan Belgelerin Tahlîli/Değerlendirmesi 18
1.6.1 Sosyal ve Kültürel Yapı 18
1.6.1.1 Yetimler ve Kölelik 19
1.6.1.2 Aile Hayatı, Evlilik (Nikâh) ve Kadın 21
1.5.1.3 Boşanma, Nafaka ve Mihr 22
1.6.2 Dînî Yapı 24
1.6.2.1 Defterde Adı Geçen Camii ve İmamlar 24
1.6.3 Müslim-Gayrimüslim İlişkileri 27
1.6.4 Sosyal Güvenlik 28
1.6.4.1 Vasi Tayini, İspât-ı Rüşd ve Nafaka 28
1.6.4.2 Vekil ve Kefil Tayinleri 29
1.6.4.3 Güvenlik, Asâyiş ve Hırsızlık 30

1.6.5 Vakıf Müessesesi ile İlgili Hükümler..... 32
1.6.6 Ekonomik Hayat..... 32
1.6.6.1 Alacak-Verecek ve Alım-Satımla İlgili Hükümler……34
1.6.6.2 Verâset, Tereke ve Taksîm İlgili Hükümler……37
1.6.6.3 Nafaka Tayini ile İlgili Hükümler……38
1.6.7 İdari Yapı……39
1.6.7.1 Trabzon Vilayetinde Bulunan Sancak ve Kazâ İsimleri……40
1.6.7.2 Defterde Adı Geçen Samsun'un Merkez Mahalleleri……41
1.6.7.3 Derterde Adı Geçen Samsun'a Bağlı Köyler……41
1.6.7.4 Samsun'da Görev Yapan İdari Kurum Görevlileri……42
1.6.8 Yargı ile İlgili Hükümler……44
1.6.8.1 Davanın Reddi ile İlgili Hükümler……45
1.6.8.2 Fermân ve Fetvâ ile İlgili Hükümler……45
1.6.8.3 İ'lâm ve Ma'rûz ile İlgili Hükümler……46
1.6.9 Ordu ile İlgili Hükümler……48
2.İKİNCİ BÖLÜM: 1875-1878 YILLARINA AİT (1775/21 NUMARALI) SAMSUN ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU 50
1.Kayıt: (1b-1) *Tokâdîzâde müteveffâ Osman Efendi'nin vasîsi bulunan Mustafa Neşet Efendi'nin lokantayı Kirkor'a kiraya vermesi*……50
2.Kayıt: (1b-2)*Hasan Paşa'nın vasîsi bulunan Kosta'nın mağazayı Sahak ve Kalidi'ye kiraya vermesi*……50
3.Kayıt: (1b-3) *Bafralı İlyas Efendi'nin vasîsi bulunan Dudu Hatûn'nun hânını Zeki Oğlu Agob'a kiraya vermesi*……51
4.Kayıt: (1b-4) *Hasan Hüsnü Paşa'nın vasî vekîli Kosta'nın mağazayı Nikoli Macar Oğluna kiraya vermesi*……51
5.Kayıt(2b-1)*İran teb'asından Ahmed bin Ömer'in vurulması neticesinde muayene kaydı*……51
6.Kayıt(2b-2) *Kâimenin tedavülü ile ilgili fermân-ı âlî suretidir*……52
7.Kayıt(2b-3)*Rimat oğlu Subni ve Rimat veled-i Yover'in şehadetlerinin kabul kaydı*……53
8.Kayıt(3a-1)……53
9.Kayıt(3a-2)*Müteveffâ-yı 'askeriyenin mûceb-i tahrîr olanlarını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîmi husûsunda ihtimâm gösterilmesine dair fetvâ*……53
10.Kayıt (3a-3)*Çalınmış malın emâneten verildiğinin ispatına dair hüküm*……54
11.Kayıt(3b-4) *Otlarken kaybolan atın bulunduğu kişiden sahibine i'adesi talebine dair hüküm*……55
12.Kayıt(3b-5) *Kara Ali Oğlu İsmail bin Ali'nin kısrağını menzilinin tahtında vâki' ahurdan zâyi etmesi ve merkûm Ali Bey'in yedinde bulması ile ilgili i'lâm*……56
13.Kayıt(4a-1) *Fransa Devleti teba'sında bulunan Kuyucuk rahibelerinin kilisesinin binâ ve inşâsına irâen ruhsat verilmesi* ……57
14.Kayıt(4a-2) *Asâkir-i zabtiye neferâtından Paşmak ibni Hovana'nın kaybolan öküzünün bulunması*……58
15.Kayıt(4a-3) *Abdullah Çavuş'un tamir için aldığı altı patlar piston ile Serabel veled-i Sihaf'ı hataen vurması ile ilgili mahkeme kaydı*……59
16.Kayıt(4b-4) *Aksu karyesi ahâlisinden Molla Ahmed oğlu Hasan bin Molla Ahmed'in ineğinin kaybolması ile ilgili mahkeme kaydı*……60

17.Kayıt(5a-1) *Mehmed bin Ali ile Mahmud bin Mahmud'un bakkallık ticâretinde şirketin feshi neticesinde hissenin paylaşımı hususunda oluşan mahkeme kaydı*……..62
18.Kayıt(5a-3) *Emrullah bin Süleyman'ın otlarken kaybolan bârgirini Dogurlu karyesi ahâlisinden Kır Hüseyinoğlu Mahmud bin el-Hâc Abdullah'tan istemesine dair hüküm*……62
19.Kayıt(5b-3) *Köseli karyesi ahâlisinden Abdullah bin Sadullah'ın otlarken kaybolan merkebini İzzet Ağa ibni Hasan'dan istemesine dair hüküm*……64
20.Kayıt(5b-4)*Verâset intikali sonucunda çıkan anlaşmazlığın karara bağlanmasına dair i'lâm*.....65
21.Kayıt(6a-1)*Ayşe Hanım'ın merkûm Şimaf'tan boşanması sonrası mihr-i mü'eccel alacağı ile ilgili hüküm*……66
22.Kayıt(6a-2) *Osibe binti Haçi Totori'nin verâset ile ilgili hücceti*……67
23.Kayıt(6b-3)*Çerkez olan İshak bin Polat'ın merada otlarken kaybolan kısrağını Yenimahalle ahâlisinden Mustafa Efendi ibni Halil'in yedinde bulması sonucu oluşan davaya dair hüküm*……68
24.Kayıt(6b-4) *Abdulhalim Efendi ibni Mahmud Efendi'nin Şeyh Abdullah Efendi'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet*……69
25.Kayıt(6b-5)*Karahamza Köyü es-Seyyid Mehmed Emin bin Derviş Mehmed Cami-i Şerîf'in imâmı olan Veli Halife ibni Mustafa'nın vefatı üzerine imâmete kimin getirileceğine dair i'lâm*……70
26.Kayıt:(7a-1)*Bafra kazâsı, Bidirli karyesinde bulunan Hüseyin bin Hüseyin Halife'nin boşalttığı cami-i Şerîfde yevmî nîm akçe ile vazîfeye Ahmed Efendi'nin bakacağına dair i'lâm*……71
27.Kayıt:(7a-2) *Bafra kasabası Küçükhamâm mahallesinde Latif bin Mehmed Emin'nin imamlık yaptığı Mescid-i Şerîf vakfından vefatı neticesinde yevmî nîm akçe karşılığında vazîfe yapması için oğlu Mehmed Emin Halife'ye berât-ı 'alişân verilmesine dair i'lâm*……72
28.Kayıt(7a-3) *Sa'di Bey mahallesinden Ahmed bin Hüseyin'in altı buçuk batman tuzu İsmail bin Mustafa'ya satması sonucu oluşan anlaşmazlık ile ilgili i 'lâm*……73
29.Kayıt(7b-4)*Hacı Mehmed bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâset intikali ile ilgili hüccet*……74
30.Kayıt(7b-5) *Usta Yanko veled Sava veled Balyoski'nin verâset ilâmı*……75
31.Kayıt:(8a-1) *Bir yerden diğer yere gidecek talebenin nısf-ı nevl ile giden şimendüfere ve gerek vapura kabul olunmak üzere mahalleri nâib ve müftüleri taraflarından ilmuhabere i 'tâsi münâsib olacağına dair ma'rûz*……76
32.Kayıt:(8a-2) *Mustafa bin Mahmud'un er-karındaşı Mehmed Efendi'yi vekîl tayin ederek bir bahçe alması için verdiği paranın bir kısmını ahz ve kabz etmesi sonucuna dair i'lâm*……77
33.Kayıt:(8a-3) *Başalan karyesinde vefat eden muhâcirin-i çerâkiseden Kofoziş bin Şoşi bin Başof'un sulbî sagîr oğlunun mirasını alabilmesi ile ilgili İspât-ı Rüşd Hücceti*……78
34.Kayıt:(8b-4) *Lokmanoğlu Mustafa bin Lokman'ın Kadamot karyesinde vâki' Kulan tarlası ile alâkası kalmayub mezbûr Ahmed Ağa'nın dâhil-i havzâ-i tasarrufumda olduğundan Ahmed Ağa'nın üzerine kayd edilmesine dair i'lâm*……79
35.Kayıt:(8b-5)*Yovan veled Liyor'un saatçi dükkânın satışındaki hissesini alması için Sava Rumi Efendi'yi vekîl tayin etmesine dair hüccet*……80
36.Kayıt:(8b-6) *Şasisne binti Mahmud'un mülkü olan siyah sığır-ı eşi Ahmed Fuzûli'nin habersiz Ahmed Efendi'ye satması neticesinde Ahmed Efendi'nin mu'ârazadan men' olduğuna dair i'lâm*……80

37.Kayıt:(9a-1) *Hançerli mahallesi ahâlisinden Şa'ban bin Halil'in Esma binti Abdullah'ın kızkardeşi Hatûncuk ile nişanının bozulması neticesinde Esma Hatûn'a verdiği 300 guruşu talep etmesine dair i'lâm*……81

38.Kayıt:(9a-2) *Pazar mahallesi civârında vâki' Hutbeddin Kuddise vakf-ı şerîflerinde inşâ olunan câmi'-i şerîfde hitâbet cihetine mutasarrıf olan Mehmed ibni Mehmed Halife, sekiz saat mesâfede ikamet ettiğinden hüsn-i rızâ ile Ahmed Efendi'ye tevcih yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlişân verilmesine dair i'lâm*……82

39.Kayıt:(9b-3)*Ziya Efendi'nin zevce-i menkûhesi Melisa Hanım'ın dükkânlarını satması ve sonra tahliyesi için Dimitraki Ağa veled Kostanti'yi vekîl tayin etmesine dair hüccet*……83

40.Kayıt:(9b-4) *Kamer Hanım ibneti Abdullah, iki yüz elli zirâ' arsada olan yarı hissesini Ekmekçi Yorgi veled Yorgi Banco'ya satmasına dair i'lâm*……84

41.Kayıt:(10a-1) *Halim Kadızâde Ahmed Efendi ibni Hilmi Efendi'nin akli dengesinin yerinde olmadığından emlak ve mallarını Süleyman Sıdkı Efendi'yi karındaşı mecnûn-ı mezbûr Ahmed Efendi üzerine vasî tayin edilmesine dair hüccet*……85

42.Kayıt:(10a-2) *Ali Beyoğlu Hacı Ahmed bin Halil'in evinin önünde otlarken kaybolan kısrağını Markon veled Akob'un elinde bulunmasına dair i'lâm*……86

43.Kayıt:(10a-3) *Olbas karyesinden Mustafa bin Ahmed'in Laz Osman bin Hasan'dan çalıştığı ücretin bir kısmını alamayıp dava ettiğine dair i'lam*……87

44.Kayıt:(10b-4) *Niksar kazâsında Keşfi Cami-i Şerîf'in yakınında Medrese-i Cedîd'de müderrislik yapan Süleyman Halife'nin vefatı üzerine yerine büyük oğlu Hüseyin'in seçilmesine dair i'lâm*……88

45.Kayıt:(10b-5*) İsmail bin Hacef 'in Vefat eden el-Hâc Ali Bey'in oğlu Ömer Bey'e itâ'at ve ifnâda tâbî olduğuna dair i'lâm*……89

46.Kayıt:(10b-6) *Niksar kasabasında Cami-i Kebîr'de imamlık yapan Mustafa Halife'nin vefatı üzerine yerine büyük oğlu Abdulhalim'in seçilmesine dair i'lâm*……89

47.Kayıt:(10b-7) *(bu kaydın üzerine "battal" yani iptal ibaresi çizilmiş olup belgenin diğer pozu olmadığından diğer kısmı çevrilememiştir.)*……90

48.Kayıt(11a-1) *Mihail veled-i Sarı Nikola ile Ali bin Mustafa arasında kısrağın satışı ile ilgili anlaşmazlığa dair i'lâm*……91

49.Kayıt(11a-2) *Deveci Süleyman bin Mehmed Ali'nin bir gözü kör olan esbinin Balaçaltı mahallesinde otlarken kaybolması ve İbrahim Ethem Efendi ibni Halil Efendi'nin yedinde bulunmasına dair i'lâm*……92

50.Kayıt(11a-3) *Kocaoğlu Raşid bin Mustafa bin Mehmed'in vârisi olan Raşid'in Hatipoğlu Ali bin Ali tarafından balta ile vurularak yaralanması neticesinde ölmesine dair i'lâm*……93

51.Kayıt(11b-4) *Karaperçin? karyesinde münâza'ya konu olan tarlanın defter-i hâkânî tarafından kaydının yapılmasına dair i'lam*……94

52.Kayıt(12a-1) *Emrullah bin Hasan'ın on iki yaşında olan atı, otlarken kabolması ve Ahmed'in yedînde bulmasına dair i'lâm…/*……98

53.Kayıt(12a-2) *Rum milletinden Anastas veled-i Vasil'in Nikola ile bakkalık yaparken fesh olunan ortaklığından oluşan hissesini istemesine dair i'lâm*……99

54.Kayıt(12a-3) *Çakıroğlu Hüseyin ibn Ali'ye ait Örmecik karyesi'nden Nur İsmail'in ahırındaki atının koybolması ve Ermeni milletinden Soğanoğlu Megdisi Makar'da bulunmasına dair i'lâm*……100

55.Kayıt(12b-4) *Korucu karyesindeki vakıfta müştereken zâviyedârlık yapan Yahya ve Osman bin Seyyid Ahmed Halis'in çocukları olmadığı için vefatları neticesinde yerlerine kimin, nasıl alınacağına dair i'lâm*……101

56.Kayıt(12b-5) *Kamlus karyesinden Hatipoğlu Şa'ban Çavuş bin İbrahim, Odacı Ahmed Ağa ibn Süleyman'a siyâh camuş öküzlerini satmasından meblağ-ı bâki istemine dair i'lâm*……102
57.Kayıt(12b-6) *Ermeni mahallesinde ticâret yapan Karabet veled-i Ohan'ın Tokat kasabasında bulunan üzüm bağını alması için Melkon'i vekîl tayin etmesine dair hüccet*……103
58.Kayıt(12b-7) *'Asâkir-i şâhâne neferâtından Halil bin Mustafa'nın, Akgül binti Hacı Ali ile nişanlanarak askere gitmesi ve döndükten sonra nişanlısının evlenmeyi istememesi üzerine muârazadan men' olunduğuna dair i'lâm*……104
59.Kayıt(13a-1) *Süleyman Efendi'nin Muytabzâde Mustafa Efendi ile müşterek icarlarından olan hakkını istemesine dair i'lâm* ……105
60.Kayıt(13a-2) *Rum milletinden Yemenici Kostanti veled-i Tadiye sulbi sağîr oğlu Yani'nin mevrûs malından dokuz yüz on guruş alacak hakkını Poli veled-i Diyovid'den vasî-i merkûm Penayot'a teslîm etmesi gerektiğine dair i'lam*……105
61.Kayıt(13a-3) *İmâmet ve hitâbet tevcih olunacak zevâtın kur'a bekâyâsından olup olmadıklarına dâ'ir mahalleri redîf zâbıtların mazbata tanzîmi*……106
62.Kayıt(13a-4) *Akalan karyesinde câmi-i şerîfde vazifeli Abdullah bin Hasan'ın boşaltığı göreve Mustafa Efendi'nin tevcîh edileceğine dair i 'lâm*……107
63.Kayıt(13b-5) *Ermeni milletinden Kirkor'un zevcesi Norik binti Manok'un dükkân 'arsasını Mihail veled-i Karabet'e satmasına dair Mübayâ'a hücceti*……108
64.Kayıt(13b-6) *Ünye kasabası Orta mahallesi ahâlisinden vefât eden Sarı Mustafa bin Abdullah'ın küçük kızı Ümmü Gülsüm'e vasî tayinine dair hüccet*……109
65.Kayıt(13b-7) *Hayta Hasan bin Abdullah'ın Ali Bayraktaroğlu Recep bin Ali ve Aşçıoğlu Osman bin Osman'a borcu olduğuna dair i'lâm*……110
66.Kayıt(13b-8)*Gayr-imüslim terekelerinde ortaya çıkacak vasiyetnâmeler ahkâmının muhâfazasıyla ile ilgili şikâyet vukû' bulmadıkça müdâhale olunmamasına dair ma'ruz*……111
67.Kayıt(14a-1) *Abdulhalim Efendi ibni Sadullah Efendi'nin bir bâb mülk menzilini Hüseyin Ağa'ya vermesi ile ilgili açtığı davanın reddine dair i'lâm*……111
68.Kayıt(14a-2) *İshak bin Abdullah'ın kısrağını Ömer bin Mirza'ya satmamasına rağmen havlusunda otlarken koybolması neticesinde Ömer'de bulunmasına dair da'vadan men' olunması*……114
69.Kayıt(14b-3) *İrikum karyesinden vefât eden Ali bin Abdullah'ın kızı Şeker'in Kamer Hanım'ın yanında her ay ücret karşılığı çalışmasınana dair kayıt*……115
70.Kayıt(14b-4) *Kürd Süleyman ve Katanlıoğlu Ali'nin cariye olarak Dildâde isimli hür ve kimsesiz bir Türk kızını Samsunlu Havva Hatûn'a satması ve yapılan tahkîkât sonucu durmun anlaşılmasına dair ma'rûz* ……116
71.Kayıt(14b-5) *Derler karyesinden olup vefât eden Abdulkadiroğlu Abdullah ibni Abdulkadir bin Abdullah'tan alacağı olan Şerîfe binti Halil'in verâseti zevce-i metrûkesi Fatma binti Hasan'dan talep etmesine dair i'lâm*……116
72.Kayıt(14b-6) *Derler karyesinden olup vefât eden tüccar Kadiroğlu Abdullah bin Kadir bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma binti Hasan'ın terekesinden alacak istemine dair i'lâm*……117
73.Kayıt(15a-1) *Torbacı Dursun bin İsmail bin Ali'nin verâset i'lâmı*……119
74.Kayıt(15a-2) *Merzifon kazâsı Belvar karyesi ahâlisinden Hamioğlu Ahmed bin Halil'in kısrağı merada otlarken kaybolması ve Hüseyin Ova ahâlisinden Emir Veli oğlu Ali bin Veli'de bulmasına dair i'lâm*……119
75.Kayıt(15a-3)*Hançerli mahallesinden Fatma binti Halil bin Abdullah'ın verâset i'lâmı*……120

76.Kayıt(15b-4) *Verâset i'lâmı*……121
77.Kayıt(16a-1) *Karabalçık Cami-i Şerîf'in imamı Koca Ömeroğlu Osman bin Ömer Halife'nin vefatı üzerine yerine Mustafa Efendi'ye berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm.*……125
78.Kayıt(16a-2) *Çevik Alioğlu Ali bin Mehmed Ali'nin verâset il'âmı* ……126
79.Kayıt(16a-3) *Çevik Alioğlu Ali Osman bin Ali'nin verâset il'âmı*……127
80.Kayıt(16b-4) *Yeni Mahalle sâkinlerinden Ayşe ve Lütfiye binti Salih'in tarlasının Zarife binti Hasan'ın üzerine kayıt edilmesine dair i'lâm*……127
81.Kayıt(16b-5) *Alatos karyesi ahâlisinden Kamlosi karyesinden Bayraktaroğlu Mehmed'in mer'â da'vâsı hakkında bâb-ı meşihat-penâhîden bâ-fermân-ı âlî gelen mevâli tarafından fasl ve hükm olunup Alatos karyesi ahâlisinden verilen mer'â i'lâmının sûretinin kaydı*……128
82.Kayıt(17b-1) *Trabzon ahâlisinden tüccar Kazzaz Tayyib Efendi ibni İbrahim ibni Mehmed'in verâset i'lâmı*……135
83.Kayıt(17b-2) *Yanko ve Kafoli veled-i Papa Yori'nin müşterek mülkü için Haralanbi veled Yani'yi vekîl tayinine dair hüccet*……136
84.Kayıt(17b-3) *Yüzmilli karyesinde ticâretle uğraşan Laz Uzun Alioğlu İslam bin Osman'ın, Ali Beyoğlu Mehmed Ali bin Hüseyin'den alacak da'vasına dair i'lâm*……137
85.Kayıt(18a-1) *Hacı Kasbolat Bey ibni Lakişi bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğluna vasî ta'yinine dair hüccet*……138
86.Kayıt(18a-2)*Satışı yapılan arazinin Seyid Mehmed üzerine kaydının yapılmasına dair i'lâm*……138
87.Kayıt(18a-3) *Silyanoğlu Kadem bin Abdullah'ın Çerâkiseden Agoşoğlu Hüseyin ve Süleyman Nebi Agoş'tan alacak da'vasına dair i'lâm*……139
88.Kayıt(18b-4) *Aşağı Alibeyli karyesi ahâlisinden Molla Halil bin el-Hâc Ömer'in atı bilinmeyen üç kişi tarafından gasp edilmesi sonucunda Katırcı Katrancıoğlu Melkon veled Oseb'in yedinde bulunmasına dair i'lâm* ……140
89.Kayıt(18b-5) *Osman bin Ali'den boşanan Ayşe Hatûn'un nafaka hücceti*……141
90.Kayıt(18b-6) *Halim Kadızâde Ahmed Efendi ibni Mehmed Halim'in verâset i'lâmı*……142
91.Kayıt(18b-7)*Vakıf mülklerin evkâf idaresi tarafından vâkıfân evlâdına evlâdiyeti meşrûta üzere berât-ı âlişân tevcîhi talebi*……142
92.Kayıt(19a-1) *Cami-i Kebîr mahallesinde vefât eden el-Hâc Râşit Efendi ibni Mehmed Râşit'in verâset hücceti*……144
93.Kayıt(19a-2) *Boztepe Zir mahallesinden olup vefât eden Behiye Hanım ibneti el-Hâc Hâfız Hasan Efendi'nin verâseti olduğunu iddia eden Matabzâde Mustafa Efendi ibni Hüseyin'in verâsetini kabul kaydı*……145
94.Kayıt(19b-3)*Müftüzâde Mehmed Efendi Cami-i Şerîf'in imamı Hâfız Mehmed Halife ibni Mustafa'nın vefatı üzerine yerine Hâfız Mehmed Efendi'ye berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……147
95.Kayıt(19b-4) *Vilâyetteki kazâların eytâm sandıklarının her sene muhâsebât cetvellerini celb ile ol-bâbda cereyân eden mu'âmelâtın fâ'idesine tevfîk edilip edilmediğinin tahkîk ve muhâsebât-ı umûmiyesinin tedkîkine dair ma'rûz*……147
96.Kayıt(19b-5)*Canik Muhassılı ve Karahisar-ı Şarki mutasarrıfı Battal es-Seyyid Hüseyin Paşazâde es-Seyyid Mahmud Tayyar'ın Cami-i Şerîfi ve medresesi müderrisi el-Hâc Ahmed ibni el-Hâc Süleyman'nın vefatı üzerine yerine Ali Zihni Efendi'ye berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……148
97.Kayıt(20a-1) *Mekde mahallesi ahâlisinden Nafız Efendi ibni Ahmed'in hissesini satarak Şükrü Efendi üzerine kaydının yapılmasına dair i'lâm*……149

98.Kayıt(20a-2)*Beygirini Ermeni milletinden Hancı Erakil veled Akob'un ahırında koruması için bırakan Yorika veled Yani'nin atının kaybolması üzerine parasını istemesine dair i'lâm* ……..….150
99.Kayıt(20b-3) *Sa'di Bey mahallesinde ahalisinden olup vefât eden Sadullah Efendi ibni Mehmed bin Abdullah'ın verâset i'lâmı*……151
100.Kayıt(20b-4) *Sihaf veled Yani'ye bir seneliğine verilen tarlanın sahibi olan Rum milletinden Yanika Ağa veled Haçi Yakim'e bırakılmasına dair ma'rûz*……..152
101.Kayıt(21a-1) *Şerbetci Emrullah ibni Salih bin Abdullah'ın ve Ayşe Kadın binti Recep'in sulbî sagîr oğlu Mehmed'e verâset hücceti*……..154
102.Kayıt(21a-2) *Bafra kazâsı Oruçkavesi karyesine yakın yerde cami bulunmadığından ve Cuma namazları için yaşlılara zorluk olduğundan mevcut mescidin Cuma namazları kılınması için izin talebine dair ma'rûz*……155
103.Kayıt(21a-3)*Karaaslan karyesi ahâlisinden Kantaroğlu Feyzullah bin Halil'in beygirini ahırında kaybetmesi sonucunda merkûm Ahmed'te bulunması da'vasına dair i'lâm*……155
104.Kayıt(21b-4) *Hançerli mahallesinde sâkin iken vefât eden Ali Osman bin Osman'ın verâset i'lâmı*……157
105.Kayıt(21b-5*) Miza Bey Cami-i Şerîf'in imamı Salih bin Hüseyin Halife'nin vefatı üzerine küçük oğlu liyakata erinceye kadar yerine Hâfız Mehmed Efendi'ye berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……158
106.Kayıt(22a-1) *Mekde mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Ali Hüseyin oğlu Topçu Mustafa bin Mustafa bin Abdullah'ın verâset i'lâmı*……..…159
107.Kayıt(22a-2) *Pazar mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Mumcuzade el-Hac Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa'ın verâset i'lâmı* ……160
108.Kayıt(22b-3) *Alaslan karyesi ahâlisinden Mansur oğlu Hasan bin Mansur, ahırında atını kaybettikten sonra merkûm Mehmed'de bulması da'vasına dair i'lâm*…..162
109.Kayıt(22b-4) *Ortaklar karyesi ahâlisinden Kara Ali oğlu Süleyman bin Ali, merada geceleyin otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Mustafa'da bulması da'vasına dair i'lâm*……..…163
110.Kayıt(23a-1) *Süfla karyesinde cami'-i şerîfin imamı Sofuoğlu Hacı Hüseyin ibn-i Abdullah Halîfe'nin vefatı üzerine büyük oğlu göreve nâ-ehil olduğu için yerine Hüseyin Efendi'ye berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……164
111.Kayıt(23a-2) *Karasungur karyesi ahâlisinden Haralanbo oğlu Save veled-i Haralanbo, evin avlusunda geceleyin atını kaybettikten sonra merkûm Mustafa'da bulması da'vasına dair i'lâm*……..……165
112.Kayıt(23b-3) *Keskim karyesinden Abdülkadir bin Halil'in ev ve tarla alması için Hasan Ağa'ya vekâlet vermesine dair hüccet*……166
113.Kayıt(23b-4) *Yedi yaşında olan Abdullah kızı Valdâde nafaka ve bakıma muhtaç olduğu için Naime Hanım'ın velâyetini üstlenmesine dair hüccet*……..167
114.Kayıt(23b-5) *Mumcuzâde el-Hac Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa'nın sulbî sagîr oğlu İlyas'ın vasîliğini eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin Hacı Alizâde el-Hacc Mustafa Efendi'ye verdiğine dair hüccet*……...167
115.Kayıt(24a-1) *Mumcuzâde el-Hac Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa'nın sulbî sagîr oğlu İlyas'ın vasîliğini yapan İbrahim Efendi'yi vekîl tayinine dair hüccet*……...168
116.Kayıt(24a-2) *Sa'di Bey mahallesinden Emrullah Rıza Efendi bin Ali Ağa'nın Zire karyesinde sâkin İbrahim Bey ibn-i Mehmed'i vekîl olarak kabulüne dair hüccet*….170
117.Kayıt(24b-3) *Kumruoğlu Ali Osman bin Abdullah ve Mahiye bint-i İbrahim nâm zevcâtın sulbiye ve sadriye-i sagîr oğulları Kâmil'in vasîliğini eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin Osman Efendi'ye verdiğinin ve vekîl olarak tayin edildiğine dair hüccet*……171

118.Kayıt(24b-4) *Fatma bint-i Abdurrahman'ın nafaka hüccetine dair kayıt …..*172
119.Kayıt(25a-1) *Engiz karyesinde cami'-i şerîfin imamı Salih Efendi ibn-i Abdullah'ın vefatı üzerine oğulları göreve nâ-ehil olduğu için yerine Mehmed bin Ferhad'a imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm……*.....173
120.Kayıt(25a-2) *Kurupelid mahallesinde kahvecilik yapan Mehmed bin Abdülgani bin Abdullah'ın vefat etmesi üzerine görünürde vârisleri olmadığı için terekesi Beytü'l-mâl'a bırakılan kişinin vasîlerinin hisselerini alma da'vasına dair i'lâm.……*.....174
121.Kayıt(25b-3) *Rum milletinden Esir oğlu Panayot, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm……*.....176
122.Kayıt(25b-4)*Hançerli mahallesi sâkinelerinden Ümmügülsüm Hatûn'un çocukları için babaları Mülazım İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Pir Ağa'dan nafaka talebine dair i'lâm……*.....177
123.Kayıt(25b-5) *Cami'-i Kebîr mahallesinde Mirza Bey' cami'-i şerîfin imamı Necib bin Numan Halîfe'nin vefatı üzerine yerine sulbî sagîr oğlu Hüseyin'e imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm ……*.....177
124.Kayıt(26a-1*) Mahtûme Paşa nâm Hatûn cami'-i şerîfin imamı Mehmed bin Himmet Halîfe'nin vefatı üzerine oğulları göreve nâ-ehil olduğu için yerine Mehmed Halife'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm ……*.....178
125.Kayıt(26a-2) *Mirza Bey' Medresesi vakfında müderrislik yapan Necib bin Numan Halîfe'nin vefatı üzerine oğlu Hasan bulüğa erinceye kadar göreve Kömürcüoğlu İbrahim Efendi ibn-i Mehmed'e imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm……*.....179
126.Kayıt(26b-3) *Rum milletinden Yordan veled-i Pedros'un evini satmak için pederi Pedros veled-i Pordani'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet……*.....181
127.Kayıt(26b-4) *Mahtûme Paşa nâm Hatûn cami'-i şerîfin imamı Mehmed bin Himmet Halîfe'nin vefatı üzerine oğulları göreve nâ-ehil olduğu için yerine Ömer Efendi ibn-i Osman'a imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm ……*.....181
128.Kayıt(26b-5) *Seyyid Mahmud Tayyar ibn-i es-Seyyid Battal Hüseyin Paşa'nın cami'-i şerîf ve medresesi el-Hac Ahmed bin Hacı Süleyman Halîfe'nin vefatı üzerine oğlu olmadığı için yerine Mehmed Efendi'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm……*.....182
129.Kayıt(27a-1) *Zireli Abdülhamid Efendi ibn-i İsmail'in Halil bin Hacı Himmet ile fesh olunan işi neticesinde kalan alacağını istemesine dair 'ilâm……*.....183
130.Kayıt(27a-2) *Devlet-i 'aliyye teb'asından müteveffâ merkûm Nikfos'un kızı Resîme devletten alacağını alabilmesi için Hazikoğlu Hazar veled-i Nikotimos'u vekîl nasb ve ta'yîn eylediğine dair hüccet.……*.....184
131.Kayıt(27b-3) *Etyemezlü karyesi ahâlisinden Korit oğlu Mustafa Çavuş bin Ali Kara Ali oğlu Süleyman bin Ali, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Ahmed'de bulunması da'vasına dair i'lâm……*.....185
132.Kayıt(27b-4)*Rum milletinden Haçi Boraga veled-i Sava veled-i Kostanti'nin verâset i'lâmı……*.....186
133.Kayıt(28a-1)*Mariya bint-i Zekioğlu Serkiz, on sekiz bin gurûş karşılığında menzilini Musisi ve Haçi Asator'a sattığına dair kayıt ……*.....188
134.Kayıt(28a-2) *Balaç karyesi ahâlisinden Salih bin Ahmed'in, ahırında. geceleyin atını kaybettikten sonra merkûm Hüseyin'de bulması da'vasına dair i'lâm……*.....189
135.Kayıt(28b-3)*Hançerli mahallesinde vefât iden Nârin Hatûn bint-i Hasan'ın kardeşinin beş bin kuruş karşılığında tereke ibrâsına dair kayıt ……*.....191

136.Kayıt(28b-4)*Orta Mahalle ahâlisinden Hüseyin Ağa ibn-i Ali, evin avlusunda geceleyin kısrağını kaybettikten sonra merkûm Mustafa Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm*……192
137.Kayıt(30a-1)*Sa'di Bey mahallesinde vefât iden Ali Dayi bin Abdullah'ın taksîm hücceti*……193
138.Kayıt(30a-2)*Hançerli mahallesinde vefât eden Hatice ibnet-i Abdullah Paşa necli'l-merhûm Süleyman Paşa'nın taksîm hücceti ile ilgili el-Hac Ali Efendi'yi vekîl tayinine dair hüccet*……195
139.Kayıt(30b-3)) *Bülbül mahallesinde vefât iden Saatçı Sadullah Efendi ibn-i el-Hac Halil bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile ilgili kayıt*……..196
140.Kayıt(30b-4) *Pazar mahallesinde vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm* ……..……..197
141.Kayıt(31a-1) *Sa'di Bey mahallesinde vefât iden Fatma Dudu bint-i Emin Ağa ibn-i Ali'nin taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm*……..…..198
142.Kayıt(31b-2*) Badirli karyesinde sâkin Osman Ağa ibn-i Hasan'ın menzil, oda ve serkânda olân hisse-i ırsiyesini Abdullah Efendi'ye satması için Cenanzâde Hacı Ali Efendi ibn-i İbrahim'i vekîl tayinine dair hüccet* ……..200
143.Kayıt(31b-3) *Pazar mahallesinde vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa'nın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm*……201
144.Kayıt(32a-1) *Hançerli karyesi ahâlisinden İsmail Efendi ibn-i Balmah, evinde bergirini kaybettikten sonra merkûm Zeki ibn-i Matlab'da bulması da'vasına dair i'lâm*……203
145.Kayıt(32b-2*) Nalbandlu cami'-i şerîfin imamı es-Seyyid Mehmed Derviş bin Seyyid Hâfız Ali'nın 25 yıllık görevinden sonra uzak yer olan Marmara'da görev alması neticesinde yerine Hâfız Abdurrahman Efendi'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……..204
146.Kayıt(32b-3) *Badirli karyesi ahâlisinden Çömez Osman ibn-i İbrahim, evin avlusunda geceleyin atını kaybettikten sonra merkûm Tahir'de bulması da'vasına dair i'lâm*……..205
147.Kayıt(33a-1*) Kadamot karyesi ahâlisinden Hanife bint-i Hasan, merada otlar iken kaybolan eşeğini merkûm İbrahim Edhem Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm* ……206
148.Kayıt(33a-2)*Nalbant mahallesi ahâlisinden ve Beşinci Ordu-yı Hümâyûn'nun Yüzbaşısı Alaeddin Ağa ibn-i İbrahim'in ikinci kez evlendiği zevcesi Fatma bint-i Hüseyin'in, eşi askere gidip 7 sene dönmeyince öldü sanarak merkûm Hasan'la nikâh kıyması üzerine nikahının fâsid olduğuna dair i'lâm*……207
149.Kayıt(33b-3) *Sa'di Bey mahallesinde sâkin İbrahim Ağa ibn-i Mehmed'in bahçeli evine ait yarı hissesini kardeşi Hüseyin'e satması için Gargarlızâde Mustafa Efendi ibn-i Hâfız Ahmed'i vekîl tayin ettiklerine dair hüccet.*……...208
150.Kayıt(33b-4) *Akçay karyesi ahâlisinden Hacı Hasan ibn-i Hüseyin, evin ahırında geceleyin beygirini kaybettikten sonra merkûm İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm*……..209
151.Kayıt(33b-5) *Ticâretle uğraşan Saraylı İsmail'in üç oda ve bir bahçeye ait hissesini Zekeriya bin Abdullah'a satması için Osman Efendi ibn-i Abdülgani'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet*……..210
152.Kayıt(34a-1)*Çarşanba kazâsı Karaviran karyesinde cami olmadığı için soğuk günlerde yaşlıların camiye gitmesinde zorluk olduğundan köydeki mescidin cami-i şerîfe çevrilmesi için izin ve imamlık için de Molla Durmuş Efendiye berât-ı şerîf-i 'âlişân verildiğine dair i'lâm* ……..211

153.Kayıt(34a-2) *Pazar mahallesinde vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa'nın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm* ……..212
154.Kayıt(34b-2) *Çanaçukur karyesi ahâlisinden Keraki veled-i Pavli, yol kenarındaki merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Musa'da bulması da'vasına dair i'lâm*……214
155.Kayıt(35a-1) *Çulkavukoğlu Seyyid Mehmed bin Osman, Olbaslı? Ali Dayi'nin yetimi Kerim'in vasî-i mansûbi eytâm müdürü İbrahim Efendi'den müteveffâ-yı merkûm Alî'nin müntakil mâlından alacağını istemesine dair kayıt*……215
156.Kayıt(35a-2) *Rum milletinden Kuzucuoğlu Vasil'e, sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızı Fatma'nın vasî-i mansubu eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'ın bahçelerini satması için vekîl tayin ettiklerine dair hüccet*……216
157.Kayıt(35b-3) *Ahmed, Hamid ,Mehmed Ali ve Ayşe'nin vasî-i mansûbu eytâm müdürü İbrahim Efendi'ye malın aslı ve bir senelik devri için İzzet Ağa ibn-i Hasan'ın bin yüz elli gurûş vereceğine dair kayıt*……217
158. Kayıt(35b-4) *Çerkez kölelerin sahiplerine paralarını ödeyerek hürriyetlerine kavuşmaları*……218
159.Kayıt(35b-5) *Kızoğlu karyesi ahâlisinden Kör Şerîfoğlu Halil bin Şerîf, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Mehmed'de bulması da'vasına dair i'lâm*……219
160.Kayıt(36a-1) *Hançerli mahallesinde vefât iden Raziye bint-i Abdullah ve zevc-i metrûku İsmail bin Mehmed'in taksîm hüccetine dair kayıt*……220
161.Kayıt(36a-2) *Sa'di Bey mahallesinde tâcir İskenderoğlu Aleksi veled-i İskender, evini ahır ile birlikte Yovan Ağa'ya 100 adet Osmanlı lirasına sattığına dair kayıt*……221
162.Kayıt(36b-3) *Haryeli karyesi ahâlisinden Çerkez Haçkeri bin Aremi, merada otlarken beygirini kaybettikten sonra merkûm Abdullah'da bulması da'vasına dair i'lâm*……222
163.Kayıt(36b-4) *Pazar mahallesi sâkinelerinden Havva bint-i Ali, müstakil mülkünü Mekde mahallesi sâkinelerinden Ümmügülsüm Hatûn bint-i Abdullah'a sattığına dair kayıt* ……223
164.Kayıt(36b-5) *Câmi'-i Kebîr mahallesi ahâlisinden el-Hacc Ali Efendi'nin taksim hücceti ile ilgili eşi Hace Akgül'ün merkûm Mahmud'u vekîl tayinine dair hüccet*……223
165.Kayıt(37a-1), *Hançerli mahallesinde sakin iken vefât eden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın Ak Hasanoğlu Veysi Efendi'ye borcu için dokuz bin gurûş parası yetmeyince terekesinden arsasının ihale yoluyla vekîl Ahmed Efendi'nin üzerinden Mustafa Efendi ibn-i İbrahim'in üzerine yapılmasına dair kayıt*……225
166.Kayıt(37b-2) *Sarmusak karyesi ahâlisinden bülûğunu tamamlamış Molla Hasan ibn-i Ömer Efendi'ye baba ve atası olmayan Havva'nın hâl-i sagîretde nikahlanması , nikahın daha sonra fesh olması ve tekrar nikahlanma talebine dair i'lâm*……227
167.Kayıt(37b-3) *Yolhâne ahâlisinden Çolakoğlu Efendi ibn-i Osman'ın uzak bir beldeye giderek oraya yerleşmesi sonucu eşi Havva'yı nafakasız ve sahipsiz bırakması neticesinde nafakasını alması için merkûm Ahmed Ağa'yı vekîl tayin ettiğine dair hüccet.*……228
168.Kayıt(38a-1)*Askere giden neferâtın nişanlılarını, başka kişilerin özellikle resmî görevlilerden nişanlayanların uyarılması ve aykırı hareket edenlere meşrû uygulamalar yapılmasına dair ma'rûz*……229

169.Kayıt(38a-2) *Ermeni milletinden Koyuncuoğlu Ohan veled-i Karabet'in merkûm Sağıroğlu Ali'den alacak talebine dair i'lâm*……229
170.Kayıt(38b-3) *Çalı mahallesinde sâkin iken vefât iden Hacı Bekir Ağa ibn-i Ebubekir bin Abdullah'ın taksim hüccetine dair mezbûr Mehmed Efendi'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet.*……230
171.Kayıt(38b-4) *Daluabad karyesi câmi'-i şerîfin imamı Tahir Halife ibn-i Mehmed'in vefat etmesi üzerine çocuğunun olmamasından dolayı yerine imtihân neticesinde mezbûr Ömer'e berât-ı şerîf-i 'âlişân verilmesine dair i'lâm*……231
172.Kayıt(39a-1) *Hançerli mahallesinde vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm* ……232
173.Kayıt(39b-2)*Mukaddemâ taşralarda küşâd olunan emvâl-ı eytâm sandıklarının mu'âmelâtı nizâmı dâiresinde cereyân eden duruma dair ma'rûz*……234
174.Kayıt(39b-3) *Ermeni milletinden olup vefât iden Benkovis veled-i Sokas'ın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm*……235
175.Kayıt(40a-1) *İran devleti şehbender(konsolos) vekîline bütün işlerinde gerekli ihtimam, yardım ve hürmetin gösterilmesine dair berât-ı 'âlişân süretidir*……236
176.Kayıt(40b-2) *İran devleti ile yapılan ahitnâmeye binâen İran devletinin Samsun'a tayin olunan şehbenderine gerekli ihtimam, hürmet ve muavenetin gösterilmesine dair fermân-ı 'âlişân sûretidir* ……237
177.Kayıt(41a-1) *Yayla karyesinden Veda bint-i Ahmed'i bâyin talakla boşayan Yusuf bin Ali'den mihr-i müeccel ve nafaka hakkını talep etmesine dair kayıt*……237
178.Kayıt(41a-2) *Hançerli mahallesi ahâlisinden müteveffâ Halim Efendi'nin oğlu Mustafa'nın kardeşi Süleyman Efendi ile alacak husuna dair kayıt*……238
179.Kayıt(41a-3) *Hançerli mahallesi ahâlisinden Kaimzâde Aziz Efendi ibn-i Kasım, fırın ve 2 dükkânını Kaçori Yani veled-i Yorgi'ye 120 adet Osmanlı Lirasına satmasına dair kayıt*……239
180.Kayıt(41b-4) *Asker-i şâhâne neferâtının nişanlıları ile evlenmenin kat'iyyen memnû' olması ve bunun gerçekleşmemesi için eimme ve ûlemânın uyarılmasına dair fetvâ*……240
181.Kayıt(41b-5) *Merkûm İbrahim'in mezbûre Alişe'yi talep etmesine dair kayıt*……241
182.Kayıt(42a-1) *Merkûm Mehmed ile mezbûre Aziziye'nin beynlerinde kâime olan nikâhları izinsiz olduğu için fesh ve tefrîk olduğuna dair i'lâm*……241
183.Kayıt(42a-2) *Barutçuoğlu Mustafa ibn-i Hasan'ın sagîr öküzünü merada otlarken kaybetmesi ve Mehmed Kâmil Efendi'de bulması sonucunda vekîl Ahmed Ağa'dan talep etmesine dair i'lâm*……242
184.Kayıt(42b-3) *Velâyet dâ'vası*……243
185.Kayıt(42b-4) *Engiz karyesi ahâlisinden Keleşoğlu Fortime Mehmed bin Mustafa, merada otlarken beygirini kaybettikten sonra merkûm Ali Bey'de bulması da'vasına dair i'lâm*……244
186.Kayıt(42b-5) *Sa'di Bey mahallesi sâkinelerinden Nefise bint-i Abdullah'ın fırın, kahvehâne ve dükkânın yarı hissesini Semyonaki ve Petraki Ağalara satmasına dair kayıt*……245
187.Kayıt(43a-1) *Açifilo karyesinde Fatma Hatûn Mescidi imamı Ali Osman bin Mustafa Halîfe'nin vefatı üzerine oğlu başka köyde ikâmet ettiği için görevi kabul etmeyip yerine Osman Efendi'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……246

188.Kayıt(43a-2) *Hançerli mahallesi ahâlisinden Halim Efendi ibn-i Mahmud Efendi dört bâb mağazayı merkûm Dimitraki Ağa'ya satmasına dair kayıt*……247
189.Kayıt(43b-3 *Ayazih kabîlesinden Şarşuha bin Ramhor, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Taku'da bulması da'vasına dair i'lâm*……248
190.Kayıt(43b-4) *Ayazih kabîlesinden Aziziye bint-i Abdullah'ı Hemedan kasabası ahâlisinden tüccar Mehmed bin Abbas'ın boşaması neticesinde Aziziye Hatûnun başkasıyla evlenebileceğine dair i'lâm*……249
191.Kayıt(44a-1) *Osmanbeylü karyesi ahâlisinden İlyanos veled-i Tanas, beygirini zorla gasp eden merkûm Hacı Yusuf'da bulması da'vasına dair i'lâm*……250
192.Kayıt(44a-2) *Devre karyesi ahâlisinden Sadullah Efendi ibn-i Süleyman, beygirini zorla gasp eden merkûm Hacı Yusuf'da bulması da'vasına dair i'lâm*……251
193.Kayıt(44b-3) *Kabdeveta karyesi ahâlisinden Ahmed bin Dokso, sığır ineği Trabzon'da kaybettikten sonra merkûm Mustafa'da bulması da'vasına dair i'lâm*……252
194.Kayıt(44b-4) *Balac karyesi ahâlisinden Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hasan, merada otlarken beygirini kaybettikten sonra Beytü'l-mâl Emini 'izzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi'da bulması da'vasına dair i'lâm*……253
195.Kayıt(45a-1) *Todors karyesi ahâlisinden Mustafa bin Halil'in, beygirini avlusundan zorla gasp eden şakî Hacı Yusuf'da bulması da'vasına dair i'lâm*……254
196.Kayıt(45a-2) *Osman Ağa'nın zevce-i menkûhası Fatma Hatûn bint-i Mehmed'in İstanbulda ticâret ehli olan Hacı İsmail Efendi'den alacağını talep etmesi için zevci Osman Ağayı vekîl tayin etmesine dair hüccet*……255
197.Kayıt(45b-3) *Hançerli mahallesi ahâlisinden Halim Efendi ibn-i Mahmud Efendi dört bâb mağazayı merkûm Dimitraki Ağa'ya satmasına dair kayıt*……256
198.Kayıt(45b-4) *Cendoğlu karyesinde ticâretle uğraşan Laz İbrahim ibn-i Ahmed'in, Kabaklı karyesinde ticâretle uğraşan Yaskıoğlu Hasan ibn-i Ahmed'den alacak da'vasına dair i'lâm*……257
199.Kayıt(46a-1)*Vefât iden ordu mensublarının terekelerinden vergi alınmamasına dair fetvâ*……258
200.Kayıt(46a-2) *Kardeşler arasında "hân" ile ilgili münâza'aya dair fetvâ*……258
201.Kayıt(46a-3) *Vilâyet idâre meclislerin vilâyet nizâmnâmelerine tâbîi üyelerinin ahkâmına uygun olarak tesbitleri ile ilgili fetvâ*……259
202.Kayıt(46b-4) *Fermân-ı Celîli'l-'ünvân-ı Hazret-i Pâdişâhi sûret-i celîlesidir*..
……259
203.Kayıt(47a-1)*Mahkemeden gönderilen davetâmelere pul yapıştırılması ve mühürlenmesi*……261
204.Kayıt(47a-2)*Der-sa'âdet ve taşrada mürâsele ve ihzâr pusulalarını i'tâ idecek mehâkim bâyi'lerinden pul iştirâ iderek, pusulaları tamgalattırarak sarf ve işti'mal eylemesi ve pul parasının şimdiye kadar pusulalardan alınan harcdan tesviyesiyle bunun içün ashâb-ı du'âvîden ayruca para alınmamasına dair emir*……261
205.Kayıt(47a-3) *Harb üzerine vefât iden neferâtla büyük ve küçük bi'l-'umûm zâbıtân-ı 'asâkir nizâmiye ve mu'âvene ve muhâcirînin gerek darü'l-hilâfe ve gerek memâlik-i mahrûse-i şâhânenin her tarafında yazılan terekelerden ve anlara müteferri' du'âvî-i sâireden bir akçe resm ve i'lâm ve hüccet harcı alınmamasına dair kayıt*……262
206.Kayıt(47b-4) *Dudu bint-i Mustafa'nın yetmiş dokuz adet altununu müteveffâyı merkûm Hacı Yusuf'un vekîli İbrahim Efendi'den talep etmesine dair i'lâm*……263
207.Kayıt(47b-5) *Mahtûne bint-i Abdülhalim Efendi'nin terzi dükkânında olan hissesini Şeyh Abdullah Efendi'ye satmasına dair i'lâm*……264

208.Kayıt(48a-1) *Havva bint-i Hüseyin'in zevc-i sâbıkı Abdullah bin Molla Halil'den kızı Hatice'ye nafaka talebine dair kayıt*……..265
209.Kayıt(48a-2) *Zantaroğlu Mehmed bin Hasan bin Abdullah'ın bir bâb mülk menzilini iki bin gurûş semen ile Görenli Abdullah'a sattığına dair i'lâm*……..265
210.Kayıt(48a-3)*Ecnebilerin mülk edinmeleri ile ilgili düzenlenen mazbata İran devleti tarafından onaylanmadığı için bu hususta ihtilaflı muamele yapılamasına dair fetvâ*……266
211.Kayıt(48b-4) *Mustafa Efendi ibn-i İbrahim'in vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzilin satışının yapılacağı hakkında i'lâm*……267
212.Kayıt(48b-5) *Badirli karyesinden Ömer bin Ahmed'in bir kıt'a tarlayı merkûmân İbrahim ve Süleyman'a bedelini almak üzere verdiğine dair kayıt*……268
213.Kayıt(48b-6) *Mustafa Efendi ibn-i İbrahim'e, vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzilin satışının yapıldığına dair i'lâm*……268
214.Kayıt(49a-1*) Bahriyye-i Şâhâne neferâtından olup vefât iden Ali Osman ibn-i Salih ibn-i Ahmed'in vapurda yanında bulunan terekesini almak için ebeveyni oğlu olan Şerîf'i vekîl tayin ettiğine dair hüccet*……270
215.Kayıt(49b-2)*Müteveffiyen vefât iden Kumruoğlu Ali Osman bin Abdullah ve Mahire bint-i İbrahim'in sulbî sagîr oğulları Kâmil'in mevrûs mâlını vasî-i mezbûr Naili Efendi'nin harc ve sarfa izin verilmediğine dair kayıt*……271
216.Kayıt*(49b-3) Dârü'l- eytâmdaki yetimlerin malları ile ilgili borçlarının veli ve vasîleri tarafından eytâm mallarından ödenmesi*……272
217.Kayıt(49b-4) *Samsun halkının yetim mallarına ilişkin dilekçelerinin gereğinin yapılmasına dair fetvâ*……272
218.Kayıt(49b-5) *Ticâret ehli İran teb'asından Kahraman ibn-i Ali, bostanlıkta geceleyin eşeğini kaybettikten sonra merkûm Hüseyin'de bulması da'vasına dair i'lâm*……273
219.Kayıt(50a-1) *Samsun mahallelerinden Sa'di Bey mahallesi sakinlerinden ve devlet-i âlî teb'ası, Rum milletinden Çinikoğlu Dimitraki Ağa'nın mirası, borcuna kafi gelmemesi sebebiyle gayri menkullerinin mahkeme tarafından satılıp borcunun ödenmesi* ……274
220.Kayıt(50b-2) *Samsun köylerinden Çatalarmut Köyü sâkinlerinden iken kaybolan devlet-i âli teb'ası Rum milletinden Beraş veled-i Lisegos veled-i Kostanti'nin mirasının çocukları arasında taksim edilmesi*……275
221.Kayıt(50b-3) *Samsun şehri Sa'di Bey mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Şanko diye bilinen Hatûn'un eşi Ali asker bin Abdullah sâlifü'z-zikrin vefat etmesi ve müslüman mezarlığına defnedilmesi* ……276
222.Kayıt(50b-4) *Canik sancağı Samsun şehrine bağlı Bafra kazâsı Alaçam nâhiyesi Beriş Köyü sakini iken vefat eden Kanburoğlu Mehmed bin İbrahim bin Abdullah'ın mirasının yalnız nikahlı eşi Selime bint-i Hasan ve oğulları Mehmed Ali ve İbrahim ve Mustafa'ya ait olması* ……277
223.Kayıt(51a-1) *Mahkemenin Kâtib el-Hac Abdullah ibn-i Osman'ı, sirkat töhmetiyle mahbûs iken mecrûhen vefât iden Atinalı Laz Ali bin Veli'nin vefatını incelemek üzere göndermesi*……278
224.Kayıt(51a-2) *Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Merzifonluzâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Ahmed Ağa ve Balaç karyesi ahâlisinden Ömer bin Mustafa'nın 1293 senesinde şevval ayında borç senedi yapılması*……279

225.Kayıt(51b-3) *Samsun Bafra kazâsı Cami-i Kebîr mahallesi halkından Mahmud bin Hâfız Ali'nin vefatından sonra olmak şartıyla oğluna bağışladığı mülkün Tahir ağa'ya ve oğullarının mülküne geçmesi*……280
226.Kayıt(51b-4) *Samsun Pazar mahallesi sakinlerinden vefat eden Hacı Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın çocukları Mustafa ve Fatma'nın reşit oluncaya kadar miraslarının idaresi için mahkeme tarafından vasî tayin edilmesine dair hüccet*……..281
227.Kayıt(51b-5) *Deli Makre? karyesinde meskûn muhâcirîn-i çerâkeseden Mustafa bin Kekozaş'ın, bir re's camuş ve bir re's esbini, Bafra zaptiye binbaşısı tarafından meşhur eşkiyalardan Hacı Yusuf'un mâl-ı mesrûkası zannıyla yedinden alınması sonucu da'va kaydı*……282
228.Kayıt(52a-1) *Trabzon vilayeti Yeni Cuma mahallesi sakinlerinden Zahide bint-i Ali Ağa, Samsun temyîz meclisinde zimmetindeki 500 kuruş mihri müeccel hakkından feragat ederek eşinden boşanması* ……283
229.Kayıt(52a-2) *Amasya sancağı köprü kazâsı mahallelerinden Çayırbaşı mahallesi sakinlerinden Karkaşoğlu Hacı Mehmed bin Süleyman'ın Samsun temyîz meclisinde, Sivas şehri Tavşanbayır mahallesi sakinlerinden Ermeni Gürünlüoğlu Haçik veled-i Kiyorak'tan kaybolan atını talep etmesi* ……284
230.Kayıt(52b-3) *Trabzon ili Yeni Cuma mahallesi sakinelerinden Zahide bint-i Ali'nin Samsun temyîz meclisinde eski eşi İsmail bin Ahmed'den oğulları Ahmed Muhiddin'in bakımı için nafaka istemesi*……285
231.Kayıt(52b-4) *Samsun ili Sa'di Bey mahallesinde sakin iken vefat eden Ali Çavuş ibn-i Ahmed bin Abdullah'ın terekesinin verâseti nikâhlı eşi Nazife bint-i Ali, oğlu İbrahim ile kızları Dudu ve Emine'ye taksîm edilmesi* ……..285
232.Kayıt(52b-5) *Harp esnasında vefat eden askerlerin terekelerinin misüllü resm alınmamasına dair hüküm*……..286
233.Kayıt(53a-1) *Samsun Şehri Badirli Köyü halkından Köroğlu Ali İbrahim'in evini ve evinin müştemilâtını satması*……287
234.Kayıt(53a-2) *Pazar mahallesinde ikâmet ederken vefat eden Kürt Hacı Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın mirasının vasîlerine taksîmi* ……288
235.Kayıt(53b-3) *Samsun Mahallelerinden Sa'di Bey mahallesi sakinelelerinden Aşçı Kiyorak'ın zevcesi Marim bint-i Yakom'un elindeki müşterek arsayı satması* …….289
236.Kayıt(53b-4) *Samsun'da misafir olan Hacı Hamzazâde Rahmi Efendi ibn-i Mustafa'nın Trabzon Debbağhâne mahallesindeki müşterek evini satması* …….290
237.Kayıt(53b-5) *Hibe veya vasiyet yoluyla bırakılacak mülkler için şer'i ilan olmadıkça mu'âmele-i nizâmiye icrâ kılınamayacağı bahsi*……..290
238.Kayıt(54a-1) *Samsun ili mahallelerinden Hançerli mahallesi sakinlerinden Aşçı Hacı İbrahim İbn Memiş'in mirasının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi* ……292
239.Kayıt(54a-2) *Taşralarda bazı vakıflarda yapılan usülsüzlüğün şikâyet edilmesi ve bunun üzerine duruma el konulmasına dair kayıt*……292
240.Kayıt(54a-3) *Devlet merkezinde ve bağlı eyâletlerde vefat eden askerlerin terekelerinden i'lam ücreti alınmaması* ……293
241.Kayıt(54b-4) *Taşra da Dârus's-sa'âdet mahkemesi olmaması sebebiyle rütbeli ve rütbesiz askerlerin bir tutulması* ……...294
242.Kayıt(54b-5) *Yetim ve mecnunların mallarının hesaplarının her yıl görülmesi*……295
243.Kayıt(54b-6) *Yetim malları sandıklarının görülmesi ve düzenlenmesi hususu temyîz-i hukuk meclislerinde iken sonradan vilayet merkezine alınması* ……..295

244.Kayıt(54b-7) *Yeni Mahalle'de sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Halil Refet Bey'in terekesinin taksîmi ile ilgili da'vaya dair kayıt*……296
245.Kayıt(55a-1) *Yeni Mahalle'de sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Halil Refet Bey'in terekesinin taksîmi ile ilgili da'vaya dair kayıt* ……..297
246.Kayıt(55b-2) *Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat'ın vârislerinden, Ömer Ağa ibn-i el-Hac Ali alacağını talep etmesine dair i'lâm*……299
247.Kayıt(55b-3) *Köseoğlu Hüseyin Ağa ibn-i Receb'in zevcesi Mevdude bint-i Kurt Mehmed ile beynlerinde 'adem-i hüsn-i mu'âşeret olduğundan boşanma da'vası*……300
248.Kayıt(56a-1) *Sa'di Bey mahallesinde sakin iken bundan 'akdem fevt olân Rum milletinden Makaryos veled-i Mine'nin vasî-i muhtârı olduğunu iddi'â iden Portakaloğlu Aleksi'nin iddi'asını ber nehc-i şer'i isbât itmeğin mûcîbiyle ba'de'l-hüküm tenbîh olunduğuna dair i'lâm*……302
249.Kayıt(56a-2) *Hâce Emine bint-i Hüseyin nâm Hatûnun sâkine olduğu menziline ketb ve tahrîr içün savb-i şer'i'l-enverden me'zûnen irsâl olunân Kâtib Mehmed Emin Efendi ibn-i Osman Efendi'nin vekîl tayinine dair hüccet*……303
250.Kayıt(56b-3) *Kuşçulu karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin Nebi oğlu İbrahim bin Hasan'ın arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufunda olân bir kıt'a tarlayı Molla Hasan'a satması için Seferoğlu Hamid Efendi'yi vekîl tayin etmesine dair hüccet.*……304
251.Kayıt(56b-4) *Hançerli mahallesinde vâki' müteveffâ Hacı Hasan'ın sâkin olduğu menziline vârub mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şer'i'l-enverden me'zûnen irsâl olunân Kâtib Mahmud Naim Efendi ibn-i el-Hac Râşid Efendi'nin vefât iden Sayre bint-i Mehmed'in kebîre kızı Zeyneb, terekesinden alacağını için oğlu Mehmed'i vekîl tayin etmesine dair hüccet*……304
252.Kayıt(56b-5) *Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Divriğili Hâfız Arif Efendi sulbiye sagîre kızı Behiye'nin babasından müntakil mâlını Koreci Serkiz veled-i Artin'e satması için Hami Ahmed Ağa'nın vasî nasb ve ta'yîn edilmesine dair hüccet*……305
253.Kayıt(57a-1) *Sa'di Bey mahallesinda sakin iken bundan 'akdem vefât iden Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat'ın terekesinden anası Esma Hanım'ın, vasî-i merkûm İbrahim Efendi'den alacağını talep etmesine dair i'lam*……307
254.Kayıt(57b-2) *'Asâkir-i Zabtiyye mülâzımlarından İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Mustafa'ya ait nafaka hücceti*……308
255.Kayıt(57b-3) *Sa'di Bey mahallesinda sakin iken bundan 'akdem vefât iden Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Rakia Hanım bint-i İsmail'in mühr-i müeccel alâcak hakkını talep etmesine dair i'lam*……310
256.Kayıt(58a-1) *Çefzi karyesi sâkinelerinden Fatma bint-i Ahmed'in arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufundaki dört kıt'a tarlayı Bütükoğlu Durmuş bin Osman'a ferâğ ve tefvîz için merkûm Mustafa'yı vekîl tayin etmesine dair hüccet*……311
257.Kayıt(58a-2) *Taşdemir karyesi sâkinelerinden müteveffâ Hacı Ali Bey zevcesi Habibe bint-i Hacı Şok bin Abdullah,vefat eylediğinde malını üvey oğlu Musa Bey'e bıraktığına dair kayıt*……312
258.Kayıt(58b-3) *Taşdemir karyesi sâkinlerinden Musa Bey ibn-i el-Hac Ali Bey vefat eylediğinde cemî'-i mâlının sülüsünü üvey validesi Habibe Hatûn'a bıraktığına dair kayıt*……313
259.Kayıt(58b-4) *Hançerli mahallesi ahâlisinden olup bundan 'akdem vefât iden el-Hac Ahmed Kavasi ibn-i Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye bint-i Mahmud'un tereke taksîmine dair kayıt* ……313

260.Kayıt(58b-5) *Çatmaoluk karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin Gürcüoğlu Mustafa bin Hasan, arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufundaki dört kıt'a tarlayı Bilal oğlu Hasan'a ferâğ ve tefvîze dair kayıt*……314
261.Kayıt(59a-1) *Harb üzerinde olub da vefet iden nizâmiye ve mu'âvene zâbıtân neferâtının tahrîr olunacak terekelerinden resm-i tahrîr alınmamasına dair fetvâ*……315
262.Kayıt(59a-2) *Bâb-ı fetva ile icrâ tebligât idilmiş olduğu hâlde bir vaktden berü buna ri'âyet olunmayarak bedesten kuyumcular içinde yine hafiyyen alma ve satma vukû' bulması vechiyle mu'âmeleye i'tinâ ve dikkat olunmasına dair fetvâ*……315
263.Kayıt(59a-3) *Mekde mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Eyüb, bir bâb kebâbçı dükkânındaki hissesini damadı Eyüp Efendi'ye sattığına dair kayıt*……316
264.Kayıt(59b-4) *Rum milletinden Dimitraki veled-i Haçi Kostanti, Dereler karyesinde bundan iki sene mukaddem vefât iden Manicioğlu Huyuk Ali bin Yusuf'un tereke-i mevcûdesine vaz'-ı ileyh olanlardan alacağını taleb ve da'va için Molla İsmail Ağa'yı vekîl ta'yin ettiğine dair hüccet*……317
265.Kayıt(59b-5) *Hasan Kethüdâzâde Yusuf Efendi ibn-i Hasan Ağa, sagîrân Mustafa ve Fatma'nın vasîyye-i mezbûrelerine deyni için bir bâb nim kârgîr tarakçı dükkânını cemî'-i müştemilâtıyla'alâ tarîki'r-rehin va'az ve teslîm eylemesine dair kayıt*……318
266.Kayıt(60a-1) *Bafra'da çarşuda bulunan cami'-i şerîfin vâizi Ahmed bin Ahmed'ın vefatı üzerine oğullarından Mustafa ve Zihni'nin başka görevleri olduğundan diğer oğlu olan Mehmed Efendi'nin görevi ifâya ehil olduğu için berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……319
267.Kayıt(60a-2) *Vasîye-i mezbûre Fatma Hatûn, çocukları Mecnun, Said ve Hanife nâm sagîrâna önceden farz ve takdîr olunan nafaka miktarının artırılması talebine izin verilmediğine dair kayıt*……320
268.Kayıt(60a-3) *Rum milletinden Teşciroğlu Kostanti veled-i Yuri'yi Hacı Ahmed, evine zorla girerek, el ve ayaklarını bağlayarak yanında getirdiği tabancasıyla öldürmesi sonucu mahkeme kaydı*……320
269.Kayıt(60b-4) *Kendi isteği ile evlendiği Devlethân'ın, Tarkuf İsmail bin Hohaş'a ita'at ve inkıyâdda bulunmaması neticesinde Devlethân'ı üvey pederi merkûm Mehmed'in, merkûm İsmail'in menziline getürüb İsmail tarafından cebren vatı'-ı dühûl edildiğine dair iddiası ile ilgili i'lâm*……322
270.Kayıt(61a-1) *Sa'di Bey mahallesinde vefât iden Mustafa Bey ibn-i el-Hac Kasbolat Bey bin Lefşik'in taksîm hücceti ile ilgili da'vaya dair i'lâm* ……323
271.Kayıt(61b-2) *İlyas Beyoğlu Şadi Bey cami'-i şerîf'in imamı es-Seyyid Mehmed bin Mustafa'nın vefatı üzerine oğlu olmadığı için yerine İsmail Efendi'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm* ……326
272.Kayıt(61b-3) *Yazu karyesi ahalisinden Hacı Mustafaoğlu Ali bin Mustafa, merada geceleyin otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Osman'da bulması da'vasına dair i'lâm*……327
273.Kayıt(62a-1) *Sa'di Bey mahallesi sâkinelerinden Nazife ve Rukiye'nin bir bâb menzildeki hisselerini annesi Emine ile babası Bekir Ağaya sattıklarına dair i'lâm* ……328
274.Kayıt(62a-2) *Çukuryük karyesinde cami'-i şerîfin imamı Mehmed Halîfe bin Abdullah'ın yaşlanması üzerine yerine oğlu Durmuş Efendi'ye berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……328
275.Kayıt(62a-3) *Gümrük ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzil'in Nesime ve Ülfet Hanımlar'ın üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm*……329

276.Kayıt(62b-4) *Gümrük Ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzil ve arsanın Halil Ağa'nın üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm*……331
277.Kayıt(63a-1) *Gümrük ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden bir bahçenin müzayedeyle Kör Seyyid Alioğlu Mehmed bin Seyyid Ali'nin üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm*……333
278.Kayıt(63b-2)*Satıştan doğan borcun ödenmesine dair emirnâme*……335
279.Kayıt(63b-3) *Molla Dervişoğlu Durmuş ibn-i Mehmed'in Emine bint-i Molla Hüseyin ile zevciyet da'vasının reddine dair i'lâm*……336
280.Kayıt(64a-1)*İran Devleti teb'asından Mehmed ibn-i Ali, Hacı Ahmed Efendi'nin hânında merkebini kaybettikten sonra merkûm Mehmed'in yedinde bulması da'vasına dair i'lâm*……338
281.Kayıt(64b-2) *Gümrük ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden mûsîye olân nısf menzil-in mezbûre Hanife Hatûn'un üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm*……339
282.Kayıt(65a-1) *Rum milletinden tâcir Panayot, müştemil bir bâb menzilini Belacoğlu Vasil'e satmak için merkûm Haçi İstefani'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet*……341
283.Kayıt(65a-2) *Terme kazâsında Pazar cami'-i şerîfin imamı müteveffa Hac Ahmed'in sulbi sagîr oğlu büyüyünceye kadar yerine görev yapan Bayramoğlu Mehmed bin Ahmed'in de vefatı üzerine mezbûr Ömer Efendi'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……341
284.Kayıt(65a-3) *Şerîfe Hatûn bint-i Mehmed Ağa, bir bâb menzili satması için Ali Efendi'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet.*……342
285.Kayıt(65b-4) *Müteveffâ-yı merkûm Zekeriye ibn-i Nakoş bin Abdullah'dan sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Said ve Nâzır'a müntakil malların hıfzı ve tesviyesi için vasî-i mezbûre Veliye Hatûn'a izin verildiğine dair kayıt* ……343
286.Kayıt(65b-5*) Kuyumcuoğlu Ohannes veled-i Kirkor'un verâseti ile ilgili sulbiye kızı Filomine'nin zevci Tatyos'a vekâlet verildiğine dair hüccet* ……344
287.Kayıt(65b-6)*Rum milletinden Yani veled-i Yuri veled-i Yani'nin verâseti ile ilgili kayıt(Defterin bu kayıtında "battal" yazısı vardır)*…… 345
288.Kayıt(66a-1) *Müteveffâ-yı merkûm Mahmud'un verâseti ile ilgili merkûm Mustafa'ya vekâlet verilmesine dair hüccet* ……346
289.Kayıt(66a-2) *Hastahânede vefât edenlerin terekelerinin nereye kayd olacağına ilişkin emirdir*……346
290.Kayıt(66a-3) *Sa'di Bey mahallesinde vefât iden Mustafa Bey ibn-i el-Hac Kasbolad Bey ibn-i Yafşek'in terekesinden alacak da'vasına dair i'lâm*……347
291.Kayıt(66b-4) *Trabzonlu Yelkencizâde Ömer Efendi ibn-i el-Hac Mustafa ibn-i el-Hac Mehmed'in sulbî sagîr oğullarına vâlidesi Nesime Hatûn ibnet-i Hüseyin Ağa'nın vasî nasb ve ta'yîn edilmesine dair hüccet* ……348
292.Kayıt(66b-5) *Cami'-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden Gülsüm bint-i İbrahim, beş kıt'a tarlasını yetmiş üç 'aded yüzlük kâime bedel ile Karkaşoğlu Dimit veled-i Yuri'ye satmasına dair kayıt*……349
293.Kayıt(66b-6) *Ermeni mahallesinde mütemekkine Takoye bint-i Karabet, mevrûs iki bâb odada sekiz sehim i'tibâriyle bir sehim hisse-i şâyi'asını satması için Neştem Çalkoğlu Artin veled-i Menas'ı vekîl tayin etmesinde dair hüccet* ……350
294.Kayıt(67a-1) *Harize karyesi ahalisinden Laz Kasım ibn-i Mustafa, dokuz yaşında olân kısrağını menzilinin avlusunda râ'i olunur iken leylen zâyi' itmekle ve merkûm Süleyman'ın yedinde bulması neticesinde istemesine dair i'lâm*……351

295.Kayıt(67a-2) *Alanos karyesi ahalisinden vefât iden Ebyalha? oğlu İbrahim ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Molla İbrahim, Kenanoğlu Mustafa ibn-i Halil'den 3698 gurûş alâcağını istemesine dair i'lâm*……..352
296.Kayıt(67b-3) *Balac karyesi ahâlisinden Ömeroğlu Hasan ibn-i Hasan, dokuz yaşında olân kısrağını menzilinde vâki' ahurunda leylen zâyi' olduktan sonra merkûm İsmail'de bulması da'vasına dair i'lâm*……..353
297.Kayıt(67b-4) *Rum teb'asından Mihail veled-i Save, sekiz yaşında olân bârgirini Köseli karyesi ahâlisinden Kara Alioğlu Mustafa'ya emâneten vermesi üzerine mer'âda râ'î olunur iken zâyi etmesi neticesinde vekîl-i merkûm Tahir Efendi'den istemesine dair i'lâm*……..354
298.Kayıt(68a-1) *Pazar mahallesi ahâlisinden Hasan Kethüdâzâde Yusuf Efendi'nin virmiş olduğu 9000 gurûşun müdde'î-i merkûm Ahmed Efendi'den tahsîl ve mûmâ-ileyh Yusuf Efendi'ye teslîmine dair i'lâm*……355
299.Kayıt(68b-2) *Hançerli mahallesinden Mine Hatûn ibnet-i Abdullah Paşa, vâlidesinden mevrûs 'arsa ve mağaza-i mahdûd-ı mezkûrları üç sehim i'tibâriyle bir sehim hissesini zevci Yusuf Efendi'nin takrîriyle merkûm Ahmed Efendi'nin üzerine kayd olunmasına dair i'lâm*……357
300.Kayıt(68b-3)*Ermeni milleti nisvânından olup vefât iden Papaoğlu kerîmesi Mariye bint-i Kirkor veled-i Agob'un verâsetinden bir bâb menzil ma'a avluyı mahdûd-ı mezkûru vekîl-i merkûm Nazari'nin takrîriyle müşteri-i merkûm Hacı Mehmed Ağa üzerine kayd edilmesine dair i'lâm*……358
301.Kayıt(68b-4) *Arif Ağa ibn-i Mehmed'in, Cedid mahallesi ahalisinden bundan 'akdem vefât iden Hacı Mehmed Baba ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'dan beş bin beş yüz gurûş alacağı olduğundan vârisleri er karındaşı oğlu Hüseyin ibn-i Numan'dan istemesine dair i'lâm*……359
302.Kayıt(69a-1) *Hançerli mahallesi sâkinlerinden Ayşe Kadın bint-i Mahmud bir kıt'a bahçe 'arsasını üç bin gurûş akçe semen mukâbelesinde Durmuş bin Ahmed'e vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'in takrîriyle sattığına dair i'lâm*……360
303.Kayıt(69a-2) *Hançerli mahallesi sâkinlerinden vefât iden Mahasi Vâiz Hasan Efendi ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile ilgili da'vaya dair i'lâm* ……..361
304.Kayıt(69b-3) *Çarşusu mahallesi ahâlisinden olub li-ecli't-ticâre Osman Reis bin Hacı Hasan, sekiz yaşında Fatma isminde bir re's câriyeyi elli 'aded yüzlük kâime bedel ile merkûm Canpolat'tan iştirâ, kabz ve kabul idüb cariyenin 'illet-i kadîmesi olduğu için vefat etmesi neticesinde şer'ân lâzım gelen semenini talep etmesine dair i'lâm*……363
305.Kayıt(70a-1) *Karan karyesi sâkinelerinden iken bundan 'akdem vefât iden Alime bint-i Said bin Abdullah'ın sadrîye sagîre kızı Hatice'nin müntakil mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yînine dair hüccet* ……364
306.Kayıt(70a-2) *Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın veresesi, gâibi li-eb er karındaşı Seyyid'e bıraktığı için vasî nasb olunân eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın mevrûs malını ahz ve kabzına dair kayıt*……365
307.Kayıt(70a-3) *Zikr-i câi maktûlün mahallinde Sarıağaç karyesinde mecrûmen fevt olân teba'a-i devlet-i'âlîyye'nin Rum milletinden Köseoğlu Yani veled-i Oli'nin cenâzesi üzerine vârub keşf ve mu'âyenesi içün el-Hac Abdullah Efendi ibn-i Osman Efendi'nin taraf-ı şer'den gönderilmesine dair i'lâm* ……366
308.Kayıt(70b-4) *Dizdarzâde el-Hac Hasan Efendi tarafından vekil tayin edilen Ali Efendi ibn-i Ahmed'in, bir bâb dükkânı İtmekçi Ali Usta'ya sattığına dair kayıt*……367

309.Kayıt(71a-1) *Cedid mahallesi ahâlisinden olup bundan yedi ay mukaddem vefât iden Hacı Mehmed baba bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti ile ilgili da'vaya dair i'lâm*……..370
310.Kayıt(71a-2) *Müftü mahallesinde vâki' Mescid-i Şerîf vakfında imâmet cihetine mutasarrıf olân Hâfız Bekir bin Ahmed, terk ve tekâsülünden mâ'adâ mütecâsir olduğu töhmetle üç sene mahkûmen mahbûs bulunduğundan yerine mezbûr Osman Efendi'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm* ……..371
311.Kayıt(71b-3)*Bafra kasabasında vâki' Mirza Bey Cami'-i şerîfin "imâm-ı râbi'" cihetine mutasarrıf olân Hâfız Mustafa bin Mustafa'ın vefatı üzerine oğullarından sulbî kebîr oğlu Hâfız Hasan, Rumili tarafında te'ehhül ve muvattın olub, merkûm Mehmed, göreve nâ-ehil olduğu için yerine diğer oğlu Ahmed Efendi'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……..372
312.Kayıt(71b-4) *Osman Bey'in mahkemece verilen celb kararına uymadığı için masraf ve celb hakkında kâimekamlığa telgrâfnâme çekmesine dair fermân*……..373
313.Kayıt(71b-5) *Esir olân zâbıtân ve efrâd-ı 'askeriye zevceleri, şehîd veyâ fevt olduklarına dâir haberler uydurularak âhere 'akd-ı tezvîc idilmekde olduğunun duyulması üzerine bu şekilde davrananların şedîden mazhar-ı mücâzât idilmelerine yönelik fermân*……..373
314.Kayıt(72a-1) *Sa'di Bey mahallesi sâkinesi Şükriye Hanım'ın zevci Said Efendi, iki bin gurûş kıymetlü emvâl bırâkub diyâr-ı âhir olân der 'âlîye gidüb cins-i nafakadan bir sene irsâl itmediğinden zevcesi, malı satarak ihtiyaçlarına harcaması sonrası nafakaya ihtiyacı olduğundan kıbel-i şer'den nafaka talebine dair kayıt*……..374
315.Kayıt(72a-2) *Asâkir-i Zabtiye yüzbaşılığında müstahdem iken vefat iden İbrahim Ağa ibn-i Abdülfettah'ın er karındaşı olduğu iddi'â iden Halil Ağa, kardeşinin başka vârisi olmadığından terekesini Beytü'l-mâl emîni 'izzetlü Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi'den istemesine dair i'lâm*……..375
316.Kayıt(72b-3) *Beylik karyesinin Rum milletinden olup bundan 'akdem fevt olân Akremoğlu Nazar veled-i Akrem'in sulbî sagîr oğlu Yakof'un dikkat-ı rüşd ve sedârına değin pederinden müntakil mâlını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den 'ammîsi Yovan'ın vekîl ta'yin edilmesine dair hüccet* ……..377
317.Kayıt(72b-4) *Develi karyesinde cami'-i şerîf vakfından almak üzere hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i 'âlişân mutasarrıf Ahmed ibn-i el-Hac Hasan'ın vefatı üzerine oğulları olmadığı için yerine merkûm Ahmed'in mahlûlünden mezbûr el-Hac Râşid'e imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*……..377
318.Kayıt…….. 378
SONUÇ 379
KAYNAKÇA..... …. 382
ÖZGÜN METİN..... 385

1775/21 NUMARALI SAMSUN ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ

GİRİŞ

Osmanlı Şer'iyye Sicilleri, ait oldukları bölgenin veya yörenin yerel özelliklerini ortaya koymakla birlikte, devletin takip ettiği genel politikayı, hukuk sistemini, yaşam biçimlerini, toplumsal ilişki düzeyini ve daha birçok konuda bilgi veren kaynak konumundadır. Arşiv kelimesi ise, aslen Yunanca *arkheion* ve Latince *archivum* kelimelerinden gelmektedir. Anlam olarak ise, belli bir yönetim dairesine ait işlemi bitmiş resmî evrakın, düzenli bir şekilde bir araya toplanması ve bu yazılı belgelerin saklanıp, korunduğu yeri ifade eder. [1]

Tarihi araştırmalarda, herhangi bir konuda en doğru bilgiyi veren kaynaklara yönelmek, araştırmanın kalitesini artırır. Bu anlamda bir devletin tuttuğu arşiv kayıtları, söz konusu devleti en doğru biçimde anlayabilmek için başvurulması gereken önemli bir kaynak konumundadır. Günümüzde Osmanlı şer'iyye sicillerinin okunup değerlendirilmesine ilişkin yoğun bir çaba vardır. Geçmişi aydınlatmak, yerel tarihi kendi aktörleriyle yeniden canlandırabilmek adına yapılan bu çalışmalar, geleceğe yön vermeye büyük hizmet eder.

1775/21 Numaralı Samsun şer'iyye sicil defteri bu bakış açısıyla değerlendirilmeye çalışılmış olup, genel anlamda defterin içeriğine ilişkin bir fikir edinmemizi sağlamaya dönüktür. Bununla birlikte defterde geçen verâset ve taksîm hüccetleri, vekil, vasî ve imam tayinleri, i'lâmlar, nafaka hüccetleri gibi kayıtlar, Samsun şehrinin o günkü durumu hakkında günümüze ışık olmaktadır.

Samsun şehrinin köy ve mahalleleri defterde geçtiği kadarıyla ele alınmıştır. Resmî görevlilerin kimler olduğu ve hangi görevlerde bulundukları açıklanmıştır. Dönemin şartları gereği müslim ve gayrimüslimlerin bir arada yaşadığı bilgisinden hareketle, defterde bu türden bir ilişki olup olmadığı ve varsa hangi boyutlarda olduğu sorgulanmaya çalışılmıştır. Mahkeme kayıtlarına yansıdığı kadarıyla kullanılan lakaplar bize halkın sosyal statüleriyle ilgili yorum yapma şansı tanımıştır. Bu çalışmamızın şer'iyye sicil defterlerinin kaynaklık değeri ve tarihi eserlere hangi noktalarda yardımcı

[1] İsmet Binark, **Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri**, T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı, Yayın No: 3-Gn. No: 049, Ankara: 1980, s. 3

olabileceği bağlamında günümüz toplumuna ve araştırmacılarına bir fikir vermesi umulmaktadır.

1. Problemin Durumu

Şer'iyye sicil defterleri Osmanlı tarihi araştırmalarında son derece önemli birinci el kaynaklardandır. Bu tarihi belgeler sayesinde siyasi, ekonomik, sosyal ve idârî tarihimiz yanında şehir tarihçiliği alanında da daha detaylı bilgiler edinebilmekteyiz. Bu bilgiler, devletin resmî kayıtlarına girmiş ve mahkemelere intikal etmiş olan siyasi, sosyal, ekonomik ve hukukî olayları ihtiva etmektedir. Tarihe ışık tutacak büyük bir öneme sahip bu el yazması osmanlıca eserlerin günümüz insanının anlayacağı şekilde transkripsiyon edilmesi, elbette ki geçmişin iyi tahlil edilmesinde ve geleceğe yön vermede hayatî önem arz etmektedir. Bu nedenle biz, bu çalışmayla Samsun'un ilgili döneminin dîni, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan tespitini hedeflemekteyiz.

2. Araştırmanın Amacı

Osmanlı şer'iyye sicilleri içerik itibariyle ait oldukları döneme ilişkin çok önemli veriler içeren belgelerdir. Ancak bu belgelerin Arap alfabesiyle yazılması ve en önemlisi de el yazması kayıtlar olması keşfini güçleştirmektedir. Aslında söz konusu kayıtlar birinci elden kaynak olup aynı zamanda devletin resmî kayıtları niteliğindedir. Bu kayıtların incelenmesi ve günümüz Türkçesine kazândırılması tarihimize önemli bir hizmet olacağı gibi belli bir dönemin aydınlatılmasına da katkı sağlayacaktır. İlgili bölgenin devletin kendi tuttuğu arşiv belgeleri ışığında kapsamlı bir şekilde araştırılması ile Samsun bölgesi ve genel anlamda Osmanlı Devleti hakkında bilgi sahibi olunması amaçlanmaktadır.

3. Araştırmanın Önemi

Araştırma birinci elden Arap alfabesiyle kaleme alınmış el yazması kayıtlar olduğundan günümüz insanı bu tür devlete ait resmî kayıtların mahiyeti ve muhtevası hakkında bilgi sahibi değildir. Bu araştırma hem ilgili defteri hem de içeriği ortaya çıkararak günümüz insanına geçmiş tarih hakkında bilgi vermeyi ve söz konusu dönemi aydınlatmayı hedeflemektedir. Bu itibarla konu, tarihimizin belli bir dönemine katkı sağlayacağı gibi bu alanda çalışma yapacak yeni araştırmacılara da yön verecek ve yardımcı olacak niteliktedir.

4. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırmamızın kapsamı 1775/21 numaralı Samsun şer'iyye siciline göre Samsun şehrinin dîni, sosyal, ekonomik ve kültürel incelenmesiyle sınırlandırılacaktır.

5. Araştırmanın Yöntemi

Tez çalışması, Samsun şer'iyye mahkemesinde tutulmuş olan 1775/21 numaralı, 120 poz no'lu şer'iyye sicil defterinin transkripsiyonu yapılarak hazırlanmıştır. İncelediğimiz defterde 120 varak olduğu, 29. varağın ve 73 ile 120 varak arasının boş olduğu anlaşılmaktadır. İncelemiş olduğumuz defterde 1875 ve 1878 yılları ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Bu defter, Milli Kütüphane'de fotoğraflama ve bilgisayar ortamına aktarma sırasında varak numarası ve kayıt numarası verilmiş durumdaydı. Biz de transkripsiyon esnasında, varak numarasını ve kayıt numarasını olduğu gibi kullandık. Buna ilave olarak varaklar, iki sütün şeklinde kaleme alındığı için "A-B" şeklinde sütunları kodlayarak belgeleri anlaşılır ve kolay hale getirmeye çalıştık. Ayrıca her varakta bulunan hüküm/kayıtların yanına parantez içinde*"(3a-1), (3b-5)"*gibi numaralama yaparak o varakta kaç tane kayıtın olduğunu ve hangi sütunda yer aldığını belirtmek istedik.

Okunan sicil defterindeki kayıtların büyük bir kısmı vekil tayini, imam ve müderris tayini, çalınmış veya kaybolmuş mal ile ilgili kayıt, alacak verecek kaydı, tereke taksîmi, verâset, vekâlet ve vasî tayin etme, arsa, ev ve hisse satışı, fetvâ ve fermân gibi kayıtlardan oluşmaktadır. Defterde toplam 318 kayıt bulunmaktadır. Her varağa ortalama 4 adet kayıt düşmektedir. Defterde kullanılan yazı stilinden anladığımız kadarıyla defterin büyük bir kısmı bir kâtip tarafından yazılmış olup, sadece iki varak başka bir kâtip tarafından yazılmıştır.

6. Transkripsiyon Sırasında Dikkat Edilen İmlâ Kuralları

Çalışmasını yaptığımız metin Osmanlıca olduğu için Türkçe ABC'sine transkribe ederken, belgelerin daha rahat anlaşılabilmesi için basit transkripsiyon yöntemi benimsenmiştir. Okuduğumuz belgede yer alan ve okunuşundan dolayı farklı anlamlara gelebilecek sözcükleri mümkün olduğunca aslına uygun bir şekilde transkribe etmeye çalıştık. Buna göre;

1-Çalışmamızda "İSAM" tarafından yayınlanan "İstanbul Kadı Sicilleri" 'adlı çalışmada kullanılan transkripsiyon metodu referans alınarak, metnin transkripsiyonu yapılmıştır.

2-Farsça ve Arapça kelimelerde uzatma işareti olarak "^" kullanılmıştır.

3-Türkçe olmayan kelimelerdeki "ayn" harfi (‘), "hemze" ise (') şeklinde gösterilmiştir.

4-Yazı ile yazılan rakamlarda birler, onlar, yüzler ve binlerden her grup kendi içinde ayrı ayrı yazılmıştır *(Bin sekizyüz yetmiş beş gibi).*

5-Okunuşundan emin olmadığımız kelimelerden sonra (?) işareti kullandık. Okuyamadığımız kelimeleri (...) işaretiyle gösterdik. Silinmiş ya da okunmayacak şekilde karalanmış bölümleri ise (**) işareti ile gösterdik.

6-Müslümanların ve gayrimüslimlerin kullandığı "Hacı" lakabının karıştırılmaması için gayrimüslimler için "Haçi" şeklinde kullandık.

7-Ay isimleri ve şahıs isimleri günümüzde okunduğu şekilde transkribe edilmiştir (Ahmet, Mehmet,Cemâziyelâhir, Zilkâ'de, Zilhicce, Rebîulevvel, Receb gibi).

8-Belgelerde sıklıkla geçen yer isimleri bugünkü kullanılan şekliyle yazılmıştır (Çarşamba gibi).

9-Şahıs isimlerinden önce ya da sonra gelen meslek, rütbe veya lakaplar büyük harfle yazılmıştır (Mehmet Ağa, Süleyman Efendi, Hatice Hâtûn, Hacı Abdullah).

10-Millet, aşiret, boy, dil, din ve lehçe isimleri büyük harfle yazılmıştır (Ermenî, Rum, İslâm, Çerkes,).

11-Defterin latin alfabesine transkripsiyonunu yaparak defterden ulaşabildiğimiz bilgileri yorumladıktan sonra diğer tarihi kaynaklarla destekleyerek değerlendirme yapmaya çalıştık.

1. BİRİNCİ BÖLÜM: ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE OSMANLI'DA ŞER'İ MAHKEMELER

1.1 ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE TARİHSEL AÇIDAN ÖNEMİ

"Şer'iyye Sicili" kelimesi, "Şer'i" ve "sicil" olmak üzere iki kelimeden oluşmaktadır. Şer'i, '*şr'a*' kökünden türeyen şeri'at'ten gelmektedir. Şeri'at, ilahî emir ve yasaklar, ayet ve hadis, icmâ-ı ümmet esasları üzerine ilahî kanun anlamına gelmektedir.[2] Başka bir ifade ile Allah tarafından Peygamber aracılığıyla vaz' ve tebliğ olunan hükümleri içeren ilahî kanun yerinde kullanılan bir tabirdir.[3] Şer'i veya Şer'iyye; şeriata ait, şeraitle ilgili, şeraite uygun anlamındadır. Şer'iat hükümlerine göre davalara bakan mahkemelere de "Şer'î Mahkeme" veya "Mahkeme-i Şer'iyye " denilmiştir.[4] Osmanlı devletinde mahkemelerin "Şer'i" ismiyle zikredilişi; Osmanlı devletinin şahsın hukuku, aile hukuku, miras hukuku, borçlar, eşya, ticâret hukuku ile devletler hususi, idare ve anayasa hukukunun genel esaslarında Şer'î hükümlerin esas alınması sebebiyledir.[5]

'Sicil' kelimesi ise okumak, kaydetmek, karar vermek, verilen kararı yazıya geçirmek vb. anlamlara gelmektedir. Çoğulu "Sicîllât"dır. Şer'iyye sicili ise, Osmanlı mahkeme kararlarını içeren belli usule göre tutulmuş defterlerdir. Osmanlı hukukunun kaynakları, "Şer'i-Şerîf" denilen islâm hukuku anlamına gelmektedir.[6] Tanzimat'tan evvel Kadılar bulundukları yerin aynı zamanda idareleri ile de meşgul oldukları ve hükümet merkezinden kendilerine doğrudan doğruya hüküm ve fermân gönderilerek bu tür vesikaları da sicillât'a kaydettikleri için sicillerin tarih nazarında ehemmiyeti büyüktür.[7]

Şer'iyye sicilleri genellikle eni dar, boyu uzun defterlere yazılırdı. Muhtevasını oluşturan hüccet, i'lâm, vakfiye kayıtları, miras taksimi, kiraların kontrolü, narh koyma, husûmete dayanan davalar şer'î mahkemelere mahsus bir usul ve kâide içinde kaleme alınır ve bu tahrîr tarzına da 'sakk-ı şer'î' denilirdi.[8]

---

[2] Şemsettin Sami, **Kâmûs-i Türkî**, Çağrı Yay., Dersaâdet s.1317
[3] Mehmet Zeki Pakalın, **Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, MEB Yayınları, İstanbul 1993 c.3, s.341
[4] Ferit Develliolu, **Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Aydın Kitabevi, Ankara 1984
[5] Ahmet Akgündüz– Sait Öztürk, **Bilinmeyen Osmanlı**, OSAV, İstanbul 1999, s.367
[6] Akgündüz, **a.g.e.**, s.367
[7] Pakalın, **a.g.e.**, III, s.210
[8] İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı**, Ankara 1984, s.109

Tarihi bilgiler daha çok kitabeler, seyahatnâmeler, destanlar kıssalar, v.b. yollarla yazılı ve sözlü şekillerde bize ulaşmaktadır. Şer‘iyye Sicilleri bu yazılı kaynakların en önemlilerinden biridir. Bu siciller, kayda geçildiği dönemin bir anlamda canlı şahididir. Vak’anüvis’lerin ve özel tarih yazarlarının köy ve kasabalar gibi küçük yerleşim birimlerine ait verdikleri bilgiler tam anlamıyla gerçeği yansıtmaktan uzaktır. Bu nedenle Osmanlı Devleti ile ilgili detaylı bilgi edinebilmemiz için Şer‘iyye Sicillerinin ortaya çıkarılması şarttır. Çünkü geçmişin bütün canlılıklarıyla bizi buluşturacak, çalışılan dönemle ilgili bizlerin ufkunu açacak, daha isabetli hüküm vermemize yardımcı olacak en önemli kaynaklardan biri Şer‘iyye Sicilleri’dir.[9]

Bugün savaşlardan, yangınlardan ve su baskınlarından ve başka sebeplerden geriye kalan şer‘iyye sicillerinin sayısı 20 bin adet ve 500 bin sayfa civarındadır.[10]Bunlardan İstanbul’dakiler, İstanbul Müftülüğü arşivinde, Anadolu’dakiler ise Ankara’da Milli Kütüphane’dedir.

Şer‘iyye sicilleri on beşinci asrın son senelerinden başlayarak on dokuzuncu asır sonlarına kadar Türk tarihini, Türk ictimaî hayatını, Türk dinî ve siyasi hayatını yansıtan Türk tarihinin ana kaynaklarındandır.[11] Bundan dolayı her vilâyet ve kazâ merkezindeki mahkeme sicilleri o yerin en kuvvetli ve en mühim îtimat olunur tarih zenginliklerindendir.

Merkezden her hangi bir kazâ, sancak veya vilâyete gönderilmiş olup da deftere suret olarak kaydedilmiş olan fermân, berât, kanunnâme, mektup ve divan tezkeresi gibi resmi yazılar o bölge için önemli vesikalardır. Bu vesikaların aslı Başbakanlık Osmanlı arşivinde bulunan mühimme, şikâyet, ahkâm gibi defterlerde kayıtlı bulunsa da herhangi bir şekilde kaybolmuş defterlerdeki hükümlerin eksiklikleri siciller ile tamamlanabilir. Kadı ve nâiblerin şer’î mahkemelerde günlük olarak tuttukları şer‘iyye sicilleri İslâm hukukunun Osmanlı döneminde uygulamasını yansıtan birinci elden kaynaklardır. Osmanlı'dan önceki islâm devletlerinden böyle defterlerin elimize geçmemiş olması bu defterlere ayrı bir önem kazândırmıştır. İslâm muhâkeme usulünün pratikte uygulaması hakkında en sağlam bilgilere bu defterler sayesinde ulaşabilmekteyiz.[12] Bundan dolayıdır ki, toplum ve mahallî tarih araştırmalarında siciller, birinci derecede kaynaktırlar. Genel tarih ve kronikler içinde nakledilmeyen

[9] Mücteba İlgürel,”Şer’iyye Sicillerinin Toplu Katoloğuna Doğru”, **ÜEF Tarih Dergisi**, c. XXVIII-XXIX
[10] Halil Cin- Ahmet Akgündüz, **Türk İslam Hukuk Tarihi I**, İstanbul 1990, s.274
[11] İsmail Hakkı Uzunçarşılı, “Şer'i Mahkeme Sicilleri”, **Ülkü-Halkevleri Dergisi**, c.V, sy.29 s.153
[12] Halit Ongan, **Ankara'nın Bir Numaralı Şer'iyye Sicili**, Ankara 1958, s. 11-14

veya nakline gerek görülmeyen olaylar herhangi bir sebeple mahkemeye intikal etmiş olabileceğinden bu olayların gerçek sebeplerini sicillerde bulabiliriz. Bundan dolayı ait olduğu bölgenin idarî, sosyal, askerî ve iktisadî açıdan bilinmeyen yönlerinin ışığa çıkarılması konusunda ilk başvurulacak kaynaklar arasında siciller sayılabilir. Bu bakımdan şehir tarihi açısından önemi, belge çeşitliliği ve bolluğu ile dönemin ilgili bölgesi hakkında çok önemli bilgiler vermesi olarak değerlendirilebilir.

Şer'iyye sicillerinin merkez teşkilâtı ile taşra teşkilâtı arasındaki ilişkiler açısından da önemi vardır. Hatta divanda tutulan bazı defter dizileri eksik olduğundan, merkezden gelen kayıtların kaydolunduğu siciller, onların bıraktığı boşluğu doldurma işlevi de görebilirler. Diğer taraftan, 'Tahrîr' ve 'Mühimme' defterleriyle kıyaslandığında şer'iyye sicilleri daha zengin içerikli olduğundan, araştırmacılar için daha cazip araştırma nesneleri olmaktadırlar.

Şer'iyye sicilleri askerî tarih açısından da son derece önemlidir. Savaş zamanında ordunun ihtiyacının nerelerden karşılandığı, mühimmâtın savaş bölgesine nasıl ulaştırıldığı, yiyecek maddelerinin satın alınarak yola çıkarılması, sefer dolayısıyla mukataâ bedellerinin hemen tahsil edilerek hazineye gönderilmesi, tımarlı sipahilerin ve sancak beylerinin maiyyetleriyle birlikte belirli günlerde ve belirli bir yerde bulunmaları hakkında merkezden eyâlete yazılan emirler aynı zamanda Kadı'lara da gönderilerek sicillere kaydedilirdi. Bunun içindir ki, harp tarihi yazılırken sicillerin incelenmemesi büyük bir eksiklik olup bölgedeki emirlerin kimlere ve nasıl verildiklerine ve bunların sipâhiler vasıtası ile tapuya bağlanmalarına, çevrede yetişen toprak ürünlerine ve yapılan eşyaya, kanunnâmeler gereğince askeri zümreye mensup kimselerden, subaşılardan alınacak vergilere ve buna benzer birçok kayıtlara sicillerde rastlanılmaktadır.[13]

Sanat tarihi çalışmaları açısından, şer'iyye sicil defterlerindeki doğrudan ya da dolaylı bilgiler sayesinde, günümüze ulaşan ve ulaşamayan anıtların hangi yüzyılda faal olduğu, şehrin fiziki gelişimi, inşaâ tarihleri, bulunduğu mahalleler, ne zaman, kimin tarafından onarıldıkları, ne kadar vakıf gelirlerinin olduğu, mütevellilerinin kimler olduğu, imam, müezzin, müderris ve diğer görevlilerin ne kadar ücret aldıkları tesbit edilebilmektedir. Sicillerde zikri geçen, cami, köprü, hân, hamam, imâret, muallimhâne, tekke, zâviye türbe, kervansaray, kilise gibi eserler, hâlihazırda yıkılmış olsa bile bir

[13] Mücteba İlgürel, "XVIII. Yüzyıl Balıkesir Şer'iyye Sicillerine Göre Subaşılık Müessesesi", **VIII. Türk Tarih Kongresi,** Ankara 11-15 Ekim 1976:Kongreye Sunulan Tebliğler, Ankara 1981, c. II, s.1275–1281

zamanlar var olduğu ve ne gibi bir işlev gördüğü belgelendiği için mimarlık ve sanat tarihi açısından da özel bir değer taşırlar.[14]

Şer'iyye sicilleri hukuk tarihimiz açısından da büyük önem taşımaktadır. Bir devletin hukuk sisteminin ne olduğunu tespit edebilmek için o hukuk sisteminin temelini teşkil eden hukuk mevzuatını ve bunların uygulama örnekleri olan mahkeme kararlarını incelemek gerekir. Hukuk sistemi ve 'adlî teşkilât yapısını islâm hukuku üzerine kuran Osmanlı Devleti'nde şer'î mahkemeler, yargı faaliyetinin bel kemiğini teşkil etmiştir. XV. yy ikinci yarısından devletin sona ermesine kadar geçen yaklaşık 5 asırlık süre içerisinde, insanlar arasında meydana gelen hukukî uyuşmazlıklar; dil, din ve ırk ayrımı yapılmaksızın çözüme kavuşturulurken yapılan yargılama belli usul ve prensipler çerçevesinde kayıt altına alınmıştır. Hukuk tarihimizi incelerken islâm hukukunun uygulamada nasıl göründüğünü, nasıl bir şekil aldığını, değişime uğrayıp uğramadığını, hukukî meseleleri çözüp çözemediğini en önce bu sicillere bakarak anlayabiliriz. Dolayısıyla islâm hukukunun uygulanışını, bu hukukun şer'î hukukla ilişkisini sadece '*kanunnâmeler*'e bakarak değerlendirmek doğru olmaz. Ayrıca siciller daha araştırma kaynağı olmadan çok önce, Batı'da islâm hukuku incelemelerinin temelini atanlar, islâm hukukunun uygulanan bir hukuk olmadığını, kitabî olduğunu iddia etmişlerdir. Nitekim siciller incelendikçe padişahların örfî hukuk alanında olduğu gibi, islâm hukukunun düzenlediği alanlarda da bazı düzenleyici kurallar koyduğu ortaya çıkmıştır.[15]

Devlet teşkilâtının ve müesseselerinin hem sıhhatli tespit noktasında hem de taşradaki uzantılarının veya numûnelerinin işleyişini ve zaman içinde meydana gelen değişme ve gelişmeleri izleyebilmek açısından şer'iyye sicillerine bakılması gerekli bir durumdur. Kısaca tarihten coğrafyaya, dilden edebiyata, sanattan folklora kadar çok geniş bir sahada mühim bilgiler ihtiva eden bu defterlerde her araştırmacı kendini ilgilendiren az veya çok bir şeyler bulabilir.

Genel olarak özetlemeye çalıştığımız konulardan anlaşılacağı üzere çeşitli ve önemli tarihi malzemeleri 'Şeriyye Sicilleri' dışındaki başka bir kaynakta bulmak zor gözükmektedir. Osmanlı Devleti döneminde kaleme alınan vak'anüvis ve özel

[14] Mustafa Denktaş, "Şer'iyye Sicil Defterleri'nin Sanat Tarihi Araştırmalarındaki Önemi (Kayseri Ölçeği)", **EÜSED**, sy. 18 (2005/1) s. 51

[15] Fethi Gedikli, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, c. III, sy. 5, s. 190-194, y. 2005

tarihlerdeki şehir, kasaba ve köylerimize ilişkin kayıtların azlığı göz önünde bulundurulduğunda bu arşiv malzemelerinin sadece bizim kültürümüz için değil, bu gün Osmanlı toprakları üzerinde kurulmuş birçok ülke ve kültür için de ne kadar büyük bir öneme sahip olduğu ortadadır.

1.2 Şer'iyye Sicillerindeki Belge Türleri

1.2.1 Hüccetler

Hüccet, Arapça kökenli bir kelimedir. Sözlükte "delil, senet ve vesika" anlamlarına gelir. Osmanlı diplomasisinde ise iki anlamda kullanılır. Birincisi, şâhitlik, yemin, ikrar gibi davayı ispat etmeye yarayan delil, vesika anlamındadır. İkincisi ise Kadı'nın hükmünü ihtivâ etmeyen, tarafların birinin ikrârı, diğerinin de tasdîki bulunan ve üst kısmında bunu düzenleyen Kadı'nın mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgelerdir. Hüccetlerin hemen hemen tamamında ilk olarak tarafların kim olduğu anlatılır. Bu isim ve adres ifadeleri müphemliği ortadan kaldıracak şekilde açık yapılır. Şer'î mahkemelerde verilen hüccetler, hüccet konusu olan hukukî meselede, karşı taraf aleyhine verilmiş bir karar gibidir.[16]

Hüccet metinlerinin ortak özellikleri; taraflara verilen hüccetlerin üst kısmında, hücceti veren Kadı'nın imzası ve mührü mutlaka bulunur. Tarafların adı ve adresi açık bir şekilde açıklanır. Hüccete konu olan mal, mülk, vekil veya hak, tüm açıklığıyla anlatılır. Her iki tarafın da ikrârı belirtilir ve durumun sicile kaydedildiği anlatılır. Hüccetlerin sonuna tarih, yıl, ay, gün ve bazen de günün belli dilimi yazılır. Hüccetlerin altına mutlaka şâhitlerin isimleri ve ünvanları kaydedilir.[17]

Hüccet türleri şunlardır:

Vekâlet Hücceti: Bir kişinin diğer bir kişiyi ya da kişileri kendi yerine herhangi bir iş ve görev için vekil tayin ettiğini gösteren belge türüdür. İncelediğimiz defterde toplam 33 adet vekâlet hücceti bulunmaktadır.[18]

Verâset Hücceti: Yakını ölen kişilerin mîras işlemlerinden yararlanabilmek için mahkemeden aldıkları hüccetlere verâset hücceti denir. Verâset hüccetlerinin en önemli özelliklerinden birisi, kişinin ölen birinin terekesinden faydalanabileceğini ispat etme durumudur. İncelediğimiz defterde toplam 20 adet verâset hücceti bulunmaktadır.[19]

---

[16] Mustafa Oğuz- Ahmet Akgündüz, **"Hüccet", DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 1998, c. XVIII, s. 446.
[17] Akgündüz, **a.g.e.**, c.I, s.21.
[18] Bkz. Hkm. 24-32-35-39-57 vd.
[19] Bkz. Hkm.22-29-30-73-75 vd.

Vesâyet Hücceti: Kendi başına sağlıklı karar veremeyecek durumda olan çocuk için ya da yaşlı veya aklî dengesini kaybetmiş kişiler için vasî tayinlerinin yapıldığını gösteren belge türleridir. İncelediğimiz defterde ise toplam 10 adet vesâyet hücceti bulunmaktadır.[20]

Vakfiye Hücceti: Herhangi bir taşınır veya taşınmaz malın bütün kullanım haklarıyla Allah rızası için toplumun yararına tahsis edilmesine vakıf denir. Vakfiye ise, vakfedilen şeyin özellikleri ve vakfedilme şartlarını gösteren ve Kadı tarafından onaylanan belgelere denir. Okuduğumuz defterde toplam 2 adet vakıf ile ilgili hüküm bulunmaktadır.[21]

İspât-ı Rüşd Hücceti: Kişilerin reşit olduğu iddiasını dile getiren ve haklı bulunursa iddiasını belgeleyen hüccetlerdir. Vasî'ye ihtiyacı kalmadığını ispatlamak isteyen çocuklar, vasî olan kişi ile Kadı huzurunda bir araya gelerek, delillerini şâhitler aracılığıyla ortaya koyar ve rüştünü ispatlardı. İspat-ı Rüşd iddiasında şâhitlerin çok önemli bir görevi vardır. İncelediğimiz defterde konuyla ilgili toplam 1 adet kayıt bulunmaktadır.[22]

İzin Hücceti: Vasî durumundaki kişinin, himâyesi altındaki mal veya mülk hakkında, takdir ettiği herhangi bir iş için izin istemesidir. İncelediğimiz defterde ise toplam 2 adet izin hücceti bulunmaktadır.[23]

Mübayâ'a Hücceti: İki taraf arasında karşılıklı rızaya dayanan alışverişi gösteren belge türüdür. Bu hüccetlerde de satışa konu olan malın veya eşyanın her yönden açıklanması söz konusudur. İncelediğimiz defterde mübayâ'a ile ilgili toplam 8 adet hüccet bulunmaktadır.[24]

Nafaka Hücceti: Şer'iyye sicillerinde iki türlü nafaka hücceti vardır. Birincisi kocasından boşanan ya da kocası tarafından terk edilen kadının, geçimini sağlamak üzere mahkemeye başvurup talep ettiği ücreti gösteren hüccet çeşididir. Nafaka hüccetlerinin ikinci türü ise; çocuk, yaşlı veya aklî dengesi yerinde olmayanlar için velilerinin, bazen de bizzat kişinin kendisinin talebini gösteren hüccet türüdür. İncelediğimiz defterde toplam 7 nafaka hücceti bulunmaktadır.[25]

[20] Bkz. Hkm. 41-64-85-86-113 vd.
[21] Bkz.Hkm. 91-239
[22] Bkz. Hkm. 33
[23] Bkz. Hkm. 215-285
[24] Bkz. Hkm.1-2-3-4-17 vd.
[25] Bkz. Hkm. 21-37-89-118 vd.

Tereke ve Taksîm Hücceti: Bir mirasın ya da hisselere bölünmüş ortak bir malın paylaşımının konu edildiği belge türleridir. Taksim edilen şey, en ince ayrıntısına kadar anlatılır. İncelediğimiz defterde toplam 26 adet taksim hücceti bulunmaktadır.[26]

1.2.2 İ'lâmlar

Köken olarak Arapça "ilm" kökünden gelen "i'lâm" kelime olarak; bildirmek, anlatmak, duyurmak ve ilan etmek gibi anlamlara gelir. Hukuk anlamında ise; bir dâvânın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade etmektedir. İ'lâm belgelerinin diğer şer'iyye sicillerinden en önemli farkı hâkim'in verdiği kararları içermesidir.[27]

İ'lâm metinlerinde; davalı ve davacı tanıtımı yapılır ve davacının iddiası ayrıntısıyla bulunur. Buna karşılık davalının cevabı ve itirazları bulunmaktadır. Ayrıca davacıdan iddiayı ispat edecek deliller istenir. Bunlardan sonra Kadı, delillere göre kararını açıklar. İncelediğimiz defterde toplam 16 adet i'lâm bulunmaktadır.[28]

1.2.3 Ma'rûzlar

Arapça " *'araza*" kökünden gelmektedir. Kelime anlamı 'arz edilen, sunulan şey' demektir. Terim olarak ise; Kadı tarafından kaleme alınan ancak Kadı'nın kararını ihtiva etmeyen, Kadı'nın icra makamına ya da başka bir Kadı'ya hitaben yazdığı bir isteği veya bir durumun arzını gösteren belgelere denir. Başka bir ifadeyle astın üst makamlara yazdığı ve bir istek veya bir durumu belirten belgelerdir.[29] İncelediğimiz defterde toplam 7 adet ma'rûz bulunmaktadır.[30]

1.2.4 Temessükler

Borç senedi, delil ortaya koyma demektir.[31] Başka bir ifadeyle borcun ödenmesinin kabul edildiği senetlere bu ad verildiği gibi "tasarruf vesikalarına" da temessük denilmektedir.[32]

1.2.5 Tezkereler

Resmî dairelerden gönderilen belgelerdir. Osmanlı diplomasisinde üstten alta veya aynı seviyedeki makamlara yazılan ve resmî bir konuyu içeren belgelere tezkere

---

[26] Bkz. Hkm. 135-137-139-140 vd.
[27] Akgündüz, "İ'lâm"**, DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 2000, c. XXII, s.72-73
[28] Bkz. Hkm. 20-45-50-51-55 vd.
[29] Akgündüz, **a.g.e.**, c. I, s. 37
[30] Bkz. Hkm. 31-70-95-100-102 vd.
[31] Abdullah Yeğin, v.d., **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Büyük Lügat**, Sebat Yayınları, İstanbul 2006, s. 974
[32] Mübahat S. Kütükoğlu, "Defterdar", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., c. IX, s.281

denmektedir. Şer'iyye sicillerinde yer alan birinci manada tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürünü kastetmektedir.[33]

1.3 Defterde Yer Alan Yargı Memurları

1.3.1 Kadı (Hâkim)

Osmanlı Devleti'nde, şer'î mahkemelerde yargılama görevi yapan; idârî, sosyal, ekonomik, mâlî ve beledî (şehir veya kasabaya ait, şehirli) konulara bakan kişilere 'Kadı' denilmekteydi. Kadılık hukuki olduğu kadar idârî bir memuriyetti. Kadı devlet merkezinden gelen emir ve fermânların duyurulması ve vergi işlerinin düzen ve dağıtımını yapmakla da görevliydi. Kadı görev yaptığı yerde idârî, askerî ve mâlî işlerden sorumlu devlet görevlileri ile birlikte çalışmakla birlikte verdiği kararlarda onlardan bağımsızdı.[34] Çünkü kadı'nın güvenilir olması, görevini yaparken baskılardan uzak olması gerekir.[35]

1.3.2 Nâib

Nâib, sözlük olarak bir kişinin yerini tutan ve onun yokluğunda işlerini onun adına yürüten kimse demektir. Osmanlı Devleti'nde nâib, kadı'ların olmadığı yerlerde kadı vekili olarak görev yapan kimselerdir. Bir süreliğine nâib olarak atanan kimseler genellikle başkâtiplerden seçilirdi. Bu durumda kadı, nâibine kendisine ait bütün yetkileri verebileceği gibi, yetki sınırlaması da yapabilmekteydi.[36]

1.3.3 Kâtip

Osmanlı mahkemelerinde, davaları yazma ve i'lâm düzenleme usulünü bilen güvenilir bir kişi nâib tarafından mahkemeye kâtip olarak tayin edilirdi. Kâtib'in görevleri; duruşmaların saatini tutmak, tarafların iddia ve savunmaları ile şâhitlerin ifadelerini kaydetmekti. Kâtipler, mahkeme imamları ve mukayyidleri arasından seçilmekteydi.[37]

1.3.4 Beytü'l-mâl Emîni

Kelime anlamı "mal evi" olan *Beytü'l-mâl,* terim olarak devlete ait malların muhafaza edildiği fiziki mekânı ifade ettiği gibi devlete ait taşınır taşınmaz malların bütününü ve bunların idaresiyle ilgili hukukî kurumu da ifade etmektedir. Bu geniş anlamıyla Beytü'l-mâl, devlete ait her türlü mal varlığının ve gelirlerinin toplandığı,

---

[33] Devellioğlu, **a.g.e.,** s. 1106
[34] Mehmet Beşirli, "XIX. Yüzyıl'ın Başlarında Samsun Şehri (1755 Numaralı Samsun Şer`iyye Siciline Göre) (H.1200-1255; M.1785-1839)", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 1993, s. 104
[35] İlber Ortaylı, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı**, Ankara 1994, s.28-29
[36] Beşirli,"XIX. Yüzyıl'ın Başlarında…", s. 106-107
[37] Beşirli, "XIX. Yüzyıl'ın Başlarında…", s.116

harcamaların yapıldığı, haklara ve borçlara ehil bağımsız bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Beytü'l-mâl Emîni ise; ölürken vârisi bilinmeyen kişilerden kalan eşya, mal gibi mirasını muhafaza eden, sandık ve idârenin sancaktaki işlerini takip eden görevli kişiye denir[38]. Ölen kişinin vârisi ortaya çıkmazsa, mal devlete gelir olarak kaydedilirdi.

1.4 1875–1878 Yıllarina Ait (1775/21 Numaralı) Samsun Şer'iyye Sicil Defterinin Tanıtımı

1.4.1 Samsun Şeri'yye Sicillerinin Durumu

1785 yılından 1916 yılına kadar Samsun şer'î mahkemesinde kaydı tutulan şer'iyye sicilleri ve numaraları aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir.[39]

Tablo 1:

S.N	Defter No	Tutulduğu Tarih	S.	Defter No	Tutulduğu Tarih
1	1755	1200-1251	**23**	1756	1251-1264, 1246-1265
2	1757	1260-1266-1281	**24**	1758	1262-1280
3	1759	1267-1270	**25**	1760	1267-1275
4	1761	1271-1278	**26**	1762	1273
5	1763	1274-1277	**27**	1764	1274-1280
6	1765	1278-1280	**28**	1766	1280-1282
7	1767	1280-1282	**29**	1768	1268-1284
8	1769	1284	**30**	1770	1285-1287
9	1771	1286-1288	**31**	1772	1289-1291
10	1773	1291-1293	**32**	1774	1292-1293
11	1775	1292-1295	**33**	1776	1294-1295
12	1777	1294-1296	**34**	1778	1295-1301
13	1779	1299-1301-1305	**35**	1780	1301-1303
14	1781	1303-1305	**36**	1782	1306-1307
15	1783	1306-1309	**37**	1784	1307-1309

[38] Mehmet Erkal, "Beytülmâl", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., c. VI, İstanbul 1992, s.90

[39] Osman Doğan, "1760 Numaralı Samsun Şer'iyye Sicili", **Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul 2006, s. 61

16	1785	1309-1310	**38**	1786	1313-1315
17	1787	1315-1316	**39**	1788	1315-1316
18	1789	1316-1319	**40**	1790	1316-1318
19	1791	1320-1324	**41**	1792	1321-1331
20	1793	1324-1334	**42**	1794	1326-1327
21	1795	1329-1331	**43**	1796	1331-1334
22	1797	1336-1340			

Bu verilerden hareketle Samsun şer'iyye mahkemesinde 1755 numaradan başlayarak 1796 numaraya kadar toplam 43 adet defter tutulmuştur. Samsun'la ilgili mahkemelerde tutulan ilk defter 1200 (M. 1785) yılında, en son defter ise 1334 (M 1916) yılında tutulmuştur. Ancak burada verilen bilgiler kaynakların şu ana kadar ulaşabildiği bilgilerdir.

1.4.2 Samsun Şer'iyye Sicilleri İle İlgili Günümüze Kadar Yapılmış Çalışmalar

Samsun'la ilgili şer'î mahkemelerde 43 adet defter tutulmuştur. Defterler üzerinde ilk çalışma M. Emin Yolalıcı tarafından yapılmıştır. Bu çalışma 1986 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanan "1267-1277 tarihli Samsun Şer'iyye Sicil Defterine göre; "Hazinedarzâde Esseyyid Abdullah Paşa'nın Terekesi" 'adlı yüksek lisans çalışmasıdır. Bu tez çalışması daha sonra Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından kitap olarak yayınlanarak hizmete sunulmuştur.[40] Yine M. Emin Yolalıcı tarafından hazırlanan ve Türk Tarih Kurumu kitapları arasında çıkan "XIX. Yüzyılda Canik (Samsun) Sancağı'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı" 'adlı eserin 1759, 1760, 1763 ve 1779 numaralı sicil defterlerinden istifade edilerek yazıldığını görmekteyiz.[41] Bunların dışında tesbit edebildiğimiz kadarıyla Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesinde Mehmet Beşirli 1755,[42] Ahmet Elmas 1769,[43] Mehmet Coşkun 1770,[44] Abdurrahman Okuyan 1772,[45] Fikret Ekmekçi

[40]M. Emin Yolalıcı, **Samsun Eşrafından Hazinedar-Zâde Es-seyyid Abdullah Paşa'nın Terekesi**, Samsun 1987

[41] M. Emin Yolalıcı, **XIX. Yüzyılda Canik (Samsun) Sancağı'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı**, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1998

[42] Mehmet Beşirli, "XIX. Yüzyıl'ın Başlarında…" **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 1993

[43] Ahmet Elmas, "Osmanlı Dönemi Mahkeme Kayıtları (Samsun Şer`iyye Sicilleri) 1769 Nolu Deftere Göre Yöre Araştırması*"*, **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 2000

1788,[46] Ahmet Fevzi Eliboş 1883,[47] Gürcan Yazıcı 1769,[48] Mehmet Zorlu 1782[49] , Arzu Tiryaki 1759[50] ve Marmara Üniversitesi'nde Osman Doğan 1760[51] numaralı Samsun şer'iyye sicil defterleri üzerinde bügüne kadar yüksek lisans seviyesinde çalışma yapmışlardır.

1.4.3 1775/21 Numaralı Samsun Şer'iyye Sicili'nin Tanıtımı

1775/21 numaralı M. 1875-1878 (H. 1292-1295) yılları arasında Samsun şer'iyye mahkemesinde tutulmuş şer'iyye sicil defteridir. Milli Kütüphane Başkanlığı kayıtlarında 120 poz numarasına sahiptir. Defterde toplam 120 varak bulunmaktadır. 29. varak ile 73. varak ve sonrası kayıtlarda boştur. İncelediğimiz defterde toplam üçyüz onsekiz adet kayıt bulunmaktadır. Kayıtlar tutulan kişi tarafından sayfa ve kayıt numarası ile numaralandırılmıştır. Defterdeki kayıt 1 numaradan başlayıp 285'e kadar genel anlamda düzenli bir şekilde devam etmektedir. Ancak, kayıtlarda bazı eksiklikler bulunmaktadır. 22.varaktan 23.varağa geçerken kayıt numaralarından 100. numara atlanılarak 101' den devam edilmiş, 54.varakta 219. numaradan tekrar 215. numaraya inerek devam etmiş ve 62.varakta ise 243. numara iki kez tekrar etmiştir.

Defterimizde tutulan kayıtlar; çoğunlukla vekil tayini, alacak-verecek davası, arsa, tarla ev ve hisse satışı ile ilgili hükümler, imam tayini hakkında hükümler, çalınmış ya da kaybolan mal ile ilgili hükümler, mübayâ'a ve verâset hücceti, tereke ve taksîm ile ilgili hükümler, fetvâ ve fermân gibi konuların yanında nafaka, ispât-ı rüşd, vasîlere alım-satım izni verilmesi, evlenme, boşanma, ma'ruz ve gayrimüslimler ile ilgili konulardan oluşmaktadır.

---

[44] Mehmet Coşkun**, "**Samsun Şer'iyye Sicilleri (1770 Nolu)", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 1992

[45] Abdurrahman Okuyan, "1772 Nolu Samsun Şer`iyye Defterinin Değerlendirilmesi", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 1998

[46] Fikret Ekmekçi, "Osmanlı Mahkeme Kayıtları (Şer`iyye Sicilleri) 1788 Nolu Deftere Göre", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 1999

[47] Ahmet Fevzi Eliboş, "1883 (H.1301) Tarihli Samsun Şer'iyye Sicili", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü,** Samsun 1991

[48] Gürcan,Yazıcı,"1769 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 2006

[49] Mehmet Zorlu, "1888–1889 Yıllarına Ait Samsun Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Tahlîli**", OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 2012

[50] Arzu Tiryaki, "1759 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili*"* **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Samsun 2004

[51] Doğan, "1760 Numaralı Samsun.."**.,** s. 61.

Tablo 2:

1.5 Defterde Yer Alan Belgelerin Konularına Göre Dağılımı

S.NO	KONU	ADET	KAYIT
1	Çalınmış veya kaybolmuş malı geri alma, Güvenlik ve Asayiş ile ilgili kayıtlar	51	10-11-12-14-16-18-19-23-42-49-52-54-68-74-103-108-109-111-121-131-134-136-144-146-147-150-154-159-162-183-185-189-191-192-193-194-195-218-229-272-280-294-296 5-15-50-88-223-227-268-307
2	Vekil (vekâlet hücceti) tayini ile ilgili kayıtlar	33	24-32-35-39-57-83-112-115-116-117-126-130-138-142-149-151-156-164-167-170-196-214-249-250-251-256-264-282-284-286-288-293-316
3	İmam ve müderris tayini ile ilgili kayıtlar	29	25-26-27-38-44-46-62-77-94-96-105-110-119-123-124-125-127-128-145-152-171 187 -266-271-274-283-310-311-317
4	Alacak-verecek (borç) ve alım-satım anlaşmazlığı ile ilgili kayıtlar	28	43-53-56-59-65-71-84-87-120-129-155-165-169-178-198-206-219-246-253-290-295-298- 301-304-315 28-36-48
5	Tereke ve taksîm ile ilgili kayıtlar	26	135-137-139-140-141-143-153-160-172-174-220-222-225-231-234-238-240-244-245-257 258-259-270-289-303-306
6	Arsa, tarla ev ve hisse satışı ile ilgili kayıtlar	25	34-97-133-157-161-163-179-186-188-197-207-209-211-212-213-233-235-236-260-263-273-278-292-302-308
7	Verâset ile ilgili kayıtlar	20	22-29-30-73-75-76-78-79-82-90-92-93-99-101-104-106-107-132-287-309
8	İ‘lâm ile ilgili kayıtlar	17	20-45-51-55-72-80-81-86-190-248-268-275-276-277-281-299-300
9	Çeşitli konularla ilgili kayıtlar	11	69-158-175-203-204-216-221-224-237-242-243
10	Vasî (vesâyet hücceti) tayini ile ilgili kayıtlar	9	41-64-85-113-114-226-252-291-305
11	Fetvâ ile ilgili kayıtlar	9	9-180-199-200-201-210-217-261-262
12	Mübaya ‘a ile ilgili kayıtlar	8	1-2-3-4-17-40-63-157
13	Boşanma ve nafaka ile ilgili kayıtlar	8	21-37-89-118-184-228-247-254

14	Nafaka talebi ve reddi ile ilgili kayıtlar	7	122-177-208-230-255-267-314
15	Ma ‘rûz ile ilgili kayıtlar	7	31-70-95-100-102-168-173
16	Fermân ile ilgili kayıtlar	6	6-13-176-202-312-313
17	Evlenme ile ilgili kayıtlar	5	58-148-166-181-182
18	Ordu ile ilgili kayıtlar	4	61-205-232-241
19	Gayrimüslimler ile ilgili kayıtlar	3	7-60-66
20	Vasîlere alım-satım izni ile ilgili kayıtlar	2	215-285
21	Vakıf ile ilgili kayıtlar	2	91- 239
22	Dâvânın reddi ile ilgili kayıtlar	2	67-279
23	Emânete verilen zarar ile ilgili kayıtlar	2	98-297
24	İspât-ı rüşd ile ilgili kayıtlar	1	33

1.6 1875–1878 Yıllarına Ait (1775/21 Numaralı) Samsun Şer'iyye Sicil Defterinde Yer Alan Belgelerin Tahlîli/Değerlendirilmesi

1.6.1 Sosyal ve Kültürel Yapı

Transkripsiyon ve değerlendirmesini yaptığımız 1775/21 numaralı şeri'yye sicil defteri Canik sancağı ile ilgili bir defterdir. Canik sancağı, Osmanlı devrinde bugünkü Lâdik, Havza ve Vezirköprü kazâları dışında kalan Samsun ve Ordu illerini içerisine alan coğrafi ve idârî bölgeye verilen isimdir. Klasik Osmanlı döneminden Cumhuriyet'e kadar günümüzdeki Kavak, Yakakent, Alaçam, Bafra, Samsun merkez, Tekkeköy, Asarcık, Ayvacık, Çarşamba, Salıpazarı, Terme gibi Samsun'un ilçeleriyle birlikte Ünye, Korgan, Kumru, Fatsa, Tekkiraz, Akkuş gibi Ordu'ya bağlı yerler Canik sancağına bağlıydı[52]

Bir bölgenin ya da herhangi bir yerin sosyal yapısı dendiğinde; ilgili bölgenin veya yerin sosyal sınıfları, bölgede yaşayan halkın birbiriyle olan ilişkileri, bölgede yaşayan kişilerin aile hayatları, evlenmeleri, boşanmaları, kullanmış oldukları isimleri, lakapları ve halkın geçim kaynağı gibi konuları aklımıza gelir.

1775/21 numaralı şer'iyye sicil defterinde tutulan kayıtlar, bizleri Samsun'un 1875-1878 yılındaki sosyal, ekonomik, dînî, idârî ve kültürel yapısı ile alâkalı bazı bilgilere ulaştırmaktadır.

İncelediğimiz defterdeki hükümlere baktığımızda, kayıtlarda adı geçen kişilerin isimlerinin toplumdaki statülerini gösteren ünvanlarıyla birlikte kullanıldığını görüyoruz. Hükümlerde en sık kullanılan ünvan, erkekler için kullanılan saygı ifadesini gösteren '*Efendi*' ünvanıdır. Kadınlar için en çok kullanılan ünvan ise '*Hâtun*'dur.[53]

Kayıtlarda sıkça karşımıza çıkan erkekler için kullanılan bir diğer saygı ifadesi de '*Bey*' ünvânıdır. Çoğunlukla tek başına bazen '*Efendi*' kelimesiyle birlikte "*Beyefendi"* şeklinde kullanılmıştır. 'Beyefendi' ünvanının olduğu isimlerden önce genellikle '*Seyyid*' kelimesi kullanılmış, 'Bey' ünvanlı isimlerden önce de '*İzzetlü'* gibi ünvanlar kullanılmıştır.[54]

Sıkça rastlanılan bir başka tâbir ise, Kur'an'ı ezberleyenler için kullanılan '*Hâfız*' kelimesidir. '*Hacı*' ünvanı da, hac ibadetini yerine getiren kimseler için kullanılmıştır. Defterde '*Hacı*' kelimesine, '*Hâfız*' kelimesinden daha çok

[52] Mehmet Öz, "Samsun*",* **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 2009, c. XXXVI, s. 86
[53] Bkz. Hkm. 49,50,56,62,68 vd
[54] Bkz. Hkm. 76,84,105,117 vd.

rastlamaktayız. Bu durum günümüzde de olduğu gibi Hâfız sayısının Hacı'lardan daha az olduğunu göstermektedir. Bu iki ünvanın kayıtlarda sık sık yer alması, toplumun hac ibadetine ve hafızlığa önem verdiğini göstermektedir.[55]

Defterimizde '*Ağa*'nın da ünvan olarak sıkça kullanıldığını görmekteyiz. '*Ağa'*, 'Efendi' gibi erkekler için kullanılan genel bir saygı ifadesidir. '*Ağa*' ünvanı kayıtlarda genellikle Müslüman erkekler için kullanılmakla birlikte bazen gayri-müslimler için de kullanıldığını görmekteyiz.[56]

1.6.1.1 Yetimler ve Kölelik

Osmanlı devletinde sosyal hayatta yetim kalmış çocukların mallarını korumak ve onların bilgi ve onayı dâhilinde tasarrufta bulunmak üzere Beytü'l-mâl Emîni görevlendirilmişti. Beytü'l-mâl Emîni, ölürken vârisi bilinmeyen kişilerden kalan eşya, mal gibi mirasını muhafaza etmek, sandık ve idarenin sancaktaki işlerini takip etmekle görevliydi. Şayet ölen kişinin vârisi ortaya çıkmazsa, mal devlete gelir olarak kaydedilirdi.

Defterimizde yetim malları ile ilgili 5 adet kayıt yer almaktadır. Bu kayıtlar özetle aşağıda yer almaktadır:

"*Vilâyetteki kazâların eytâm sandıklarının her sene muhâsebât cetvellerini celb ile ol-bâbda cereyân eden mu'âmelâtın fâ'idesine tevfîk edilip edilmediğinin tahkîk ve muhâsebât-ı umûmiyesinin tedkîkine dair ma'rûz"*[57]

"Darü'l- eytâmdaki yetimlerin malları ile ilgili borçlarının veli ve vasîleri tarafından eytâm mallarından ödenmesi"[58]

"Samsun halkının yetim mallarına ilişkin dilekçelerinin gereğinin yapılmasına dair fetvâ"[59]

"Yetim ve mecnunların mallarının hesaplarının her yıl görülmesi"[60]

"Yetim malları sandıklarının görülmesi ve düzenlenmesi hususu temyîz-i hukuk meclislerinde iken sonradan vilayet merkezine alınması" şeklindedir. [61]

Bu kayıtlardan anlaşılmaktadır ki; Osmanlı devletinde yetim kimselere ve yetimlerin mallarının korunmasına çok ehemmiyet verilmektedir.

---

[55] Bkz. Hkm. 55,56,57,59 vd.
[56] Bkz. Hkm. 135,139,140,143 vd.
[57] Bkz. Hkm.95
[58] Bkz. Hkm.216
[59] Bkz. Hkm.217
[60] Bkz. Hkm.242
[61] Bkz. Hkm.243

Toplumsal hayatın bir gereği olarak ev reisleri, ailenin geçimini sağlamak için çalışmak zorundadır. Nitekim incelediğimiz defterdeki kayıtlara göre de evin reisi olan babanın vefat etmesi üzerine evdeki kızın zengin olan bir ailenin yanında çalışmak zorunda kaldığını ve aylık ücrete bağlandığını görmekteyiz. Bu kayıt; "*İrikum karyesinden vefât eden Ali bin Abdullah'ın kızı Şeker'in Kamer Hanım'ın yanında her ay ücret karşılığı çalışmasına dair kayıt"* şeklindedir.[62]

Osmanlılar'da kelime olarak esir ve köle arasında belirleyici bir ayırım bulunmaz, hür olmayan kimseler her iki kavramla da anılırdı. Kölelik daha sonra savaş esiri olmaksızın Afrika'dan, Kafkaslar'dan ve Kuzey steplerden getirilip esir pazarlarında satılan kimseleri niteleyen bir kavram haline gelmiştir.[63]

XVIII. yüzyıl sonlarında İstanbula gelen Fransız seyyahı Olivier'in gözlemlerine göre Osmanlı sarayına girmeleri için bizzat ana-babaları tarafından satılan Gürcü ve Çerkez kızları çocuk yaşlarda esir pazarlarına getirilirdi. Burada arz-talep kuralına göre belirlenen fiyatlar 1790'larda 500-1000 kuruş arasında değişirdi. Satış sırasında kadın köleler kesinlikle çıplak gösterilmez, alıcı adına vücutları hakkında sadece yaşlı bir kadın bilgi sahibi olabilir ve hiçbir gayri müslim de esir pazarına giremezdi.[64]

Köle ticâretinin denetimi ve yürütülmesi belli bir ücret karşılığında devletçe iltizâma verilmişti.1826 tarihinde II.Mahmut tarafından Esirhâne Eminliği kaldırılarak esirci esnafının denetimi İhtisab Ağalığı'na devredilmiştir.Aynı yıl çıkarılan İhtisab Ağalığı Nizamnâmesi'nde köle ticâreti ve kölelikle ilgili hükümler-*esir ticâretinde suistimallerin olmaması, hastalanan esirlerin tedavisinin efendisi tarafından yaptırılması ve hür birini köle diye satanların sürgün cezasına çaptırılacağı vd.*- bulunmaktadır. İstanbul'da esir ticâretinin yapıldığı Esir Pazarı, Sultan Abdulmecid tarafından 1847'de kapatılmasına rağmen bazı esirciler bu işi kendi evlerinde, bazıları Fatih Camii civarı ile Tophâne semtinde kaçak olarak sürdürmüşlerdir. 1857 yılında Sultan Abdulmecid zenci köle ticâretini yasaklamış, 1876 Kanûn-î Esâsî'sinde yasaklanan köle ticâretinin kaldırılmasıyla ilgili olarak 1891'de ve nihâyet Sultan Reşâd zamanında bir kanun çıkarılmış, bu yasaklamalara rağmen köle ticâreti az da olsa Osmanlı İmparatorluğu'nun sonuna kadar devam etmiştir.[65]

---

[62] Bkz. Hkm.69

[63] Nihat Engin, **"**Köle**", DİA**, Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2002, c. XXVI, s. 246

[64]Olivier, "Türkiye Seyahatnâmesi:1790 yıllarında Türkiye ve İstanbul"(trc.Oğuz Gökmen), Ankara 1977, s.83 vd., Nihat Engin, **"**Köle**", DİA**, Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2002, c. XXVI, s. 247(a.mlf.)

[65] Nihat Engin, **a.g.e.**, s. 248

İncelediğiz defterde miladî 1875-78 yılları arasında yaşayan Samsun bölgesindeki toplumlarda kölelerin var olduğunu kayıtlardaki bilgilerden çıkarabiliriz. Bu bilgilere göre, kölelerin daha ziyade göçmen olan kişiler olduğunu söyleyebiliriz. Bu kişiler, sahiplerine fiyatlarını ödeyerek hürriyetlerine kavuşabilmekteydi. Bununla ilgili defterimizde "*Çerkez kölelerin sahiplerine paralarını ödeyerek hürriyetlerine kavuşmaları*" şeklinde kayıt yer almaktadır.[66]

1.6.1.2 Aile Hayatı, Evlilik(Nikâh) ve Kadın

İncelediğimiz defterde evlilikle ilgili sadece beş kayıt bulunmaktadır.[67] Evlenen şahıslar şâhitler huzurunda evlilik akdînî gerçekleştirmekteydiler. Şayet ileride evlilikle ilgili bir sorun olursa, mahkeme tarafından şâhitlerin bilgisine başvurulurdu. İslâm'da boşanma, *'Allah'ın en hoşlanmadığı helal'* kabul edildiği ve örfen de iyi karşılanmadığı için sorun olarak mahkeme huzuruna çok nâdir götürüldüğü kanaatindeyiz.

Evlilik ile ilgili defterde çok önemli ahlakî emirler, fetvâ şeklinde yer almaktadır. Askere gidenlerin nişanlıları ile evlenmek ya da onlarla başkalarının nişanlanması yasaklanmıştır. Örneğin; '*Asker-i şâhâne neferâtının nişanlıları ile evlenmenin kat'iyyen memnû' olması ve bunun gerçekleşmemesi için eimme ve ûlemânın uyarılmasına dair fetvâ*[68] *ve 'askere giden neferâtın nişanlılarını, başka kişilerin özellikle resmî görevlilerden nişanlayanların uyarılması ve buna aykırı hareket edenlere meşrû uygulamalar yapılmasına dair ma'rûz'* yer almaktadır.[69] Bazen de askere gidenlerin uzun süre dönmemeleri nedeniyle 'öldü' zannedilerek nişanlılarının başkasına nişanlanması[70] veya nişanlanmaktan vazgeçtiklerine dair kayıt yer almaktadır.[71] Kayıtlarda aralarında nikâh olan bir çiftin nikâhın izinsiz olması neticesinde, nikâhlarının fesih ve çiftlerin tefrîk edildiği de yer almaktadır.[72]

İncelemiş olduğumuz defterdeki kayıtlardan anlaşıldığına göre, dönemin toplumunda zengin olan kişilerin evlerindeki işlerde eşlerine yardımcı olması için câriye satın aldıklarını görmekteyiz. Bu kayıtlar özetle aşağıda yer almaktadır:

"*Çarşusu mahallesi ahâlisinden olub li-ecli't-ticâre Osman Reis bin Hacı Hasan, sekiz yaşında Fatma isminde bir re's câriyeyi elli 'aded yüzlük kâime bedel ile*

[66] Bkz. Hkm.158
[67] Bkz. Hkm. 58,148,166,181,182
[68] Bkz.Hkm.180
[69] Bkz.Hkm.168
[70] Bkz.Hkm.148
[71] Bkz.Hkm.58
[72] Bkz.Hkm.182

merkûm Canpolat'tan iştirâ, kabz ve kabul idüb cariyenin 'illet-i kadîmesi olduğu için vefat etmesi neticesinde şer'ân lâzım gelen semenini talep etmesine dair i'lâm"[73]

"Kürd Süleyman ve Katanlıoğlu Ali'nin câriye olarak Dildâde isimli hür ve kimsesiz bir Türk kızını Samsunlu Havva Hatûn'a satması ve yapılan tahkîkât sonucu durumun anlaşılmasına dair ma'rûz" şeklindedir. [74] Burada hür ve kimsesiz olan Dildâde ismindeki bir kız yanlışlıkla câriye diye satılmış, yapılan araştırma neticesinde hür olduğu anlaşılınca serbest kalmıştır.

Bu kayıtlar, incelemiş olduğumuz defterin geçtiği dönem olan miladî 1875-78 yılları arasında sosyal hayatta câriye alım-satımının yapıldığını göstermektedir.

1.6.1.3 Boşanma, Nafaka ve Mihr

Boşanma davalarının da şer'iyye sicillerine kaydedildiğini görüyoruz. Boşanma, tarafların isteği ile olurdu. Boşanma sonunda kadına, kocası mihr-i müecceli ile tekrar evlenene kadar bekleme süresi için iddet nafakası öderdi. Osmanlı hukukunda kadın da nafaka ve mihrinden vazgeçerek boşanma isteğinde bulunabilir, eğer koca bu talebi kabul ederse de boşanma gerçekleşirdi. Bu hükümler, bilinenin aksine boşanmanın sadece erkeğin hakkı olmadığını göstermesi bakımından önemlidir. Bununla ilgili defterde; " *Trabzon vilâyeti Yeni Cuma mahallesi sakinelerinden Zahide bint-i Ali Ağa, Samsun temyîz meclisinde zimmetindeki 500 kuruş mihri müeccel hakkından feragat ederek eşinden boşanması*"[75] kaydı yer almaktadır. Bu kayıtlardan o dönemki mihir miktarının takrîbi 500-1000 kuruş arasında olduğu sonucuna da ulaşabiliyoruz.

Defterimizde boşanmayla ilgili 1 adet kayıt mevcuttur.[76] Bu kayıt; "*Köseoğlu Hüseyin Ağa ibn-i Receb'in zevcesi Mevdude bint-i Kurt Mehmed ile beynlerinde 'adem-i hüsn-i mu'âşeret olduğundan boşanma da'vası"*dır.

Defterimizde 1 adet de velâyet davası yer almaktadır. Bu hükme göre; boşanmış olan bir karı-kocanın 4 yaşındaki çocuğuna boşandığı eşi bakmakta iken, kadının başka biri ile evlenmesi neticesinde, çocuğun velâyetini mahkemenin babaya verdiğini görmekteyiz.[77]

[73] Bkz.Hkm.304
[74] Bkz. Hkm. 70
[75] Bkz. Hkm. 228
[76] Bkz. Hkm. 247
[77] Bkz. Hkm. 184

Defterde nafaka hücceti ve nafaka ile ilgili 6 hüküm bulunmaktadır.[78] Bunlardan biri; "*Ayşe Hanım'ın merkûm Şimaf'tan boşanması sonrası mihr-i mü'eccel alacağı ile ilgili hüküm"* dür.[79] Ayrıca 7 tane nafaka talebi ve nafakanın artırılmasının reddedilmesi ile ilgili hüküm bulunmaktadır.[80] Örneğin, "*Hançerli mahallesi sâkinelerinden Ümmügülsüm Hatûn'un çocukları için babaları Mülâzım İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Pir Ağa'dan nafaka talebi,"*[81] *"Yayla karyesinden Veda bint-i Ahmed'i bâyin talakla boşayan Yusuf bin Ali'den mihr-i müeccel ve nafaka hakkını talep etmesi"*[82] *ve "Vasîye-i mezbûre Fatma Hatûn, çocukları Mecnûn Said ve Hanife nâm sagîrâna önceden farz ve takdîr olunan nafaka miktarının artırılması talebine izin verilmediğine dair kayıt"* yer almaktadır. [83]

Kocası vefat eden kadınlar mihr-i muaccel alacağı için şâhitlerin yardımıyla, vasîlerden alacaklarını tahsil edebiliyorlardı. Konuyla ilgili kayıtlarda şâhitlerin vereceği ifadeleri belirleyici olmaktadır. Bu tür hükümlerde kadınların eşlerinden alacağı mihr-i muaccel için şâhitlerden yararlandıkları görülmektedir.[84]

Kadınlar, Osmanlı döneminde duruşmalara katılıyor veya vekillerle haklarını arayabiliyordu. Miras hariç, hukuk karşısında erkeklerle eşit haklara sahiptiler. Kadın kocası öldüğünde ya da eşinden boşandığında mihr ve nafakasını almaktaydı. Şayet çocuklara bakıyorsa, onların da nafakasını alarak harcama yetkisine sahip oluyordu. Yine kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla baba öldüğü zaman küçük çocuklara genellikle anneleri vasî olmuştur. İncelediğimiz kayıtlar, kadınların mülk sahibi olmaları, mal almaları-satmaları ve para kazanmalarının da serbest olduğunu göstermektedir. [85]

Bakacak kimsesi olmayan çocuklara reşit oluncaya kadar vasî ataması mahkeme tarafından yapılmaktaydı. Ayrıca bu çocuklara aylık nafaka verilmekteydi. Kayıtlardan *(Mustafa'ya şehrî altmış beş gurûş ve mezbûre Fatma'ya beher şehr otuz beş kuruş)* anladığımız kadarıyla erkek çocuğa aylık 65 kuruş, kız çocuğa 35 kuruş nafaka takdir edilmekteydi. [86]

[78] Bkz. Hkm. 21,37,89,118,228 vd.
[79] Bkz. Hkm. 21
[80] Bkz. Hkm. 122,177,208,230 vd.
[81] Bkz. Hkm.122
[82] Bkz. Hkm.177
[83] Bkz. Hkm.267
[84] Bkz. Hkm.21,37,89,118,228 vd.
[85] Bkz. Hkm. 299
[86] Bkz. Hkm. 226

Nafaka ve mihr taksîminin, devlet eliyle yapılması ve bir bedelin belirlenmesi, kadınların ve çocukların mağdur olmaması açısından son derece önemlidir.

1.6.2 Dînî Yapı

"XIX. yüzyılda idarî bakımdan değişikliğe uğrayan Canik sancağında 1869'da *8134* gayrimüslim, *29.168* müslüman ahâli yaşamaktaydı. 1298(1881) tarihli *Trabzon Vilâyeti Salnâmesi*'ne göre Canik sancağının tamamında Müslüman nüfusu büyük bir çoğunluğa sahip olmakla birlikte Samsun kazâsının *19.399* erkek nüfusunun *6460*'ı Müslüman, *12.753*'ü Rum, *187*'si Ermeni idi. 1881-1882 ve 1893 Osmanlı Genel Nüfus Sayımı verilerine göre *(Karpat, s.111)* Canik Merkez kazâsında(Samsun) Müslümanların *(15.502 erkek,17.917 kadın)* ve Rumlar'ın *(15.297 erkek,17.628 kadın)* sayısı hemen hemen aynıdır.1904 yılında Canik sancağının müslüman nüfusu 227.424 kişiden oluşurken Rumlar 72.653 kişilik bir nüfusa, Ermeniler ise 20.002 kişilik bir nüfusa sahipti. Sancakta 74 Katolik ve 557 Protestan bulunmaktaydı. Bu rakamlara göre 320.710 kişilik toplam nüfusun %71'i Müslüman, %22,7'si Rum, %6,2'si Ermeni idi. Yöreden ayrılan Ermeni ve özellikle Rum nüfusa karşılık Canik vilâyetine mübâdele döneminde toplam 22.000 göçmen yerleştirilmiş olup bunlar il nüfusunun %11 oranında artmasını sağlamıştır."[87]

1.6.2.1 Defterde Adı Geçen Câmiler ve İmamlar

İncelediğimiz belgelerde ismi zikredilen câmilere; daha ziyâde imam ya da müderris atanırken, câmii yapımı için veya Cuma namazı kılınması için izin alınması gibi sebeplerle ulaşabildik Bu belgelere göre Osmanlı'da imâmet; yani imamlık ya da müderrislik, hak olarak babadan oğula geçen bir görev olarak da görülmektedir. Ancak burada görev verilmeden önce vefat eden ya da herhangi bir sebeple imamlık yapamayacak olan kişinin oğulları imtihana tâbi tutulur, aralarından liyâkat ve ehliyet bakımından hangisi münasipse ona berât-ı âlişân verilirdi.[88] Eğer bütün çocukların imâmete ehliyeti varsa *'ekberiyet/en büyük oluş'* kuralı geçerli olurdu. Bu husus incelediğimiz defterde; *"İmâmet cihetlerine mutasarrıfa olan Veli Halife ibni Mustafa bundan 'akdem vefât idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kalmış ve müteveffa-yı mezbûrun sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Halil ve Ali mevcûd bulunmuş ise de bu*

[87] Kemal H.Karpat, "Osmanlı Nüfusu(1830-1914):Demografik ve Sosyal Özellikleri"(trc.Bahar Tırnakçı), **Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul 2003, s.111, Mehmet Öz, "Samsun*",* **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 2009, c. XXXVI, s. 86 (a.mlf.)

[88] Bkz. Hkm. 26,27

makûle cihet mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i mahlûleleri teşriken tevcihe hâiz olmayub ancak ol cihetleri îfâya muktedir olan kebîr oğluna ve evlâd-ı kebîri müte'addid bulunur ise içlerinden ehliyet ve iktidârı olan oğluna ve şâyet evlâd-ı kebîri ehliyet ve iktidâra müsâvî bulunur ise ekberine tevcîh olunması husûsu" şeklinde ifade edilmektedir. [89]

İmamın çocukları yoksa ya da imâmet cihetine ehil değil ise komisyon tarafından imtihan düzenlenerek başka bir kişiye berât-ı âlişân verilirdi.[90] Bununla ilgili incelediğimiz defterde pek çok kayıt bulunmaktadır. Bunlardan birisi şu şekildedir:

"*Mahtûme Paşa nâm Hatûn cami'-i şerîfin imamı Mehmed bin Himmet Halîfe'nin vefatı üzerine oğulları göreve nâ-ehil olduğu için yerine Ömer Efendi ibn-i Osman'a imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*" (hkm.124)

Samsun'un dînî ve kültürel hayatıyla ilgili kayıtların içerisinde geçen, şehrin kültürel, dînî ve sosyal hayatı hakkında bilgi sahibi olabileceğimiz kişi ve yerleri kısaca açıklayacağız.

Aşağıda vermiş olduğumuz tabloda görev yapılan camiler ile birlikte görev yapan imam ve müderrislerin isimleri bulunmaktadır.

Tablo 3:

S.N	Cami Adı	İmam/ Müderris Adı	Hüküm Numarası
1	Karahamza Köyü es-Seyyid Mehmed Emin bin Derviş Mehmed Camii	Veli Halife ibni Mustafa	Hkm. 25
2	Bidirli Köyü Camii	Hüseyin bin Hüseyin Halife, Ahmed Efendi	Hkm. 26
3	Küçükhamâm mahallesi Mescidi	Latif bin Mehmed Emin, Mehmed Emin Halife	Hkm. 27
4	Pazar mahallesi Hutbeddin Kuddise Vakf-ı Camii	Mehmed ibni Mehmed Halife, Ahmet Efendi	Hkm. 38
5	Medrese-i Cedîd	Süleyman Halife, Hüseyin Efendi	Hkm. 44
6	Akalan Köyü Camii	Abdullah bin Hasan, Mustafa Efendi	Hkm. 62
7	Karabalçık Camii	Koca Ömeroğlu Osman bin Ömer Halife	Hkm. 77

[89] Bkz. Hkm. 110,123
[90] Bkz. Hkm. 124,127 vd

8	Müftüzâde Mehmed Efendi Camii	Hâfız Mehmed Halife ibni Mustafa, Hâfız Mehmed Efendi	Hkm. 94
9	Battal Seyyid Hüseyin Paşazâde Seyyid Mahmud Tayyar'ın Cami-i Şerîfi ve Medresesi	Hâcı Ahmed ibni el-Hâc Süleyman, Ali Zihni Efendi, Mehmet Efendi	Hkm.96, 128
10	Mirza Bey Cami/ Bafra	Salih bin Hüseyin Halife, Hâfız Mehmed Efendi, Necib bin Numan Halîfe, Kömürcüoğlu İbrahim Efendi, Hâfız Mustafa bin Mustafa	Hkm.105, 123,125, 311
11	Süfla Köyü Camii	Sofuoğlu Hacı Hüseyin ibn-i Abdullah Halîfe, Hüseyin Efendi	Hkm. 110
12	Engiz Köyü Camii	Salih Efendi ibn-i Abdullah, Mehmed bin Ferhad	Hkm. 119
13	Mahtûme Paşa nâm Hatûn Camii	Mehmed bin Himmet Halîfe, Ömer Efendi ibn-i Osman	Hkm.124, 127
14	Nalbandlu Camii	Seyyid Mehmed Derviş bin Seyyid Hâfız Ali, Hâfız Abdurrahman Efendi	Hkm. 145
15	Karaviran Köyü Camii	Molla Durmuş Efendi	Hkm. 152
16	Daluabad Köyü Camii	Tahir Halife ibn-i Mehmed	Hkm.171
17	Açifilo Köyü Fatma Hatûn Mescidi	Ali Osman bin Mustafa Halîfe	Hkm. 187
18	Bafra Merkez Camii	Ahmed bin Ahmed	Hkm. 266
19	İlyas Beyoğlu Şadi Bey Camii	Seyyid Mehmed bin Mustafa	Hkm. 271
20	Çukurbük Köyü Camii	Mehmed Halîfe bin Abdullah	Hkm. 274
21	Pazar Camii/ Terme	Bayramoğlu Mehmed bin Ahmed, Hacı Ahmed Efendi	Hkm. 283
22	Müftü mahallesi Mescidi	Hâfız Bekir bin Ahmed, Osman Efendi	Hkm. 310
23	Develi Köyü Camii	Ahmed ibn-i el-Hac Hasan	Hkm. 317

Tablodan da anlaşılacağı üzere defterde yer alan yirmi üç camide toplam kırk bir adet imam görev yapmıştır.

1.6.3 Müslim-Gayrimüslim İlişkileri

Gayrimüslimler, Osmanlı Devleti'nde tanzimat dönemine kadar karşılaştıkları anlaşmazlıkların çözümü için şer'î mahkemelere de başvuruda bulunabilmekteydiler. Çünkü şer'î mahkemeler bütün anlaşmazlıklara bakmakla görevli yargı kurumuydu. Tanzimat Fermânı sonrasında Osmanlı hukukunda yapılan değişiklikler sonucunda, gayrimüslimlerle ilgili cemaat mahkemeleri ve konsolosluk mahkemeleri bulunmaktaydı.[91] Osmanlı hukuk tarihinde tanzimat sonrasında da taraflardan birinin müslüman, diğerinin gayrimüslim olduğu durumlarda davaya şer'î mahkemeler bakmakla yetkiliydi.[92]

Müslümanlar ile gayrimüslimler arasında kayıtlarda dikkatimizi çeken, bir anlaşmazlık söz konusu değildir. Defterimizdeki kayıtların içeriklerinin genellikle ölen bir müslüman ya da gayrimüslimin borcu ile ilgili olduğunu veya vekil tayini ve alacak-verecek hususu olduğunu görmekteyiz. Kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla bu tür anlaşmazlıklarda ölen kişinin borcu, kişinin vârislerinden ya da geriye bıraktığı terekesinden tahsil edilmektedir. Burada dikkatimizi çeken bir husus alacaklı kişinin alacağını genellikle şâhitler aracılığıyla ispatlamasıdır.[93] Çünkü mahkemede şâhitlik günümüzde de olduğu gibi çok önemli bir unsurdur. Şâhitliğin geçerli olup olmayacağını ve kimlerin şâhit olabileceğinin onayını mahkeme vermekteydi. Bununla ilgili bir kayıtta; "*Rimat oğlu Subni ve Rimat veled-i Yover'in şehâdetlerinin kabul kaydı"*[94] şeklinde yer almaktadır.

Ölen gayrimüslimlerin borçları ile ilgili olarak mahkeme, mirasından ya da geriye kalan her türlü menkûllerinden borcun ödenmesini sağlamaktaydı.[95]

İncelediğimiz defterdeki konu ile ilgili kayıtlar toplumun her kesiminin birbiriyle önemli bağları olduğunu da göstermektedir. Örneğin; Müslüman birisi gerektiğinde bir konuda gayrimüslim birisini kendisine vekil olarak atayabilmekteydi. Bununla ilgili defterimizdeki şu kayıt;

"*Ziya Efendi'nin zevce-i menkûhesi Melisa Hanım'ın dükkânlarını satması ve sonra tahliyesi için Dimitraki Ağa veled Kostanti'yi vekîl tayin etmesi"*[96] bizlere,

[91] İbrahim Durhan,"Tanzimat Döneminde Osmanlı Yargı Teşkilâtındaki Gelişmeler", **EÜHFD**, c. XII, s. 3,4
[92] Ekrem Buğra Ekinci, **Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası)**, Arı Sanat Yay., İstanbul 2010
[93] Bkz. Hkm. 169
[94] Bkz. Hkm. 7
[95] Bkz. Hkm. 60

toplumun tüm kesimlerinin birbirlerine güvenebildiklerini, birbirleriyle kaynaştıklarını göstermektedir. Devletin de, gayrimüslim teb'aya her türlü dînî inaçlarını rahatça yerine getirebilmelerine olanak sağlayan imkânlar sunduğunu görmekteyiz. Bununla ilgili bir kayıtta Samsun'da Kuyucuk'da bulunan kilisenin ahşap ve eski olması dolayısıyla yenisinin yapılmasına izin verilmesi (*Samsun'da Fransa Devleti teba'sında bulunan Kuyucuk rahibelerinin kilisesinin binâ ve inşâsına irâen ruhsat verilmesi)* bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. [97] Bu hoşgörüden dolayıdır ki, müslümanlarla bir arada yaşayan gayrimüslimlerin zamanla İslam dînîne girdiklerini görmekteyiz. Bununla ilgili defterimizdeki kayıtta, farklı etnik kökene ve dine sahip bir kişinin kızı müslüman olmuş ve eşi öldüğünde de müslüman mezarlığına defnedilmiştir.[98]

1.6.4 Sosyal Güvenlik

1.6.4.1 Vasî Tayini, İspât-ı Rüşd ve Nafaka

Vasî; henüz ergenlik çağına ermemiş olan yetim çocuğun veya akılca zayıf ve hasta olanın her türlü hakkını, hukukunu üstlenen, malını ve mülkünü idare eden kimsedir.[99]Vasî, hâkim tarafından tayin edilirse buna "*vasî-i mansûb*" denmekteydi. Eğer ölen kişi tarafından hayatta iken tespit edilirse buna da " *vasî-i muhtar*" denirdi. Vasî çocuğun malı ile ilgili her türlü tasarrufu yapma hakkına sahip olmakla birlikte bu malı kendi adına kullanamazdı. Bütün tasarrufu çocuk adına yapması gerekiyordu.[100]

Defterimizdeki kayıtlardan anladığımız kadarıyla ölen bir kişinin yaşı küçük olan çocukları varsa, geride kalan anne, amca, dayı, dede gibi yakınlarından birisi çocuk kendini idare edebilecek, ihtiyaçlarını giderebilecek yaşa gelinceye kadar vasî olarak tayin edilirdi. Vasî tayini de mahkeme aracılığı ile yapılmaktaydı. İncelenen kayıtlarda vasî olarak tayin edilen kişilerin çoğu çocukların anneleridir[101]. Günümüz hukuk sisteminde de babası ölen bir çocuğun vasîsi mahkeme kararı aranmaksızın doğal olarak annesidir. İncelediğimiz defterde vasî tayini ile ilgili toplam dokuz adet kayıt bulunmaktadır.[102]

Vasîye muhtaç çocukların mağdur edilmemesi için, vasî tayin edilen kişilere, çocukların mallarını istedikleri gibi kullanma yetkisi tanınmadığını da görmekteyiz.

---

[96] Bkz. Hkm. 39
[97] Bkz. Hkm. 13
[98] Bkz. Hkm. 221
[99] Develliоğlu, **a.g.e**., s.1368
[100] Yolalıcı, "XIX. Yüzyılda Canik**…"**., s. 59
[101] Bkz. Hkm.226,291,305
[102] Bkz. Hkm. 41,64,85,113 vd.

İncelediğimiz kayıtların bazılarında çocukların ihtiyaçları için belirli miktarlar belirlenmiştir. Bu kayıtlardan birinde belirtildiğine göre, o dönemde mahkeme tarafından takdir edilen erkek çocuğun aylık masrafı altmış beş kuruş, kız çocuğun ise otuz beş kuruş civarındadır.[103]

Akli dengesi yerinde olmayan kişilere de mahkeme tarafından vasî tayin edilmekteydi.[104] Bu kişilerin vasîliğini yapacak yakın kimsesi yoksa bu görevi eytâm müdürleri üstlenirdi.[105]

İspât-ı rüşd hücceti, kişilerin reşit olduğu iddiasını dile getiren ve haklı bulunursa iddiasını belgeleyen hüccetlerdir. Vasîye ihtiyacı kalmadığını ispatlamak isteyen çocuklar, vasî olan kişi ile Kadı huzurunda bir araya gelerek, delillerini şâhitler aracılığıyla ortaya koyar ve rüşdünü ispatlardı. Bununla ilgili defterimizde bir tane kayıt vardır. Bu kayıt; "*Başalan karyesinde vefat eden muhâcirin-i çerâkiseden Kofoziş bin Şoşi bin Başof'un sulbî sagîr oğlunun mirasını alabilmesi ile ilgili ispat-ı rüşd hücceti"*[106] şeklindedir.

1.6.4.2 Vekil ve Kefil Tayinleri

Vekil tayini, birisinin herhangi bir konuda başka birisine kendisi adına tasarrufta bulunmasına dair yetki vermesi ile ilgili kayıtlardır. Vekâletle ilgili kayıtların içeriği ağırlıklı olarak; kişiye bir yakınından kalan bir mirasla ilgili işlemleri takip etme, nafaka talebi ve alım-satım işlerini takip etme konuları ile ilgilidir.

Vekâlet, başkasının işini yapmak için memur olarak tayin edilme anlamında kullanılan bir tâbir; vekil ise, bu görevi üstlenen kişiye verilen isimdir.[107] Gerektiğinde müslüman birisi herhangi bir konuda gayrimüslim birisini kendisine vekil olarak tayin etmiştir. Bu durum defterimizde "*Ziya Efendi'nin zevce-i menkûhesi Melisa Hanım'ın dükkânlarını satması ve sonra tahliyesi için Dimitraki Ağa veled-i Kostanti'yi vekil tayin etmesi"* şeklinde yer almaktadır.[108]

Bu kayıtlar bizlere toplumun farklı dinlerine mensub kesimlerin birbirlerine güvenebildiklerini ve birbirleriyle içi içe bir hayat sürdürdüklerini gösteren önemli bir delildir.

---

[103] Bkz. Hkm. 226
[104] Bkz. Hkm. 41
[105] Bkz. Hkm. 114
[106] Bkz. Hkm. 33
[107] Devellioğlu, **a.g.e.,** s. 1375
[108] Bkz. Hkm. 39

Gayrimüslim bir kişinin devletten alacağı için vekil tayin ettiğini de defterimizde; "*Devlet-i 'aliyye teb'asından müteveffâ merkûm Nikfos'un kızı Resime devletten alacağını alabilmesi için Hazikoğlu Hazar veled-i Nikotimos'u vekîl nasb ve ta'yîn eylediğine dair hüküm"* şeklinde görmekteyiz.[109] Ayrıca yetim olan kimselerin vasîliğini yapan eytâm müdürlerine de satım için vekâlet verildiğini görmekteyiz. Böyle bir kayıt defterimizde; "*Rum milletinden Kuzucuoğlu Vasil'e, sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızı Fatma'nın vasî-i mansubu eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın bahçelerini satması için vekîl tayin ettiklerine dair kayıt"* şeklinde yer almaktadır. *[110]*

Defterimizde bunun gibi çeşitli konularda toplam 33 vekil tayini ile ilgili kayıt bulunmaktadır.[111] İncelemiş olduğumuz sicil defterimizde çokca bulunan kayıtlardan birisi de vekil tayinidir. Bunun sebebi özellikle Tanzîmat Fermânı sonucu XIX. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı hukuk sisteminde yapılan yeniliklerdir. Çünkü bu dönemde yeni mahkemeler kurulmuş ve şer'î mahkemelerin yargı alanı daraltılarak bugünkü noterlerin yaptığı vekâlet işlerini takip etme ve tereke taksimi gibi konuları kapsayacak şekle getirilmiştir.

1.6.4.3 Güvenlik, Asâyiş ve Hırsızlık

Şehrin asayişi ile ilgili adam öldürme, yaralama, kavga gibi olaylar yukarıda bahsettiğimiz şer'i mahkemelerin görev alanlarının daraltılmasından dolayı incelediğimiz deftere pek fazla yansımamıştır. Bununla ilgili sadece 8 kayıt vardır.[112] Bunlar; "*Abdullah Çavuş'un tamir için aldığı altı patlar piston ile Serabel veled-i Sihaf'ı hataen vurması[113], Atinalı Laz Ali bin Veli'nin darb ve cerh ile müteessiren vefât eylemesi[114], Sarıağaç karyesinde mecrûhen fevt olân teba'a-i devlet-i'âlîyye'nin Rum milletinden Köseoğlu Yani veled-i Oli'nin sâğ tarafından tasgî üzerinden kurşun ile darb ve cerh olunması[115] ve "Kocaoğlu Râşid bin Mustafa bin Mehmed'in vârisi olan Raşid'in Hatipoğlu Ali bin Ali tarafından balta ile vurularak yaralanması neticesinde öldürülmesine dair i'lâm"* şeklindedir. *[116]*

[109] Bkz. Hkm. 130
[110] Bkz. Hkm. 156
[111] Bkz. Hkm. 24,32,35,39,57 vd
[112] Bkz. Hkm. 5,15,50,88,223 vd.
[113] Bkz. Hkm. 15
[114] Bkz. Hkm. 223
[115] Bkz. Hkm. 307
[116] Bkz. Hkm. 50

Bununla birlikte defterimizdeki kayıtların en çoğu, hırsızlık konusu ile ilgilidir. Özellikle de kaybolan ya da çalınan hayvanların sahipleri, hayvanlarını başka birisinde bulması üzerine geri almak için mahkemeye müracaat etmiştir. Bu kayıtlara göre şahıs; at, eşek, inek, öküz gibi hayvanını evinin avlusunda veya merasında kaybetmekte ya da çaldırmakta; daha sonra ise başka birisinin evinde ya da bahçesinde bulmaktadır. Bu tür davaların hepsinde de dava açan kişi, bulunan hayvanın kendi malı olduğunu mahkemede şâhitler huzurunda ispatlayarak geri almıştır.[117] Bu kayıtlarda, sadece kaybolan malın sahibinin tespit edildiğini ve şâhitlerin ifadesine göre davasını ispat ettiğinde malına yeniden kavuştuğunun tespitini görmekteyiz. Hükümlerin sonu genellikle "*Hüseyin Ağa'ya redd ve teslîme merkûm Mustafa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı 'âlîlerine i'lâm olundu*" şeklinde biter. Bu dönemde şer'î mahkemelerin görev alanlarına girmediği için, hırsızlık yapan kişiye cezai bir işlem yapıldığını bu tür hükümlerde bulamamaktayız.

Örneğin; Çarşamba kasabası Orta Mahalle ahâlisinden Hüseyin Ağa ibn-i Ali, evin avlusunda geceleyin kısrağını kaybettikten sonra merkûm Mustafa Efendi nezdinde bulmuş ve mahkemeye dava açması neticesinde şâhitlerin ifadesi ile kısrağını mahkeme aracılığıyla geri almıştır.[118]

Yukarıda bahsettiğimiz olaylarda dikkatimiz çeken bir diğer konu da, hayvanı elinde bulunduran kişilerin hırsızlık yapmadıkları anlaşılmaktadır. Bu kişiler hayvanları başkalarından satın aldıklarını söylemektedirler.

Asayiş başlığı altında değinebileceğimiz bir diğer örnekte, emanet alınan bir atın, ya da hayvanın emanet alan kişide zayi' olmasından dolayı mal sahibinin mahkemeye başvurarak atının bedelini aldığını görüyoruz.[119]

1.6.5 Vakıf Müessesesi İle İlgili Hükümler

Vakıf, hukukî bir anlaşma olup, bununla bir kimsenin, Allah'a yakın olmak maksadıyla menkul ya da gayrimenkulu dînî, hayrî ve sosyal bir amaca dayalı olarak tahsis etmesidir.[120]

Vakıf müessesesi, İslâm toplumlarının ekonomik ve sosyal hayatında önemli bir yeri olan dînî ve sosyal bir müessese olarak kabul edilmektedir.[121]

---

[117] Bkz. Hkm. 131,134,136,144 vd
[118] Bkz. Hkm.136
[119] Bkz. Hkm. 98,297
[120] Bahaeddin Yediyıldız, "Vakıf", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 1986, c. XII, s. 153.

İslâmî vakfın amacı, bir hayır kurumu meydana getirmektir; vakfın varlığı, Allah için hapsedilmiş verim getiren bir şeydir. Onun yalnız verimi, belli bir hayır işi için harcanır. Böylece vakıf, kişisel olmayan ve sürekli bir ana sermayeye dayanır. Bu sermayenin işletilmesi, kadı tarafından düzenlenen ve saklanan *vakfiye* ile saptanmıştır. Vakfiyyede vakfın amacı, gelir kaynakları, bu gelirin nasıl kullanılacağı, nasıl korunup harcanacağı belirlenmiştir.[122]

Osmanlı toplumunda hayırsever müslümanlar, vakıflara ayrı bir önem vermiş, ellerinde bulunan mal, mülk gibi gelirlerini vakfederek, bunları kendilerine sevap kazandırabilecek sadaka-î câriye olarak değerlendirmişlerdir.

İncelemiş olduğumuz kayıtlarda Samsun'da hizmet veren vakıflarla ilgili bir bilgiye rastlamadık. Defterde bulunan vakıfla ilgili 2 adet kayıt; "*Taşralarda bazı vakıflarda yapılan usulsüzlüğün şikâyet edilmesi ve bunun üzerine duruma el konulmasına dair kayıt*"[123] ve "*Vakıf mülklerin evkâf idaresi tarafından vâkıfân evlâdına evlâdiyeti meşrûta üzere berât-ı âlişân tevcîhi talebi"*[124] şeklindedir.

1.6.6 Ekonomik Hayat

Samsun Limanı, XVII ve XVIII. Yüzyıllarda Sinop kadar olmasa da Kırım ve Kafkaslar'a pamuklu ihracatı yapılan bir çıkış noktasıydı. Sinop ve Trabzon limanlarının gölgesinde kaldığından Samsun'un ticâret açıdan asıl önemi, Anadolu'daki ticâret yollarını Karadeniz'e bağlayan bir geçiş noktasında bulunmasından kaynaklanıyordu. Küçük Kaynarca antlaşmasıyla(1774) önce Rus gemilerine, ardından Avusturya, İngiltere, Fransa ve diğer Avrupa devletlerine Karadeniz'de serbest dolaşım hakkı tanınmasıyla ticâret canlanmıştır.[125]

Canik sancağı 19. Yüzyıl'da da ticari açıdan oldukça haraketlidir. 19. yüzyıl'ın son dönemlerinde Canik limanına Amerikan, Alman, İtalyan, Rusya ve Fransa gibi ülkelerin gemileri sıkça gelmeye başlamışlardır. Ayrıca bu dönemde Canik'in ülke içerisindeki ekonomide önemli bir yeri vardır. Canik, bulunduğu konumdan dolayı Diyarbakır, Harput, Sivas gibi vilayetlerin yolcu iskelesi görevi görmekteydi.

---

[121] Beşirli, "19. Yüzyıl'ın Ortalarında Samsun Vakıfları ve Gelirleri", **Geçmişten Geleceğe Samsun 1**, ed.: Cevdet YILMAZ, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı, Samsun 2006, s. 474-571

[122] Halil İnalcık, "Devlet-i Aliyye", **Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-I**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2009, s.261

[123] Bkz. Hkm.239

[124] Bkz. Hkm.91

[125] Öz**, "**Samsun",**DİA,**Diyanet Vakfı Yay.,İstanbul 2009 c.XXXVI.,s.84

Diyarbakır ve çevre bölgelerden getirilen ticari mallar, Canik'te limandan gemilere yüklenerek dünya pazarına sunulmaktaydı.[126]

Dönemle ilgili defterimizdeki kayıtları incelediğimizde, Samsun'un ekonomik hayatı hakkında tereke, vergi, alım-satım, mihr, nafaka ve hibe hüccetleri gibi kayıtlardan yararlanarak kısa bir değerlendirme yapmaya çalışacağız.

Defterimizde vergi miktarları ile ilgili herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Sadece ordu mensuplarından ve ailesinden vergi alınmaması ile ilgili kayıtlar yer almaktadır. Bu kayıt; "*Vefât iden ordu mensublarının terekelerinden vergi alınmamasına dair fetvâ*[127] *ve Harb üzerinde olub da vefat iden nizâmiye ve mu'âvene zâbıtân neferâtının tahrîr olunacak terekelerinden resm-i tahrîr alınmamasına dair fetvâ"* şeklindedir. [128]

Ekonomi ile ilgili bir diğer önemli bilgi ise; borçların iadesinde kullanılan sikkelerin tedavül dönemlerinde ne gün ve ne mikdâr akçe ikrâz olunmuş ise onun üzerinden emsâlinin edâ olunmasına dair usül ve esaslara ilişkin kayıt yer almaktadır. [129]

İncelemiş olduğumuz sicil defterinde ticarî hayata ilişkin mübayâ'a hücceti de yer almaktadır.[130] Bu hükümler arasında daha ziyâde dükkân ve mağaza kiraya verilmesi, arsa ve hisse satışı gibi konular bulunmaktadır. Bu kayıtlardan bazılarına örnek verecek olursak, özetle:

"*Tokâdîzâde müteveffâ Osman Efendi'nin vasîsi bulunan Mustafa Neşet Efendi'nin lokantayı Kirkor'a kiraya vermesi"*[131]

"Ermeni milletinden Kirkor'un zevcesi Norik binti Manok'un dükkân 'arsasını Mihail veled-i Karabet'e satmasına dair mübayâ'a hücceti"[132]

"Kamer Hanım ibneti Abdullah, iki yüz elli zirâ' arsada olan yarı hissesini Ekmekçi Yorgi veled Yorgi Banco'ya satmasına dair i'lâm" şeklindedir. [133]

Samsun'a diğer sancak, vilâyet ve kazâlardan ticâret için gelen birçok insan bulunmaktadır. Bunun yanında halkın taşınmaz malları arasında ev, samanhâne, anbar, oda, arsa, dükkân, kahvehâne, bağ, tarla gibi mallarının bulunduğunu kayıtlardan

---

[126] Osman Köse, "Canik'in Osmanlılara Geçişi ve Canik'te İktisadi Hayat"**, İlkçağdan Cumhuriyete Canik**, ed.: Cevdet Yılmaz, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2011, s.101.
[127] Bkz. Hkm.199
[128] Bkz. Hkm.261
[129] Bkz. Hkm.6
[130] Bkz. Hkm. 1,2,3,4,17,40 vd.
[131] Bkz.Hkm.1
[132] Bkz. Hkm.63
[133] Bkz. Hkm.40

anlamaktayız. Bu duruma 233.kayıtta "*Samsun Şehri Badirli Köyü halkından Köroğlu Ali İbrahim'in evini ve evinin müştemilâtını satması"* başlığı altında rastlamaktayız.

Halkın hayvancılıkla da uğraştığını kayıtlardan çıkarmak mümkündür. Büyükbaş hayvan olarak sığır ineği, camuş ineği, camuş öküzü, kısrak, at ve eşek beslenirdi. Bunların etinden, sütünden, derisinden ve gücünden yaralanılırdı. Bunlardan özellikle halk için at'ın ve camuş öküzünün önemli bir yerinin olduğu anlaşılmaktadır. Kayıtlarda geçen hırsızlık olaylarının çoğunlukla at, kısrak ve camuş öküzü ile ilgili olması bu durumun bir kanıtıdır.[134] Bir atın ve kısrağın yaklaşık değerinin beş yüz kuruş olduğu[135], on yaşında olan bir camuş öküzünün de yine yaklaşık değerinin yedi yüz elli kuruş olduğu[136] kayıtlardan anlaşılmaktadır.

1.6.6.1 Alacak-Verecek ve Alım-Satımla İlgili Hükümler

Defterde en çok karşılaştığımız konulardan birisi alacak-verecek, arsa, tarla, ev ya da hisse satışı ile ilgili hükümler ve alım-satım anlaşmazlığı konusudur. Karşılaştığımız alacak konularını şu şekilde sıralayabiliriz:

Ölüm ya da boşanma sonucu mihr konusundaki anlaşmazlıkların mahkemeye yansıması, çoğunlukla da ölen bir kişinin şahıs ya da esnafla yaptığı alışveriş sonucu kalan borç alacağı konularına ilişkindir. Bahsettiğimiz borçla ilgili hükümler ölen kişinin vasî veya vârislerinin borcu kabul etmemeleri üzerine mahkemeye yansımıştır. Mahkemenin de şâhitleri dinleyerek genellikle alacaklılar lehine karar verdiğini görüyoruz.

Konu ile ilgili birkaç örnek şöyledir;

'Alanos karyesi ahâlisinden vefât iden Ebyalhaoğlu İbrahim ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Molla İbrahim, Kenanoğlu Mustafa ibn-i Halil'den 3698 kurûş alâcağı için' mahkemeye başvurmuş ve mahkeme lehinde karar vermiştir. [137]

'Hançerli mahallesi sâkinlerinden Ayşe Kadın bint-i Mahmud bir kıt'a bahçe arsasını üç bin gurûş akçe semen mukâbelesinde Durmuş bin Ahmed'e vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'in takrîriyle sattığına dair kayıt'.[138]

---

[134] Bkz. Hkm. 11,23,42,49,52,54 vd.
[135] Bkz. Hkm.23,52 vd.
[136] Bkz. Hkm. 56
[137] Bkz. Hkm. 295
[138] Bkz. Hkm. 302

Sa‘di Bey mahallesinden Ahmed bin Hüseyin’in altı buçuk batman tuzu İsmail bin Mustafa’ya satması sonucu tuzun bedeli olarak üç yüz altmış sekiz buçuk kuruş alacağını 7 ay geçmesine rağmen ödememesi sonucunda oluşan anlaşmazlık ile ilgili kayıt yer almaktadır.[139] Mahkeme, İsmail bin Mustafa’dan açık bir delil ve şâhit sunmasını istemiş ancak herhangi bir delil ortaya koyamayınca mahkeme bedelin Ahmed bin Hüseyin’e verilmesine hükmetmiştir.

Ölen bir kişinin vârisi bulunmuyor ya da belli değil ise, geriye bıraktığı miras bu şer’î mahkeme görevlilerinden olan Beytü’l-mâl Emîni’ne emânet ediliyordu. Belli bir zaman içinde mirasçı çıkmazsa burada biriken mîras malları, devlete gelir olarak kaydedilmekteydi.[140] Bu kayıttan anladığımız kadarıyla ölen kişinin borçları da mahkeme kararıyla alacaklılara görevli tarafından ödenmektedir. Bununla ilgili defterimizdeki bir kayıt da şöyledir: “*Samsun mahallelerinden Sa‘di Bey mahallesi sakinlerinden ve devlet-i âlî teb‘ası, Rum milletinden Çinikoğlu Dimitraki Ağa’nın mirası, borcuna kâfi gelmemesi sebebiyle gayri menkûllerinin mahkeme tarafından satılıp borcunun ödenmesi”* şeklindedir.[141] Bu durum aşağıdaki kayıtta satışın devlet eliyle müzâyede ile yapıldığını göstermektedir. “*Gümrük ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah’ın terekesinden bir bahçenin müzayedeyle Kör Seyyid Alioğlu Mehmed bin Seyyid Ali‘nin üzerine kayd edilmesi ile ilgili i‘lâm”* şeklindedir. *[142]*

Yukarıda verilen örneklerden de anlaşılacağı üzere, bu tür kayıtlarda borçlu kişinin ölmesi üzerine, alacaklı kişi onun yakınlarından veya vârislerinden alacağını tahsil edebilmekteydi. Alacaklı olduğunu iddia eden kişinin elinde, borcu gösteren bir senet veya şâhitlerin bulunması yeterliydi. Senet alacaklı açısından resmi belge niteliği taşımaktaydı. Buna yönelik defterimizde; “*Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Merzifonluzâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Ahmed Ağa ve Balaç karyesi ahâlisinden Ömer bin Mustafa’nın 1293 senesinde şevval ayında borç senedi yapılması*” şeklinde bir kayıt yer almaktadır.[143] Diğer kayıtlardan birkaçı özetle aşağıda yer almaktadır:

[139] Bkz. Hkm. 28
[140] Bkz. Hkm. 213
[141] Bkz. Hkm. 219
[142] Bkz. Hkm.277
[143] Bkz. Hkm.224

"*Pazar mahallesi ahâlisinden Hasan Kethüdâzâde Yusuf Efendi'nin virmiş olduğu 9000 gurûşun müdde'î-i merkûm Ahmed Efendi'den tahsîl ve mûmâ-ileyh Yusuf Efendi'ye teslîmine dair i'lâm"*[144]

"Arif Ağa ibn-i Mehmed'in, Cedid mahallesi ahâlisinden bundan 'akdem vefât iden Hacı Mehmed Baba ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'dan beşbin beşyüz gurûş alacağı olduğundan vârisleri er karındaşı oğlu Hüseyin ibn-i Numan'dan istemesine dair i'lâm" şeklindedir.[145]

Alım-satımla ilgili kayıtlar; satılan arazi, arsa ya da mülkün özellikleri ve sınırları ayrıntılı bir şekilde kaydedilir. Defterde satışın kimler arasında yapıldığı, vekâlet yoluyla satış yapılıp yapılmadığı, satışın ne miktara yapıldığı, peşin ya da vade durumunun kaydı deftere düşülür. Alım-satımın gerçekleştiğine dair hüccet-i şer'iyye, mahkemenin uygun görmesi halinde verilmektedir. Konuyla ilgili toplam 25 adet kayıt vardır.[146] Kayıtlar arasında arazi, arsa, dükkân, ev alım-satımı gibi kayıtlar bulunmaktadır. Bu kayıtlardan birkaçı özetle aşağıda yer almaktadır:

"Sa'di Bey mahallesinde tâcir İskenderoğlu Aleksi veled-i İskender, evini ahır ile birlikte Yovan Ağa'ya 100 adet Osmanlı lirasına sattığına dair kayıt "[147]

"Hançerli mahallesi ahâlisinden Kaimzâde Aziz Efendi ibn-i Kasım, fırın ve 2 dükkânını Kaçori Yani veled-i Yorgi'ye 120 adet Osmanlı Lirasına satmasına dair kayıt"[148]

"Cami'-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden Gülsüm bint-i İbrahim, beş kıt'a tarlasını yetmiş üç 'aded yüzlük kâime bedel ile Karkaşoğlu Dimit veled-i Yuri'ye satmasına dair kayıt" şeklindedir.[149]

Satış gerçekleştikten sonra satıcı ta'ahüt ettiği tarihte malı, alıcı da parayı teslim etmek zorundadır. Şayet bu iki hususdan birisi gerçekleşmediğinde, oluşan anlaşmazlık mahkemeye intikal ettiğinde, mahkeme ilgili tarafa emirnâme göndererek anlaşmazlığın çözüme kavuşturulması için ilk uygulamasını gerçekleştirmiş olur. Bununla ilgili defterimizde; "*Satıştan doğan borcun ödenmesine dair emirnâme*" şeklinde bir kayıt yer almaktadır.[150]

---

[144] Bkz. Hkm.298
[145] Bkz. Hkm.301
[146] Bkz. Hkm. 34,53,80,86,97,133 vd.
[147] Bkz. Hkm.161
[148] Bkz. Hkm.179
[149] Bkz. Hkm.292
[150] Bkz. Hkm.278

Vasîlere alım-satım ve kullanım izni ile ilgili de defterimizde iki kayıt bulunmaktadır. [151] Bunlardan birisi özetle; "*Müteveffâ-yı merkûm Zekeriye ibn-i Nakoş bin Abdullah'dan sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Said ve Nâzır'a müntakil malların hıfzı ve tesviyesi için vasî-i mezbûre Veliye Hatûn'a izin verilmesine dair kayıt"* konusunu içermektedir. *[152]*

1.6.6.2 Verâset, Tereke ve Taksîm ile İlgili Hükümler

Yakını ölen kişinin miras işlemlerinden yararlanmasına verâset, bunun için mahkemeden alınan belgeye ise verâset hücceti denir. Miras bırakılan mal ya da para ayrıntısıyla defterde ifade edilir. Verâset ile ilgili defterimizde 20 kayıt vardır.[153] Bu kayıtlardan birkaçı özetle aşağıda yer almaktadır:

"*Cami-i Kebîr mahallesinde vefât eden el-Hâc Râşit Efendi ibni Mehmed Râşit'in verâset hücceti"*[154]

"Şerbetci Emrullah ibni Salih bin Abdullah'ın ve Ayşe Kadın binti Recep'in sulbî sagîr oğlu Mehmed'e verâset hücceti" şeklindedir. *[155]*

Sözlükte tereke, geride bırakılan her türlü mal; taksîm ise, her hangi bir şeyin bölünmesi, paylaşılmasıdır. Taksîm edilen şey, en ince ayrıntısına kadar anlatılır. Tereke ve Taksîm ile ilgili defterde 26 adet kayıt bulunmaktadır[156]. Bu bilgilerden birkaçı kayıtlarda özetle şu şekilde yer almaktadır:

"Samsun köylerinden Çatalarmut köyü sakinlerinden iken kaybolan devlet-i âli teb'ası Rum milletinden Beraş veled-i Lisegos veled-i Kostanti'nin mirasının çocukları arasında taksim edilmesi"[157]

"Samsun ili mahallelerinden Hançerli mahallesi sakinlerinden Aşçı Hacı İbrahim İbn Memiş'in mirasının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi"[158]

"*Yeni Mahalle'de sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Halil Refet Bey'in terekesinin taksimi ile ilgili da'vaya dair kayıt"* şeklindedir.[159]

Yukarıdaki kayıtlar incelendiğinde, ölen bir kişinin miras olarak geriye bıraktığı terekesinin eşine, çocuklarına ve yakınlarına pay edilmesini görmekteyiz. Eğer ölen

---

[151] Bkz. Hkm. 215,285
[152] Bkz. Hkm.285
[153] Bkz.Hkm. 22-29-30-73-75-76-78 vd.
[154] Bkz. Hkm.92
[155] Bkz. Hkm.101
[156] Bkz.Hkm. 135-137-139-140-141 vd.
[157] Bkz. Hkm.220
[158] Bkz. Hkm.238
[159] Bkz. Hkm.244

kişinin miras bırakacağı vârisi yoksa malı devlete yâni *Beytü'l-mâl Emîni'*ne kalmaktaydı.

1.6.6.3 Nafaka Tayini ile İlgili Hükümler

Nafaka tayini ile ilgili hükümlerin bir kısmı bize dönemin ekonomik durumu hakkında önemli bir veri vermektedir. Boşanan biri kişinin eşine ve çocuklarına aylık ortalama verdiği nafaka miktarı, toplumun ekonomik durumu hakkında bir ipucu niteliği taşımaktadır. Bu kayıtlardan birkaçı özetle aşağıda yer almaktadır:

"*Trabzon vilâyeti Yeni Cuma mahallesi sakinlerinden Zahide bint-i Ali Ağa, Samsun temyîz meclisinde zimmetindeki 500 gurûş mihri müeccel hakkından ferâgat ederek eşinden boşanması"*[160]

*"'Asâkir-i Zabtiyye mülâzımlarından İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Mustafa'ya ait nafaka hücceti"*nde İbrahim Efendi, Ümmügülsüm Hatûn'u bâyinen tatlîk itmişdi zimmetinde münkarar ve maʿkûd-ı ʿaleyh olan bin kuruş mihr-i müeccel hakkı istemesine ve yanındaki iki küçük çocuğun nafakası için aylık yüz kuruş takdir edilmesine dair hüküm bulunmaktadır. [161]

Yukarıdaki kayıtlardan anlaşılacağı üzerine boşanan bir kadına nafaka olarak aylık 500 ile 1000 kuruş, çocuklara ise yaklaşık 100 kuruş takdir edildiği görülmektedir. Bu kayıttan, mîlâdi 1875-1878 yılları arasında bir ailenin asgarî geçimi için yaklaşık 500 ile 1000 kuruşun gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

1.6.7 İdari Yapı

1775/21 nolu sicil defterimizdeki kayıtlara göre Samsun, o dönemde Trabzon vilayetine bağlı Canik sancağının merkezi konumundadır. "Canik bölgesinin iskân tarihi M.Ö. 5000 yıl öncesine kadar götürülmektedir. Türk hâkimiyetine girmeden önce Hititler (M.Ö.1650-1200), Pontus Krallığı (M.Ö.302-71), Roma İmparatorluğu (M.Ö. 71-M.S.395) ve Bizans (395-1086) gibi eski ve ortaçağ devletlerinin hâkimiyeti altında bulunmuştur."[162]

"Canik sancağı, Osmanlı idaresine girdikten sonra klasik sancak olarak yapılandırılmıştır. Canik sancakbeyleri 16. yüzyılın sonlarına doğru *kendir mukataasını*

[160] Bkz. Hkm.228
[161] Bkz. Hkm.254
[162] Mehmet Öz, "**XV-XVI. Yüzyılda Canik Sancağı",** T.T.K., Ankara, 1999, s.18

iltizama almak şartıyla göreve tayin edilmişlerdir. Kendir Nezâreti'nin Canik'de ihdas edilmesinin sebebi ise *Tersane Ocaklığı* bünyesinde yer almasından dolayıdır."[163]

"18. yüzyılın ortalarından itibaren Canik'deki âyan ailelerinin Canik muhassıllığı ile birlikte çoğu kere Trabzon, zaman zaman da Sivas ve Erzurum eyaletlerinin idaresini ele geçirmeleri ve yöneticilerinin bölgedeki etkinliği sebebiyle idarî anlamda Trabzon ile de bir ölçüde ilişkili olmuştur. Bu durum daha sonraki dönemlerde Canik'in Trabzon Eyâleti'ne ilhâkı için de temel teşkil etmiştir."[164]

"Canik, 19.yüzyılın ortalarında Sivas Eyâleti'nden ayrılarak Trabzon Eyâleti'ne dahil olmuştur. Bunun gerekçeleri olarak; Samsun'un ticarî potansiyelinin ve gelirlerinin her geçen gün artması Trabzon vilâyeti yöneticilerinin buradan vazgeçememeleri ve ulaşım imkânları açısından yeni projelerin hayata geçirilmesi gibi nedenler söylenebilir. Buna mukabil, Canik halkı ve idarecilerinin de müstakil idare statüsü ile elde ettikleri imkânları kaybetmek istemeyecekleri de açıktır. Dolayısıyla Trabzon ve Canik arasında mülhak ya da müstakil olma çekişmesi yaşandığı görülür. Bu bağlamda da Canik sancağı iki kez müstakil yönetilmiştir."[165]

"18.yüzyılın başlarında Samsun'da tıpkı diğer yerler gibi âyanlar önem kazanmıştır. Canikli Hacı Ali Paşa ve oğulları sadece Canik'te değil Trabzon, Amasya gibi komşu yörelerde de yöneticilik yapmış önemli şahsiyetlerdir. 1808' de II.Mahmut tahta geçince Tayyar Mahmut Paşa idam edilmiş ve Canikli Hacı Ali Paşa ailesinin nüfûzu sona ermiştir. Bu sülaleden sonra Hacı Ali Paşa'nın ailesi bazı kesintilere rağmen XIX.yüzyıl ortalarına kadar yöreyi yönetti. Süleyman Paşa 1841'de ölünce kardeşi Abdullah Paşa Canik muhassılı ve ardından Trabzon valisi oldu. Abdullah Paşa'nın 1846' da azledilmesiyle bu ailenin dönemi sona erdi ve Canik'te '*Mutasarrıf Paşalar Dönemi'* başlamış oldu."[166]

19.yüzyılın ortalarından itibaren merkezî devlet anlayışının yerleşmesi ve âyan ailelerinin bölgedeki nüfûzu kırıldıktan sonra, Canik'de merkezden atanan ve mahalli hânedanlarla bağlantısı olmayan mutasarrıf paşalar dönemi, Cumhuriyet dönemine

---

[163] Orhan Kılıç, "Osmanlı Dönemi İdarî Uygulamalar Bağlamında Canik'in Yönetimi ve Yöneticileri", **Geçmişten Geleceğe Samsun 1**, ed.: Cevdet Yılmaz, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı, Samsun 2006, s. 35

[164] Kılıç**, a.g.e**., s.35-36

[165] Rıza Karagöz, "II.Meşrutiyet Döneminde Canik Sancağında İdarî Yapılanma", **Geçmişten Geleceğe Samsun 1**, ed.: Cevdet Yılmaz, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı, Samsun 2006, s. 69

[166] Öz, "Samsun*",* **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 2009, c. XXXVI, s. 85

kadar devam etmiştir. 1877-1892 yılları arasında ve 1910 yılında başlayıp Cumhuriyet'e kadar devam eden Canik'in müstakil bir mutasarrıflık olarak herhangi bir eyâletin bünyesine katılmadan gayri mülhak olarak idare edilmesi uygulaması idarî anlamdaki önemli farklılıklardan birisidir.[167]

1.6.7.1 Trabzon Vilâyetinde Bulunan Sancak ve Kazâ İsimleri

Tanzimat sonrasında Trabzon vilâyetine bağlı altı tane sancak bulunmaktaydı. 1860 yıllarında sancak sayısı altıdan Trabzon, Canik, Lazistan ve Gümüşhane sancağı olmak üzere dörde düşürülmüştür. Bu sancaklar ve onlara bağlı kazâ isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.[168]

Tablo 4:

S.N	Sancak Adı	sancağın Kazâları
1	Trabzon sancağı	Ordu, Giresun, Tirebolu, Görele, Vakfıkebîr, Sürmene,Akçaabâd ve Of kazâları
2	Canik sancağı	Samsun (sancak merkez kazâsı), Bafra, Ünye, Çarşamba kazâları
3	Lazistan sancağı	Rize (sancak merkez kazâsı), Atina (Pazar) ve Hopa kazâları
4	Gümüşhane sancağı	Gümüşhane (sancak merkez kazâsı), Kelkit, Şiran ve Torul kazâları

Deftere göre bu dönemde Samsun'un Canik sancağına bağlı bir kazâ olduğu, Samsun'a bağlı nâhiye, kasaba ve köylerin bulunduğu anlaşılmaktadır.

1.6.7.2 Defterde Adı Geçen Samsun'un Merkez Mahalleleri

Kayıtlarımıza göre Samsun'a bağlı mahalle ve kayıt numaraları aşağıda gösterilmiştir:

1-Hançerli mahallesi (Hkm.15,36,37,41,59,71,72,75,81,82 vd.)

2-Sa'di Bey mahallesi (Hkm. 76,85,87,99,100,103,106,108,111,115,116 vd.)

4-Cedit mahallesi (Hkm.193,209,251,252,301,309 vd.)

5-Pazar mahallesi (Hkm.16,29,32,38,39,67,226,231,298,308 vd.)

6-Ermeni mahallesi (Hkm.63,98,133,134,169,174,235 vd.)

7- Kurupelid mahallesi (Hkm.120,297)

8-Cami'-i Kebîr mahallesi (Hkm.123)

9-Rum mahallesi (Hkm.161)

---

[167] Kılıç**, a.g.e**., s.50

[168] Yolalıcı, "XIX. Yüzyılda Canik**...",** s. 14.

Defterimizde Canik sancağına bağlı toplam dokuz mahalle ismi geçmektedir. Bunlardan en çok, Pazar, Hançerli, Sa'di Bey, Cedid ve Ermeni mahallelerinin ismi geçmektedir. Bunların haricinde Bafra kazâsına bağlı Yaka, Hacı Nâbi, Câmiʿ-i Kebîr, Müftü mahallesi; Çarşamba kazâsına bağlı Orta Mahalle ve Çalı mahallesinin adı geçmektedir.[169]

1.6.7.3 Defterde Adı Geçen Samsun'a Bağlı Köyler

İncelemiş olduğumuz defterdeki kayıtlara göre Samsun'a bağlı köyler ve geçtiği kayıt numaraları aşağıda gösterilmiştir.

1.Derecik karyesi (Hkm. 296)

2.Balaç karyesi (Hkm.81,132,134,224)

3.Alanos karyesi (Hkm.295)

4.Karaköy karyesi (Hkm.131)

5.Kıran karyesi (Hkm.305)

6.Akalan karyesi (Hkm.23,62,81)

7.Çatalarmut karyesi (Hkm.220)

8.Badirli karyesi (Hkm. 146)

9. Kadamot karyesi (Hkm. 147)

10. Yayla karyesi (Hkm. 177)

11.Engiz karyesi (Hkm. 12,119)

Defterden incelediğimiz kayıtların içerisinde Canik sancağına bağlı Çarşamba kazâsının Sarıyurt Yaylan Kiriş, Hacı Musa, Karaviran, Açifilo, Cemil, Süfla, Arm Timuris Köyü'nün ismi ve kasaba merkezinde Ortamahalle ismi geçmektedir.[170] Bafra kazâsına bağlı Oruç Kovanı, Badirli, Çiftlik, Kolay, Engiz, Çanaçukur, Osmanbeylü, Karabey, Todors, Harize, Köseli, Çelikalan, Develi Köyü ile Bafra kazâsından Yaka, Cami-i Kebîr mahallesinin isimleri geçmektedir.[171] Alaçam nâhiyesine bağlı Uluköy karyesi,[172] Terme kazâsına bağlı Piliç, Etyemezlü, Geçmiş, Karaköy, Akçay, Sakallı, Yazu, Karabahçe Kuşçalu ve Karacalı Köyü'nün isimleri ve merkeze bağlı Kürt mahallesinin ismi geçmektedir.[173] Kavak nâhiyesine bağlı Güneyce, Köseli, Susuz, Duman, Karaaslan, Arnaklı, Gönye, Beytimur, Çakallı, Koyum Sabanı, Hayreli,

[169] Bkz. Hkm .206,148,225,266,42,170
[170] Bkz. Hkm. 268,183,152,110,187,269
[171] Bkz. Hkm. 102,26,52,119,154,191,194,195,294 vd.
[172] Bkz. Hkm. 271
[173] Bkz. Hkm. 21,131,150,162,172,279,151

Karayusuflu, Devre, Zadaklı, Şerhler, Çukuryük Köyünün ismi geçmektedir.[174]Ayrıca Amasya sancağına bağlı Lâdik kazâsının Kızoğlu, Karapınar, Küpecik köyünün ismi defterde zikredilmektedir.[175]

1.6.7.4 Samsun'da Görev Yapan İdari Kurum Görevlileri

Okuduğumuz deftere göre incelen dönemde mahkemelerde görevli olan nâiblerin listesi aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 5:

S.N	Naib'in adı	Görevi	Hüküm Numarası
1	Mevâlizâde Mustafa Hulusi Efendi	Nâib	Hkm. 148
2	Hasan Raci Efendi(Eğin kazâsı)	Nâib	Hkm. 120
3	Abdulfettah Niyazi Efendi	Nâib	Hkm. 15
4	El-Hâc Mehmed Nuri Efendi	Nâib	Hkm. 67
5	İbrahim Efendi, Yunus Lütfü Efendi	Nâib	Hkm.76
6	Abdullah Madi? Efendi	Nâib	Hkm. 81
7	Seyyid Abdülkerim Efendi	Nâib	Hkm.174
8	Musa Kâzım Efendi	Nâib	Hkm.209
9	Ahmed Hamdi Efendi	Nâib	Hkm.287
10	Ali Efendi(Terme kazâsı)	Nâib	Hkm.308

Defterde ismi geçen başkâtip ve kâtiplerin isimleri liste halinde aşağıda gösterilmiştir. Bu isimlerden kâtip Behcet Efendi'nin ismi kayıtlarda çokca zikredildiği için tabloda ismi zikredilen bütün hüküm numaralarına yer verilmemiştir.

Tablo 6:

S.N	Kâtip'in adı	Görevi	Hüküm Numarası
1	Rahmi Efendi ibn-i Ahmed	Başkâtip	Hkm. 309
2	Hâmi ve Azmi Efendi	Başkâtip	Hkm. 81
3	El-Hac Hasan Efendi	Kâtip	Hkm. 66,266,310
4	Behcet Efendi	Kâtip	Hkm.94,96,110,119,123 vd.
5	Süleyman Efendi	Kâtip	Hkm. 105,275
6	İbrahim Efendi	Kâtip	Hkm. 165

[174] Bkz. Hkm. 5,19,65,71,103,109,124,135 vd.
[175] Bkz. Hkm. 18,48,111

7	Mehmed Ali Efendi	Kâtip	Hkm. 130
8	Raşid Efendi ibn-i Mehmed	Kâtip	Hkm. 253
9	Emin Efendi	Kâtip	Hkm. 265
10	Hacı Hüseyin Efendi	Kâtip	Hkm. 283
11	Ahmed Recâi Efendi	Kâtip	Hkm. 315
12	İsmail Efendi ibn el-Hac Ali Ağa	Kâtip	Hkm. 51
13	İzzet Efendi ibn-i İbrahim	Kâtip	Hkm. 275
14	Ali Efendi ibn-i el-Hac İbrahim	Kâtip	Hkm. 275
15	Ali Efendi ibn-i İbrahim	Kâtip	Hkm. 284
16	Ali Rıza Efendi ibn-i Mehmed	Kâtip	Hkm. 306

Defterde ismi geçen diğer devlet görevlilerinin isimleri ve görevleri liste halinde aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7:

S.N	Görevlinin Adı	Görevi	Hüküm Numarası
1	İbrahim Zühdü Efendi ibn Mustafa	Eytâm Müdürü	Hkm. 141
2	İbrahim Efendi ibn Mustafa	Eytâm Müdürü	Hkm. 107,114,115,117
3	Abdülkerim Efendi	Evkâf Muhâsebecisi	Hkm.145,152,171,187,266, 271,274,283,310,311, 317
4	Sabık Ali Efendi ibn-i Mustafa	Rüsûmât Nezâreti Muhâsebecisi	Hkm. 284
5	Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi	Beytü'l-mâl Emîni	Hkm.191,192,275,276, 277, 297,315
6	İbrahim Evham Efendi ibni Halil Efendi	Muhasebeci	Hkm. 14

1775/21 numaralı şer'iyye sicil defterinde yer alan kayıtlara göre Samsun'da çeşitli kurumlarda görev yapan otuz iki adet devlet görevlisinin ismi geçmektedir. Kayıtlarda toplam on adet nâib, iki adet başkâtip ve on dört adet kâtip, iki adet eytâm müdürü, bir tane Beytü'l-mâl Emîni ile üç tane muhasebeci ismi geçmektedir. Bu görevlilerden ismine en çok rastlanan kişi, kâtip olan Behcet Efendi ile evkâf muhâsebecisi Abdülkerim Efendi'dir.

1.6.8 Yargı ile İlgili Hükümler

Osmanlı devletinde en önemli müesseselerin başında yargı sistemi gelmektedir. Yargılama mercii olan mahkemeler, İslâmiyet sonrasında oluşan Türk-İslâm adlî yapı geleneğinin devrine nisbetle gelişmiş bir örneğini teşkil eder. Osmanlı hukuk tarihinin batılılaşma/ modernleşme dönemine kadar devam eden sürecinde klasik yapı büyük ölçüde korunmuştur. Osmanlı mahkemesi bu devirde tek hâkimli ve esas itibariyle tek derecelidir.[176]

Osmanlı hukuk tarihinde mahkeme yapısındaki en köklü değişiklik Tanzimat Fermânı sonrasında meydana gelmiştir. Bu dönemde tek hâkimli klasik Osmanlı mahkemesi yerini giderek birden fazla hâkimli mahkemelere bırakmaya başlamıştır.[177]

İncelediğimiz defterde mahkemelerin yazışma usûlune ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bunlar;

"*Mahkemeden gönderilen davetnâmelere pul yapıştırılması ve mühürlenmesi"*[178] ve "*Der-sa'âdet ve taşrada mürâsele ve ihzâr pusulalarını i'tâ idecek mehâkim bâyi'lerinden pul iştirâ iderek, pusulaları tamgalattırarak sarf ve işti'mal eylemesi ve pul parasının şimdiye kadar pusulalardan alınan harcdan tesviyesiyle bunun içün ashâb-ı du'âvîden ayruca para alınmamasına dair emir"* şeklinde hükümler yer almaktadır.[179]

1.6.8.1 Davanın Reddi ile İlgili Hükümler

İncelemiş olduğumuz defterde açılmış olan bir davanın mahkeme tarafından reddedildiğini de görmekteyiz. Davanın reddedilmesinde; mahkeme makamına şâhit gösterilememesi, yeterince açık ve somut delil sunulamaması etkili olmaktadır. Davanın reddedilmesiyle ilgili defterimizde 2 adet kayıt yer almaktadır. Bu kayıtlar özetle aşağıda yer almaktadır:

"Molla Dervişoğlu Durmuş ibn-i Mehmed'in Emine bint-i Molla Hüseyin ile zevciyet da'vasının reddine dair i'lâm"[180]

"Abdulhalim Efendi ibni Sadullah Efendi'nin bir bâb mülk menzilini Hüseyin Ağa'ya vermesi ile ilgili açtığı davanın reddine dair i'lâm" şeklindedir. [181]

---

[176] M.Akif Aydın, "Mahkeme", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2003, c. XXVII, s. 341
[177] Aydın, **a.g.e**., s.344
[178] Bkz.Hkm.203
[179] Bkz.Hkm.204
[180] Bkz.Hkm.279
[181] Bkz.Hkm.67

1.6.8.2 Fermân ve Fetvâ ile İlgili Hükümler

Samsun şehrinin artan demografik ve ekonomik önemine paralel olarak 1865-1875 yılları arasında İngiltere, Sicilya, Rusya, Avusturya, Belçika, İran ve Amerika Birleşik Devletleri gibi devletlerin konsoloslarına rastlanmaktadır.[182]

Fermân ile ilgili incelediğimiz defterde 6 adet hüküm bulunmaktadır[183]. Bu fermânlar; diplomasi, ekonomi, yargı ve sosyal hayat ile ilgili konulara ilişkindir. Bu kayıtlardan bazıları özetle aşağıda yer almaktadır:

"*İran devleti ile yapılan ahitnâmeye binâen İran devletinin Samsun'a tayin olunan şehbenderine(konsolos) gerekli ihtimam, hürmet ve muavenetin gösterilmesine dair fermân-ı 'âlişân sûretidir."*[184]

"Kâimenin tedavülü ile ilgili fermân-ı âlî suretidir"[185]

"*Osman Bey'in mahkemece verilen celb kararına uymadığı için masraf ve celb hakkında kâimekamlığa telgrâfnâme çekmesine dair fermân"*[186]

"Esir olân zâbıtân ve efrâd-ı 'askeriye zevceleri, şehîd veyâ fevt olduklarına dâir haberler uydurularak ahere 'akd-ı tezvîc idilmekde olduğunun duyulması üzerine bu şekilde davrananların şedîden mazhar-ı mücâzât idilmelerine yönelik fermân" şeklindedir. [187]

Fetvâ ile ilgili ise; incelediğimiz defterde 9 adet hüküm bulunmaktadır.[188] Bu hükümler genellikle '*Bâb-ı Fetvâ*' şeklinde başlayıp '*siyâkında şukka-i mahsûsa terkîm kılındı'* şekinde bitmektedir. Bu hükümlerden bazıları özetle aşağıda yer almaktadır:

"*Asker-i şâhâne neferâtının nişanlıları ile evlenmenin kat'iyyen memnû' olması ve bunun gerçekleşmemesi için eimme ve ûlemânın uyarılmasına dair fetvâ"*[189]

"Vefât iden ordu mensublarının terekelerinden vergi alınmamasına dair fetvâ"[190]

"Harb üzerinde olub da vefat iden nizâmiye ve mu'âvene zâbıtân neferâtının tahrîr olunacak terekelerinden resm-i tahrîr alınmamasına dair fetvâ"[191]

---

[182] Öz, **a.g.e**., c.XXXVI, s.85
[183] Bkz.Hkm.6,13,176,202,312 vd.
[184] Bkz.Hkm.176
[185] Bkz.Hkm.6
[186] Bkz.Hkm.312
[187] Bkz.Hkm.313
[188] Bkz.Hkm. 9,180,199,200,201 vd.
[189] Bkz.Hkm.180
[190] Bkz.Hkm.199
[191] Bkz.Hkm.261

" *Bâb-ı fetva ile icrâ tebligât idilmiş olduğu hâlde bir vaktden berü buna ri'âyet olunmayarak bedesten kuyumcular içinde yine hafiyyen alma ve satma vukû' bulması vechiyle mu'âmeleye i'tinâ ve dikkat olunmasına dair fetvâ"* şeklindedir. [192]

Fetvâlar, genel olarak incelendiğinde çok önemli konulara temas eden içeriklerde olduğu görülmektedir. Fetvâlar, daha ziyâde soyal konular ve malî konulara ilişkindir. Daha önce de değindiğimiz gibi askere gidenlerin nişanlıları ile evlenmelerin yaşanması, ordu mensuplarının terekelerinden resm-i tahrîr alınmaması, bedesten kuyumcular içinde gizli bir şekilde alım-satım yapılması[193] fetvâ ile yasaklanmıştır.

1.6.8.3 İ'lâm ve Ma'rûz ile İlgili Hükümler

İncediğimiz defterimizde i'lâm ile ilgili 17 adet kayıt yer almaktadır[194]. Ancak biz burada özellikle doğrudan yargısal karar ve sonuçlar içeren mahkeme hükümlerinden örnek vermeye çalışacağız. İ'lâm ile ilgili bu kayıtlardan bazıları özetle aşağıda yer almaktadır:

"*Alatos karyesi ahâlisinden Kamlosi karyesinden Bayraktaroğlu Mehmed'in mer'â da'vâsı hakkında bâb-ı meşihat-penâhîden bâ-fermân-ı âlî gelen mevâli tarafından fasl ve hükm olunup Alatos karyesi ahâlisinden verilen mer'â i'lâmının sûretinin kaydı"*[195].

"*Karaperçin karyesinde münâza'ya konu olan tarlanın defter-i hâkânî tarafından kaydının yapılmasına dair i'lam"* şeklindedir. [196] Ayrıca incelediğimiz defterdeki bir kayıtta, kişilerin vârislerine hibe veya vasiyet yoluyla bırakacakları mülkler için şer'i ilan olması gerektiği *"Hibe veya vasiyet yoluyla bırakılacak mülkler için şer'i ilan olmadıkça mu'âmele-i nizâmiye icrâ kılınamayacağı bahsi"* şeklinde yer almaktadır.[197]

Ma'rûz, çeşitli konulara ilişkin üst makamlara sunulan veya bir Kadı'nın başka bir Kadı'ya hitaben yazdığı bir isteği veya durumu içeren resmî içerikli yazılardır. Ma'rûz ile ilgili defterimizde 7 kayıt yer almaktadır.[198] Bu kayıtlardan bazıları özetle aşağıda yer almaktadır:

---

[192] Bkz.Hkm.262
[193] Bkz.Hkm.262
[194] Bkz.Hkm. 20,45,51,55,72 vd.
[195] Bkz.Hkm.81
[196] Bkz.Hkm.51
[197] Bkz.Hkm.237
[198] Bkz.Hkm. 31,70,95,100,102 vd.

Ulaşımda talebeden ücretin yarısının alınacağına dair kayıt yer almaktadır. Bu kayıt; "*Bir yerden diğer yere gidecek talebenin nısf-ı nevl ile giden şimendüfere ve gerek vapura kabul olunmak üzere mahalleri nâib ve müftüleri taraflarından ilmuhabere i'tâsı münâsib olacağına dair ma'rûz"* şeklindedir.[199]

"Kürd Süleyman ve Katanlıoğlu Ali'nin câriye olarak Dildâde isimli hür ve kimsesiz bir Türk kızını Samsunlu Havva Hatûn'a satması ve yapılan tahkîkât sonucu durumun anlaşılmasına dair ma'rûz"[200]

"Vilâyetteki kazâların eytâm sandıklarının her sene muhâsebât cetvellerini celb ile olbâbda cereyân eden mu'âmelâtın fâ'idesine tevfîk edilip edilmediğinin tahkîk ve muhâsebât-ı umûmiyesinin tedkîkine dair ma'rûz"[201]

"*Bafra kazâsı Oruçkavesi karyesine yakın yerde cami bulunmadığından ve Cuma namazları için yaşlılara zorluk olduğundan mevcut mescidin Cuma namazları kılınması için izin talebine dair ma'rûz"*[202]

"*Askere giden neferâtın nişanlılarını, başka kişilerin özellikle resmî görevlilerden nişanlayanların uyarılması ve aykırı hareket edenlere meşrû uygulamalar yapılmasına dair ma'rûz"* şeklindedir.[203]

Yukarıdaki kayıtları incelediğimizde dikkatimizi çeken hususlarden birisi, köyde ve yakın yerde cami bulunmaması nedeniyle, mevcut mescidde Cuma namazlarını kılabilmek için resmî makamlardan izin istenmesidir. Bu durum günümüzde de bu şekilde uygulanmaktadır. Bir başka husus ise, ulaşımda talebelere indirimli seyahat hakkı tanınmasıdır. Bu da günümüzde uygulanmaya devam eden bir durumdur.

Osmanlı Devleti, toplumsal huzurun ve aile bütünüğünün sağlanması için çok önemli ma'rûz ve fetvâlar yayınlamıştır. Askere giden kişilerin nişanlılarını uzun süre cephede kaldığı ya da kaybolduğu gerekçesiyle başka kişilerin nişanladığı haberlerinin alınması üzerine bu durumun vukû bulmaması için emîr ve ulemânın uyarılmasına yönelik ma'rûz ve fetvâlar çıkartılmıştır. Özellikle resmî görevlilerden nişanlayanlara meşrû cezalar verilmesi istenmiştir. Askere giden neferâtın bu muameleye ma'ruz kalması kabul edilecek bir husus değildir. Çünkü askerlik hizmeti en kutsal hizmetlerden birisidir. Buna yönelik defterimizde *"Asâkir-i şâhânenin nişânlusu olan*

[199] Bkz.Hkm.31
[200] Bkz.Hkm.70
[201] Bkz.Hkm.95
[202] Bkz.Hkm.102
[203] Bkz.Hkm.168

kızları anların 'inâyetde diğerlerinin tezvîc itmesi kat'ân yasâğ olduğu hâlde bu yasâğa münâfî olarak ba'zı vukû'âtdan dolâyı ara sıra şikâyetler vukû' buluyor ebnâ-yı vatanın muhâfaza-i vatan uğrunda düşman karşusunda fedâ-yı ser ve cân itmekde bulundukları hâlde memleketlerinde bulunan nişânlularının âhere virilmesi ne kadar çirkin bir iş olduğu beyâna muhtâc değildir ve fer'a-i şer'iyye ile 'asker olub da taburlarına giden neferler lisân-ı şer'de mücâhid ve murâbata denilen zâtlardır ki anlar fazlu'llahi'l-mücâhidîn 'ale'l-kâ'idîn ayet-i kerîmesi hükmünce değil yalnız bizlerden gece ve gündüz tesbîh ve tehlîl ile meşgûl olan erbâb-ı zühd ve salâhdan bile efzaldirler zirâ anların kıyâm ve ku'ud ve sa'ir tevakkuflarından başka uykuları bile 'ibâdetdir bunları rencide-i hâtır idecek herekete teşebbüs itmek diyânet-i islâmiyeye sığmaz ve aslâ insâniyete yakışmaz bir keyfiyettir…" kaydının yer alması bu hususu en iyi şekilde ifade etmektedir.[204]

1.6.9 Ordu ile İlgili Hükümler

1775/21 nolu defterde ordu yapısını ve özelliklerini anlatan kayıtlar arasında; ordu mensuplarından, güvenlik güçlerinin terekelerinden vergi alınmayacağına dair hükümler bulunmaktadır. Bunlar; "*Vefât iden ordu mensublarının terekelerinden vergi alınmamasına dair fetvâ"* [205] ve *"Harp esnasında vefat eden askerlerin terekelerinden misillü resm alınmamasına dair hüküm"*[206]bir de "*Harb üzerine vefât iden neferâtla büyük ve küçük bi'l-'umûm zâbıtân-ı 'asâkir nizâmiye ve mu'âvene ve muhâcirînin gerek darü'l-hilâfe ve gerek memâlik-i mahrûse-i şâhânenin her tarafında yazılan terekelerden ve anlara müteferri' du'âvî-i sâireden bir akçe resm ve i'lâm ve hüccet harcı alınmamasına dair hüküm"*[207] şeklinde bir kayıtlar vardır.

Askere alma usulüyle ilgili "*Müteveffâ-yı 'askeriyenin mûceb-i tahrîr olanlarını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-fârîzatü'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîmi husûsunda ihtimâm gösterilmesine dair fetvâ",*[208]

"*İmâmet ve hitâbet tevcih olunacak zevâtın kur'a bekâyâsından olup olmadıklarına dâ'ir mahalleri redîf zâbıtların mazbata tanzîmi"*[209] şekinde kayıtlar bulunmaktadır.

---

[204] Bkz.Hkm. 168
[205] Bkz.Hkm.199
[206] Bkz.Hkm. 232
[207] Bkz.Hkm.205
[208] Bkz.Hkm.9
[209] Bkz.Hkm.61

Ordu mensuplarının yargılanmasına yönelik, Dârus's-sa'âdet mahkemesi olmaması nedeniyle rütbeli ve rütbesiz askerlerin bir tutularak yargılamalarının yapıldığı incelediğimiz defterde *"Taşrada Dârus's-sa'âdet mahkemesi olmaması sebebiyle rütbeli ve rütbesiz askerlerin bir tutulması"* şeklinde yer almaktadır.[210]

[210] Bkz.Hkm.241

İKİNCİ BÖLÜM: 1875-1878 YILLARINA AİT (1775/21 NUMARALI) SAMSUN ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU

Varak 1-B

(1) Fi'l-asıl Yozgad sancağında Boğazlıyan kazâsından Gürden karyesi ahâlisinden ve devlet-i âliye (2) teb'asının Ermeni milletinden Begos veled-i Artin nâm kimesnenin bir re's camuş öküzü ve yedi yaşında (3) ve siyâh ve kuyruğı ucu beyaz kıt'ası orta yollı ve sağ boynuzunda temûr parçası olan bir re's (4) camuş öküzü medîne-i Samsun'da leb-i deryâya yığkanmak üzere getürmüş olunduğumuzdan yüzerek (5) zâyi' olduğundan her nereye azîmet eylediği ma'lûmumuz olmadığından Samsun'da yine duramadığından (6) südde-i hükümete geldiği halde hıfz olunması içün işbu mahalle şerh verildi. Fî 13 Cemâziyelâhir sene 94. 13 Cemâziyelâhir 1294.

Fî 11 Şa'ban sene 293 Fî 19 Ağustos sene 292

Perşembe günü saat on bir râddelerinde Abdülhamid Efendimiz taht-ı hümâyûna cülûs eylediği târihdir.

1.Kayıt: (1b-1) ***Tokâdîzâde müteveffâ Osman Efendi'nin vasîsi bulunan Mustafa Neşet Efendi'nin lokantayı Kirkor'a kiraya vermesi***

(1) Derûn-isenedde muharrer olunan mukâvele mûcebince Tokâdîzâde müteveffâ Osman Efendi eytâmının vasîsi bulunan Mustafa Neşet Efendi'nin mutasarrıf olduğu bir bâb lokantayı işbu (2) doksan üç senesi şehr-i Mart yirmi beşinci gününden i'tibâren bin ikiyüz guruşdan mâh be-mâh i'tâ olunmak üzere bir seneliğini Kirkor nâm kimesneye istîcâr idüb (3) lokanta-i mezkûre bir şey yapılır ise masrafı müstecîr merkûm Kirkor'a âid olacağı mukâvele iktizâsından bulunmuş olmakla îcârının yüzde birine müsâvî harcı (4) ile kaydiyesi bi'l-ahz nizâmına tevfîkan tasdîk olundu. Fî 27 Mart sene 93. 27 Mart 1293.

2.Kayıt: (1b-2) ***Hasan Paşa'nın vasîsi bulunan Kosta'nın mağazayı Sahak ve Kalidi'ye kiraya vermesi***

(1) Derûn-i senedde muharrer olan mukâvele mûcebince merkûm müşarûnileyhin Hasan Paşa hazretlerinin eytâmının mutasarrıf oldukları bir bâb mağazayı vasîleri bulunan Kosta (2) doksan üç senesi Mayıs'ın ibtidâsından itibâren seneliğini kırk aded lirây-ı Osmânîye Sahak ve Kalîdi'ye icâr ve onlar dahî istîcâr idüb icâr-ı mezkûru peşînen merkûm (3) Kosta'ya edâ idüb senesi hitâmında hey'et-i asliyesiyle teslîm olunması mukâvele iktizâsından bulunmuş olmakla icârının yüzde

birine müsâvî harc ile (4) kaydiyesi bi'l-ahz nizâmına tevfîkan tasdîk olundu. Fî 1 Mayıs sene 93. 1 Mayıs 1293.

3.Kayıt: (1b-3) ***Bafralı İlyas Efendi'nin vasîsi bulunan Dudu Hatûn'nun hânını Zeki Oğlu Agob'a kiraya vermesi***

(1) Derûn-i senedde muharrer olan mukâvele mûcebince Bafralı İlyas Efendi eytâmının vasîsi bulunan ceddesi Dudu Hatûn'un mutasarrife olduğu bir bâb hânı (2) işbu bin ikiyüz doksan dört senesi Cemâziye'l-âhirin dokuzuncu gününden itibâren bir seneliğini altı bin guruşa Zeki oğlu Agob'a icâr ve oldahî istîcâr (3) idüb ve icâr-ı mezkûru peşînen merkûm Agob edâ idüb senesi hitâmında hey'et-i asliyesiyle teslîm olunması mukâvele iktizâsından bulunmuş olmakla icârının (4) yüzde birine müsâvî harcı ile kaydiyesi bi'l-ahz nizâmına tevfîkan tasdîk olundu. Fî 9 Cemâziye'l-âhir sene 94. 9 Cemâziye'l-âhir 1294.

4.Kayıt: (1b-4) ***Hasan Hüsnü Paşa'nın vasî vekîli Kosta'nın mağazayı Nikoli Macar Oğluna kiraya vermesi***

(1) Derûn-i senedde muharrer olan mukâvele mûcebince müteveffâ müşarunileyh Hasan Hüsnü Paşa'nın senede muharrer bir bâb mağazayı merkûm (2) müşarunileyhin eytâmı vasîleri vekîli Kosta işbu bin iki yüz doksan üç senesi Haziran'ın on yedinci gününden (3) bi'l-i'tibâr bir seneliğini Nikola Macar oğluna icâr oldahî istîcâr ve kabûl idüb icâr-ı mezkûru peşînen merkûm (4) Nikola vekîl merkûma tamâmen edâ idüb senesi hitâmında hey'et-i asliyesiyle teslîm olunması mukâvele iktizâsından bulunmuş olmakla (5) icârının yüzde birine müsâvî harcı ile kaydiyesi bi'l-ahz nizâmına tevfîkan tasdîk olundu. Fî 17 Haziran sene 93. 17 Haziran 1293.

Ser Kâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye-i Samsun

Varak 2-B

5.Kayıt(2b-1) ***İran teb'asından Ahmed bin Ömer'in vurulması neticesinde muayene kaydı***

(1) Fi'l-asl İran teb'asından olub medîne-i Samsun'un Kavak kazâsının kurâlarından Güneyce? karyesinde zuhûr ve idrâk (2) meskûn iken medîne-i Samsun'a gelir iken Hâneyazısı nâm mahalde Acısu Hânı ve Temürci dükkânı ve bakkal (3) dükkânı önünde tarîk-i 'âm nâm mahalde gurşun memlû altı 'ataşlu dabanca ile mâh-ı Safer-i Hayrın yirmi (4) beşinci Salı gecesi saat dört raddelerinde Ahmed bin Ömer nâm mecrûhun gerdanından gurşun girüb (5) ittisâlinden çıkmış olduğunu keşf ve mu'âyene olunur iken hâzir-i meclis-i İran tercümânı Gulâm Ali Ağa bin (6) Kasem Sultan ve

süvâri zabtiye neferâtından Mahmud bin Emin Çavuş ve Değirmenci Kürt Tamur muhtarı bakkal (7) hazır olduğu halde keşf ve mu‘âyene olundu ve üzerinde olan nakdî on guruş ve iki çuval (8) memlû yulaf ve bir heygâh tercümân-ı merkûma teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi. Fî 25 Safer sene 294. 25 Safer 1294.

Bâb-ı Fetvâ

Numara 45

6.Kayıt(2b-2) ***Borçların te’diyesinde sikkelerin tedâvül dönemlerindeki değişim uygulamalarına dair i‘lam.***

(1) Samsun niyâbet-i şer‘iyyesine

(2) Fazîletlü Efendi

(3) Kâimenin meydân-ı tedâvüle ihrâcından evvel emvâl-i eytâmdan istidâne olunan mebâliğin va‘desi hulûl edenleri kâime olarak (4) te’dîye-i yed-i medyûnîn tarafından ısrâr olunduğu gibi idâne hüccetlerinde cins-i akçe mezkûr ve muharrer olmadığından bu husûsa nüvvâb-ı şer‘ (5) tarafından dahî bir şey denilememesi cihetiyle eytâma gadr ve hasârı mûceb olacağından bahisle bunun kavâ‘im-i nakdiye-i nizâmiyesinin (6) birinci bendi mûcebince neşr-i kavâ‘imden evvel idâne edilmiş olan mebâliğin vakt-i idânede alındığı vecihle sikke-i hâlisa olarak (7) te’dîye ettirilmesi ba‘zı tarafından istîzân ve istiş‘âr olunması üzerine bi’l-havâle duyûn-i emsâliyle kazâ olunmak muktezâ-yı (8) şer‘i ‘adlîden bulunduğundan ne gün ve ne mikdâr akçe ikrâz olunmuş ise ol vecihle emsâlinin edâ olunması ve şâyed (9) o sıyâ? ile medyûnîn ‘ibâtelerinde? ikrâz olunan akçenin cinsi ve nev’inden dolayı ihtilâf ve münâza‘a zuhûr (10) ider ise ol halde tarafeynin muhâkeme-i şer‘iyyeleri bi’l-icrâ tebeyyün edecek hale göre icâbının icrâsı lâzım (11) geleceği beyânıyla beraber ba‘dezîn dahî virilecek idâne hüccetlerinde der-i âliyye’de cârî olduğu misillü idâne olunan akçenin (12) cinsi ve nev‘i ve adedinin ve rıbh ve tahrîr iktizâ edeceği meclis-i idâre emvâl-i eytâmdan bâ müzekkere ifâde edilmiş (13) ve mûcebince bi’l-umûm hükkâm-ı şer‘i şerîfe izbâr olunmakla taraf-ı şerîflerinden dahî ber minvâl-i muharrer harekete mübâderet olunması iktizâsı (14) siyâkında şukkâ-i mecellî terkîm olundu. Fî 15 Rebîülâhir sene 94 Fî 17 Nisan sene 93. 15 Rebîülâhir 1294. 17 Nisan 1293.

Es-Seyyid Hasan Hayrullah

7.Kayıt(2b-3) ***Rimat oğlu Subni ve Rimat veled-i Yover'in şehâdetlerinin kabûl kaydı***

(1) Kastamonu vilâyet-i celîlesi dâhilinde livâ-i Sinob nevâhisinden nefs-i Gerze kasabasında mütevattın Terzi oğlu Subnî (2) ibni Yani nâm kimesne Canik sancağının Düğeriş Ocağı ahâlisinden ve teb'a-yı mezbûreden Simon Oğlu (3) Yani ibni Simon mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb pederi müteveffâ Yani'den müntakil medîne-i (4) Samsun kurâsından Alan karyesi hudûdu dâhilinde vâki' eski hâne yeri ve ma'lûmu'l-kıtâ'ât tarlaları (5) ve menzilini ve samanhâneyi bey'e merkûm Simon'u vekîl olduğuna şahâdet iden kesân Düğeriş karyesinden Rimat (6) oğlu Subnî ve Rimat veled-i Yover nâm kimesnenin cihet-i şer'îden mazmûnuna şahâdetleri makbûl olduğu işbu mahalle şerh (7)verildi. Fî 9 Cemâziyelâhir sene 94. 9 Cemâziyelâhir 1294.

Târih-i hüccet fî 29 Rebîülâhir sene 94. 29 Rebîülâhir 1294.

Varak 3-A

8.Kayıt(3a-1)

(1) Yâ Fettâh Yâ Rezzâk

(2) Sicil-i mahfûz-i mübârek inşâ'âllahi tebârek bi-zabti'l-vekâyi'uş-şer'iyyetü'l-hüceci'l-mir'ati fî zamânî niyâbetuhû'l-fakîr (3) ilâ Alaeddin el-Kadîr Osman Paşa birâderi Şerîf Mir Mahmud Hamdi Efendi ene'l-huma'llâhi subhânehû ve te'âlâ fi'd-dâreyn (4) yâ nev'i's-sâ'âdeti ve hurrire zâlike ve vaka'a'l-bid' ve'l-iftitâh fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer (5) min Şa'bâni'l-Mu'azzam li-sene selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

9.Kayıt(3a-2) ***Müteveffâ-yı 'askeriyenin mûceb-i tahrîr olanlarını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîmi husûsunda ihtimâm gösterilmesine dair fetvâ***

Numara 1

(1) Fazîlet-me'âb şeri'at-si'âb mevâlî-i devriyeden fazîletlü mevlânâ Mahmud Şerîf Efendi dâme muvaffakan bi'l-hayr (2) ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Canik sancağının umûr-ı ahkâm-ı şer'iyyesi zât-ı hazreti fetvâ-penâhînin intihâb ve tercîh buyurduklarına (3) ve nezâret-i âmiremize binâen işbu bin iki yüz doksan üç senesi Şa'ban-ı mu'azzamının on beşinci gününden i'tibâren tarafımızdan zât-ı (4) fâzılânelerine ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki sancak-ı mezkûru yevm-i mezbûrdan bi'n-niyâbe zabt idüb beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'i âlîde (5) sa'y-u gayret ve vukû'-yâfte olan muhallefât-ı müteveffâ-yı 'askeriyenin mûceb-i tahrîr

olanlarını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü'ş-şer'iyye (6) tevzi' ve taksîmi husûsunda ihtimâm ve dikkat eyleyüb cadde-i şeri'at-i Ahmedî'yeden ser-mû inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm. El-Fakîr es-Seyyid Mehmed Sem'î el-Kâdî'l-askeri Anadolu.

10.Kayıt (3a-3):*Çalınmış malın emâneten verildiğinin isbâtına dair hüküm*

Numara 2

(1) Ma'rûz-i dâ'îleridir ki

(2) Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Merzifon kazâsı kurâsından Tavşandağı karyesinde meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i Çerâkiseden (3) Telkan bin Osman nâm kimesne kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun temyîz meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'i münîrde zikr-i âtî bir re's esbe bi-tarîkü't-takât (4) cânib-i mirîyeden me'mûriyeti hasebiyle bi'l-emâne vazi'u'l-yedi mütehakkik olan hâlâ Canik sancağı muhâsebecisi rütbe-i sâniye mütemâyizi ashâbından izzetlü İbrahim Edhem ibni Halil Efendi (5) tarafından vekîl-i müseccel-i şer'isi olub cânib-i şeri'at-i garrâdan husûmete i'tibâr olunan Odacı Hâfız İsmail bin Ahmed muvâcehesinde işbu meclis-i şer'de mu'âyene (6) olunan üveyik kırı ve iki ve kulakları altı dilik ve üst tarafı kesik ve hâlâ dört yaşında olan esb-i sâlifü'z-zikr Taşandağı (7) karyesinde meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i Çerâkiseden gâib-i ani'l-meclis Ahmed bin İsmail nâm kimesnenin yedinde mülkü olan kısrağından doğma malı olduğu halde (8) târih-i i'lâmdan bir sene mukaddem iki yüz guruş semen-i medfû' ve makbûz mukâbelesinde iştirâ ile mülküm iken târih-i i'lâmdan on gün mukaddem gâib-i ani'l-meclis (9) Ömer nâm kimesneye karye-i mezbûreden medîne-i Samsun'a kadar elli guruş ücret ile vermiş idim esb-i mevsûf-i mezkûrun gâib-i mezbûr Ömer'in yedinde tezkeresi (10) bulunmadığından mesrûk zannıyla cânib-i hükümetten ahz olunmakla şimdi esb-i mevsûf-i mezkûre yâve olmak üzere vekîl-i merkûm Hâfız İsmail'in müvekkili muhâsebeci (11) mumaileyh bi'l-emâne vazi'u'l-yed itmekle bi'l-istihkâk taleb iderim deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk vekîl-i mezbûr Hâfız İsmail cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûra (12) yâve olmak üzere müvekkili muhâsebeci mumaileyh bi'l-emâne vâzi'u'l-yedînî bi'l-vekâle ikrâr lâkin müdde'î mezbûrun ber vech-i muharrer müdde'âsını külliyen inkâr itmekle müdde'î mezbûr Telkan'dan ber minvâl-i (13) muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû'asına tatbîkan evvelâ bâ varaka-i mestûre mârru'l-beyân Tavşandağı karyesi ahâlisinden ve ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden (14) olub medîne-i mezbûrede müsâferetle sâkinler Hüseyin Bey ibni İslam ve Nuh bin

Yakub ve Hüsnü Bey bin Ahmed ve Tagar bin Yakub nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘dehû ‘alenen lede’t-tezkiye (15) ‘udul ve makbûlu’ş-şahâde idükleri ihbâr olunan mârru’z-zikr Tavşandağı karyesi ahâlisinden ve muhâcirîn-i merkûmeden Hüseyin bin Yusuf ve Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler şahâdetleriyle bi’l-muvâcehe (16)ber nehc-i şer‘i ba’de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcebiyle esb-i mevsûf-i mezkûru müdde‘î merkûm Telkan’a def’ ve teslîme müvekkili muhâsebeci mumaileyhe izâfetle vekîl mezbûr Hâfız (17) İsmail’e tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Fî 16 Şa‘ban sene 93. 16 Şa‘ban 1293.

Varak 3-B

11.Kayıt(3b-4) ***Otlarken kaybolan atın bulunduğu kişiden sahibine i’adesi istemine dair hüküm***

(1) Ma‘rûz-i dâ‘îleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Kesrine karyesi (3) ahâlisinden Mehmed Ali bin Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd huzûr-ı şer‘-i münîrde medîne-i mezbûreye muzâfe (4) Terme kazâsı kurâsından Karabağçe karyesinde meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i Çerâkiseden Memiş bin Halil (5) muvâcehesinde muhâcirîn-i merkûme tercümânı İsmail Şerîf Ahmed Ağa ibni İbrahim hazır olduğu halde (6) üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan kestane dorusu ve art ayağı (7) uyluğunda el kadar damga ve alnında beşlik kadar beyaz ve altı buçuk yaşında olan kısrak mülküm olan (8) doru kısrağımdan mülküm iken târih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem sâlifü’z-zikr Kesrine karyesinde sâkin (9) olduğum menzilim önünde vâki‘ koruda ra‘i olunur iken zâyi‘ olmakla şimdi kısrak-ı mevsûf-i mezkûru (10) merkûm Memiş yedinde bulmamla bi’l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû da‘vâ ettikde merkûm Memiş lisân-ı Türkîye (11) âşinâ olmadığından tercümânı hâzır mezbur İsmail Şerîf Ağa’nın lisân-ı Türkîye bâ tercüme? ifâde (12) ve takrîriyle cevâbında kısrak-ı mevsûf-i mezkûra el-yevm vaz‘-ı yedînî ikrâr lâkin kısrak-ı mevsûf-i mezkûru sâlifü’z-zikr (13) Terme nâhiyesi kurâsından Ahurlı karyesinde meskûn muhâcirîn-i merkûmeden Osman nâm kimesnenin (14) mülkü olan doru kısrağından doğma malı iken kısrak-ı mezkûru karye-i mezbûreden ve muhâcirîn-i (15) merkûmeden Osman nâm kimesneye dokuz yüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûza mukâbelesinde bey‘ ve temlîk (16) idüb ol vecihle merkûm …ın yedinde mülkü olduğu halde târih-i i‘lâmdan altı ay mukaddem (17) yedimde mülküm olan ma‘lûmu’l-mevsûf bir re‘s kısrak ile bi-tarîkü’l-mübaya‘â iştirâ

etme mülküm (18) olmakla bihakkın vaz‘-ı yed iderim deyû ahaduhûmâ âherin ber minvâl-i muharrer müdde‘âlarını ba‘de’l-inkâr husûs-i (19)mezkûrda tarafeynin beyyînesi netâc olub şer’an zilyed beyyînesi evlâ olmakla (20) binâenaleyh merkûm Memiş’den ber vech-i muharrer müdde‘âsını her biri sâkin oldukları sâlifü’z-zikr Terme (21) nâhiyesi kurâsından Ahurlı karyesi ahâlisinden ve ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden Hasan bin (22) Hacı Ali ve Gaffar bin Yakub ve Bekir bin Hüsnü Bey ve Hasan Bey bin Merifot nâm müzekkîlerden (23) bâ varaka-i mestûre evvelâ sırran ve ba‘dehû alenen lede’t-tezkiye ‘udul ve makbûlu’ş-şehâde idükleri ihbâr (24) olunan sâlifü’z-zikr Ahurlı karyesinde meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden Hicvan (25) ibni Kosat ve Hüseyin bin İslam nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘i isbât (26) etmeğin mûcebince müdde‘î merkûm Mehmed Ali ber vech-i muharrer da‘vâyı mezkûresiyle merkûm Memiş bî-vech-i (27) şer‘i mu’ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. (28) El-emr-ü li-men lehu’l-emr. Fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşer min şehr-i Şa‘banu’l-Mu‘azzam li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

12.Kayıt(3b-5) ***Kara Ali Oğlu İsmail bin Ali’nin kısrağını menzilinin tahtında vâki‘ ahurdan zâyi etmesi ve merkûm Ali Bey’in yedinde bulması ile ilgili i‘lâm***

Numara 3

(1) Ma‘rûz-i dâ‘îleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Martıkale (3) karyesi ahâlisinden Kara Ali Oğlu İsmail bin Ali medîne-i mezbûrenin temyîz meclisinde ma‘kûd huzûr-ı (4) şer‘i münirde sâlifü’z-zikr medîne-i Samsun kurâsından Mevrek karyesi ahâlisinden Miroğlu (5) Ali bin Ömer muvâcehesinde işbu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan açık doru ve bir tarafında (6) semer küceği ta‘bîr olunur damga ve art ayakları sukûl ve artını beyaz ve kıyıcı tarafı kulağın (7) domra kesik ve bir tarafı kulağı yarım ok cinsi ve hâlâ dört buçuk yaşında olan kısrak (8) mülküm olan safer kısrağımdan doğma mülküm iken târih-i i‘lâmdan on beş ay mukaddem (9) mârru’z-zikr Martıkale karyesinde vâki‘ sâkin olduğum menzilimin tahtında vâki‘ ahurdan zâyi‘ (10) olmakla şimdi kısrak-ı mevsûf-i mezkûru merkûm Ali Bey yedinde bulmamla bi’l-istihkâk taleb (11) iderim deyû da‘vâ ettikde merkûm Ali cevâbında kısrak-ı mevsûf-i mezkûra el-yevm vaz‘-ı (12) yedînî ikrâr lâkin kısrak-ı mevsûf-i mezkûru târih-i i‘lâmdan beş ay evvel sâlifü’l-beyân (13) medîne-i mezbûre kurâsından Engiz karyesinde muhâcirîn-i Çerâkiseden gâib-i ani’l-meclis

Osman (14) nâm kimesneden dört yüz elli guruş semen-i medfû‘ ve makbûza iştirâ ve kabz ve kabûl idüb (15) ol-vecihle şirâ‘en mülkümdür deyû müdde‘î merkûmun ber vech-i muharrer müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î (16)merkûm İsmail’den ber minvâl-i muharrer müdde‘âsını her biri sâkin oldukları Bafra kasabası ahâlilerinden (17) Hacı Gaibzâde Aziz Efendi ve Ak Ağazâde Hasan Efendi ibni Abdurrahim ve Hocazâde (18) Mustafa Efendi ibni Ahmed Efendi ve Hüseyin Efendi ibni Mehmed nâm müzekkîlerden bâ varaka-i mestûre (19) evvelâ sırran ve ba‘dehû alenen lede’t-tezkiye ‘udul ve makbûlu’ş-şahâde idükleri ihbâr olunan (20) mârru’l-beyân Martıkale karyesi ahâlisinden Kara Ahmed oğlu Emin bin Süleyman ve Kılıç oğlu Mustafa (21) bin Mustafa nâm kimesneler şahâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm (22) mûcebince kısrak-ı mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed ve müdde‘î merkûm İsmail’e teslîme merkûm Ali’ye (23) tenbîh olunduğu tescil ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Fî 11 Şa‘ban sene 93. 11 Şa‘ban 1293.

Varak 4-A

13.Kayıt(4a-1) ***Fransa Devleti teba‘sında bulunan Kuyucuk rahibelerinin kilisesinin binâ ve inşâsına irâen ruhsat verilmesi***

Numara:4

(1)Suret-i fermân-ı âlişân

(2)Emiri’l-umerâi’l-kirâm kebîrü’l-küberâi’l-fihâm zevi’l-kadr ve’l-ihtirâm sâhibi’l-gayri ve’l-ihtişâmi’l-mütehayyiz bi-mezîdi’l-inâyeti’l-meliki’l-a‘lâ Rumeli (3) Beylerbeyi pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı olub ikinci mecidî nişân-ı nişâneti hâiz ve hâsıl olan Veysi Paşa (4) dâmeni mu‘âllaya ve kıdvetü’l-ulemâi’l-muhakkıkîn kazâsı nâib ve müftüsü zîde ilmihumâ ve mefâhirü’l-emâcid ve’l-ikrâm a‘zâ-i (5) nişin zîde meciduhum tevkî‘-i refî‘-i hümâyûnum vâsıl olacak ma‘lûm olaki; Samsun’da Fransa Devleti teba‘sında bulunan Kuyucuk rahibelerinin (6) kilisesinin tûli on iki ve irtifâ‘î ve arzı sekiz metre olmak üzere tecdîden binâ ve inşâsına ruhsat-ı seniyyem arzân kılınmış (7) devlet-i müşârun-ileyhimâ sefâret-i cânibinden bâ-takrîr-i istid‘â olunması üzerine keyfiyet-i lede’l-isti‘lâm mezkûr kilise kadîm ve ahşâb (8) olub ebniye ve harimle hey’et-i asliyesi cem‘an bi-hesâbi’t-terbi‘ bin iki yüz doksan üç arşından ibâret ve zikr olunan (9) kilise mahalli millet-i İslâm ve Hristiyan muhtelif bir mahalde vâki‘ olarak mahal ve mevki‘ce hâle ve istikbâla bir güne mahzûreti ve bir kimesneye mazarrat-ı (10) sahîhesi olmadığı anlaşılmış olduğundan icrâ-yı îcâbı ittihâd-ı istîzân kılınmış ve memâlik-i mahrûse-i şâhânede bulunan (11) edyân ve mezâhib-i ashâbının

her cihetle âsâyiş-i tamâmîleye? mazhar olmaları şi‘âr-ı mülk-dârı iktizâsından bulunmuş olmaktan nâşî (12) keyfiyet-i taraf-ı eşref-i pâdişâhâneme arzla inde’l-istîzâne mezkûr kilisenin binâ ve inşâsı husûsuna müsâ‘adesine mülükâneme (13) arzân kılınarak emr-i hümâyûn-ı şâhâneme sunûh ve sudûr buyrulmuş olmağın muktezâ-i mûnîfi üzere ruhsata hâvî dîvân-ı (14) hümâyûnumdan iş bu emr-i celîli’l-kadrim isdâr ve i‘tâ olunmuştu siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî ve sâir mûmâ-ileyhimsiz (15) kilise-i mezkûr fi’l-vâki‘ rehâbin-i merkûmeye mensûb olub milel-i sâirenin alâka ve medhal ve iştirâki olmadığı ve mahal (16) ve mevki‘ce bir güne mahzûru ve kimesneye mazarrat-ı sahîhesi bulunmadığı hâlde kilise-i mezkûrun tecdîden binâ ve inşâsına irâen ruhsat (17) olunması husûslarına dikkat ve hilâfetinden muhâbenet? eyleyesiz. 2 fî-Cemâziyelâhir sene 94

14.Kayıt(4a-2) ***Asâkir-i zabtiye neferâtından Paşmak ibni Hovana’nın kaybolan öküzünün bulunması***

Numara: 5

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) Isdâr-ı muhâcirin-i çerâkiseden olub kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’un asâkir-i zabtiye neferâtından Paşmak (3) ibni Hovana Nâm kimesne livâ-i mezbûr temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde zik-i âtî bir re‘s sığır öküzünü (4) bi-tarîkü’n-nizâli cânib-i mirîden me’mûriyeti hasebiyle vaz‘i’l-yed olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi izzetlü (5) İbrahim Evham Efendi ibni Halil Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi olub cânib-i (6) şerî‘at-ı garrâdan dahî husûmete i‘tibâr olunan odacı Hâfız İsmail Efendi (7) ibni Ahmed muvâcehesinde işbu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan sol kulağı tomra kesik ve sağ (8) kulağı cüziyetce kesik ve boyunları açık ve tonu siyah ve el-hâletü hâzihi altı yaşında (9) olan sığır öküzünü gâib-i ani’l-beled Sivas vilayeti göçebelerinden ismi nâ-ma‘lûm bir kimesneden (10) iki adet Fransız lirası ile bir aded Osmanlı lirasına iştirâ etme mülküm iken işbu târih-i i‘lâmdan (11) altı ay mukaddem medîne-i mezbûreye muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından İsmail karyesinde vâki‘ (12) sâkin olduğum menzilimin havlusundan zâyi‘ olmakla şimdi öküz-i mevsûf-i mezkûru müvekkil-i (13) mûmâ-ileyh yedinde bulunmakla bi’l-istihkâk taleb iderim deyû ba‘de’d-da‘vâ ve’l-istintâk vekîlim (14) mezbûr Hâfız İsmail Efendi cevâbında zikr olunan bir re‘s sığır öküzüne müvekkil-i mûmâ-ileyhime (15) taraf-ı mirîden bevve olmak üzere bi’l-emâne vaz‘-ı yedînî bi’l-vekâle ikrâr lâkin müdde‘î-i mezbûrun ber-vech-i (16) muharrer mülkü olduğunu inkâr etmekle müdde‘î-i

mezbûrdan ber-vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda (17) her biri usûl-i mevzû‘sunu tatbîken bâ-varaka-i mestûre mârru’l-beyân İsmail karyesinde meskûn (18) muhâcirîn-i çerâkiseden Hasan Bey bin Mehmed ve İbrahim bin Abdullah ve Selim bin Osman ve Salih bin Ahmed (19) nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde ittükleri ihbâr (20) olunan mârru’z-zikr İsmail karyesinde meskûn muhâcirîn-i çerâkiseden Şartlok bin Hafot (21) ve Ahmed bin İshak nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-halef (22) ve’l-hükm mûcebiyle öküz-i mevsûf-i mezkûru müdde‘î-i merkûm Paşmak’a def‘ ve teslîm müvekkile-î mûmâ-ileyhe (23) izâfetle vekîl-i mezbûr Hâfız İsmail’e tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine (24) i‘lâm olundu. Bâkîu’l-emr-i li-men lehu’l-emr. fi’l-yevmi’s-sâlis min-şehr-i Ramazâni’l-mu‘azzam (25) li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘eteyn ve elf.

15.Kayıt(4a-3) ***Abdullah Çavuş’un tamir için aldığı altı patlar piston ile Serabel veled-i Sihaf’ı hatâen vurması ile ilgili mahkeme kaydı***

Numara:6

(1)Der-devlet-i mekine arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; Mahmiye-i İstanbul’da Kasımpaşa civârında Hasköy ahâlisinden ve (2)teba‘-i devlet-i ‘aliyyenin Yahudi milletinden olub Canik sancağından kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun (3)mahallâtından Hançerli mahallesinde müste’cîren mütemekkin iken bundan ‘akdem ber-vech-i âtî … fevt (4)olan Sihaf veled-i Serabel veled-i Sihaf nâm merâhifin verâseti sâlifü’z-zikr Hançerli mahallesinde (5)gündelik müste’ciren mütemmekin ve mütemekkine her biri teba‘-i devlet-i ‘aliyyenin millet-i merkûmesinden babası (6)merkûm Serabel ve anası Labye binti Robin veled-i Atame ba‘de’l-inhisâr abâ-i merkûm Serabel (7)amme-i mezbûre Labye’den her biri enifü’l-beyân medîne-i Samsun temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘i (8)hatırda mecrûh müteveffâ-yı merâhif-i? mezbûr Sihaf’ın katl-i muhtil? olan fi’l-ecl Erzurum (9)vilayeti dâhilinde Usta sancağına tâbi‘ Erdağ kazâsı kurâsından Cedil karyesi (10)ahâlisinden olub mârru’z-zikr medîne-i Samsun’da çakmakçılık sanatıyla sâkin

Varak 4-B

(11)Abdullah Çavuş bin Osman nâm sarr? ve âkil ve bâliğ muvâcehelerinde bi’l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu (12)bin iki yüz doksan üç senesi Recebü’l-ferdînîn yirmi beşinci günü kuşluk vakti mûrisemiz (13)müteveffâ-yı merâhif-i? mezbûr Sihaf-ı merkûma Abdullah Çavuş’un müste’ciren sâkin olduğu dükkânının önünde

(14)tarîk-i âmmdan mürûru esnâsında merkûm Abdullah Çavuş dükkân-ı mezkûrda li-ecli't-ta'mîr şahsı (15)zannıyla yedine almış olduğu Revolor ta'bîr olunur altı patlar piston derûnunda bulunan (16)bozukluğunu i'mâli esnasında piston-ı mezkûr kazâen boşanub derûnunda bulunan kurşunu (17)mûrisemiz oğlumuz müteveffa-yı merâhif-i? mezbûr Sihaf'ın güyegi üstüne isâbetle darb ve cerh (18)idüb on beş saat mürûrunda müte'essiren vefât eylediğine mebnîsine merkûmede Şa'banü'l-mu'azzamanın (19)on üçüncü günü tarihinde ve el-vakt medîne-i mezbûrede nâibü'ş-şer' bulunan faziletlü Abdulfettah (20)Niyazi Efendi'nin huzûrunda işbu meclis-i temyîzde akd eylediği huzûr-ı şer 'imizde merkûm Abdullah (21)Çavuş muvacehesinde mûceb-i şer'iyesini bi'l-verâse ve bi'l-asâle taleb-i da'vâ ettiğimiz de oldahî (22)mûrisemiz oğlumuz müteveffâ-yı merâhif-i? mezbûra yevm-i mezkûrda ve vakt-i merkûmede vech-i muharrer üzere (23)üzere Revolor ta'bîr olunur Pişto ile hataen darb ve cerh idüb on beş saat (24)mürûrunda müte'essiren vefât eylediğini tâyi'an ikrâr ve i'tirâfı mûcebiyle mûrisemiz oğlumuz (25)müteveffa-yı merâhif-i? mezbûr Sihaf'ın deyn-i kâmilesi olub şer'an lâzım gelen on (26)bin dirhem sim-i hâlise müeccelen ve mukassatan bize edâ ve teslîme mezbûr Abdullah Çavuş'a tenbîh-i şer'i (27)icrâ olunduktan sonra târih-i mezkûr ile müverrah ve nâib-i mûmâ-ileyh tarafından zabt ve zımmına hâvî bir kıt'a (28)i'lâm-ı şer'i dahî verilip usûl-i vechle der-devlet-medâra takvîm olunmuştu şimdi ber-minvâl-i (29)muharrer mahkûmeye olan on bin dirhem sim-i hâliseden merkûm Abdullah Çavuş işbu meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda (30)bizlere beş bin guruş def ' ve teslîm eylediğinde biz dahî yedinden tamamen ve kâmilen ahz ve kabz ve bi-kadri'l-muhassas (31)beyyinemizde iktâm idüb bâkî hisse-i mirâsımızdan dahî rızâmızla meccânen fâriğ olmamızla binâenaleyh (32)mûrisemiz oğlumuz müteveffa-yı merâhif-i? mezbûr Sihaf'ın ziyâde Rum? deynine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra (33)mutlaka-i âmme-i de'âvîden merkûm Abdullah Çavuş'un zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'i ile kabûlüne hâvî (34)her birimiz bi'l-verâse ibrâ ve iskat idüb bu vechle külliyen kat'-i nizâ' ve def'-i husûmet eyledik (35)deyû tarafının ikrâr ve tasdîkleriyle tescîl ve bi'l-iltimâs der-devlet-medâra arz ve i'lâm olundu. (36) Bâkî-i emr-u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir. Fi'l-yevmi's-sâlis ve min-şehr-i Ramazanü'l-mibâreke (37)li-sene selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

16.Kayıt(4b-4) ***Aksu karyesi ahâlisinden Molla Ahmed oğlu Hasan bin Molla Ahmed'in ineğinin kaybolması ile ilgili mahkeme kaydı***

Numara: 7

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘ileridir ki;

(2)Kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Aşağı Aksu karyesi ahâlisinden Molla Ahmed oğlu Hasan bin Molla (3)Ahmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde zikr-i âtî ba‘de ihrâcü’l-masârıf sahhi’l-(4)bâkî bir re‘s kara sığır ineği semenine cânib-i mirîden me’mûriyeti hasebiyle vazi‘ü’l-yed olan livâ-i (5)mezkûr muhâsebecisi izzetlü İbrahim Evham Efendi ibn-i Halil Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i (6)şer‘îsi olub cânib-i şerîf-i garrâdan dahî husûmete i‘tibâr olunan odacı Hâfız İsmail (7)Efendi ibni Ahmed muvâcehesinde işbu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan iki kulakları delik ve (8)sol kulağı altı kesik siyah ve yedi yaşında olan bir re‘s kara sığır ineği mülküm (9)olan siyah sığır ineğimden doğma malım iken sâlifü’z-zikr Aksu karyesinde vâki‘ mer‘âda (10)ra‘î olunur iken târih-i i‘lâmdan bir sene mukaddem mülkümden zâyi‘ olduğuna binâen ineği-i (11)mevsûf-i mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyh bi-tarîki’l-nukât cânib-i mirîden me’mûriyeti hasebiyle ahz ve (12)müddet-i ‘arkiyesi tekmîl olduktan sonra bâ-ma‘rifet-i şer‘î ve meclis-i temyîz ba‘de’l-müzâyede ve inkitâ‘ü’r-(13)ra‘iyye safka-i vâhide ile semen-i misli olan üç yüz otuz beş guruş semen-i medfû‘ ve makbûz (14)medîne-i mezbûre mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden gâib-i ani’l-meclis Tataroğlu demekle (15)ma‘rûf Ali Osman Efendi ibni Mustafa nâm kimesneye bey‘ ve teslîm ve semen olub makbûz olan (16)üç yüz otuz beş guruşdan ba‘de ihrâci’l-masârıfi’l-lâzıme sahhü’l-bâkî iki yüz seksen (17)yedi guruş bi’l-emâne ahz ve kabz ve hıfz etmekle ol vechle semen-i bâki-i merkûmu müvekkil-i mûmâ-ileyhimden (18)hâlâ taleb iderim deyû da‘vâ ettikte vekîl-i mezbûr Hâfız İsmail cevâbında zikr olunan sığır (19)ineğine târih-i merkûmede bevve olmak üzere müvekkil muhâsebeci mûmâ-ileyhimin bi’l-emâne vaz‘-ı yedînî ve (20)müddet-i ‘arkiyesi semânında ber-vech-i mübîn safka-i vâhide ile semen-i misli olan üç yüz otuz beş (21)guruş semen-i medfû‘ ve makbûza gâib-i mezbûr Ali Osman Efendi’ye bey‘ ve teslîm eylediğini ve semen-i mezkûrdan (22)ba‘de ihrâci’l-masârıfi’l-lâzıme sahhi’l-bâkî iki yüz seksen yedi guruş bi’l-emâne ahz ve kabz ve hıfz (23)eylediğini ikrâr lâkin müdde‘î-i mezbûr Hasan’ın ber-vech-i meşrûh müdde‘âsını inkâr edecek müdde‘î-i mezbûr (24)ber-vech-i muharrer müdde‘âsını her biri usûl-i mevzû‘asını tatbîken her biri sâkin oldukları sâlifü’z-zikr (25)Pazar mahallesi imam ve muhtar ve ihtiyâr meclisi a‘zâlarından Hasan Efendi ibn-i İbrahim ve muhtar (26)Hacı Mustafa Ağa ibni Ömer ve a‘zâdan Hacı İsmail Efendi ibni el-Hâc Ali Efendi ve

Mehmed Ağa (27)ibni Hüseyin Ağa ve Aksu karyesi imamı Ahmed Efendi ibni Hasan ve muhtar Mehmed Ağa ibni Mehmed

Varak 5-A

(28)ve Abpakoğlu Hasan ibni İbrahim nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye (29) ‘‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Pazar mahallesi ahâlisinden Mehmed Ali ibni (230)İbrahim Ağa ve Aksu karyesinden Ali bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î (31)ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcebiyle meblağ-ı bâki-i merkûm iki yüz seksen yedi (32)guruş müdde‘î-i mezbûr Hasan’a def‘ ve teslîm müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Hâfız (33)İsmail’e tenbîh olduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âliyelerine i‘lâm olundu. Fî-12 Ramazan sene 93

17.Kayıt(5a-1) ***Mehmed bin Ali ile Mahmud bin Mahmud’un bakkallık ticâretinde şirketin feshi neticesinde hissenin paylaşımı hususunda oluşan mahkeme kaydı***

Numara:8

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)Fi’l-ecl Amasya sancağı dâhilinde Vezirköprü kazâsının nefs-i kasabası mahallâtından Uzun sokak mahallesi ahâlisinden (3)olub Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’da li-ecli’t-ticâre sâkin olan Karamanlıoğlu dimekle ma‘rûf Mahmud bin (4)Mahmud medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde sâlifü’z-zikr Köprü mahallâtından Dedebaşı mahallesi (5)ahâlisinden olub kezâlik medîne-i Samsun’da ticâretle sâkin Avşaroğlu dimekle bilinir Mehmed bin Ali (6)muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb müdde‘i aleyh merkûm Mahmud zimmetinde cins-i vukiyyesi beyyinemizde (7)ma‘lûm olan başdirütli? dühân semeninden fiyat-i mirî üzere beher yüz elli dört guruş alacak hakkım (8)olub meblağ-ı mezbûrdan kezâlik fiyat-ı mirî üzere beş yüz elli guruşunu ceste ceste bana edâ ve teslîm (9)idüb zimmetinde bâkî iki yüz dört guruş alacak hakkım kalmakla meblağ-ı bâki-i mezbûrun yüz otuz hesâbıyla (10)râ‘icen iskontosu olan altmış bir guruş zamm ile cem‘an iki yüz altmış beş guruş ve müdde‘î(11)aleyh merkûm Mehmed ile bakkallık ticâretinde bir buçuk sene miktarı inânen şerîk olub ba‘de mezbûr ile (12)fesh-i akd-i şirket eylediğimizde dükkânımızda mevcûd bulunan cins ve miktarı beyyinemizde kezâlik ma‘lûm olan (13)bâ-defter-i emvâl mütenevvi‘ bakkaliyeden hisse-i şâyi‘amı tefrîk yedi yüz yetmiş guruş merkûm Mahmud’a bey‘ ve (14)temlîk ve teslîm idüb

meblağ-ı mezbûr yedi yüz yetmiş guruşdan dört yüz yetmiş guruşunu kezâlik bana (15)ceste ceste def‘ ve teslîm idüb bâkî iki yüz yirmi dokuz min-haysü’l-mecmû‘ zimmetimde alacak (16)hakkım olan dört yüz doksan dört guruş rıbhu’l- vakt olarak bana edâ ve teslîm merkûm Mahmud’a tenbîh (17)olunmak matlûbumdur deyû ba‘de’d-da‘vâ lede’s-suâl müdde‘i-aleyh merkûm Mahmud cevâbında emvâl-i mütenevvi‘a cihetinden (18)bâkî iki yüz yirmi dokuz guruş dühân semeninden fiyat-ı mirî üzere yedi yüz elli dört guruş (19)zimmetimize deyni olduğunu ikrâr ve i‘tîrâf idüb lâkin dühân semeninden deynim olan meblağ-ı mezbûr yedi yüz elli (20)dört guruşunu kendisine ceste ceste edâ ve teslîm etmiştim deyû ba‘de’d-def‘ ve’l-inkâr vâki‘ müdde‘î-i merkûm (21)Mahmud’dan ber-vech-i muharrer vaka‘-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb (22)bi’t-taleb müdde‘î-i merkûm Mahmud’a … verilmeliğin mûcebince bu sûrette alâ-mûceb-i ikrâra deyni olan (23)iki yüz yirmi dokuz guruşla meblağ-ı mezbûr iki yüz altmış iki guruşun cem‘an dört yüz doksan dört (24)guruş müdde‘î-i merkûm Mahmud’a edâ ve teslîm müdde‘i-aleyh merkûm Mahmud’a iltizâm ve tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs (25)huzûr-ı âliyyelerine i‘lâm olundu. El-emri’l-müsellesi’l-emr fi’l-yevmi’s-sâdis aşer min-şehr-i Ramazanü’l-(26)mu‘azzam li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

18.Kayıt(5a-3) ***Emrullah bin Süleyman’ın otlarken kaybolan bârgirini Dogurlu karyesi ahâlisinden Kır Hüseyinoğlu Mahmud bin el-Hâc Abdullah’tan istemesine dair hüküm***

Numara:9

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)Fi’l-ecl Amasya sancağı dâhilinde Ladik kazâsı kurâsından Kızoğlu karyesi ahâlisinden Kulaoğlu (3)dimekle ma‘rûf Emrullah bin Süleyman nâm kimesne kürsi-i livâ’ bulunan (4)medîne-i Samsun temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i Samsun’a muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından Dogurlu karyesi ahâlisinden Kır Hüseyinoğlu Mahmud (5)bin el-Hâc Abdullah muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb iş bu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan (6)al ve böğürleri dağlanmış ve altı yaşında birer re‘s bârgiri târih-i i‘lâmdan beş sene mukaddem sâlifü’z-zikr (7)Ladik kazâsı ahâlisinden Ahmed Ağa nâm kimesneden dört yüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukâbelesinde (8)iştirâ ettim mülküm iken iş bu târih-i i‘lâmdan iki sene mukaddem sâlifü’z-zikr Kızoğlu karyesinde (9)ra‘î olur iken kazâen zâyi‘ olmakla şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru merkûm Mahmud yedinde bulmamla (10)bi’l-istihkâk

hâlâ taleb iderim deyû da‘vâ ettikte merkûm Mahmud cevâbında bârgir-i mevsûf-i mezkûr (11)el-yevm vaz‘i yedînî ikrâr lâkin bârgir-i mevsuf-ı mezkûru iş bu târih-i i‘lâmdan dört ay mukaddem enifi’l-beyân (12)Dogurlu karyesi ahâlisinden gâib-i ani’l-beled Kürtoğlu Ahmed nâm kimesneden üç yüz guruş semen-i (13)medfû‘ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ etmiş malımdır deyû müdde‘î-i merkûmun ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsını (14)inkâr etmekle müdde‘î-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i (15)mevzû‘asını tatbîken sâlifü’z-zikr sâkin oldukları Ladik kazâsı kurâsından Kızoğlu karyesi (16)ahâlisinden Hüseyin bin Hüseyin ve Fazlullah bin Abdullah ve Ali Çavuş bin Ali ve Ahmed bin Ahmed nâm müzekkîlerden (17)bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr (18)olunan Mehmed bin el-Hâc Hüseyin ve Şeyh Bulacoğlu İbrahim bin Halil nâm kimesne şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe (19)ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcebiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûrdan kifâyed müdde‘î-i merkûm (20)Emrullah’a teslîm merkûm Mahmud’a tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âliyyelerine i‘lâm olundu. Fî-28 Ramazan sene 93

Varak 5-B

19.Kayıt(5b-3) ***Köseli karyesi ahâlisinden Abdullah bin Sadullah’ın otlarken kaybolan merkebini İzzet Ağa ibni Hasan’dan istemesine dair hüküm***

Numara: 10

(1)Ma‘r’uz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)Kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Köseli karyesi ahâlisinden Veli Ağa(3)oğlu dimekle ma‘rûf Abdullah bin Sadullah nâm kimesne medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde (4)medîne-i mezbûre mahallâtından Mekde mahallesi ahâlisinden dellâl esnafından İzzet Ağa ibni Hasan nâm kimesne muvâcehesinde (5)işbu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan gül yüzü ve sağ kulağı ucu cüz’ice delik ve kuyruğunun ucu aserik? (6)ve boğazı altı yoluk ve yedi yaşında olan bir re‘s ve merkeb bundan iki buçuk sene mukaddem vefât eden (7)pederim Sadullah’dan mevrûs olduğu hâlde yanında bulunan bir buçuk yaşında olan sabyeyi litevelliyed? itmekle (8)merkeb-i mevsûf-i mezkûr ile netâci bulunan sabye-yi mezkûr ol vechle mülküm iken iş bu târih-i i‘lâmdan on (9)sekiz gün mukaddem sâlifü’z-zikr Köseli karyesinde vâki‘ mer‘âda ra‘î olunur iken kazâen zâyi‘ olmakla (10)şimdi merkeb-i mevsûf-i mezkûr ile sabye-yi mezkûru merkûm İzzet Ağa yedinde bulmamla bi’l-istihkâk hâlâ (11)taleb iderim deyû ba‘de’d-da‘vâ ve’l-istintâk merkûm

İzzet Ağa cevâbında merkeb-i mevsûf-i mezkûr ile sabye-yi (12)mezkûra el-yevm va‘z-ı yedînî ikrâr lâkin işbu târih-i i‘lâmdan on yedi gün mukaddem muhâcirîn-i (13)çerâkiseden Yakup nâm kimesne âhere fürûhat etmek üzere bana teslîm etmişdi ben dahî bi-tarîki’l-vedî‘a (14)vazi‘ül-yed iderim deyû müdde‘î-i merkûmun ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsını inkâr etmekle müdde‘î-i merkûmdan ber-vech-i muharrer (15)müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû‘asını tatbîken sâlifü’z-zikr sâkin (16)oldukları Kavak nâhiyesi kurâsından Köseli karyesi ahâlisinden Hatipoğlu Mustafa bin (17)Mustafa ve Sadullahoğlu Halil bin Sadullah ve Ali Efendi oğlu Ömer Efendi ibni Ali Efendi ve (18)Kocadayıoğlu Mehmed bin Ömer nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye (19) ‘‘adl ve makbûlü’ş-şehâde ittükleri izbâr olunan Veli Hacıoğlu Recep bin Ali ve Said bin Lütfullah (20)nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcebiyle merkeb-i mevsûf-i (21)mezkûr ile netâci bulunan sabyeden kifâyed müdde‘î-i merkûm Abdullah’a teslîm merkûm İzzet Ağaya tenbîh olunduğu (22)tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âliyyelerine i‘lâm. 28 Ramazan sene 93.

20.Kayıt(5b-4)*Verâset intikâli sonucunda çıkan anlaşmazlığın karara bağlanmasına dair i‘lâm*

Numara: 11

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)medîne-i Samsun mahallâtından Yeni mahallede sâkin iken bundan ‘akdem vefât eden Kileci Hacı Mahmud bin Abdullah bin Abdurrahman’ın (3)verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Zenciye Hidâyet binti Abdullah ile sulbî sagîr oğlu İbrahim ve sulbiye sagîre (4)kızı Zeliha’ya münhasıra olduğu bi’l-ihbâr inde’ş-şer‘i’l-enver zâhir ve müstehak olduktan sonra kendi nefsinden (5)ecl ve sagîrân-ı mezbûrân İbrahim ve Zeliha’nın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den dahî mensûbları olan anaları (6)ve zât-ı ta‘rîf-i şer‘i ile mu‘arrefe-i mu‘arrefe zevce-i mezbûre Hidâyet medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı (7)şer‘iyemizde medîne-i mezbûre mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve teba‘-i devlet-i ‘aliyyenin Rum milletinden (8)İzmirli Daikle ma‘rûf Yovan Ağa veled Avraham muvâcehesinde bi’l-verâse ve bi’l-asâle ve bi’l-vesâye üzerine (9)da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb vasîleri olduğum sagîrân-ı mezbûrânın mûrisleri zevcim mezbûr Hacı Mehmed’in hayâtında (10)merkûm Yovan zimmetinde zehâyirini ol-himye? ücretinden inde’l-hesâb on bin guruş miktârı alacak (11)hakkı olub meblağ-ı mezbûru kıbeli’l-ahz vefât itmekle müteveffa-yı merkûmun

temyîz-i tekfîne sarf olmak (12)üzere meblağ-ı mezbûre mahsûben altı yüz guruş bana edâ ve teslîm bâkî dokuz bin dört yüz guruş (13)müteveffâ-yı merkûmun defter kassâmına idhâl olunmak üzere bana edâ ve teslîm merkûm Yovan Ağaya tebyîn olunmak (14)bi'l-asâle ve bi'l-vesâye matlûbumdur deyû da'vâ eyledikde merkûm Yovan Ağa dahî mûrisimiz zevcim müteveffa-yı (15)merkûm hayatında ba'de'l-muhâsebe bin yedi yüz beş guruş deyni olub otuz guruş bana (16)îfâ idüb bâkî bin yüz beş guruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve mâ'adâsı (17)ba'de'l-inkâr ben ber-vech-i muharrer ziyâde müdde'âmı isbât kâdir olmadığımdan binaenaleyh merkûm Yovan Ağa (18)yemin etmek üzere iken bi't-tavassut muslihîn-i merkûm Yovan Ağa yemin etmek üzere iken bi't-tavassut-i muslihîn-i merkûm Alyovan Ağa fedâ-i Süleymanî? ani'l-inkâr vasîleri (19)olduğum sagîran-ı mezbûrân için bana dört yüz doksan beş guruş vermek üzere benim ile sulh (20)olub sulh-i mezbûr sagîrân-ı mezbûrân haklarında enfa' ve evlâ olmakla ben dahî bi'l-vesâye sulh-i (21)mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr dört yüz doksan beş guruşla alâ-mûceb (22)ikrâra bâkî deyni olan bin yüz beş guruşla cem'an bin altı yüz guruş merkûm Yovan (23)Ağa yedinden tamâmen ve kâmilen ahz ve kabz ve istifa-yı hak idüb bu vechle külliyen kat'-i nizâ' ve def'-i (24)husûmet eyledik deyû tarafeynin ikrâr ve tasdikleri tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı 'aliyyelerine (25) i'lâm olundu. Fî 25 Ramazan sene 93

Varak 6-A

21.Kayıt(6a-1) ***Ayşe hanımın merkûm Şimaf'tan boşanması sonrası mihr-i mü'eccel alacağı ile ilgili hüküm***

Numara: 12

(1)Mahmiye-i İstanbul'da Galata civârında Çeşme meydanında Yolcuzâde mahallesi sâkinlerinden ve muhâcirîn-i Çerkez (2)nisvânından olub kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde vâki' asâkir-i (3)zabtiye binbaşısı ref'etlü Zekeriya Bey'in hânesinde misâfiretle sâkin ve zât-ı ta'rîfi'ş-şer'le mu'arref (4)Ayşe Hanım ibneti Hoyiziş nâm-ı diğer İsmail medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde zevc-i (5)sâbıkı olub medîne-i mezbûreye muzâfe Terme kazâsı kurâsından Pilic karyesinde meskûn ısdâr-ı (6)muhâcirîn-i merkûmeden Şimaf nâmı diğer Osman mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Şimaf (7)zevc-i dâhilim iken bundan iki sene mukaddem beni bâyinen? tatlîk idüb beyyinemizde mütekarrir ve ma'kûd-ı 'aliyye (8)olan beş yüz guruş mihr-i mü'eccel alacak hakkım hâlâ zimmetinde kalmış idi şimdi meblağ-ı mezbûr beş yüz

guruş (9)iş bu meclis-i şer‘de bana def‘ ve teslîm ve ben dahî bundan tamamen ve kâmilen ahz ve kabz idüb ve hukûk-ı zevcine (10)müte‘allık âmme-i da‘vâdan merkûm Şimaf’ın zimmetini ibrâ ve iskât eylediğimde oldahî ber-vech-i muharrer ibrâ-i (11) mezkûru kabûl eyledi dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i mâ-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fî-13 Şevval sene 93

22.Kayıt(6a-2) ***Osibe binti Haçi Totori’nin verâset ile ilgili hücceti***

Numara 13

(1)Tahkîk-i gadr-i şer‘iye binâen husûs-ı âti’l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için savb-ı şer‘-i enverden me’zûnen (2)irsâl olunan ser-kâtib-i mahkeme Mehmed Azmi Efendi ibni el-Hâc Râşit Efendi Canik sancağında kürsi-i livâ’ (3)bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesinde vâki‘ tüccârdan Kiryalos veled-i Simon’un sâkin (4)olduğu menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî kesân huzûrlarında akd-i meclis-i nebevî indinde (5)fi’l-ecl Niğde kazâsı kurâsından Dengi karyesi mütemekkinlerinden olub sâlifü’z-zikr Sa‘di Bey (6)mahallesinde mütemekkine ve tebea‘-i devlet-i ‘aliyyenin Rum milleti nisvânından ve şahs-ı ta‘rîf-i şer‘i ile mu‘arrefe (7)Osibe binti Haçi Totori meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda enifü’z-zikr Dengi karyesi mütemekkine ve mütemekkinlerinden (8)olub mârru’z-zikr Sa‘di Bey mahallesinde sâkin ve sâkine tebea‘-i devlet-i ‘aliyyenin her biri milleti merkûmesinden (9)Avarkiyos ve şahsı mu‘arref Marya veled hazır olduğu halde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (10)babam müteveffa-yı merkûm Haçi Totori veled-i İstavri’nin hayatında ile’l-vefât bâ-tapu dâhil-i (11)havza-i tasarrufu olub ba‘de vefât hasbe’l-kanûn benimle li-ebeveyn kız karındaşlarım gâibân-ı ani’l-meclis (12)Obanya ve Marya ile hâzirân-ı merkûmân Avarkiyosi ve Marya’nın anaları müteveffiye Alanbe’ye (13)âdiyen ve müsâviyen ba‘de’l-intikâl ba‘de mezbûre Alanbe dahî vefât ettikte dört sehimden bir sehiminin (14)dört i‘tibâriyle intikâl-i esmâniden sadriye-i kebîre kızları gâibân-ı ani’l-beled kadrine ve (15)Eferfisye? ile sulbi oğlu ve kızı hâzirân-ı mezbûrân Avarkiyos ve Marya’ya âdiyen ve seviyen (16)intikâl eden enifü’l-beyân Niğde kazâsı kurâsından Anrevan? karyesinde vâki‘ arâzi-i mirîyeden (17)olub bir tarafdan Velioğlu tarlası ve bir tarafdan çay ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd (18)tahminen otuz altı kile tohm … eder bir kıt‘a tarlada olan dört sehm i‘tibâriyle bir sehm (19)hisse-i şâyi‘amı ben ve bir sehminin dört sehm i‘tibâriyle iki sehm hisse-i şâyi‘asını hâzirân-ı mezbûrân (20)Avarkiyos ve Marya’dan her birimiz gâibûn-ı mezbûrunun hisse-i ma‘lûmeleriyle ma‘an mahallinde tâlibi (21)zuhûrunda bedel-i misliyle arâzi-i kanûnnâme-i

hümâyûnuna tatbîken me'mûru huzûrunda âhere ferâg (22)kat'î mu'îze ile ferâğ ve tefvîze ve kabz-ı bedel ve bedelini benimle hâzirân-ı mezbûrân irsâl ve îsâle ve (23)husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan el-hâletü hâzihi sâlifü'l-beyân (24)Dingi karyesinde mütemekkine teba'-i devlet-i 'aliyyenin millet-i merkûmesinden Dolaşıkoğlu demekle (25)ma'rûf Yordan veled Denakil nâm kimesneyi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile kabûlüne (26)mevkûfu vekîl eyledik dedikde mukarrer-i mezbûre Osbe'nin cemi'-i takrîr-i meşrûhu hâzirân-ı mezbûrân (27)Avarkiyos ve Marya'dan her biri bi'l-muvâcehe ve bi'l-müsâfere tahkîk ve tasdîk eylediklerini efendi-i (28)mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'e gelüb alâ-(29)vukû'-i inhâ ve tefhîm etmeliğin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fî-13 Şevval sene 93

Varak 6-B

23.Kayıt(6b-3) ***Çerkez olan İshak bin Polat'ın merada otlarken kaybolan kısrağını Yenimahalle ahâlisinden Mustafa Efendi ibni Halil'in yedinde bulması sonucu oluşan davaya dair hüküm***

Numara:14

(1)Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2)Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Yenimahalle ahâlisinden Mustafa Efendi ibni Halil medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde (3)medîne-i mezbûreye muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından Kabayörük karyesinde meskûn ısdâr-ı muhâcirîn-i çerâkiseden İshak bin Polat mahzarında muhâcirîn-i merkûm (4)tercümânı İsmail Şerîf Ağa ibni İsmail hâzır olduğu halde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb iş bu meclis-i şer'de mu'âyene olunan Kayrutepe tarafında german? (5)tamga? alâmetli ve on iki yaşında olan kısrak mülküm olan kır kısrağımdan doğma malım iken târih-i i'lâmdan üç sene mukaddem medîne-i mezbûre kurâsından (6)Akalan karyesinden vâki' mer'âda ra'î olur iken zâyi' olmakla şimdi kısrak-ı mevsûf-i mezkûra merkûm İshak yedinde bulmam ile bi'l-istihkâk taleb (7)iderim deyû da'vâ ettikte merkûm İshak cevâbında kısrak-ı mevsûf-i mezkûra hâlâ vaz'-ı yedînî ikrâr lâkin kısrak-ı mevsûf-i mezkûr sâlifu'z-zikr Çarşamba (8)kazâsı kurâsından Kabalu karyesinde meskûn muhâcirîn-i merkûmeden ** İsmail bin Zeyk? nâm kimesnenin yedinde fi'l-asl ve Vezirköprüsü kurâsından Halil Baba (9)karyesi ahâlisinden ve muhâcirin-i merkûmelerin gâib-i ani'l-beled İbrahim bin Behic nâm kimesneden beş yüz guruş semen-i medfû' ve makbûz mukâbelesinde iştirâ ettim

(10)mülki olduğu halde bana emânet tarîkiyle vermişdi ol vechle bi't-tarîki'l-vedî'a vaz'-i yed iderim deyû hâzır-ı mezbûr İbrahim'in tasdîkiyle müdde'î-i mezbûrun (11)ber-vech-i muharrer müdde'âsını külliyen inkârına mukârete? müdde'î-i mezbûr Mustafa Efendiden ber-vech-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû'asına tatbîken bâ-varaka-i (12) mestûre sâkin oldukları sâlifü'z-zikr Akalan karyesi ahalisinden İbrahim Efendi ibni Mehmed ve Hüseyin Efendi ibni Ahmed ve Said Ağa ibni Mehmed ve diğer İbrahim (13)Efendi ibni Mustafa nâm müzekkîlerden evvelâ ırsen ve ba'de alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde ittükleri ihbâr olunan Müezzinoğlu Hüseyin bin Halil ve Hüseyin bin Halil (14)nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehci'ş-şer'i ba'de'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcebince kısrak-ı mevsûf-i mezkûru müdde'î-i mezbûr Mustafa Efendi'ye redd ve teslîm (15)mezbûr İshak'a tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Fi Şevval sene 93

24.Kayıt(6b-4) ***Abdulhalim Efendi ibni Mahmud Efendi'nin Şeyh Abdullah Efendi'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet***

Numara: 15

(1)Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Yeni mahallesi ahâlisinden olub zikr-i âtî bir bâb menzil âher â'li rehn olmayub ırsen ve müstakillen (2)mâliki olduğu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimînin alâ-tarîki'ş-şehâde ihbârlarıyla mütehakkık olan Abdulhalim Efendi ibni Mahmud Efendi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (3)ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde medîne-i mezbûreye muzâfe Çarşamba kazâsı mahallâtından Çay mahallesi ahâlisinden Kırımcızâde dimekle ma'rûf Şeyh Abdullah Efendi ibni el-Hâc Mehmed Efendi (4)mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûmâ-ileyh Şeyh Abdullah Efendi bana malından ve yedinden iki yüz kırk altı aded yüzlük lirâ-yı Osmânî ifrâz ve teslîm (5)eylediğinden ben dahî yedinden ifrâz ve umûruma sarfla istimlâk idüb mezkûr iki yüz kırk altı aded lira-yı Osmânî zimmetinde cihet-i farzdan bâ-temessük (6)mûmâ-ileyh Şeyh Abdullah Efendi'ye deynim olmağın yedimde ırsen mülküm ve hakkım olan sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'un Gümrük caddesinde (7)vâki' bir tarafdan Ünyeli Derviş Efendi veresesi hânı ve bir tarafdan Kezban Hatûn menzili ve bir tarafdan Kabili Mahmudoğlu Hasan bahçesi ve taraf-ı (8)râbi' tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî altı oda ve iki bâb dükkân ve bir bâb lokanta ve bir miktar bahçeye müştemil yüz kırk bir metre (9)umûmlu bir bâb mülk-i menzilimin cemi'-i tevâbi' ve levâhıkıyla mezkûr iki yüz

kırk altı aded yüzlük lira-yı Osmânî mukâbelesinde târih-i hüccetten sekiz ay (10)tamâmına değin mûmâ-ileyh Şeyh Abdullah Efendi'ye bey'-i bi'l-vefâ tarîk üzere bey' ve ba'de't-tahliye teslîm eylediğimde oldahî ber-vechi muharrer iştirâ ve teslîm ve kabz ve (11)kabûl eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i mûmâ-ileyh Abdulhalim Efendi yine meclis-i ma'kûd-ı mezkûrede mûmâ-ileyh Şeyh Abdullah Efendi mahzarında (12)ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bey'-i mezkûr hakikatte rehn hükmünde olmakla ecl-i mezkûr hulûlünde deynim olan mezkûr altı yüz kırk altı aded lira-yı (13) Osmânî edâ olunmayub da fekk-i rehn mümkün olmaz ise menzil-i mahdûd-ı mezkûru ma'a müştemilât semen-i misliyle âhere bey' ve kabz-ı semene ve semeninden deyn-i mezkûrumu (14)istifaya ve fazla kalır ise bana i'tâya ve bunlar mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllemâ … kânet vekîl-i mazmûnu üzere 'azl ve in'izalden(15)masûne ve sulb-i 'akd rehinde? meşrûta vekâlet-i devriye sahîha-i şer'iye ile mûmâ-ileyh Şeyh Abdullah Efendi'yi tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb nasb ve (16)ta'yîn eyledim dedikde oldahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdemât-ı lâzımesini kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fi-21 Şevval sene 93

Meclis-i temyîz pirânından Mustafa Neşet Efendi

Ve Sofuzâde Ahmed Efendi

Ve Mehmed Azmi Efendi

Müstak? Ahmed Efendi

Mehmed Emin Efendi

Ve gayruhum.

25.Kayıt(6b-5) ***Karahamza Köyü es-Seyyid Mehmed Emin bin Derviş Mehmed Cami-i Şerîf'in imâmı olan Veli Halife ibni Mustafa'nın vefatı üzerine imamete kimin getirileceğine dair i'lâm***

Numara: 16

(1)Der-devlet-i kemine arz-ı dâ 'î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûnu mülükâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe (2)Satılmış ma'a Fatsa kazâsına tâbi' Karahamza karyesinde vâki' es-Seyyid Mehmed Emin bin Derviş Mehmed Cami-i Şerîf vakfından almak üzere ber-vech-i hasbî hitâbet (3)ve imâmet cihetlerine mutasarrıfa olan Veli Halife ibni Mustafa bundan ''akdem vefât idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kalmış ve müteveffa-yı mezbûrun (4)sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Halil ve Ali mevcûd bulunmuş ise de bu

makûle cihet mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i mahlûleleri teşrîken tevcîhi hâiz olmayub (5)ancak ol cihetleri îfâya muktedir olan kebîr oğluna ve evlâd-ı kebîri müte‘addid bulunur ise içlerinden (6)ehliyet ve iktidârı olan oğluna ve şâyet evlâd-ı kebîri ehliyet ve iktidâra müsâvî bulunur ise ekberine tevcîh olunması husûsu bâ-irâde-i seniyye mü’essisi olan nizâm-ı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede (7)mukayyed nizâmnâmesi me’âlinden müstebân oldukdan sonra mezbûrûn Mustafa ve Halil ve Ali’den her birine kürsi-i livâ’ da imtihân olmaları teklîf olundukda (8)merkûmân Halil ve Ali cihet-i hitâbet ve imâmet-i mezkûreleri îfâya nâ-ehl olduklarını ifâde ve takrîr eyledikleri cihet-i hitâbet ve imâmet-i (9)mezkûreye ehliyet ve iktidârı sâlifü’z-zikr Karahamzalı karyesi ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu Fatsa nâhiyesi meclisinden mevrûd (10)bir kıta‘ mazbata makârrından mütefehhim ve livâ-i mezkûr irâde meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘i mu‘âllide hâlâ livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi ref‘etlü (11)Abdulkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede’l-imtihân ciheteyn-i mezkûreteyne ehliyet ve istihkâka zâhir ve nümâyan ve karye-i mezbûrenin birinci hânesinde (12)ikinci numara ile otuz iki yaşında mukayyed idüğü nahiye-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a-i bakâyâ ve asker firârisi olamadığı mensûb (13)olduğu Giresun alayının dördüncü Ünye taburu zâbıtân-ı redif meclisi taraflarından verilen ilmuhaber me’âlinden müstefâd olan işbu bâ‘isu’l-arz (14)mezbûr Mustafa Halife’ye cihet-i hitâbet ve imâmet-i mezkûreyi pederi müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden mezbûr Mustafa Halife’ye ber-vech-i hasbî şürût-ı ma‘kûde-i (15)nizâmiyesine tatbîken tevcih ve yedine bir kıta‘ berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi’l-iltimâs der-devlet-medâra arz ve i‘lâm (16)olundu. Bâkî-i emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. 22 Şevval sene 93

Varak 7-A

26.Kayıt:(7a-1) ***Bafra kazâsı, Bidirli karyesinde bulunan Hüseyin bin Hüseyin Halife’nin boşalttığı cami-i şerîfde yevmî nîm akçe ile vazîfeye Ahmed Efendi’nin bakacağına dair i‘lâm***

Numara: 17

(1)Devlet-i mekîne arz-i dâ‘î kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-i mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i (2)Samsun’a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Bidirli karyesinde vâki‘ ashâb-ı hayrâtın binâ eylediği cami-i şerîfde yevmî nîm akçe vazîfe ile (3)hitâbet cihetine bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olan Hüseyin bin Hüseyin Halife bundan ‘‘akdem bilâ-vefât idüb yeri

hâli ve (4)hidmet-i lâzımesi mu‘attal kalmakla işbu bâ‘isu’l-‘arz Ahmed Efendi ibni Mahmud râ‘îleri livâ-i mezkûr irâde meclisinde hâlâ livâ-i mezkûr evkâf (5)muhâsebecisi ref‘etlü Abdulkerim Efendi hâzır olduğu halde akd-i meclis-i şer‘-i âlîde lede’l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâka (6)inde’ş-şer‘i’l-enver zâhir ve nümâyân ve sâlifü’z-zikr Bidirli karyesi ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr irâde meclisinden (7)mevrûd mazbata me‘âlinden müstebân ve cerîde-i nüfûsda enfüsü’l-beyân Bafra kazâsı kurâsından Çalıköy karyesinin onuncu hânesinde (8)ikinci numara ile on üç yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nufûs mukayyedi efendi ile kur‘a-i bakâyâ ve asker firârisi olmadığı asâkir-i (9)redîfe-i şâhâne mülâzım-ı evvel Mustafa Ağa taraflarından vârid olan ilmuhaber tezkiresi meâlinden müstebân kılınmış ise de merkûm Ahmed (10)Efendi dâ‘îleri esnâ-yı tahrîrde dün yazıldığı bi’l-müşâhede yirmi yaşında bâliğ olduğu müstehakdan anlaşılmış olmakla bu sûrette (11)cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffa-yı mezbûr Hüseyin Halife’nin mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı mukarrere-i nizâmiyesini tatbîken merkûm (12)Ahmed Efendi dâ‘îlerine tevcîh ve yedine bir kıta‘ berât-ı şerîf-i ‘âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsını bi’l-iltimâs der-devlet-medâra (13) ‘arz ve i‘lâm olundu. Bâkî-i emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. 24 Şa‘ban sene 93

27.Kayıt:(7a-2) ***Bafra kasabası Küçükhamâm mahallesinde Latif bin Mehmed Emin’nin imamlık yaptığı Mescid-i Şerîf vakfından vefatı neticesinde yevmî nîm akçe karşılığında vazîfe yapması için oğlu Mehmed Emin Halife’ye berât-ı ‘alişân verilmesine dair i‘lâm***

Numara:18

(1)Der-i devlet-i mekîne arz-i dâ‘î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-i mülûkâneye mülhâk evkâfdan Bafra kasabasında Küçük(2)hamâm mahallesinde vâki‘ Mescid-i Şerîf vakfından almak üzere yevmî nîm akçe vazîfe ile imâmet cihetine (3) mutasarrıf olan Latif bin Mehmed Emin bundan ‘‘akdem vefât idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal (4)kalmış ve müteveffa-yı merkûmun sulbî kebîr oğlu Mehmed Emin mevcûd bulunmuş deyû makbûl imâmet ciheti mutasarrıflarından (5)vefât idenlerin cihet-i mahalleleri evlâd-ı kibârının ehliyet ve istihkâkı olduğu halde evlâdına (6)tevcîhi husûsu mü’esses olan nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi (7)me’âlinden müstebân oldukdan sonra mûmâ-ileyh Emin Efendi kürsi-î livâ’ bulunan medîne-i Samsun idâre (8)meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘-i âlîde livâ-i

mezkûr evkâf muhasebecisi ref‘etlü Abdulkerim Efendi hâzır (9)olduğu hâlde lede’l-imtihân cihet-i imâmet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâka zâhir ve nümâyân ve (10)cerîde-i nüfûsda sâlifü’z-zikr Bafra kasabasında Küçükhamam mahallesinin birinci hânesinde ikinci numara ile (11)otuz üç yaşında mukayyed idüğü ve asâkir-i şâhâne kur‘a-i bakâyâ asâkir firârisi olmadığı (12)nüfûs mukayyedi efendi tarafından vârid olan memhûr ilmuhaber me‘âlinden ve mahalle-i mezbûre ahâlisinin (13)müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden mevrûd mazbata makârrından müstebân (14)olan mezbûr Mehmed Emin Halife’ye cihet-i imâmet-i mezkûreyi babası müteveffa-yı mezbûrun mahlûlünden (15)vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı mukarrere nizâmiyesini tatbîken müstakıllen tevcîh ve yedine bir kıta‘ berât-ı şerîf-i (16) ‘âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsını bi’l-iltimâs der-devlet-medâra arz ve i‘lâm olundu. Bâkî-i emr-u (17)fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi-15 Şa‘ban sene 93

28.Kayıt(7a-3) ***Sa‘di Bey mahallesinden Ahmed bin Hüseyin’in altı buçuk batman tuzu İsmail bin Mustafa’ya satması sonucu oluşan anlaşmazlık ile ilgili i‘lâm***

Numara 19

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki,

(2)medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden ve Nogay tâ‘ifesinden Ahmed bin Hüseyin medîne-i mezbûre (2)temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde mahalle-i mezbûre ahâlisinden İsmail bin Mustafa muvâcehesinde (3)da‘vâ-yı takrîr-i kelâm idüb târih-i i‘lâmdan yedi ay mukaddem merkûm İsmail’e beher batmanı beş (4)buçuk guruş olmak üzere altmış altı buçuk batman tuz bey‘ ve teslîm idüb semen-i lede’l-hesâb (5)üç yüz altmış sekiz buçuk guruş bâliğ olub meblağ-ı mezbûr üç yüz altmış sekiz buçuk guruş (6)hâlâ bana edâ ve teslîme imtinâ‘ ider olmakla suâl olunub meblağ-ı mezbûru (7)bana edâ ve teslîme mezbûr İsmail’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da‘vâ ettikte oldahî cevabında (8)meblağ-ı mezbûr üç yüz altmış sekiz buçuk guruş cihet-i merkûmeden deyni olduğunu ikrâr (9)lâkin meblağ-ı mezbûru târih-i mezkûreden altı buçuk ay mukaddem müdde‘î-i merkûm Ahmed’e tamamen ve kâmilen (10)edâ ve teslîm eyledim deyû ba‘de’d-def‘ ve’l-inkâr dâfi‘-i mezbûr İsmail’den ber-vech-i muharrer def‘-i (11)meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda înân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb bi’t-taleb (12)merkûm Ahmed’e yemin verilmeğin mûcebince meblağ-ı mezbûr üç yüz altmış sekiz buçuk guruş (13)müdde‘i merkûm Ahmed’e edâ ve teslîme merkûm İsmail’e tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs (14)huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî-i emr-u fermân hazret-i men-lehû’l-emrindir.

(15)Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn şehr-i Şevvali'l-mükerrem li-sene selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

Varak 7-B

29.Kayıt(7b-4) ***Hacı Mehmed bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâset intikâli ile ilgili hüccet***

Numara:20

(1)Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi ahâlisinden ve emlâk kalemi künyesinden Hüseyin Efendi (2)ibni Hasan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde medîne-i mezbûre mahallâtından Yenimahalle'de sâkin (3)iken bundan 'akdem vefât eden Hacı Mehmed bin Abdullah bin Abdurrahman'ın sulbi sagîr oğlu İbrahim ve sulbiye (4)sagîre kızı Zeliha'nın babaları müteveffa-yı mezbûrdan müntakil zikr-i âtî müşterek mâl-ı mevrûselerini li-ecli'l-(5)idâne kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan eytâm müdürü işbu bâ'isü'l-vesîka İbrahim Efendi (6)ibni Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi sagîrân-ı (7)mezbûrânın müşterek mallarından bi'l-vesâye bana bir kıta' sened mantûkunca bin iki yüz guruş (8)idâne ve teslîm idüb ben dahî yedinden istidâne ve kabz ve kabûl ve umûruma sarfla (9)istimlâk idüb meblağ-ı merkûm ile semeni iş bu târih-i kitâbdan bir sene tamamına değin mü'eccel ve (10)mev'ûduna sagîrân-ı mezbûrân İbrahim ve Zeliha'nın müşterek mallarından dahî mezbûr İbrahim (11)Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki cild Ali Efendi ve Debbağzâde … bir cild Salih (12)Efendi cerîdesi semeninden dahî yüz seksen guruş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cem'ân bin üç yüz (13)seksen guruş zimmetimde sagîrân-ı mezbûr İbrahim ve Zeliha'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kaza (14)deynimdir dedikde gıbbe't-tasdîk sâlifü'l-beyân Pazar mahallesi ahâlilerinden bir bir (15)izâfetten Hasan Usta bin Hacı İsmail ve Emin Usta bin Emrullah nâm kimesneler meclis-i (16)ma'kûd-ı mezkûrede dahî mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında her bir ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (17)kelâm idüb makarr-ı medyûn-ı mezbûr Hasan Efendi'nin zimmetinde sagîrân-ı mezbûrân İbrahim ve (18) Zeliha'ya … mezkûriyetinden edâsı vâcib-i deyn olan meblağ-ı mecmû'a mezkûr bin (19)üç yüz seksen guruş tarafından bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet mutlaka-i sahîha-i şer'iye ile (20)bizler dahî müte'âkıben kefîl-i bi'l-mâle ve zâminler olub ve ahd-ı hümâ âherin zimmetine kefâleti hasebiyle (21)lâzım gelen meblağı dahî kezâlik bi'l-emr ve'l-kabûl başka başka tekeffül eyledik dediklerinde (22)gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i mâ-vaka' bi't-taleb

ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sânî min-(23)Zilkâ'deti'ş-Şerîfe li-sene selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

30.Kayıt(7b-5) ***Usta Yanko veled Sava veled Balyoski'nin verâset ilâmı***

Numara: 21

(1)Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2)Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i 'aliyye teba'sının Rum milletinden (3)olub târih-i i'lâmdan yirmi ay mukaddem fevt olan Usta Yanko veled Sava veled Balyoski verâseti zevce-i (4)metrûkesi Hrisi binti Panayota ile mezbûreden mütevellide sulbiye-i sagîre kızları Arhonri ve Desine ve Karrin ve Hrakliye (5)ve li-ebeveyn er-karındaşları kebîrân Hristo ve Nikola'ya münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmü'l-ferâizü'l-fark (6)sekiz sehimden olub sehm-i mezbûreden altı sehmi zevce-i mezbûre Hrisya'ya ve sekizer sehimden cem'an otuz (7)iki sehmi benât-ı sagîrân-ı mezbûrâna beşer sehmden cem'an on sehmi … merkûmân Hristo ve Nikola'ya isabeti (8)bi'l-ihbâr lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve müttehâz oldukdan sonra müteveffa-yı merkûmun terekesinden ber-vech-i âtî alacak (9)iddia iden sâlifü'z-zikr Sa'di Bey mahallesinde mütemekkin bulunan devlet-i teba'sından Kaçori Yani veled Yorgi (10)medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde kendi nefsinden ecl ve benât-ı sagîrân-ı mezbûrânın (12)tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-i mensûblarına anaları zevce-i mezbûre Hrisya muvâcehesinde (13)… merkûmândan merkûm Hristo hâzır olduğu halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb hâzır-ı mezbûr (14)Hristo ile karındaşı müteveffa-yı merkûm Usta Yanko'ya hayatında vefâtından beş sene mukaddem ya'ni (15)bin iki yüz seksen altı senesi Rebîulevvel'inin on beşinci günü târîhinde malımdan ve yedimden yüz on (16)sekiz aded yüzlük lira-yı Osmânî ifrâz ve teslîm eylediğimde anlar dahî yedimden ifrâz ve kabz (17)ve umûrlarına safla istimlâk idüb meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde yedlerinde ale'l-iştirâki's-sevî mülk (18)ve hakları olan enfü'z-zikr Sa'di Bey mahallesinde vâki' bir tarafdan Usta Giryako ve bir tarafdan kendi (19)menzilleri ve bir tarafdan leb-i derya ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî sekiz bâb oda ve bir bâb (20)ahura müştemil elli beş numara ile murakkam bir bâb menzillerini târih-i mezkûreden bi'l-i'tibâr bir sene tamâmına değin (21)bey'-i bi'l-vefâ tarîk üzere bana bey' ve ba'de't-tahliye teslîm eylediklerinde ben dahî tesellüm ve ba'de'l-kabûl bey'-i (22)mezkûr hakîkinde rehn hükmünde olduğuna binâen dâyinleri olan mezkûr yüz on sekiz aded yüzlük lira-yı Osmânî (23)müddet-i mezkûre

hitâmında edâ olunmayıp da fekk-i rehn mümkün olmadığı sûrette menzil-i mahdûd-ı mezkûr bi'l-müzâyede (24)tâlibine semen-i misliyle bey‘ ve kabz-ı semen ve semeninden dâyinleri olan mezkûr liraları istifâya ve fazla kalur ise kendülerine (25)teslîm ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarından beni vekâlet-i devriye-i sahîha-i şer‘iye ile (26)vekîl eylediklerinde ben dahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve yedime dahî târih-i mezkûr ile müverrah mühür ve imzâlarına (27)hâvî bir kıta‘ damgalı deyn temessüğü dahî i‘tâ etmişler idi binaenaleyh dâyinleri olan mezkûr yüz on (28)sekiz aded lira-yı Osmânîyi medyûn-ı merkûmûndan merkûm Usta Yanko edâ ve menzil-i mahdûd-ı mezkûru

Varak 8-A

(29) fekk-i rehn etmeksizin vefât etmekle şimdi menzil-i mahdûd-ı mezkûr bey‘ olunub semeninden dâyinleri olan mezkûr (30) yüz on sekiz aded lira-yı Osmânî istifâ olunması matlûbumdur dedikde hâzır-ı merkûm Hristo ber-vech-i muharrer müdde‘î-i merkûmdan (31) müdde‘âsını ** mezkûrun mazmûnunu bi't-tav‘i ve'r-rızâ ba‘de'l-ikrâr vasiye-i zevce-i mezbûre Hrisya'nın (32) ** müdde‘î merkûmdan beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mezvzû‘asını tatbîken evvelâ bâ-varaka-i (33) mestûre sâkin oldukları enfüsü'l-beyân Sa‘di Bey mahallesi imam ve muhtarı ve ihtiyâr-ı meclis a‘zâlarından (34) Hasan Efendi ibni el-Hâc Emin Efendi ve Osman Efendi ibni Ahmed ve İbrahim Ağa ibni Mehmed ve Hacı Mustafa (35) bin Ali ve Hacı Mehmed bin Memiş nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘de alenen lede't-tezkiye ‘‘adl ve makbulü'ş-şehâde idükleri (36) ihbâr olunan Hâfız Süleyman Efendi ibni ** ve Hasan Çavuş bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe (37) ber-nehc-i şer‘i ba‘de'l-isbât ** muhtelif ** mezkûr yüz on sekiz aded yüzlük lira-yı Osmânînin (38) nısfı olan elli dokuz aded lira-yı Osmânî ** merkûmun terekesinden olmak üzere edâya dahî (39) zevce-i mezbûre Hrisya'ya tenbîh ve kusur elli dokuz aded lira-yı Osmânîyi alâ-mûceb ikrâra müdde‘î-i (40) merkûm Yani'ye edâ ve teslîm merkûm Hristo iltizâm ** ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm (41) olundu. Bâkî-i emr-ü fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir. Fi'l-yevmi's-sâlis min-Zilkâ‘deti'ş-Şerîf li-sene (42) selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

31.Kayıt:(8a-1) ***Bir yerden diğer yere gidecek talebenin nısf-ı nevl ile giden şimendüfere ve gerek vapura kabûl olunmak üzere mahalleri nâib ve müftüleri taraflarından ilmuhabere i ‘tâsı münâsib olacağına dair ma‘rûz***

Numara 22,

Umûm:61 Canik Mutasarrıflığına

(1) Devletlü efendim hazretleri;

(2) Beher sene şühûr-ı selâse münâsebetiyle Dersaâdetten taşraya azîmet eden talebe-î ulûmun nısf-ı nevl ile ber'en şimendüferlere ve bahren vapurlara kabûl olunmaları (3) zımmında yedlerine müceddeden ittihâz olunan usûl ve kâ'ide vechle matbû' ilmuhaber i'tâsı mukaddemce kararlaşdırılmış olmasıyla şu usûlünün taşralarda bir mahallesine (4) mahall-i âhere veya Dersaâdete nakl eden talebe hakkında dahî icrâ olunub olunmayacağı ba'zı mahallerden istifâ kılınub ancak iş bu kâ'ide-i cedîdenin (5) taşralara icrâ olunması … olacağından taşra talebesi hakkında mu'âmele-i sâbıkanın icrâsı ya'ni bir yerden diğer yere gidecek talebenin nısf-ı (6) nevl ile giden şimendüfere ve gerek vapura kabûl olunmak üzere mahalleri nâib ve müftileri taraflarından ilmuhabere i'tâsı münâsib olacağı taraf-ı (7) vâlâ-yı meşîhat-penâhîden bâ-tezkire ifâde kılınmış ve ol vechle keyfiyete lâzım gelen vilâyet ve mutasarrıflıklara bildirilmiş olmakla oracada ber-vech-i muharrer (8) îfâ-yı mu'âmeleye himmet eylemeleri siyâkında şukka-i mahsûsa terkîm kılındı. 29 Şevval sene 293 ve 4 Teşrîn-i sâni sene 292

32.Kayıt:(8a-2) ***Mustafa bin Mahmud'un er-karındaşı Mehmed Efendi'yi vekîl tayin ederek bir bahçe alması için verdiği paranın bir kısmını ahz ve kabz etmesi sonucuna dair i'lâm***

Numara:23

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisinden Mustafa bin Mahmud medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı (3) huzûr-ı şer'imizde li-ebeveyn er-karındaşı Mehmed Efendi bin Mahmud muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i i'lâmdan (4) dört ay mukaddem saman pazarında vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb dükkân arsası âhere bey' ve kabz-ı semene ve (5) makbûzdan dâyinlerimi îfâya karındaşım merkûm Mehmed Efendi'yi tarafımdan vekîl etmiştim oldahî vekâlet-i (6) mezkûr bi'l-vekâle on bin guruşa Leblebicizâde? Mehmed Ağa'ya bey' idüb semeni olan meblağ-ı mezbûr on bin (7) guruşdan dört bin guruş kıymetli bir kıta' bahçe olub kusur altı bin guruş mezbûr Mehmed Ağa yedinden tamâmen ve (8) kâmilen ahz ve kabz idüb dört bin dört yüz guruşunu emrimle dâyinlerimi edâ ve îfâ idüb bâkî müvekkil-i (9) merkûm zimmetinde bin altıyüz guruş alacak hakkım kalmakla şimdi meblağ-ı mezbûru mezbûr Mehmed

Efendi'den (10) hâlâ taleb iderim deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr alâ-mûceb ikrâra meblağ-ı mezbûr bin altı yüz guruş (11) müdde'î-i mezbûr Mustafa Ağa'ya edâ ve teslîme mezbûr Mehmed Efendi iltizâm olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs (12) huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkî-i emr-ü fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir. Fi'l-yevmi't-tâsi' (13) ve'l-işrîn min-Şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

33.Kayıt:(8a-3) ***Başalan karyesinde vefat eden muhâcirin-i çerâkiseden Kofoziş bin Şoşi bin Başof'un sulbî sagîr oğlunun mirasını alabilmesi ile ilgili İspat-ı Rüşd Hücceti***

Numara 24

(1) Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Kemaliye nâhiyesi kurâsından Başalan karyesinde sâkin iken bundan (2) ''akdem vefât eden ısdâr-ı muhâcirin-i çerâkiseden Kofoziş bin Şoşi bin Başof'un sulbî sagîr oğlu vasîsinin? (3) büluğa tamamlı? olub büluğuna makarr ve mu'terif? ve ber-vech-i âtî reşîd olduğunu iddi'â iden Hasan nâm bâliğ ve âkil (4) medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde medîne-i mezbûre mahallâtından Mekde mahallesi ahâlisinden (5) iş bu bâ'isu'l-vesîka eytâm müdürü olub babası müteveffa-yı merkûmdan mevrûs bi'l-cümle nükûd terekesinden (6) hisse-i ırsiyem bi'l-vesâye vâzi'ü'l-yedi mütehakkık olan İbrahim Efendi ibni Mustafa mahzarında üzerine (7) da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ âkil ve bâliğ ve büluğuma reşîdim müntehim olub umûruma bi'n-nefs (8) rû'yete kâdir ve i'ânet vasîden müstagnî olmakla babam müteveffa-yı merkûmdan mevrûs nükûd terekesinden (9) ber-mûceb-i kısm hisse-î ırsiyem olan bin dokuz yüz yetmiş dört guruş yirmi parası bâ-devr-i (10) şer'i istirbâh olunub hâsıl olan nemâsı iki yüz doksan bir guruş ki cem'an iki bin iki yüz (11) yetmiş dokuz guruş yirmi beş parayı bana teslîmden imtinâ' ider olmakla su 'âl olunub ber-vech-i (12) muharrer bana teslîm mezbûr İbrahim Efendi'ye tenbîh olunmak murâdımdır deyû da'vâ ettikte oldahî cevâbında (13) fi'l-hakîka merkûm Hasan'ın ber-vech-i muharrer mûrisi babası müteveffa-yı merkûmdan mevrûs hisse-i ırsiyesinin (14) bi'l-vesâye vâzi'ü'l-yedînî ikrâr lâkin müdde'î-i mezbûrun rüşd-i müdde'âsını külliyen inkâr etmekle müdde'î-i (15) mezbûrdan ber-vech-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Başalan karyesi ahâlilerinden

Varak 8-B

(16) İsmail bin İslam ve Mustafa bin Habaş meclis-i ma'kûd-ı mezkûre hâzirân olub isrü'l-istişhâde ve fi'l-hakîka (17) iş bu müdde'î-i mezbûr Hasan hâlâ âkil ve bâliğ

ve büluğuna rüşdü müntehim olub umûrunu bi'n-nefs-i rû'yete (18) kâdir ve i'ânet-i vasîden müstagni ve biz bu husûsa ve bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ideriz (19) deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-… edâ-yı şehâdet-i şer'iye ettiklerinde şâhidân-ı merkûmân (20) evvela bâ-varaka-i mestûre Mehmed bin İslam ve Hacı Ali bin Süleyman ve Ahmed bin Hâfız ve Zekeriya bin Takoş nâm kimesnelerden (21) sırran ve ba'de alenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde olmalarıyla mûcebince ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ-vaka' bi't-taleb (22) ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-Şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

34.Kayıt:(8b-4) ***Lokmanoğlu Mustafa bin Lokman'ın Kadamot karyesinde vâki' Kulan tarlası ile alâkası kalmayub mezbûr Ahmed Ağa'nın dâhil-i havzâ-i tasarrufumda olduğundan Ahmed Ağa'nın üzerine kayd edilmesine dair i'lâm***

Numara 25

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Kadamot karyesi ahâlisinden Odabaşıoğlu Halil bin Ahmed tarafından (3) zikr-i âtî ferâg me'mûru huzûrunda takrîre vekîl olduğu her biri sâkin oldukları sâlifü'z-zikr Kadamot karyesi (4) muhtâr ve ihtiyâr meclis a'zâlarından Ofluoğlu Ali bin Osman, Veli Mustafa oğlu Ahmed bin Mustafa ve Tiryaki(5)oğlu Mustafa bin Hüseyin ve Himmetoğlu Mehmed bin Salih nâm müzekkîlerden sırran ve ba'de alenen lede't-tezkiye ''adl ve (6) makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Himmetoğlu Hacı Mehmed bin Salih ve Tiryakioğlu Mustafa bin (7) Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl ve sâbitü'l-vekâlesi karye-i mezbûre ahâlisinden Lokmanoğlu Mustafa (8) bin Lokman medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde sâlifü'l-beyân Kadamot karyesi ahâlisinden (9) Konaşoğlu Ahmed Ağa ibni İbrahim muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (10) müvekkilem … yedinde bâ-tapu müstakıllen mutasarrıf olduğu enifü'l-beyân Kadamot karyesinde vâki' (11) Kulan tarla demekle ma'rûf bir tarafdan Vehbioğlu Yusuf tarlası ve bir tarafdan Fevcioğlu Ahmed (12) tarlası ve Uzunoğlu Ali tarlası ve bir tarafdan Yusuf tarlaları ile mahdûd bir kıt'a tarlayı (13) bin guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukâbelesinde merkûm Ahmed Ağa'ya bi'l-vekâle ferâg ve tefvîz (14) eylediğimde oldahî ber-vech-i muharrer teferru' ve tefevvüz ve kabûl ettikten sonra tarla-yı mahdûd-ı mezkûre müvekkilem (15) mezbûrun alâka ve medhâli kalmayub mezbûr Ahmed Ağa'nın dâhil-i havzâ-i tasarrufu olmuştur dedikde (16) gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i tarla-yı mahdûd-ı mezkûru merkûm Mustafa'nın bi'l-vekâle

ferâgından merkûm (17) Ahmed Ağa'nın üzerine kayd ve yedine lâzım gelen bir kıta' matbû' ilmuhaberinin i'tâsı husûsunun (18) defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. (19) Bâkî-i emr-u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir. Fi'l-yevmi'r-râbi' min-Zilkâ'deti'ş-Şerîf li-sene (20) selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

35.Kayıt:(8b-5) ***Yovan veled Liyor'un saatçi dükkânın satışındaki hissesini alması için Sava Rumi Efendi'yi vekîl tayin etmesine dair hüccet***

Numara 26

(1) Fi'l-ecl Niğde sancağına tâbi' Çamardı kazâsı kurâsından Dineği karyesi mütemekkinlerinden ve teb'a-i (2) devlet-i 'aliyyenin Rum milletinden olub kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde (3) li-ecli'n-neccâre mütemekkin Yovan veled Liyor medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (4) kelâm idüb Mahmiye-i İstanbul'da ve Hân Gümrügü civârında vâki' bir tarafdan Mosfo ve bir tarafdan İsper ve bir tarafdan (5) Kemahlı Hüseyin magazaları ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb limoncu magazası derûnunda mevcûd (6) beyne'l-esnâf kedif ta'bîr olunur âlât lâzıme-i ma'lûmede işbu yedimde olub ibrâz eylediğim bir kıta' (7) hüccet-i şer'iye mûcebince yüz yirmi akçe i'tibâriyle ırsen mâliki olduğum yirmi akçe iki buçuk bedel-i hisse-î (8) şâyi'am ile sâlifü'z-zikr Mahmiye-i İstanbul'da Hutbe Kapısı'nda vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd (9) ve'l-müştemilât doksan iki numara ile murakkam bir bâb Saatçi dükkânında olan yüz yirmi sehm i'tibâriyle (10) kırk sehm hisse-i şâyi'amı ma'an mahallinde tâlibi zuhûrunda semen-i misliyle bey' ve kabz-ı semenine ve dekâkîn-i mahdûdeyn-i (11) mezkûreynin müste'cirlerinden terâkim eden îcâr-ı ma'lûmelerini taleb ve da'vâya ve makbûzâtını bana irsâl (12) ve isâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîhe-i (13) şer'iyye ile tarafımdan hâlâ Mahmiye-i İstanbulda mütemekkin devlet-i 'aliyyenin millet-i merkûmesinden Sava (14) Rumi Efendi'yi kabûlüne mevkûfa vekîl ve nâib-i … nasb ve ta'yîn eyledim dedikde mâ-vaka' (15) bi't-taleb ketb olundu. Fi-28 Şevval sene 93

36.Kayıt:(8b-6) ***Şasisne binti Mahmud'un mülkü olan siyah sığır-ı eşi Ahmed Fuzûli'nin habersiz Ahmed Efendi'ye satması neticesinde Ahmed Efendi'nin mu'ârazadan men' olduğuna dair i'lâm***

Numara 27

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) Kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Çorak karyesi sâkinlerinden ve zât-ı ta‘rîf-i şer‘i ile (3) mu‘arref Şasine binti Mahmud nâm Hatûn medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre (4) mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Balaclızâde Ahmed Efendi ibni Ali Efendi muvâcehesinde üzerine (5) da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb iş bu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan siyah ve tahmînen beş yaşında ve boynuzları (6) kesik olan bir re‘s sığır ineği me‘a tenbîh? ırsen yedimde mülküm iken inek-i mevsûf-i mezkûru zevcim (7)gâib-i ani’l-beled Ahmed Fuzûli mezbûr Ahmed Efendi’ye ma‘lûmâtım olmaksızın bey‘ etmekle

Varak 9-A

(8)ol-vecihle sığır-ı mevkûf-ı mezkûre mezbûre Ahmed Efendi muğayyîr? sarf ve vâzi‘u’l-yed ider olmakla sırran olunub (9) kifâyet ve bana redd ve teslîm mezbûr Ahmed Efendi tenbîh olunmak murâdımdır deyû da‘vâ ettikde (10) oldahî cevâbında sığır-ı mevsûf-i mezkûre el-yevm vâzi‘u’l-yedînî ikrâr lâkin sığır-ı mevsûf-i mezkûru (11) müdde‘iye-i mezbûre Şasine hâzıre olduğu halde ve kendisinin dahî zâtı müntehim bulunduğu zevci-i merkûm (12) Salih’den beş yüz elli guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ etme mülküm olmakla bi-hakk (13) vâzi‘u’l-yed iderim dedikde müdde‘iye-i mezbûrenin inkârına mukârîn mûmâ-ileyh Ahmed Efendi’den (14) ber-vech-i muharrer def‘-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû‘asını (15) tatbîken sâlifü’z-zikr Çorak karyesi muhtar ve ihtiyâr meclisi a‘zâlarından imam Ali Efendi (16) ibni Mehmed ve Mustafa bin Cafir Halil ve Küçük Osman bin İbrahim nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘de alenen (17) lede’t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü’ş-şehâde ettikleri ihbâr olunan Salih Kethüdâoğlu Osman (18) bin Salih ve Çömez Osman bin İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i isbât (19) etmek mûcebince müdde‘iye-i mezbûre Şasine ber-vech-i muharrer da‘vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Ahmed (20) Efendi bi-vech-i şer‘i mu‘ârazadan men‘ olduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm (21) olundu. Fî-11 Ramazan sene 93

37.Kayıt:(9a-1) ***Hançerli mahallesi ahâlisinden Şa‘ban bin Halil’in Esma binti Abdullah’ın kızkardeşi Hatûncuk ile nişanının bozulması neticesinde Esma Hatûn’a verdiği 300 guruşu talep etmesine dair i‘lâm***

Numara 28

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Şa‘ban bin Halil medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde (3) medîne-i mezbûre mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi sâkinlerinden ve zât-ı ta‘rîf-i şer‘i ile mu‘arrefe Esma binti Abdullah (4) nâm Hatûn muvâcehesinde da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i i‘lâmdan üç ay mukaddem mezbûre Esma Hatûn (5) li-ebeveyn kız karındaşı gâibeti ani’l-meclis Hatûncuk nâm Hatûnu tezevvüce tâlib olduğumdan mezbûre Esma Hatûn dahî (6) mezbûre bana tezvîc ve add idüb ben dahî nişân nâmıyla mezbûre Esma Hatûn’a üç yüz guruş teslîm itmiştim (7) şimdi tarafeyn tezevvücden fâriğ olmamızla binaenaleyh meblağ-ı mezbûr üç yüz guruş hâlâ mezbûre Esma Hatûn (8) zimmetinde kalmakla şimdi meblağ-ı mezbûru bana edâ ve teslîme mezbûre Esma Hatûn’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyû (9) ba‘de’d-da‘vâ ve’l-ikrâr alâ-mûceb ikrâra meblağ-ı mezbûr üç yüz guruşu müdde‘î-i merkûm Şa‘ban’a edâ ve teslîm (10) mezbûre Esma Hatûn’a iltizâm olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî-i emr-u fermân (11) hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’s-sâmin min-Zilkâ‘deti’ş-Şerîf li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

38.Kayıt:(9a-2) ***Pazar mahallesi civârında vâki‘ Hutbeddin Kuddise vakf-ı şerîflerinde inşâ olunan câmi‘-i şerîfde hitâbet cihetine mutasarrıf olan Mehmed ibni Mehmed Halife, sekiz saat mesâfede ikâmet ettiğinden hüsn-i rızâ ile Ahmed Efendi’ye tevcih yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân verilmesine dair i‘lâm***

Numara:29

(1) Der-devlet-i mekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkafdan Canik sancağında (2) kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi civârında vâki‘ Hutbeddin Kuddise sırrehu’l-âlînin (3) vakf-ı şerîfleri hâsılât-ı mevcûdesinden binâ ve inşâ olunan câmi‘-i şerîfde ber-vech-i hasbî hitâbet (4) cihetine el-yevm mutasarrıf olan Mehmed ibni Mehmed Halife medîne-i mezbûre idâre meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘-i (5) mu‘âllîde livâ-i mezkûr evkâf muhasebecisi ref‘etlü Abdulkerim Efendi ile asâkir-i redîf alây (6) kâtibi fütüvvetlü Süleyman Efendi hâzirân olduğu hâlde ben medîne-i mezbûreye muzâfe ve sekiz saat mesâfede (7) bulunan Çarşamba nâhiyesinde sâkin bulunduğumdan cihet-i hitâbet-i mezkûreyi bi’n-nefs edâ ve îfâ edemediğim (8) cihetle ber-vech-i muharrer cihet-i hitâbet-i mezkûreyi hüsn-i rızâ ve tayyib-i ihtiyârım ve ferâg-ı kat‘-i mu‘teber saylem? (9) sâlifü’z-zikr Pazar mahallesi ahâlisinden ve cerîde-i nüfûsda mahalle-i mezbûrenin sekizinci hânesinde üçüncü (10) numara ile yirmi altı yaşında mukayyed

idügü medîne-i mezbûre nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a-i bakâyâ ve (11) asker firârisi olamadığı asâkir-i redif-i şâhâne alây kâtibi mûmâ-ileyh Süleyman Efendi taraflarından (12) vârid olan memhûr ilmuhaber tezkeresi me’âlinden ve cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı (13) ve dahî meclis-i mezkûrede vukû‘ bulan imtihânından zâhir ve nümâyân ve mahalle-i mezbûre ahâlisinin dahî müntehab (14) ve muhtârları olduğu ihbârlarıyla mütehakkık olan işbu ma‘kûde iş bu bâ‘isu’l-arz Çelebioğlu (15) Ahmed Efendi ibni Hacı Hasan dâ‘îlerine meccânen ferâg ve tasdîr ve atîk berâtını yedine teslîm eylediğimde (16) oldahî teferruğ ve kabûl idüb ve bu vechle cihet-i mezkûrede benim aslâ ve kat‘â alaka ve müdâhalem (17) kalmamıştır dedikde ba‘de’t-tasdîk cihet-i hitâbet-i mezkûreyi ber-vech-i hasbî meşrûta mukarrere-i nizâmiyesine (18) tatbîken fârig-i mezbûr Mehmed Halife’nin kasr-ı yedinden mezbûr Ahmed Efendi dâ‘îleri uhdesinde tevcih ve (19) yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak bâbında devlet-medâra arz (20) ve i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’s-sâlis aşere min (21) Zilkâ‘deti’ş-Şerîfe li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

Varak 9-B

39.Kayıt:(9b-3*)Ziya Efendi’nin zevce-i menkûhesi Melisa Hanım’ın dükkânlarını satması ve sonra tahliyesi için Dimitraki Ağa veled Kostanti’yi vekîl tayin etmesine dair hüccet*

Numara 30

(1) Husûs-ı âti’l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için savb-ı şer‘-i enverden me’zûnen irsâl olunan Kâtib (2) Mahmud Naim Efendi ibni el-Hâcc Ahmed Râşit kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi (3) ahâlisinden Hasan Kethüdazâde Yusuf Efendi’nin sâkin olduğu menziline varıp zeyl-i vesîkada (4) muharreru’l-esâmi-i müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî ettikte mûmâ-ileyh Ziya Efendi’nin (5) hâlâ zevce-i menkûhesi olub zikr-i âtî dekâkîn ırsen mâlikesi olduğu ve el-yevm âher mahalle rehn (6) olmadığı ve kıymet-i sahîhesi dört yüz elli lirâ idüğü mahalle-i mezbûre imam ve muhtarı tarafından (7) vârid olan memhûr ilmuhaber me’âlinden müstebân ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru’l-esâmi-i müslimîn-i (8) mezkûreyn ta‘rifiyle mu‘arrefe olan Melisa Hanım ibneti Abdullah Paşa meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrede medîne-i (9) mezbûre mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ‘aliyye teba‘sının Rum milletinden (10) Çinikoğlu demekle bilinir Dimitraki Ağa veled Kostanti mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm

idüb merkûm Dimitraki (11) Ağa bana malından ve yedinden dört yüz aded lira-yı Osmânî ifrâz ve teslîm eylediğinde ben dahî yedinden (12) ifrâz ve umûruma sarfla istimlâk idüb medîne-i mezbûrenin Subaşı nâm mahalde vâki‘ (13) bir tarafdan Kale duvarı arkası ve bir tarafdan Çilingir Hacı Recep ve bir tarafdan gazar? dükkânları ve bir tarafdan (14) tarîk-i âmm ile mahdûd yek diğerine mülâhık dört bâb benim kargîr dükkân ile mahal-i mezkûrede (15) vâki‘ bir tarafdan Numan Ağazâde ve bir tarafdan merkûm gazar? dükkânları ve bir tarafdan tarîk-i âmm (16) ile mahdûd bir bâb benim kargîr dükkân ki cem‘an beş bâb dekâkîn mahdûdeyn-i mezkûreyni deynim olan (17) mezkûr dört yüz aded lira-yı Osmânî mukâbelesinde târih-i kitâbdan iki sene tamamına değin bey‘-i (18) bi’l-vefâ tarîki üzere bey‘ ve ba‘de’t-tahliye teslîm eylediğimde oldahî tesellüm ve kabûl eyledi dedikde (19) gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i mûmâ-ileyh Melisa Hanım yine meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrede merkûm Dimitraki (20) Ağa mahzarında bi’t-tav‘ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bey‘-i mezkûr hakîkatte rehn hükmünde olmakla (21) deynim olan mezkûr dört yüz aded lira-yı Osmânî müddet-i merkûm hitâmında edâ olunmayub da fekk-i rehn (22) mümkün olmaz ise dekâkîn-i mahdûdeyn-i mezkûreyn bi’l-müzâyede semen-i misliyle bey‘ ve kabz-ı semeni makbûzundan (23) deyn-i mezkûrumu îfâya ve fazla kalur ise bana i‘tâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu (24) umûrun küllîsine küllihâ azlinin? kânet vekîl-i mazmûnu üzere azl ve et-ta‘arrüdden mâsûne (25) sulb-i ahd-ı rehinde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şer‘iyye ile merkûm Dimitraki Ağa’yı (26) vekîl ve sâbit-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim dedikde oldahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve (27) hıdemât-ı lâzımesini kemâ-yenbagi edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eylediğini tâlib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb (28) ve tahrîr ve ma‘an mürsel ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘e gelip alâ-vukû‘a inhâ ve tefhîm (29) etmeliğini mâ-vakı‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmi’l-hâmis min-Zilkâ‘deti’ş-şerîf li-sene (30) selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

40.Kayıt:(9b-4) ***Kamer Hanım ibneti Abdullah, iki yüz elli zirâ‘ arsada olan yarı hissesini Ekmekçi Yorgi veled Yorgi Banco’ya satmasına dair i‘lâm***

Numara 31

(1) medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi sâkinlerinden Kamer Hanım ibneti Abdullah tarafından zikr-i âtî bey‘ (2) me’mûru huzûrunda takrîre vekîl olduğu ve zât-ı mezbûreyi bi’l-ma‘rifeti’ş-şer‘iyye ârifân her biri (3) evvelâ Mehmed Ağa ibni Salih ve Hasan Ağa ibni Ali ve Hasan Efendi Efendi el-Hâc Emin Efendi ve Hâfız Aşuki (4) Efendi ibni Mustafa nâm müzekkîlerden sırran ve alenen lede’l-

müzekkîye ‘‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri (5) ihbâr olunan mahalle-i mezbûre ahâlisinden Hacı Müezzinoğlu Hasan Efendi ibni Hacı Hüseyin ve Kavaklı(6) oğlu Odacı Ahmed bin Abdullah ve Dellal Mustafa bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût (7) vekâletine hükm-i şer‘-i lâhık olan sâlifü’z-zikr Sa‘di Bey mahallesinde müste’ciren sâkin Tokâdî (8) İbrahim Ağa ibni Yusuf medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde fi’l-asl Yanyalı (9) olub medîne-i Samsun’da li-ecli’t-tüccâre mütemekkin devlet-i ‘aliyye teba‘sının Rum milletinde Ekmekçi Yorgi (10) veled Yorgi Banco nâm kimesne muvâcehesinde bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem (11) mezbûre Kamer Hanım’ın sâlifü’z-zikr Sa‘di Bey mahallesinde Fesle civârında vâki‘ bir tarafdan (12) Frankoli ve bir tarafdan Haçi Libor Ağa tarlaları ve bir tarafdan arsa-i hâliye ve bir tarafdan tarîk-i (13) ‘âmm ile mahdûd ve bi-hesâb-ı terbî‘an iki yüz elli zirâ‘ arsada olan nısf hisse-i şâyi‘amı (14) dörtyüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukâbelesinde merkûm Yorgi’ye bi’l-vekâle bey‘ ve temlîk ve (15) teslîm eyledikde oldahî ber-vech-i muharrer iştira ve temlik ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni (16) olan meblağ-ı mezbûr dört yüz guruş merkûm Yorgi yedinden müvekkilem mezbûrenin aslâ ve (17) kat‘a alâka ve medhâli kalmamıştır dedikde makarr vekîl-i mezbûr İbrahim Ağa’nın cemî‘-i takrîr-i

Varak 10-A

(18) meşrûhu merkûm Yorgi bi’l-muvâcehe ve bâ‘is-i fîhima tasdîk etmeğin mûcebiyle arsa-i mahdûd-ı mezkûrun (19) nısf hisse-i şâyi‘asını vekîl-i merkûmun takrîriyle merkûm Yorgi üzerine kayd ve yedine lâzım (20) gelen bir kıt‘a matbû‘ ilmuhaberinin a‘zâsı husûsunun defter-i hâkânî me’mûrluğuna (21) emr ve hâvâle buyrulması iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân (22) hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’s-sâmin aşere min-Zilkâ‘deti’ş-Şerîfe li-sene selâse (23) ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

41.Kayıt:(10a-1) ***Halim Kadızâde Ahmed Efendi ibni Hilmi Efendi’nin akli dengesinin yerinde olmadığından emlak ve mallarını Süleyman Sıdkı Efendi’yi karındaşı mecnûn-ı mezbûr Ahmed Efendi üzerine vasî tayin edilmesine dair hüccet***

Numara:32

(1) Kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Halim Kadızâde Ahmed Efendi ibni el-mezbûr Hilmi Efendi nâm kimesneye bundan (2) ‘‘akdem kuyût-ı ârıza olmuş idi müddet-i medîde meslûbu’l-‘akl

olub hâlâ ikâmet bulunmadığından yedinde mâlik olduğu emlâk ve emvâl (3) ve eşyasını hıfz ve hırâset ve umûr-ı lâzımesini rû'yet içün kıbel-i şer'den ber-vech-i nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğundan (4) hükm-i muvakki'-i sadr-ı kitâb tûbâlehu ve hüsneme'âb efendi hazretleri işbu bâ'isü'l-kitâb mecnûn-ı mezbûrun li-ebeveyn er-karındaşı olub (5) emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechle umûr-ı vesâyeti rû'yete kâdir idügü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi-i (6) müslimînin haberleriyle zâhir ve mukarrer olan Süleyman Sıdkı Efendi'yi karındaşı mecnûn-ı mezbûr Ahmed Efendi üzerine bi-inâyetallahi te'âlâ (7) ifâkat gelinceye değin ber-vech-i muharrer emvâl ve eşyasını hıfz ve umûr-ı lâzımesine rû'yetine dahî nasb ve ta'yîn buyurduk da oldahî (8) vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmegin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu. 23 Şevval sene 93

42.Kayıt:(10a-2) ***Ali Beyoğlu Hacı Ahmed bin Halil'in evinin önünde otlarken kaybolan kısrağını Markon veled Akob'un elinde bulunmasına dair i'lâm***

Numara:33

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından Namazlı karyesi ahâlisinden Ali Bey(3) oğlu Hacı Ahmed bin Halil medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-u huzûr-ı şer'imizde Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe (4) Merzifon kazâsı mahallâtından Hoca Süleyman mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i 'aliyye teb'asının Ermeni milletinden Markon veled Akob (5) muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb iş bu meclis-i şer'de mu'âyene olunan tori bârgir üç ayakları (6) meskûk ve arnı akıtmalı sakar ve … on yaşında olan tori bârgir mülküm olan tori kısragımdan dogma mülküm iken (7) târih-i i'lâmdan yedi ay mukaddem sâlifü'z-zikr Namazlı karyesinde vâki' menzilim karşısında havride ra'î olunur iken (8) zâyi' olmakla şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru merkûm Markon yedinde bulunmakla bi'l-istihkâk hâlâ tâleb iderim deyû (9) da'vâ ettikte merkûm Markon cevâbında bârgir-i mevsûf-i mezkûre el-yevm vazi'u'l-yedînî ikrâr lâkin bârgir-i mevsûf-i (10) mezkûru târih-i i'lâmdan üç buçuk ay mukaddem sâlifü'z-zikr Merzifon kazâsı kurâsından Belvar karyesi ahâlisinden gâib-i (11) ani'l-meclis Salih bin Abdullah nâm kimesneden beş yüz guruş kıymetlü bir re's kır esb ile üç yüz elli guruş semen-i medfû' (12) mukâbelesinde bi-tarîki'l-makâbiz? iştirâ itmemeğim olmakla ol-vechle bi-hakk vaz'-i yed iderim deyû ahd-i hümâ âherin ber-minvâl-i muharrer (13) müdde'âlarını ba'de'l-inkâr husûs-ı mezkûrede şer'an netâc-

ı beyyinesi ûlâ olduğuna binâen müdde‘î-i merkûm Hacı Ahmed’in ber-vech-i muharrer (14) müdde‘âsına her biri sâlifü’z-zikr Çarşamba kazâsı mahallâtından Orta mahalle ahâlisinden Sofuzâde Ahmed Efendi ibni el-Hâc Hüseyin (15) Efendi ve yine Namazlı karyesi ahâlisinden Abdulkerimoğlu İbrahim ibni Ahmed ve Ali Beyoğlu Ahmed bin Recep ve Tügsüzoğlu (16) Ahmed bin Hasan ve Sagîr Hacıoğlu Şakir bin Ahmed nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü’ş(17) -şehâde ittükleri ihbâr olunan mârrü’l-beyân Namazlı karyesi ahâlisinden Hasan Köleoğlu Mustafa bin Mehmed ve Recep (18) bin Ali ve Hasan Kadıoğlu Mehmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm (19) mûcebiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûrdan kifâyet merkûm Hacı Ahmed’e teslîm merkûm Markon’a tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs (20) huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ‘aşere min-şehr-i Zilkâ‘deti’ş(21)-Şerîfe li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

43.Kayıt:(10a-3) ***Olbas karyesinden Mustafa bin Ahmed’in Laz Osman bin Hasan’dan çalıştığı ücretin bir kısmını alamayıp dava ettiğine dair i’lam***

Numara 34

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) medîne-i Samsun kurâsından Olbas karyesi ahâlisinden Mustafa bin Ahmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde (3) fi’l-asl Hemşinli olub sâlifü’z-zikr Olbas karyesinde li-ecli’t-ticâre sâkin Laz Osman bin Hasan (4) muvâcehesinde da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i i‘lâmdan iki ay mikdâr beher batmanını otuz guruş (5) olmak üzere yirmi dokuz batman dört kayd-ı dühân bi’t-teslîm ve esmânı bi’l-hesâb sekiz yüz doksan guruş bâlig (6) olmuş idi binâenaleyh meblağ-ı mezbûr sekiz yüz doksan guruşla beher yevmiyem beşer guruş ücret (7) kavliyle beş gün umûrunda çalışıp ücret-i mezkûreden zimmetinde mütehattime‘? yirmi beş ve yine ücret kavliyle kırk sekiz ip dühânını dizip ücret-i maktû‘am olan on iki guruşken ciheteyn-i (8) mezkûreteynden dokuz yüz yirmi yedi guruş merkûm Laz Osman zimmetinde alacak hakkım olub (9) benim dahî merkûm Osman’a dühân semeninden yedi yüz yetmiş guruş deynim olub meblağ-ı mezbûru alacağım (10) olan mezkûr dokuz yüz yirmi yedi guruş mahsûb olunub küsur yüz elli yedi guruş (11) hâlâ zimmetinde alacak hakkım olmakla meblağ-ı bâki-i mezbûru merkûm Osman’dan hâlâ talep iderim deyû (12) da‘vâ ettikte merkûm Osman cevâbında mezkûr yirmi dokuz batman dühân

aldığını ikrâr mâ‘adâ (13) müdde‘âsını külliyen inkâr itmekle müdde‘î-i merkûm Mustafa ber-vech-i muharrer müdde‘âsına ityân-ı beyyine lisân-ı izhâr ‘acz ile (14) bi’t-taleb mezbûr Laz Osman’a ba‘de’t-tahlîki’ş-şer‘i mûcebiyle müdde‘î-i merkûm Mustafa meblağ-ı bâkiu’l-mezbûr yüz elli (15) yedi guruş mutâlebesiyle mezbûr Osman bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs (16) huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî-i emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi-21 Zilkâ‘de sene 93

Varak 10-B

44.Kayıt:(10b-4) ***Niksar kazâsında Keşfi Cami-i Şerîf’in yakınında Medrese-i Cedîd’de müderrislik yapan Süleyman Halife’nin vefatı üzerine yerine büyük oğlu Hüseyin’in seçilmesine dair i‘lâm***

Numara 35

(1) Der-devlet-i mekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülükâneye mülhâk evkâfdan kürsi-i livâ’ bulunan (2) medîne-i Samsun’a muzâfe Niksar kazâsında vâki‘ Keşfi Cami-i Şerîfin kurbunda Medrese-i Cedîd vakfından olmak üzere (3) müderrislik cihetine bâ-berât-ı şerîf-i âlişân mutasarrıf olan Süleyman Halife bundan ‘‘akdem vefât idüb (4) yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kalmış ve müteveffa-yı mûmâ-ileyhin sulbî kebîr oğlu Hüseyin mevcûd bulunmuş (5) ve bu makûle cihet mutasarrıflarından vefât idenler cihet-i mahalleleri evlâd-ı küberâ olubda ehliyet ve iktidârı (6) olduğu sûrette evlâdiyet olmadığı hâlde icâbetden ehliyet ve iktidârı olan zâta tevcîhi husûsu (7) müesses olan nizâmiyesine iktizâsından bulunduğu sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi me’âlinden müstebân (8) oldukdan sonra mûmâ-ileyh Hüseyin Halife livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde livâ-i mezkûr (9) evkâf muhasebecisi ref‘etlü Abdulkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede’l-imtihân tekmîl-i tahsîl-i ulûm eylemiş (10) me’zûn ulemâdan olduğu ve cerîde-i nüfûsda sâlifü’z-zikr Niksar mahallâtından Kazgancı mahallesinin yirmi (11) sekizinci hânesinde birinci numara ile kırk yedi yaşında mukayyed olduğu kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi (12) ile kur‘a-i bakaya ve asker firârisi olmadığı asâkir-i redîf-i şâhâne yüzbaşı fütüvvetlü Mehmed Nazif Efendi (13) tarafından vârid olan memhûr ilmuhaber tezkeresi makârrından müstefâd ve kazâ-i mezkûr ahâlisinin (14) müntehab ve muhtarları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden vârid olan mazbata me’âlinden mütefehhim (15) olmakla bu sûrette cihet-i tedrîs-i mezkûru babası müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin mahlûlünden ber-vech-i hasbî (16) mûmâ-ileyh Hüseyin Halife’ye şürût-ı mukarrere nizâmiyesine tatbîken tevcîh ve yedine bir kıta‘ berât-ı şerîf-i (17) âlişân

sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsını der-devlet-medâra arz ve i‘lâm olundu. Bâkî (18) emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’s-sâlis ‘aşere min-Şevvali’l-mükerrem (19) li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

45.Kayıt:(10b-5*) İsmail bin Hacef ‘in, vefat eden el-Hâc Ali Bey’in oğlu Ömer Bey’e itâ‘at ve ifnâda tâbî olduğuna dair i‘lâm*

Numara:36

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) Kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Çiçekli karyesinde meskûn muhâcirîn-i çerâkiseden Ömer Bey ibni el-Hâc Ali Bey medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı (3) huzûr-ı şer‘imizde rakk-ı münkâd olduğu makarr ve müteferrik olan İsmail bin Hacef muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb merkûm İsmail (4) bundan ‘‘akdem vefât eden babam el-Hâc Ali Bey hayâtında rakk-ı münkâde ‘abd-ı memlûkem olub ba‘de vefât terekesi ba‘de’t-tefrîk gulâm-ı mezbûr İsmail (5) benim hisseme isâbet idüb olvechle ‘abd-ı memlûkem iken şimdi bana itâ‘at ve ittikâd etmekle suâl olunub ber-vech-i muharrer bana itâ‘at (6) ve ittikâd merkûm İsmail kıbel-i şer‘den tenbîh olunması murâdımdır deyû da‘vâ ettikte oldahî cevâbında mezbûr Ömer Bey’in ber-vech-i muharrer ‘abd-ı (7) memlûku olduğunu makarr ve mu‘arref olmagın mûcebiyle ** mezbûr Ömer Bey’e itâ‘at ve infâda mezbûr İsmail’e iltizâm (8) olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. 19 Zilkâ‘de sene 92

46.Kayıt:(10b-6) *Niksar kasabasında Cami-i Kebîr’de imamlık yapan Mustafa Halife’nin vefatı üzerine yerine büyük oğlu Abdulhalim’in seçilmesine dair i‘lâm*

Numara 37

(1) Der-devlet-i mekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Niksar kasabasında (2)vâki‘ Câmi-i Kebîr vakfından almak üzere ber-vech-i hasbî hitâbet cihetine mutasarrıf olan Mustafa Halife vefât idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi (3)mu‘attal kalmış ve müteveffa-yı merkûmun sulbî kebîr oğlu Abdulhalim mevcûd bulunmuş ve bu makûle ciheti mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i mahlûleleri (4)evlâd-ı kibârı olubda ehliyet ve iktidârı olduğu sûrette evlâd-ı kibârına ve evlâdı nâ-ehl olduğu hâlde ecânibden ehliyetlü bir zâta tevcîhi (5)husûsu mü’esses-i nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi me’âlinden müstefâd oldukdan sonra merkûm Abdulhalim Halife livâ-i mezkûr (6)idâre meclisinde ma‘kûd-ı

huzûr-ı şer‘imizde livâ-i mezkûr evkâf muhasebecisi ref‘etlü Abdulkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede’l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûreye (7)ehliyet ve istihkâka zâhir ve nümâyan ve cerîde-i nüfûsda sâlifü’z-zikr Niksar mahallâtından Bengiler mahallesinin dördüncü hânesinde ikinci numara ile on sekiz (8)yaşında mukayyed olduğu kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a-i bakâyâ asker firârisi olmadığı asâkir-i redîfe-i şâhâneye mülâzım-ı evveli fütüvvetlü (9)Mehmed Nazif Efendi taraflarından vârid olan memhûr ilmuhaber me’âlinden müstebân vakf-ı mezkûr ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr (10)idâre meclisinde vârid olan mazbata me’âlinden münfehim olan mezbûr Abdulhalim Halife’ye cihet-i hitâbet-i mezkûreyi babası müteveffa-yı merkûm Mustafa Halife’nin mahlûlünden ber-vech-i hasbî şürût-ı mukarrere-i nizâmiyesini tatbîken müs(11)takıllen tevcîh ve yedine bir kıta‘ berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân (12)buyrulmak ricâsını bi’l-iltimâs der-devlet-medâra arz ve i‘lâm olundu. Bâkî-i emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. 20 Zilkâ‘de sene 93

47.Kayıt:(10b-7) ***(bu kaydın üzerine “battal” yani iptal ibaresi çizilmiş olub belgenin diğer pozu olmadığından diğer kısmı çevrilememiştir.)***

Numara 38

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) Zikr-i âtî husûsu mahallinde istimâ‘ fasl u hasma muhtâc olduğuna binâen husûs-ı âti’l-beyânın mahallinde fasl-u hasmı için savb-ı şer‘i enverden me’zûnen bi’l-hükm irsâl olunan ser-kâtib-i (3) mahkeme Mehmed Azmi Efendi ibni el-Hâc Ahmed Raşid Efendi Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Karabercin karyesinde münâza‘-i kayd olan mahalle varıp (4) bi’l-mu‘ayyen rû’yete me’mûr olan livâ-i mezkûr defter-i hâkânî me’mûru fütüvvetlü Hakkı Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘iyesi defter-i hâkânî kalemi künyesinden İsmail Efendi ibni el-Hâc Ali Ağa (5) ve meclis-i temyîz mümeyyizâtından Andonik Ağa ve sâir cerîde-i şer‘iyede mazbûtu’l-esâmi-î kesân huzûrlarında akd-ı meclis-i şer‘i âlî ettikte zikr-i âtî tarlaya (6) ale’l-iştirâkü’s-sevî vazi‘u’l-yedi mütehakkık olan medîne-i mezbûre kurâsından Sinmetaş karyesi mütemekkinlerinden ve her biri teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin Rum milletinden Kazancı(7)oğulları demekle meşhûr Papasi Todori ve Panayot ve Bandili veled Kostanti ve şahs-ı ta‘rîf-i şer‘i ile mu‘arref li-ebeveyn kız karındaşları Varvara taraflarından zikr-i âtî (8) husûsda vekîl-i müseccel-i şer‘ileri ve diğer li-ebeveyn kız karındaşları Rasniye tarafından kezâlik zikr-i câ’î husûsda vekîl olduğu ve şahs-ı mezbûreyi bi’l-mu‘arrefeti’ş-şer‘iye ârifân (9) her biri evvelâ bâ-varaka-i mestûre

sâlifü'z-zikr Sinmetaş karyesi mütemekkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyenin millet-i merkûmesinden Aleksi veled Dimitri ve Kostanti veled Yani ve Haçi Anastasi (10) veled Panayot ve Haçi Yani veled Yani nâm müzekkîlerden sırran ve ba'de alenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Bafralıoğlu Nazri veled Panayot (11) ve Aleksi veled Beraşkova nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'i lâhık olan karye-i mezbûre mütemekkinlerinden ve teb'a-i devlet-i 'aliyyenin millet-i merkûmesinden Nikola

Varak 11-A

48.Kayıt(11a-1) ***Mihail veled-i Sarı Nikola ile Ali bin Mustafa'nın kısrağı ile ilgili i'lâm***

Numara 38

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

(2) medîne-i Samsun kurâsından Sarıbıyık? karyesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ''aliyye teb'asının Rum milletinden Mihail veled-i Sarı Nikola (3) medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde fi'l-asl Amasya sancağı dâhilinde Ladik kazâsı kurâsından Karapınar (4) karyesi ahâlisinden Ali bin Mustafa muvâcehesinde târih-i i'lâmdan on beş ay mukaddem merkûm Ali yedinde şerâ'an mülkü (5) olmak üzere yedi yüz guruş semen medfû'? ve makbûz mukâbelesinde yağız? ve artında? guruş mikdârı beyâz ve kazâsı (6) kıremyâl ve beş yaşında bir re's kısrağı bana bey' ve teslîm ben dahî ba'de'l-iştirâ ve'l-kabz kısrak-ı mevsûf-i (7) mezkûru târihinden bir ay mukaddem sâlifü'z-zikr Amasya sancağı mahallâtından Saraçhâne mahallesi mütemekkinlerinden ve teb'a-i devlet-i ''aliyyenin (8) millet-i merkûmesinden Muyosi veled-i Devlet nâm kimesne mütehakkık çıkup huzûr-ı şer'ide şuhûd'udullah? ba'de'l-isbât ve'l-half (9) kısrak-ı mezkûru hükm-i hâkim-i şer'i ''aliyye benden ahz itmişti el-hâletü hâzihi ben dahî semen? olmak üzere medfû'am olan meblağ-ı (10) merkûm yedi yüz guruş mezbûr Ali'ye bi'l-muvâcehe hâlâ talep iderim deyû da'vâ ettikde oldahî cevâbında kısrâk-ı (11) mevsûf mezkûrumu beş yüz guruş semen makbûz mukâbelesinde bey' eylediği ifrâz-ı ziyâdeyi ba'de'l-inkâr husûs-ı (12) mezkûr müdde'â-yı merkûmun ziyâde müdde'âsı beyâna havâle olmağla 'alâ mûceb ikrâra meblağ-ı merkûm beş yüz guruşu (13) müdde'â-yı merkûm Mihail'e edâ ve teslîme merkûm Ali'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı 'alîlerine i'lâm olundu. Bâkî (14) emr-u fermân hazret-i men lehu'l-emrindir. Fi 28 Şevval sene 93.

49.Kayıt(11a-2) ***Deveci Süleyman bin Mehmed Ali'nin bir gözü kör olan esbinin Balaçaltı mahallesinde otlarken kaybolması ve İbrahim Ethem Efendi ibni Halil Efendi'nin yedinde bulunmasına dair i'lâm***

Numara 39

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

(2) Fi'l-asîl Yozgat sancağı dâhilinde Çamlı karyesi ahâlisinden ve Dede Arkın? 'aşiretlerinden olub kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'da (3) li'ecli'l-misâfiren sâkin Deveci Süleyman bin Mehmed Ali nâm kimesne kürsi-i livâ' bulunan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde (4) zikr-i 'âtî iki re's esbe bi-tarîkü'l- iltifât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle vâzi'ü'l-yed olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi (5) 'izzetlü İbrahim Ethem Efendi ibni Halil Efendi tarafından mürsel-i vekîl meclis-i şer'isi olub cânib-i şeri'at-ı garrâdan dahî husûmete (6) i'tibâr olunan Odacı Hâfız İsmail Efendi ibn Ahmed muvâcehesinde işbu meclis-i şer'ide mu'ayyene olunan doru ve sağ (7) gözü kör ve dokuz yaşında esb mülküm olan doru kısrağımdan doğma ve yine mu'ayyene olunan seyisli ve on sekiz (8)yaşında olan esb târih-i i'lâmdan üç sene mukaddem sâlifü'z-zikr gâ'ib-i 'ani'l-belde Malatya Yüzbaşısı Mehmed Efendi (9) nâm kimesneden dört yüz yirmi guruş semen-i medfû' mukâbelesinde iştirâ etme her biri mülküm iken işbu târih-i i'lâmdan (10) on gün mukaddem medîne-i mezbûre kurâsından Balacaltı? nâm mahalde vâki' ra'i olunur iken zâyi' olmağla şimdi esb-i mevsûf-i (11) mezkûrları el-hâletü hâzihi müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk (12) vekîl-i mezbûr Odacı Hâfız İsmail cevâbında zikr olunan esb-i mevsûf-i mezkûrlara müvekkil-i mûmâ-ileyhin taraf-ı mirîden?(13) yâve olmak üzere vaz'i yedîni ikrârlığı müdde'î-i mezbûrun ber-vechi muharrer mülkü olduğunu inkâr itmekle müdde'î-i mezbûr ber-vechi (14) muharrer müdde'âsını her biri usûl-i mevzû'asına tatbîken sâlifü'z-zikr Dede Arkınlı? aşiretinden Deveci Yusuf bin Veli ve Ali (15)bin Cuma ve Hacı Abdullah bin Mehmed ve Mustafa bin Yakup ve İran teb'asından Acem Abbas bin Mehmed ve Cevad Ağa bin Hüseyin ve Abdullah (16) bin Hasan nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve ba'dehu 'alenen lede't-tezkiye ''adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (17) ihbâr olunan sâlifü'z-zikr Dede Arkınlı? aşiretlerinden Deveci İsmail bin Hüseyin ve İran Devleti teb'asından Meşed? Ali (18) Ağa bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehci şer'i ba'de'l-isbât ve'l-half ve'l-hükm mûcebiyle esb-i mevsûf-i (19)mezkûrlardan keff-i yed-i merkûm Süleyman Ağa bin

Selim″e müvekkil-i mezbûr Hâfız İsmail″e tenbîh olunduğu tescîl ve″l-iltimâs huzûr-ı (20) ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men lehû″l-emrindir. Fi 23 Zi″l-ka‘de sene 93

50.Kayıt(11a-3) ***Kocaoğlu Raşid bin Mustafa bin Mehmed'in vârisi olan Raşid'in Hatipoğlu Ali bin Ali tarafından balta ile vurarak yaralanması neticesinde öldürülmesine dair i‘lâm***

Numara 40

(1) Der-i devlet mekîne ‘arz-ı dâ‘i kemîneleridir ki, Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun″a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Pelidbükü? karyesi ahâlisinden (2) olub ber-vechi âtî mecrûhen vefât iden Kocaoğlu Raşid bin Mustafa bin Mehmed″in verâ’isi zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine binti Mehmed bin Ali ve anası (3) diğer Emine binti Hasan bin Abdullah ile zevce-i mezbûre Emine″den mütevellid sulbi sagîr oğulları Mustafa Raşid″e münhasıra olduğu sâlifü″z-zikr Pelidbükü? karyesi ahâlisinden (4) olub bâ-varaka-i mestûre karye-i mezbûre muhtâr ve ihtiyâr meclis-i a‘zâlarından Hasan Ağa ibn Ali ve Ahmed bin Hüseyin ve Mustafa ibn Abdullah ve Süleyman bin Hüseyin nâm (5) müzekkîlerden evvelâ sırran ve ba‘dehu ‘alenen lede″t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü″ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Battaloğlu dimekle bilinür Hüseyin bin Hasan ve Hamzaoğlu (6) dimekle meşhûr Osman bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer‘i sâbit ve subût verâsetlerine hükm-i şer‘i lâ-hık olduktan sonra (7) zât-ı şâhidân-ı merkûmân ta‘rîfleriyle ma‘rûfe olan zevce-i mezbûre Emine kendi nefsinden asâleten ve sagîrân-ı mezbûrânın li-ecli″d-da‘vâ vasiye-i mansûbeleri olmağla (8) vesâyeten livâ-i mezkûr temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde mecrûh-ı merkûmun cârihi olmak üzere ahz ve … olunarak meclis-i ma‘kûd-ı mezkûre (9) ahsâr olunan karye-i mezbûre ahâlisinden Hatipoğlu Ali bin Ali nâm şahsı ve âkil ve bâliğ muvâcehesinde ümm-i mezbûre Emine tarafından husûs-ı âti (10) el-beyânda taleb ve da‘vâ ve husûmet-i şer‘iye vekîl olduğu ve zât-ı mezbûre bi″l-ma‘rifetü″ş-şer‘iye ârifân-ı şâhidân-ı merkûmân Hüseyin ve Osman (11) nâm kimesneler şehâdetleriyle kezâlik mahzar-ı hasm-ı câhidde vech-i şer‘i üzere sâbit ve subût vekâletine hükm-i şer‘i lâ-hık olan karye-i mezbûre ahâlisinden (12) Akoğlan oğlu dimekle ma‘rûf Mehmed bin Hasan hâzır olduğu hâlde işbu bin iki yüz doksan üç senesi Rebîulevvel’inin yirmi ikinci Pazar günü (13) beyne″l-zuhûr ve″l-‘asr zevcem ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Raşid Efendi ez-zikr Pelidbükü karyesi hudûdu dâhilinde vâki‘ bâ-tapu mutasarrıf olduğu

tarlasında (14) öküzleriyle çift sürmekte iken merkûm Ali karye-i mezbûre sâkinelerinden gâ'ib-i 'ani′l-belde Mahmud Çavuş′un zevcesi Ayşe ile birlikte tarla-yı mezkûrun (15) civârında vâki' Sarıçam Çukur dimekle bilinür mahalden güzerân iderler iken zevcem ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Raşid gördükte hemen çifti bırakıp (16) mezbûreyi nereye götürüyorsun deyû merkûm Ali′nin üzerine hücûm ile tutup kollarını arkasına bend idüp beraberce tarla-yı mezkûre götürmüş (17) olduğu hâlde merkûm Ali ona beni bırak deyû vâki' olan ricâsı üzerine zevcem ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm dahî kollarının bendînî çözüp salıverdiğinde (18) doğru hanesi tarafına bi'l'azîme li-ebeveyn er karındaşı işbu hâzır-ı bi′l-meclis-i şerîf ile beraber tarla-yı mezkûre 'avdet idüp merkûm Ali yedinde bulunan (19) alet-i alna… demir balta ile zevcem ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun başının sağ tarafı üstüne bi-gayr-i hak 'ameden darb ve cerâh idüp zevcem mûrisimiz

Varak 11-B

(20) müteveffâ-yı merkûm Raşid esîr ve ferrâş olub … iki gûne mürûrunda cerh-i mezkûreden müte'essiren vefât etmeğle mûceb-i şer'iye icrâ olunmak bi′l-asâle (21) ve bi′l-vesâye matlûbumuzdur deyû hâzır-ı vekîl-i merkûm Mehmed′in müvekkiline izâfetle tasdîkiyle me'ân ba'de′d-da'vâ ve′l-istintâk ve′l-inkâr müdde'î-ye asîle ve vasiye-i zevce-i mezbûre (22) **ve vekîl-i merkûm ber-vech-i muharrer müdde'âlarını isbâttan izhâr 'acz? idüp tâlibleriyle merkûm Ali bi′l-muvâcehe ber-vechi şer'i üzere tahlîf olunmağın (23) mûcebiyle müdde'âya asliye ve vasîye zevce-i mezbûre Emine bi′l-asâle ve bi′l-vesâye ve hâzır-ı vekîl-i merkûm Mehmed müvekkilesi Ümmü mezbûre Emine′ye izâfetle bi′l-vekâle da'vâ (24) mezkûreleriyle merkûm Ali bilâ beyyine mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve′l-iltimâs huzûr-ı 'âlilerine i'lâm oldundu. 27 Zi′l-ka'de sene 93.

51.Kayıt(11b-4) ***Karaperçin? karyesinde münâza'ya konu olan tarlanın defter-i hâkânî tarafından kaydının yapılmasına dair i'lam***

Numara 41

(1) Ma'rûz-ı da'îleridir ki

(2) Zikr-i âtî husûs-ı mahallinde kazâ-i istimâ' ve fasl-û hasma muhtâç olduğuna binâ'en husûs-ı âtî′l-beyânın mahallinde fasl-û hasmı içün savb-ı şer'i enverde me'zûnen bi′l-hükm irsâl olunan (3) ser-kâtib-i mahkeme Mehmed Azmi Efendi ibn el-Hac Ahmed Raşid Efendi Canik sancağında kürs-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Karaperçin? karyesinde (4) vâki' münâza' kayd olan mahalle vârup bi′l-

mu‘ayyene me’mûr olan livâ-i mezkûr defter-i hâkânî me’mûru fütüvvetlü Hakkı Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘isi defter-i (5) hâkânî kalemi ketebesinden İsmail Efendi ibn el-Hac Ali Ağa ve meclis-i temyîz-i mümeyyizâtından … Ağa ve sâ’ir cerîde-i şer‘iye de mazbûtü′l-esâmi-î (6) kesân huzûrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘i ‘âli ettikde zikr-i âtî tarlaya ‘ale′l-iştirâkü′s-sevî vâzi‘ü′l-yedleri mütehakkık olan medîne-i mezbûre kurâsından Senme?taş (7) karyesi mütemekkinlerinden ve her biri teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin Rum milletinden Kazancıoğulları dimekle meşhûr babası Dodoy ve Penayot ve Pandili veled-i Kostanti ile şahs-ı ta‘rîr-i şer‘i ile (8) mu‘arrefe li-ebeveyn kız karındaşları Darova tarafından zikr-i âtî husûsda vekîl-i müseccel-i şer‘iyeleri ve diğer li-ebeveyn kız karındaşları Desbina tarafından kezâlik (9) zikr-i câ’i husûsda vekîl olduğu ve şahsı mezbûreyi bi′l-ma‘rifetü′ş-şer‘iye ârifân her biri evvelâ bâ-varaka mestûre sâlifü′z-zikr Senme?taş karyesi mütemekkinlerinden(10) ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Aleksi veled-i Dimitri ve Kostanti veled-i Yani ve Haçi Anastas veled-i Penayot ve Haçi Yani veled-i Yani nâm müzekkîlerden (11) sırran ve ba‘de ‘alenen lede′t-tezkiye makbûlü′ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Pakrali?oğlu Nezri veled-i Penayot ve Aleksi veled-i Peraşkova nâm kimesneler (12) şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer‘i lâ-hık olan karye-i mezbûre mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Nikola veled-i Yor (13) meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrede enifü′z-zikr Karaperçin karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Gelek?oğlu dimekle bilinür Dimitri (14) veled-i Yor tarafından zikr-i âtî husûsda husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘isi karye-i mezbûreden Kantarcıoğlu Lefter veled-i Kostanti muvâcehesinde (15) mâru′z-zikr Karaperçin karyesi hudûdu dâhilinde vâki‘ arâzi-i mirîyeden olub işbu üzerinde ‘akd-i meclis-i şer‘i ‘âli olunan düz (16) tarla dimekle ma‘rûf bir tarafdan Gelek?oğlu Yani ve bir tarafdan Yorgi ve bir taraftan Aleksi tarlaları ve bir tarafdan tarîk-i ‘âmm ile mahdûd tahmînen (17) on dönümlük bir kıt‘a tarla târih-i i‘lâmdan yedi sene mukaddem fevt olan müvekkilûn-i merkûmun babaları müteveffâ-yı merkûm Kostanti veled-i Nikola′nın (18) hayatında ile′l-vefât bâ-tapu taht-ı zirâ‘at ve tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi hasbe′l-kanûn müvekkilûn-ı merkûmun ‘âdiyen ve sa‘yen mütesâviyen (19) intikâl ve ol-vechile ‘ale′l-iştirâk taht-ı zirâ‘at ve tasarruflarında iken bundan üç sene mukaddem ber-mûcebi nizâm cedîd kâffe-i arâzileri tahrîr ve tapuya rabt (20) kılınması bâbında bâ-irâde-i seniyye defter-i hâkânî cânib-i behiyyesinden me’mûr buyurulan yoklama kâtipleri karye-i mezbûre arâzilerini

mutasarrıf ve mutasarrıfeleri üzerlerine kayd (21) … defter eylediği esnâda tarla-yı mahdûd-ı mezkûru müvekkil ve müvekkilelerim mezbûrunun babaları fevtinden üzerlerine kayd ve ‘atîk tapularını bi′l-ahz yedlerine (22) cânib-i defter-i hâkânîden bir kıt‘a hisse koçan ‘ilmûhaberi dahî i‘tâ olunmuşken bu esnâda vekîl-i merkûm Lefter′in müvekkili merkûm Dimitri tarlâ-yı mahdûd-ı (23) mezkûrun Gelek?oğlu Yani hudûdu tarafından altı dönüm mahalline fuzûli ve bi-gayr-i hakk dahl ve ta‘arruz eder olmağla suâl olunup vâki‘ olan müdâhâlesinin (24) men‘i müvekkiline izâfetle vekîl-i merkûm Lefteri tenbîh olunmak bi′l-vekâle murâdımdır deyû da‘vâ ettikde vekîl-i merkûm Lefter cevâbında tarla-yı mahdûd-ı mezkûrun (25) merkûm Gelek?oğlu Yani huhudu tarafından ya‘ni bir taraftan merkûm Yani ve bir taraftan dere ve bir taraftan Aleksi ve bir taraftan Kazancıoğlu (26) ve bir taraftan hendek ile mahdûd tahmînen altı dönüm mahalli târihten kırk sene mukaddem fevt olan müvekkilem merkûm Dimitri′nin babası müteveffâ-yı merkûm (27) Yozik hayatında vefâtından mukaddem bâ-tapu dâhil-i havza-i tasarrufu olub fevt oldukda intikâl ashâbından müvekkilem merkûm Dimitri′ye müstakilen (28) hasbe′l-‘âde intikâl ve ol-cihetle müvekkilem merkûmun taht-ı tasarrufunda iken vekîl-i merkûm Nikola′nın müvekkil ve müvekkileleri merkûmun babaları müteveffâ-yı (29) merkûm Kostanti’ye hayatında vefâtından on sekiz sene mukaddem müvekkilem merkûm Dimitri′nin cihet-i karzından deyni olan yedi yüz elli guruş mukâbelesinde tarla-yı (30) mahdûd-ı mezkûrun be-her seneliği yüz elli guruşa olmak üzere beş seneliği îcâr ve teslîm ve oldahî isticâr ve kabûl ve bu vechile beş sene müddet-i hâmilen (31) zirâ‘at ve zimmetinde müddet-i mezkûre de müctemi‘ olan cemi‘ân yedi yüz elli guruş mezkûr deynine mahsûb ve takâs eylediğinde oldahî mukâme? ile îcâr-ı mezkûru (32) ba‘de′l-fesh müceddeden tarla-yı mahdûd-ı mezkûru isticâresine merkûm Kostanti taleb olunduğunda müvekkilem merkûm dahî senevîsini îcâr-ı maktû‘-ı mezkûr ile îcâr ve oldahî (33) lede′l-isticâr ve′l-kabûl ve ol-vechile zirâ‘at ve îcâr-ı maktû‘asını sene be-sene müvekkilem merkûma teslîm itmekde iken vefâtı vukû‘u cihetle tarla-yı mahdûd-ı mezkûrun (34) isticârına târihden altı sene evvel vekîl-i merkûm Nikola′nın müvekkil ve müvekkileleri merkûmundan her biri taleb oldukda müvekkilem merkûm dahî ber-minvâl-i meşrûh îcâr-ı mu‘ayyene-i (35) mezkûr üzerine î‘câr ve her biri lede′l-isticâr ve′l-kabûl ve ol-suretle zirâ‘at ve î‘câr-ı senevîsini târih-i i‘lâmdan üç sene evvele değin iki seneliğini sene be-sene (36) teslîm etmeleriyle hattâ müvekkilem merkûm târihden iki buçuk sene ‘‘akdem fesh-i î‘câr murâd ettikde müvekkilûn-ı merkûmundan her biri işbu tarla-yı mahdûd-ı mezkûru babamız (37)

hayatında on sekiz sene müddet î‘câr-ı müsemmâ-yı mezkûrı üzerine zirâ‘at ve î‘câranı be-her sene bilâ nizâ‘ i‘tâ ve fevt oldukda bizler istîcâr ve î‘câr-ı mezkûrunu (38) edâ eylediğimiz halde âhere î‘câr olunmayarak kâfiü′l-evvel bizlere î‘câr eyle deyû her biri isticâre tekrâr taleb ve tarla-yı mezkûr ber-vechi muharrer î‘câr -ı mezkûr (39) ile zirâ‘at eylediklerini ikrâr ve i‘tirâf dahî etmeleriyle hâlâ tarla-yı mahdûd-ı mezkûr müvekkilem merkûmun bâ-tapu babası fevtinden ‘âdiyen intikâl eylediğini (40) nâtık bin iki yüz doksan bir senesi Rebiulevvel’in beşinci günü tarihiyle muverrah ve bâlâsı tuğrâ-yı garâ-yı cihanbâni ile ma‘nûn? ve müveşşeh cânib-i defer-i (41)hâkânî nezâretinden bir kıt‘a tapu temessüğü dahî i‘tâ olunmağla ancak ol-vechile müvekkileme izâfetle dahl-û ta‘arruz iderim deyû mâl-ı ta‘zîrine muvâfık sened-i mezkûru ibrâz (42) ile bi′l-vekâle ba‘de′d-def‘ ve′l-inkâr dafi‘ vekîl-i merkûm Lefter ber-vechi mübeyyîn müdde‘âsını her biri usûl-ı mevzû‘asına tatbiken evvelâ bâ-varaka mestûre medîne-i mezbûre (43) kurâsından Gökçedere karyesi imâmı muhtâr ve ihtiyâr-ı meclis a‘zâlarından Musaoğlu Salih bin Salih bin Ahmed ve Çobanoğlu Ali bin İbrahim bin Ali (44) ve Molla Süleyman bin Osman bin Hasan ve Ömer bin Ali bin Abdullah ve Molla Hasan bin İbrahim bin Hüseyin ve Salih Efendi bin Salih ve sâlifü′l-beyân Semte?taş karyesi muhtâr (45) ve ihtiyâr-ı meclis a‘zâlarından Nikola veled-i Kostanti veled-i Yoroyani veled-i Kostanti veled-i Nikola ve Lefter veled-i Yani veled-i Foda ve Yani veled-i Dimitri veled-i Yani ve Haçi (46) Por veled-i Çenak veled-i Kostanti nâm müzekkîlerden sırran ba‘de ‘alenen ba‘de′t-tezkiye makbûlü′ş-şehâde idükleri ihbâr olunan enifü′l-beyân Gökçedere karyesi (47) ahâlisinden Kerimoğlu Ali bin Ali bin Ahmed ve Ali bin Hüseyin bin Abdullah ve Çolakoğlu Hüseyin bin Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Salih bin Hasan (48) ve enifü′z-zikr Yordamoğlu mahallesi muhtâr ve ihtiyâr meclisi a‘zâlarından ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin her biri millet-i merkûmesinden Mopeşi?oğlu Giraki

Varak 12-A

(49) veled-i Kostanti ve Gelik?oğlu Yordam veled-i Anastas veled-i Yor nâm kimesneler müttefiku′l-lafz bi′l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de′l-isbât ve sâniyen (50) müdde‘î-i vekîl-i merkûm Nikola dahî ber-minvâl-i muharrer bi′l-vekâle müdde‘âsını cerîde-i şer‘iyyede mazbûtü′l-esâmi kırk bir nefer gayrimüslim kesân ile tevâtüren (51) ikâme-i beyîn etmiş ise de … bu sûrette… mu‘teberâtında … bir kıt‘a mutasarrıf olduğu tarlasını şu kadar guruş î‘câr ile Ömer′e de verdim deyû da‘vâ ve ikâme-i beyyine (52) eylemesi Ömer ve dahî tevâtüren mülkümdür deyû ikâme-i beyyine eylemesi î‘câr-ı

beyyinesi evlâ olduğu için Ömer′den tevâtüren beyyinesine i‘tibâr olunur mu? (53) el-cevâp olunmaz deyû mestûr-ı mukayyed olan mesele-î ma‘mûlün-bihâ mantûkunca müdde‘î vekîl-i merkûm Nikola müvekkil ve müvekkilelerine izâfetle bi′l-vekâle da‘vâyı (54) mezkûresiyle vekîl-i merkûm nefer müvekkilesine izâfetle bi-vechi şer‘i mu‘ârazâdan men‘ olunduğunu efendi-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ba‘de′l-hükm emtâ-i şer‘le meclis-i (55) şer‘e gelip tarafeyn muvâcehelerinde ve me’mûr-ı mûmâ-ileyhâ hâzır oldukları hâlde ‘alâ vukû‘a inhâ ve takdîm etmeğin bu takdîrce müdde‘î-i vekîl-i merkûm (56) Nikola′nın müvekkil ve müvekkilleri merkûmun tarla-yı mahdûd-ı mezkûru hilâf vâki‘ üzerine kayd ve yedlerinde olub ibrâz eyledikleri bir kıt‘a (57) koçana ilmûhaberin kaydının terkîniyle nizâmına tevfîken hudûtlarının vech-i muharrer üzere takdîm olunması iktizâ eylediği tescîle ve bi′l-iltimâs (58)huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fi 4 Zilhicce sene 93.

52.Kayıt(12a-1) ***Emrullah bin Hasan’ın on iki yaşında olan atı, otlarken kaybolması ve Ahmed’in yedînde bulmasına dair i‘lâm***

Numara 42

(1) Ma‘rûz-ı da‘îleridir ki

(2) Fi′l-asl Amasya sancağına muzâfe Köprü kazâsı kurâsından Evran karyesi ahâlisinden ve ‘asâkir-i redîf-i şâhâne neferâtından Emrullah bin Hasan kürsi-i livâ’ bulunan (3) medîne-i Samsun temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûreye muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından Taşdemir karyesi ahâlisinden ve ahrâr-ı (4) muhâcirîni Çerâkeseden Ahmed bin Hasan muvacehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-ı kelâm idüp işbu meclis-i şer‘îde mu‘âyyene olunan yağız ve iki kulakları (5) oyuk Darende tavşan sakrı beyaz ve alt dudağı yirik ve el-hâletü hâzihi on iki yaşında olan esb târih-i i‘lâmdan altı sene mukaddem (6) enifü‘z-zikr medîne-i Samsun′a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Çiftlik karyesinden gâ’ib-i ‘ani′l-belde Köse Ali oğlu nâm kimesneden üç yüz guruş semen medfû‘ (7) mukâbelesinde iştirâ etme mülküm iken işbu târih-i i‘lâmdan altı sene mukâddem sâlifü′z-zikr Bafra kazâsı kurâsından Kolay (Kavlay)? karyesinde vâki‘ müdde‘âda (8) ra‘i olunur iken zâyi‘ olmagla şimdi merkûm Ahmed yedînde bulmamla bi′l-istihkâk hâlâ taleb ederim deyû ba‘de′d-da‘vâ ve′l-istintâk merkûm Ahmed cevâbında (9) esb-i mevsûf-i mezkûre vâzi‘ü′l-yedînî ikrâr lâkin sâlifü′z-zikr Taşdemir karyesinden ve ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden Yoviridi? nâm kimesnenin mülkü olduğu (10) hâlde Bafra′ya gitmek üzere emâneten bana vermişti ol-vechile bi-tarîkü′l-emâne vaz‘i yed iderim deyû müdde‘î-i merkûmun ber-

vechi muharrer müdde‘âsını inkâr (11) etmeğle müdde‘î-i merkûmdan ber-vechi muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzû‘asına tatbîken sâkin oldukları sâlifü′l-beyân Köprü kasabası (12) ahâlisinden Hidayet Efendi damadı Hacı Mustafa Çavuş ibn Mehmed ve Türkoğlu İbrahim bin Hüseyin ve Haliloğlu Ahmed bin Halil nâm müzekkîlerden (13) evvelâ bâ-varaka mestûre sırran ve ‘alenen lede′t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü′ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mâru′z-zikr Köprü kazâsı kurâsından Atatepe karyesi (14) ahâlisinden Mehmed bin Mehmed ve Ali Osman bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bi′l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de′l-isbât ve′l-hilâf ve′l-hükm mûcebince işbu mevsûf-i (15) mezkûru müdde‘î-i merkûm emerâta? teslîm-i merkûm Ahmed′e tenbîh olunduğu tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fî 23 Zilhicce sene 93.

53.Kayıt(12a-2) ***Rum milletinden Anastas veled-i Vasil’in Nikola ile bakkallık yaparken fesh olunan ortaklığından oluşan hissesini istemesine dair i‘lâm***

Numara 43

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘ileridir ki

(2) medîne-i Samsun′a muzâfe Çarşamba kasabası mahallâtından Sarıcalı mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin Rum milletinden Anastas veled-i Vasil nâm kimesne medîne-i (3) mezbûrenin temyîz meclisinde ma‘kûd-ı şer‘imizde fi′l-asl Kayserine? kurâsından Karaman karyesi mütemekkinlerinden olub kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i (4) Samsun kurâsından Aşağıçenik? karyesinde bakkallık menkîle mütemekkin ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Beraskova oğlu Nikola veled-i (5) Beraskova muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp merkûm Nikola ile mukaddemce beynimizde vukû‘ bulup mü’ehhiren fesh olunan şirketten (6) dolayı ba‘de′l-muhasâya etmeze? yedi yüz on guruş alacak hakkım zuhûr idüp hatta zimmetinde cihet-i merkûmeden deyni olduğunu şuhûdü′l-hazırında? dahî tâlibân ikrâr (7) ve i‘tirâf etmeğle şimdi bana edâ ve teslîme Nikola′ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da‘vâ ettikde merkûm Nikola ber-vechi muharrer inkârına mukarrîn müdde‘â-i merkûm (8) Anastas ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsını her biri sâkin oldukları karye-i mezbûre mütemekkinlerinden ve her biri teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Dimitri veled-i Dodori (9) ve Sova veled-i Kirkor ve Kostanti veled-i Yani ve Yanko veled-i Nikola nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘dehu ‘alenen lede′t-tezkiye makbûlü′ş-şehâde idükleri ihbâr olunan (10) karye-i mezbûre mütemekkinlerinden Haçi Gavril oğlu Akandol veled-i Gavril ve Koskal veled-i

Andreya nâm kimesneler şehâdetleriyle bi′l-muvâcehe ber-nechi şer‘i(11) isbât etmeğin mûcebince meblağ-ı mezbûr yedi yüz on guruş merkûm Anastas‘a edâ ve teslîme merkûm Nikola′ya tenbîh olunduğu tesyâr ve bi′l-iltimâs (12) huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men lehu′l-emrindir fi 22 Zilhicce sene 93.

54.Kayıt(12a-3) ***Çakıroğlu Hüseyin ibn Ali'ye ait Örmecik karyesinden Nur İsmail'in ahırındaki atının koybolması ve Ermeni milletinden Soğanoğlu Megdisi Makar'da bulunmasına dair i'lâm***

Numara 44

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki

(2) Fi′l-asl Amasya sancağı′na muzâfe Havza nâhiyesi kurâsından Hırlaz? karyesi ahâlisinden ve ‘asâkir-i redîf-i şâhâne neferâtından Çakıroğlu Hüseyin ibn Ali (3) medîne-i Samsun temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde fi′l-asl Merzifon kasabası mahallâtından Tüccâr mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin Ermeni milletinden Soğan (4) oğlu Megdisi? Makar veled-i Karabet muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp işbu meclis-i şer‘ide mu‘âyene olunan doru ve sol tarafı (5) iki art ayakları beyaz ve yine sol tarafı kulağı delik ve kuyruğu ilmeği kesik ve altı yaşına girme üzerinde olan esb fi′l-asl Çorum kazâsı kurâsından (6) Tağrıverdi karyesinden gâ'ib-i ‘ani′l-belde Mehmed nâm kimesneden üç yüz on beş guruş semen medfû‘ mukâbelesinde iştirâ itme mülküm iken târih-i i‘lâmdan bir sene (7) mukaddem sâlifü′z-zikr Merzifon kazâsı kurâsından Örmecik? karyesinden Nur İsmail nâm kimesnenin sâkin olduğu menzilin tahtında vâki‘ ahurundan (8) zâyi‘ olmağla şimdi merkûm Makar yedinde bulunmayla bi′l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû ba‘de′d-da‘vâ ve′l-istintâk merkûm Makar cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûre (9) vâzi‘ü′l-yedînî ikrâr lâkin marrü′l-beyân Merzifon kazâsı kurâsından Yenice karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden gâ'ib-i ‘ani′l-belde Çabarsun? (10) veled-i Jenik mülkü olduğu hâlde Çarşamba′ya gitmek üzere emâneten bana vermişti ol-vechile bi-tarîkü′l-emâne vaz‘i yed iderim deyû müdde‘î-i merkûmun (11) ber-vechi muharrer müdde‘âsını inkâr etmeğle müdde‘î-i merkûmdan ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzû‘asına tatbîken sâkin oldukları (12) enifü′l-beyân Hırlaz? karyesi ahâlisinden Süleyman bin Osman ve Mü'ezzinoğlu Osman bin İbrahim ve Himmet oğlu Ahmed bin Hüseyin nâm müzekkîlerden evvelâ bâ-varaka-i (13) mestûre sırran ve ba‘de ‘alenen lede′l-tezkiye ‘‘adl ve makbulü′ş-şehâde idükleri ihbâr olunan enifü′l-beyân Hırlaz?

karyesinden Abdullah bin Mustafa ve Ali Osman bin Selam (14) nâm kimesneler şehâdetleriyle bi′l-muvâcehe ber-nehci şer‘i ba‘de′l-isbât ve′l-hilâf ve′l-hükm mûcebince esb-i mevsûf-i mezkûru müdde‘î-i merkûm Hüseyin′e teslîme merkûm (15) Makar′a tenbîh olunduğu tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fi 23 Zilhicce sene 93.

Varak 12-B

55.Kayıt(12b-4) ***Korucu karyesindeki vakıfta müştereken zâviyedârlık yapan Yahya ve Osman bin Seyyid Ahmed Halis'in çocukları olmadığı için vefatları neticesinde yerlerine kimin, nasıl alınacağına dair i‘lâm***

Numara 45

(1) Der-i devlet mekîne ‘arz-ı dâ‘i kemîneleridir ki Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun‘a muzâfe Arem? nâm-ı diğer Çarşamba (2) kazâsı kurâsından Korucu karyesinde vâki‘ Yavuz? Evliyâm? Obası? vakfının vazîfe-i mu‘ayyene ile zâviyedârlık cihetine bâ-berât-ı şerîf-i ‘âlişân müştereken mutasarrıf (3) olan Yahya ve Osman bin Seyyid Ahmed Halis Halifeler bu esnâda her biri bilâ veled vefâtları vukû‘una mebnî cihet-i mezkûre mahlûl ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kalmış ve bu (4) makûle cihet-i mutasarrıfalarına hal vukû‘unda evlâdı olmadığı sûretde icâbından ehliyet ve istihkâkı olan zâta tevcîhi husûsu mü'essis olan nizâmı iktizâsından idüğü (5) sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi malından müstebân oldukdan sonra işbu el-‘arz tarîkat-ı ‘‘aliyye-i kadriye meşâyihinden Şeyh Ahmed Muhyiddin Efendi livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı (6) huzûr-ı şer‘imizde livâ-i mezkûr Evkâf Muhâsebecisi ref‘etlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr evkâf-ı kadîmeden olarak dört sene ve sicilât-ı mahkemede dahî (7) vakfiyesi mukayyed ve zâviye-i mezkûr el-yevm mevcûd olduğu ve mûmâ-ileyh Ahmed Muhyiddin Efendi cihet-i zâviye-i mezkûreye ehl ve müstehak bulunduğu sâlifü′z-zikr Çarşamba kazâsı idâre (8) meclisinden mevrûd mazbata mukâretten? ve vakf-ı mezkûrun be-her sene vâridât ve mesârıfâtının muhâsebesi rû'yet olduğu dahî muhâsebeci mûmâ-ileyhin ifâde-i şifâhiyesinden (9) mütefehhim ve mûmâ-ileyh Şeyh Ahmed Muhyiddin Efendi cerîde-i nüfûsda mâru′z-zikr Çarşamba kazâsının Sarıcalı mahallesinin on üçüncü hânesinde ikinci numara ile otuz iki (10) yaşında mukayyed olduğu nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a? bakâyâ ve firârisi olduğu ‘asâkir-i redîfe alâyı kâtibi Behcet Efendi taraflarından mevrûd ‘ilmûhâber malından müstebân olmağla (11) cihet-i mezkûreyi vazîfe-i mu‘ayyenesiyle

müteveffiyân-ı mezbûrân Yahya ve Osman Halife'lerin mahlûlünden şurût-ı mukarrere nizâmiyesine tatbîken mûmâ-ileyh Ahmed Muhyiddin Efendi dâ'ileri (12) uhdesine müstakilen tevcîh ve yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i 'âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet-medâra 'arz ve i'lâm olundu. Fi 23 Zilhicce sene 93.

56.Kayıt(12b-5) ***Kamlus karyesinden Hatipoğlu Şa'ban Çavuş bin İbrahim, Odacı Ahmed Ağa ibn Süleyman'a siyâh camuş öküzlerini satmasından meblağ-ı bâki istemine dair i'lâm***

Numara 46

(1) Ma'rûz-ı dâ'ieridir ki

(2) Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Kamlus? karyesi ahâlisinden Hatipoğlu Şa'ban Çavuş bin İbrahim medîne-i mezbûre (3) temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde zikr-i âtî ba'de ihrâcü'l-mesârif sahhü'l-bâki iki re's ker? ve siyâh camuş öküzleri (4) semtine cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle vâzi'ü'l-yed olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi 'izzetlü İbrahim Ethem Efendi ibn Halil (5) Efendi tarafından mürsel-i vekîl-i müseccel-i şer'isi olub cânib-i şeri'at-ı garrâdan dahî husûmete i'tibâr olunan Odacı Ahmed Ağa ibn Süleyman (6) muvâcehesinde işbu meclis-i şer'de mu'âyene olunan bir re's ker? dört ayağının budu üzerlerinde ön budu üzerinde berber (7) ignesi damga var ve ayağı budu üzerinde çatal damga ve diğer ard ayağı budu üzerinde canik damgası ve diğer ön kolu üzerinde (8) kezâlik tamga 'alâmetli ve … on yaşında olan camuş öküzünü yedi yüz elli guruşa iştirâ etme mülküm olub ve diğer siyah ve yüzünde (9) ey? yarıcı damgalı ve sekiz yaşında olan iki re's camuş öküzünü yedi yüz guruşa iştirâ etme her biri mülküm iken sâlifü'z-zikr medîne-i (10) Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı dâhilinde Çorak nâm mahalde ra'i olunur iken târih-i i'lâmdan bir buçuk sene mukaddem mülkümden zâyi' olduğuna binâ'en (11) öküz-i mevsûf-i mezkûrları müvekkil-i mûmâ-ileyh bi-tarîkü'l-takât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle ahz ve müddet-i örfiyesi tekmîl oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i (12) şer'i ve meclis-i temyîz ba'de'l-müzâyede ve inkitâ'ü'l-râgıbe safka-i vâhide ile semen misli olan beş yüz on beş guruş semen-i medfû' ve makbûza (13) sâlifü'z-zikr Köprü kazâsı ahâlisinden gâ'ib-i 'ani'l-meclis Emir Pehlivan nâm kimesneye bey' ve teslîm ve semen olub makbûz olan (14) beş yüz on beş guruşdan ba'de ihrâcü'l-mesârif lâzım-ı sahhü'l-bâki üç yüz otuz dokuz guruş on parayı bi'l-emâne (15) ahz ve kabz ve hıfz etmeğle ol-vechile semen-i bâki merkûmu müvekkil-i mûmâ-ileyhden hâlâ taleb iderim deyû da'vâ ettikde vekîl-i (16) mezbûr Ahmed Ağa cevâbında zikr olunan camuş

öküzlerini târih-i merkûmda yuva? olmak üzere müvekkil-i muhâsebeci (17) mûmâ-ileyhin bi′l-emâne vaz‘i yedîni ve müddet-i örfiye tamâmında ber-vechi mübeyyîn sakfa-i vâhide ile semen misli olan beş yüz on beş (18) guruş semen medfû‘ ve makbûza gâ’ib-i mezbûr Emir Pehlivan bey‘ ve teslîm eylediğini ve semen-i mezkûreden ba‘de ihrâcü′l-mesârif(19)ü′l-lâzıme sahhü′l-bâki üç yüz otuz dokuz guruş on parayı bi′l-emâne ahz ve kabz ve hıfz eylediğini ikrâr lâkin müdde‘î-i mezbûr (20) …Çavuş′un ber-vechi meşrûh müdde‘âsını inkâr edecek müdde‘î-i mezbûr ber-vechi muharrer müdde‘âsını her biri usûl-ı mevzû‘asına (21) tatbîken her biri sâkin oldukları sâlifü′z-zikr Kamlus? karyesi imâm-ı muhtâr ve ihtiyâr-ı meclis a‘zâlarından Hüseyin bin Abdullah (22) ve Halil bin Hüseyin ve Kahraman bin Abdullah ve Kuru Osman oğlu Osman bin Osman nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre olan sırran (23) ve ba‘de ‘alenen lede′t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü′ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Kamlus? karyesi ahâlisinden Alemdaroğlu (24) Mehmed bin Emre? İbrahim ve Hacı Mehmed Ağa ibn Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi′l-muvâcehe ber-nehci şer‘i ba‘de′l-isbât ve′l-hilâf (25) ve′l-hükm mûcebiyle meblağ-ı bâki merkûm üç yüz otuz dokuz guruş on parayı müdde‘î-i mezbûr Şa‘ban Çavuş′a def‘ ve teslîme (26) müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa′ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fî 2 Zilkâ‘de sene 93.

57.Kayıt(12b-6) ***Ermeni mahallesinde ticâret yapan Karabet veled-i Ohan’ın Tokat kasabasında bulunan üzüm bağını alması için Melkon'i vekîl tayin etmesine dair hüccet***

Numara 47

(1) Fi′l-asl Tokat ahâlisinden olub kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesinde müstâciren mütemekkin teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin Katolik milletinden Masraf? (2) oğlu dimekle bilinir Karabet veled-i Ohan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd huzûr-ı şer‘imizde sâlifü′z-zikr Tokat kasabası mahallâtından Koca Ahmed mahallesi mütemekkinlerinden (3) olub medîne-i mezbûrede misâfiretle mütemekkin teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin Katolik milletinden Kazancıoğlu Melkon veled-i Evseb? mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp (4) sâlifü′l-beyân Tokat kasabasına bir sâ‘at mesâfe bulunan Dilekkuyu nâm mahalde vâki‘ bir taraftan Zemaroğlu Andon ve bir taraftan (5) Nazaroğlu ve iki taraftan tarîk-i ‘âmm ile mahdûd bir kıt‘a üzüm bağı mahallinde tâlibi zuhûrunda semen misliyle me’mûru huzûrunda … ve kabz semene ve makbûzunu (6) bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr

mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iye ile tarafımdan merkûm Melkon′i vekîl ve nâ’ib (7) münâsib nasb ve ta‘yîn eyledikde oldahî ber-minvâli muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kema yenbeği edâye ta‘ahhüt ve iltizâm etmeğin mâ-vaka‘ bi′t-taleb (8) ketb olundu. Fi 27 Zilhicce sene 93.

58.Kayıt(12b-7) ***‘Asâkir-i şâhâne neferâtından Halil bin Mustafa’nın, Akgül binti Hacı Ali ile nişanlanarak askere gitmesi ve döndükten sonra nişanlısının evlenmeyi istememesi üzerine muârazadan men‘ olunduğuna dair i‘lâm***

Numara 48

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Türkmenler karyesi ahâlisinden ve ‘asâkir-i şâhâne neferâtından Halil bin Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (3) ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde karye-i mezbûre sâkinelerinden ve zât-ı şerîf-i şer‘i ile ma‘rûfe Akgül binti Hacı Ali nâm kimesne muvâcehesinde da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp târih-i (4) i‘lâmdan beş buçuk sene mukaddem mezbûre Akgül Hatûn′u tezvîce tâlib olduğumda oldahî nefsini bana tezvîce karye-i mezbûre ahâlisinden gâ’ib-i ‘ani′l-meclis (5) Hatip Ahmed bin Ali ve Köçek? Ali bin Mustafa ve Kel Yakup bin Halil nâm kimesneler hâzır oldukları hâlde li-ebeveyn erkarındaşı gâ’ib-i ‘ani′l-meclis Mustafa′yı tevkîl (6) ve gâ’ibûn-ı mezbûr Hatip Ahmed ve Köçek Ali ve Kel Yakup nâm kimesneleri işhâd eylediğinde oldahî dört yüz bir guruş mihr-i mü’eccel teslîmesiyle (7) mahzar-ı şuhûda bi′l-vekâle bana tezvîç eylediğinde ben dahî takım içün tezvîç ve kabûl ve ol-vechile zevce-i menkûhem iken ol-esnâda ismime kur’a? (8) isâbet idüp eylediğine mebni kıbeli′l-duhûl ‘askere gitmiştim şimdi bana nefsini teslîmden imtinâ‘ ider olmağla suâl olunup ber-minvâl-i (9) muharrer nefsini teslîme ve hukûk-ı zevciye-i mürâ‘ata tenbîh olunmak matlûbumdur deyû ba‘de′d-da‘vâ gıbbe′s-suâl mezbûre Akgül cevâbında fi′l-hakîka ol-târihde (10) ben nefsimi tezvîce merkûm Halil′e va‘ad ile nâmezâr? olmuş iken ismine kur‘a isâbet ederek kıbeli′t-tezvîç ‘askere gittiğinde ben nefsimi

Varak 13-A

(11) ahere tezvîce murâd etmiş isem de ber-mûcebi nizâm-ı ‘askerde nâ-mezâdlim? bulunmak cihetle gelmesine değin tevkîf olmuş idi deyû diyerek ‘akd-ı nikâhı (12) külliyen inkârından mâ‘adâ merkûm Halil bu def‘a ‘askerden geldikden sonra def‘âtıyla beni tezvîce tâlib ve istinkâh etmişti deyû müdde‘î-i merkûmun inkârına

(13) mukırrân-ı mezbûre Akgül ber-minvâli muharrer tasaddî eylediği meşrûhu her biri sâlifü′z-zikr Türkmenler karyesi muhtâr ve ihtiyâr meclisi a‘zâlarından İbrahim Ağa (14) bin Süleyman ve Mehmed bin Mustafa ve İbrahim bin Mustafa ve İsmail bin Ebu Bekir nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘dehû ‘alenen lede′t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü′ş-şehâde idükleri ihbâr (15) olunan İmam Mustafa Efendi ibn Hüseyin ve Hacı Halil ibn İbrahim ve Ali Ağa ibn İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle bi′l-muvâcehe ber-nehci şer‘i isbât (16) etmeğin mûcebince müdde‘î-i merkûm Halil zevciyet da‘vâsıyla mezbûre Akgül bi-vechi şer‘i mu‘arazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fî 15 Zilhicce sene 293.

59.Kayıt(13a-1) ***Süleyman Efendi’nin Muytabzâde Mustafa Efendi ile müşterek icarlarından olan hakkını istemesine dair i‘lâm***

Numara 49

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki

(2) Fi′l-asl kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Trabzon mahallâtından Piryeri? Boztepe mahallesi ahâlisinden olub kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun′da …sâkinler kendi nefsinden (3) asîl ve li-ebeveyn er karındaşı Süleyman Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘i olan Ahmed Enveri Efendi ibn Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre (4) mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Muytabzâde Mustafa Efendi ibn Hüseyin Efendi muvâcehesinde bi′l-asâle ve bi′l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp sâlifü′z-zikr (5) Hançerli mahallesinde vâki‘ mûmâ-ileyh Mustafa ile ırsen ve müştereken mutasarrıf olduğumuz menâzil î‘cârlarından müterâkim mûmâ-ileyh Mustafa Efendi zımmetinde ba‘de′l-muhasâb? dört bin bir guruş (6) açık hakkımız olmağla meblağ-ı mezbûru mûmâ-ileyh Mustafa Efendi′den bi′l-vekâle ve bi′l-asâle hâlâ taleb iderim deyû ba‘de′d-da‘vâ ve′l-emrâr ‘alâ mûceb ikrâra meblağ-ı mezbûr (7) dört bin guruş asîl ve vekîl mezbûr Ahmed Enveri Efendi′ye edâ ve teslîme mezbûr Mustafa Efendi ilzâm olunduğu tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fî 3 Zilhicce sene 93.

60.Kayıt(13a-2) ***Rum milletinden Penayot veled-i Haralanbi’nin oğullarına miras bıraktığı maldan Poli veled-i Diyovid’in zimmetine geçirmesi neticesinde açılan davaya dair i’lam***

Numara 50

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki

(2) Canik sancağı kürsi-i livâ' bulunan medîne Samsun′a muzâf Maden Katibi nâhiyesi kurâsından Ali Bey karyesinde mütemekkin iken bundan ‘‘akdem fevt olan teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin (3) Rum milletinden Yemenici Kostanti veled-i Tadiye veled-i Atabek sulbi sagîr oğlu Yani′nin bâ-hüccet-i şer‘iyye vasî mansûbe önü? babası Penayot veled-i Haralanbi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (4) ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde sâlifü′z-zikr Ali Bey karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Poli veled-i Diyovid muvâcehesinde bi′l-vesâye üzerine da‘vâ (5) ve takrîr-i kelâm idüp vasîsi olduğum sagîr-i merkûm Yani′nin babasından müteveffâ-i merkûmdan mevrûs malından merkûm Poli zımmetinde ‘inde′l-hesâb dokuz yüz on guruş alacak (6) hakkı olmağla meblağ-ı mezbûre merkûm Poli′den bi′l-vesâye hâlâ taleb iderim deyû ba‘de′d-da‘vâ ve′l-ikrâr ‘alâ mûceb ikrâra meblağ-ı mezbûr dokuz yüz on guruş sagîr-i mezbûr için (7) vasî-i merkûm Penayot′a edâ ve teslîme merkûm Poli iltizâm olunduğu tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fî 16 Zilhicce sene 93.

61.Kayıt(13a-3) ***İmâmet ve hitâbet tevcih olunacak zevâtın kur‘a bekâyâsından olub olmadıklarına dâ'ir mahalleri redîf zâbıtların mazbata tanzîmi***

Numara 51

Canik Mutasarrıflığı′na ‘umûm 77

(1) Sa‘âdetlü Efendim Hazretleri

(2) Beyândan müstağni olduğu üzere ‘uhdelerine imâmet ve hitâbet tevcîh olunacak zevâtın kur‘a bekâyâsından olub olmadıklarına dâ'ir mahalleri redîf zâbıtları tarafından (3) mazbata istihsâl etmesi ve kendimizin redîf bakâyâsından olduklarını beyân bu vechile mazbata aldıkları hâlde artık dâ'ire-i askeriyece başka tetkîkât icrâsına mahal olmadığından (4) evrâkının redîf-i zâbtını mazbatalarıyla berâber doğruca evkâf-ı hümâyûn nezâret-i celîlesine irsâliyle oraca mu‘âmelâtının yürütülmesi usûl-ı ittihâz olunarak ol-bâbda (5) evvel ve ahir icrâ-yı tebligât olunmuş ve keyfiyet evrâk-ı havâdisle dahî i‘lân kılınmış idi tesrî‘ ve teshîl-i mesâlih maksadıyla ittihâz olunan işbu usûlun devâmı lâzımesinde (6) bulunduğu hâlde ba‘zı mahallerde bunun hilâfında olarak o misilli cihât tevcîh olunacaklar redîf zâbıtalarından mazbata olmayup ve me'mûriyet-i şer‘iye ve mülkiye dahî (7) öyle mazbata olunup olunmadığını tedkîk etmeksizin i‘lâm-ı şer‘isi ile meclis-i mazbatasını verip nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâl olunmakda olduğu cihetle bu yolda (8) olan evrâk evkâf-ı hümâyûn hazînesince icrâ-yı mu‘âmelâtı esnâda kur‘aları keyfiyeti tahkîk olunmak üzere dâr-ı şûrâya havâle ve dâr-ı

şûrâca dahî mensûb (9) oldukları ordulardan isti‘lâm ile alınan cevâblar üzerine nizâmı dâ’iresinde îcâbâtı icrâ olunmakda olduğundan şu hâli bir tâkım te’hîrâtına bâdi (10) ve bura mahallerince usûl-i mevzû‘a-i mebhûseye ri‘âyet olunmamasından neş’et etmekde olduğu gibi bu te’hîrâtın bir kısmı dâr-ı şûrâca icrâ olunan (11) isti‘lâmâtında ve kısm-i diğeri dahî evkâf-ı hümâyûn dâ’iresince cereyân eden mu‘âmelâtda vukû‘a gelmekde olduğu bedîhi ve binâ’en ‘aleyh o misillü imâmet ve hitâbet (12) cihetlerinin tevcîhini müsted‘â olanların redîf bakâyâsından olmadıklarını mübeyyîn yedlerinde redîf-i zâbıtânı mazbatası olmadıkça istid‘âları gerek nüvvâb-ı (13) şer‘iyye ve mecâlis-i mahalliyeden ve gerek evkâf muhâsebecileri tarafından kabûl ve tezvîc olunmayubda i‘lâm-ı şer‘i ve mazbata inhâ verilmemesine i‘tinâ ve rikkat olunur (14) ise bu gibi cihât evrâkının nezâret-i mişârun-ileyhâya vürûd ettikden ve esnâ-yı mu‘âmele de noksanları tebyîn eyledikden sonra dâr-ı şûrâya havâle ile (15) mahallerinden bi′l-isti‘lâm cevâblarının istihsâli yolunda vâki‘ olan te’hir ber taraf edilmiş olacağı ta‘bi idüği beyânıyla ba‘demâ usûl-i mezkûrenin (16) cârihinde hareket olunmamak üzere keyfiyetin … tevcîh ve tebliği lüzûmu taraf-ı vâlâ-yı ser‘askerîden bâ-tezkire beyân ve ez-yâr ve bu bâbda nüvvâb ve me’mûriyet-i (17) şer‘iye ve lâzım gelen evkâf ve ‘aklâm muhâsebeci ve me’mûrlarına tenbîhât makbûzuna îfâ ettirilmesi husûsunun cânib-i ‘âlî meşihat-penâhi ile nezâret-i mişârun-ileyhâya (18) bildirildiği gibi ordu-yı hümâyûnlar müşîriyet-i celîlelerine dahî icrâ-yı teblîgât kılındığı ‘ilâve ve tezkâr kılınmış ve vâk‘â usûl-ı mezkûre dâ’iresinde hareket olunduğu (19) takdîrde ber-vechi meşrûh bir tâkım te’hîrâtın ve bundan dolayı ashâb-ı cihât hakkında bâ-tab‘ tertib eyleyecek makdûriyet ve … önü (20) alınacağı müsellemâtdan olarak ol-bâbda ta‘mîmen vilâyât-ı sâ’ireye ve elviye-i müstakilesinin fâsıklarına tebliğ keyfiyet olunmuş olmağla oraca dahî usûl-i mezkûreye (21) tevkîf-i mu‘âmele ile te’hîrât husûsuna sebebiyet gösterilmemesi esbâb ve vesâ’ilinin istikmâline bezl-i himmet olunması siyâkında şukka-i mahsûsa terkîm kılınsın. Fî 17 Zilhicce sene 93 ve fi 22 Kanûn-ı Evvel sene 92

62.Kayıt(13a-4) ***Akalan karyesinde câmi-i şerîfde imâmet cihetine mutasarrıf olan Abdullah bin Hasan’ın göreve kesb-i iktidâr eyleyinceye kadar Mustafa Efendi’nin tevcîh edileceğine dair i‘lâm***

Numara 52

(1) Der-i devletmekîne ‘arz-ı dâ‘i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun‘a (2) tâbi‘ Akalan karyesinde vâki‘ câmi-i şerîf vakfından almak üzere yevmî

bir akçe vazîfe ile hitâbet cihetine el-yevm bâ-berât-ı şerîf-i ‘âlişân (3) mutasarrıf olan Abdullah bin Hasan livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi ref‘etlü Abdülkerim Efendi ile ‘asâkir-i (4) redîf-i şâhâne alây kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi hâzirân olduğu hâlde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp ber-vechi muharrer mutasarrıf olduğum hitâbet cihetini bundan (5) ‘akdem fevt olan babam mezbûr Hasan bin Mehmed′in bâ-berât-ı ‘âlişân tasarrufunda olub vefât eylediğinde benimle … bekr oğlu li-ebeveyn er karındaşım (6) İbrahim mevcûd ve evkat hakîr bulunduğumuza ben dahî tahsîl-i i‘lâm etmekde olduğuma beni karındaşım mezbûr İbrahim Fâik kabîlem ve nâsiye-i? hâl ve şîve-i ahvâlimden (7) meşhûd ve meczûm bulunduğundan cihet-i mezkûreye kesb-i iktidâr eyleyinceye değin tarafımdan Ömer bin Bayram nâm Halife bi′l-pâye edâ-yı hizmet etmek üzere (8) müstakilen bana tevcîh ve yedîme işbu berât-ı ‘âlişân sadaka ve ihsân buyurulmuştur ben hüsn-i rüşdü tecâvüz ve el-hâletü hâzihi kesb-i ‘ulûm eylemediğimden (9) ber-vechi muharrer cihet-i hitâbet-i mezkûreyi îfâya ‘ademü′l-iktidâr olduğum … mûmâ-ileyh Ömer dahî beş seneyi mütecâviz vefât eylediğine mebnî cihet-i (10) mezkûrenin hizmet-i lâzimesi mu‘attal kalmış idüğünden cihet-i mezkûreyi hüsn-i rızâmla sâlifü′z-zikr Akalan karyesi ahâlisinden (11) ve cerîde-i nüfûsda karye-i mezbûrenin dördüncü hanesinde elli dört numara ile yirmi üç yaşında mukayyed idüğü medîne-i mezbûre (12) nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a bakâyâ ve ‘asker firârisi olmadığı ‘asâkir-i redîf-i şâhâne alây kâtibi mûmâ-ileyh Behcet Efendi taraflarından

Varak 13-B

(13) varid olan memhûr ilmûhaber me’alinden ve cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı olduğu meclis-i mezkûrda vukû‘ bulunan imtihânından (14) zâhir ve nümâyân ve karye-i mezbûre ahâlisinden dahî müntehab ve muhtârları bulunmuş oldahî ihbârlarıyla ‘abdü′ş-şer‘ü′l-enver mütehakkık olan işbu bâ‘isü′l-(15)‘arz Mustafa Efendi ibn Hüseyin dâ‘ilerine meccânen ferâğ ve kasr-ı yed ve ‘atîk berâtını dahî yedîne teslîm eylediğimde oldahî teferrug ve kabûl eyledi dedik de (16) gıbbe′t-tasdîk cihet-i hitâbet-i mezbûreyi vazîfe-i mersûmesiyle mezbûr Abdullah′ın kasr-ı yedînden mezbûr Mustafa Efendi dâ‘îlerine tevcîh ve yedîne (17) bir kıt‘a berât-ı ‘âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak ricâsına bi′l-iltimâs der-i devlet-medâra ‘arz ve i‘lâm olundu. Sene 94 Muharrem 7

63.Kayıt(13b-5) ***Ermeni milletinden Kirkor’un zevcesi Norik binti Manok’un dükkân ‘arsasını Mihail veled-i Karabet’e satmasına dair mübayâ‘a hücceti***

Numara 53

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesi mütemekkînlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘âliyyenin Ermeni milleti nisvânından ve şahıs isimleri mezkûr kesânın ta‘rîfleriyle mu‘arref Kirkor zevcesi (3) dimekle ma‘rûfe Norik binti Manok tarafından zikrî âtî ‘arsayı me’mûru huzûrunda ferâğa mahalle-i mezbûre mütemekkînlerinden ve her biri teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden İvan (4) oğlu Moses? veled-i Manok ve Zevrak(Zorak?) oğlu Onan? veled-i Artin nâm kimesneler hâzır oldukları halde taraf-ı şer‘den mürsel Kâtip Mehmed Naim Efendi ma‘rifetiyle vekîl olduğu (5) sadr-ı kebîr oğlu Matos veled-i Kirkor medîne-i mezbûre temyîz muhâsebesinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Çobaci? (6) oğlu Mihail veled-i Karabet muvâcehesinde bi′l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilem vâlidem mezbûrenin yedinde bâ-hüccet-i şer‘iye müstegallâtın ve hakkı (7) olan Yalı(Bali?) hânı civârında Tahmis? sokağında vâki‘ bir taraftan Bekir Efendi mağazaları ve bir taraftan Hasan Kethüdâzâdeler ‘arsası ve bir taraftan Aslioğulları mağazası (8) ve bir taraftan tarîk-i ‘âmm sed ve bir kıt‘a dükkân ‘arsasını tarafından îcâb ve kabûl hâvi bâten ve sahîhan merkûm Mihail′e on iki adet lirâ-yı Osmâniye bey‘ ve temlîk (9) ve teslîm eylediğimde oldahî ber-vechi muharrer iştirâ ve temlik ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan mezkûr on iki ‘adet lirâ-yı Osmanîyi Mihail′den tamâmen ve kâmilen ahz (10) ve kabz müvekkile-i mezbûreye teslîm eyledim dedikde fimâ-bâ‘d ‘arsa-i mezkûrede müvekkilem mezbûrenin aslâ ve kat‘a ‘alâka ve medhâli kalmayıp merkûm Mihail′in mülk-i müşterâsı (11) ve hakk-ı sarîhi olmuştur dedikde mukarr-ı vekîl-i merkûm Matos′un bi′l-vekâle takrîriyle merkûm Mihail üzerine bir kıt‘a koçan ilmûhaberinin i‘tâsı husûsunun defter-i (12)hâkânî me’mûrluğuna emr ve havâle buyurulması iktizâ eylediği tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men lehu′l-emrindir. Fi′l-yevmü′s-sâlis (13) min Muharrem sene erba‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf. Fi Muharrem sene 94.

64.Kayıt(13b-6) ***Ünye kasabası Orta mahallesi ahâlisinden vefât eden Sarı Mustafa bin Abdullah’ın küçük kızı Ümmü Gülsüm’e vasî tayinine dair hüccet***

Numara 54

(1) Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun′a muzâf Ünye kasabası mahallâtından Orta mahallesi ahâlisinden bundan ‘akdem vefât eden Sarı

Mustafa bin Abdullah nâm kimesnenin (2) tahmînen sekiz yaşında sulbiye sagîre kızı Ümmü Gülsüm′ün li-ebeveyn er karındaşı Mehmed binü′l-mezbûr müteveffâ Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre (3) mahallâtından Câmi-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden medîne-i mezbûrede Aramsaz? ‘asâkir-i şâhâne sevk me’mûru ref‘etlü İbrahim Efendi ibn Mustafa′nın zevcesi işbu bâ‘isü′l-kitâb (4) Kamer Hanım ibnete Mehmed Ağa tarafından vekîl-i müseccel şer‘i zevci mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ibn İsmail Ağa mahallâtında bi′l-velâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp veli-î akrebi olduğum (5) li-ebeveyn kız karındaşım sagîre hâzire-i mezbûre Ümmü Gülsüm′ü ittifâk ve eksâye iktidârın olmayup muhtâç olmamla sagîre hâzire-i mezbûreyi be-her şehr on guruş ücret (6) kavliyle vekîl-i mezbûrun müvekkilesi zevcesi mûmâ-ileyhâ Kamer Hanım bi′l-velâye îcâb ve teslîm eylediğimde oldahî ber-vechi muharrer müvekkiline izâfetle bi′l-vekâle isticâr ve teslîm eyledikden sonra (7) be-her şehr kavl olunan ücret-i mezkûrenin on üç guruş sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarfa ve bâki iki guruşunu dahî sagîre (8) hâzire-i mezbûrenin reft-i rüşd ve sedâdına değin yedînde hıfza müvekkîl-i mûmâ-ileyhâya bil-velâye emr-u tekmîl eyledim dedikde oldahî ber-minvâl-i muharrer müvekkile-i mûmâ-ileyhâya (9) izâfetle harc ve sarfa ve hıfza bi′l-vekâle müte‘ahhid olunmağın mâ vak‘a bi′t-taleb ketb ve imlâ olundu. Fî gurre Muharrem sene 94.

65.Kayıt(13b-7) ***Hayta Hasan bin Abdullah’ın Ali Bayraktaroğlu Recep bin Ali ve Aşçıoğlu Osman bin Osman’a borcu olduğuna dair i‘lâm***

Numara 55

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) medîne-i Samsun′a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Susuz karyesi ahâlisinden ve ‘asâkir-i şâhâne redîfe neferâtından Ali Bayraktaroğlu (3) Recep bin Ali ve Aşçıoğlu Osman bin Osman nâm kimesneler medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘mizde medîne-i mezbûre kurâsından (4) Beybatar karyesi ahâlisinden Hayta Hasan bin Abdullah muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp küserâsına itmânından dolayı yüz (5) kırk dokuz guruş alacak hakkımız olub hatt-ı cihet merkûmeden deyni olduğunu şuhûd-ı mahzarında dahî tâb‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğle şimdi meblağ-ı (6) mezbûr yüz kırk dokuz guruşu bize edâ ve teslîme merkûm Hasan′a tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyû her biri da‘vâ ettiklerinde merkûm Hasan′ın (7) ber-vechi muharrer inkârına mukarrere müdde‘î-i merkûman Recep ve Osman′dan ber-vechi muharrer müdde‘âlarını her biri sâkin oldukları enifü′l-beyân

Susuz (8) karyesi muhtâr ve ihtiyâr meclis a‘zâlarından muhtar Abdullah Ağa bin Seyyid Ağa ve Cevredoğlu Şa‘ban bin İsa ve Cevredoğlu Mustafa (9) bin Ömer ve Tangal oğlu Ahmed bin Ahmed nâm müzekkîlerden sırran ba‘dehu ‘alenen lede′t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü′ş-şehâde idükleri ihbâr (10) olunan karye-î mezbûre ahâlisinden Aşcı oğlu Mehmed bin Abdurrahman ve Osman bin Osman nâm kimesneleri şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-tehlîci (11) şer‘i isbât etmeleriyle mûcebince meblağ-ı mezbûr yüz kırk dokuz guruşunu müdde‘î-i merkûmân Recep ve Osman′a edâ ve teslîme merkûm Hasan′a (12) tenbîh olunduğu tescîl ve bi′l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men lehu′l-emrindir. Fî 15 Muharrem sene 94.

66.Kayıt(13b-8) ***Gayrimüslim terekelerinde ortaya çıkacak vasiyetnâmeler ahkâmının muhâfazasıyla ile ilgili şikâyet vukû‘ bulmadıkça müdâhale olunmamasına dair ma’ruz***

Numara 56

(1) Sa‘adetlü Efendim Hazretleri

(2) Geçen sene sâdır olan emr-i ‘âlîde teb‘a-i gayrimüslime terekelerinde zuhûr edecek vasiyetnâmeler ahkâmının muhâfazasıyla velisi olan eytâm-ı gayrimüslime emvâl-i mevrûsesinin (3) idâresine şikâyet vukû‘ bulmadıkça müdâhale olunmaması hakkında münderec bulunan fıkra ba‘zı taraftan nizâma lâzımü′t-tahrîr olan müzekkerelerin bâ-ma‘rifet-i şer‘i şerîf tahrîr ve taksîm (4) eyleyecek gibi bir mu‘tâ ile te’vîl olunmak istenildiğinden bahisle ol-bâbda ba‘zı velâyâtdan istifâr re’y ve mutâla‘a olunmuş ve halbuki fıkra-i mezkûrenin vâz‘ olarak öyle (5) te’vilât-ı mahal olmadığı ve muhâfaza-i ahkâmı … vasiyetnâmelerin dahî usûlüne muvâfık sûrette tanzîm olunmuş olması lüzûmu der-kâr bulunduğu cihetle ol-bâbda (6) hilâf-ı usûl ve nizâm-ı mu‘âmelât vukû‘a getirilmemek üzere keyfiyet bi′l-cümle velâ-i ‘akdem haserâtına? iş‘ar? itmemiş? olmağla beyân hâl-i siyâkında şukka-i mahyî? terkîm kılındı. Fi 26 Zilhicce sene 293 ve fi 29 Kanûn-ı evvel sene 292.

Varak 14-A

67.Kayıt(14a-1) ***Abdulhalim Efendi ibni Sadullah Efendi’nin bir bâb mülk menzilini Hüseyin Ağa’ya vermesi ile ilgili açtığı davanın reddine dair i‘lâm***

Numara:57

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi ahâlisinden Abdulhalim Efendi ibni Sadullah Efendi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı (3) şer'imizde zikr-i âtî bir bâb mülk menzili el-yevm vâzi'atu'l-yedi inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olan mahalle-i mezbûre sükkânlarında li-ebveyn kız karındaşı (4) ve zât-ı ta'rîf-i şer'i ile mu'arref Fatma binti el-mezbûr Sadullah Efendi nâm Hatûn tarafından zikr-i câ'î husûsda husûmet ve redd-i cevâba ve husûs-ı mezkûr-ı mütevakkıf (5) olduğu umûrun küllîsine vekîl-i müseccel-i şer'iye medîne-i mezbûre mahallâtından Pazar mahallesi sâkinlerinden Kışoğlu demekle bilinir Hüseyin Ağa ibni Mustafa muvâcehesinde (6) da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb sâlifu'z-zikr Sa'di Bey mahallesinde Kadı karyesi caddesinde vâki' bir tarafdan Emine Hatûn ve bir tarafdan dere ve ba'zen Kuzucuoğlu (7) Vasil menzilleri ve bir tarafdan tarîk-i has ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir bâb oda ve ma'lûmu'l-miktâr eşcâr-ı müsmireli bahçeye müştemil (8) bir bâb menzil târih-i i'lâmdan dört sene mukaddem vefât eden hemşirem müvekîle-i mezbûre Fatma'nın zevci Şeyh Mehmed Rıfat Efendi'nin hayatında ile'l-vefât yedinde (9) ırsen ve mevhûben ve müstakıllen mülk ve hakkı olub ba'de vefâtiha menzil-i mahdûd-ı mezkûr sekiz sehm i'tibâriyle bir sehmi zevce-i menkûhe-i metrûkesi kız karındaşım müvekkile-i mezbûre (10) Fatma'ya ve dört sehmi sulbiye-i sagîre-i kızlar ile ve üç sehmi li-ebeveyn kız karındaşı Emine'ye mevrûs olmuş ve müteveffa-yı merkûmun müsbet duyûn-ı kesîresi olub (11) menkûl terekesi ise duyûnuna vefâ etmediği ecilden 'akârı bey' olunup edâ-yı deyn olunmak şer'en lâzım gelmekle binâenaleyh menzil-i mahdûd-ı mezkûr bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf-i (12) sevk-i sultânî ve mecma'-i nâs olan mahallerde müddet-i medîde nidâ ve müzâyede olundukda rağbân-ı nâs inkıtâ'atte on bin guruşda üzerimde karar-ı müzâyedeye (13) tâlib-i âheri dahî zuhûr etmediği cihetle menzil-i mahdûd-ı mezkûru bin iki yüz doksan senesi şehr-i Rebîulâhir'in üçüncü günü târihinde taraf-ı şer'den müvekkile-i mezbûrenin (14) sâkine olduğu menziline irsâl kılınan kâtib-i mahkeme Ahmed Necati Efendi huzûrunda kız karındaşım zevce-i mezbûre Fatma kendi nefsinden asâleten ve binti? sagîre-i mezbûre ** (15) bâ-hüccet-i şer'iyye vech-i mensûbesi olmakla vesâyeten ve uht-ı mezbûre Emine dahî kezâlik kendi nefsinden asâleten tarafeynden îcâb ve kabûle hâvî şürût-ı mukayyededen ârî (16) bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile mezkûrân bin guruş mukâbelesinde bana bey' ve temlîk ve mahallinde teslîm eylediklerinde ve ben dahî meblağ-ı mezkûr mukâbelesinde iştirâ ve temellük ve tesellüm ve (17) kabz ve kabûl ve semeni olan baliğ-i mezbûru beher biri yedimden bi'l-

asâle ve bi'l-vesâye ahz ve kabz ve müteveffa-yı mûmâ-ileyhin defter kassâmına idhâl ve târih-i mezkûr ile müverrah ve ol-tarihde (18) medîne-i mezbûre nâibi bulunan el-Hâc Mehmed Nuri Efendi tarafından bir kıta' mübâya' hücceti i'tâ ve ol vechle yedimde bâ-hüccet-i şer'iyye sıran ve müstakıllen mülk ve hakkım olmuş iken şimdi menzil-i (19) mahdûd-ı mezkûre vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa'nın müvekkilesi kız karındaşım mezbûre Fatma Hatûn fuzûli bi-gayr-i hakk vâzi'atü'l-yed ider olmakla suâl olunub menzil-i mahdûd-ı mezkûrede (20) kifâyed ve bana teslîm müvekkilesi mezbûreye izâfetle mezbûr Hüseyin Ağa'ya tenbîh olunmak murâdımdır deyû me'âli takrîrine muvâfık hüccet-i şer'iyye-i mezkûreye bi'l-ibrâz da'vâ ettikte (21) oldahî cevabında müdde'î-i mezbûr Abdulhalim Efendi'nin ber-minvâl-i muharrer müdde'âsına ve mazmûn-ı hüccet-i şer'iye-i mezkûreye bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin mûmâ-ileyh Halim (22) Efendi menzil-i mahdûd-ı mezkûr yedinde bâ-hüccet-i şer'iyye ve müstakıllen mülkü olduğu hâlde târih-i merkûmede taraf-ı şer'den me'zûnen mürsel mûmâ-ileyh Necati Efendi'nin menzil-i mezkûrede (23) 'akd eylediği meclis-i şer'de müvekkilem mezbûre Fatma Hatûn'a tarafeynden îcâb ve kabûle hâvî şürût-ı maksada ve mevâzi'den ârî ve berâ-i? bâten ve sahîhan on bin (24) guruş semen mukâbelesinde bey' ve temlîk ve mahallinde vech-i şer'i üzere teslîm eylediğinde müvekkile-i mezbûre dahî iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve semeni olan (25) meblağ-ı mezkûr on bin guruş müvekkilem mezbûre yedinden tamâmen ve kâmilen ahz ve kabz idüb ol cihetle menzil-i mahdûd-ı mezkûr müvekkilem mezbûre Fatma Hatûn'un (26) müstakıllen mülkü ve hakkı olub hatta târih-i merkûm ile müverrah ve nâib-i mûmâ-ileyh Mehmed Nuri Efendi tarafından imzâsıyla mümzâten ve hattıyla mahtûm işbu yedimde olub (27) meclis-i şer'de irâen ve ibrâz eylediğim bir kıta' mübâya' hücceti dahî i'tâ ve bu vechle bi-hakk-ı vâzi'atü'l-yed ider deyû müdde'î-i merkûmun müdde'âsını bi'l-vekâle ba'de'd-def' ve müdde'î-i (28) merkûmun inkârına mukârîn vâki' vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa ber-minvâl-i muharrer def'-i meşrûha ve mazmûn-ı hüccet-i şer'iye-i mezkûreyi her biri menzil-i mahdûd-ı mezkûreyi mahallinde (29) ba'de't-tahdîd ve'l-irâen sâkin oldukları medîne-i mezbûre mahallâtından Hançerli mahallesi imam ve muhtar ve ihtiyâr meclisi a'zâlarından Hacı Mustafa Ağa ibni Ali ve Hasan (30) Efendi ibni Hasan ve Hacı Mehmed Ağa ibni Süleyman ve Nizam Hasan Ağa ibni Salih nâm müzekkîlerden sırran ve ba'de alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (31) ihbâr olunan Hüseyin Efendi ibni Kori Hüseyin ve Hüsameddin Ağa ibni İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'i

üzere isbât etmekle (32) mûcebince müdde‘i mûmâ-ileyh Abdulhalim Efendi ber-minvâl muharrer da‘vâ-yı mezkûresiyle vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa müvekkilesi mezbûre Fatma Hatûn’a izâfetle ber-vech-i şer‘i mu‘ârazadan (33) men‘ olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. 13 Muharremu’l-haram sene 94

68.Kayıt(14a-2) ***İshak bin Abdullah’ın kısrağını Ömer bin Mirza’ya satmamasına rağmen havlusunda otlarken koybolması neticesinde Ömer’de bulunmasına dair da‘vadan men’ olunması***

Numara:58

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından Ağacasaz karyesinde meskûn ısdâr-ı muhâcirîn-i çerâkiseden İshak bin Abdullah (3) nâm kimesne kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde sâlifü’z-zikr Çarşamba kazâsı kurâsından Matamot karyesinde (4) meskûn ve ısdâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden Ömer bin Mirza nâm kimesne muvâcehesinde iş bu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan yağız ve kamcı tori ard (5) ayağı sökül ve’l-hâletü hâzihi bir buçuk yaşında olan bir re‘s yağız kısrağı bin iki yüz doksan bir senesi şehri Ramazan-ı şerîfin on ikinci (6) günü sâlifü’z-zikr Çarşamba kazâsı tercümanı olub gâib-i ani’l-beled Ahmed Ağa’dan altı yüz elli guruş semen-i medfû‘ ve makbûza iştirâ (7) etmemeliğim iken iş bu târih-i i‘lâmdan on iki ay mukaddem enfüsü’l-beyân Agacasaz karyesinde vâki‘ sâkin olduğum hânemin (8) havlusunda ra‘î olunur iken kazâen zâyi‘ etmemle şimdi kısrak-ı mevsûf-i mezkûru müdde‘i-aleyh merkûm Ömer yedinde bulmamla bi’l-istihkâk (9) hâlâ taleb iderim deyû da‘vâ ettikte merkûm Ömer cevâbında kısrak-ı mevsûf-i mezkûra el-yevm vazi‘u’l-yedînî ikrâr lâkin kısrak-ı(10)mevsûf-i mezkûra enfüsü’l-beyân Çarşamba kazâsı kurâsından Aşağı Mesalı? karyesinden iş bu hâzır-ı bi’l-meclis Hasan bin Hasan (11) nâm kimesnenin mâliki olan yağız kısrağından dogma netâcen malı olduğu hâlde dört yüz kırk guruş semen-i medfû‘ ve makbûz (12) mukâbelesinde iştirâ etmemeliğim olmakla ol vechle bi-hakk-ı vaz‘-ı yed iderim deyû ahd-ı hümâ âherin müdde‘âsını külliyen inkâr etmekle husûs-ı (13) mezkûre şer‘an netâc beyyinesi evlâ olduğuna binâen müdde‘i-aleyh merkûm Ömer’den ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda (14) her biri usûl-i mevzû‘sunu tatbîken sâkin oldukları sâlifü’z-zikr Çarşamba kazâsı kurâsından Karakaya karyesi ahâlisinden (15) Ömer Efendi bin Ömer ve İsmail Efendi bin Ahmed ve Mehmed Efendi bin Hüseyin ve Necip Efendi bin

Mustafa nâm müzekkîlerden evvelâ bâ-varaka-i mestûre (16) sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘‘adl ve makbulü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Karakaya karyesi ahâlisinden İbrahim (17) bin Mehmed ve Ali bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-hükm mûcebiyle kısrak müdde‘î-i merkûm (18) İshak ber-minvâl-i muharrer da‘vâ-yı mezkûresiyle merkûm Ömer bi-vech-i şer‘i mu‘ârazadan men‘ olduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı (19) âlîleriyle i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi-21 Muharrem sene 94

Varak 14-B

69.Kayıt(14b-3) ***İrikum karyesinden vefât eden Ali bin Abdullah’ın kızı Şeker’in Kamer Hanım’ın yanında her ay ücret karşılığı çalışmasına dair kayıt***

Numara:59

(1) Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından İrikum karyesinden iken (2) bundan ‘akdem vefât eden Ali bin Abdullah’ın tahmînen sekiz yaşında sulbiye-i sagîre kızı Şeker’in emmisi Ali (3) ibni Musa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesi (4) sâkinlerinden medîne-i mezbûrede Aramsaz asâkir-i şâhâne sevk me’mûru ref‘etlü İbrahim Efendi’nin zevcesi (5) iş bu ba‘isetü’l-kitâb Kamer Hanım ibneti Mehmed Ağa tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘isi zevci mûmâ-ileyh İbrahim Efendi (6) ibni İsmail mahzarında bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb veli-i akrebi olduğum sagîre-i hâzire-i mezbûre (7) Şeker’i infâk ve eksâba iktidârım olmayub muhtâc olmamla sagîre-i hâzire-i mezbûreyi beher şehr on beşer guruş (8) ücret kavliyle vekîl-i mezbûrun müvekkilesi zevce-i mûmâ-ileyhâ Kamer Hanım’ı bi’l-velâye îcâr ve teslîm eylediğimde oldahî (9) ber-vech-i muharrer müvekkiline izâfetle bi’l-vekâle istîcâre eyledikden sonra beher şehr kavl olunan ücret-i mezkûrenin (10) on üç guruşunu sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım zarûriyesine harc ve sarf ve hıfz iki (11) guruşunu dahî sagîre-i mezbûrenin vakt-ı reşîde ve sedâdına değin yedinde hıfz müvekkiline mûmâ-ileyhâya bi’l-velâye (12) emr ve tevkîl eyledim dedikde ol dahî ber-minvâl-i muharrer müvekkile-i mûmâ-ileyhâya izâfetle harc ve sarf ve hıfz bi’l-vekâle (13) müte‘ahhid olmağın mâ-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşer min-Muharremu’l-haram li-sene râbi‘ ve (14) tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

70.Kayıt(14b-4) ***Kürd Süleyman ve Katanlıoğlu Ali'nin cariye olarak Dildâde isimli hür ve kimsesiz bir Türk kızını Samsunlu Havva Hatûn'a satması ve yapılan tahkîkât sonucu bu durumun anlaşılmasına dair ma'rûz***

Numara 60, Canik Mutasarrıflığına

(1) Sa 'adetlü Efendim Hazretleri

(2) Dersaâdette Aksaray sâkinlerinden Samsunlu Havva nâm Hatûnun bundan bir sene mukaddem câriye ve yörük yirmi aded Osmanlı altınını Samsun sâkinlerinden Kürd (3) Süleyman ve Katanlıoğlu? Ali'den bi'l-mübâya' Dersaâdete getirdiği Dildâde nâm kızın hür ve kimsesiz bir Türk kızı olduğu makâm-ı 'aliyyeleriyle ceryân eden (4) muhâbere ve tahkîkât neticesinde anlaşılmakla mezbûre kızı satın aldığı mahalle götürüb teslîm verdiği parayı istirdâd etmek üzere mezbûre (5) Hava ol-tarafa azîmet etmiş ise de henüz îcâbı icrâ olunmadığı bu kere vârid olan şukkâsında müstebân olmuş olduğuna (6) bâyi'ani? merkûmân celb ile mezbûre Dildâde'nin bir dahî âhere fürûhat etmemek üzere kefâlet-i kaviyyeye rabtıyla kendilerine teslîm ve akçenin (7) dahî bi'l-istirdâd mezbûre Havva'ya i'tâsı ve bunların diğer bir gün iddi'âsı var ise ânın dahî îcâbının icrâsıyla beraber böyle her olan (8) bir kızı câriye makâmında satmağa cerren neleri merkûmân haklarında dâ'î-i mecâzât olacağından burasının dahî tedkîkiyle sâbit olacak hâle (9) göre haklarında îfâya mu'âmele olunması husûsunu taraf-ı vâlâlarına iş'ârı muhâcirîn komisyonunda bâ-mezkûre ifâde kılınmış (10) olmakla ber-minvâl-i meşrûh îfâ-yı muktezâsıyla netîce-i latîfin iş'ârı bâbında emr ve irâde efham hazretlerinindir. Fî 8 Ramazan sene 93, Fi-14 Eylül sene 92 , Ömer Fevzi

71.Kayıt(14b-5) ***Derler karyesinden olub vefât eden Abdulkadiroğlu Abdullah ibni Abdulkadir bin Abdullah'tan alacağı olan Şerîfe binti Halil'in verâseti zevce-i metrûkesi Fatma binti Hasan'dan talep etmesine dair i'lâm***

Numara:61

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Duman karyesi ahâlisinden olub medîne-i mezbûre kurâsından Derler karyesinde li-ecli't-ticâre (3) sâkin iken bundan 'akdem vefât eden Abdulkadiroğlu Abdullah ibni Abdulkadir bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûkesi Fatma binti Hasan nâm Hatûn (4) ile sâlifü'z-zikr Duman karyesinde sâkin nâib-i mine'l-meclis Çakır Ahmed bine'l-mezbûr Abdulkadir'e münhasıra olduğu inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffa-yı (5) merkûmun terekesinden alacak idda'â eden enfüsü'l-beyân

Derler karyesi sâkinlerinden ve zât-ı ta‘rîf-i şer‘i ile mu‘arrefe Şerîfe binti Halil nâm Hatûn medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (6) ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde tereke-i müteveffa-yı merkûma vâzi‘atü’l-yedi mütehakkık olan zevce-i mezbûr ve Fatma binti Hasan muvâcehesinden müteveffa-yı merkûm Abdullah Ağa’nın hayatında (7) bin iki yüz doksan üç senesi şehr-i Recebü’l-ferdînîn on yedinci günü târihle müverrah ve mührüyle memhûr bir kıta‘ deyn temessükü nâtık olduğu üzere cihet-i farzdan altı yüz (8) guruş zimmetinde alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru kıbeli’l-edâ vefât etmekle şimdi meblağ-ı mezbûru müteveffa-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere bana edâ ve teslîm mezbûre (9) Fatma Hatûn’a kıbel-i şer‘den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû ba‘de’d-da‘vâ ve’l-istintâk mezbûre Fatma Hatûn cevâbında tereke-i müteveffa-yı merkûmun vâzi‘atü’l-yedînî ikrâr lâkin (10) medîne-i mezbûre ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsını külliyen inkâr idicek müdde‘iye-i mezbûrenin ber-vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû‘asını (11) tatbîken evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları Hançerli mahallesi imam ve muhtar ve ihtiyâr meclisi a‘zâlarından Hacı Mustafa bin Ali ve Hasan Efendi ibni Hasan ve (12) Hacı İshak ibni Ali ve Hasan Ağa ibni Salih nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde eyledikleri ihbâr olunan Kasab (13) Ahmed ibni İdris ve Hacı Süleymanoğlu Mehmed bin Hacı Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcebince meblağ-ı mezbûr altı yüz guruş (14) müteveffa-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden edâ etmek üzere mezbûre Fatma Hatûn’a tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. (15) Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-işrîn min-Muharremu’l-Haram li-sene erba‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

72.Kayıt(14b-6) ***Derler karyesinden olub vefât eden tüccar Kadiroğlu Abdullah bin Kadir bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma binti Hasan’ın terekesinden alacak istemine dair i‘lâm***

Numara:62

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Duman karyesi ahâlisinden olub medîne-i mezbûre kurâsından Derler karyesinde li-ecli’t-ticâre sâkin iken bundan ‘akdem (3) vefât eden Kadiroğlu Abdullah bin Kadir bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma binti Hasan nâm Hatûn ile sâlifü’z-zikr Doğan karyesinde sâkin gâib-i ani’l-meclis (4) Çakır Ahmed ibni’l-mezbûr

Abdulkadir'e münhasıra olduğu inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffa-yı merkûmun terekesinden alacak idda'â eden zevce-i mezbûr ve Fatma (5) binti Hasan nâm Hatûn medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde bu makûle verese-i gâibi olub da vefât idenlerin terekelerinden verese-i gâib husûsu zuhûruna (6) değin hazîne-i celîlede hıfz olunmak nizâmı iktizâsından idüğünden binâenaleyh gâib-i merkûm Ahmed'in zuhûruna değin hisse-i vârisiyesine bi'l-amân vâzi'u'l-yedi mütehakkık ve zikr-i ismi bu (7) husûsda husûmet ve redd-i cevâba me'zûn olan Canik sancağı muhasebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni izzetlü İbrahim Edhem Efendi ibni Halil Efendiler tarafından vekîl-i müseccel-i şer'isi mâl-i (8) eytâm müdürü İbrahim Efendi ibni Mustafa muvâcehesinden müteveffa-yı merkûm Abdullah Ağa'nın hayatında sene-i rûmîden bin iki yüz doksan bir senesi Ağustos'un ibtidâsı târihiyle müverrah ve mühriyle (9) memhûr bir kıta' deyn temessükü nâtık olduğu üzere cihet-i farzdan elli bin guruş zimmetinde alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru kıbeli'l-edâ ve'l-îfâ vefât etmekle şimdi (10) meblağ-ı mezbûru müvekîl-i muhasebeci mûmâ-ileyhin bi'l-emâne vâzi'a alındığı müteveffa-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere bana edâ ve teslîm müvekkile izâfetle vekîl-i mezbûr (11) İbrahim Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk vekîl-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi cevâbında gâib-i mezbûrun terekesine müvekkili

Varak 15-A

(12) mûmâ-ileyhin bi'l-emâne vâzi'u'l-yedînî ikrâr lâkin medîne-i mezbûrenin ber-minvâl-i muharrer müdde'âsını külliyen inkâr idecek müdde'iye-i mezbûreden ber-vech-i muharrer müdde'âsına (13) mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû'sunu tatbîken evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları Hançerli mahallesi imam ve muhtar ve ihtiyâr meclisi a'zâlarından (14) Hacı Mustafa ibni Ali ve Hasan Efendi ibni Hasan ve Hacı İshak Ağa ibni Ali ve Hasan Ağa ibni Haşim nâm müzekkîlerden sırran ve ba'de alenen lede't-tezekkür ''adl ve makbûlü'ş-şehâde (15) eyledikleri ihbâr olunan Kasab Ahmed ibni İdris ve Hasan Derviş bin Dursun nâm kimesneler şehâdetlerine ba'de'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcebince (16) meblağ-ı mezbûr elli bin guruş müteveffa-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden edâ etmek üzere müvekkili muhasebeci mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'ye (17) tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir. Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'işrîn min Muharremu'l-haram li-(18) sene erba' ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

73.Kayıt(15a-1) ***Torbacı Dursun bin İsmail bin Ali'nin verâset i'lâmı***

Numara 63

(1)kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât eden Ekrâd tâifesinden (2) Torbacı Dursun bin İsmail bin Ali'nin sulbi sağîr oğulları Hamit ve Mehmed Ali ve Ahmed ve sulbiye sagîre kızı Kerîme'nin babaları müteveffa-yı merkûmun (3) menkul mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîni lâzım ve mühim olmağın sagîrûn-ı mezbûrunun anaları olub (4) her vechle umûr-ı vesâyeti rû'yete kâdire idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olan (5) iş bu bâ'isetü'l-vesîka Aliye binti Abdullah nâm Hatûn sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd sedâdlarına değin mala beni hıfz ve tesviye-i (6) umûrlarına kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda oldahî umûr-ı vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenbagini (7) edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledikden sonra vasî-i mezbûrenin sulbiye-i sagîrûn-ı mezbûrenin babaları müteveffa-yı merkûmdan müttefik-i müşterek (8) akçeleri nemâlarından kıbel-i şer'den iş bu târih-i kitâbına kadar ma'rûf eylediği müslimin-i mezkûrîn taraflarından ihbâr olunan (9) sagîrûn-ı mezbûruna beher şehr on dörder guruşdan cem'an elli altı guruş nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr alınıp meblağ-ı (10) mefrûzeyn-i mezkûreteyn sagîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisve-bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc ve sarf ve lede'l-hâce (11) istidâneye ve inde'z-zafer sagîrûn-ı mezbûrûnun mallarına rücû' anaları vasiyyen Alime Hatûn'a izin verilmeliğin mâ-vaka' (12) bi't-taleb ketb olundu. Fi 1 Safer sene 94

74.Kayıt(15a-2) ***Merzifon kazâsı Belvar karyesi ahâlisinden Hamioğlu Ahmed bin Halil'in kısrağı merada otlarken kaybolması ve Hüseyin Ova ahâlisinden Emir Veli oğlu Ali bin Veli'de bulmasına dair i'lâm***

Numara:64

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) Fi'l-asl Amasya sancağına muzâfe Merzifon kazâsı kurâsından Belvar karyesi ahâlisinden ve asâkir-i redîf-i şâhâne neferâtından Hâmioğlu Ahmed bin Halil (3) medîne-i Samsun temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde Burgar kazâsının Hüseyin Ova ahâlisinden Emir Veli oğlu Ali bin Veli muvâcehesinde üzerine (4) da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb iş bu meclis-i şer'de mu'âyene olunan tori ve iki ön ayakları bayur ve el-hâletü hâzihi sekiz yaşında olan (5) esb-i mülküm olan tori kısrağımdan dogma mülküm iken târih-i i'lâmdan on ay mukaddem karye-i mezbûrede değirmen

civârında vâki‘ mer‘ada (6) ra‘i olunur iken zâyi‘ olmakla şimdi esb-i mevsûf-i mezkûr Ali yedinde bulmamla bi’l-istihkâk taleb iderim deyû da‘vâ ettikte (7) merkûm Ali cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûr el-yevm vaz‘-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i mezkûr yedimde mülküm olan yağız kısrağımdan doğma mülküm (8) olduğu hâlde bi-hak vaz‘-ı yed iderim deyû ahd-ı hümâ âherin ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsını ba‘de’l-inkâr bu sûrette tarafeynin müdde‘âsı netâc olub şer‘an zi’l-yed? beyyinesi (9) evlâ olmakla merkûm Ali’den ber-vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda înân-ı beyyineden izhâr-ı ‘acz eylediğine mebnî merkûm Ahmed’den ber-vech-i muharrer müdde‘âsına (10) mutâbık beyyine taleb olundukda her biri sâkin oldukları enfüsü’z-zikr Belvar karyesi ahâlisinden İbrahim bin Ali ve Abdulkadir bin Hüseyin ve Mehmed bin İsmail ve Pironoğlu (11) İbrahim bin Hüseyin nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evlen sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hızır (12) bin Ali ve Yusufoğlu İsmail bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcebiyle esb-i mevsûf-i (13) mezkûreden kifâyed ve müdde‘î merkûm Ahmed’e teslîme merkûm Ali’ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Fi-6 Safer sene 94

75.Kayıt(15a-3) ***Hançerli mahallesinden Fatma binti Halil bin Abdullah’ın verâset i‘lâmı***

Numara:65

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Mekde mahallesi ahâlisinden Memişoğlu dimekle bilinir Mehmed Ali Efendi ibni Memiş medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı (2) huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinelerinden iken bundan ‘akdem vefât eden Bağlı Halil kerîmesi Fatma binti Halil bin (3) Abdullah’ın sadriye-i sagîre kızları Fatma ve Sa‘âdet’in anaları müteveffiye-i mezbûreden müntakil zikr-i âtî mal-ı mûrislerini li-ecli’l-idâne kıbel-i şer‘den (4) vasî nasb ve ta‘yîn olunan eytâm müdürü iş bu bâ‘isetü’l-vesîka İbrahim Efendiler ibni Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-(5) ileyh İbrahim Efendi sagîrân-ı mezbûrânın müşterek mallarından bi’l-vesâye bana bir kıt‘a senet mantukunca sekiz yüz guruş idâne ve teslîm idüb ben dahî (6) yedinden istidâne ve kabz kabûl ve umûruma sarfla istimlâk idüb meblağ-ı merkûm ile semeni işbu târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin mü’eccel ve mev‘ûdını (7) sagîretân-ı mezbûretân Fatma ve Sa‘âdet’in müşterek mallar nâmına dahî mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden

iştirâ ve kabz eylediğim iki cild Ali Efendi fetvâsı (8) semenlerinden dahî yüz yirmi guruşun ciheteyn-i mezkûrân cem‘an dokuz yüz yirmi guruş zimmetimde sagîrân-ı mezbûran Fatma ve Sa‘âdet vâcibu’l-edâ (9) ve lâzımü’l-kazâ deynimdir dedikde gıbbe’t-tasdîk sâlifü’l-beyân Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden devlet-i ‘aliyye teb‘asının Rum milletinden Kabakcıoğlu (10) Totoro veled Haçi Anastasi nâm kimesne meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrede dahî mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mukırr medyûn-ı merkûm (11) Ali Efendi’nin zimmetinde sagîretân-ı mezbûretân Fatma ve Saâdet ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-i deyn olan meblağ-ı mecmû‘-ı mezkûr dokuz yüz yirmi (12) guruş tarafından bi’l-emr ve’l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iye ile kefîl-i bi’l-mâlı ve zâminim dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i mâ-vaka‘ bi’t-taleb (13) ketb olundu. Fi’l-yevmi’r-râbi‘ min-muharreru’l-harâm li-sene erba‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

Varak 15-B

76.Kayıt(15b-4) ***Verâset i‘lâmı***

Numara 66

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi sâkinlerinden Hafize binti el-müteveffi Kara Mustafa nâm Hatûn tarafından zikr-i âtî husûsa taleb ve da‘vâya ** (3) lede’l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevekkıf olduğu umûrun küllîsine vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi’l-ma‘rifeti’ş-şer‘iye ârifân her biri sâkin oldukları sâlifu’z-zikr ** (4) Sa‘di Bey mahallesi imam ve muhtar ve ihtiyâr meclisi a‘zâlarından Hasan Efendi ibni el-Hâc Emin Efendi ve Osman Efendi ibni Mehmed ve el-Hâc Hasan Ağa ibni Abdullah ve (5) Hacı Mustafa Ağa ibni Mehmed nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ba‘de ‘alenen lede’t-tezkiye ‘‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hacı Müezzinoğlu Hasan Efendi ibni el-Hâc Hüseyin ve (6) Halil Ağa ibni Himmet nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer‘i sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer‘i lâhık olan Abdullah Efendi ibni Seyyid Mustafa medîne-i mezbûre temyîz (7) meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde zikr-i câ‘î bir kıta‘ bahçenin üç sehm i‘tibâriyle bir sehm hisse-i şâyi‘asına vâzi‘u’l-yedi mütehakkık olan medîne-i mezbûre mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin Rum (8) milletinden Yanika veled Haçi Bekim muvâcehesinde medîne-i mezbûrede sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden müvekkile-i mezbûrenin li-ebeveyn kız karındaşı Rukiye binti el-müteveffa el-mezbûr ** (9) Mustafa’nın verâseti sadr-ı sagîr

oğlu Receb ve sadriye sagîre kızları Zeliha ve Behiyye'ye münhasıra olduğu inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrunun ** (10) ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iye dahî mensûbeleri ve zikr-i âtî husûsda taleb ve da'vâya kıbel-i şer'den me'zûn olan Ahmed bin Mustafa hâzır olduğu halde (11) üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb enfüsü'z-zikr Sa'di Bey mahallesinde vâki' bir tarafdan merkûm Yanika ve bir tarafdan Hristo veled Andriya menzilleri ve iki tarafdan (12) tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıta' bahçe târih-i i'lâmdan on üç sene mukaddem vefât iden müvekkilem zevcem mezbûre Hafize ile vasî-i hâzır-ı merkûm Ahmed'in vasîleri (13) olduğu sagîrûn-ı mezbûrûnun anaları ve mûriseleri müteveffiye-i mezbûre Rukiye'nin babaları müteveffa-yı merkûm Kara Mustafa bin Osman bin Abdullah'ın hayatında ile'l-vefât (14) arsası merhûm Ali Paşa'nın medîne-i mezbûreye ceryân ettirdiği su yoluna senevî mukâta'a-i ma'lûm ile bâ-temessük ve bâ-izn-i mütevellî taht-ı tasarrufunda ve ol-vakt üzerinde (15) mevcûd ebniyesiyle derûnunda magrûs kürûmu yedinde mülk ve hakkı olub ba'de vefât altmış dört sehm i'tibâriyle sekiz sehmi kendisinden müehheren vefât (16) iden zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma binti Hasan nâm Hatûn ve on dört sehmden cem'an kırk iki sehmi kezâlik kendisinden mü'ehheren ve zevce-i mezkûreden (17) mukaddem yek diğerini müte'akkis vefât iden sulbî kebîr oğulları Fevzi ve Hâfız Osman ve İsmail Hakkı'ya ve yedişer sehmden cem'an on dört sehmi sulbiye kebîre (18) kızları müvekkilem zevcem-i mezbûre ile kendisinden ve zevce-i mezbûre ve benûn-ı merkûmundan mü'ehheren vefât iden vasî-i hâzır-ı merkûm Ahmed'in vasîleri olduğu sagîrûn-ı (19) merkûmûn anaları ve mûriseleri müteveffiye-i mezbûre Rukiye'ye mevrûs olmuş iken müvekkilem-i mezbûre Hafize ile mütveffiyân-ı mezbûretân Rukiye ve Fatma'nın bahçe-i mahdûd-ı mezkûrede (20) olan ber-tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyelerinin benûn-ı merkûmun Ali Fevzi ve Hâfız Osman ve İsmail Hakkı'dan her biri hayatlarında ya'nî târihden on sene mukaddem fuzûlî ve bi-gayr-i hak hisse-i (21) ırsiye-i ma'lûmelerine ilâveten merkûm Yanika ile li-ebeveyn er-karındaşları gâibân-ı ani'l-meclis Haçi Anastasi ve Bandili'ye arsasını meccânen ve ebniye ve kürûm-ı memlûkesini (22) on beş bin guruş semen-i makbûz mukâbelesinde bey' ve temlîk ve mahallinde teslîm etmişlerdi binâenaleyh zevce-i mezbûre dahî vefâtiha ettikde ber-tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyesi olan (23) sekiz sehminin dört sehmi müvekkilem zevce-i mezbûreye ve diğer dört sehmi dahî hâzır-ı merkûm Ahmed'in vasîleri olduğu sagîrûn-ı mezbûrûnun anaları ve mûriseleri müteveffiye-i mezbûre (24) Rukiye'ye mevrûs ve mezbûre dahî vefât ettikte hisse-i

ırsiye-i ma‘lûmesi dahî vasî-i hâzır-ı merkûmun vasîleri olduğu sagîrûn-ı mezbûruna mevrûs olub olvechle (25) bahçe-i mahdûd-ı mezkûreden müvekkilem mezbûrenin ber-tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyesiyle sagîrûn-ı merkûmunun ber-minvâl-i muharrer hisse-i ma‘lûmesini târihinden iki sene mukaddem ve oltârihde medîne-i Samsun (26) nâibi bulunan faziletlü Abdulfettah Niyazi Efendi’nin huzûrunda merkûm Yanika ile karındaşları gâibân-ı merkûmân Haçi Anastas ve Bandili taraflarından olvakt huzûr-ı ** (27) dâir cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘ileri bulunan medîne-i mezbûre kurâsından Kadı karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin millet-i merkûmesinden kezâlik gâib-i ani’l-meclis ** (28) veled-i Dimitri nâm kimesnenin muvâcehesinde ben bi’l-vekâle ve hâzır-ı merkûm Ahmed bi’l-vesâye taleb ve da‘vâ eylediğimizde oldahî bahçe-i mahdûd-ı mezkûre müvekkilleri merkûmun (29) vâzi‘u’l-yedlerini bi’l-vekâle ikrâr ve i‘tirâf idüb lâkin bahçe-i mahdûd-ı mezkûr müteveffa-yı merkûm Kara Mustafa’nın hayatında ber-minvâl-i muharrer müstakıllen mülk ve hakkı olduğu hâlde sulbî kebîr (30) oğulları benûn-ı merkûmun Ali Fevzi ve Hâfız Osman ve İsmail Hakkı’dan her birine hayatlarında arsasını bâ-izn-i mütevellî meccânen ferâg ve ebniye ve kürûm-ı memlûkunu dahî hibe-i sahîhe-i şer‘iye ile (31) hîbe ve teslîm ve ânlar dahî tefrig ve ittihâb ve müteveffa-yı merkûm Kara Mustafa’nın hîn-i vefâtında ol vechle bahçe-i mahdûd-ı mezkûr benûn-ı merkûmunun müstakıllen taht-ı tasarruflarında müvekkile-i mezbûre (32) Hafize ile müteveffiyân-ı mezbûretân Rukiye ve Fatma’dan her biri bin iki yüz seksen senesi Zilhicceti’ş-şerîfesinin on beşinci günü târihinde ve ol-târihde medîne-i mezbûre nâibi ** (33) İbrahim Efendi’nin huzûrunda mukırr ve mu‘terif olduklarına binâen târih-i mezkûr ile müverrah ve nâib-i mûmâ-ileyh tarafından mühr ve hatmine hâvî bir kıta‘ hüccet-i şer‘iye i‘tâ ve ** (34) bahçe-i mahdûd-ı mezkûr benûn-ı müteveffiyûn-ı merkûmunun müstakillen ve ‘ale’l-iştirâk taht-ı tasarruflarında iken beher biri hâl-i hayatlarında ya‘nî bin iki yüz seksen dört senesi ** (35) beşinci günü târihinde ve ol-târihde medîne-i mezbûre nâibi bulunan Yunus Lütfü Efendi’nin huzûrunda müvekkilem-i merkûmun Yanika ve Haçi Anastasi ve Bandili’den her biri (36) arsasını bâ-izn-i mütevellî meccânen ferâg ve ebniye ve kürum-ı memlûkesini on beş bin guruş semen-i makbûz mukâbelesinde her birine mütesâviyen bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzere mahallinde ** (37) teslîm ve ânlar dahî tefrig ve temlik ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve târih-i mezkûr ile müverrah ve nâib-i mûmâ-ileyhin imzâ ve hatmini hâvî bir kıta‘ hüccet-i şer‘iyye dahî ** (38) eylediklerine mebnî olvechle bi-hak zabt ve tasarruf iderler deyû me’âlleri takrîr-i meşrûhuna muvâfık mezkûr cihetleri ibrâz

ile ber-minvâl-i muharrer bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye müdde'âmızı ** (39) ba'de'd-def' ve inkârımıza makârîn bi'l-vekâle tasaddî eylediği def'-i meşrûha beyâna havâle olunmuş iken müte'âkiben vekîl-i merkûm Toma ümenâde-i vâk'asından nükûl ile tekrâr cevâba (40) tasaddî idüb fi'l-hakîka bahçe-i mahdûd-ı mezkûr müteveffa-yı merkûm Kara Mustafa'nın hayatında ber-minvâl-i meşrûh arsasını bâ-izn-i mütevellî taht-ı tasarrufunda ve ebniye ve kürum-ı memlûkesi (41) mülk ve hakkı olub vefât ettikte tashîh-i mezkûr üzere sulbî kebîr oğulları benûn-ı müteveffiyûn ile müvekkilem-i mezbûre Hafize ve zevce-i müteveffiye-i mezbûre (42) Fatma ve binti müteveffiye-i mezbûre Rukiye'den her birine hayatlarında mevrûs olub olvechle ale'l-iştirâk ve ber-tashîh-i mezkûr taht-ı tasarrufunda olduğu hâlde (43) müvekkillerim merkûmunYanika ve Haçi Anastasi ve Bandili'ye bâ-izn-i mütevellî evkâf huzûrunda ferâg ve ânlar dahî tefrig ve yedlerine cânib-i hazîne-i evkâf-ı hümâyûndan (44) bâlâsı tugrâ-yı garrâ-yı cihân-bânî ile m'anven ve muvaşşah iş bu bedelde olub ibrâz eylediğim bir kıta' temessük i'tâ olunmuş idi deyû bi'l-vekâle takrîri ber-minvâl-i muharrer (45) meşrûh ifâde oluna münâki ve münâkıs ve bu vechle şer'an tenâkus olmuş iken buna iltifât olunup idârâtı her nasılsa meclis-i temyîzden güya bizim hissemize (46) dâir bir kıta' mazbata nizâmı istihsâl itmişdi şimdi mûceb-i şer'isi icrâ olunmak bi'l-vekâle murâdımdır deyû vasî-i hâzır-ı merkûm Ahmed'in tasdikiyle da'vâ ettikte (47) merkûm Yanika cevabında bahçe-i mahdûd-ı mezkûr şimdi taht-ı tasarrufumuzda olmayup lâkin oltarihde taht-ı tasarrufumuzda iken vekîl-i merkûm Abdullah Efendi ile vasî-i hâzır-ı (48) merkûm Ahmed'den her biri bahçe-i mahdûd-ı mezkûre bi-gayr-i hak dâhil ve ta'arruz eyledikleri cihetle husûmet ve redd-i cevâba karındaşlarım gaibân-ı merkûmân ile taraflarımızdan (49) me'an her birimiz gâib-i merkûm Toma'ya tevkîl ve merkûm Toma dahî evvelâ vech-i muharrer üzere bahe-i mahdûd-ı mezkûr benûn-i müteveffiyûn-ı merkûmunun ber-minvâl-i muharrer müstakıllen (50) taht-ı tasarruflarında olduğu hâlde karındaşlarım merkûmân ile ma'an ve müştereken iştirâ eylediğimizi nâtık-ı mezkûr cihetleri ibrâz ve sâniyen benûn-ı müteveffiyûn-ı merkûmûn ile (51) müvekkile-i mezbûre ve müteveffiyân-ı mezbûranın hisse-i ırsiyeleri olduğu hâlde her biri bâ-izn-i mütevellî evkâf huzurunda bizlere ferâg eylediler deyû vekîl-i gâib-i merkûm Toma'nın (52) bi'l-vekâle yek diğerini münâki ve münâkıs bulunan takrir-i meşrûhalarını ikrâr ve i'tirâf etmekle bu sûrette merkûm Yanika oltarihte gâib-i merkûm Toma'nın vekâleti ve ber-vech-i (53) muharrer takrîri ifâde olunan mübâyin ve münâkıs ve bu sûretle şer'en tenâkkus bulunduğunu makarr ve

mu‘terif bulunduğuna binâen bahçe-i mahdûd-ı mezkûrede üç sehm i‘tibâriyle (54) bir sehm hisse-i şâyi‘asından alınmış dört sehm i‘tibâriyle yirmi iki sehm hissesini bi’l-ifrâz müvekkiline izâfetle vekîl-i mezbûr Abdullah Efendi ile hazirûn-ı mezbûrûn için vasî-i hâzır-ı (55) merkûm Ahmed’den her birine mahallinde redd ve teslîm merkûm Yanika iltizâm olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi-28 Muharrem sene 1294

Varak 16-A

77.Kayıt(16a-1) ***Karabalçık Cami-i Şerîf’in imamı Koca Ömeroğlu Osman bin Ömer Halife’nin vefatı üzerine yerine Mustafa Efendi’ye berât-ı âlişân verilmesine dair i‘lâm***

Numara: 67

(1) Der-i devletmekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan (2) medîne-i Samsun’a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Galam ve Gulam Çukuru ve Ulamcı karyesinin mebânilerinde? vâki‘ ashâb-ı (3) hayrâtın binâ ve inşâ eylediği Karabalçık Cami-i Şerîf vakfından almak üzere ber-vech-i hasbî hitâbet cihetine bâ-berât-ı âlişân (4) mutasarrıf olan Koca Ömeroğlu Osman bin Ömer Halife bundan ‘akdem vefât idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kalmış ve (5) müteveffa-yı merkûmun sulbî kebîr oğlu Ali mevcûd bulunmuş ise de bu makûle cihet mutasarrıflarından vefât edenlerin cihet-i (6) mahlûleleri evlâd-ı kibârı olduğu hâlde evlâdına ve evlad-ı kibârının ehliyet ve istihkâkı olmadığı sûrette ecânibden (7) ehliyet ve istihkâkı olan zâta tevcihi husûs-ı müesses olan nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesini ** (8) müstebân oldukdan sonra mezbûr-ı alî livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘-i mu‘âllide livâ-i mezkûr evkâf (9) muhasebecisi ref‘etlü Abdulkerim Efendi ile asâkir-i redîf-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi hâzırân olduğu ** (10) kendisine imtihân-ı tatbîk olundukda lisânında rekâket olmak ve bu vechlede cihet-i mezkûreyi îfâde-i halviyet? (11) ** olacağı meczûmu bulunduğundan hüsn-i rızasıyla kifâyed eylediğini ifâde ve takrîr etmekle binâenaleyh cihet-i mezkûreye (12) tâlib bulunan sâlifü’z-zikr Ulamcı karyesi ahâlisinden iş bu bâ‘isu’l-arz Mustafa Efendi ibni Osman dâ‘îleri (13) meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrede lede’l-imtihân cihet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı zâhir ve nümâyân ve karyeteyn-i mezkûreteyn (14) ahâlisinin müntehab ve muhtarları bulunmuş olduğu nahiye-i mezkûr meclisinden vârid olan mazbata me’âlinden ve cerîde-i (15) nüfûsda karye-i mezbûrenin on üçüncü hânesinde

altıncı numara ile yirmi dört yaşında mukayyed idüğü nahiye-i mezkûr (16) nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a-i bakâyâ ve asker kararisi olmadığı asâkir-i redîf-i şâhâne alay kâtibi mûmâ-(17)ileyh Behcet Efendi taraflarından vârid olan ilmuhaber tezkeresi me’âlinde münfehîm olmakla cihet-i hitâbet-i mezkûreyi (18) müteveffa-yı mûmâ-ileyhin mahlûlünden şürût-ı mukarrere nizâmiyesini tatbîken mûmâ-ileyh Mustafa Efendi dâ‘îlerine ber-vech-i hasbî (19) tevcih ve yedine bir kıta‘ berât-ı âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsını bi’l-iltimâs der-devlet-medâra arz (20) ve i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi-Saferu’l-hayr sene 94

78.Kayıt(16a-2) ***Çevik Alioğlu Ali bin Mehmed Ali’nin Verâset İl’amı***

Numara:68

(1) Kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Büyük Türkmenler karyesi ahâlisinden Osman ibni Ali medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (2) ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde sâlifü’z-zikr Türkmenler karyesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât eden Çevik Alioğlu (3) Ali bin Mehmed Ali’nin sulbî sagîr oğlu temlîk müteveffa-yı mezbûrdan müntakil zikr-i âtî Mâl-ı mevrûrunu (4) li-ecli’l-idâne kıbel-i şer‘den vasî nasb ve ta‘yîn olunan Eytâm müdürü iş bu bâ‘isü’l-vesîka İbrahim Efendi (5) ibni Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi sagîr-i mezbûr (6) temellük babasından müntakil Mâl-ı mevrûsundan bi’l-vesâye bana bir kıta‘ senet mantukunca iki bin dokuz yüz on (7) üç guruş idâne ve teslîm idüb ben dahî yedinden istidâne ve kabz ve kabûl ve umûmruma sarfla istimlâk idüb mablağ-ı (8) merkûm semeni iş bu târih-i kitâbdan bir sene tamamına değin mü’eccel ve mev‘ûduna sagîr-i mezbûrun mâlından vasî-i merkûm İbrahim (9) Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki cild Ali Efendi ve iki cild Debbağzâde ve bir cild Abdurrahim fetvâları (10) semenlerin dahî dört yüz otuz beş guruş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cem‘an üç yüz otuz sekiz guruş zimmetimde (11) sagîr-i mezbûretimle vâcibu’l-edâ ve lâzımu’l-kazâ deynimdir dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i sâlifü’l-beyân (12) Hatıroğlu karyesi ahâlilerinden Mehmed Ağa ibni İslam ve muhtâr İbrahim Ağa ibni Sondos nâm kimesneler (13) meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrede dahî mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında beher biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (14) makarr-ı medyûn Ali Osman’ın zimmetinde sagîr-i mezbûretimle ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-i deyn olan meblağ-ı (15) mecmû‘-ı mezkûr üç bin üç yüz otuz sekiz guruş tarafeynden bi’l-emr ve’l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i (16) şer‘iye ile bizler dahî müte‘akkıben kefîl-i bi’l-mâl ve zâminler olub ve ahd-ı hümâ âherin zimmetinde kefâlet

(17) hasebiyle lâzım gelen mablağ dahî kezâlik bi'l-emr ve'l-kabûl başka başka tekeffül eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-(18) şer'i mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-Zilhicceti'ş-Şerîf li-sene selâse ve tis'în (19) ve mi'eteyn ve elf.

79.Kayıt(16a-3) ***Çevik Alioğlu Ali Osman bin Ali'nin Verâset İl'amı***

Numara:69

(1) Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Büyük Türkmenler karyesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât eden Çevik Alioğlu (2) Ali Osman bin Ali'nin sulbî sagîr oğlu temellük vakt-ı rüşd ve sedâdına değin pederi müteveffa-yı merkûmdan (3) müntakil malını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım geldiği ecilden sagîr-i mezbûr Ali'nin (4) li-ebeveyn er-karındaşı olub her vechle umûr-ı vesâteti rû'yete kâdir idüğü zeyl-i hüccette muharreru'l-esâmi-i müslimîn (5) ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'is-i emvâl-i kitâb Ali Osman Ağa ibni Ali nâm kimesneyi hâkim-i muvakkı'-i sadr-ı kitâb (6) tûbâ-lehu ve hüsneme'âb efendi hazretleri sagîr-i mezbûr temellük-i vakt-ı rüşd ve sedâdına değin müteveffa-yı merkûmdan (7) müntakil malını hıfz ve tesviye-i umûruna vasî nasb buyurdukda oldahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i merkûmeyi kabûl (8) ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenyagi edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledikden sonra dahî mezbûr Ali Osman Ağa talebiyle sagîr-i (9) mezbûrun babasından müntakil karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-kıta'ât tarlaları îcârından nafaka ve kisve-yi bahâ(10)sı içun kıbel-i şer'den kadr-ı ma'rûf meblağ karz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde sagîr-i mezbûretimle şehriye (11) babasından müntakil tarlası îcârından otuz guruş ve malının tamamından otuz guruş ki cem'an altmış guruş (12) kıbel-i şer'den nafaka ve kisve-bahâ karz ve takdîr olunup meblağ-ı makarr ve ciheteyn-i mezkûreteyni sagîr-i mezbûretimle nafaka ve kisve-(13) bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyesi için harc ve sarf ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer sagîr-i mezbûrun malından rücû' (14) vasî-i merkûm Ali Osman Ağa'ya izin verilmeğin mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn (15) min-Zilheceti'ş-Şerîf li-sene selâse ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

Varak 16-B

80.Kayıt(16b-4) ***Yeni Mahalle sâkinlerinden Ayşe ve Lütfiye binti Salih'in tarlasının Zarife binti Hasan'ın üzerine kayıt edilmesine dair i'lâm***

Numara:70

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Yeni Mahalle sâkinlerinden Ayşe ve Lütfiye binti Salih nâm Hatûnlar taraflarından zikr-i âtî tarlayı me'mûru (3) huzûrunda feraga vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi her biri sâkin oldukları Çobanlı karyesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi a'zâlarından Süleyman bin (4) Ahmed ve Molla ve Mustafa bin Süleyman ve Osman Hüseyin ve Halil bin Hüseyin nâm müzekkîlerden sırran ve ba'de alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde eyledikleri ihbâr (5) olunan Hasan bin İsmail ve Hasan bin Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i sâbitu'l-vekâleleri mezbûrandan mezbûre Latife'nin hâlâ zevci Laz Mustafa (6) bin Yusuf medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde sâlifu'l-beyân Conatlı karyesi sâkinlerinden şâyet zevcesi Zarife binti (7) Hasan nâm Hatûn tarafından fârig vekîl-i merkûm Mustafa'nın tasdîkle vekîl Hasan bin Hasan muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (8) müvekkilelerim mezbûretânın bâ-tapu müşterek taht-ı tasarruflarında olan karye-i mezbûre havdi? dâhilinde vâki' bir tarafdan Alimcioğlu İsmail ve bir tarafdan (9) tarîk-i âmm ve bir tarafdan Şahin ile Mehmed ve bâ-key-i asitâne bir kile tohm istihâb eder bir kıta' tarlayı altı yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz (10) mukâbelesinde mezbûre Hasan'a bi'l-vekâle ferâg ve tefvîz eylediğimde oldahî müvekkilesi mezbûre Zarife için ber-vech-i muharrer tefrig ve tefevvüz ve kabûl (11) etmelerinden sonra tarla-yı mahdûd-ı mezbûre müvekkilelerim mezbûtânın aslâ ve kata' alaka ve müdaheleleri kalmayıp mezbûre Hasan'ın bi'l-vekâle dâhil-i havza tasarrufu (12) olmuştur dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i tarlayı mahdûd-ı mezkûru merkûm Mustafa'nın bi'l-vekâle ferâgından mezbûr Hasan'ın müvekkilesi Zarife (13) üzerine kayd ve yedine bir kıta' matbû' ilmuhaberin i'tâsı husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği (14) tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Fî-yevmi'l-hâdî aşer min-Saferu'l-hayr li-sene erba' ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

81.Kayıt(16b-5) ***Alatos karyesi ahâlisinden Kamlosi karyesinden Bayraktaroğlu Mehmed'in mer'â da'vâsı hakkında bâb-ı meşihat-penâhîden bâ-fermân-ı âlî gelen mevâli tarafından fasl ve hükm olunup Alatos karyesi ahâlisinden verilen mer'â i'lâmının sûretinin kaydı.***

Numara:71

(1) Fetvâhâne-i celîleye fi-23 Zilhicce sene 93

(2) Hâvâle buyrulan iş bu i‘lâmın me’âli tenbîh ve men‘-i mezkûrlar hakkında (3) usûlüne muvâfık idüğü deyû Fi-27 Cemâziyelâhir sene 93 tarihli fetvâhâneye (4) vürûd eden diğer nüsha-i senet … … mukayyed idüğü. Fi-26 Zilhicce sene 93, mühür

(5) Der-i devletmekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; husûs-ı âti’l-beyânın mahallinde fasl ve hasmıiçin bâ-işâret-i ‘aliyye hazret-i meşihat-penâhî müvellâ ta‘yîn kılındığıma dâir olub sâbık Canik mutasarrıfı Rumeli Beyler(6)beyiliği pâyelilerinden ve mecîdi nişân-ı alişanın üçüncü rütbesine hâiz ve hâmil bulunan saâdetlü Mehmed Tevfik Paşa hazretleriyle savb-ı dâ‘iyâneme hitâben şeref-sâdır buyrulan fermân-ı âlîye ittisâlen bu dâ‘îleri zikr-i (7) câ’î münâza‘ kayd olan mahalle varıp livâ-i mezkûr nâib-i mevâli-i a‘zâmdan faziletlü Abdulfettah Niyazi Efendi meclis-i idâre a‘zâsından Hasan Kethüdâoğlu Mehmed Efendi ve meslis-i temyîz-i a‘zâları ve Vergilizâde Hâfız Arif ve Tiryaki(8)zâde Mustafa Neşet ve Müftüzâde Halim Efendiler ve yine meclis-i idâre a‘zâsından Haçi Ohan ve meclis-i temyîz a‘zâsından Mihail ve Andon’un ve meclis-i temyîz başkâtibi Hâmi ve mahkeme-i şer‘iye başkâtibi Azmi Efendiler ve sâir cerîdede (9)mazbûtu’l-esâmi-i müslimîn huzûrlarında akd-ı meclis-i şer‘-i âlî ettikte Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kazâsına tâbi‘ Alatos karyesi ahâlisi bulunan Başkiloğlu Hasan bin Mehmed ve (10) Salih Kethüdâoğlu Ahmed bin Salih ve Caletcioğulları Reşit ve Mehmed ebnan Salih ve Veli Mehmedoğlu Mehmed bin Mehmed ve Aybakoğlu İbrahim bin Mehmed ve Kenanoğlu Mustafa bin Halil ve Saidoğulları Ali ve Yakup (11) ebnân Said ve İmamoğlu Ali bin Mustafa ve Kenanoğlu Ahmed bin Ahmed ve Kelkitoğulları Mehmed ve Mustafa ebnân Hasan ve Ahmed Çavuşoğlu Ali bin Hasan ve İmamoğlu Ahmed bin İsmail ve Koca Ali (12) oğlu Mehmed bin Halil ve Balkovanoğlu Ahmed bin Mehmed ve Koca Ali oğlu Ahmed bin İbrahim ve müezzinoğlu Hüseyin bin Hasan ve Ali Kethüdâoğlu Emin bin Ali ve Kadri Hüseyinoğulları Ahmed ve Hüseyin ebnân Mehmed ve Kuka(13)oğlu Mehmed bin Hüseyin ve Koca Alioğlu Mehmed bin Halil ve Halil Efendi oğlu Salih bin Halil ve Uzun Hasan oğlu Ahmed bin Hasan ve Kara Mahmudoğlu Mustafa bin Mehmed ve Kuru Ali oğlu İbrahim bin Mehmed ve Aybak(14)oğlu İbrahim bin Ali ve Çakır Hasan bin Mustafa ve Kukaoğlu Ali Mehmed bin Hasan ve Çavuşoğlu Mehmed bin Hasan ve Osman oğulları Hüseyin ve İsmail ebnân Osman ve Hatib İsmail bin İsmail ve Caloğlu Raşid bin Salih (15) ve Koca Mehmedoğlu İbrahim bin Mehmed ve Caloğlu Mehmed bin Salih ve Caloğlu Derviş bin Hüseyin ve Selimoğlu Mehmed bin Selim ve Acemoğlu Hüseyin bin Mustafa ve Acemoğlu Mehmed bin Hasan ve Selimoğlu Ferhat bin Selim

(16) ve Hüseyinoğlu Ali bin Hüseyin ve Kenanoğlu Osman bin Mehmed ve Sadullahoğlu Ahmed bin Mustafa ve İmamoğlu Ahmed bin Mustafa ve İmamoğlu Ali bin Ali ve Koca Ali oğlu Mehmed bin Ali ve Koca Ali oğlu İbrahim (17) bin İbrahim ve Tahmazoğlu Mehmed bin Mehmed ve Salih Kethüdâoğlu Abdullah bin Hüseyin ve Ali Kethüdâoğlu Mustafa bin Ali ve Balkovanoğlu Bayram bin İsmail ve Balkovanoğulları Halil ve Hüseyin ebnân Hasan (18) ve Balkovanoğlu Mehmed bin Mehmed ve Müezzinoğlu Hasan bin Ali ve Kenanoğlu Feyzullah bin Abdullah nâmûn kimesneler bâ-cemi‘ahum meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrede zikr-i âtî bir kıta‘ arazi ile hissesi ber-vech-i âtî (19) müşterek üzere ma‘an vaz‘yedleri gaybeti’ş-şer‘iye sâbit ve mütehakkık olan medîne-i mezbûreye tâbi‘ Kamlosi karyesi sâkinlerinden Bayraktaroğulları Mehmed ve İsmail ve Mustafa ve Halil ve Ali ve (20) mekânı nâ-ma‘lûm gaybet münkata‘ ile gâib ve mefkûd bulunan Feyzullah ve merkûmun li-ebeveyn kız karındaşları medîne-i mezbûrede Hançerli mahallesinde sâkine Emine ve li-eb kız karındaşları (21) mezkûr Kamlos karyesinde sâkin Kalabih? ve Akgül ve medîne-i mezbûreye tâbi‘ Akınlu karyesinde sâkin Fatma benu’l-müteveffa Bayraktaroğlu İbrahim ile medîne-i mezbûreye tâbi‘ Abumca? Keryesi sâkinlerinden (22) Osman ve İsmail ve Kurtçu benu Süleyman nâmûn kimesnelerden kendi nefsinden asıl ve li-ebeveyn er-karındaşları merkûmun İsmail ve Mustafa ve Halil ve Ali ile li-eb kız karındaşları (23)zâtları mu‘arrefeler mezbûrân Hatîce ve Akgül ve Fatma taraflarından husûs-ı âti’z-zikre vekîl-i müseccel-i şer‘ileri bulunan merkûm Bayraktaroğlu Mehmed muvâcehesinde ve ma‘rifetü’z-zât (24)mezbûre Emine tarafından kezâlik husûs-ı mezkûre vekîl-i müseccel-i şer‘isi olub gâib-i mezbûr tarafından dahî li-ecli’d-da‘vâ kıbel-i şer‘den vasi mensûb bulunan (25) sâlifü’z-zikr Hançerli mahallesi ahâlisinden Merzifonluoğlu Hacı Mehmed Ağa ibni Ahmed ile merkûmun Osman ve İsmail ve Kurtçu taraflarından kezâlik husûs-ı mezkûre vekîl-i müseccel-i şer‘ileri bulunan (26) pederleri merkûm Süleyman Ağalar dahî muvâcehede hâzır bulundukaları halde ve livâ-i mezkûr defter-i hâkânî me’mûru ve sâhib-i arz vekîl Mustafa Eşref Efendi hazır bulunduğu (27) halde iş bu derûnunda akd-ı meclis-i şer‘-i âlî bulunan sağir? dîl misâli müstatîl ve mahrûtî’ş-şekl olub bir tarafdan boynu Dereağıl Nehri ve bir tarafdan Dere Ağıl (28) Hendeği demekle ma‘rûf hendek ve bir taraftan kezâlik boynu üzerine yek-digerine muttasıl Sa‘dullah’ın Saban atağı demekle ma‘rûf tarla ile beyne’l- ahâli ve’l-cîrân Sa‘id tarlası(29) demekle ma‘rûf ve meşhûr olan tarla ve Çavuşoğlu Sarı Ahmed’in Saban atağı ta‘bîr olunur mevzi‘ bulunan Dere Ağıl

bayırıyla mahdûd olan iş bu arazi kadîmden berü karyemiz (30)hayvânatlarının mer‘ine mahsûs ve mümtâz mer‘âmız olub devâbb ve mevâşimiz kadîm-i eyyâm otundan ve suyundan intifâ‘ edegelmiş iken aslı-ı merkûm Mehmet Ağa ile müvekkilleri merkûmun İsmail ve Mustafa (31)ve Halil ve Ali ve Hatîce ve Akgül ve Fatma ve merkûm Hacı Mehmed Ağanın vasîsi bulunduğu gâib-i merkûm Feyzullah ve müvekkilesi mezbûre Emine ve merhûm Süleyman Ağanın müvekkilleri merkûmun Osman ve İsmail (32)ve Kurtçu’dan her biri arazi-i mahdûd-ı mezkûre kışla kayıtları olmak za‘miyle fuzûlî ve bi-gayr-i hakk vaz‘-ı yed ve zabt birle bizleri ve …men‘ ider olmalarıyla su ‘âl olunup (33)mer‘â-yı mahdûd-ı mezkûrların kifâyedleri için müvekkilleri merkûmuna izâfetle aslı ve vekîl-i merkûm Mehmed ve vasî ve vekîl-i merkûm Hacı Mehmed ve vekîl-i merkûm Süleyman Ağalara tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyû (34)beher biri ma‘an da‘vâ ettiklerinde asıl ve vekîl-i merkûm Mehmed Ağa dahî ba‘de’l-istintâk cevâbında arâzi-i mahdûd-ı mezkûr benim ile müvekkillerim mezbûrun ve mezbûrân ve merkûmân (35) Hacı Mehmed Ağa ve Süleyman Ağa’nın müvekkilleri merkûmûn ve gâib-i mezbûrun kadimden beri abâ-i an-ced taht-ı tasarruflarımızda kışlakıyemiz olub mûrisimiz müteveffa-yı merkûm Bayraktaroğlu İbrahim (36) bin İsmail bin İbrahim arazi-i mahdûd-ı mezkûre ber-vech-i muharrer kışlakiye olmak üzere hayatında bir müddet sipahi ve muhassıl senetleriyle mutasarrıf oldukdan sonra bin iki yüz yetmiş dokuz (37) tarihinde arazi-i mahdûd-ı mezkûre hakk-ı kararı sâbit olduğuna asrilerine bâlâsı tugrâ-yı garrâ-yı hazret-i cihân-bânî muvaşşah bir kıta ‘ tapu senedi dahî verilip olvechle (38) mûrisimiz müteveffa-yı merkûm ilâ-vefât mustasarrıf oldukdan sonra ba‘de vefât arazi-i mahdûd-ı mezkûr on iki sehm i‘tibâriyle sulbî kebîr oğulları benimle karındaşlarım merkûmun İsmail ve Mustafa (39)ve Halil ve Feyzullah ve Ali ve sulbiye kebîre kızları Hatîce ve Akgül ve Emine ve Fatma ve Şerîfe ve Kezban ve ba‘de mezbûre Şerîfe dahî bilâ-veled ve ahfâd vilâam vefât idüb (40) mutasarrıf olduğu sâlifü’z-zikr on iki sehmden bir sehm hisse-i şâyi‘ası sekiz sehm i‘tibâriyle iki sehmi zevce-i metrûku Mecel Mehmed bin Ali’ye ve birer sehmden cem‘an altı sehmi li-eb er-karındaşları (41) benimle merkûmun İsmail ve Mustafa ve Halil ve gâib Feyzullah ve Ali’ye ve ba‘de mezbûre Kezban dahî kezâlik bilâ-veled ve ahfâd-ı vilâam vefât idüb mutasarrıf olduğum (42) mârru’z-zikr on iki sehmden bir sehm hisse-i şâyi‘ası altı sehm i‘tibâriyle li-eb er-karındaşları benimle merkûmun İsmail ve Mustafa ve Halil ve Feyzullah ve Ali’ye ve ba‘de merkûm Mecel Mehmed (43) bin Ali bin Abdurrahman

dahî bilâ-veled ve ahfâd ile eb ve amm vilâam? Vefât mutasarrıf olduğu ber-vechiyle iki sehm hisse-i şâyi‘ası li-ebeveyn kız karındaşı Mevlüde’ye

Varak 17-A

(44) ve ba‘de mezbûre Mevlüde dahî vefât idüb mutasarrıf olduğu sâlifü’l-beyân iki sehm hisse-i şâyi‘ası sadrî kebîr oğulları merkûmun Osman ve İsmail ve Kurtçu’ya ber-mûceb kanûn-ı (45)münîf âdiyen ve seviyen intikâl etmekle olvechle arâzi-i mezhdûd-ı mezkûre intikâl-i mezkûre binâen ve iş bu yedimizde olub bin iki yüz seksen dokuz senesi Saferu’l-hayrın yedisi tarihiyle müverrah ve (46) ol-tarihde medîne-i mezbûrede nâibü’ş-şer‘ bulunan mevâlî-i a‘zâmdan faziletli Abdullah Madi? Efendi’nin imzâ ve hatmine hâvî fetvâhâne-i celîleden musaddak bir kıta‘ i‘lâm-ı şer‘iye (47) istinâden kadîmen kışlakiyemiz olmak üzere bi-hakk vaz‘-ı yed ederiz deyû hâzırân vasî ve vekîl-i mekûmân Hacı Mehmed ve Süleyman ağaların tasdîkiyle ânlar dahî her biri bi’l-asâle ve bi’l-vesâye (48)ve bi’l-vekâle da‘vâ etmeleriyle ibrâz eyledikleri i‘lâm-ı mezkûr lede’l-mutâla‘ me’âli târih-i i‘lâm-ı mezkûrda nâib-i mûmâ-ileyh huzûrunda vukû‘ bulan murâfa‘a-i şer‘iyelerinde ahâli-i müdde‘ibûn-ı (49)merkûmundan derûn-i i‘lâm-ı mezkûrda ismleri muharrer yalnız on iki kimesne arazi-i mahdûd-ı mezkûr Bayraktaroğluuları asıl ve müvekkilûn-ı merkûmun abâ an-ced taht-ı tasarruflarında kışlakiyeleri (50) olduğunu ikrâr ettiklerine dâir olmakla bu sûrette i‘lâm-ı mezkûrun mazmûnu sâbit olduğu hâlde ahâl-i müdde‘ûn-ı merkûmundan yalnız iş bu on iki kimsenin bâlâda bast olunan mer‘â da‘vâlarına (51) şer‘an hakları olamayacağından ibtidâ-yı emrde ahâli-i müdde‘iun-ı merkûmeden iş bu on iki kimse takrîr ve da‘vâ-yı mezkûrelerinden iskât edilmek üzere asıl ve vekîl (52) ve vasî-i merkûmun Mehmed ve Hacı Mehmed ve Süleyman ağaların mazmûn-ı i‘lâm-ı mezkûre beyyine taleb olundukda ânlar dahî ikâme-i beyyineden izhâr-ı acz idüb tâlib-i tahlîf dahî olmamalarıyla ol-vecihle i‘lâm-ı (53) mezkûrun hükmü kalmadıkdan sonra tarafeyn ber-minvâl-i meşrûh kadîm mer‘â ve kışlakiye da‘vâlarını tekrâr ve dermeyân ve i‘âde etmeleriyle husûs-ı mezkûrda her takdir şer‘an mer‘â ve hâric-i (54) beyyinesi evlâ ise de ol-emrde şöhret ve tevâtür hangi tarafda olduğu anlaşılmak üzere tarafeyn beyâna havâle olundukda asıl ve vekîl ve vasî-i merkûmun Mehmed ve Hacı Mehmed ve Süleyman ağaların (55) ikâme eyledikleri medîne-i mezbûreye tâbi‘ Koymata karyesi ahâlisinden Hasan bin Osman ve Süleyman bin Hacı Mehmed ve Hasan bin Halil ve Hasan bin Hasan ve mezkûr Kamlos karyesi ahâlisinden Hatipoğlu (56) Hüseyin bin Yusuf ve Ahmed bin İsmail ve Molla Hacıoğlu Hasan bin Hüseyin ve Yakup bin Ömer

ve Mehmed bin Osman ve Mehmed bin Ahmed ve Halil bin Hüseyin ve Osman bin Hüseyin ve Kavaklıoğlu Hasan (57) bin Ahmed ve Mustafa bin Hasan ve Osman bin İbrahim ve Hasan bin Mustafa ve Kahraman bin Hasan ve Süleyman bin Mustafa ve Ahmed bin Molla Öemer ve Deli Hasanoğlu İbrahim bin Hasan ve Abdullah bin Hasan ve (58) Ali bin İbrahim ve Hüseyin bin Hasan ve Mehmed bin Süleyman ve Ali bin İbrahim ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ Akalan karyesi ahâlisinden Mustafa bin Hüseyin ve Hasan bin Mustafa ve Mehmed bin İbrahim ve (59) Mehmed bin Ahmed ve Halil bin Hüseyin ve Feslicioğlu Bekir bin Ömer ve Ciroğlu? Hüseyin bin Ömer ve yine medîne-i mezbûre tâbi‘ Sarışeyh karyesi ahâlisinden Hüseyin bin Yakup ve Osman bin Ahmed ve Hüseyin (60) bin Yusuf ve Mehmed bin Ahmed ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ Aknalı/Efteli karyesi ahâlisinden Mehmed bin Halil ve Hüseyin bin Hasan ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ Gelin karyesi ahâlinden Güloğlu İsmail bin Ahmed (61) nâmûn cem‘an otuz dokuz kesândan her biri mahallinde tahdîd ve irâ’e ve hudûd ederek iş bu derûnunda akd-i meclis-i âlî olunan bir tarafdan boynu Dereağıl Nehri ve bir tarafdan (62) Dere Ağıl Hendeği ve bir tarafdan kezâlik Boynu uzerinde yekdiğerine muttasıl Sadullah’ın Saban Atağı ta‘bîr olunur ma‘rûf tarlâ ile beyne’l-ahâli ve’l-cirân Said tarlası demekle ma‘rûf (63) ve meşhûr olan tarla ve Çavuşoğlu Sarı Ahmed’in Saban Atağı ta‘bîr olunur mevzi‘ bulunan Dere Ağıl bayırıyla mahdûd olan iş bu arazi asıl ve vekîl-i merkûm Mehmed Ağa ile (64)müvekkilûn-ı merkûmun İsmail ve Mustafa ve Halil ve gâib Feyzullah ve Ali ve Hatîce ve Fatma ve Emine ve Osman ve İsmail ve Kurtçu’nun kadîmen abâ an-ced malı ve mülküdür bizler bu husûsa (65) bu vech üzere şâhitleriz şehâdet dahî ederiz deyû edâ-yı şehâdet eyledikleri gibi arazi-i mahdûd-ı mezkûreden hiç intifâ‘ olmayan civâr kurâ ahâlisinden olub (66) müdde‘ûn-ı merkûmdan Alatos karyesi ahâlilerinin ikâme eyledikleri âyetde muharreru’l-esâmi cem‘an kırk kimseden medîne-i mezbûreye tâbi‘ Balaç karyesi sâkinlerinden Bayram bin Mehmed (67) ve Ömer bin İsmail ve yine medîne-i mezbûre tâbi‘ Aksu karyesi ahâlisinden Şeyhoğlu Sadık bin Mustafa ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ Karakoyun karyesi ahâlisinden Mehmed bin Habib (68) ve Hüseyin bin Hasan ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ Çobanlı karyesinden Ahmed bin Ömer ve yine medîne-i mezbûreya tâbi‘ Oyumcu karyesi ahâlisinden Torun Hüseyin bin Yakup (69) nâmûn yedi kimesnenin her biri kezâlik mahallinde tahdîd ve irâ’e ve hudûd ederek iş bu derûnunda akd-i meclis-i âlî olunan bir tarafdan boynu Dereağıl Nehri (70) ve bir tarafdan Dereağıl Hendeği ve bir tarafdan kezâlik Boynu üzerinde yekdiğerine muttasıl Sadullah’ın Saban

Atağı ta‘bîr olunur ma‘rûf tarla ile beyne’l-ahâlî (71) ve’l-cirân Said Tarlası demekle ma‘rûf ve meşhûr olan tarla ve Çavuşoğlu Sarı Ahmed’in Saban Atağı ta‘bîr olnur mevzi‘ bulunan Dereağıl bayırıyla (72)mahdûd olan iş bu arazi kadîmen ahâli-i müdde‘iyûn-ı merkûmunun sâkin oldukları mezkûr Alatos karyesinin mer‘âsıdır bizler bu husûsa bu vech üzere (73)şehâdet dahî ideriz deyû mezkûr Balaç karyesi ahâlisinden Karaca Mehmed bin Osman ve Açıkkocaoğlu Hüseyin bin İsmail ve Mollaoğlu Halil bin Mehmed ve Hüseyin bin İsmail (74)ve Mehmed bin Feyzi ve sâlifü’z-zikr Hançerli mahallesi ahâlisinden sarı Osman bin Ali ve mezkûr Çobanlı karyesi ahâlisinden Hüseyin bin Halil ve Hüseyin bin Hasan (75)ve Mehmed bin Osman ve İbrahim bin Halil ve Hüseyinoğlu Mustafa bin İsmail ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ ** karyesi ahâlisinden Hasan bin Halil ve ** karyesi (76)ahâlisinden Küçük Ahmedoğlu Mustafa bin Hasan ve Çakarınoğlu Osman bin Mustafa ve Hatiboğlu Ömer bin Halil ve Osman Çavuş bin Abdullah ve Torun (77)Hüseyinoğlu Hasan bin Hüseyin ve Hüseyin bin Hüseyin ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ Oblas karyesi ahâlisinden Köroğlu Emin bin Mehmed ve mezkûr Karakok karyesi ahâlisinden (78)Mustafa Çavuş ibni Ali ve Mustafa bin Hüseyin ve Osman bin Ali ve Mehmed bin Hüseyin ve mezkûr Aknalu karyesinden Ömeroğlu Abdullah bin Mehmed ve İbrahim bin Hüseyin ve mezkûr (79)Aksu karyesi ahâlisinden Hüseyin bin İbrahim ve Osman bin Salih ve mezkûr Gelin karyesi ahâlisinden Kahraman bin Kahraman ve Mehmed bin Ali ve mezkûr Kolyat/Kombat (80)karyesi ahâlisinden Musluoğlu Mehmed bin Muslu ve yine medîne-i mezbûreye tâbi‘ Çeşmeoluk karyesi ahâlisinden Usta Bekiroğlu Salih bin İbrahim ve yine medîne-i mezbûreye (81)tâbi‘ Mamados karyesi ahâlisinden Osman bin Halil ve Hasan bin Feyzi nâmûn otuz üç kimesneden her biri dahî kezâlik mahallinden tahdîd ve irâ’en hudûd (82)ederek iş bu derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan bir tarafdan Boyunu Dereağıl Nehri ve bir tarafdan Dereağıl Hendeği ve bir tarafdan boynu üzerinde yek-diğerine (83) muttasıl Sadullah’ın Saban Atağı ta‘bîr olunur ma‘rûf tarla ile beyne’l-ahâli ve’l-cirân Said Tarlası demekle ma‘rûf ve meşhûr olan tarla ve Çavuş(84) oğlu Sarı Ahmed’in Saban Atağı ta‘bîr olunur mevzi‘ Dereağıl bayırıyla mahdûd olan iş bu arâzi-i kadîme ahâli-i müdde‘iyûn–ı merkûmun sâkin oldukları (85) mezkûr Alatos karyesinin mer‘âsı olub ve hemdesinde üç aylık asıl ve vekîl-i merkûm Mehmed Ağa ile gâib ve mevekkilûn-ı merkûmun kışlakiyesidir biz buna ve bu vech üzere (86) şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iye itmişlerdir âhîren isimleri zikr olunan iş bu otuz üç kimesnenin ber-minvâl-i muharrer el-emrde arazi-i (87) mahdûd-ı

mezkûr kadîmen mezkûr Alatos karyesinin mer‘âsıdır dediklerinden sonra hemdesinde üç aylık kışlakiyedir deyû ilâve eyledikleri kelâmları mer‘î hakkında (88) şehâdetlerinin kabûlüne şer‘an mâni‘ olamadığından ve bir beyân bâlâ husûs-ı mezkûrede şer‘an hem mer‘â ve hemde hâric-i beyyinesi evlâ olduğundan müdde‘iyûn-ı merkûmun (89) Alatos karyesi ahâlisinin ikâme eyledikleri bâlâda muharreru’l-esâmî yedi kimse ile iş bu otuz üç kimseler cem‘an kırk kimsenin ber-vech-i meşrûh bi’t-tevâtür ve’ş-şehre (90) vukû‘ bulan şehâdet-i mezkûreleriyle arâzi-i mahdûd-ı mezkûr müdde‘iyûn-ı merkûmun sâkin oldukları mezkûr Alatos karyesinin kadîmen mer‘âsı olmak üzere (91) hükm birle arazi-i mahdûd-ı mezkûrdan kifâyetleri için müvekkilleri mezbûrun İsmail ve Mustafa ve Halil ve Ali ve gâib Feyzullah ve Hatîce ve Akgül ve Fatma ve Emine ve (92) İsmail ve Osman ve Kurtcu’ya izâfetle asıl ve vekîl-i merkûm Mehmed ve vekîl ve vasî-i merkûm Hacı Mehmed ve vekîl-i merkûm Süleyman Ağalara ba‘de’t-tenbîh asıl ve vekîl ve vasî (93) ve vekîl-i merkûmun Mehmed ve Hacı Mehmed ve Süleyman Ağaların dolanıp müdde‘iyûn-ı merkûmun Alatos karyesi ahâlisi mukaddemâ tarlaya ihtiyaçları olduğundan bahsle mer‘â-yı mezkûrlarını (94) tarla edinmek üzere dört yüz aded lira-yı Osmanî bedel mukâbilinde hükümet-i seniyyeden tefrig ve iştirâ etmek tasavvur ve istid‘âsında bulunmuşlar idi ve her takdîr ber-minvâl-i (95) meşrûh ol-vakt arazi-i mahdûd-ı mezkûr kendilerinin mer‘âsı olduğunu beyân ederek şurâya tâlib olmuşlar ise de mücerred ber-vech-i meşrûh şurâya tâlib olduklarından arazi-i mahdûd-ı mezkûr mer‘âları olmayıp bizim olmuş olur öyle olucak (96) arazi-i mahdûd-ı mezkûru tekrâr bize teslîm ahâli-i müdde‘iyûn-ı merkûmuna cebr ve tenbîh olunmak (97) matlûbumuzdur deyû takrîr-i meşrûhları üzere tasaddî eyledikleri da‘vâları mesmû‘-i iltifâta şâyân olmadığı kendilere tefhîm ve mûcebince da‘vâ-yı mezkûreleriyle (98)ahâli-i merkûmuna bi-vech-i şer ‘î mu ‘ârazadan men ‘ olundukları bi’l-iltimâs pâye-i serîr-i saltanat-ı a‘lâya arz ve i‘lâm olundu. El-emr-i li-menlehu’l-emr. Fi’l-yevmi’l-(99)hâmis min-Cemâziyelâhire li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

Ed-dâ ‘î ed-devleu’l-ilmu’l-Abdulgaffar Zeki el-müvella halâk husûs-ı mezkûr. Mühür: Abdulgaffar Zeki

Varak 17-B

82.Kayıt(17b-1) ***Trabzon ahâlisinden tüccar Kazzaz Tayib Efendi ibni İbrahim ibni Mehmed’in verâset i‘lâmı***

Numara:72

(1) medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Hacı Mustafa ağa ibni Ali medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde fi’l-asl (2) Trabzon ahâlisinden olub medîne-i mezbûre mahallâtından Sa‘di Bey mahallesinde müste’ciren sâkin iken bundan ‘akdem vefât eden Kazzaz Tayyib (3) Efendi ibni İbrahim ibni Mehmed’in sulbî sagîr oğulları İbrahim Hakkı ve Osman Remzi ve sulbiye sagîre kızları Emire ve Ziyneti’nin li-ecli’l-idâne vasî ve (4) mensûbları Mâl-ı Eytâm müdürü İbrahim Efendi ibni Mustafa mahzarından ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyhin vasîleri olduğu sagîrûn-ı (5) mezbûrun İbrahim Hakkı ve Osman Remzi ve Emire ve Ziyneti’nin müşterek mallarından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi bi’l-vesâye bana bir kıta‘ senet mantıkınca (6) bin guruş idâne ve teslîm eylediğinde bendahî yedinden istidâne ve kabz ve umûruma sarfla istimlâk idüb meblağ-ı merkûm ile semeni iş bu târih-i (7) kitâbdan bir sene tamamına değin mü’eccel ve mev‘ûdunu sagîrûn-ı mezbûrunun müşterek mallarından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden bi-safka-i vâhide (8) iştirâ ve kabz eylediğim bir cild Ali Fetvâsı semeninden yüz elli guruşun ciheteyn-i mezkûreteynden cem‘an bin yüz elli guruş zimmetimde sagîrûn-ı (9) mezbûruna vâcibu’l-edâ ve lâzımu’l-kazâ deynimdir dedikde gıbbe’t-tasdîk sâlifü’l-beyân Hançerli mahallesi ahâlisinden Kulağası(10)zâde Ali Rıza Efendi ibni Mehmed Ağa meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (11) makarr-ı medyûn-ı merkûm Hacı Mustafa Ağa zimmetinde sagîrûn-ı mezbûruna ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib deyn olan meblağ-ı mecmû‘a-i mezkûr bin (12) yüz elli guruş tarafından bi’l-emr ve’l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iye ile kefîl-i bi’l-mâl ve zâminim dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-(13) şer‘i mâ-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmi’r-râbi‘ aşere Saferu’l-Hayr li-sene erba‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

83.Kayıt(17b-2) ***Yanko ve Kafoli veled-i Papa Yori’nin müşterek mülkü için Haralanbi veled Yani’yi vekîl tayinine dair hüccet***

Numara:73

(1) Fi’l-asl Trabzon Vilâyeti dâhilinde Sürmene kazâsı kurâsından Kilons karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin (2) Rum milletinden olub her biri kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Kadı karyesinde mütemekkinlerinden Yanko ve Kafoli (3) veled-i Papa Yori nâm kimesneler medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (4) kelâm idüb yedimizde ırsen ve müştereken mülk ve hakkımız olan sâlifü’z-zikr

Kilons karyesinde vâki‘ bir tarafdan (5) Dimitri ve bir tarafdan Yordan ve bir tarafdan Hristo ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî dört oda ve tahtânî (6) bir ahır ve eşcâr-ı müsmireli bir kıta‘ bahçeye müştemil bir bâb menzil ile yine karye-i mezbûrede vâki‘ Kestane Meşeliği (7) demekle bilinir bahçe bir tarafdan Dimitri bahçesi ve bir tarafdan Bornik bahçesi ve bir tarafdan Yorika bahçesi (8) ve bir tarafdan nehir ile mahdûd bir kıta‘ bahçe ve yine karye-i mezbûre hudûdu dâhilinde vâki‘ Karanlık Tarla demekle (9) ma‘rûf bir tarafdan Şaroğlu Nikola karanlığı ve bir tarafdan Çamurcuoğlu Yanika karanlığı ve bir tarafdan ırmak (10) ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıta‘ bahçe ki cem‘an iki kıta‘ bahçe ile menzil-i mahdûdeteyn-i mezkûreteyn (11) tâlibi zuhûrunda me’mûru huzûrunda bey‘ ve kabz-ı semeni ve makbuzunu bizlere irsâl ve îsâle ve husûs-ı (12) mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan el-hâletü hâzihi sâlifü’l-beyân Kilons karyesinde (13) mütemekkin teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Efraibanoğlu demekle bilinir Haralanbi veled Yani’yi (14) kabûlüne mevkûf vekâlet mutlaka-i sahiha-i şer‘iye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledik (15) dedikde mâ-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmi’r-râbi ‘ min-Saferu’l-hayr li-sene râbi‘ ve tis‘în (16) ve mi‘eteyn ve elf.

84.Kayıt(17b-3) ***Yüzmilli karyesinde ticâretle uğraşan Laz Uzun Alioğlu İslam bin Osman’ın, Ali Beyoğlu Mehmed Ali bin Hüseyin’den alacak da‘vasına dair i‘lâm***

Numara:74

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)fi’l-asl Hemşinli olub kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Yüzmilli karyesinde li-ecli’t-ticâre kılınsın fi sâkin Laz Uzun Alioğlu (3) İslam bin Osman nâm kimesne medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre kurâsından Çakırlar karyesi (4) ahâlisinden Ali Beyoğlu Mehmed Ali bin Hüseyin muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i i‘lâmdan üç buçuk sene (5) mukaddem merkûm Mehmed Ali’ye mâ‘adan ve yedimden ağac parası olmak üzere bâ-defter ceste ceste dokuz yüz seksen guruş (6) ifrâz ve teslîm ve zimmetinde alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûr ile müştereken husûsa getürüş? olduğumuz … fide (7) esmânından dahî ayrıca bin altmış beş guruş ki cem‘an iki bin kırk beş guruş alacak hakkım olmakla (8) mebâliğ-i mezkûre mahsûben iki yüz yirmi altı guruş edâ ve tesellüm idüb bâki bin sekiz yüz on dokuz (9) guruş alacağım hâlâ talep iderim deyû ba‘de’d-da‘vâ gıbbe’s-suâl merkûm Mehmed Ali’nin külliyen inkârına (10) mefârık müdde‘î-i merkûm İslam’dan ber-vech-i muharrer müdde‘âsına

mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden külliyen izhâr-ı (11) ‘acz idüb tahlîf dahî tâlib olmakla mûcebince müdde‘î-i merkûm İslam meblağ-ı bâki-i mezbûr bin sekiz yüz on dokuz (12) guruş mutâlebesiyle mezbûr Mehmed Ali bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine (13) i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’l-hâmis min-Zilhicceti’ş-şerîf (14) selâse ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

Varak 18- A

85.Kayıt(18a-1) ***Hacı Kasbolat Bey ibni Lakişi bin Abdullah’ın sulbî sagîr oğluna vasî ta’yinine dair hüccet***

Numara:75

(1) medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden iken bundan ‘akdem vefât eden Hacı Kasbolat Bey ibni Lakişi (2) bin Abdullah’ın sulbî sagîr oğlu Mehmed Bey’in bi’l-i‘lâm-ı şer‘i’l-hüküm dahî muhtarı bulunan medîne-i Samsun kurâsından (3) Komickaz karyesi ahâlisinden ve ısdâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden Hacı Zekeriya Bey ibni el-Hâc Sayrak bundan ‘akdem vefât eylediği (4) sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den dahî nasb ve ta‘yîn olunmak ehem ve iltizâm olunduğundan binâenaleyh sagîr-i (5) mezbûrun hâlî olub istikâmet ile ma‘rûf her vechle umûr-ı vesâyeti rû’yete kâdir olan iş bu bâ‘isü’l-kitâb (6) Osman Nuri Bey ibni Mehmed Şevki Efendi nâm kimesneyi hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehu ve hüsneme‘âb (7) efendi hazretleri sagîr-i mezbûr Mehmed Bey’in vakt-ı rüşd ve sedâdına değin pederi müteveffâ-yı merkûmdan(8) müntakil malını hıfz ve tesviye-i umûruna dahî nasb ve ta‘yîn buyurdukda oldahî ber-vech-i muharrer (9) vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-vaka‘ bi’t-taleb (10) ketb olundu. Fi’l-yevmi’s-sâmin ve işrîn min-Saferu’l-Hayr li-sene râbi‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

86.Kayıt(18a-2)*Satışı yapılan arazinin Seyyid Mehmed üzerine kaydının yapılmasına dair i‘lâm*

Numara:76

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)Kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Mekde mahallesi sâkinlerinden Alime binti Ali nâm Hatûnun zevci ve tarafından (3)zikr-i âtî arsayı me’mûru huzûrunda ferâga vekîl olduğu ve zât-ı mezbûreyi her biri sâkin oldukları mahalle-i (4) mezbûre imam ve muhtar ve ihtiyâr meclis a‘zâlarından Hacı Hasan Kavas

bin Hacı Mustafa ve imam Mehmed Efendi ibni Süleyman (5)ve Hacı Mustafa Reis bin Ahmed ve Seyyid Mehmed Çavuş bin Halil nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve muhbir (6) ve makbûlü’ş-şehâde eyledikleri ihbâr olunan Kürt İlyezâde İbrahim Efendi ibni Hâfız Mehmed ve Kahve(7)cioğlu Mustafa bin Hâfız İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl ve sâbiu’l-vekâlesi Mehmed Ali Ağa ibni Ali medîne-i (8)mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre mahallâtından Mekde mahallesi ahâlisinden Colkavikoğlu (9)Seyyid Mehmed bin Osman muvâcehesinde bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkîlem zevcem mezbûrenin (10)mahalle-i mezbûrede vâki‘ ırsen ve müstakıllen mülk ve hakkı olan bir tarafdan Şükrü Efendi ve bir tarafdan ** Mehmed (11)Mehmed Çavuş ve bir tarafdan Terzi İbrahim ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıta‘ arsayı merkûm Seyyid Mehmed’e (12)yedi yüz guruş semen-i medfû‘ ve makbuz mukâbili bi’l-vekâle ferâg ve tefrîg eylediğimde oldahî ber-vech-i (13)muharrer teferru‘ ve tefevvüz ve kabûl eyledikden sonra arsa-i mahdûd-ı mezkûre müvekkilem mezbûrenin aslâ ve kat‘a (14)alaka ve müdahelesi kalmayıp mezbûr Seyyid Mehmed’in mülkü müşterası olmuştur dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i (15)arsa-i mahdûd-ı mezkûru merkûm Mehmed Ali Ağa’nın bi’l-vekâle takrîrle mezbûr Seyyid Mehmed üzerine kayd ve (16)yedine bir kıta‘ mazbû‘ ilmuhaberinin i‘tâsı husûsunun defter-i hâkânî memurluğuna emr ve havâle (17)buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-işrîn (18)min-Saferu’l-hayr li-sene rabi‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

87.Kayıt(18a-3) ***Silyanoğlu Kadem bin Abdullah’ın Çerâkiseden Agoşoğlu Hüseyin ve Süleyman Nebi Agoş’tan alacak da‘vasına dair i‘lâm***

Numara: 77

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)Fi’l-asl Hemşinli olub medîne-i Samsun kurâsından Koymata karyesinde li-ecli’t-ticâre sâkin Silyanoğlu Kadem bin Abdullah medîne-i (3)mezbûre temyîz meclisinde ma‘k’ud-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre kurâsından Karadere karyesinde meskûn muhâcirîn-i Çerâkiseden (4)Agoşoğlu Hüseyin ve Süleyman Nebi Agoş nâm kimesneler muvâcehesinde üzerelerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i i‘lâmdan (5)dokuz ay mukaddem merkûmân Hüseyin ve Süleyman’ın kavillerinde dühân îcâd etmek üzere Laz Tored ta‘ahhüde ale’l-usûl (6)agacı lif? nâmıyla bâ-sened-i ifrâz eylediğim iki bin guruşdan mâ‘adâ merkûmân beş yüz doksan bir guruş ifrâz ve

(7)teslîm etmişdim şimdi meblağ-ı mezbûr beş yüz doksan bir guruş bana edâya imtinâ‘ eder olmalarıyla su ‘âl olunup (8)meblağ-ı mezbûr beş yüz doksan bir guruş bana edâ ve teslîm merkûmân Hüseyin ve Süleyman’dan her birine tenbîh (9)olunmak matlûbumdur deyû da‘vâ ettikte ânlar dahî cevaplarında müdde‘î-i merkûm Kadem’in ber-vech-i muharrer bâ-senet iki bin (10)guruşdan mâ‘adâ mezkûr beş yüz guruş dâyenleri olduğunu külliyen ba‘de’l-inkâr müdde‘î-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müdde‘âsına (11)mutâbık beyyine taleb olundukda her biri oldukları sâlifü’l-beyân medîne-i mezbûre mahallâtından Sa‘di Bey (12)mahallesi muhtar ve ihtiyâr meclis a‘zâlarından Osman Efendi ibni Ahmed ve Mehmed Efendi ibni Hacı Salih Ağa ve Odabaş (13)Damadı Hacı Mehmed bin Hüseyin ve Seyyid İbrahim bin Mehmed ve Sarı Hasanoğlu Hasan ibni Hasan nâm müzekkîlerden evvelâ sırran (14)ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Abdullah Efendi ibni Hacı Tahir Efendi (15)ve Mustafa Ağa ibni Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i isbât etmeğin meblağ-ı mezbûr (16)beş yüz doksan bir guruş müdde‘î-i merkûm Kadem’e edâ ve teslîm merkûmân Hüseyin ve Süleyman’dan her birine tenbîh (17) olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-(18)lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’s-sâmin min-Saferu’l-hayr li-sene râbi‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

Varak 18- B

88.Kayıt(18b-4) ***Aşağı Alibeyli karyesi ahâlisinden Molla Halil bin el-Hâc Ömer’in atı bilinmeyen üç kişi tarafından gasp edilmesi sonucunda Katırcı Katrancıoğlu Melkon veled Oseb’in yedinde bulunmasına dair i‘lâm***

Numara:78

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) medîne-i Samsun’a muzâfe Çarşamba kazâsı kurâsından Aşağı Alibeyli karyesi ahâlisinde Günteroğlu Vahid bin Mustafa tarafından vekîl-i (3) müseccel-i şer‘isi sâlifü’z-zikr Aşağı Alibeyli karyesi ahâlisinden Molla Halil bin el-Hâc Ömer medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı (4) şer‘imizde fi’l-ecl Sivas Vilayeti dâhilinde Tokat kazâsı mahallâtından Koca Ahmed mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ‘aliyyenin Katolik (5) milletinden olub medîne-i mezbûrede li-ecli’l-misâfire sâkin Katırcı Katrancıoğlu Melkon veled Oseb tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘isi (6) medîne-i mezbûrede mütemekkin teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Tütüncü Oseb veled Ohan muvâcehesinde üzerine

da‘vâ (7) ve takrîr-i kelâm idüb iş bu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan tori esb ve yine taraf-ı ard ayağında köstek biri sökül ve arnında (8) çizikçe beyaz ve el-hâletü hâzihi on yaşında olan esb müvekkilem-i merkûmun mülkü olan tori kısrağından doğma mülkü iken (9) târih-i i‘lâmdan dört sene mukaddem sâlifü’z-zikr Aşağı Alibeyli karyesinden müvekkilem-i merkûmun sâkin olduğu menzilin (10) ittisâlinde vâki‘ havride leylen? ra‘î ettirir iken ismi nâ-ma‘lûm iki üç nefer kesân yedinden gasb etmekle şimdi esb-i (11) mevsûf-i mezkûru vekîl-i merkûm Oseb’in müvekkilesi merkûm Melkon yedinde bulmakla bi’l-istihkâk ve bi’l-vekâle hâlâ taleb (12) iderim deyû da‘vâ ettikde vekîl-i merkûm Oseb cevabında esb-i mevsûf-i mezkûra müvekkil-i merkûm Melkon’a izâfetle (13) bi’l-vekâle el-yevm vaz‘-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i mezkûra müvekkil-i merkûm Melkon sâlifü’z-zikr Tokat kazâsı (14) mütemekkinlerinden gâib-i ani’l-meclis Kör Marderos nâm kimesneden iştirâ etmemeliği olmakla ol-vechle bi’l-vekâle bi-hakk vaz‘-ı yed (15) iderim deyû ahd-i hümâ âherin ber-minvâl-i muharrer müdde‘âsını ba‘de’l-inkâr husûs-ı mezkûrede şer‘an bi-netac? beyyinesi evlâ olduğuna (16) binâen vekîl-i müdde‘î-i merkûm Molla Halil bi’l-vekâle ber-vech-i muharrer müdde‘âsını her biri sâlifü’z-zikr Pazar mahallesi ahâlisinden el-Hâc (17) İsmail Hakkı Efendi ibni el-Hâc Ali Efendi ve Berber Mahmudoğlu Mahmud ibni Mahmud ve nüfûs me’mûru Nuri Bey Efendi ibni (18) Mehmed Şevki Efendi ve Hacı Mehmed ibni Mustafa nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve ba‘de ‘alenen lede’t-tezkiye ‘‘adl ve makbulü’ş-şehâde (19) idükleri ihbâr olunan sâlifü’z-zikr Çarşamba kazâsı kurâsından Aşağı Alibeyli karyesi ahâlisinden Ahmedoğlu (20) Abdulkadir bin Ahmed ve Molla Dervişoğlu Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât müvekkil-i (21) merkûm Vahid dahî alâ-vech-i şer‘i yemin etmeğin mûcebiyle esb-i mevsûf-i mezkûreden kifâyed vekîl-i merkûm Molla Halil’e teslîme (22) müvekkile izâfetle vekîl-i merkûm Oseb’e tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân (23) hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi-25 Saferu’l-hayr sene 94

89.Kayıt(18b-5) ***Osman bin Ali’den boşanan Ayşe Hatûn’un nafaka hücceti***

Numara 79

(1) Fi’l-asl Atinali olub kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Çezoğlu karyesinde sâkin ve zât-ı ta‘rîf-i şer‘ ile mu‘arref (2) Ayşe binti Ahmed nâm Hatûn tarafından zikr-i âtî hususda vekîl-i müseccel-i şer‘isi mezbûrenin li-ebeveyn kız karındaşı kezâlik (3) ma‘rifetü’z-zât Hatice Hatûn binti el-mezbûr Ahmed medîne-i

mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde zevc-i mutlakı Atinali (4) Osman bin Ali mahzarında bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Osman Ağa müvekkilem mezbûre Ayşe Hatûn’un (5) zevc-i dâhili olub iş bu meclis-i şer‘de ** tatlîk etmekle zimmetinde mütekarrir ve ma‘kûd-ı ‘aliyye olan bin guruş mihr-i mü’eccel (6) hakkı ile nafaka-i iddet-i ma‘lûmesi ve mü’ennis-i süknâsı için dahî ** ta‘yîn olunan beş yüz guruş ki cem‘an bin beş yüz(7) guruş müvekkilem mezbûre Ayşe Hatûn için mezbûr Osman yedinden tamamen ve kâmilen ahz ve kabz ve hukûk-ı zevcine ve sâir (8) müte‘allik âmme-i da‘vâdan merkûm Osman zimmetini bi’l-vekâle ibrâ eylediğimde oldahî ibrâ-i mezkûru kabûl ve yine bi’l-vekâle ve bi’l-asâle (9) âherin ibrâsı ber-minvâl-i muharrer kabûl eyledik dedikde makara vekîl-i mezbûr Hatîce’nin sâdır olan cemi‘-i kelimât-ı meşrûhu (10) merkûm Osman bi’l-müşâfehe ve bi’l-muvâcehe tasdîk etmeğin mâ-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmi’s-sâdis (11) ve’l-işrîn min-Saferu’l-hayr li-sene râbi‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

90.Kayıt(18b-6) ***Halim Kadızâde Ahmed Efendi ibni Mehmed Halim’in verâset i‘lâmı***

Numara:80

(1)medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Halim Kadızâde Ahmed Efendi ibni Mehmed Halim bundan ‘akdem bi-kazâullâhi te‘âlâ kıbel-i şer‘den vasî nasb olunan (2)iş bu bâ‘isu’l-vesîka mecnûn-ı mezbûrun li-ebeyen er-karındaşı es-seyyid Süleyman Sıdkı Efendi talebiyle hâkim-i muvakki‘-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehu hüsneme‘âb efendi hazretleri (3)mecnûn-ı mezkûra kendi malından iş bu târih-i vesîkadan her şehr yüz ellişer guruş nafaka ve kisve-bahâ farz ve takrîr buyurub meblağ-ı makarr vasî-i mezkûra beher şehr (4)mecnûn-ı merkûm Ahmed Efendi’nin nafaka ve kisve-bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarf ve vakt-i hâcette istidâneye ve lede’n-nafaka mecnûn-ı merkûmun malına rücû‘ (5)vasî-i mûmâ-ileyh Süleyman Sıdkı Efendi’ye izn verilmeğin mâ-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’l-hâmis min-şehr-i Rebîulevvel li-sene erba‘ ve tis‘în (6)ve mi‘eteyn ve elf.

91.Kayıt(18b-7)***Vakıf mülklerin evkâf idaresi tarafından vâkıfân evlâdına evlâdiyeti meşrûta üzere berât-ı âlişân tevcîhi talebi***

Numara 81

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Bafra kasabası mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesi ahâlisinden Ali Hâfızoğlu (3)dimekle

ma‘rûf Hacı Osman bin Mahmud livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde livâ-i mezkûr evkâf muhasebecisi ref‘etlü Abdulkerim (4)Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘isi meclis-i mezkûr a‘zâlarından fütüvvetlü Ahmed Efendi ibni Ali Ağa hazır olduğu hâlde zikr-i âtî (5)mâlikânenin sülüsân hissesine hâlâ berât-ı âlişân mutasarrıf olan mârru’l-beyân Bafra kasabası mahallâtından Çalıhane mahallesi ahâlisinden (6)el-Hâc Mehmed Efendi ibni el-müteveffâ Tâhir muvâcehesinde mâlikâne-i mezkûrun kezâlik bâ-berât-ı âlişân sülüs hissesine mutasarrıf olan (7)Ahmed Efendi ibni el-mezbûr el-müteveffâ Tâhir Ağa hazır olduğu hâlde da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyun-i mülûkâneye (8)mülhâk evkâfdan sâlifü’l-beyân Bafra’da Kaşıkcı ve Pazarlıya tâbi‘ Kanlıcak ve Yagbasan ve Geyikler ve Çorak ma‘a Kavak ve (9)Pazarlı mâlikâneleri vakfının evlâdiyet-i meşrûta olmak üzere tarîh-i i‘lâmdan kırk sene mukaddem vefât iden (10)babam Mehmed bin Hâfız Ali’nin hayatından ile’l-vefât bâ-berât-ı âlişân uhde-i tasarrufunda olub vefât ettikde mâlikâne-i (11)mezkûre ber-mûceb şürût-ı vâkıf müstakıllen bana tevcîh olunmak iktizâ ider iken ecânibden olan mezbûrân el-Hâc Mehmed

Varak 19-A

(12) ve Ahmed efendilerin babaları müteveffa-yı mezbûr Tâhir Ağa hilâf-ı şart-ı vâkıf ber-takrîb kendi üzerine tevcih ve berât ettirmekle (13) vefât ettikde mâlikâne-i mezkûru sulbî oğulları merkûmân el-Hâc Mehmed ve Ahmed efendilerle gâib-i ani’l-meclis şâkirdden her biri babaları (14) mahlûlünden kendü üzerlerine mütesâviyen tevcih ve bir kıta‘ berât-ı âlişân istihsâl ve müte‘âkiben gâib-i merkûm Şakir dahî mâlikâne-i (15) mezkûre olan sülüs hissesini müştereki karındaşı mezbûrândan merkûm el-Hâcc Mehmed Efendi’nin hissesini ilhâken tasdîr ve bu vechle (16) mâlikâne-i mezkûrun sülüsân hissesine mezbûr el-Hâc Mehmed ve sülüs hissesine dahî hâzır-ı merkûm Ahmed efendilerden her biri mutasarrıf olmalarıyla (17) binâenaleyh ben mâlikâne-i mezkûrun mutasarrıf-ı evveli müteveffa-yı mezbûr Mahmud’un oğlu ve evlâd-ı vâkıfdan olduğuma binâen (18) ber-mûceb-i şart-ı vâkıf mâlikâne-i mezkûrun mezbûrân el-Hâc Mehmed ve Ahmed efendilerin üzerlerine ref‘-i (19) birle müstakillen bana tevcîh ve yedime berât-ı âlişân ihsân buyrulmak üzere i‘lâm olunması murâdımdır deyû (20) ba‘de’d-da‘vâ gıbbe’s-su ‘âl mezbûr el-Hâc Mehmed Efendi cevâbında müdde‘î-i merkûm Hacı Osman’ın ber-vech-i muharrer müdde‘âsını (21) karındaşı hâzır-ı mezbûr Ahmed Efendi’nin tasdîkiyle külliyen inkârından mâ‘adâ mâlikâne-i mezkûreye babamız müteveffa-yı (22) mezbûr Tâhir Ağa hayatında müdde‘î-i merkûm

Hacı Osman ile enfisü'l-beyân Bafra kasabasında ma'an sâkin oldukları (23) hâlde on dört seneyi mütecâviz bi'l-ittizâ muvâcehesinde bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olub ba'de vefâtiha mâlikâne-i mezkûru (24) mahlûlünden bin iki yüz altmış üç sene üç senesi Ramazâni'l-mübârekenin on yedinci günü târihinde benimle (25) diğer oğulları karındaşlarım hisse-i mezbûr Ahmed ve gâib-i mezbûr Şâkir efendilere mütesâviyen tevcîh ve yedimize bir kıta' (26) berât-ı âlişân ihsân buyrulup olvechle müştereken ve berât-ı âlişân uhde-i tasarrufumuz iken gâib-i mezbûr (27) Şâkir'in ber-vech-i muharrer sülüs hissesi bin iki yüz doksan iki senesi Muharremu'l-Haramın on sekizinci günü (28) târihinde bi't-tav'-i ve'r-rızâ kasr-ı yedinden hisse-i mezkûreme ilhâken tevcîh olunup bu sûretle müdde'î-i mezbûr (29) Hacı Osman'ın muvâcehesinde bizler dahî müştereken bi'l-ittizâ' olunur bir sene mutasarrıf olmuş iken zikr olunan müddetlerde (30) mâlikâne-i mezkûr hakkında müdde'î-i merkûm el-Hâc Osman da'vâ mümkünü iken babamızla bizden kati'an da'vâ ve nizâ' (31) etmeyip bilâ-gadr-i şer'i terk-i da'vâ etmişdir deyû kezâlik karındaş-ı hâzır-ı merkûm Ahmed'in tasdîkiyle (32) mezkûr berevâtı bi'l-ibrâz ba'de'd-def' ve'l-ikrâr alâ-mûceb ikrâra bu misillü kırk sene bilâ-gadr-ı şer'i terk olunan vakf da'vâsı (33) bilâ-emr-i âlî istimâ'ından hükkâm-ı şer'i matmû'lar olmakla bu sûrette müdde'î-i merkûm Hacı Osman'ın ber-minvâl-i muharrer da'vâsı (34) kırk beş sene mürûr idüb bilâ-emr-i âlî istimâ'a câiz olmadığı kendisine tefhîm ve da'vâ-yı merkûmesiyle (35) merkûmân el-Hâc Mehmed ve Ahmed efendilerden her biri bu vech-i şer'i mu'ârazadan ba'de'l-men' mâlikâne-i mezkûrun ber-vech (36) bilâ-sülüsân hissesini merkûm el-Hâc Mehmed Efendi ve sülüs hissesini dahî hisse-i merkûm Ahmed Efendilerden her biri ber-mûceb (37) tevcîh sâbık-ı ** kemâkân zabt ve tasarruf eyledi iktizâ eylediği tescîl. Fi- 3 Rebîulevvel sene 94

92.Kayıt(19a-1) ***Cami-i Kebîr mahallesinde vefât eden el-Hâc Râşit Efendi ibni Mehmed Râşit'in verâset hücceti***

Numara 82

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin emlâk baş kâtibi Rahmi Efendi ibni Ahmed Ağa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde (2) medîne-i mezbûre mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât eden el-Hâc Râşit Efendi ibni Mehmed Râşit'in sulbî sagîr oğulları (3) İbrahim Hakkı ve Mehmed Ragıb'ın babaları müteveffa-yı merkûmdan müntakil zikr-i âtî mâl-ı mûrisleri li-ecli'l-idâne kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan (4) mâl-ı eytâm müdürü iş bu bâ'isu'l-vesîka İbrahim Efendi ibni Mustafa

mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi sagîrân-ı (5) mezbûrânın müşterek mallarından bi'l-vesâye bana bir kıta' senet mantukunca beş bin guruş idâne ve teslîm idüb ben dahî yedinden istidâne ve kabz ve (6) kabûl ve umuruma sarfla istimlâk idüb meblağ-ı merkûm ile semeni iş bu târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûdiyeti sagîrân-ı mezbûrân İbrahim (7) Hakkı ve Mehmed Ragıb'ın müşterek mallarından dahî mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim bir cilt Ali Efendi fetvâsını ve bir cilt Debbağzâde … (8) semenlerinden dahî yedi yüz elli guruşun ciheteyn-i mezkûreteyden cem'an beş bin yedi yüz elli guruş zimmetinde sagîrân-ı mezbûrâna vâcibu'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ (9) deynimdir dedikde gıbbe't-tasdîk sâlifü'z-zikr medîne-i mebûre mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisinden Hacı Akçezâde Ömer Efendi ibni el-Hâc Mustafa meclis-i (10) ma'kûd-ı mezkûrede dahî mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mukırr medyûn-ı merkûm Rahmi Efendi'nin zimmetinde sagîrân-ı (11) mezbûrân ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-i deyn olan meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr beş bin yedi yüz elli guruş tarafından bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet (12) mutlaka-i sahîha-i şer'iye ile kefîl-i bi'l-mâl ve zâmim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâdi min-şehr-i Rebîul(13) evvel li-sene râbi' ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

93.Kayıt(19a-2) ***Boztepe Zir mahallesinden olub vefât eden Behiye Hanım ibneti el-Hâc Hâfız Hasan Efendi'nin verâseti olduğunu iddia eden Matabzâde Mustafa Efendi ibni Hüseyin'in verâsetini kabûl kaydı***

Numara 83

(1) Fi'l-asl kürsi-i vilâyet bulunan medîne-i Trabzon mahallâtından Boztepe Zir mahallesi sâkinlerinden olub bundan 'akdem (2) vefât iden Behiye Hanım ibneti el-Hâc Hâfız Hasan Efendi'nin ber-vech-i âtî verâseti olduğunu iddi'â eden sâlifü'z-zikr (3) Boztepe Zir mahallesi ahâlisinden olub Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi (4) ahâlisinden iş bu bâ'isü'l-kitâb Matabzâde Mustafa Efendi ibni Hüseyin medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı (5) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârru'z-zikr Hançerli mahallesi Ahmed Efendi ibni el-Hâc Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine (6) da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffiye-i mezbûre Behiye Hanım'ın babası merkûm Hâfız Hasan Efendi ile babam (7) merkûm Hüseyin Efendi li-ebeveyn er-karındaşları olub babaları ismi Osman dedeleri ismi Abdullah

Varak 19-B

(8) ve anaları ismi Emine binti Abdullah ve Maskat-ı re'sleri enfisü'l-beyân Boztepe mahallesi olub müteveffiye-i mezbûrenin ve verâseti ırsıyesiyle cihetinden benimle gâib-i (9) 'ani'l-beled zevc-i metrûku Süleyman Efendi ibni Mustafa'ya münhasıra benimle gâib-i merkûmdan gayri vârisi ve terekesine müstehak âheri olmamakla ve tashîh-i mesele-i (10) mîrâsımız bi-hükmi'l-ferâiz dört sehmden olub sehm-i mezbûreden iki sehmi bana ve iki sehmi dahî gâib-i zevc-i merkûm Süleyman Efendi'ye isâbet etmekle (11) mûrisemiz müteveffiye-i mezbûre Behiye Hanım'ın hayatında cihet-i farzları şer'den merkûm Ahmed Efendi zimmetinde yirmi guruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru kıbeli'l-ahz (12) ve'l-istîfâ fevt olmakla meblağ-ı mezbûrdan ber-tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyeme isâbet eden on guruş bana edâ ve teslîme merkûm Ahmed Efendi kıbel-i şer'den tenbîh olunmak (13) matlûbumdur deyû da'vâ ettikte medyûn-ı merkûm Ahmed Efendi cevâbında fi'l-hakîka müteveffiye-i mezbûre Behiye Hanım'a cihet-i merkûmeden ol miktâr deyn olduğunu (14) tav'en ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin müdde'î-i merkûmun ber-vech-i muharrer müdde'âsını taleben inkâr etmekle müdde'î-i merkûmeden ber-vech-i mübîn müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda (15) mârru'l-beyân Hançerli mahallesi ahâlisinden Mustafa Efendi ibni Abdulhalim Efendi ve Osman Raif Efendi ibni Ali nâm kimesneler meclis-i şer'de hâzirân olub ısrü'l-işhâd (16) fi'l-hakîka iş bu müdde'î-i merkûm Mustafa Efendi'nin babası Hüseyin Efendi müteveffiye-i mezbûre Behiye Hanım'ın babası merkûm Hâfız Hasan Efendi ile li-ebeveyn er-karındaşlar olub (17) babaları ismi Osman ve dedeleri ismi Abdullah ve anaları ismi Emine binti Abdullah ve maskat-ı re'sleri enfisü'l-beyân Boztepe Zir mahallesi olub olvechle müteveffiye-i (18) mezbûrenin verâseti … cihetinden merkûm Mustafa ile gâib-i 'ani'l-beled zevc-i metrûku Süleyman Efendi'ye münhasıra olub bunlardan gayri vârisi ve terekelerine (19) müstehak âheri olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûle bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve agaz-ı edâ-i şehâdet-i (20) şer'iye ettiklerinde şâhidân-ı merkûmândan her biri usûl-i mevzû'atı tatbîken evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâlifü'l-beyân Hançerli mahallesi imam ve muhtarı ve ihtiyâr (21) meclisi a'zâlarından Hasan Efendi ibni Hasan ve el-Hâc Mustafa Ağa ibni Ali ve el-Hâc İshak Ağa ibni Mehmed ve Hasan Ağa ibni Salih ve Ali Efendi ibni Ebubekir nâm müzekkîlerden (22) sırran ve ba'de 'alenen lede't-tezkiye şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâki' olmagın mûcebiyle

müdde‘î-i merkûm Mustafa Efendi’nin verâsetini ba‘de’l-hüküm (23) mâ-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fi- 6 Rebîulevvel sene 94

94.Kayıt(19b-3) ***Müftüzâde Mehmed Efendi Cami-i Şerîf’in imamı Hâfız Mehmed Halife ibni Mustafa’nın vefatı üzerine yerine Hâfız Mehmed Efendi’ye berât-ı âlişân verilmesine dair i‘lâm***

Numara:84

(1) Der-i devletmekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Bafra kasabasında (2) vâki‘ Müftüzâde Mehmed Efendi Cami-i Şerîf vakfından almak üzere vazîfe-i mu‘ayyene ile imâmet cihetine bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olan Hâfız Mehmed Halife ibni (3) Mustafa bundan ‘akdem bilâ-veled vefât idüb yeri hâli ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kalmakla sâlifü’z-zikr Baf? mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesi ahâlisinden iş bu (4) bâ‘isü’l-arz Hâfız Mehmed Efendi ibni İsmail dâ‘îleri livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde livâ-i mezkûr evkâf muhasebecisi ref‘etlü (5) Abdulkerim Efendi tarafından vekîl-i meclis-i şer‘isi meclis-i mezkûr a‘zâsından Ahmed Efendi ibni İsmail Ağa hâzır olduğu hâlde lede’l-imtihân cihet-i imâmet-i (6) mezkûreyi îfâya ehliyet ve istihkâkı olduğu inde’ş-şer‘il-enver zâhir ve mütehakkık ve enfisü’z-zikr Müftüzâde mahallesi ahâlisinin dahî müntehab ve muhtarları olduğu (7) kasaba-i mezbûr idâre meclisinden vârid olan mazbata mefâdından ve cerîde-i nüfûsda mârru’z-zikr Cami-i Kebîr mahallesinin on üçüncü hanesinde birinci numara ile otuz iki (8) yaşında mukayyed idüğü kasaba-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a-i bakâyâ ve asker firârisi olamadığı asâkir-i redîf-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi (9) taraflarından vârid olan memhûr ilmuhaber tezkeresi me‘âlinden mütefehhim olmakla bu sûrette cihet-i imâmet-i mezkûreyi müteveffa-yı mezbûrun mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle (10) şurût-ı mukarrere nizâmiyesine tatbîken mezbûr Hâfız Mehmed Efendi dâ‘îleri uhdesine tevcîh ve yedine bir kıta‘ berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân (11) buyrulmak ricâsını bi’l-iltimâs der-devlet-medâra arz ve i‘lâm olundu. Fi-7 Rebîulevvel sene 94

95.Kayıt(19b-4) ***Vilâyetteki kazâların eytâm sandıklarının her sene muhâsebât cetvellerini celb ile ol-bâbda cereyân eden mu‘âmelâtın fâ‘idesine tevfîk edilip edilmediğinin tahkîk ve muhâsebât-ı umûmiyesinin tedkîkine dair ma‘rûz***

Numara 85

(1)Canik Mutasarrıflığına

(2)Sa‘âdetlü efendim hazretleri

(3)Vilâyette vâki‘ kazâlar eytâm sandıklarının beher sene muhâsebât cetvellerini celb ile olbâbda cereyân eden mu‘âmelâtın fâ‘idesine tevfîk edilip edilmediğinin tahkîk ve (4)muhâsebât-ı umûmiyesinin tedkîki bundan mukaddem şeref-sâdır olan fermân-ı âlî mantık-ı münîfince meclis-i idâre-i emvâl-i eytâmın cümle vezâifinden olması hasebiyle ittihâz (5)olunacak tedâbîr ve fâ‘ideye fihrist olmak ve meclis-i mezkûrun esâs defterine kayd olunmak üzere ber-minvâl-i muharrer beher sene rû’yet edilecek muhâsebelerin bâ-tanzîm (6)gönderilen numûneler vechle cetvelleri yapılarak kazalardan elviyeye ve elviyeden ba‘de’t-tasdîk vilâyâta ve oradan dahî vilât-ı a‘zâm hazerâtının ilâveten mutâla‘atıyla (7)bâ-inhâ bu tarafa lüzûm-ı irsâli hakkında meclis-i mezkûrdan tanzîm edilen mazbata mûcebince ta‘mîm-i iş‘âr edilmiş ve ba‘zı tarafdan vürûd etmiş ise de ba‘zı cihetten (8)henüz vürûd etmediği ** meclis-i mezkûrca lâzım gelen kuyûd-ı esâsiyenin ittizâ-i? seneliği mûceb olacağı cihetle matlûb olunan cedvelin nûmuneler vechiyle (9)saat tanzîm ve seyyâli husûsunun te’kîd ve ta‘mîmi bu kere dahî meclis-i mezkûreden bâ-tezkere ifâde olunmuş olmakla ber-minvâl-i muharrer îcâbı îfâ ve bir türlü (10)te’kîde hâcet bırakılmaksızın şu kâ‘ide-i mustahsinenin beher sene ber-mûceb irâde-i seniyye mer‘i’l-icrâ tutması husûsunun idâre-i behiyyeleri dâhilinde (11)bulunan bi’l-cümle evliye ve kazalar mutasarrıfîn ve kaymakamlarına ekîden emr ve izbârı husûsuna himmet buyrulması siyâkında şukka-i sitâyeşveri terkîmine ibtidâr olundu. Fî 25 Safer sene 294 ve fî 27 Şubat sene 292

96.Kayıt(19b-5) ***Canik Muhassılı ve Karahisar-ı Şarki mutasarrıfı Battal es-Seyyid Hüseyin Paşazâde es-Seyyid Mahmud Tabar’ın Cami-i Şerîfi ve medresesi müderrisi el-Hâc Ahmed ibni el-Hâc Süleyman’nın vefatı üzerine yerine Ali Zihni Efendi’ye berât-ı âlişân verilmesine dair i‘lâm***

Numara 86

(1)Der-i devletmekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâfı-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Çarşamba (2)kazâsında vâki‘ Canik Muhassılı ve Karahisar-ı Şarki mutasarrıfı Battal es-Seyyid Hüseyin Paşazâde es-Seyyid Mahmud Tayyar’ın Cami-i Şerîfi ve medresesi vakfından almak üzere (3)senede iki yüz guruş vazîfe ile müderrislik ve müderrisliğe meşrûta vakfının tevliyet cihetlerine bâ-berât-ı şerîf-i âlişân mutasarrıf olan el-Hâc Ahmed ibni el-Hâc (4)Süleyman bundan ‘akdem bilâ-veled vefât idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kalmakla sâlifü’z-zikr Çarşamba kazâsında hâlâ bâ-

mensûb … iftâya (5)me'zûn olan iş bu bâ'isu'l-arz Ali Zihni Efendi ibni İbrahim dâ'îleri livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde livâ-i mezkûr evkâf muhasebecisi (6)ref 'etlü Abdulkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân-ı tekmîl-i tahsîl-i ulûm etmiş me'zûn Osman olub ciheteyn-i mezkûreteyni îfâya her-vechle ehl ve müstehak (7)olduğu zâhir ve nümâyân ve kazâ-i mezkûr ahâlisinin müntehab ve muhtarları olduğu idâre meclisinden vârid olan mazbata mefâdından ve cerîde-i nüfûsda enfi'z-zikr (8)Çarşamba kazâsı kurâsından Mahmud karyesinin ikinci hanesinde bir numara ile elli üç yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi ile kur'a-i bakâyâ ve asker (9)firârisi olduğu asâkir-i redîf-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi taraflarından mevrûd ilmuhaber tezkeresi me'âlinden mütefehhim olmakla bu sûrette ciheteyn-i (10)mezkûreteyn müteveffa-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Ahmed'in mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı mukarrere nizâmiyesini tatbîken mûmâ-ileyh Ali Zihni Efendi dâ'îleri uhdesinde (11)tevcîh ve yedine bir kıta' berât-ı şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsını bi'l-iltimâs der-devlet-medâra arz ve i'lâm olundu. Bâkî emr-u fermân (12)hazret-i men-lehu'l-emrindir. Fî 4 Muharrem sene 94

Varak 20-A

97.Kayıt(20a-1) ***Mekde mahallesi ahâlisinden Nafız Efendi ibni Ahmed'in hissesini satarak Şükrü Efendi üzerine kaydının yapılmasına dair i'lâm***

Numara 87

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Mekde mahallesi ahâlisinden Nafız Efendi ibni Ahmed nâm kimesnenin li-ebeveyn er-karındaşı ve tarafından zikr-i âtî (3) arsayı me'mûru huzûrunda ferâga vekîl olduğu beher biri sâkin oldukları Hançerli mahallesi imam ve muhtar ve ihtiyâr (4) meclis a'zâlarından Hacı Mustafa Ağa ibni Ali ve imam Hasan Efendi ibni Hasan ve Hasan Ağa ibni Salih (5) ve Hacı İshak Ağa ibni Mehmed nâm müzekkîlerden sırran ve ba'de alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde (6) idükleri ihbâr olunan medîne-i mezbûre mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Abdulhalim (7) Efendi ibni Mahmud Efendi ve Çakıoğlu Ahmed Ağa ibni Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle (8) münhasır hissem hâsseden ber-nehc-i şer'i sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'i lâhık olan Ali Ağa (9) ibni el-mezbûr Ahmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde sâlifü'z-zikr Mekde mahallesi (10) ahâlisinden Şükrü Efendi ibni Hasan Ağa muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve

takrîr-i kelâm idüb (11) mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafdan Kabsi Mehmed Çavuş ve bir tarafdan Colfavikoğlu Seyyid Mehmed ve iki (12) tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıta‘ arsada müvekkilem mezbûr Nafız Efendi’nin bir sehm hisse-i (13) şâyi‘asını yüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukâbelesinde bi’l-vekâle bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî (14) ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl eyledikden sonra arsa-i mahdûd-ı mezkûrun altı sehm i‘tibâriyle (15) bir sehm hisse-i şâyi‘asında müvekkilem mûmâ-ileyhin aslâ ve kat‘a alâka ve medhâli kalmayıp mezbûr Şükrü Efendi’nin (16) mülk-i müşterâsı olmuştur. Dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i arsa-i mahdûd-ı mezkûrun ber-minvâl-i muharrer altı (17) sehm i‘tibâriyle bir sehm hisse-i şâyi‘ası vekîl-i merkûm Ali Ağa’nın bi’l-vekâle takrîriyle (18) mezbûr Şükrü Efendi üzerine kayd ve yedine bir kıta‘ matbû‘ ilmuhaberinin i‘tâsı husûsunun defter-i (19) hâkânî me’mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ‘aliyyelerine i‘lâm (20) olundu. Fi’l-yevmi’l-hâdi ‘aşer min-Rebîulevvel li-sene râbi‘ ve tis‘în ve mieteyn ve elf.

98.Kayıt(20a-2)*Beygirini Ermeni milletinden Hancı Erakil veled Akob’un ahırında koruması için bırakan Yorika veled Yani’nin atının kaybolması üzerine parasını istemesine dair i‘lâm*

Numara:88

(1) Ma‘rûz-i dâ‘îleridir ki;

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Düzköy karyesi mütemekkinlerinden ve devlet-i teb‘a-i ‘aliyyenin Rum (3) milletinden Yorika veled Yani medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre mahallâtından Ermeni mahallesi (4) mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin Ermeni milletinden Hancı Erakil veled Akob muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm (5) idüb târih-i i‘lâmdan on gün mukaddem yedimde mülküm olan bin guruş kıymetli birer re‘s âl bârgirimi (6) sâlifü’z-zikr Düz karyesinde dühân tahmîl Samsun’a götürüp duhân-ı mezkûr mahalline ba‘de’t-teslîm karye-i mezkûre (7) ‘avdet etmek emeliyle … olan merkûm Erakil’in kahvesinin önünde vâki‘ caddeden mürûr eder (8) iken merkûm Erakil akşam takrib eyledi gel bu akşam benim kahvede beynûnet? ile de yarın karyenize azîmet idersen ve (9) esbini ben ahırımda hıfz iderim dediğinde ben dahî muvâfakatle esb-i mezkûrumu merkûm Erakil’e teslîm ve ben dahî kahvesinde (10) beynûnet idüb sabah oldukda karyeme ‘avdet etmek murâdıyla esb-i mezkûrumu merkûm Erakil’den taleb eylediğimde (11) oldahî leylen ahırımdan zâyi‘

olmuştur deyû ifâde etmekle şimdi kıymeti … olunması matlûbumdur deyû da‘vâ ettikde (12) oldahî cevâbında fi’l-hakîka târih-i merkûmede kahvesinde beynûnet eylediğini ikrâr ve esb-i mezkûru teslîm eylediğini (13) ve kıymet-i sahîhası dahî bin guruş olduğunu külliyen inkâr etmekle müdde‘î-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müdde‘âsına ve esb-i mezkûrun (14) kıymet-i sahîhası dahî bin guruş olduğuna beyyine taleb olundukda her biri usûl-i mevzû‘sunu tatbîken evvelâ (15) sâkin oldukları sâlifü’z-zikr Düzköy karyesi muhtar ve ihtiyâr meclis a‘zâlarından Haçi Lukaz veled-i Yori ve (16) Lukaz veled Yani ve Yani veled Haralanbi ve Anastaso veled Yorgi nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘de ‘alenen lede’t-tezkiye (17) ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Totori veled Yorika ve Canoğlu Yani veled Aposdol (18) nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i isbât itmeğin bu sûrette esb-i mezkûr merkûm Arakli’ye (19) hıfzında zâyi‘ olduğu için şer‘en heman bi’n-nısf lâzım gelmekle bârgir-i mezkûrun kıymet-i müsebbetesi (20) olan bin guruşun nısfı olan beş yüz guruş müdde‘î-i merkûm Yorika’ya edâ ve teslîme merkûm Erakil’e (21) tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu. Fi’l-yevmi’s-sâlis ‘aşer (22) min-Rebîulevvel li-sene erba‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

Varak 20-B

99.Kayıt(20b-3) ***Sa‘di Bey mahallesinde ahalisinden olub vefât eden Sadullah Efendi ibni Mehmed bin Abdullah’ın verâset i‘lâmı***

Numara 89

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât (3) iden Sadullah Efendi ibni Mehmed bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Aslıhan binti Abdullah ile mezbûreden mütevellid (4) ve mütevellide sulbî kebîr oğulları Esad ve Halim Efendi'ler ve sulbiye-i kebîre kızı Fatma’ya münhasıra ba‘de kıbeli’l-kısm ebnân-ı (5) merkûmândan merkûm Esad Efendi dahî vefât idüb verâseti anası mezbûre Aslıhan Hatûn ile li-ebeveyn er-karındaşı (6) mezbûr Halim Efendi ve li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Fatma’ya münhasıra ba‘de mezbûre Aslıhan dahî kıbeli’l-kısmı vefât (7) idüb verâseti sadrî kebîr oğlu mezbûr Halim Efendi’ye ve sadriye kebîre kızı mezbûre Fatma’ya münhasıra tashîhi mes’eline (8) mîrâsları bi-hükmi’l-… şer‘iye üç yüz altmış sehmden olub sehm-i mezbûreden iki yüz kırk sehmi (9) mezbûr Halim Efendi’ye yüz yirmi sehmi mezbûre Fatma’ya isâbeti tahakkukdan sonra ibn-i mezbûr Halim Efendi

medîne-i (10) mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde ve zât-ı ta‘rîf-i şer‘i ile mu‘arref mezbûre Fatma Hatûn tarafından (11) zikr-i âtî husûsda husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘isi mahalle-i mezbûre ahâlisinden Kayışoğlu dimekle ma‘rûf (12) Hüseyin Ağa ibni Mustafa muvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb ebeveynim müteveffiyân-ı mezbûretân Sadullah ve Aslıhan’ın (13) hayatlarında malları olub ba‘de vefâtına benimle kız karındaşım müvekkileye tashîh-i mezkûr üzere mevrûs olan (14) seksen üç aded gâzî ve doksan aded şilin ve altı aded İstanbul ve üç aded çifte sandıklı ve dört aded (15) sandıklı ve on sekiz aded ruba‘iyye altınları ile mecmû‘i üç bin otuz iki guruş kıymetli dört tob (16) bez ve iki tob harîr-i melâz? ve yedi aded fişek çarşafı ve yirmi sekiz aded peşkir ve üç aded yağlık ve (17) on altı aded gömlek ve üç top gezî ve bir top çeker gezî ve on dört arşın ** ve bir top ketan ** ve bir cild kelâm-ı kadîm ve bir cild En‘âm-ı Şerîf ve bir aded basma kuşak ve on dört aded çevre ve uçkur ve on dört arşın fetâvîz eşyâları (18) vekîl-i merkûm Hüseyin Ağa’nın müvekkilesi hemşerim mezbûre Fatma Hatûnu ve bi-gayr-i hakk hıfz ile ketm ve ahfâ (19) etmekle suâl olunup altın ve eşya-i muharrere-i mezkûre mevcûd ise a‘yânından ve müstehillâk? ise altın-ı (20) mezkûrlar misliyandan olmakla emsâlini ve eşya-i mezkûr ba‘de’s-subût kıymetleri olan meblağ-ı mezbûr üç bin (21) otuz iki guruşdan ber-tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyemi bana teslîm müvekkile-i mezbûreye izâfetle vekîl-i mezbûr (22) Hüseyin Ağa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyû ba‘de’d-da‘vâ gıbbe’s-suâl vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa cevabında altın ve eşyâ-i (23) muharrer-i mezkûreleri bi’l-vekâle külliyen inkârına mukârîn müdde‘î-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müdde‘âsına muvâfık beyyine taleb (24) olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb tâlibu’l-halef dahî olmamakla müdde‘î-i mezbûr Halim Efendi (25) ber-minvâl-i muharrer da‘vâ-yı mezkûresiyle vekîl-i mezbûr Hüseyin Ağa müvekkilesi mezbûre Fatma Hatûn’a izâfetle (26) bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ‘aliyyelerine i‘lâm olundu. Fî 16 Rebîulevvel sene 94

100.Kayıt(20b-4) ***Sihaf veled Yani’ye bir seneliğine verilen tarlanın sahibi olan Rum milletinden Yanika Ağa veled Haçi Yakim’e bırakılmasına dair ma‘rûz***

Numara 90

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin Rum milletinden Yanika Ağa veled Haçi Yakim kürsi-i livâ’

(3) bulunan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde medîne-i mezbûre kurâsından Habatderesi karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i (4) devlet-i ‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Pamukoğlu Dimitri veled Panayot muvâcehesinde medîne-i mezbûre kurâsından Kızıloğlak (5) karyesi mütemekkinlerinden kezâlik teb‘a-i devlet-i ‘aliyyenin millet-i merkûmesinden Sihaf veled Yani hâzır olduğu hâlde üzerine da‘vâ (6) ve takrîr-i kelâm idüb târih-i i‘lâmdan on beş ay mukaddem merkûm Dimitri’ye malımdan ve yedimden yüz seksen aded lira-yı (7) Osmanî ifrâz ve teslîm eylediğimde oldahî yedimden ifrâz ve umûruna sarfla istimlâk idüb lira-yı mezkûr mukâbelesinde (8) bâ-tapu taht-ı tasarrufunda olan medîne-i mezbûre kurâsından Dereler karyesinde vâki‘ bir tarafdan ırmak ve bir tarafdan Topal Ömer (9) tarlası ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd on iki dönümlük bir kıta‘ tarlasını bir sene müddetle me’mûru huzûrunda (10) bana vefâen fârig olub ferâğ-ı mezkûr … rehn hükmde olduğuna binâen ecl-i mezkûr hulûlünde lirâ-yı mezkûru (11) edâ olunmayup da fekk-i rehn mümkün olmadığı sûretde tarla-yı mezkûr bi’l-müzâyede ferâğ ve bedelinden deyn-i mezkûrunu edâ (12) ve fazla kalır ise kendüye i‘tâya ve bunlar müteveffâ olduğu umûrun küllîsine tarafından hâzır-ı merkûm Sihaf’a dahî vekâlet-i (13) devriye-i sahîha-i şer‘iye ile vekîl oldahî muvâcehesinde vekâlet-i mezkûru ba‘de’l-kabûl olvechle yedime sene-i rûmînin (14) bin iki yüz doksan bir senesi Rebîulevvel’inin yedinci günü târihiyle müverrah defter-i hâkânî me’mûrluğundan matbû‘ (15) bir kıta‘ muvakkat koçan ilmuhaberi i‘tâ olunmuş idi şimdi ecl-i mezkûr hulûl etmekle mezkûr liraya (16) zikr olunan tarla-i mezkûr bâ-izn sâhib-i arz bedel-i misliyle ferâğ olunub bedelinden bana i‘tâ ve îfâ-yı deyn (17) olunması matlûbumdur deyû me’âl-i takrîrine muvâfık sened-i mezkûru bi’l-ibrâz da‘vâ ettikte oldahî cevâbında fi’l-hakîka cihet-i (18) merkûmeden yüz kırk aded lira-yı Osmanî deyni olduğunu ikrâr ve i‘tirâf idüb lâkin ziyâde müdde‘âsını ve mazmûn-ı (19) koçan-ı mezkûru külliyen inkâr etmekle müdde‘î-i merkûm Yanika’dan ber-minvâl-i muharrer ziyâde müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda (20) her biri sâkin oldukları sâlifü’l-beyân Habatderesi karyesi muhtar ve ihtiyâr meclis a‘zâlarından Tütüncüoğlu (21) Nikola veled Yoroklacıoğlu İlya veled Haralanbi ve Yani veled Totor ve Nazri veled Avdin ve Haçi Haralanbî veled (22) Panayot ve Dimit veled Hanbi nâm müzekkîlerden sırran ve ba‘de ‘alenen lede’t-tezkiye makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Bandili (23) veled Aviden ve Beraş veled Panayot nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i isâbet etmeğin mûcebiyle ba‘de’l-hükm ve’t-tenbîh (24) mezkûr yüz seksen adet lira-yı Osmanîyi tarla-

yı mahdûd-ı mezkûr yedinden müdde‘î-i merkûma olunmak üzere tarla-yı mahdûd-ı mezkûru (25) bi’l-müzâyede takarrür idecek bedel ile bâ-izn-i sâhib-i arz vekîl-i merkûm Sihaf’ın bi’l-vekâle ferâğından tâlibine ihâle (26) olunması husûsunun defter-i hâkânî me’mûrluğuna havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm (27) olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi- 18 Rebîulevvel sene 94

Varak 21-A

101.Kayıt(21a-1) ***Şerbetci Emrullah ibni Salih bin Abdullah’ın ve Ayşe Kadın binti Recep’in sulbî sagîr oğlu Mehmed’e verâset hücceti***

Numara 91

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Şerîf ibni Şerbetci Emrullah medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde (2) medîne-i mezbûrenin Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Şerbetci Emrullah ibni Salih bin Abdullah’ın (3) sulbî sagîr oğlu Mehmed’in babası müteveffa-yı merkûm ile müteveffîye anası Ayşe Kadın binti Recep nâm Hatûndan (4) menkul zikr-i âtî mal-ı mevrûsu li-ecli’l-idâne vasî nasb ve ta‘yîn olunan mal-ı eytâm müdürü İbrahim Efendi ibni Mustafa (5) mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi sagîr-i mezbûr Mehmed’in malından bi’l-vesâye bana (6) bir kıta‘ senet mantukunca bin yüz altmış guruş idâne ve teslîm eylediğinde ben dahî yedinden istidâne ve kabz (7) ve umûruma sarfla istimlâk idüb meblağ-ı merkûm ile semen iş bu târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin (8) mü’eccel ve mev‘ûdunu sagîr-i mezbûrun malından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden bi-safka-i vâhide iştirâ (9) ve kabz eylediğim bir cild Ali Efendi Fetvâsı semeninden yüz yetmiş üç guruş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cem‘an (10) bin üç yüz otuz üç guruş zimmetimde sagîr-i mezbûre vâcibu’l-edâ ve lâzımu’l-kazâ deynimdir (11) dedikde gıbbe’t-tasdîki sâlifü’l-beyân Hançerli mahallesi ahâlisinden muhtar Hacı Mustafa ibni (12) Ali meclis-i ma‘kûd-ı mezkûre dahî mûmâ-ileyh efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm (13) idüb mukırr medyûn-ı merkûm Şerîf zimmetinde sagîr-i mezbûre ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-i (14) deyn olan meblağ-ı mecmû‘ mezkûr bin üç yüz otuz üç guruş tarafından bi’l-emr ve’l-kabûl (15) kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile kefîl-i bi’l-mâl ve zâminim dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i mâ-vaka‘ (16) bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmi’l-hâdî min-şehr-i Rebîulevvel li-sene erba ‘ ve tis‘în ve mi‘eteyn ve elf.

102.Kayıt(21a-2) ***Bafra kazâsı Oruçkavesi karyesine yakın yerde cami bulunmadığından ve Cuma namazları için yaşlılara zorluk olduğundan mevcut mescidin Cuma namazları kılınması için izin talebine dair ma‘rûz***

Numara:92

(1) Der-i devletmekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Oruçkavesi karyesinde meskûn muhâcirin-i çerâkis (2) ahâlileri bâ-cemi‘ahum kazâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı meclis-i şer‘-i âlîde sâkin oldukları mezkûr Oruçkavesi karyesi kebîr ahâlisi kesîr olub makarr hükmünde olmakla (3) ve mezkûr karyelerine karîb mahalde cami-i şerîf olmadığından eyyâm-ı şitâda salât-ı Cuma’ya edâ etmekte usret ve içlerinde ihtiyârlarına kemâl-i meşakkat olub ikâme-i Cuma ve ‘îdeyn (4) olmağın eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olduklarından bahisle ahâli-i mezkûr bi’l-ittifâk sâlifü’z-zikr Oruçkavesi karyesinde müceddeden binâ ve inşâ etmiş oldukları mescid-i şerîfimiz minber vaz‘ıyla (5) cami olub salât-ı Cuma ve ‘îdeyn edâ ve îfâ olunmak için nizâmına tevfîken izn ve icâzeti hâvî fermân-ı âlî sudûru ve karye-i mezkûre ahâlisinin müntehab ve muhtârları (6) olub cami-i şerîf-i mezkûrun hitâbetine ber-vech-i hasbî tâlib olduğu ve muhâcirin-i merkûme tarafından vukû‘ bulan istid‘âları üzerine kazâ-i mezkûr meclisinden mevrûd (7) bir kıta‘ mazbata me’âlinden müstebân ve sâlifü’z-zikr kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun idâre meclisinden ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘-i mu‘âllide hâlâ livâ-i mezkûr evkâf muhasebecisi (8) ref‘etlü Abdulkerim Efendi hâzır olduğu halde lede’l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı zâhir ve nûmâyân olmuhâcirin-i merkûmenin müddet-i mu‘âfiyetleri henüz (9) mütekayyıd olmadığı cihetle defter-i nüfûsda mukayyed bulunmadığı sâlifü’l-beyân medîne-i Samsun nüfûs mukayyedi efendi tarafından mevrûd ve mahtûm bir kıt‘a ilmuhaber tezkeresi me’âlinden müstebân (10) olan muhâcirin-i merkûmeden iş bu bâ‘isü’l-arz Berat bin Abdullah dâ‘îlerine cihet-i mezkûreyi ber-vech şürût-ı mukarrere-i nizâmiyesini tatbîken tevcîh ve yedine bir kıta‘ berât-ı (11) şerîf-i âlişân sadaka ve ihsân burulmak ricâsını bi’l-iltimâs der-devlet-medâra arz ve i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fî 22 Rebîulevvel sene 940

103.Kayıt(21a-3)*Karaaslan karyesi ahâlisinden Kantaroğlu Feyzullah bin Halil’in beygirini ahırında kaybetmesi sonucunda merkûm Ahmed’te bulunması da‘vasına dair i‘lâm*

Numara 93

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Karaaslan karyesi ahâlisinden (3) Kantaroğlu Feyzullah bin Halil livâ-i mezkûre temyîz meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde fi’l-asl Amasya sancağı dâhilinde (4) Köprü kazâsı mahallâtından Taşkale mahallesi ahâlisinden Softaoğlu Ahmed bin Hasan muvâcehesinde işbu meclis-i şer‘de mu‘âyyene (5) olunan âl ve arnı abrâş ve akıtmalı? sakar ve kuyruğu kısa ve el-hâletü hâzihi on yaşında olan bârgiri târih-i i‘lâmdan (6) üç sene mukaddem sâlifü’z-zikr Amasya sancağına muzâfe Havza nâhiyesi kurâsından Gemlik karyesi ahâlisinden gâibân-ı ani’l-meclis (7) Osman Ağa oğlu Kara Mehmed’den yedimde mülküm olan birer re‘s tori esb ile mebâdan itme mülküm iken târih-i (8) i‘lâmdan bir sene mukaddem sâlifü’z-zikr Karaaslan karyesinde vâki‘ sâkin olduğum menzilim tahtında vâki‘ ahırdan (9) zâyi‘ olmakla şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru merkûm Ahmed yedinde bulmamla bi’l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû (10) da‘vâ ettikte merkûm Ahmed cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûre el-yevm vaz‘-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i (11) mezkûru târih-i i‘lâmdan dört ay mukaddem sâlifü’z-zikr Köprü kazâsı mahallâtından Yenimahalle ahâlisinden gâib-i (12) ani’l-meclis Karaca Yüzbaşıoğlu Emin nâm kimesneden beş yüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ (13) etme mülküm olmakla bi-hakk vâzi‘u’l-yed iderim deyû ahd-i hümâ âherin müdde‘âsını ber-minvâl-i muharrer külliyen inkâr etmekle (14) müdde‘î-i merkûmdan ber-vech-i müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri sâkin oldukları medîne-i mezbûre mahallâtından (15) Sa‘di Bey mahallesi imam ve muhtâr ve ihtiyâr meclisleri a‘zâlarından İmam Hasan Efendi ibni Mehmed Emin Efendi (16) ve Muhtar Osman Efendi ibni Ahmed ve Hacı Mustafa Ağa ibni Ali ve Hacı Hasan Efendi ibni Ahmed ve Seyyid İbrahim bin (17) Mehmed Ağa nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i münevvere evvelâ sırran ve ba‘de alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri (18) ihbâr olunan Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden Kavaklı Süleyman bin Emrullah ve Mehmed Ali bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle (19) bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘i ba‘de’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcibiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûrdan keyf ve müdde‘î-i (20) merkûm Feyzullah redd ve teslîm merkûm Ahmed’e tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm (21) olundu. El-emr-u li-men-lehu’l-emr. Fi’l-yevmi’l-hâdî aşer min-şehr-i Rebîulevvel(22) li-sene erba‘ ve tis‘în ve mieteyn ve elf.

Varak 21-B

104.Kayıt(21b-4) ***Hançerli mahallesinde sâkin iken vefât eden Ali Osman bin Osman'ın verâset i'lâmı***

Numara 94

(1) Ma'r'uz-ı dâ'îleridir ki;

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât (3) eden Ali Osman bin Osman'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Mahiye binti Hüseyin ile mezbûreden mütevellid ve mütevellide (4) sulbiye kebîre kızı Kumru ve sulbiye sagîre kızı Melike ve sulbî sagîr oğlu Kâmil ve kendisinden mukaddem vefât (5) eden diğer zevcesi Fatma binti İbrahimden mütevellid sulbî kebîr oğlu Mustafa'ya münhasıra ibâ'diha zevce-i mezbûre (6) Mahiye dahî vefât idüb verâseti sadriye kebîre kızı mezbûre Kumru ve Sadriye sagîre oğlu Kâmil ve sadriye-i sagîre (7) kızı Melek münhasıra ba'dehâ binti sagîre-i mezbûre Melek dahî vefât idüb verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Kumru ile (8) li-ebeveyn er-karındaşı sagîr-i mezbûr Kâmil'e münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz iki yüz seksen sekiz (9) sehmden olub sehm-i mezbûreden seksen dört sehmi ibn-i kebîr-i merkûm Mustafa'ya ve yüz otuz altı sehmi (10) ibn-i sagîr-i mezbûr Kâmil'e ve altmış sekiz sehmi binti kebîre-i mezbûre Kumru'ya isâbeti tahakkukdan sonra sagîr-i mezbûr (11) Kâmil'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den dahî mensûbu eniştesi Nâili Efendi ibni Mustafa Efendi medîne-i (12) mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd-ı huzûr-ı şer'imizde ibn-i kebîr-i mezbûr Mustafa muvâcehesinde bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (13) kelâm idüb vasîsi olduğum sagîr-i mezbûr Kâmil ile verese-i merkûmuna bi-hükmi'l-… şer'iye tashîh-i mezkûr üzere mevrûs (14) olan Hançerli mahallesinde vâki' bir tarafdan Halim Efendi magazaları ve bir tarafdan Halil 'amm ve ba'zen Yorinkaloğlu (15) Apostolalı arsaları ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve bi-hesâb-ı terbî' dört yüz on bir zirâ'a (16) bir kıta' menzil arsası verese-i mezbûreden beynlerinde ber-tashîh-i mezkûr kıymet-i âdî ile taksîm olunup sagîr-i (17) mezbûr Kâmil'in hissesine bir tarafdan merkûm Mustafa menzili ve bir tarafdan hemşiresi Kumru arsası ve iki (18) tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd bi-hesâb-ı terbî' doksan sekiz arşın ma'rifet-i şer'le ifrâz ve peşerine (19) 'alâmet-i fâsıla nasb ve ta'yîn olunup olvechle arsa-i müfreze-i mahdûd-ı mezkûr sagîr-i mezbûrun müstakıllen mülkü (20) olmakla şimdi sagîr-i mezbûr Kâmil nafakaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olub nafaka ve kisvesine kiyâfet edecek (21) emvâl dahî olmakla binâenaleyh arsa-i müfreze-i mahdûd-ı mezkûrdan bir mikdâr mülkü bey' ve semeni istirbâh olunup (22) sagîr-i

mezbûr infâk ve eksâ olunmak hakkında enf‘ olmağın ber-vech-i muharrer âhere bey‘ kıbel-i şer‘den me’zûn olduğu (23) binâ-i arsa-i mukarrere-i mezkûrdan mezbûr Mustafa hududu tarafından ya‘nî bir tarafdan müşteri-i mezbûr Mustafa arsası ve (24) bir tarafdan binti mezbûre Kumru arsası ve bir tarafdan sagîr-i mezbûrun arsa-i müfrezesi ve bir tarafdan tarîk-i âmm (25) ile mahdûd bi-hesâb-ı terbî‘ yetmiş sekiz zirâ‘ arsa bâ-ma‘rifet-i şer‘-i şerîf münâdi yediyle müddet-i medîde Sûk-i (26) Sultânî ve mecma‘-i nâs olan mahallere nidâ ve müzâyede olunup rağbât-ı nâs inkıtâ‘atından merkûm Mustafa (27) üzerinde bin beş yüz guruşda karar ve ziyâde ile tâlib-i âheri dahî zuhûr etmeyip ve meblağ-ı merkûm dahî arsa-i (28) müfreze-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü cerîde-i şer‘iyede mazbûtu’l-esâmi-i müslimîn hâzırlarıyla mütehakkık olmakla (29) mûcebiyle mezkûr yetmiş sekiz arşın arsa-i müfrezeyi tarafeynden îcâb ve kabûle hâvî şart-ı müfsideden ârî (30) bâten ve sahîhen bin beş yüz guruş merkûm Mustafa’ya bi’l-vesâye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî (31) ber-vech-i muharrer temlik ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb semeni olan meblağ-ı mezbûr bin beş yüz guruş merkûm Mustafa (32) yedinden tamamen ve kâmilen ahz ve kabz li-ecli’l-idâne eytâm sandığına teslîm eyledim fimâ-ba‘d arsa-i müfreze-i mezkûre (33) vasîsi olduğum sagîr-i mezbûr Kâmil’in aslâ ve kat‘â alâka ve müdâhalem kalmayıp merkûm Mustafa’nın mülk-i müşterâsı (34) olmuştur dedikde mefrûs-ı mezbûr Nâili Efendi’nin bi’l-vesâye takrîriyle merkûm Mustafa üzerinde kayd ve yedine (35) bir kıta‘ matbû‘ koçan ilmuhaberinin i‘tâsı iktizâ eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine (36) i‘lâm olundu. Bâkî emr-u fermân hazret-i men-lehu’l-emrindir. Fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-işrîn min-şehr-i Rebîul(37) evvel li-sene erba‘ ve tis‘în ve mieteyn ve elf.

105.Kayıt(21b-5*) Mirza Bey Cami-i Şerîf’in imamı Salih bin Hüseyin Halife’nin vefatı üzerine küçük oğlu liyakata erinceye kadar yerine Hâfız Mehmed Efendi’ye berât-ı âlişân verilmesine dair i‘lâm*

Numara:95

(1) Der-devlet-i mekîne arz-ı dâ‘î kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i livâ’ (2) bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Bafra mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesinde vâki‘ müteveffâ Mirza Bey Cami-i Şerîf vakfından olmak üzere (3) yevmî bir akçe vazîfe ile hitâbet cihetine bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olan Salih bin Hüseyin Halife bundan ‘akdem vefât (4) idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi mu‘attal kalmakla müteveffa-yı merkûmun sulbî

sagîr oğlu Hüseyin mevcûd bulunmuş ve bu makûle (5) cihet mutasarrıflarından vefât idenlerin cihet-i mahlûleleri evlâd-ı sagîri olduğu hâlde ba‘de’l-bulûğ bi’n-nefs edâ-i hizmete (6) kesb-i iktidârı tebyîn? edinceye değin bi’l-imtihân ehliyetli bir kimesneye ihâle-i niyâbetle bilâ-kusûr edâ-i hizmet ettirilmek (7) üzere müstakıllen tevcîhi husûsu mü’esses olan nizâmı iktizâsından idüğü tescil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi me’âlinden (8) müstebân oldukdan sonra sâlifü’z-zikr Bafra mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesi ahâlisinden Hâfız Mehmed Efendi ibni İsmail (9) livâ-i mezkûr idâre meclisinde ma‘kûd-ı huzûr-ı şer‘imizde livâ-i mezkûr evkâf muhasebecisi ref‘etlü Abdulkerim Efendi tarafından (10) vekîl-i müseccel-i şer‘isi meclis-i mezkûr azâsından fütüvvetlü Ahmed Efendi ibni İsmail Ağa hâzır olduğu hâlde lede’l-imtihân (11) cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı olduğu inde’ş-şer‘i’l-enver zâhir ve nümâyân enfi’z-zikr Cami-i Kebîr (12) mahallesi ahalisinin müntehab ve muhtarları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden mevrûd mazbata me’âlinden ve cerîde-i (13) nufûsda mahalle-i mezbûrenin on üçüncü hânesinde birinci numara ile otuz iki yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr (14) nüfûs mukayyedi efendi ile kur‘a-i bakâyâ ve asker firârisi olmadığı asâkir-i redîf-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü (15) Süleyman Efendi tarafından vârid olan memhûr ilmuhaber tezkeresi mefâdından münfehim olmakla bu sûrette

Varak 22-A

(16) sagîr-i mezbûr hadd-ı bülûğunu tecâvüz ve bi’n-nefs cami‘-i şerîf-i mezkûrun hitâbet hıdmetini ifâya iktidâr kesb idinceye (17) değin mezbûr Hâfız Mehmed Efendi dâ‘ileri bilâ-kusûr ifâ-yı hıdmet itmek üzere cihet-i hitâbet-ı mezkûreyi (18) pederi müteveffâ-yı merkûmun muhâsülünden vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı mukarrere-i nizâmiyesine tatbîkan sagîr-i mezbûr (19) hîn-i ‘uhdesine müstakillen tevcîh ve yedine bir kıt‘a berât-ı şerîf-i ‘âlişân sadaka ve ihsân buyurulmak ricâsına (20) bi’l-iltimâs devlet medâra ‘arz ve i‘lâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü’l-emrindir. Fî’l-yevmî’s-sâlis (21) ve’l-‘ışrîn min şehr-i Rebîulevvel li-sene erba‘a ve tis‘in ve mieteyn ve elf.

106.Kayıt(22a-1) ***Mekde mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Ali Hüseyin oğlu Topçu Mustafa bin Mustafa bin Abdullah’ın verâset i‘lâmı***

Numara 96

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Cami‘-i Kebîr mahallesi ahâlisinden Niksarlızâde Mehmed Efendi ibn-i el-Hac medîne-i mezbûre temyîz mahkemesinde

maʿkûd (2) huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallatından Mekde mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Ali Hüseyin oğlu Topçu (3) Mustafa bin Mustafa bin Abdullah’ın sulbî sagîr oğulları Tosun ve Hakkı’nın li-ecli'l- irâe mansûbları mâl-ı eytâm (4) müdîri İbrahim Efendi’nin ve sabî olduğu sagîrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil müşterek mâllarından (5) bana bi’l-vesâye bir kıtʿa sened mantûkunca dört bin guruş irâe ve teslîm eylediğinde ben dahî bundan istîzân ve kabz ve amûzi(6) sarfla istihlâk idüb meblağ-ı merkûm ile semeni işbû târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin müeccel ve mevʿûduna sagîrân-ı (7) mezbûrânın müşterek mâllarından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden be-safka-i vâhide iştirâ ve kabz eylediği bir cild Ali (8) Efendi ve bir cild Abdurrahim ve bir cild Debbağzâde fetevâları semenlerinden dahî altı yüz gurûş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân (9) dört bin altı yüz gurûş zimmettimde sagîrân-ı mezbûrâta vâcibu’l-edâ ve lâzımu’l-kazâ sahîhan deynimdir didikde (10) gıbbe't-tasdîk enifü’l-beyân medîne-i mezbûre mahallatından Sa‘di Bey mahallesinde Alemdarzâde Hüseyin Efendi ibn-i (11) el-Hac İsmail meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve (12) takrîr-i kelâm idüb mukırr-ı medyûn merkûm Mehmed Efendi’nin zimmetinde sagîrân-ı mezbûrân Tosun ve Hakkı’ya (13) ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-i deyn olân meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr dört bin altı yüz gurûşa (14) tarafeynden bi’l-emri ve’l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile kefîl ve zâminim didikde gıbbe't-tasdîkü'ş- (15) şerʿi mâ-vâka‘a bi’t-taleb ketb olundu. Fi’l-yevmî’s-sâlis ve’l-ʿışrîn min şehr-i Rebîulevvel li-sene (16) erbaʿa ve tısʿin ve mieteyn ve elf.

107.Kayıt(22a-2) ***Pazar mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Mumcuzade el-Hac Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa’ın verâset i‘lâmı***

Numara 97

(1) Kürsi-i liva bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisinden olub zikr-i atî bir bâb dükkânın bâ-hüccet-i şerʿiyye mâliki (2) olduğu ve âher kimesneler üzerinde rehn olmadığı ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîha altı bin gurûş idüğü mahalle-i mezbûre (3) imâm ve muhtâr ve ihtiyâr-ı meclis tarafından mevrûd ve memlû bir kıtʿa ʿilmûhaber me’âlinden müstebân olan Kırımlı (4) Kadirzâde Ahmed Efendi ibn-i Abdülkadir medîne-i mezbûre temyîz mahkemesinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûrenin (5)mahallatından Pazar mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Mumcuzâde el-Hac Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa (6) sulbî sagîr oğlu Mustafa İlyas’ın babası mütevefâ-yı merkûmdan müntakil mâlını li-

ecli'l-irâe vasî-i mansûbi (7) mâl-ı eytam müdîri işbû bâʿisü'l-vesîka İbrahim Efendi ibn-i Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm (8) idüb vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ve sabî olduğu sagîr-i mezbûr İlyas'ın mâlından bi'l-vesâye (9) bana bir kıtʿa sened mantukunca iki bin gurûş irâe ve teslîm eylediğinde ben dahî istîzân ve kabz ve umûruma (10) sarfla istihlâk idüb meblağ-ı mezbûr ile semen işbû târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin müeccel ve mevʿûduna sagîr-i (11) mezbûrun mâlından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden be-safka-i vâhide iştirâ ve kabz eylediğim bir cild Debbağzâde (12)ve bir cild Ziya Efendi fetevâsı semenlerinden dahî üç yüz gurûş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân iki bin üç yüz gurûş (13) zimmetimde sagîr-i mezbûr İlyas'a vâcibü'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhan deynim olub meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr mukâbelesinde yedimde (14) şirâ'en mülk ve hakkım olân sâlifü'l-beyân medîne-i Samsun'un Uzun Çarşu Sokağı'nda vâkiʿ bir tarafdan müteveffa (15) Numan Ağa dükkânı ve bir tarafdan kendi dükkânlarım ve bir tarafdan püsküllü oğlu Sabri Efendi arsası ve bir tarafdan (16) tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb nîm kârgîr duhancı dükkânımı işbû târih-i hüccetden bir sene tamâmına değin vasî-i mûmâ-ileyh (17) İbrahim Efendi ʿalâ beyʿ-i bi'l-vefâ tarifi üzere beyʿ baʿde't-tahliye teslîm eylediğimde oldahî ber vech-i muharrer sagîr-i mezbûr içün (18) iştirâ ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mûmâ-ileyh Ahmed Efendi yine meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda (19) medîne-i mebzure mahallâtından Hançerli mahallesinde Mehmed Azmi Efendi ibn-i el-Hacc Ahmed Râşid Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm (20) idüb meblağ-ı mezkûr hakîkatde rehn hükmünde olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde ve benim olân meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr iki bin (21) üç yüz gurûş edâ olunmayub fekk-i rehn-i mehâsin olmaz ise dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr semen-i mislîyle ahere beyʿ ve kabzı (22) semen ve semeninden deyn-i mezkûrum istifâya ve fazla kalur ise bana iʿtâya ve bunların mütevakkıf olduğu (23) umûrun külliyesine ke-mâ azlinin nâib vekîli mazmûnu üzere ʿazl ve inʿizâldan masûn ve … akd-i (24) rehnde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile mûmâ-ileyh Mehmed Azmi Efendi'yi vekîl ve sâbit-i münâsib nasb ve ta'yin (25)eyledim didikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve intizâm (26) itmeğin mâ-vâkiʿ bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî'l-hâmis ve'l-ʿışrîn min şehr-i Rebîulevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn (27)ve mieteyn ve elf.

Varak 22-B

108.Kayıt(22b-3) ***Alaslan karyesi ahâlisinden Mansur oğlu Hasan bin Mansur, ahırında atını kaybettikten sonra merkûm Mehmed'de bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 98

(1) Maʿrûz-ı dâʿileridir ki;

(2) fi'l-asl Amasya sancağı kurâsından Alaslan karyesi ahâlisinden Mansur oğlu Hasan bin Mansur Canik sancağında (3) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun temyîz mahkemesinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallâtından Sa'di Bey (4) mahallesi ahâlisinden Mehmed bin Seyyid Hâfız muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân doru ve arnı çevrece (5) beyaz ve burnu ra'na üzeri dahî beyaz diz tarafı ard parnağı bakanak ve art ayakları sinirleri dağlı (6) el-hâletü hâzihi dokuz yaşında olân doru esbimi târih-i iʿlâmdan dört sene mukaddem Amasyalı gâib-i (7) ʿani'l-meclis Demirci Karabet nâm kimesneden altı yüz elli gurûşa iştirâ itme mülküm iken târih-i iʿlâmdan (8) dört buçuk ay mukaddem sâlifü'z-zikr Alaslan karyesinde sâkin olduğum menzilim tahtında vâkiʿ ahurumdan (9) zâyiʿ olmağla şimdi esb-i mevsûf-i mezkûru merkûm Mehmed yedinde bulmamla bi'l-istihkâk hâlâ taleb (10) iderim deyû daʿvâ itdikde merkûm Mehmed cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı yedînîn ikrâr lâkin esb-i (11) mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan dört ay mukaddem gâib-i ʿani'l-meclis Karahisarlı Kalaylıoğlu Ahmed nâm (12) kimesneden yedimde mülküm olân bin yüz elli gurûş kıymetli bir re's kır esb ile yüz elli gurûş dahî üste (13) virüb merkûm Ahmed ile mübâdele itme mülküm olmağla el-vechle bi-hakk-ı vazʿ-ı ileyh iderim deyû ahd-ı hümâ aherin (14) müddeʿâsını ber minvâl-i muharrer külliyen inkâr itmekle müddeʿi-i merkûmdan ber vech-i muharrer külliyen inkâr itmekle müddeʿi-i merkûmdan (15) ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbık yine taleb olundukda her biri sâlifü'z-zikr Alaslan karyesi ahâlisinden (16) Hasan Ağa ibn-i İbrahim ve Ahmed bin Osman ve Bekdaş bin Mustafa ve Bekir bin Mustafa ve İbrahim bin Ömer nâm (17) müzekkîrden bâ-varak-i münevvere evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (18) ihbâr olunân enifü'l-beyân Alaslan karyesi ahâlisinden Mehmed bin Mustafa ve Seyfullahoğlu (19) Abdülkadir bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibiyle (20) esb-i mevsûf-i mezkûrun keffi-i yed ve müddeʿi-i merkûm Hasan'a redd ve teslîme merkûm Mehmed'e tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-

iltimâs (21) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fi'l-yevmî's-sânî min şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn (22)ve elf.

109.Kayıt(22b-4) ***Ortaklar karyesi ahâlisinden Kara Ali oğlu Süleyman bin Ali, merada geceleyin otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Mustafa'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 99

(1) Maʿrûz-ı dâʿileridir ki;

(2) fi'l-asıl Amasya sancağı'na muzâfe Köprü kazâsı kurâsından Ortaklar karyesi ahâlisinden Kara Ali oğlu Süleyman (3) bin Ali Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun temyîz mahkemesinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Amasya (4) sancağına muzâfe Zile kasabası mahallâtından Alaca mahallesi ahâlisinden Kalaoğlu Mustafa bin Mahmud muvâcehesinde (5) mezbûr Mustafa'nın yedinde olub işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân kır ve sol gözü kör el-hâletü hâzihi (6) on beş yaşında olân esbi târih-i iʿlâmdan on sene mukaddem enifü'z-zikr Ortaklar karyesi ahâlisinden (7) gâib-i ʿani'l-meclis Tataroğlu Mehmed nâm kimesneden üç yüz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ ve kabz ve kabûl (8) itme şirâen ve müstakilen yedimde mülküm iken işbû târih-i iʿlâmdan bir sene mukaddem medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak (9) nâhiyesi kurâsından Arnaklı karyesinde vâkiʿ merʿâda raʿi olunur iken leylen zâyiʿ olmağla şimdi (10) esb-i mevsûf-i mezkûru merkûm Mustafa yedinde bulmamla bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû daʿvâ (11) itdikde merkûm Mustafa cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i (12) mezkûru târih-i iʿlâmdan on iki gün mukaddem sâlifü'z-zikr Amasya sancağına muzâfe Ladik kazâsı (13) ahâlisinden gâib-i ʿani'l-meclis Necib nâm kimesneden iki yüz elli gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ ve kabz (14) ve kabûl idüb ol-vechle şirâen mülkümdür deyûb müddeʿi-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsına külliyen (15) inkâr itmekle müddeʿi-i merkûm Süleyman'dan ber minvâl-i muharrer müddeʿâsına her biri sâkin oldukları mârü'l-beyân Ortaklar (16) karyesi ahâlisinden Mustafa bin Hüseyin ve İbrahim bin Ahmed ve Mahmud bin Abdullah ve Nuri bin Mustafa nâm müzekkîrân (17) bâ-varaka-i münevvere evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân sâlifü'z(18)-zikr Ortaklar karyesi ahâlisinden Beyhanoğlu Hüseyin bin Hüseyin ve İmamoğlu Yahya bin Mustafa nâm kimesneler (19) şehâdetleriyle bi'l-müvacehe ber nehc-i şerʿi baʿde's-sâbit ve'l-halef ve'l-hükm mûcibince esb-i mevsûf-i- mezkûrdan (20) keff-i yed müddeʿi-i merkûm Süleyman redd

ve teslîme merkûm Mustafa tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (21) iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî's-sabiʿ min şehr-i Rebîulâhir (22)li-sene erbaʿa ve tısʿin ve mieteyn ve elf.

Varak 23-A

110.Kayıt(23a-1) ***Süfla karyesinde camiʿ-i şerîfin imamı Sofuoğlu Hacı Hüseyin ibn-i Abdullah Halîfe'nin vefatı üzerine büyük oğlu göreve nâ-ehil olduğu için yerine Hüseyin Efendi'ye berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 101

(1) Der-i devlet mekîne-i ʿarz-ı dâʿi-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsi-i (2) livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Süfla karyesinde vâkiʿ camiʿ-i şerîfin ber vech-i hasbî (3) hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i ʿâlişân mutasarrıf olân Sofuoğlu Hacı Hüseyin ibn-i Abdullah Halîfe bundan 'akdem (4) vefât idüb yeri hâlî ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmış ve müteveffâ-yı mezbûrun sulbî kebîr oğlu Mustafa mevcûd ise de (5) bu makûle cihet mutasarrıflarından vefât idenlerin cihet-i mahlûleleri evlâd-ı kibârı olubda ehl ve iktidâr (6) olduğu sûretde evlâdına nâ-ehl olduğu hâlde icâbından ehliyetlü bir zâta tevcîhi husûsu mü'esses (7) olân nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i muhâkemede mukayyed nizâmnâmesi me'alinden müstebân oldukdan sonra (8) mezbûr Mustafa livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzr-ı şerʿimizde hâlâ livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi (9) refʿetlü Abdülkerim Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿi meclis-i mezkûr aʿzâsından fütüvvetlü Ahmed Efendi hâzır (10) olduğu hâlde kendüsüne imtihân teklîf olundukda cihet-i hitâbet-i mezkûreyi ifâya nâ-ehl (11) olduğu ifâde ve takrîr eyledikden sonra kazâ-i mezkûra muzâfe Tatarlu karyesi ahâlisinden işbû (12) bâʿisü'l-vaz'i Hüseyin Efendi ibn-i Nurullah meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda lede'l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûra (13) ehliyet ve istihkâkı ʿani'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve nümâyân ve sâlifü'z-zikr Süflâ karyesi ahâlisinin müntehab ve (14) muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden vârid olân mazbata me'alinden müstefâd (15) ve cerîde-i nüfûsda sâlifü'z-zikr Tatarlı karyesinin beşinci hânesinde üçüncü numara ile otuz dokuz (16) yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfus mukayyedi efendi ile fer'a bi-gâyâ ve ʿasker firârisi (17) olduğu ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alây kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi taraflarından vârid olân ʿilm-u(18) haber tezkeresi me'alinden münfehim olmağla bu sûretde cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkûm Hüseyin (19) Halîfe'nin mahlûlünden şürût-ı mefrûza nizâmiyesine tatbîkan ber vech-i hasbî mezbûr

Hüseyin Efendi dâʿilerine (20) müstakilen tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs (21) der-i devlet medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî's-sâbiʿ 22 min şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

111.Kayıt(23a-2) ***Karasungur karyesi ahâlisinden Haralanbo oğlu Save veled-i Haralanbo, evin avlusunda geceleyin atını kaybettikten sonra merkûm Mustafa'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 102

(1)Maʿrûz-ı dâʿileridir ki;

(2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Karasungur karyesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ʿaliyye tebʿasının Rum milletinden (3) Haralanbo oğlu Sava veled-i Haralanbo livâ-i mezkûr temyîz mahkemesinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde fi'l-asl Amasya (4) sancağına muzâfe Erek kazâsı kurâsından Karayaka karyesi ahâlisinden Mustafa bin Ömer muvâcehesinde işbû meclis-i (5) şerʿde muʿâyene olunân doru yand? tarafı gözü kör ve el-hâletü hâzihi altı yaşında olân iştirâen (6) târih-i iʿlâmdan beş sene mukaddem medîne-i mezbûre kurâsından Gönü karyesi ahâlisinden gâib-i ʿani'l-meclis Müezzin (7) oğlu Hüseyin nâm kimesne yedinde mülkü olân kır kısrâğından doğma malı olduğu halde bana dört yüz elli (8) gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme müstakilen mülküm iken işbû târih-i iʿlâmdan on (9)ay mukaddem medîne-i mezbûre kurâsından Akalay karyesi ahâlisinden gâib-i ʿani'l-meclis Osmancı oğlu Salih'in (10) menzilinde misâfiretle sâkin olduğum halde menzil-i mezkûrun avlusundan leylen zâyiʿ olmağla şimdi esb-i (11) mevsûf-i mezkûru merkûm Mustafa yedinde bulmamla bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû daʿvâ itdikde merkûm (12) Mustafa cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûre el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin târih-i iʿlâmdan dokuz ay mukaddem sâlifü'z-zikr (13) Amasya sancağına muzâfe Ladik kazâsı kurâsından Küpecik karyesi ahâlisinden gâib-i ʿani'l-meclis Hacı Mehmed bin (14) Hacı Mustafa nâm kimesne ile yedimde mülküm olân mecmûʿi bin gurûş kıymetle yirmi re's ganem mukâbilinde … muzâyaka (15) iştirâ itme mülküm olmağla bi-hakkın vazi'u'l-yed iderim deyû ehaduhumâ âherin ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr (16) itmekle müddeʿi-i merkûmdan ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbaka yine taleb oldundukda her biri sâkin oldukları medîne-i mezbûre (17) mahallâtından Sa'di Bey mahallesi ahâlisinden Hacı Hasan ve Ali Efendi ibn-i Ahmed ve Hasan Ağa ibn-i Ahmed (18) ve Hüseyin Ağa ibn-i Ali nâm müzekkîrûn bâ-varaka-i münevvere evvelâ

sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (19) idükleri ihbâr olunân enifü'z-zikr Göynü karyesi ahâlisinden Müezzin oğlu Molla Osman bin Halil ve Gelü (20) oğlu Seyyid Mehmed bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibiyle (21) esb-i mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed müddeʿi-i merkûm Save'ye redd ve teslîme merkûm Mustafa'ya tenbîh olunduğu tescîl (22) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.Fi'l-yevmî'r-râbiʿ (23)ʿaşer min şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 23-B

112.Kayıt(23b-3) ***Keskim karyesinden Abdülkadir bin Halil'in ev ve tarla alması için Hasan Ağa'ya vekâlet vermesine dair hüccet***

Numara 103

(1) Fi'l-asl Erzurum vilâyeti dâhilinde İspir kazâsına tâbiʿ Keskim karyesi ahâlisinden olub kürsi-i liva bulunan medîne-i (2) Samsun kurâsından Çevril karyesinde sâkin Abdülkadir bin Halil nâm kimesne medîne-i mezbûre temyîz mahkemesinde maʿkûd (3) huzûr-ı şerʿimizde ânifü'l-beyân Keskim karyesi ahâlisinden olub kezâlik sâlifü'z-zikr Çevril karyesinde (4) li-ecli't-ticâre sâkin Musa oğlu dimekle meşhûr Hasan bin Ahmed mahzarında mârru'z-zikr Keskim karyesi ahâlisinden (5) olub ânifü'l-beyân Çevril karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin Yusuf bin Hasan hâzır olduğu hâlde (6) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'l-beyân Keskim karyesinde vâkiʿ ʿinde'l-ahâli ve'l-cîrân maʿlûmü'l-hudûd (7) ve'l-müştemilât bir bâb menzil ile yine karye-i mezbûre hudûdu dâhilinde vâkiʿ her biri arâzi-i mirîyyeden olub (8) müstakilen bâ-tapu taht-ı tasarrufumda olân her biri ʿinde'l-ahâli ve'l-cîrân maʿlûmü'l-hudûd ve't-tekmîline ve uzûn (9) ve çabbut ve büründek ve keresni tarlâlar ki cemʿân beş kıtʿa tarlâyı ferâğa menzil-i mahdûd-ı mezkûru şirâya hâzır-ı (10) merkûm Yusuf ile li-eb er karındaşı olub sâlifü'z-zikr Keskim karyesinde sâkin gâib-i ʿani'l-meclis (11) Halil bin Hüseyin'den her biri bundan ʿakdem tâlib olmuşdu ben dahî menzil-i mezkûr ile tarlâhâ-yı mezkûrları (12) bedel ve semenleri olmak üzere iki bin üç yüz gurûş ahz-ü kabz itmişdim binâen ʿaleyh meblağ-ı mezbûr (13) mukâbelesinde menzil-i mezkûru mahallinde beyʿ ve ber vech-i muharrer beş kıtʿa tarlâhâ-yı mezkûrları bâ-re'y-i (14) sâhib-i arz merkûm Yusuf ile karındaşı gâib-i mezbûr Halil bin Hüseyin'e ferâğ ve tefvîzine ve husûs-ı (15) mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan merkûm Hasan Ağa'yı vekâlet-i ʿâmire-i mutlakiye-i (16) sahîha-i şerʿiyye vekîl

eylediğimde oldahî ber minvâl-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini (17) kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve intizâm itmeğin mâ-vâkiʿ bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî's-sâbiʿ ʿaşer min (18) şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

113.Kayıt(23b-4) ***Yedi yaşında olan Abdullah kızı Valdâde nafaka ve bakıma muhtaç olduğu için kızın velâyetini Nâime Hanım'ın üstlenmesine dair hüccet***

Numara 104

(1) Atîde muharrerü'l-esâmi-i hazîrenin harreretü'l-asl olduğu ʿani'l-muhâkeme tebyîn ve tahakkuk edildiği nâtık ʿadliye nezâret-i (2) celîlesinden vârid olân muharrerât-ı ʿaliyye müfâdından müstebân olân tahmînen yedi yaşında Valdâde bint-i Abdullah nâm (3) sagîreyi işbû bâʿisetü'l-kitâb ʿiffetlü Nâime Hanım isticâra tâlib ve râgib olub lâkin sagîre-i mezbûrenin ol-yaşından (4) icâra kâdir bir kimesnesi olmadığı zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olmağın sagîre-i mezbûre Valdâde (5) nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâce olmağla nafaka ve kisvesi mûmâ-ileyhâ Nâime Hanım üzerine (6) olmak üzere beş sene içün senevî altmış ve beş seneden sonra senevî beş yüz yirmi gurûş ücret kavliyle hâkim-i (7) muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûba-lehu ve hüsnemeʿâb efendi hazretleri mûmâ-ileyhâ Nâime Hanım velâyet-i ʿâmiresi hasebiyle (8) icâr ve teslîm eylediğinde oldahî isticâr ve tesellüm eyledikden sonra kavl olunân ücret-i mezkûreyi sagîre-i mezbûre (9) içün mûmâ-ileyhâ yedinde ifâya bi'l-velâyet emr ve tevkîl eyledim didikde oldahî ber minvâl-i muharrer hıfza taʿâhhüd (10) olmağın mâ-vâkiʿ bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî's-sâbiʿ ʿaşer min şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn (11) ve elf.

114.Kayıt(23b-5) ***Mumcuzâde el-Hac Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa'nın sulbî sagîr oğlu İlyas'ın vasîliğini eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin Hacı Alizâde el-Hacc Mustafa Efendi'ye verdiğinin kaydı***

Numara 105

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Hacı Alizâde el-Hacc Mustafa Efendi ibn-i el-Hacc Ali medîne-i mezbûre temyîz mahkemesinde (2) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisinden iken bundan 'akdem vefât iden Mumcuzâde el-Hac (3) Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa'nın sulbî sagîr oğlu İlyas'ın li-ecli'l-irâe vasî-i mansûbî mâl-ı eytâm müdîri (4) İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın ve sabî olduğu sagîr-i mezbûrun babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mâlından bana bi'l-vesâye (5) bir kıtʿa sened

mantûkunca bin gurûş irâe ve teslîm eyledikde ben dahî bundan istîzân ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk (6) idüb meblağ-ı merkûm ile semeni işbû târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin ve mevʿûduna sagîr-i mezbûrun mâlından vasî-i mûmâ-ileyh (7) İbrahim Efendi yedinden be-safka-i vâhide iştirâ ve kabz eylediğim bir cild Ali Efendi ve bir cild Abdurrahim fetâvaları (8) semenlerinden dahî yüz elli gurûş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân bin yüz elli gurûş zimmetimde sagîr-i mezbûr İlyas'a (9) vâcibü'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhan deynimdir didikde gıbbe't-tasdîk ânifü'l-beyân Hançerli mahallesi (10) ahâlisinden Merzifonizâde Hacı Mehmed Ağa ibn-i Ahmed Ağa meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında (11) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mukırr medyûn-ı merkûm Hacı Mustafa'nın zimmetinde sagîr-i mezbûr İlyas'a ciheteyn-i mezkûreteynden (12) edâsı vâcib-i deyn olân meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr bin yüz elli gurûşa tarafından bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i (13) sahîha-i şerʿiyye ile kefîl ve zâminim didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vâkiʿ bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî's-(14)sâmin min şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 24-A

115.Kayıt(24a-1) ***Mumcuzâde el-Hac Hâfız Ömer Efendi ibn-i Mustafa'nın sulbî sagîr oğlu İlyas'ın vasîliğini yapan İbrahim Efendi'yi vekîl tayinine dair hüccet***

Numara 106

(1)Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunân ser kâtib-i (2) mahkeme Mehmed Azmi Efendi ibn-i el-Hac Râşid Efendi kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Saʿdi Bey (3) mahallesinde vâkiʿ Hasan Ağa'nın sâkin olduğu menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimîn (4) huzurlarında ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlî itdikde zikr-i atî bir kıtʿa bahçenin nısf hisse-i şâyiʿasının mâlikesi (5) olduğu el-yevm âher mahalle rehn olmadığı ve kıymet-i sahîhası dört bin gurûş olduğu mahalle-i mezbûre (6) imâm ve muhtârı tarafından mevrûd ʿilmûhaber me'alinden müstebân olân merkûm Hasan Ağa'nın zevce-i menkûhesi (7) olub ve zâti taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Necibe Hatûn bint-i Kavaklı Hüseyin nâm Hatûn meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda (8) medîne-i mezbûre mahallâtından Pazar mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Mumcuzâde el-Hac Ömer Hâfız (9) Efendi ibn-i Mustafa'nın sulbî sagîr oğlu İlyas'ın babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mâlını li-ecli'l-irâe (10) vasî-i mansûbi mâl-ı eytâm müdîri işbû bâʿisü'l-vesîka İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın mahzarında ikrâr-ı tâm (11) ve takrîr-i

kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ve sabî olduğu sagîr-i mezbûr İlyas'ın mâlından (12) bi'l-vesâye bana bir kıtʿa senedi nâtık olduğu üzere bin gurûş irâe deynim eylediğinde ben dahî bundan (13) istîzân ve kabz ve umûruma sarf ve istihlâk idüb meblağ-ı mezbûr ile semeni işbû târih-i (14) kitâbdan bir sene tamâmına değin müeccel ve mevʿûduna sagîr-i mezbûrun mâlından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi (15) yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki cild Ali Efendi ve bir cild Ziya Efendi fetevâları semenlerinden (16) dahî yüz elli gurûş ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân yüz elli gurûş zimmetimde sagîr-i mezbûr İlyas'a vâcibü'l(17) edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim olub meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr mukâbelesinde yedimde ırsen ve müstakilen mülk (18) ve hakkım olân medîne-i mezbûrenin İsa Baba caddesinde vâkiʿ bir tarafdan Şerîf Efendi vakf bahçesi (19) ve bir tarafdan Devecioğlu Ali veresesi bahçesi ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir kıtʿa bahçenin (20) nıfs hisse-i şâyiʿasını bi'l-ifrâz ʿalâmet-i fâsılâ nasb olunân bağı bir tarafdan Şerîf Kadı ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm (21) ve bir tarafdan mezbûre Necibe'ye ifrâz olunân bahçe ile mahdûd bir kıtʿa bahçe-i müfreze-i mahdûd-ı mezkûru işbû târih-i hüccetden (22) bir sene tamâmına değin vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ʿalâ beyʿ-i bi'l-vefâ tarîfi üzere beyʿ ve mahallinde teslîm eylediğimde (23) oldahî ber vech-i muharrer işʿar ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mezbûre Necibe Hatûn (24) yine meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb meblağ-ı (25) mezkûr hakîkada rehn hükmünde olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde deynim olân meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr bin (26) yüz elli gurûş edâ olunmayub fekk-i rehn-i mehâsin olmaz ise bahçe-i müfreze-i mahdûd-ı mezkûr semen-i misliyle âhere (27) beyʿ ve kabzı semeni semeninden deyn-i mezkûrum istifâya ve fazla kalur ise müeccel-i mezbûreye iʿtâya ve bunların (28) mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllihâ ʿazlinin nâib vekîli mazmûnu üzere ʿazl ve inʿizâldan (29) masûn ve câlib-i ʿakd rehnde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'yi (30) vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini (31) kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm eylediği efendi-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meʿân mürsel ümenâ-i şerʿle (32) meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî's-sânî (33)min şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

116.Kayıt(24a-2) ***Sa‘di Bey mahallesinden Emrullah Rıza Efendi bin Ali Ağa’nın Zire karyesinde sâkin İbrahim Bey ibn-i Mehmed’i vekîl olarak kabûlüne dair hüccet***

Numara 107

(1)Medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden ve rütbe-i sâbite ashâbından ʿizzetlü Emrullah Rıza Efendi bin Ali Ağa (2) medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde fi’l-asl Amasya sancağına muzâfe Erek kazâsı kurâsından (3) Zire karyesi ahâlisinden Kel Seydi ibn-i Kasım mahzarında sâlifü’z-zikr Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden Şükrü (4) ve zâti-i muʿarrefe Zübeyir ibn-i Hasan ve Meskuvi? Mehmed ve Nuri ve zâti muʿarrefe Şâziye bint-i Hacı Mustafa ve Nâfiz ve Ali (5) ve kezâlik zâti-i taʿrîf-i şerʿle muʿarrefe Şekibe bint-i Ahmed hâzirûn oldukları hâlde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (6) kelâm idüb sâlifü’z-zikr Zire karyesi hudûdu dâhilinde vâkiʿ arâzi-i mirîyyeden olub her biri (7) ʿinde’l-ahâli ve’l-cîrân maʿlûmü’l-hudûd ve’t-tekmîl İzmir ve Hacı Armut ve Bozyaka ve kaza yolu ve Hasan Ağa (8) yukarıları ve tob sakızlık ve sine yolu ve çorak ve çukur kara ve yaylakda ve su çıkmaz ve kıravi (9) ve varakda ve yulâf dimekle maʿrûf tarlalar ki cemʿân on beş kıtʿa tarlalar … li-ebeveyn er karındaşlarım (10) olub yekdiğerini müteʿakkıb vefât iden Hacı Mustafa ve Hasan ve Ahmed Ağa ile hayâtında ʿale’l-iştirâ (11) amûdi bâ-tapu taht-ı tasarrufumuzda iken karındaşlarım merkûmûndan merkûm Hacı Mustafa Ağa vefât itdikde (12) tarla-yı mezkûrlarda olân dört sehim iʿtibâriyle bir sehiminin üç sehim iʿtibâriyle bir sehimi sulbî oğulları (13) hâzirûn-ı merkûmûndan Meskuvî? Mehmed ve Nuri ve sulbiye kızı Şâziye’ye intikâl idüb baʿde merkûm Hasan Ağa (14) dahî vefât itdikde bir sehim hissesi intikâl ashâbından sulbi oğlu hâzirûn-ı merkûmûndan Şükrü sulbiye (15) kızı mezbûre Zübeyde’ye intikâl idüb baʿde merkûm Ahmed Ağa dahî vefât itdikde bir sehim hissesi

Varak 24-B

(16) hâzirûn-ı merkûmundan sulbî oğlu Nafiz ve Ali ve sulbiye kızı Şekibe’ye intikâl itmekle ol-vechle tarla-yı (17) mezkûrlar ber tashîh-i mezkûre ʿale’l-iştirâk taht-ı tasarrufumuzda olmağla binâen ʿaleyh cemʿân on beş kıtʿa tarla-yı (18) mezkûrları merkûm Kel Seydi ferâğa bundan ‘akdem tâlib olmuşdu ben ve hâzirûn-ı merkûmûndan her birimiz dahî (19) tarla-yı mezkûrların bedeli olmak üzere bâkiyât-ı mirî altı bin beş yüz gurûş merkûm Kel Seydi (20) bundan tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz ve takrîri’l-hakîki beynimizde iktisâm itmemizle tarla-yı mezkûrların bedel-i (21) mezkûr

mukâbilinde mahallinde merkûm Kel Seydi'ye bâ-re'y-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîze ve husûs-ı mezkûr (22) mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine ben ve hâzirûn-ı merkûmûndan her birimiz taraflarımızdan el-hâletü (23) hâzihi sâlifü'z-zikr Zire karyesinde sâkin İbrahim Bey ibn-i Mehmed'i vekâlet-i ʿamire-i mutlaka-i sahîhâ-i (24) şerʿiyye ile kabûlüne mevkûfa vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledik didikde hâzır-ı mûmâ-ileyh (25) Emrullah Rıza Efendi'nin kelimât-ı meşrûhu hâzır-ı merkûmûndan her biri şifâen tahkîk ve vicâhen tasdîk (26) itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî's-sâlis ve'l-ʿışrîn min Rebîulâhir li-sene erbaʿa (27)ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

117.Kayıt(24b-3) ***Kumruoğlu Ali Osman bin Abdullah ve Mahiye bint-i İbrahim nâm zevcâtın sulbiye ve sadriye-i sagîr oğulları Kâmil'in vasîliğini yapan eytâm müdürü İbrahim Efendi'nin Osman Efendi'yi vekîl olarak tayin etmesine dair hüccet***

Numara 108

(1)Kürsi-i liva' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Mekde mahallesi ahâlisinden olub zikr-i atî bir bâb menzilin nısf (2) hissesine bâ-hüccet-i şerʿiyye mâliki olduğu ve âher bir kimesne üzerinde rehn olmadığı ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîhası (3) beş bin gurûş idüğü mahalle-i mezbûre imâm ve muhtârı taraflarından mevrûd ve memhûr bir kıtʿa ʿilmûhaber (4) me'alinden müstebân olân Dellal İzzet Ağa ibn-i Hasan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre (5) mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem yekdiğerini müteʿâkkıben vefât iden Kumruoğlu Ali Osman (6) bin Abdullah ve Mahiye bint-i İbrahim nâm zevcâtın sulbiye ve sadriye-i sagîr oğulları Kâmil'in li-ecli'l-irâe vasî-i mansûbi (7) işbû bâʿisi'l-vesîka mâl-ı eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (8) vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ve sabî olduğu sagîr-i mezbûr Kâmil'in mâlından bi'l-vesâye bir kıtʿa sened mantukunca (9) iki bin yedi yüz yirmi gurûş irâe ve teslîm eylediğinde ben dahî bundan istîzân ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk (10) idüb meblağ-ı mezbûr ile semeni işbû târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin müeccel-i mevʿûduna sagîr-i mezbûrun mâlından (11) vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden be-safka-i vâhide iştirâ ve kabz eylediğim iki cild Debbağzâde ve bir cild (12) Ali Efendi fetâvâları semenlerinden dört yüz yedi gurûş yirmi para ki ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân üç bin (13) yüz yirmi yedi gurûş yirmi para zimmetimde sagîr-i mezbûr Kâmil'e vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kaza deynim

olub (14) meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr mukâbelesinde ber vech-i muharrer yedimde şirâen mülk ve hakkım olân sâlifü'z-zikr Mekde mahallesinde (15) vâkiʿ bir tarafdan Orduvî Yani ʿarsası ve bir tarafdan İtmekçi Ahmed Usta menzili ve bir tarafdan Kalʿa ʿarsası (16) ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî dört oda ve bir dükkânı müştemil bir bâb menzilde olân (17) nısf hisse-i şâyiʿamı işbû târih-i hüccetden bir sene tamâmına değin vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ʿalâ beyʿ-i bi'l-vefâ (18) tarîfi üzere beyʿ ve baʿde't-tahliye teslîm eylediğimde oldahî ber vech-i muharrer sagîr-i mezbûr içün iştirâ ve tesellüm (19) ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mûmâ-ileyh İzzet Ağa yine meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda (20) medîne-i mezbûre mahallâtından Saʻdi Bey mahallesi muhtârı Osman Efendi ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm (21) idüb beyʿ-i mezkûr hakîkde rehn hükmünde olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde deynim olân meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr (22) üç bin yüz yirmi yedi gurûş yirmi para edâ olunmayub fekk-i rehn-i mehâsin olmaz ise menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan nısf (23) hissem semeni mislîyle ahere beyʿ ve kabz semene ve semeninden deyn-i mezkûrum irâe ve fazla kalur ise bana iʿtâya ve bunların (24) mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllihâ ʿazlinin nâib-i vekîl mazmûnu üzere ʿazl ve inʿizâldan masûn ve câlib-i (25) ʿakd rehnde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile mûmâ-ileyh Osman Efendi'yi vekîl ve nâib-i münâsib (26) nasb ve taʿyîn eyledim didikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya (27) taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî's-sâbiʿ ʿaşer min Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve (28)tisʿîn ve mieteyn ve elf.

118.Kayıt(24b-4) ***Fatma bint-i Abdurrahman'ın nafaka hüccetine dair kayıt***

Numara 109

(1)Medîne-i Samsun mahallâtından Saʻdi Bey mahallesi sâkinelerinden zâti-i taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Fatma bint-i Abdurrahman medîne-i mezbûre temyîz meclisi maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (2) mahalle-i mezbûre ahâlisinden Hacı Memiş Usta bin Ahmed muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb zevc-i sâbıkım gâib-i ʿani'l-büld Mustafa Yazıcı bin Ali ile (3) hâlâ tevcîhât-ı temyîzde kâime iken karındaşından hâsıl ve benden mütevellide sulbi sagîr oğlu Ali Muhabbed bin Said ve sulbiye sagîre kızı Hanife'yi bilâ nafaka (4) ve lil-tahakkuk-ı şerʿi terk ve medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsına ʿazîmet ve orada iskân idüb cins-i nafakadan bir sene dahî irsâl (5) itmemekle benim dahî sagîrân-ı mezbûrâtı nafaka ve iksâya iktidârım olmadığından

mezbûr Mustafa Yazıcı'nın medîne-i mezbûrede vâkiʿ merhûm Hacı (6) Memiş Usta'nın taht-ı icârında bulunan hânın icârından kadar-i kifâye meblağ kıbel-i şerʿden farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdîkü'ş (7) şerʿi hâkim-i muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûba-lehu ve hüsneme'âb efendi hazretleri sagîrân-ı merkûmân içün mezkûr han icârından işbû târih-i hüccetden (8) beherine otuz beş buçuk gurûşdan cemʿân yetmiş beş gurûşu nafaka farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisvelerine (9) harc ve sarfa ve lede'l-iktizâ istîzân berâtları mezbûre Fatma'ya izin virilmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi 24 Rebîulâhir li-sene 1294.

Varak 25-A

119.Kayıt(25a-1) ***Engiz karyesinde camiʿ-i şerîfin imamı Salih Efendi ibn-i Abdullah'ın vefatı üzerine oğulları göreve nâ-ehil olduğu için yerine Mehmed bin Ferhad'a imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 110

(1)Der-i devlet mekîne-i ʿarz-ı dâʿi-i kemîneleridir ki Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında (2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı'na tâbiʿ Engiz karyesinde vâkiʿ camiʿ-i şerîfin (3) ber vech-i hasbî hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i ʿâlişân mutasarrıf olân Salih Efendi ibn-i Abdullah bundan (4) 'akdem vefât idüb yeri hâlî ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmış ve müteveffâ-yı mezbûrun sulbî kebîr (5) oğulları Ahmed ve Halim mevcud ise de bu makûle cihet mutasarrıflarından vefât idenlerin cihet-i mahlûleleri teşrîfen (6) tevcîhi câiz olmayub ancak ol ciheti ifâya muktedir olân kebîr oğluna ve evlâd-ı kebîri muktedir bulunur ise (7) içlerinden ehliyet ve iktidârı olân ve şâyed evlâd-ı kübârı nâ-ehl olduğu sûretde icâbından ehliyetlü (8) bir zâta tevcîh olunması husûsu bâ-irâde-i seniyye müessese olân nizâmı iktizâsından idüğü tescîl-i mahkemede (9) mukayyed nizâmnâmesi me'alinden müstebân oldukdan sonra mezbûrûn Ahmed ve Halim her biri livâ-i mezkûr idâre mahallinde (10) maʿkûd huzûr-ı şerʿde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde (11) başka başka kendülerine imtihân teklîf olundukda cihet-i hitâbet-i mezkûreyi ifâya nâ-ehl olduklarını (12) ifâde ve takrîr eyledikleri hitâbet-i mezkûra tâlib bulunan medîne-i mezbûreye muzâfe Çarşanba (13) kazâsı kurâsından Bacilü karyesi ahâlisinden işbû bâʿisü'l-ʿarz Mehmed bin Ferhad meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda (14) lede'l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı olduğu ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık (15) ve

cerîde-i nüfûsda sâlifü'z-zikr Bacilü karyesinin beşinci hânesinde birinci numara ile otuz sekiz yaşında (16) mukayyed olduğu enifü'z-zikr Çarşanba kazâsı nüfûs mukayyedi ile ferʿa bi-gâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı (17) ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alây kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi tarafından memhûr ʿilmûhaber me'alinden müstebân (18) ve mârü'l-beyân Engiz karyesi ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinde vârid (19) olân mazbata me'alinden münfehim olmağla bu sûretde cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden (20) şürût-ı müfreze nizâmiyesine tevfîkan mû-mâ ileyh Mehmed Efendi daʿilerine tevcîhe yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i âlişâna(21)sarfa ve asân-ı buyurmamak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i (22)men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî's-sânî min Saferi'l-Hayr li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

120.Kayıt(25a-2) ***Kurupelid mahallesinde kahvecilik yapan Mehmed bin Abdülgâni bin Abdullah'ın vefat etmesi üzerine görünürde varisleri olmadığı için terekesi Beytü'l-mâla bırakılan kişinin vasîlerinin hisselerini alma daʿvasına dair iʿlâm***

Numara 111

(1) Maʿrûz-ı dâʿileridir ki

(2) fi'l-asl Diyarbekir vilâyeti dâhilinde Eğin kazâsı kurâsından Bakır karyesi ahâlisinden olub kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'un Kuru(3)pelid nâm mahalde vâkiʿ kahvede kahvecilik sanʿatıyla sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Mehmed bin Abdülgâni bin Abdullah ber vech-i atî vâris (4) taraflarından vekâlet-i irʿa iden müteveffâ-yı merkûmun li-ebeveyn er karındaşı Halil Ağa ibn-i el-merkûm Abdülgâni kürsi-i livâ' bulunan sâlifü'z (5) zikr medîne-i Samsun'un hükümet konâğında meclis-i temyîz-i livâya mahsûs odada maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i (6) vefâtında zâhirde vâris maʿrûf ve maʿrûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla ʿâid ve râciʿ olmak za'mıyla bi'l-emâne (7) vâziʿ-i ileyh bulunan livâ-i mezkûr muhasebecisi ʿizzetlü İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil Efendi tarafından zikr-i atî husûsda vekîl-i (8) müseccel-i şerʿisi olub kıbel-i şerʿden dahî husûmet ve redd-i cevâba dahî me'zûnen olân eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa muvâcehesinde (9) müteveffâ-yı merkûm Mehmed bin Abdülgâni bin Abdullah'ın vârisi sâlifü'l-beyân Bakır karyesinde sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkesi Hanife (10) bint-i Mustafa ve sulbiye-i sagîre kızları Ümmügülsüm ve Emine ve sulbî sagîr oğlu Abdullah mahzarında bunlardan mâʿadâ vârisi terekesine müstehak (11) âheri olmayub sagîrûn-ı

mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i vasî-i mansûbeleri zevce-i mezbûr Hanife Hatûn müteveffâ-yı mezbûrun (12) hîn-i vefâtında yanında mevcûd muʿarrefet-i şerʿle tahrîr ve âhere beyʿ olunân bi'l-cümle terekesi esmânından baʿd-ı ihrâci'l-masârıf dokuz yüz (13) otuz beş gurûşdan kendi hisse-i ırsiyesiyle vasîleri olduğu sagîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i ırsiyelerini müvekkil-i mûmâ-ileyhden (14) taleb ve daʿvâ ve ahz-ü kabz ve makbûzu kendüye irsâl ve isâle ve husûs-ı mezkûrun küllîsine yedimde olub işbû bin (15) iki yüz doksan üç senesi Zilhicceti'ş-şerîfenin yirmi üçüncü günü târihiyle müverrah hâlâ Eğin kazâsı Nâibi Hasan Râci Efendi'nin (16) imzâsıyla mümzât ve hatmuyla mahtûme işbû meclis-i şerʿde kıraât olunân bir kıtʿa verâset ve vekâlet hücceti nâtık olduğu üzere (17) benî-i şühûd mahzarında kabûlüme mevkûfe vekîl eylediğinde hayr-ı vekâlet bana vâsıl oldukda ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi kabûl (18) itmemle şimdi meblağ-ı mezbûr dokuz yüz otuz beş gurûşu vekâlet-i müvekkilem hasebiyle müvekkil muhâsebeci-i mûmâ-ileyha izâfetle vekîl-i mezbûr (19) İbrahim Efendi'den taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh İbrahim cevâbında müteveffâ-yı mezbûrun (20) ber minvâl-i meşrûh tereke esmânı olân meblağ-ı mezbûr dokuz yüz otuz beş gurûşa müvekkil muhâsebeci-i mûmâ-ileyhin (21) bi'l-emâne vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿî vekîl-i mezbûrun ber vech-i muharrer müddeʿâsını ve mazmûn-ı cihet-i şerʿiyyeyi tâliben inkâr itmekle (22) müddeʿî vekîl-i merkûmdan ber vech-i meşrûh müddeʿâsına ve mazmûn-ı hüccet-i şerʿiyyeye muvâffak beyyine taleb olundukda her biri sâlifü'z-zikr (23) Bakır karyesinde olub medîne-i Samsun'da sâkin Süleyman bin Ebubekir ve Hacı Mehmed bin el-Hac Ali ve Abdullah Ağa bin Abdullah ve Şuʿayb (24) bin Molla Hasan ve Mehmed Efendi bin İsmail nâm müzekkîrlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (25) ihtiyâr olunân İbrahim Ağa bin Osman ve Osman Ağa bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât (26) itmeğin mûcibiyle baʿde'l-hükm meblağ-ı mezbûr dokuz yüz otuz beş gurûşu müvekkilesi mezbûre içün vekîl-i mezbûr Halil Ağa'ya (27)redd ve teslîme müvekkil-i muhâsebeci-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr İbrahim Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs (28) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi 27 Rebîulâhir li-sene 1294.

Varak 25-B

121.Kayıt(25b-3) ***Rum milletinden Esir oğlu Panayot, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 112

(1) Fi'l-asl Tokad kazâsı kurâsından Ardave karyesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿaliyye'nin Rum milletinden Esir oğlu Panayot veled-i Esir kürsi-i livâ' (2) bulunan medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i atî bir re's esb bi-tarîki'l-îtikât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle (3) vaz'i ileyh olân livâ-i mezkûr muhâsebecisi ʿizzetlü İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şerʿi olub (4) cânib-i şer'iat-ı? garrâdan dahî husûmete iʿtibâr olunân Odacı Hâfız İsmail bin Ahmed muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene (5) doru ve bent tarafının art ayağı sökül ve bend tarafında ön omuzunda tüyü yok ve sağ tarafı ön ayağında dizinde aşağısında (6) cüz'i şiş ve bir kulağı kesik ve el-hâletü hâzihi dokuz yaşında olân bir re's esbi târih-i iʿlâmdan bir buçuk sene mukaddem gâib-i (7) ʿani'l-meclis Kerim nâm kimesneden sekiz yüz gurûşa iştirâ ve kabz itme mülküm iken târih-i iʿlâmdan bir sene mukaddem medîne-i mezbûreye (8) muzâfe Deveboynu nâm mahalde vâkiʿ merʿâda zâyiʿ olub el-hâletü hâzihi müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkâk hâlâ taleb (9) iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istinâf vekîl-i mezbûr Hâfız İsmail cevâbında zikr olunân esb-i mevsûf-i mezkûra müvekkil-i mumâ- (10) ileyhin taraf-ı mirîden yâve olmak üzere vazʿ-ı yedînîn ikrâr lâkin müddeʿî-i mezbûrun ber vech-i muharrer müddeʿâsını inkâr itmekle müddeʿî-i (11) mezbûrdan ber vech-i muharrer müddeʿâsını her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i münevvere Evla Ağa Bey ibn-i Ali ve Abdürrezzak (12) ibn-i Cevat ve Nâsır bin Hasan ve İbrahim bin İsmail nâm müzekkîrlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (13) idükleri ihbâr olunân Rıza bin Ali ve Abdullah bin Esad nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i merkûm Hâfız İsmail muvâcehesinde (14) ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibiyle esb-i mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed ve müddeʿî-i merkûm Panayot'a refʿ ve teslîme (15) müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i merkûm Hâfız İsmail'e tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlilerine iʿlâm olundu. (16) Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi 23 Rebîulâhir li-sene 1294.

122.Kayıt(25b-4) ***Hançerli mahallesi sâkinelerinden Ümmügülsüm Hatûn'un çocukları için babaları Mülâzım İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Pir Ağa'dan nafaka talebine dair i'lâm***

Numara 113

(1)Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinelerinden ve zâti-i taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Ümmügülsüm Hatûn (2) ibnet-i el-Hac Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-u şerʿimizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb zevc-i sâbıkım (3) olub gâib-i ʿani'l-büld mülâzım İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Pir Ağa'nın firâsetinden hâsıl ve benden mütevellid ve mütevellide (4) hâlâ bi-hakk-ı'l-hıkâne mücerred terbiyemde olân sulbiye sagîre kızı Müddet ve sulbî sagîr oğlu Salim'i bilâ nafaka ve lil'(5)müntakil-i şerʿi terk idüb li-ecli'l-me'mûrîn medîne-i Samsun'a muzâfe Ünye kazâsına ʿazîmet itmekle hâlâ cins-i (6) nafakadan sagîrân-ı mezbûrâna bir nesne irsâl itmemekle ben dahî sagîr-i mezbûrânı infâk ve iksâya ʿadîmü'l-iktidâr (7) bulunduğumdan babaları mezbûr İbrahim Efendi üzerine kıbel-i şerʿden kadar-i kifâye meblağ farz ve takdîr itmek matlûbumdur (8) didikde kasaba-i mezkûra minvâl-i muharrer üzere olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimînin ihbârlarıyla mütehakkık (9) olmağın hâkim-i muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûbalehû ve hüsneme'âb efendi hazretleri sagîrân-ı mebzurân Müddet ve Salim'e (10) şehriye yüz gurûşdan cemʿân iki yüz gurûş nafaka farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûzu dahî mezkûri sagîrân-ı mezbûrâna (11) harc ve sarfa lede'l-ihtiyâc istîzâniye ve ʿinde'l- … babaları mezbûr İbrahim Efendi üzerine rücûʿa (12) anaları mezbûre Ümmügülsüm Hatûn'a izin virmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî's-sâlis min Saferi'l-Hayr (13) li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

123.Kayıt(25b-5) ***Camiʿ-i Kebîr mahallesinde Mirza Bey camiʿ-i şerîfin imamı Necib bin Numan Halîfe'nin vefatı üzerine yerine sulbî sagîr oğlu Hüseyin'e imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 114

(1) Der-i devletmekîne-i ʿarz-ı dâʿi-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Bafra kasabası mahallâtından Camiʿ-i (2) Kebîr mahallesinde vâkiʿ müteveffa Mirza Bey Camiʿ-i Şerîf'i vakfından almak üzere yevmî bir akçe vazîfe ile imâmet cihetine bâ-berât-ı (3) şerîf-i ʿâlişân mutasarruf olân Necib bin Numan Halîfe bundan 'akdem vefât idüb yeri hâlî ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala (4) kalmağla müteveffâ-yı merkûm Necib'in sulbî sagîr oğulları Hüseyin ve

Necib mevcûd ise de bu makûle cihet mutasarrıflarından vefât (5) idenlerin cihet-i mahlûleri müştereken tevcîhi câiz olmayub ancak evlâd-ı sıgârının ekberine baʿde'l-bülûğ bi'n-nefs edâ-i (6) hıdmete kesb-i iktidârı tebyîn idinceye bi'l-imtihân ehliyetlü âher kimesneye ihâle-i niyâbetle bilâ kusûr edâ-i hıdmet (7) itdirilmek üzere müstakilen tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye mü'esses olân nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i (8) mahkemede mukayyed nizâmnâmesi me'alinden baʿde'l-müstebân sagîrân-ı mezbûrândan mezbûr Hüseyin ekber… ve karye-i mezbûre (9) kurâsından Güllük karyesi ahâlisinden Kömürcüoğlu İbrahim Efendi ibn-i Mehmed livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı (10) şerʿimizde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i (11) imâmet-i mezkûreyi ifâya ehliyet ve istihkâkı zâhir ve nümâyân ve cerîde-i nüfûsda sâlifü'z-zikr Güllük karyesinin (12) sekizinci hânesinde ikinci numara ile otuz yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi ile (13) ferʿa bi-gâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi tarafından vârid (14) olân ʿilmûhaber me'alinden ve mahalle-i mezkûre ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden (15) vârid olân mazbata-i sûretde cihet-i imâmet-i mezkûra babası müteveffâ-yı merkûmun (16) mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı müfrez nizâmiyesine tevfîkan sagîr-i mezbûr Hüseyin'e müstakilen tevcîh ve yedine bir kıtʿa (17) berât-ı ʿâlişân tasadduk ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî (18) emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî'l-ahedi min şehr-i Rebîulâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 26-A

124.Kayıt(26a-1*) Mahtûme Paşa nâm Hatûn camiʿ-i şerîfin imamı Mehmed bin Himmet Halîfe'nin vefatı üzerine oğulları göreve nâ-ehil olduğu için yerine Mehmed Halife'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*

Numara 115

(1) Der-i devletmekine-i ʿarz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında (2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Gönye karyesinde vâkiʿ Mahtûme Paşa (3) nâm Hatûn'un camiʿ-i şerîfi vakfından Ser Kalem Esad ve Könye karyeleri mahsûlâtı zevâidinden olmak üzere (4) senevî bâ-keyl-i Kavak on bir keyl hınta ve yirmi keyl şaʿir vazîfe-i imâmet cihetine bâ-berât-ı ʿâlişân mutasarrıf (5) olân

Mehmed bin Himmet Halîfe bundan ʻakdem vefât idüb yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmış (6) ve müteveffâ-yı merkûmun sulbî kebîr oğulları Mahmud ve Mehmed ve Hüseyin mevcûd bulunmuşlar ise de bu makûle cihet-i (7) mutasarrıflarından vefât idenlerin cihet-i mahlûleleri müştereken tevcîhi câiz olmayub ancak evlâd-ı kibârının (8) lede'l-imtihân ehliyetçe mukaddem ve müreccah olub hakk-ı tefevvuk ve istihkâkı olanına ve evlâd-ı kibârı nâ-ehil oldukları (9) hâlde evlâd-ı sıgârı dahî olmadığı hâlde ecânibden ehliyetlü bir zâta tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye müesses (10) olân nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi me'alinden müstebân oldukdan sonra mezbûr (11) Mehmed ve Mahmud ve Hüseyin'den her biri livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi (12) refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde kendülerine başka başka imtihân olmadığı teklîf olundukda cihet-i (13) mezkûreyi ifâya ehliyet ve istihkâkları olmadığını her biri ifâde ve takrîr itmeleriyle binâen ʿaleyh cihet-i imâmet-i (14) mezkûreye tâlib bulunan sâlifü'z-zikr Kavak nâhiyesi kurâsından Beytimur karyesi ahâlisinden Ömer Efendi ibn-i Osman (15) meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda lede'l-imtihân cihet-i imâmet-i mezkûreyi ehliyet ve istihkâkı zâhir ve nümâyân ve enifü'l-beyân (16) Beytimur karyesinin sekizinci hânesinde ikinci numara ile otuz üç yaşında mukayyed olduğu nüfûs mukayyedi efendi (17) ile ferʿa bi-gâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi Behcet Efendi tarafından (18) vârid olân memhûr ʿilmûhaber me'alinden müstefâd ve karye-i mezbûre ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu nâhiye-i (19) mezkûr meclisinden vârid olân mazbata me'alinden münfehim olmağla cihet-i imâmet-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkûm Mehmed (20) Halîfe'nin mahlûlünden vazîfe-i mersûmeyle şürût-ı müfreze-i nizâmiyesine tatbîkan müstakilen tevcîh ve yedine bir kıtʿa (21) berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. (22)Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî's-sâlis min Muharremi'l-harâm li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve (23) elf.

125.Kayıt(26a-2) ***Mirza Bey Medresesi Vakfı'nda müderrislik yapan Necib bin Numan Halîfe'nin vefatı üzerine oğlu Hasan bulüğa erinceye kadar göreve Kömürcüoğlu İbrahim Efendi ibn-i Mehmed'e imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 116

(1)Der-i Devletmekine-i ʿarz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkafdan Bafra kasabası mahallâtından (2) Camiʿ-i Kebîr mahallesinde vâkiʿ Mirza Bey Medresesi Vakfı'ndan almak üzere ber vech-i hasbî müderrislik cihetine bâ-berât-ı (3) şerîf-i ʿâlişân mutasarrıf olân Necib bin Numan Halîfe bundan ʿakdem vefât idüb yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi (4) muʿattala kalmış ve müteveffâ-yı merkûmun sulbi sagîr oğulları Hüseyin? ve Necib mevcûd ise de bu makûle cihet mutasarrıflarından (5) vefât idenlerin cihet-i mahlûleleri müştereken tevcîhi câiz olmayub ancak evlâd-ı sıgârının ekberine baʿde'l-bülûğ (6) bi'n-nefs edâ-yı hıdmete kesb-i iktidârı tebyîn idinceye değin bi'l-imtihân ehliyetlü âher bir kimesneye ihâle-i niyâbetle (7) bilâ kusr edâ-yı hıdmet itdirilmek üzere müstakilen tevcîhi ve şâyed cihât muʿtâde mutasarrıflarından olub (8) evlâd-ı sıgârını terk iderek vefât itdikde cihât-ı mahlûle ferʿa ile evlâd-ı sıgârına başka başka tevcîh (9) olunması husûsları mü'esses olân nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi me'alinden (10) baʿde'l-müstebân müteveffâ-yı merkûm Necib ise cihet-i mezkûreden başka berât-ı ʿâlişân mutasarrıf olduğu imâmet (11) cihetini dahî terk itmiş olduğundan ciheteyn-i mezkûreteyni içün ferʿa kesîre olundukda imâmet ciheti sagîrân-ı (12) mezbûrândan mezbûr Hasan'ın? ismine cihet-i tedrîs-i mezkûr dahî mezbûr Necib'in ismine isâbet itmekle binâen ʿaleyh cihet-i mezkûreyi (13) mezbûr Necib hadd-ı bülûğunu tecâvüz ve bi'n-nefs cihet-i mezkûreyi bilâ kusur ifâyı ve hızmete kesb-i iktidâr idinceye değin (14) tarafından bilâ-kusûr ifâ-ı hıdmet itmek üzere tâlib bulunan kazâ-i mezkûr kurâsından Güllük karyesi (15) ahâlisinden Kömürcüoğlu İbrahim Efendi ibn-i Mehmed livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde livâ-i (16) mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân ve cerîde-i nüfûsda sâlifü'z-zikr (18) Güllük karyesinin sekizinci hânesinde ve ikinci numara ile otuz yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfûs (19) mukayyedi efendi ile ferʿa bi-gâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet (20) Efendi taraflarından vârid olân ʿilmûhaber meʿalinden ve mahalle-i mezbûr ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i (21) mezkûr idâre meclisinden vârid olân mazbata müfâdından münfehim olmağla bu sûretde cihet-i tedrîs-i mezkûru (22) babası müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden ber vech-i hasbî şürût-ı müfreze nizâmiyesine tevfîkan sagîr-i mezbûr Necib ʿuhdesinde (23) müstakilen tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra (24) ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-

emrindir. Fi'l-yevmî's-sânî min şehr-i Rebîulâhir (25) li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 26-B

126.Kayıt(26b-3) ***Rum milletinden Yordan veled-i Pedros'un evini satmak için pederi Pedros veled-i Pordani'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet***

Numara 117

(1)Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Tokad kazâsı mahallâtından Zâim Zımmi mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ʿaliyye tebʿasının (2) Rum milletinden olub kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde çömlekçilik sanʿatıyla (3) sâkin Yordan veled-i Pedros medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (4) yedimde şirâen ve müstakilen mülk ve hakkım olân sâlifü'z-zikr Zâim Zımmi mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Kalbak (5) oğlu Agob ve bir tarafdan Sivaslıoğlu Artin ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî (6) ve tahtânî dört oda ve bir mikdâr avluyu müştemil bir bâb menzilimi mahallinde tâlibi zuhûrunda mârife-i şerʿle (7) semen-i mislîyle âhere beyʿ ve kabz ve semene makbûzunu bana irsâl ve teslîme ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu (8) umûrun küllîsine tarafımdan el-hâletü hâzihi enifü'z-zikr Zâim Zımmi mahallesinde sâkin pederim merkûm (9) Pedros veled-i Pordani vekâlet-i ʿamme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye kabûlüne mevkûfa vekîl ve nâib-i münâsib (10) nasb ve taʿyîn eyledim didikde mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî'l-hâmis min Cemâziyelevvel (11) li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

127.Kayıt(26b-4) ***Mahtûme Paşa nâm Hatûn camiʿ-i şerîfin imamı Mehmed bin Himmet Halîfe'nin vefatı üzerine oğulları göreve nâ-ehil olduğu için yerine Ömer Efendi ibn-i Osman'a imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 118

(1)Der-i devletmekine-i ʿarz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik (2) sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Gönye karyesinde vâkiʿ (3) merkûm Mahtûme Paşa nâm Hatûn'un camiʿ-i şerîfi vakfından almak üzere yevmî bir akçe vazîfe ile hitâbet (4) cihetine bâ-berât-ı ʿâlişân mutasarrıf olân Mehmed bin Himmet Halîfe bundan 'akdem vefât idüb yeri hâli (5) ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmış ve müteveffâ-yı merkûmun sulbî kebîr oğulları Mahmud ve Mehmed ve Hüseyin mevcûd bulunmuşlar (6) ise de bu makûle cihet mutasarrıflarından vefât idenlerin cihet-

i mahlûleleri müştereken tevcîhi câiz olmayub (7) ancak evlâd-ı kibârının lede'l-imtihân ehliyetçe mukaddem ve müreccah olub hakkı-ı tefevvuk ve istihkâkı evlâdına ve evlâd-ı (8) kibârı nâ-ehl oldukları hâlde evlâd-ı sıgârına ve evlâdı sıgârı dahî olmadığı hâlde ecânibden ehliyetlü (9) bir zâta tevcîhi husûsu bâ-irâde-i seniyye mü'esses olân nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed (10) nizâmnâmesi me'alinden müstebân oldukdan sonra mezbûr Mehmed ve Mahmud ve Hüseyin'den her birine livâ-i mezkûr idâre meclisinde (11) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde kendülere (12) başka başka imtihân olmaları teklîf olundukda cihet-i mezkûreyi ifâya ehliyet ve istihkâkları olmadıklarını (13) her biri ifâde ve takrîr itmeleriyle binâen ʿaleyh cihet-i hitâbet-i mezkûreye tâlib bulunan sâlifü'z-zikr Kavak nâhiyesi (14) kurâsından Beytimur karyesi ahâlisinden Ömer Efendi ibn-i Osman meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda lede'l-imtihân cihet-i hitâbet (15) mezkûra ehliyet ve istihkâkı zâhir ve nümâyân ve enifü'l-beyân Beytimur karyesinin sekizinci hânesinde ve ikinci (16) numara ile otuz üç yaşında mukayyed olduğu nüfûs mukayyedi efendi ile ferʿa ve bi-gâyâ ve ʿasker firârisi (17) olmadığı ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi taraflarından vârid olân memhûr (18) ʿilmûhaber me'alinden müntefâd ve karye-i mezbûre ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu nâhiye-i mezbûr (19) meclisinden vârid olân mazbata me'alinden münfehim olmağla bu sûretde cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı (20) merkûm Mehmed Halîfe'nin mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı müfreze nizâmiyesine tatbîkan mezbûr Ömer Efendi (21) dâʿîlerine müstakilen tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına (22) bi'l-iltimâs der-i devlet medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Fi 3 Muharrem li-sene 1294.

128.Kayıt(26b-5) ***Seyyid Mahmud Tayyar ibn-i es-Seyyid Battal Hüseyin Paşa'nın camiʿ-i şerîf ve medresesinde müderrislik yapan el-Hac Ahmed bin Hacı Süleyman Halîfe'nin vefatı üzerine oğlu olmadığı için yerine Mehmed Efendi'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 119

(1) Der-i devletmekine-i ʿarz dâʿî-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında (2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kasabasının Orta mahallesinde vâkiʿ es-Seyyid Mahmud Tayyar Bey (3) ibn-i es-Seyyid Battal Hüseyin Paşa'nın camiʿ-i şerîf ve medresesi vakfından almak üzere senevî yirmi gurûş vazîfe ile (4) hitâbet cihetine bâ-

berât-ı şerîf-i ʿâlişân mutasarrıf olân el-Hac Ahmed bin Hacı Süleyman Halîfe bundan ʻakdem bilâ veled (5) vefât idüb yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmağla işbû bâʿis-i ʿarz-ı ʿubûdiyet Mehmed Efendi ibn-i Hacı (6) Mahmud dâʿîleri livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi fütüvvetlü (7) Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı zâhir (8) ve nümâyân ve mahalle-i mezbûre ahâlisinin müntehab ve muhtârları bulunmuş olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden mevrûd (9) bir kıtʿa mazbata me'linden ve cerîde-i nüfûsda mahalle-i mezbûrenin otuz yedinci hânesinde beşinci numara ile (10) yirmi yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi ile ferʿa bi-gâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı (11) ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi taraflarından vârid olân memhûr ʿilmûhaber tezkeresi (12) müfâdından müstebân olmağla bu sûretde cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkûm el-Hac Ahmed Efendi'nin (13) mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı müfreze nizâmiyesine tatbîkan merkûm Mehmed Efendi dâʿîlerine tevcîh (14) ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra ʿarz ve iʿlâm (15) olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî's-sânî min Cemâziyelevvel li-sene (16) erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 27-A

129.Kayıt(27a-1) ***Zireli Abdülhamid Efendi ibn-i İsmail'in Halil bin Hacı Himmet ile fesh olunan işi neticesinde kalan alacağını istemesine dair 'ilâm***

Numara 120

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinlerinden Zireli Abdülhamid Efendi ibn-i İsmail medîne-i mezbûre (3) temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallâtından Sa'di Bey mahallesi ahâlisinden Halil bin (4) Hacı Himmet müvâcehesinde üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Halil ile mukaddemce meyânemizde (5) ʿakd olub muahhiren fesh olunân aʿşâr şartından? dolâyı merkûm Halil Ağa'nın mâliye hazîne-i (6) aʿşârûn mütebâki deyni olub emriyle bâkiyât-ı mirî iki bin gurûşa mütâlik akçe virilmekde yevmiye (7) dahî sene-i rûmîden bin iki yüz doksan bir senesi Kanûn-i Sânî'nin dokuzuncu günü târihiyle muverrah (8) işbû yedimde olub ibrâz eylediğim bir kıtʿa makbûz senedînî iʿtâ ve ol-vechle meblağ-ı mezbûr merkûm Halil (9) zimmetinde cihet-i merkûmeden alacak

hakkım olmağla binâen ʿaleyh meblağ-ı mezbûru bana edâ ve teslîme merkûm Halil'e (10) tenbîh olunmak matlûbumdur deyû daʿvâ eyledikde oldahî cevâbında zikr olunân iki bin gurûş temiz akçe sandık-ı (11) mezkûre deyni içün iʿtâya bana emr eylediğini ve bu cihetle zimmetinde bana deyni olduğunu ifrâz ve iʿtirâf (12) idüb lâkin meblağ-ı mezbûru bana bâ-sened başkaca olân deyni meyânında didi sebât doksan bir târihinde (13) edâ ve teslîm eyledim deyû vakfı inkârıma mukârîn-i musalihûn tavassutuyla beynimizi ıslâh ve tanzîm olûnub (14) ben ber vech-i muharrer tasaddî eyledim ve daʿvâmdan mezbûr Halil ile bi't-tavʿ ve'r-rızâ bâkiyât-ı mirî (15) bin gurûş üzerine sulh olduğumda oldahî sulh-ı mezkûru baʿde'l-kabûl ve bedel-i sulh olân bin (16) gurûşdan mâʿadâ işbû târih-i iʿlâma gelinceye değin sâir cemîl-i hukûk-i şerʿiyyeye müteʿallikâ ʿâmme-i daʿvâyı (17) ve mutâlibâtdan ben mezbûr Halil'in zimmetini ibrâ-i ʿâmm ile ibrâ ve iskat ve oldahî ibrâ-i mezkûru kabûl (18) eyledi didikde baʿde'l-ifrâz ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ olân bedel-i sulh merkûm bin gurûş müddeʿî-i (19) merkûm Abdülhamid Efendi'ye edâ ve teslîme merkûm Halil'e tenbîh olunduğu ve bi'l-iltimâs. Fi 9 Cemâziyelevvel li-sene 1294.

130.Kayıt(27a-2) ***Devlet-i ʿaliyye tebʿasından müteveffâ merkûm Nikfos'un kızı Resime devletten alacağını alabilmesi için Hazikoğlu Hazar veled-i Nikotimos'u vekîl nasb ve taʿyîn eylediğine dair hüccet***

Numara 121

Ne-mekahü'l-fakîr-i ileyhi ʿazze es-Seyyid Abdülkerim bin Mehmed Râşid el-müvellâ-i hilâf … gufire lehumâ.

Es-Seyyid Abdülkerim.

(1) Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr içün savb-ı şerʿ-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunân (2) mahkeme kâtibi Mehmed Ali Efendi ibn-i Abdülvahab ve ümenâ-i şerʿden Muhzır Hüseyin Ağa ibn-i Mehmed ve hademeden Süleyman (3) ibn-i İbrahim Eğin kazâsı kurâsından Kemerkab karyesinde zikr-i câî Resime'nin sâkine olduğu menziline (4) varub ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlî itdikde karye-i mezbûre ahâlisinden olub medîne-i Samsun'nda mütemekkin iken bundan (5) ʿakdem fevt olân devlet-i ʿaliyye tebʿasının Ermeni milletinden Harikoğlu Nikfos veled-i Hokas veled-i Nikfos'un (6) verâseti medîne-i mezkûrede sâkine devlet-i ʿaliyye tebʿasından ve millet-i merkûme nisvânından zevce-i metrûkesi Yohi (7) bint-i Bekos ile yine medîne-i mezkûrede sâkinler devlet-i ʿaliyye tebʿasından ve millet-i merkûmden sulbî kebîr oğulları Agob (8) ve Hokas ve Kirkor ve Bekos ve karye-i

mezbûrede sâkine tebʿa-i devlet-i ʿaliyye tebʿasından ve millet-i merkûme nisvânından (9) sulbiye kebîre kızı merkûme Resime'ye mahzara olduğu lede'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra (10) şahsı karye-i mezkûre ahâlisinden ve millet-i merkûmeden Malem veled-i Nikfos ve Ohan veled-i Esteban taʿrîfleriyle (11) muʿarrefe olân bint-i merkûme Resime meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda bi'l-verâse takrîr-i kelâm ve taʿbîr-i ʿani'l-merâm idüb (12) mu'ris pederim müteveffâ-yı merkûm Nikfos'un medîne-i mezbûrede cânib-i hükümetde mahfûz olân üç yüz (13) bir gurûş vâzʿ-i ileyh olanlardan taleb ve daʿvâ ve ahz-ü kabz ve bundan başka müteveffâ-yı merkûm pederim Nikfos'un (14) sağlığında ile'l-vefât yedinde müstakilen malı ve mülkü olub ve baʿd-ı vefâti bana ve mûrise-i sâiresi (15) merkûmûna mevrûs olân medîne-i mezkûre çarşûsunda kâin maʿlûmü'l-hudûd bir bâb mülk mağazada olân (16) hisse-i ırsiye-i şâyiʿa-i şerʿiyyemi mahallinde tâlibi zuhûrunda semen-i mislîyle âhere beyʿ ve kabz ve semen ve makbûzunu ve meblağ-ı (17) mezbûr üç yüz bir gurûş tarafıma irsâl ve isâle ve bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan (18) vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile hâlâ medîne-i mezbûrede mütemekkin devlet-i ʿaliyye tebʿasından ve millet-i (19) merkûmeden Hazikoğlu Hazar veled-i Nikotimos kabûlüne mevkûfe vekîl nasb ve taʿyîn eyledim (20) didiğini kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meʿân mürsel ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa (21) gelüb ʿalâ vukûʿa ifâde ve ihbâr itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb-i imlâ olundu. Fi'l-yevmî's-sâlis (22) ʿaşer min şehr-i Rebîulevvel li-sene selâse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Sahaf Ledenikoz ve Esteban veled-i Nikos

Varak 27-B

131.Kayıt(27b-3) ***Etyemezlü karyesi ahâlisinden Korit oğlu Mustafa Çavuş bin Ali Kara Ali oğlu Süleyman bin Ali, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Ahmed'de bulunması da'vasına dair i'lâm***

Ahmed

Numara 122

(1) Maʿrûz-ı daʿîleridir ki

(2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsı kurâsından Etyemezlü karyesi ahâlisinden Korit (3) oğlu Mustafa Çavuş bin Ali medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde fi'l-asl Çorlulu (4) olub medîne-i mezbûrede li ecli'l-musâlaha sâkin Ahmed bin Mehmed muvâcehesinde

mezbûr Ahmed'in yedinde olub (5) işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân doru ve bend tarafı art ayağında orak tamga ve iki kulakları (6) koyun oyuğu ve artında cüz'i beyaz ve el-hâletü hâzihi sekiz yaşında olân kısrâğı târih-i iʿlâmdan bir buçuk (7) sene mukaddem Çarşanba kazâsı ahâlisinden gâib-i ʿani'l-meclis Deli Hacı oğlu Kadir nâm kimesnenin doru (8) kısrâğından doğma netâcen mâlı olduğu hâlde bana beş yüz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ (9) ve kabz ve kabûl itme şirâen ve müstakilen yedimde mülküm iken işbû târih-i iʿlâmdan bir sene mukaddem enifü'z (10) zikr Etyemez karyesinde vâkiʿ merʿâda raʿî olunur iken zâyiʿ olmağla şimdi kısrâk-ı mevsûf-i (11) mezkûru merkûm Ahmed yedinde bulmamla bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû daʿvâ itdikde merkûm Ahmed (12) cevâbında kısrâk-ı mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin kısrâk-ı mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan (13) iki sene mukaddem Mecidözü kazâsı kurâsından Budayağı karyesi ahâlisinden gâib-i ʿani'l-meclis Çerkes (14) İbrahim nâm kimesneden altı yüz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ ve kabz ve kabûl idüb ol-vechle (15) şirâen mülkümdür deyû müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Ali'den ber vech-i (16) muharrer müddeʿâsını her biri sâkin oldukları mârü'l-beyân Terme kazâsı kurâsından Geçmiş karyesi (17) ahâlisinden Yağcıoğlu Bilal bin Ali ve Mehmed bin İdris ve Bayram oğlu Ömer bin Ali ve Ömer bin Osman (18) nâm müzekkîrden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (19) ihbâr olunan sâlifü'z-zikr Terme kazâsı kurâsından Karaköy karyesi ahâlisinden Kel Mehmed oğlu İbrahim (20) bin Mustafa ve Çömezoğlu Abdullah bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât (21) ve'l-halef ve'l-hükm mûcibince kısrâk-ı mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed müddeʿî-i merkûm Mustafa Çavuş'a (22) redd ve teslîme merkûm Ahmed'e tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. (23) Fi'l-yevmî's-samin min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

132.Kayıt(27b-4)*Rum milletinden Haçi Boraga veled-i Sava veled-i Kostanti'nin verâset i'lâmı*

Numara 123

(1) Maʿrûz-ı daʿîleridir ki

(2) kürsi-i livâ' bulunan Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿaliyye'nin Rum milletinden (3) Haçi Boraga veled-i Sava veled-i Kostanti bundan 'akdem fevt oldukda zikr-i atî arâzileri üç sehim

iʿtibâriyle (4) birer sehimi celbi'l-kanûn sulbiye kebîre kızları Destina ve Alanya ve Karenko'ya ʿâdiyen baʿde'l-intikâl benât-ı mezbûrândan (5) mezbûretân Alanya ve Karenko taraflarından atî'z-zikr husûsda vekîl olduğu ber vech-i atî sâbit ve mütehakkık olân mahalle-i (6) mezbûre mütemekkinlerinden tebʿa-i devlet-i ʿaliyye'nin millet-i merkûmesinden Avargiyos veled-i Yovan medîne-i mezbûre temyîz meclisinden (7) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizce her biri sâlifü'z-zikr Sa'di Bey mahallesinde sâkine ve sâkinler Nesime Hanım (8) ibnet-i Osman Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi Mustafa Neşet Efendi ibn-i Mehmed Ağa ile her biri (9) tebʿa-i devlet-i ʿaliyye'nin kezâlik millet-i merkûmesinden Banika veled-i Haçi Yekim ve Dimitraki veled-i Todori muvâcesinde (10) livâ-i mezkûr defter-i hâkânî me'mûru refʿetlü İsmail Hakkı Efendi hâzır olduğu hâlde sâlifü'z-zikr medîne-i (11) Samsun'a tâbiʿ Hanpazusu ve Derecik Çiftliği ve Merd Irmağı ve Balaç karyesi hudûdları dâhilinde (12) vâkiʿ her biri arâzi-i mirîyyeden olub ʿinde'l-ahâli ve'l-cîrân maʿlûmü'l-hudûd ve'l-kıtaʿât tarlalarda (13) olân hisse-i maʿlûmesini benât-ı mezbûrândan mezbûre Destina âhere ferâğ olûnub bedelinden babası müteveffâ-yı merkûmun (14) düyûn-ı mislîyesine ifâ olunmak üzere me'mûru maʿrifetiyle mezburâta bi't-tavʿ ve'r-rızâ meccânen terk itmişdi (15) mezbûretân Alanya ve Karenko dahî ber minvâl-i muharrer tarla-yı mezkûrları kâmilen bedel-i mislîleriyle tâlibine bâ-re'y-i sâhib-i (16) arâzi ferâğ ve tefvîze taraflarından benî muhzır şühûd bi'l-muvâcehe vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye vekîl eylediklerinde (17) ben dahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl eylediğime mebnî tarla-yı mezkûrları bi'l-vekâle münâdi maʿrifetiyle nidâ ve müzâyede (18) itdirdikde tarla-yı mezkûrların Hanpazusu Derecik Çiftliği hudûdları dâhilinde bulunan tarlalar otuz (19) altı bin gurûşda merkûmândan Banika üzerinde ve Merd Irmağı hudûdu dâhilinde bulunan tarlalardan yedi bin (20) gurûşda Dimitri Ağa üzerinde ve Balaç karyesi hudûdu dâhilinde bulunan tarlalar müvekkile-i mezbûre Nesime Hanım üzerinde (21) kırk bir bin gurûşda takrîr itmişdi şimdi tarla-yı mezkûrları teferruğ ve tefevvüzden imtinâʿ ider olmalarıyla (22) suâl olûnub ber vech-i meşrûh teferruğ ve tefevvüz vekîl merkûm Mustafa Efendi'ye müvekkile izâfetle ve merkûmân Banika (23) ve Dimitri'den her birine tenbîh olunmak murâdımdır deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl vekîl-i merkûm Mustafa Neşet Efendi (24) ve merkûmân Banika ve Dimitri cevâblarında fi'l-hakîka tarla-yı mezkûrları mebâliğ-i mezkûr mukâbelelerinde (25) her biri ber vech-i bâlâ teferruğ ve kabûl ideceklerinin ikrâr ve iʿtirâf idüb lâkin tarla-yı mezkûrların mutasarrıfeleri (26) mezbûrândan Destina hisse-i şâyiʿasını mezbûrân bi't-

tavʿ ve’r-rızâ meccânen me’mûru maʿrifetiyle terk eylediğini ve mezbûrân dahî (27) ber minvâl-i muharrer tarla-yı mezkûrları kâmilen ferâğa vekîl eylediklerini baʿde mürûr-ı zamân inkârlarından havf (28) ideriz vekîl-i merkûm isbât itmedikçe teferruğ ve tefevvüz kabûl itmeyecek didiklerinde müddeʿî vekîl-i merkûmdan ber minvâl-i

Varak 28-A

(29)muharrer müddeʿâsına mutâbık yine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre (30) sâkin oldukları sâlifü’z-zikr Saʻdi Bey mahallesi mütemekkinlerinden Haralanbos veled-i Vasil ve Değirmencioğlu (31) Apostolaki veled-i Yovan ve Enfiyecioğlu Apostolaki Ağa veled-i Sehak ve Haçika veled-i Beyram ve Nazıri veled-i (32) Estil nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede’t-tezkiye makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Yorneza** (33) oğlu Aleksi Ağa veled-i Marko ve Avrasbe veled-i Todori nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi (34) isbât itmeğin mûcibiyle müddeʿî-i merkûm Avrakyos’un vekâletine baʿde’l-hükm tarla-yı mezkûrları kâmilen (35) vekîl-i merkûm Avrakyos’un meclis-i idare-i livâda bi’l-vekâle ferâğından müvekkile-i mezbûre Nesime Hanım ile (36) merkûmân Banika ve Dimitri üzerlerine kayd ve yedlerine bir kıtʿa tapu temessükü iʿtâ olunması husûsunun (37) defter-i hâkânî me’mûrluğuna emr ve havâle iktizâ eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ʿâlilerine iʿlâm olundu. (38) Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü’l-emrindir. Fi’l-yevmî’s-sâbiʿ min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa e tisʿîn (39) ve mieteyn ve elf.

133.Kayıt(28a-1) ***Mariya bint-i Zekioğlu Serkiz, on sekiz bin gurûş karşılığında menzilini Musisi ve Haçi Asator’a sattığına dair kayıt***

Numara 124

(1) Tahakkuk-ı ʿözr-i şerʿiye binâen husûs-ı atî’l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿ-i enverden me’zûnen irsâl (2) olunân ser kâtib-i mahkeme Mehmed Azmi Efendi ibn-i el-Hac Râşid Efendi medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde (3) vâkiʿ âtîde muharrer menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmi-i kesân huzûrunda ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlî itdikde (4) zikr-i câî menzil âher kimesneye rehn olûnub ırsen ve şirâen ve müstakilen mâlikesi olduğu Ermeni mahallesi muhtâr (5) ve ihtiyâr meclisi tarafından mevrûd ve memhûr ʿilmûhaber tezkeresi me’alinden müstebân olân mahalle-i mezbûre sâkinelerinden (6) ve şahsı zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmi-i kesânın taʿrîfleriyle muarrefe olân Mariya bint-i Zekioğlu Serkiz meclis-i (7) maʿkûd-ı mezkûrda Ermeni mahallesi

mütemekkinlerinden ve her biri tebʿa-i devlet-i ʿaliyye'nin Ermeni milletinden Avakoğlu Musisi (8) veled-i Manok ve Meşbakoğlu Haçi Ustador veled-i Akob mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb merkûmân (9) Musisi ve Haçi Asator müşterek me'allerinden ve bedellerinden bana bâ-sened-i on sekiz bin gurûş ikrâz (10) ve teslîme eylediklerinde ben dahî yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz eyledim meblağ-ı mezbûr on sekiz bin (11) gurûş zimmetimde merkûmân Musisi ve Asator'a cihet-i merkûmdan sahîhan deynim ve borcum olub (12) meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde ırsen ve şirâen ve müstakilen yedimde mülk ve hakkım olân enifü'l-beyân Hançerli (13) mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Sabitoğlu Bayram veresesi ve bir tarafdan Abdullah Paşa bahçesi divârı (14) ve iki tarafdan Carmar menzili ve baʿzân tarîk-i hass ile mahdûd fevkânî bir oda ve bir salon ve vüstunda (15) iki oda ve bir sofa ve tahtânî bir matbah ve bir ahuru müştemil bir bâb menzilimi cemîʿ-i tevâbiʿ ve levâhıkıyla (16) meblağ-ı mezbûr on sekiz bin gurûş mukâbelesinde târih-i kitâbdan üç sene tamâmına değin merkûmân Musisi (17) ve Asator'a beyʿ-i bi'l-vefâ tarîki üzere beyʿ ve baʿde't-tahliye teslîm eylediğimde anlar dahî ber vech-i muharrer (18) iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mezbûre Marya meclis-i (19) maʿkûd-ı mezkûrda fi'l-asl Sürmeneli olub medîne-i mezbûrenin Sa'di Bey mahallesinde mütemekkin (20) ve tebʿa-i devlet-i ʿaliyye'nin Rum milletinden Yanco veled-i Haçi Sava mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (21) meblağ-ı mezkûr hakîkatde rehn hükmünde olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde deyn meblağ-ı mezkûr on sekiz bin (22) gurûş edâ olunmayub fekk-i rehn-i mehâsin olmaz ise menzil-i mahdûd-ı mezkûru semen-i mislîyle âhere beyʿ ve kabz (23) semene ve semenden deynim olân meblağ-ı mezbûr on sekiz bin gurûş merkûmân Musisi ve Asator'a (24) irâe ve fazla kalur ise bana iʿtâ ve teslîme ve bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllihâ ʿazlinin (25) nâib vekîli mazmûnu üzere ʿazl ve inʿizâlinden masûn ve câlib-i ʿakd rehnde meşrûta vekâlet-i devriye-i (26) sahîha-i şerʿiyye vekîl eyledikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini (27) irâe taʿahhüd ve iltizâm eylediğini efendi-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meʿân mürsel-i ümenâ-i şerʿle (28) meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa inhâ ve tefhîm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi 10 Cemâziyelevvel li-sene 1294.

134.Kayıt(28a-2) ***Balaç karyesi ahâlisinden Salih bin Ahmed'in, ahırında geceleyin atını kaybettikten sonra merkûm Hüseyin'de bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 125

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2)kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Balaç karyesi ahâlisinden Salih bin Ahmed nâm kimesne medîne-i mezbûre temyîz (3) meclisinde maʿkûd ve huzûr-ı şerʿimizde kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden Nalband (4) Hüseyin bin Ali nâm kimesne muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân sağ kulağı batihân ve belki? öni? (5) kesik ve sağ tarafı olub kolu üzerinde hac ve alt tarafı halka tamga ve el-hâletü hâzihi yedi yaşında (6) olân bir re‘s firası işbû târih-i iʿlâmdan beş sene mukaddem medîne-i mezbûre mahallâtından Sa‘di Bey (7) mahallesi ahâlisinden gâib-i ʿani’l-meclis Ahtemovi Dellal Ahmed Ağa nâm kimesneden yedi yüz elli gurûş

Varak 28-B

(8) semen-i medfûʿ ve makbûzu mukâbelesinde iştirâ itme mülküm iken işbû târih-i iʿlâmdan dört buçuk sene mukaddem (9) enifü’l-beyân karye-i mezbûrede vâkiʿ sâkin olduğum menzilim tahtında ahurumda leylen zâyiʿ olmağla şimdi (10) esb-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i ʿaleyh merkûm Hüseyin yedinde bulmamla bi’l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû (11) daʿvâ itdikde merkûm Hüseyin cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i (12) mezkûru medîne-i mezbûre mahallâtından Ermeni mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ʿaliyye tebʿasının Ermeni milletinden gâib-i (13) ʿani’l-meclis bakkâl esnâfından ve Ermeni milletinden Çatıkkaşoğlu Artin nâm kimesneden dokuz yüz elli gurûş-ı (14) medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ itme mülküm olmağla ol-vechle bi-hakk vazʿ-ı yed iderim deyû ahedühümâ âherin (15) müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle husûs-ı mezkûrda şerʿân hâric-i beyinesi ula olmağla müddeʿî-i merkûmdan (16) ber minvâl-i muharrer müddeʿâsına mutâbık yine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan sâkin oldukları (17) sâlifü’z-zikr Balaç karyesi ahâlisinden İmâm Abdurrahman Efendi ibn-i Mustafa ve Muhtâr Bayram Ağa bin (18) Mehmed ve muhtar-ı sâni Hasan Ağa bin İsmail nâm müzekkîlerden evvelen bâ-varakâ-î mestûre sirran ve ba‘de ‘alenen lede’t-tezkiye(19) ‘adl ve makbûlu’ş-şehâde idükleri ihbar olunan karye-î mezbûre ahâlisinden Hasan Hüseyin oğlu Halil (20)bin Hüseyin ve Taviloğlu Bekir bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde’l-isbât (21) ve’l-halef ve’l-hükm mûcibiyle esb-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Salih’e redd ve teslîme merkûm Hüseyin’e tenbîh olunduğu (22) tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm

olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. (23) fi'l-yevmî's-sâmin min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

135.Kayıt(28b-3) ***Hançerli mahallesinde vefât iden Nârin Hatûn bint-i Hasan'ın kardeşinin beş bin kuruş karşılığında tereke ibrâsına dair kayıt***

Numara 126

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkine iken bundan 'akdem vefât iden Nârin Hatûn bint-i Hasan nâm Hatûnun verâseti zevc-i metrûku Hacı (2) Ahmed Kavas ibn-i Mustafa ile medîne-i mezbûreye muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Çakallı karyesine tâbiʿ Çeli karyesinde sâkin li-ebeveyn karındaşı (3) Nârin bint-i el-mezbûr Hasan'a mahzara ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz iki sehimden olub sihâm-ı mezbûreden bir sehimi zevc-i merkûm el-Hac Ahmed Kavas (4)ve bir sehimi aht-i mezbûre Nârin'e isâbetle tahakkukundan sonra mezbûre Nârin medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde tereke-i müteveffâ-i mezbûreye (5) bi'l-verâse vazʿ-ı yedi ikrârıyla mütehakkık olân işbû bâʿisü'l-kitâb zevc-i merkûm Hacı Ahmed Kavas muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (6) mûrisimiz mütevveffâ-i mezbûrenin terekesinden ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyemi zevc-i merkûm Hacı Ahmed Kavas'dan bi'l-verâse taleb iderim deyû tasaddî (7) ve ol-vechle beynimizde münâzaʿât-ı kesîre muhâsemât-ı sedîde cereyân itmişdi el-hâletü hâzihi musâlihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olub (8) benî daʿvâ-yı mezkûrumdan şerâit-i sıhhat sulhu hâvî mevâkiʿ müfsededen ʿârî alat tarîki'l-tehârîci'ş-şerʿi beş bin gurûş üzerine zevc-i merkûm (9) Hacı Ahmed Kavas ile Neş'ed? 'akd-ı sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru bi'l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olân mezkûr beş bin gurûşu zevc-i (10) merkûm Hacı Ahmed Kavas meclis-i sulhden kabli'l-mufâreke bana tamâmen ve kâmilen refʿ ve teslîm eylediğinde ben dahî bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-hâl (11) ahz-ü kabz eyledim baʿde'l-yevm mûrisemiz müteveffâ-i mezbûrenin kıyl ve kesîr ve celîl ve hakîr ʿurûz ve ʿakâr ve menkûl maʿlûm ve mechûl bi'l-cümle (12) ism-i mâl ıtlâk olunur terekesine hukûk-ı mirâsa taʿalluka ʿâmme-i deʿâvî ve mutâlibât ve kâffe-i imân ve muhâsamâtdan zevc-i merkûm Hacı (13) Ahmed Kavas'ın zimmeti ibrâ-i ʿâmm-i sahîh-i şerʿi ile bi'l-verâse ibrâ ve iskât eylediğimde oldahî bana medfûʿu olân bedel-i sulh mezkûr beş bin (14) gurûşun istirdâdına ve cemîʿ-i hukûk-ı mirâsa taʿâlluk ʿâmme-i duʿâvi ve mutâlibâtdan benim zimmetimi ibrâ ve iskât ve her birimiz ber vech-i muharrer âherin (15) ibrâsını kabûl eyledik

didiklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi 12 Cemâziyelevvel li-sene 1294.

136.Kayıt(28b-4) ***Orta Mahalle ahâlisinden Hüseyin Ağa ibn-i Ali, evin avlusunda geceleyin kısrağını kaybettikten sonra merkûm Mustafa Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 127

(1) Maʿrûz-ı dâʿileridir ki,,

(2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kasabası mahallâtından Orta Mahalle ahâlisinden Hüseyin Ağa ibn-i Ali medîne-i mezbûre (3) temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Trabzon vilâyeti dâhilinde Of kazâsı kurâsından Fabakho? karyesi ahâlisinden (4) medîne-i mezbûrenin Olbas karyesinde imâmlık ile sâkin Mustafa Efendi ibn-i İbrahim muvâcehesinde işbû meclis-i (5) şerʿde muʿâyene olunân kır ve bend tarafı art ayağında ton tamga ve bend tarafı kulağı ucu delik ve orta (6) oyuk ve el-hâletü hâzihi on yaşında olân kısrak mülküm olân kır kısrağımdan doğma netâcen mâlım iken târih-i (7) iʿlâmdan altı ay mukaddem enifü'z-zikr Çarşanba kasabasında sâkin olduğum menzilimin önünde vâkiʿ avlumda (8) leylen zâyiʿ olmağla şimdi kısrak-ı mevsûf-i mezkûru merkûm Mustafa Efendi yedinde bulmamla bi'l-istihkâk (9) taleb iderim deyû daʿvâ itdikde merkûm Mustafa Efendi cevâbında kısrak-ı mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı (10) yedînî ikrâr lâkin kısrak-ı mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan iki ay mukaddem enifü'z-zikr Çarşanba kazâsı (11) kurâsından Asarcık karyesi oymağının ve Beliç karyesinde gâib-i ʿani'l-meslic Laz Hasan Usta oğlu Mustafa (12) bin Hasan nâm kimesneden beş yüz elli gurûş semen-i medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ ve kabz ve kabûl (13) idüb ol-vechle şirâen mülkümdür deyû müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm (14) Hüseyin Ağa'dan ber vech-i muharrer müddeʿâsını her biri sâkin oldukları mârü'l-beyân Çarşanba kazâsı kurâsından Cemil (15) karyesi ahâlilerinden Hacı Hamza Ağa ibn-i Hacı Hasan ve Topal Halil oğlu Ali bin Halil ve Hacı Mustafa ibn-i Ahmed (16) ve Ahmed bin Emrullah ve Karit oğlu Mustafa bin Ali nâm müzekkîlerinden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't (17) tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân karye-i mezbûre ahâlisinden Hacı İsmail oğlu Süleyman (18) bin Hacı ismail ve Tokma oğlu Ahmed bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât (19) ve'l-halef ve'l-hükm mûcibi kısrak-ı mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed müddeʿî-i merkûm

Hüseyin Ağa'ya redd ve teslîme merkûm Mustafa'ya tenbîh (20) olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fi 15 Cemâziyelevvel li-sene 1294.

Varak 29 (***Defterin bu sayfası boştur. Battal işareti ile karalanmıştır.)***

Varak 30-A

137.Kayıt(30a-1) ***Sa'di Bey mahallesinde vefât iden Ali Dayi bin Abdullah'ın taksîm hücceti***

Numara 128

(1) Maʿrûz-ı dâʿileridir ki,

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât (3) iden Ali Dayi bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Alime bint-i Mehmed ve Emine bint-i Ahmed ile mezbûre Alime (4) Hatûn'dan mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Mehmed Ali ve sulbî sagîr oğlu Kerim ve sulbiye kebîre kızları Sa'dika (5) ve Fatma'ya ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz doksan altı sehimden olub sihâm-ı mezbûrenin (6) altışar sehimden cemʿân on iki sehimi zevcât-ı mezbûrâta ve yirmi sekiz sehimden cemʿân elli altı sehimi (7) ebnân-ı merkûmâta ve on dörder sehimden cemʿân yirmi sekiz sehimi bintân-ı mezbûretâna isâbeti bi'l-ihbâr-ı ʿani'ş-şerʿil (8) enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra kendi nefsinden asl ve sagîr-i mezbûr Kerim'in tesviye-i umûruna kıbel-i (9) şerʿden vasî-i mansûbi ve zâtları taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefeler zevcât-ı mezbûrât Alime ve Emine (10) ve bintân-ı mezbûretân Sa'dika ve Fatma taraflarından vekîl-i müseccel-i şerʿileri Mehmed Ali medîne-i mezbûre temyîz (11) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde mütemekkine ve şahsı muʿarrefe (12) Hace Destine bint-i Haçi Papas tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi hâzır-ı mezbûr Hâce Destine'nin sadrî kebîr (13) oğlu Yorgi veled-i Pavli muvâcehesinde bi'l-isâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm (14) idüb babam ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Ali Dayi ibn-i İbrahim'in hayâtında ile'l-vefât yedinde (15) müstakilen mülk ve hakkı olub baʿd-ı vefât tahliye vasîsi olduğum sagîr-i mezbûr müvekkilûn-ı mezbûrûna tashîh (16) mezkûr mevrûs olân sâlifü'z-zikr Sa'di Bey mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Hüseyin Efendi dükkânı (17) ve bir tarafdan Kara İmâm kerîmesi Ümmügülsüm dükkânı ve bir tarafdan Yusuf Efendi ve bir tarafdan tarîk-i (18) ʿâmm ile mahdûd bir kıtʿa dükkânda

olân tashîh-i mezkûr üzere hisse-i ırsiyelerimizi ben ve müvekkilelerim enâm-ı (19) mezbûre Alime ve Sa‘dika ve Fatma ve Emine’den her biri âhere beyʿ murâd itmemizle mezbûr Kerim’in hisse-i ırsiye-i (20) maʿlûmesi tefrîk olûnub ibkâ olunduğu sûretde bahâsı ziyâde menzil ideceğinden vasîsi olduğum (21) sagîr-i mezbûr hakkında gadr-ı küllî olmak mukarrer olmağla dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda olân sagîr-i mezbûrun (22) hisse-i maʿlûmesi semen-i mislîyle benim ve müvekkilelerim mezbûrûnun hisse-i ırsiyesiyle meʿân âhere beyʿ ve semeni istirbâh olûnub (23) sagîr-i mezbûra infâk ve iksâ olunmak sagîr-i mezbûr hakkında enfaʿ ve evlâ olmağın ber vech-i muharrer âhere beyʿ kıbel-i (24) şerʿden bi’l-vesâye me’zûn olduğuma binâen dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr bâ-maʿrifet-i şerʿ-i şerîf münâdi yediyle müddet-i (25) medîde Sûk-ı Sultânî ve mecmaʿ-ı nâs olân mahallerde … müzâyede olûnub raʿiyât-ı nâs inkıtaʿatında merkûm (26) Yorgi üzerinde dört bin yedi yüz elli gurûş da zarar ve ziyâde ile tâlib-i âheri dahî zuhûr itmeyüb (27) meblağ-ı merkûm dahî dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü cerîde-i şerʿiyyede mazbûtü’l-esâmi-i (28) müslimîn hayırlarıyla mütehakkık olmağın dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru cemîʿ-i müştemilâtıyla tarafeynden icâb ve kabûlü (29) hâvî şürût-ı müfessededen ʿârî bâ-tashîhan dört bin yedi yüz elli beş gurûşa müvekkil-i merkûm Yorgi’ye (30) bi’l-isâle ve bi’l-vesâye ve bi’l-vekâle beyʿ ve temlîk ve teslîm eylediğimde oldahî müvekkilesi mezbûre içün iştirâ (31) ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb semeni olân meblağ-ı mezbûru müvekkile-i mezbûre yedine tamâmen ve kâmilen (32) ahz-ü kabz eyledim fi-mâ baʿd dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda benim ve vasîsi olduğum sagîr-i mezbûrun ve müvekkilelelerim (33) mezbûrûnun katʿi ʿalâka ve müdâhalemiz kalmayub müvekkile-i mezbûre Destina’nın mülk-i müşterâsı olmuşdur (34) didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru asil ve vasî-i vekîl-i merkûm Mehmed Ali’nin bi’l-imâle ve bi’l-vesâye (35) ve bi’l-vekâle takrîriyle vekîl-i merkûm Yorgi’nin müvekkilesi mezbûre Destina üzerine kayd ve yedine bir kıtʿa (36) matbûʿ koçân ʿilmûhaberinin iʿtâsı husûsunun defter-i hâkânî me’mur …emr ve havâle? buyurmak?(37) iktizâ eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü’l (38) emrindir. Fi’l-yevmî’l-ahedi ʿaşer min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

138.Kayıt(30a-2) ***Hançerli mahallesinde vefât eden Hatice ibnet-i Abdullah Paşa necli’l-merhûm Süleyman Paşa’nın taksîm hücceti ile ilgili el-Hac Ali Efendi’yi vekîl tayinine dair hüccet***

Numara 129

Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkine iken bundan 'akdem vefât iden Hatîce ibnet-i Abdullah (2) Paşa necli'l-merhûm Süleyman Paşa'nın verâseti zevc-i metrûku Mustafa Hakkı Efendi ibn-i Halim Efendi ile ve anâsı Güllübaz? (3) Hanım bint-i Abdullah ve li-ebeveyn er karındaşı Mustafa Şevket Bey ve li-ebeveyn karındaşları Hafize ve Nâile Hanım'lara (4) mahzara ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz kırk sekiz sehimden olub sihâm-ı mezbûreden on iki sehimi (5) zevc-i merkûm Mustafa Efendi'ye ve sekiz sehimi ümm-i mezbûre Güllübaz? Hanım'a ve on dört sehimi eh-î mûmâ-ileyh (6) Mustafa Şevket Bey'e ve yedişer sehimden cem'ân on dört sehimi aht-ı mezbûretân Hafize ve Nâile Hanım'lara (7) isâbeti bi'l'ihbâ 'inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra zâtları ta'rîf-i şer'i ile mu'arrefe (8) aht-ı mezbûretân Hafize ve Nâile Hanım'lar medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'imizde Trabzon vilâyeti (9) dâhilinde Giresun kazâsı kurâsından Hazargiriş karyesi ahâlisinden olub sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'da

Varak 30-B

(10) li-ecli'l-misâfire sâkin Hacı Ali Efendi ibn-i Usta Yusuf mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (11) mûrisimiz karındaşımız müteveffiye-i mezbûre Hatîce Hanım'ın hîn-i vefâtında bi'l-cümle terekesine gâib-i 'ani'l-meclis (12) zevc-i mûmâ-ileyh Mustafa Efendi vâz'-i ileyh itmekle mûrisimiz müteveffiye-i mûmâ-ileyhâdan mevrûs (13) ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyelerimizi zevc-i mezbûr Mustafa Efendi'den taleb ve da'vâ ve ahz-ü kabza (14) ve lede'l-hâce sulh ve irâye makbûzını mezbûre irsâl … ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu (15) umûrun küllîsine taraflarımızdan mezbûr el-Hac Ali Efendi'yi vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîhâ-i şer'iyye (16) vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledigimizde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i (17) lâzımesini kemâ-yenbağî irâe ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fi 15 Cemâziyelevvel li-sene 1294.

139.Kayıt(30b-3)) ***Bülbül mahallesinde vefât iden Saatçı Sadullah Efendi ibn-i el-Hac Halil bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile ilgili kayıt***

Numara 130

(1)Fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Kara Hisar-ı Şarki mahallâtından Bülbül mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât (2) iden Saatçı Sadullah Efendi ibn-i el-Hac Halil bin Abdullah'ın ber vech-i atî verâseti ve sulbî oğlu olduğu iz'ân iden (3)

Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Hamid ibn-i el-mezbûr Sadullah (4) medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesi ahâlisinden Hacı Abdullah Efendi (5) ibn-i Osman Efendi mahzarında daʻva ve takrîr-i kelâm idüb babam ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Sadullah Efendi ibn-i el-Hac (6) Halil bin Abdullah'ın verâseti sâlifü'l-beyân Bülbül mahallesinde sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Abdullah (7) ve sulbî kebîr oğlu neclî Bülbül mahallesinde li-eb er karındaşım sâkin Tâhir ve sulbiye kebîre kızı kezâlik Bülbül mahallesinde (8) li-eb karındaşım Penbe'ye mahzara ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz kırk sehimden olub sihâm-ı (9) mezbûreden beş sehimi zevce-i gâibe-i mezbûreye ve on dörder sehimden cemʿân yirmi sekiz sehimi neclî er karındaşım (10) gâib ibn-i mezbûr Tâhir'e ve yedi sehimi aht-ı mezbûre Penbe'ye isâbet itmekle binâen ʿaleyh mûrisimiz babam (11) müteveffâ-yı mezbûr Sadullah Efendi'nin hayâtında mezbûr Hacı Abdullah Efendi zimmetinde cihet-i farz-ı şerʿden (12) kırk gurûş alacak hakkı olmağla meblağ-ı mezkûru kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât itmekle şimdi meblağ-ı (13) mezbûrdan ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyemi merkûm Hacı Abdullah Efendi'de bi'l-verâse taleb iderim deyû (14) baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl mebzur Hacı Abdullah Efendi cevâbında mütevaffâ-yı merkûm Sadullah Efendi'ye (15) cihet-i merkûmeden ol-mikdâr deyni olduğunu tâbiʿân ikrâr ve iʿtirâf idüb lâkin müddeʿî-i merkûmun ber minvâl-i (16) muharrer verâset müddeʿâsını külliyen inkâr itdikde müddeʿî-i merkûmdan ber minvâl-i meşrûh müddeʿâsına mutâbık tenbîh (17)taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları (18)mârü'l-beyân Hançerli mahallesi imâm ve ihtiyâr meclisi aʿzâsından İshak Efendi ibn-i Hasan ve Ali (19) Efendi ibn-i Ebubekir ve Hasan ibn-i Salih ve Hacı Mehmed ibn-i Ömer nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye (20) ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Ahmed Efendi ibn-i Mustafa (21) nâm kimesneler meclis-i şerʿde hâzirân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı merkûm Sadullah bin Halil (22) bin Abdullah'ın verâseti sulbî kebîr oğlu müddeʿî-i mezbûr Hamid ile el-hâletü hâzihi sâlifü'z-zikr Bülbül mahallesinde sâkine (23) zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu Tâhir ve sulbiye kebîre kızı Penbe mahzara bunlardan (24) mâʿadâ verâseti ve terekesine müstehak-ı ahra olduğu maʿlûmumuz değil biz bu husûsa bu vech üzere şâhidiz (25) ve şehâdet dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-hakk bi'l-muvâcehe edâ-yı şehâdet-i şerʿiyye

itmeğin (26) mûcibiyle baʿde'l-hükm ve't-tenbîh mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi 17 Cemâziyelevvel li-sene 1294.

140.Kayıt(30b-4) ***Pazar mahallesinde vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm***

Numara 131

(1)Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2)medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisinden iken bundan üç buçuk ay mukaddem vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i (3) Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Esad nâm Hatûn ile mezbûreden mütevellide sulbiye-i (4) sagîre kızları Güllü ve Sima ve Binnaz ve kendüsünden mukaddem vefât iden diğer zevcesi Şerîfe bint-i Abdullah'dan (5) mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Emine'ye mahzara olduğu bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿil-enver (6) zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesinden alacak iddiʿâ iden ibn-i kebîr-i mezbûr Mehmed medîne-i (7) mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerʿden vasî-i (8) mansûbileri ve tereke-i müteveffâ-yı merkûmâ bi'l-verâse bi'l-vesâye ve asâletine ve lede'l-mütehakkık olân zâti-i muʿarrefe (9) zevce-i mezbûre Fatma Hatûn tarafından zikr-i atî husûsda husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şerʿisi (10) Mevlüd Ağa ibn-i Sâlih muvâcehesinde üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i iʿlâmdan on sene mukaddem vefât iden (11) enâm-ı müteveffiyye-i mezbûre Şerîfe Hatûn'dan mevrûs ʿinde'l-ahâli ve'l-cîrân maʿlûmü'l-hudûd bir kıtʿa bahçede olân hisse-i (12) ırsiye-i maʿlûmemi pederim müteveffâ-yı mezbûr Receb Ağa hayâtında vefâtından mukaddem iki bin beş yüz elli gurûşa beyʿ (13) ve temlîk ve teslîm idüb semeni olân meblağ-ı mezbûr iki bin beş yüz elli gurûş zimmetinde alacak hakkım olub meblağ-ı (14) mebzur iki bin beş yüz elli gurûş zimmetinde cihet-i merkûmeden bana sahîhan deyni olduğunu târih-i merkûmede şühûd mahzarında (15) ikrâr ve iʿtirâf dahî itmişdi binâen meblağ-ı mezbûru babam müteveffâ-yı merkûm bana kable'l-edâ vefât itmekle şimdi

Varak 31-A

(16) meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere bana edâ ve teslîme müvekkile-i vasîye-i mezbûreye (17) izâfetle vekîl-i merkûm Mevlüd Ağa'ya tenbîh olunmak matlubumdur deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl vekîl-i merkûm (18) Mevlüd Ağa cevâbında müvekkilesi vasîye-i mezbûrenin tereke-i

müteveffâ-yı mezbûreye bi'l-verâse ve bi'l-vesâye (19) vazʿ-i ileyh beni bi'l-vekâle ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûmun ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr idicek (20) müddeʿî-i merkûmdan ber minvâl-i muharrer müddeʿâsına muvâffak yine teleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına (21) tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları medîne-i mezbûre mahallâtından Hançerli mahallesi muhtâr (22) meclis-i aʿzâlarından Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Hacı Mehmed bin Süleyman ve Hasan (23) Ağa ibn-i Sâlih nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (24) ihbâr olunân İbrahim Efendi ibn-i Esad ve Seyyid Ali bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe (25) ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef mûcibince meblağ-ı mezbûr iki bin beş yüz elli gurûş (26) müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müddeʿî ibn-i mezbûr Mehmed edâ ve teslîme müvekkilesi (27) vasîye-i mezbûreye izâfetle vekîl-i mezbûreye izâfetle vekîl-i mezbûr Mevlüd Ağa'ya tenbîh (28) olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i (29) men lehü'l-emrindir. Fi 20 Cemâziyelevvel li-sene 1294.

141.Kayıt(31a-1) ***Sa'di Bey mahallesinde vefât iden Fatma Dudu bint-i Emin Ağa ibn-i Ali'nin taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm***

Numara 132

(1)Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde sâkine iken (3) bundan üç ay 'akdem vefât iden Fatma Dudu bint-i Emin Ağa ibn-i Ali'nin verâseti zevc-i (4) metrûku Mustafa Efendi ibn-i Mustafa ile anâsı Azine bint-i İbrahim ve sadriye sagîre kızı (5) Emine ve li-ebeveyn er karındaşı Said ve li-ebeveyn kız karındaşı Miyese'ye mahzara ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları (6) bi'l-hükmi'l-ferâiz otuz altı sehimden olub sihâm-ı mezbûreden dokuz sehimi zevc-i mezbûr Mustafa (7) Efendi'ye ve altı sehimi ümm-i mezbûre Azine'ye ve on sekiz sehimi bint-i sagîre-i mezbûre Emine'ye ve iki (8) sehimi eh-î merkûm Said Efendi'ye ve bir sehimi aht-ı mezbûre Miyese'ye isâbetle bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿ il (9) enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra zikr-i atî mücevherât vâzîʿ-i ileyhi bi't-tenbîhi'ş-şerʿiyye (10) sâbit ve mütehakkık olân zevc-i mezbûr Mustafa Efendi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı (11) şerʿimizde sagîre-i mezbûre Emine'nin tesviye-i umûruna zikr-i câî husûsunda husûmet (12) ve redd-i cevâba kıbel-i şerʿden vasî nasb ve taʿyîn olunân livâ-i mezkûr eytâm müdîri müddetlü İbrahim Zühdü (13) Efendi ibn-i

Mustafa ile eh-î merkûm Said Efendi muvâcehesinde üzerine (14) daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb işbû meclis-i şerʿde muʿâyene ve taʿdâd olunân mecmûʿî on iki bin (15) gurûş kıymetlü bir çift elmas küpe ve bir … incü ve ana merbût bir ʿaded elmas … ve bir ʿaded (16) elmas ekine târih-i iʿlâmdan dört sene mukaddem vefât iden diğer zevcem Fatma Hanım'dan mevrûs (17) yedimde müstakilen mâl ve hakkım olub mücevherât-ı mezkûreleri bi-hakk-ı vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'nin (18) vasîsi olduğu kızım sagîr-i mezbûrenin anâsı ve eh-î merkûm Said Efendi'nin kız karındaşı (19) mûrisemiz zevcem Fatma Dudu'ya hayâtında vefâtından üç sene mukaddem yaʿni tezvîcimden on gün sonra (20) kullanmak içün ʿâriyet tarîkiyle virüb oldahî yedimde iskâra virmeden kulandıkdan sonra (21) mücevherât-ı mezkûreleri hayâtında kâmilen istirdâd itmişdim binâen ʿaleyh zevcem mezbûre Fatma Dudu (22) şimdi vefât itdiğinde mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ile eh-î merkûm Said Efendi mücevherât (23) mezkûreleri fuzûli ve bi-gayr-ı hakk müteveffiye-i mezbûrenin mâlı zannıyla defter-i zimmete idhâl itmek üzere (24) dahl ve taʿarruz itmeleriyle suâl olûnub müdâhale-i vâkʿaları refʿ ve menʿ olunması murâdımdır deyû daʿvâ (25) itdikde anlar dahî cevâblarında fi'l-hakîka işbû mücevherât-ı mezkûrelere müteveffiye-i mezbûrenin hâli olmak (26) üzere dahl ve taʿarruzu ve ber minvâl-i muharrer defter-i zimmete idhâl oluması husûsunu murâd eylediklerini her biri (27) bi'l-vesâye ve bi'l-verâse ikrâr lâkin müddeʿî-i mezbûr Mustafa Efendi ber vech-i bâlâ müddeʿâsını külliyen inkâr (28) itmeleriyle müddeʿî zevc-i mezbûr Mustafa Efendi ber minvâl-i meşrûh müddeʿâsını her biri usûl-ı mevzûsuna (29) tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları Saʿdi Bey mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi (30) aʿzâlarından Osman Efendi ibn-i Ahmed ve Hasan Efendi ibn-i el-Hac Emin Efendi ve Hacı Mustafa Ağa ibn-i (31) Ali ve Hacı Mehmed Ağa ibn-i Mehmed ve İbrahim Ağa sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (32) ihbâr olunân Istabl-ı ʿAmire müdîrliği pâyelülerinden ʿizzetlü Mustafa Bey ibn-i Ali Paşa ve Nuri (33) bey ibn-i Şevki Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle baʿde'l-isbât ve'l-halef mûcibiyle mücevherât-ı mezkûrelerden

Varak 31-B

(34) keff-i yed ve müddeʿî zevc-i mezbûr Mustafa Efendi'ye teslîme vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ile merkûm (35) Said Efendi'den her birine kıbel-i şerʿden tenbîh olunduğu tescîl ve huzûr-ı ʿâlîlerine (36) iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân

hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî's-sâmin ʿaşer min (37) Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

142.Kayıt(31b-2*) Badirli karyesinde sâkin Osman Ağa ibn-i Hasan'ın menzil, oda ve serkânda olân hisse-i ırsiyesini Abdullah Efendi'ye satması için Cenanzâde Hacı Ali Efendi ibn-i İbrahim'i vekîl tayinine dair hüccet*

Numara 133

(1)Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Atina kazâsı kurâsından Hordise karyesi ahâlisinden olub Canik (2) sancağında kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Badirli karyesinde sâkin Osman Ağa ibn-i Hasan medîne-i (3) mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Atina kazâsı kurâsından Köleb karyesi ahâlisinden (4) olub medîne-i mezbûrede misâfiretle sâkin Abdullah Efendi ibn-i Ali Ağa muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (5) kelâm idüb mârrü'l-beyân Hordise karyesinde vâkiʿ bir tarafdan karındaşım ve iki tarafdan müşteri-i merkûm (6) Abdullah Efendi ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb menzilde ve iki sehim hisse-i şâyiʿam ile yine (7) menzil-i mahdûd-ı mezkûrun civârında vâkiʿ bir bâb serkânda kezâlik iki sehim hisse-i şâyiʿamı ve yine menzil-i mahdûd-ı (8) mezkûra muttasıl müstakilen mülk ve hakkım olân bir bâb odamı şirâye-i merkûm Abdullah Efendi tâlib (9) olmağla binâen ʿaleyh menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile serkân ve oda-i mezkûrlarda olân hisse-i mezkûrlarımın (10) bedeli olmak üzere merkûm Abdullah Efendi mâlından bana iki bin yedi yüz gurûş refʿ ve teslîm (11) ben dahî yedinden tamâmen ve kâmilen ve ahz-ü kabz itmişdim bedel-i mezkûr iki bin yedi yüz gurûş mukâbelesinde (12) menzil ve oda ve serkânda olân hisse-i ırsiyemi me'muri huzûrunda merkûm Abdullah Efendi'ye ferâğ (13) ve tefvize ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan el-hâletü hâzihi enifü'z-zikr (14) Atina kazâsı kurâsından Abdioğlu karyesinde sâkin Cenanzâde Hacı Ali Efendi ibn-i İbrahim (15) vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim (16) didiğinde mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmî'r-râbiʿ ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn (17) ve mieteyn ve elf.

143.Kayıt(31b-3) *Pazar mahallesinde vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa'nın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm*

Numara 134

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisinden iken bundan ʻakdem vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa'nın (3) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Esad nâm Hatûn ile mezbûreden mütevellide sulbiye sagîre kızları Güllü (4) ve Nesime ve Binnaz ve kendüsünden mukaddem vefât iden diğer zevcesi Şerîfe bint-i Abdullah nâm Hatûn'dan müvellide ve mütevellide (5) sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Emine'ye mahzara ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi'l-hükmi'l-ferâiz kırk sekiz (6) sehimden olub sihâm-ı mezbûreden altı sehimi zevce-i mezbûre Fatma Hatûn'a ve on dört sehimi ibn-i kebîr merkûm Mehmed'e (7) ve yedi sehimi bint-i kebîre mezbûre Emine'ye ve yedişer sehimden cemʻân yirmi bir sehimi bintân-ı sagîretân-ı mezbûretân (8) Güllü ve Nesime ve Binnaz'a isâbeti tahakkukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûruna kıbel-i şerʻden bâ-hüccet-i şerʻiyye vasî-i (9) mansûbesi anası zevce-i mezbûre tarafından zikr-i atî husûsda vekîl-i müseccel-i şerʻisi li-ebeveyn er karındaşı (10) İbrahim Efendi ibn-i el-mezbûr Esad medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʻkûd huzûr-ı şerʻimizde ibn-i kebîr-i mezbûr Mehmed (11) tarafından ber vech-i atî husûsda vekîl-i müseccel-i şerʻisi Hacı Müezzinoğlu Hasan Efendi ibn-i Hüseyin ile zâti-i (12) muʻarrefe bint-i kebîre mezbûre Emine tarafından kezâlik atî'z-zikr husûsda vekîl-i müsecel-i şerʻisi zevci (13) Şâkir bin Süleyman hâzirân olduğu hâlde sâlifü'z-zikr Pazar mahallesi ahâlisinden Mevlüd Ağa ibn-i (14) Ömer muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem hemşirem zevce-i mezbûre Fatma'nın (15) zevci vasîsi olduğu sagîrân-ı mezbûrân ile vekîlân hâzirân-ı merkûmânın müvekkileri mezbûretânın (16) babaları ve mûrisleri müteveffâ-yı merkûm Receb Ağa'nın meşiyyet düyûn-ı kesîresi olmağla menkûl terekesi düyûnuna (17) vefâ itmeyüb ʻakârı dahî şerʻân beyʻ olûnub edâ-yı deyn olunmak lâzım geldiği eclden müteveffâ-yı merkûm (18) Receb Ağa'nın hayâtında ile'l-vefât yedinde müstakilen mülk ve hakkı olân mahalle-i mezbûrede vâkiʻ bir tarafdan (19) Hikmetzâde Hacı Ahmed Efendi bahçesi ve civârı ve bir tarafdan müteveffâ-yı merkûmun diğer menzili ve bir tarafdan (20) Hırsız İmâmoğlu Ahmed menzili ve bir tarafdan tarîk-i ʻâmm ile mahdûd fevkânî iki oda ve tahtânî iki (21) ahurumla samânhâneyi müştemil bir bâb menzil müvekkilem vasîye-i zevce-i mezbûre kıbel-i şerʻden me'zun olduğu an (22) binâen bâ-maʻrifet-i münâdî Sûk-ı Sultânî ve mecmaʻ-ı nâs olân mahallede müddet-i medîde … ve müzâyede olundukda (23) rağbât-ı nâs inkıtaʻatında merkûm Mevlüd Ağa üzerinde altı bin beş yüz elli gurûşda karar idüb ziyâde ile (24) tâlib-i âhiri zuhûr itmeyüb meblağ-ı mezbûr menzil-i mahdûd-ı

mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü cerîde-i şerʿiyyede (25) muharrerü'l-esâmi-i müslimîn ihbârıyla mütehakkık olmağla menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olân müvekkilem mezbûrenin vasîleri (26) olduğu sagîrân-ı mezbûrânın ber tashîh mezkûr hisse-i ırsiye-i şâyiʿalarını müvekkilem vasîye-i mezbûre izâfetle ben

Varak 32-A

(27) ve hâzirân vekîlân-ı merkûmân dahî kezâlik müvekkilleri mezbûrâtın ber tashîh mezkûr hisse-i şâyiʿalarını müvekkillerine (28) izâfetle her birimiz bi'l-vekâle cemîʿ-i müştemilâtıyla tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî şürût-ı müfessede (29) ve muvâzaʿadan ʿârî beyʿ-i bât-ı sahîh-i şerʿi ile altı bin beş yüz elli gurûşa merkûm Mevlüd Ağa'ya beyʿ (30) ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzere teslîm eylediğimizde oldahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz (31) ve kabûl eyledikden sonra semeni olân meblağ-ı mezbûru merkûm Mevlüd Ağa yedinden müvekkillerimize izâfetle bi'l-vekâle (32) tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz ve müteveffâ-yı merkûmun düyûn-ı misliyesini ifâ olunmak içün müteveffâ-yı merkûmun (33) defter-i zimmete idhâl eyledik fi-mâ-baʿd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda müvekkilem mezbûre ile vasîleri olduğu (34) sagîrân-ı mezbûrânın ve hâzirân-ı merkûmânın müvekkilleri ibn-i kebîr merkûm ile bint-i kebîre (35) mezbûrenin aslâ ve katʿa ʿalâka ve müdahîli kalmayub müşteri-i merkûm Mevlüd Ağa'nın mülk-i müşterâ-i (36) sahîhi ve hakk-ı sarîhi oluşmuşdur keyfiyet ve muhtâr mâlik ve mutasarrıf olsun didikde hâzır vekîl-i (37)mezbûrun bi'l-vekâle camîʿ-i takrîr-i meşrûhunu müvekkillerine izâfetle vekîlân sagîrân-ı merkûmân ile müşteri-i (38) merkûm Mevlüd Ağa'dan her biri bi'l-muvâcehe tahkîk ve bi'l-müşâfehe tasdîk itmeğin bu sûretde menzil-i (39) mahdûd-ı mezkûru vekîl-i merkûm İbrahim Efendi ile vekîlân-ı merkûmân Hasan Efendi ve Şâkir Efendi (40) bi'l-vekâle takrîrleriyle merkûm Mevlüd Ağa üzerine kayd ve bir kıta matbûʿ koçân ʿilmûhaberinin iʿtâsı (41) husûsunun defter-i hâkânî me'murluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı (42) ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî'r-râbiʿ ve'l-ʿışrîn (43) min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

144.Kayıt(32a-1) ***Hançerli karyesi ahâlisinden İsmail Efendi ibn-i Balmah, evinde bârgirini kaybettikten sonra merkûm Zeki ibn-i Matlab'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 135

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) kürsi-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Hançerli karyesinden ve ahrâr-ı (3) muhâcirîn-i çerâkeseden İsmail Efendi ibn-i Balmah medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (4) medîne-i mezbûre muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Koyum Sabanı karyesinde meskûn muhâcirîn-i (5) merkûmeden Zeki ibn-i Matlab muvâcehesinde mezbûr Zeki’nin yedinde olub işbû meclis-i şerʿde muʿâyene (6) olunân … kır ve boynu beyaz el-hâletü hâzihi dokuz yaşında olân bârgiri târih-i iʿlâmdan (7) bir buçuk sene mukaddem fi’l-asl Amasya sancağına muzâfe Havza nâhiyesi kurâsından Yuvacık karyesi (8) ahâlisinden gâib-i ʿani’l-meclis muhâcirîn-i merkûmeden Muhamkeri nâm kimesneden dokuz yüz gurûş semen-i medfûʿ (9) ve makbûzu mukâbelesinde iştirâ ve kabz ve kabûl itme şirâen ve müstakilen yedimde mülküm iken işbû târih-i iʿlâmdan (10) on iki buçuk ay mukaddem sâlifü’z-zikr Hançerli karyesinde vâkiʿ sâkin olduğum menzilimden zâyiʿ (11) olmağla şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru merkûm Zeki yedinde bulmamla bi’l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû (12) daʿvâ itdikde merkûm Zeki cevâbında bârgir-i mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı yedînîn ikrâr lâkin bârgir-i (13) mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan beş buçuk ay mukaddem sâlifü’l-beyân Amasya sancağı’na muzâfe Köprü (14) kazâsı kurâsından Ülgeler? karyesi ahâlisinden ve ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden gâib-i ʿani’l-meclis Osman nâm (15) kimesne bin dört yüz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ idüb ol-vechle şirâen mülkümdür deyû (16) müddeʿ-î merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm İsmail Efendi ber vech-i (17) muharrer müddeʿâsını her biri sakin oldukları mârrü’l-beyân Hançerli karyesi ahâlisinden ve ahrar-ı muhâcirîn-i merkûmeden (18) Ahmed bin Hacı Kol ve Mesih bin Ali Çuka ve Canbolat bin Abacom ve Yusuf bin Hacı Ali nâm (19) müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede’t-tezkiye ʿadl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri (20) ihbâr olunân İsmail bin Mezheb ve Süleyman bin Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i (21) şerʿi baʿde’l-isbât ve’l-halef ve’l-hükm mûcibe bârgir-i mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed-i müddeʿî-i merkûm İsmail (22) Efendi’ye redd ve teslîme merkûm Zeki’ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. (23) Fi’l-yevmî’l-hâmis ve’l-ʿışrin min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 32-B

145.Kayıt(32b-2*) Nalbandlu cami'-i şerîfin imamı es-Seyyid Mehmed Derviş bin Seyyid Hâfız Ali'nın 25 yıllık görevinden sonra uzak yer olan Marmara'da görev alması neticesinde yerine Hâfız Abdurrahman Efendi'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*

Numara 136

(1)Der-i devletmekîne-i ʿarz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn'a mülhâk evkâfdan Niksar kasabasının (2) Kazgancı mahallesi derûnunda Sûk-ı Sultânî'de Nalbandlu Camiʿ-i Şerîf'i Vakfı'ndan olmak üzere ber vech-i hasbî hitâbet (3) cihetine el-yevm bâ-berât-ı ʿâlişân mutasarrıf olân es-Seyyid Mehmed Derviş? bin Seyyid Hâfız Ali yirmi beş seneyi mütecâviz (4) cihet-i hitâbet-i mezkûreyi terk ile mesâfe-i baʿid olân Marmara'ya ʿazîmet ve el-hâletü hâzihi orada (5) mütevattın bulunduğu cihetle cihet-i hitâbet-i mezkûra muʿattal kaldığından bahsle sâlifü'z-zikr Kazgancı karyesi (6) ahâlisi camiʿ-i şerîf-i mezkûrun cemâʿatî bâ-cemʿihum kazâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd meclis-i şerʿ-i ʿâlîde (7) ber minvâl-i muharrer cihet-i mezkûreyi merkûm es-Seyyid Mehmed Durmuş?'un üzerinden refʿiyle sâlifü'z-zikr Niksar (8) mahallâtından Taşra mahallesi ahâlisinden ve sâlifü'z-zikr Kazgancı mahallesi ahâlisinin müntehab ve muhtârları (9) olub camiʿ-i şerîf-i mezbûrun hitâbet cihetine ber vech-i hasbî tâlib ve atîde ehliyeti tebyîn olân (10) Hâfız Abdurrahman Efendi ibn-i Ahmed'e tevcîh olunması hakkında vukûʿ bulan e'l-Hac? ve olunmaları? kazâ-i mezkûr (11) meclisinden mevrûd mazbata me'alinden müstebân olmağla binâen ʿaleyh bu makûle cihet-i hitâbet mutasarrıflarından (12) mutasarrıf oldukları ciheti bi'n-nefs ifâi itmeyübde terk ve tekâsül eyledikleri (13) hâlde üzerlerinden refʿiyle hâricden ehliyet ve istihkâkı mütehakkık olân bir zâta müstakilen (14) müteveccih olunması mü'esses olân nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed nizâmnâmesi (15) me'alinden müstefâd oldukdan sonra işbû baʿisü'l-ʿarz mezbûr Hâfız Abdurrahman Efendi ibn-i Ahmed (16) livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i meʿâlîde hâlâ livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi (17) refʿetlü Abdülkerim Efendi ve ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi hâzirân (18) olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı ʿinde'ş-şerʿi'l-enver (19) zâhir ve nümâyân ve cerîde-i nüfusda sâlifü'l-beyân Taşra mahallesinin birinci hânesinin dördüncü (20) numara ile yirmi yaşında mukayyed idüğü ʿAsâkir-i Şâhâne ferʿa bi-gâyâ ve ʿasker firârisi (21) olmadığı kazâ-i mezkûr ʿasâkir-i redîfe mülâzım-ı evveli Osman Efendi tarafından vârid olân memhûr (22) ʿilmühaber tezkeresi müfâdından münfehim

olmağla bu sûretde cihet-i hitâbet-i mezkûreyi merkûm (23) Mehmed Durmuş?'un refʿinden mûmâ-ileyh Hâfız Abdurrahman Efendi dâʿîlerine müstakilen müteveccih (24) ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsan buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra (25) ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi'l-yevmî's-sâbiʿ ve'l-ʿışrîn (26) min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

146.Kayıt(32b-3) ***Badirli karyesi ahâlisinden Çömez Osman ibn-i İbrahim, evin avlusunda geceleyin atını kaybettikten sonra merkûm Tahir'de bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 137

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Badirli karyesi ahâlisinden Çömez Osman ibn-i İbrahim nâm kimesne (3) livâ-i mezkûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i atî bir reʿs esbe bi-tarîki'n-nukât cânib-i mirîden (4) me'mûriyyeti hasebiyle vazʿ-i ileyh olân livâ-i mezkûr muhâsebecisi ʿizzetlü İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil (5) tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyet garrâdan dahî husûmet iʿtibâr olunân Mehmed Tahir (6) Efendi ibn-i Receb muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân doru ve kuyruğu kesik ve bend tarafı (7) art ayağında elkadar tamga ve el-hâletü hâzihi dört yaşında olân bir reʿs esbi târih-i iʿlâmdan üç (8) ay mukaddem Çukurtaban karyesi mütemekkinlerinden ve devlet-i 'aliyye tebʿasının Rum milletinden gâib-i ʿani'l-meclis Papas (9) nâm kimesneden bin üç yüz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme mülküm iken (10) târih-i iʿlâmdan bir ay mukaddem sâlifü'z-zikr Badirli karyesinde sâkin olduğum menzilim tahtında vâkiʿ (11) ahûrumdam leylen zâyiʿ idüb el-hâletü hâzihi müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb (12) iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istinâf vekîl-i mezbûr Tahir Efendi cevâbında zikr olunân esb-i mevsûf-i (13) mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyhin taraf-ı mîrden yâve olmak üzere vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûmun (14) ber vech-i muharrer şirâ-i mülkü olduğunu inkâr itmekle müddeʿî-i mezbûr ber vech-i muharrer müddeʿâsını her biri usûl-ı (15) mevzûʿasınca tatbîkan bâ-varaka-i mestûre mârrü'l-beyân Badirli karyesi muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından (16) Kurt Mehmed bin İbrahim ve Ömer bin Hüseyin ve İbrahim bin Ali ve Hüseyin bin İbrahim nâm müzzekîlerden evvelâ (17) sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân mârrü'z-zikr (18)

Badirli karyesinden Süleyman bin Ömer ve Osman bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i merkûm muvâcehesinde (19) ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibiyle esb-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Osman'a (20) refʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Tahir Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs (21) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fi'l-yevmî's-sâlis min Cemâziyelâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 33-A

147.Kayıt(33a-1*) Kadamot karyesi ahâlisinden Hanife bint-i Hasan, merada otlar iken kaybolan eşeğini merkûm İbrahim Edhem Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm*

Numara 138

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) medîne-i Samsun kurâsından Kadamot karyesi sâkinelerinden ve zâtî-i taʿrîf-i şer'i ile muʿarrefe Hanife bint-i Hasan nâm (3) Hatûn medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd ve huzûr-ı şerʿimizde bir re's himâra bi-tarîki'l-nukât cânib-i (4) mirîden me'mûriyeti hasebiyle vazʿ-ı ileyh olan Canik sancağı muhâsebecisi ʿizzetlü İbrahim Edhem Efendi (5) ibn-i Halil Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyet garrâdan dahî husûsuna iʿtibâr (6) olunan eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan (7) boz ve kamçı tarafı kulâğı kesik el-hâletü hâzihi altı yaşında olan dişi himâr yedimde mülküm (8) olan kır merkebden doğma netâcen malım ve mülküm iken târih-i iʿlâmdan altı ay mukaddem enifü'z-zikr (9) Kadamot karyesinde vâkiʿ merʿâda raʿî olunur iken zâyiʿ olmakla şimdi himâr-ı mevsûf-i mezkûru (10) nüvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkak taleb iderim deyû baʿde'd-daʿva ve'l-istintâk vekîl-i (11) mezbûr İbrahim Edhem Efendi cevâbında zikr olunan himârı mevsûf-i mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyhin (12) taraf-ı mirîden yâve? olunmak üzere vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿi-i mezbûrenin ber vech-i muharrer müddeʿâsını (13) inkar itmekle müdde-'i mezbûre Hanife Hatûn'dan ber-vechi muharrer müddeʿâsına mutâlik yine taleb olundukda (14)her biri usul mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre mârrü'l-beyân Kadamot karyesi muhtâr ve ihtiyâr(15)meclis aʿzâlarından Muhtâr Mustafa bin Hüseyin ve Osman ibn-i İbrahim bin Ali ve Harmancı (16) oğlu İbrahim bin Halil nâm müzekkîlerden olan sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (17) idükleri ihbâr olunan marrü'z-zikr Kadamot karyesinden Köseoğlu Salih bin

Mustafa ve İmâmoğlu (18) Mustafa ibn-i Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ve ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm (19) mûcîbiyle humar-ı mevuf-ı mezkûru müddeʿî-i mezbûre Hanife Hatûn'a defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle (20) vekîl-i merkûm İbrahim Edhem Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı Alilerine iʿlâm olundu. (21) Fî'l-yevmi's-sâbiʿ ʿaşer min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

148.Kayıt(33a-2)*Nalbant mahallesi ahâlisinden Beşinci Ordu-yı Hümâyûn'un Yüzbaşısı Alaeddin Ağa ibn-i İbrahim'in evlendiği zevcesi Fatma bint-i Hüseyin, eşi askere gidip 7 sene dönmeyince öldü sanarak merkûm Hasan'la nikâh kıyması üzerine nikâhının fâsid olduğuna dair i'lâm*

Numara 139

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) fi'l-asl kürsî-i vilâyet bulunan medîne-i Sivas mahallâtından Nalbant mahallesi ahâlisinden ve Beşinci Ordu-yı Hümâyûn'un (3) Altıncı Alây Redîf İkinci Tâburunun Altıncı Bölüğü Yüzbaşısı Alaeddin Ağa ibn-i İbrahim kürsî-i livâ' bulunan (4) medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra mahallâtından (5) Hacı Nâbi mahallesi ahâlisinden olub … medîne-i mezbûrede mahbûs bulunan Hasan bin Ali muvâcehesinde medîne-i (6) mezbûre mahallâtından Pazar mahallesi sâkinelerinden ve zâtî-i taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe merkûm Hasan'ın zevcesi Fatma (7) bint-i Hüseyin hâzira olduğu hâlde bi târih-i iʿlâmdan on beş sene mukaddem hâzira-i mezbûre Fatma'yı medîne-i mezbûrede (8) şühûd mahzarında tezvîç ve dühûl ve üç ay müddet hâl-i zevciyet beynimizde kâime olub ʿadem-i hüsn-i imtizâcdan (9) nâşi mebzureyi bâʿyinen tatlîk itmişdim binâen ʿaleyh altı sene sonra yaʿni tarihden sekiz senne evvel yine medîne-i (10) mezbûrede hâzira-i mezbûre Fatma mâniʿ-i şerʿiyye olmadığı hâlde ol-tarihde medîne-i mezbûre nâibi bulunan (11) Mevâlizâde Mustafa Hulusi Efendi'nin zamânında istihsâl eylediğim bir kıtʿa izinnâme-i şerʿi üzerine üç yüz (12) bin gurûş mühr-i müeccel teslîmesiyle mahzar-ı şühûdda nefsi bana tezvîç eyledikde ben dahî tezvîç ve dühûl ve ol-vechle (13) zevcine medhûlü'l-yevm olmuşken ben yedi sene mukaddem ʿaskere gitdikde hâzira-i mezbûre Fatma beni fevt oldu (14) zannıyla nefs-i merkûm Hasan'a tezvîç itmekle sûal olunub nikâh-ı sâbitin fesâdına binâen şerʿân beynleri (15) tefrîk olunub hâzira-i mezbûre Fatma baʿde'l-kazâü'l-ʿadd? nefsi bana teslîme tenbîh olunması matlûbumdur deyû daʿva (16) itdikde hâzira-i mezbûre Fatma müddeʿi-i merkûmun ber minvâl-i

muharrer müddeʿâsını tasdîk ve merkûm Hasan cevâbında işbû (17) hâzira-i mezbûre Fatma'yı târihden beş buçuk sene mukaddem medîne-i mezbûre mahkemesinde eş-şühud mahzarında nefsi bana (18) tezvîç ve ben dahî tezvîç ve kabûl ve duhûl itmişdim? deyû müddeʿî-i merkûmun ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını (19) külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i muharrer müddeʿâsını mutâbık beyyine taleb olundukda her biri sâkin oldukları (20) Pazar mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Osman Efendi ibn-i Ahmed ve Hasan Efendi ibn-i (21) el-Hacc Emin Efendi ve Seyyid İbrahim bin Abdullah ve Hacı Mehmed bin Abdullah nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-(22) tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı hâzira-i mezbûreyi bâ-muhallefeti'ş-şerʿiyye ârifân (23) Hasan Ağa ibn-i Hüseyin ve Musa ibn-i Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeleri (24) mûcibiyle nikâh-ı sânî fesîh olunub bilâ nafaka baʿde'l-kazâü'l-ʿade nefsi zevc-i evveli merkûm Alaeddin Ağa'ya (25) teslîme hâzira-i mezbûre Fatma'ya tenbîh ve mezbûrenin mühr-i muʿacceli? edâya dahî merkûm Hasan'a tenbîh olunduğu (26) tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı Alilerine iʿlâm olundu. Fî gurre-i Cemâziyelâhir li-sene 1294.

Varak 33-B

149.Kayıt(33b-3) ***Saʿdi Bey mahallesinde sâkin İbrahim Ağa ibn-i Mehmed'in bahçeli evine ait yarı hissesini kardeşi Hüseyin'e satması için Gargarlızâde Mustafa Efendi ibn-i Hâfız Ahmed'i vekîl tayin ettiklerine dair hüccet***

Numara 140

(1) Fi'l-asl Diyarbekir vilâyeti dâhilinde Malatya kasabası mahallâtından Hilafeddin mahallesi ahâlisinden olub Canik sancağında (2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Saʿdi Bey mahallesinde sâkin İbrahim Ağa ibn-i Mehmed medîne-i mezbûre temyîz (3) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Hilafeddin mahallesi ahâlisinden olub kezâlik medîne-i mezbûrede (4) li-ecli't-ticâre sâkin li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin ibn-i el-mezbûr Mehmed muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (5) mârrü'l-beyân Hilafeddin mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Hacı Mehmed Ağa menzil ve bahçesi ve bir tarafdan Maksudoğlu (6) İbrahim bahçesi ve bir tarafdan Kavak Hacı İsmail ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd tahtânî dört (7) oda ve eşcâr-ı müsmire ve gayrı müsmireli bahçeyi ve menzilde olan nısf hisse-i şâyiʿamı karındaşım merkûm Hüseyin (8) şirâya tâlib olmağla binâen ʿaleyh menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan nısf hisse-i şâyiʿamın semeni olmak (9) üzere

karındaşım merkûm Hüseyin Ağa mâlından bana bin beş yüz gurûş defʿ ve teslîm ben dahî bundan (10) tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabzı bedel-i mezkûr bin beş yüz gurûş mukâbelesinde menzil ve bahçede olan hisse-i (11) şâyiʿamı mahallinde maʿrifet-i şerʿle karındaşım merkûm beyʿ ve temlîk ve teslîme ve huzûr-ı mezkûr mütevakkıf olduğu (12) umûrun küllîyesine tarafımdan el-hâletü hâzihi enifü'z-zikr Hilâfeddin mahallesinde sâkin Gargarlızâde (13) Mustafa Efendi ibn-i Hâfız Ahmed menzili vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile kabûlüne mevkûfe (14) vekîl ve nâib meğab? nasb ve taʿyîn eyledim didikde mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâdis (15) Cemâziyelâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

150.Kayıt(33b-4) ***Akçay karyesi ahâlisinden Hacı Hasan ibn-i Hüseyin, evin ahırında geceleyin beygirini kaybettikten sonra merkûm İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil Efendi'de bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 141

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsı kurâsından Akçay karyesi (3) ahâlisinden Hacı Hasan ibn-i Hüseyin livâ-i mezkûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i atî bir re's(4) bârgire bi-tarîki'l-nukât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle vazʿ-ı ileyh olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi (5) ʿizzetlü İbrahim Edhem Efendi ibn-i Halil Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyet-i (6) garrâdan dahî husûmete iʿtibâr olunan Odacı Ahmed Ağa bin Süleyman muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan (7) kır ve bend tarafı ön ayağında çöken tamga ve üç ayakları dağlı ve kamçı tarafı kulağı dilik ve el-hâletü (8) hâzihi üç yaşında olan bârgir yedimde mülküm olan kır kısrağdan doğma netâcen? malım iken târih-i iʿlâmdan (9) iki sene mukaddem sâlifü'z-zikr Akçay karyesinde sâkin olduğum menzilim tahtında vâkiʿ ahurumdan leylen zâyiʿ (10) olmağla şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkak hâlâ taleb iderim deyû baʿde'd-daʿva (11) ve'l-istintâk vekîl-i merkûm Ahmed Ağa cevâbında zikr olunan bârgir-i mevsûf-i mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyhin (12) taraf-ı mirîden yâve olmak üzere bi'l-emâne vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿi-i merkûmun ber vech-i muharrer (13) müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i muharrer müddeʿâsını her biri usûl-ı mevzûʿasına (14) tatbîkan bâ-varaka-i mestûre mârrü'l-beyân Terme kazâsı mahallâtından Kürt mahallesi ahâlisinden Ahmed bin (15) Mehmed ve Mehmed bin İbrahim ve Hacı Menteşoğlu

Tahir Ağa ibn-i Ali ve Ömer bin Osman nâm müzekkîlerden evvelâ sırran (16) ve baʿde ʿalenen lede'l-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan marrü'z-zikr Kürt mahallesinden (17) Hacı Musaoğlu Mehmed bin Hacı Musa ve Hüseyin Onbaşı bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i merkûm (18) Ahmed Ağa muvâcehesinde ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef mûcîbiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî (19) merkûm Hacı Hasan'a defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl (20) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı Alilerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis min Cemâziyelâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn (21) ve mieteyn ve elf.

151.Kayıt(33b-5) ***Ticâretle uğraşan Saraylı İsmail'in üç oda ve bir bahçeye ait hissesini Zekeriya bin Abdullah'a satması için Osman Efendi ibn-i Abdülgâni'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet***

Numara 142

(1) Fi'l-asl Kastamonu vilâyeti dâhilinde İnebolu kasabası mahallâtından Çeşme mahallesi ahâlisinden olub Canik (2) sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'da li-ecli't-ticâre sâkin Saraylı İsmail medîne-i mezbûre temyîz (3) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Çeşme mahallesi ahâlisinden olub kezâlik medîne-i mezbûrede (4) li-ecli't-ticâre sâkin muhâcirîn-i çerâkeseden Hacı Kapudan damadı Zekeriya bin Abdullah muvâcehesinde ikrâr-ı tâm (5) ve takrîr-i kelâm idüb mârrü'l-beyân Çeşme mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Hacı Mehmed Kapudan ve bir tarafdan Osman Efendi (6) ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî üç oda ve tahtânî bir oda ve bir mikdar eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireli (7) bir kıtʿa bahçeyi müştemil bir bâb menzilde olan dört sehim iʿtibâriyle bir sehim hisse-i şâyiʿamı hâzır-ı merkûm Zekeriya şirâya (8) tâlib olmağla binâen ʿaleyh menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan dört sehim iʿtibâriyle bir sehim hisse-i şâyiʿamın semeni olmak (9) üzere hâzır-ı merkûm Zekeriya Ağa mâlından iki bin gurûş defʿ ve teslîm ben dahî yedinden tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz itmişdim (10) semen-i mezkûr iki bin gurûş mukâbelesinde menzil ve bahçede olan hisse-i irsiye-i maʿlûmemi mahallinde maʿrifet-i şerʿiyye hâzır-ı (11) merkûm Zekeriya'ya beyʿ ve temlîk ve teslîme ve husûs-ı mezkûr mütevekkıf olduğu umûrun külliyesine tarafımdan el-hâletü hâzihi (12) enifü'z-zikr Çeşme mahallesinde mahfeli Hacı Mehmed Kapudan ve ehâvi Osman Efendi ibn-i Abdülgâni vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i (13) şerʿiyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve

sâbit-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî 7 Cemâziyelâhir li-sene 1294.

Varak 34-A

152.Kayıt(34a-1)*Çarşanba kazâsı Karaviran karyesinde camii olmadığı için soğuk günlerde yaşlıların camiye gitmesinde zorluk alduğundan köydeki mescidin Cami-i Şerîfe çevrilmesi için izin ve imamlık için de Molla Durmuş Efendi'ye berât-ı şerîf-i ʿâlişân verildiğine dair i'lâm*

Numara 143

(1) Der-i devletmekîne-i arz-ı dâʿî kemîneleridir ki, Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba (2) kazâsına tâbiʿ Karaviran karyesi ahâlileri bâ-cemʿihum kazâ-i mezkûr idâre meclisinde meclis-i şerʿi ʿâlîde (3) sâkin oldukları mezkûr karyeleri kebîr ve ahâlisi kesîr olub mısır hükmünde olmağla ve mezkûr karyelerine (4) karîb mahalde câmiʿ-i şerîf olmadığından eyyâm-ı şitâda salât-ı Cumʿayı edâ itmekde ʿusret ve içlerinden ihtiyâr(5)larına kemâl-i meşakkat olub ikâme-i Cumʿa ve ʿıydeyn olmağla eşedd ihtiyâc ile muhtâc olduğundan (6) bahsle mezkûr karyelerinde vâkiʿ ashâb hayrâtdan cerîde-i şerʿiyyede mazbûtü'l-esâmi (7) kurrânın binâ ve inşâ itmiş oldukları mescid-i şerîfe minber vazʿıyla câmiʿ olub salât-ı (8) Cumʿa ve ʿıydeyn edâ ve ibkâ olunmak içün nizâmına tevfîkan izn ve icâzeti hâvî fermân-ı (9) ʿâlî sudûrunu ve karye-i mezbûre ahâlisinden müntehab ve muhtârları olub câmiʿ-i şerîf-i mezkûrun (10) hitâbetine ber vech-i hasbî tâlib olduğu mezkûr idâre meclisinden mevrûd bir kıtʿa mazbata meâlinden müstebân (11) ve sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun idâre meclisinde maʿkûd şerʿ-i meʿâlîde hâlâ livâ-i mezkûr evkâf (12) muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i hitâbet-i (13) mezkûreye ehliyet ve istihkâkı ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve nümâyân ve karye-i mezbûrenin on dördüncü (14) hânesinde ikinci numara ile otuz sekiz yaşında mukayyed idüğü nüfûs mukayyedi efendi ile ferʿa (15) bakâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿâsâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi taraflarından (16) vârid olan memhûr ʿilmuhaber tezkeresi müfâdından münfehim olan işbû bâʿisü'l-ʿarz Molla Durmuş (17) bin Ömer dâʿîlerine cihet-i hitâbet-i mezkûr ve ber vech-i hasbî şürût-ı mukarrere nizâmiyesine tatbîkan tevcîh (18) ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra (19) ʿarz ve iʿlâm olundu. Fî 7 Cemâziyelâhir li-sene 1294.

153.Kayıt(34a-2) ***Pazar mahallesinde vefât iden Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa'nın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm***

Numara 144

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisinden iken bundan 'akdem vefât iden (3) Arab Receb Ağa ibn-i Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Esad nâm Hatûn (4) ile mezbûreden mütevellide sulbiye sagîre kızları Güllü ve Besime ve Binnaz kendüsünden mukaddem vefât iden diğer (5) zevcesi Şerîfe bint-i Abdullah nâm Hatûn'dan mütevellid ve mütevellide sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Emine'ye (6) münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz kırk sehimden olub sihâm-ı mezbûreden altı sehimi (7) zevce-i mezbûre Fatma Hatûn'a ve on dört sehimi ibn-i kebîr merkûm Mehmed'e ve yedi sehimi bint-i kebîre Emine'ye ve yedişer (8) sihâmdan cemʿân yirmi bir sehimi benât-ı sagîrât-ı mezbûrât Güllü ve Besime ve Binnaz'a isâbeti tahakkukdan sonra (9) sagîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûruna kıbel-i şerʿden bâ-hüccet-i şerʿiyye vasî-i mansûbeleri anaları zevce-i (10) mezbûre Fatma tarafından zikr-i atî husûsda vekîl-i müseccel-i şerʿisi li-ebeveyn er karındaşı İbrahim (11) Efendi ibn-i el-mezbûr Esad medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre (12) mahallâtından Sa'di Bey mahallesi sâkinelerinden ve zâtî taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Emine bint-i Ahmed nâm (13) Hatûn muvâcehesinde ibn-i kebîr-i merkûm Mehmed tarafından ber vech-i atî husûsda vekîl-i müseccel-i şerʿisi Hacı Müezzin (14) oğlu Hasan Efendi ibn-i Hüseyin ile zâtî muʿarrefe bint-i kebîre-i mezbûre Emine tarafından kezâlik âtî'z-zikr (15) husûsda vekîl-i müseccel-i şerʿi zevci Şâkir Ağa ibn-i Süleyman hâzırân olduğu hâlde bi'l-vekâle (16) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem hemşirem zevce-i mezbûre Fatma'nın zevci ve vasîsi olduğu sagîrât-ı (17) mezbûrât ile vekîlân-ı hâzırân-ı mezbûrânın müvekkilleri mezbûrânın babaları mûrisleri müteveffâ-yı merkûm (18) Receb Ağa'nın meşiyet düyûn-ı kesîresi olmağla menkûl terekesi düyûnuna vefâ itmeyub ʿakârı dahî şerʿân (19) beyʿ olunub edâ-i deyn olunmak lâzım geldiği eclden müteveffâ-yı merkûm Receb Ağa'nın hayâtında ile'l- (20) vefât yedinde şirâen ve müstakilen mülk ve hakkı olan medîne-i mezbûrenin İsa Baba caddesinde (21) vâkiʿ bir tarafdan Derviş Ahmed kerîmesi Emine Hatûn ve bir tarafdan Şaz ve bir tarafdan boncukcu? kerîmesi Mihri Hatûn (22) bahçeleri ve taraf- ı râbiʿî tarîk-i ʿâmm ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireli bir kıtʿa bahçeyi cemîʿ-i

müştemilâtla (23) beyʿe müvekkilem vasîyeten vasiye-i mezbûre Fatma Hatûn kıbel-i şerʿden meʾzûn olduğuna binâen bâ-maʿrifet-i Molla-yı (24) Sûk-ı Sultânî ve mecmaʿ nâs olan mahallerde müddet-i medîde müzâ ve müzâyede olundukda ragıbân-ı nâs (25) inkıtaʿında mezbûre Emine Hatûn üzerinde dokuz bin altı yüz beş gurûşda karâr idüb (26) ziyâde ile tâleb âhere zuhûr itmeyüb meblağı mezbûr dahî bahçe-i mahdûd-ı mezkûrun el-yevm semeni misli idüğü

Varak 34-B

(27) cerîde-i şerʿiyyede makbûzü'l-esâmi ihbârlarıyla mütehakkık olmağla binâen ʿaleyh bahçe-i mahdûde-i mezkûrda olan (28) müvekkilem mezbûrenin vasîleri olduğu sagîrân-ı mezbûrânın ber tashîh-i mezkûre hisse-i ırsiye-i şâyiʿalarını (29) müvekkilem vasîye-i mezbûre izâfetle ben ve hâzırân vekîlân-ı merkûmân dahî kezâlik müvekkilleri mezbûrânın (30) ber tashîh-i mezkûr hisse-i şâyiʿalarını müvekkillerine izâfetle her birimiz bi'l-vekâle cemîʿ-i müştemilâtıyla tarafından îcâb (31) ve kabûlü hâvî şürûta müfessede ve mevakiʿadan ʿârî beyʿ-i bât-ı sahîh-i şerʿi ile dokuz bin altı yüz beş (32) gurûşa mezbûre Emine Hatûn'a beyʿ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzere teslîm eylediğimizde oldahî ber vech-i (33) muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru mezbûre Emine (34) Hatûn yedinde müvekkillerimize izâfetle her birimiz bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz (35) ve müteveffâ-yı merkûm meşiyesine ibkâ olunmak içün defter-i (36) kassâmına idhâl eyledik fi-mâ baʿd bahçe-i mahdûd-ı mezkûrda müvekkilem mezbûre ile vasîleri olduğu (37) sagîrân-ı mezbûrânın ve hâzırân vekîlân-ı merkûmânın müvekkilleri ibn-i kebîr-i merkûm ile bint-i kebîre-i mezbûrenin (38) aslâ ve katʿâ ʿalâka ve medhalleri kalmayub müşteriye-i mezbûre Emine Hatûn'un mülk müşerâ-yı sahîhi (39) ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ-yeşâ ve yahtâra mâlike ve mutasarrıf olsun didikde mukırr vekîl-i mezbûrun bi'l-vekâle (40) cemîʿ-i takrîr-i meşrûhu müvekkillerine izâfetle vekîlân hâzırân-ı merkûmân ile müşteriye-i mezbûre Emine Hatûn'dan (41) her biri bi'l-muvâcehe tahkîk ve bi'l-müşâfehe tasdîk itmeğin bu sûretde bahçe-i mahdûd-ı mezkûru vekîl-i (42) merkûm İbrahim Efendi ile vekîlân hâzırân-ı merkûmân Hasan Efendi ve Şâkir'in bi'l-vekâle takrîriyle (43) mezbûre Emine Hatûn üzerine kayd ve bir kıtʿa maktûʿ koçân ʿilmuhaberinin iʿtâsı husûsunun (44) defter-i hâkânî meʾmûrluğuna emr ve mevâd buyrulmuş iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (45) iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ʿışrîn (46) min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

154.Kayıt(34b-2) ***Çanaçukur karyesi ahâlisinden Keraki veled-i Pavli, yol kenarındaki merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Musa'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 145

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Çanaçukur karyesi (3) mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyenin Rum milletinden Keraki veled-i Pavli medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd (4) huzûr-ı şerʿimizde fi'l-asl Kastamonu vilâyeti dâhilinde İskilib kasabası mahallâtından Hacı Pir mahallesinden (5) olub medîne-i mezbûrede li-ecli'l-maslaha sâkin Musa bin Ahmed muvacehesinde mezbûr Musa'nın yedinde (6) olub işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan Kestane turis? ve artında gurûş mikdârı beyaz (7) ve kulakları bâbu? ve sol tarafı art ayağının dırnağı üzerinde cüz'ice beyaz ve yapısı kısa el-hâletü (8) hâzihi on iki yaşında olan esbi târih-i iʿlâmdan altı sene mukaddem salifü'z-zikr Bafra kasabası (9) ahâlisinden gâib-i ʿâni'l-meclis Korukçuoğlu İsmail nâm kimesneden bin gurûş semeni medfûʿ ve makbûz (10) mukâbelesinde iştirâ itme mülküm iken târih-i iʿlâmdan üç buçuk ay mukaddem Amasya sancağına muzâfe (11) Havza nâhiyesine gider tarîk civârında vâkiʿ merʿada raʿî olunur iken zâyiʿ olmağla şimdi esb-i (12) mevsûf-i mezkûru merkûm Musa yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim deyû baʿd-ı da'va gıbbe's-suâl (13) merkûm Musa cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i mezkûru (14) târih-i iʿlâmdan yirmi gün mukaddem Safur ahâlisinden gâib-i ʿâni'l-meclis Mahmud nâm kimesneden yedi yüz (15) elli gurûş semen-i medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde itme mülküm olduğu hâlde bi-hakk-ı vazʿ iderim deyû (16) müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm kirâgiden? ber vech-i muharrer müddeʿâsına (17) mutâbık beyyine taleb olundukda her biri sâkin oldukları sâlifü'l-beyân Bafra kasabası kurâsından (18) Çaşur karyesi ahâlilerinden Hüseyin bin ʿÂlî ve İbrahim bin Ahmed ve Abdullah bin Ahmed ve Osman (19) bin ʿÂlî nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelân sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-(20) şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre ahâlisinden Halil bin Ahmed ve Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler (21) şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-

isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibince esb-i mevsûf-i mezkûrdan (22) keff-i yed-i müddeʿî-i merkûm Keraki'ye redd ve teslîme merkûm Musa tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs (23) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmi's-sâbiʿ min Cemâziyelâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn (24) ve elf.

Varak 35-A

155.Kayıt(35a-1) ***Çulkavukoğlu Seyyid Mehmed bin Osman, Olbaslı? Ali Dayı'nin yetimi Kerim'in vasî-i mansûbi eytâm müdürü İbrahim Efendi'den müteveffâ-yı merkûm Ali'nin müntakil mâlından alacağını istemesine dair kayıt***

Numara 146

(1) medîne-i Samsun mahallâtından Mekde mahallesi ahâlisinden Çulkavukoğlu Seyyid Mehmed bin Osman medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd (2) huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden (3) Olbaslı? Ali Dayı'nin eytâm-ı Kerim'in li-ecli'l-irâe vasî-i mansûbi eytâm müdîri İbrahim Efendi (4) vasî olduğu sagîr-i mezbûr Kerim'in babası müteveffâ-yı merkûm Ali'den müntakil mâlından bana bi'l-vesâye (5) bir kıtʿa sened mantûkunca bâ-fiât-ı mirî kâime akçe bin elli altı gurûş irâe ve teslîm eyledikde (6) ben dahî yedinden istidân ve kabzı ve umûruma sarfla istihlâk idüb meblağ-ı merkûm ile semen işbû târih-i (7) kitâbdan bir sene tamâmına değin müeccel ve mevʿûduna sagîr-i mezbûrun mâlından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim (8) Efendi yedinden bi-safka-i vâhide iştirâ ve kabz eylediğim bir cild Ali Efendi ve bir cild Abdurrahim (9) ve bir cild Debbağzâde fetâvâları semenlerinden dahî kezâlik bâ-fi'ât-ı mirî kâime akçe olarak? (10) yüz elli altı gurûş ki cemʿân bin iki yüz on iki gurûş bâ-fi'ât-ı mirî kâime (11) akçe ciheteyn-i mezkûreteynden zimmetde sagîr-i mezbûr Kerim'e vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ sahîhân (12) deynim ve borcumdur didikde gıbbe't-tasdîk enifü'z-zikr Mekde mahallesinden Hacı Hasan Kavas ibn-i Hasan (13) ve Numan Ağazâde damadı Eyüb Efendi ibn-i Hüseyin Ağa meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh (14) İbrahim Efendi muvâcehesinde her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mukırr medyûn-ı (15) merkûm Seyyid Mehmed'in zimmetinde sagîr-i mezbûr Kerim'e ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-i deyn olan meblağ-ı (16) mecmûʿ-ı mezkûr bin iki yüz on iki gurûş tarafından bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i (17) şerʿiyye ile bizler dahî müteʿâkkıbân kefîl-i bi'l-hâl hitâmetler? olub vâhdehumâ âhirin zimmetine kefâleti (18) hasebiyle lâzım gelen meblağa dahî kezâlik bi'l-mer ve'l-kabûl başka başka tekeffül eyledik didiklerinde (19) gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb

olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziyelâhir li-sene (20) erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

156.Kayıt(35a-2) ***Rum milletinden Kuzucuoğlu Vasil'e, sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızı Fatma'nın vasî-i mansubu eytâm müdürü İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'ın bahçelerini satması için vekîl tayin ettiklerine dair hüccet***

Numara 147

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ʿâlîyye tebʿasının Rum milletinden olub zikr-i atî (2) bahçenin bâ-hüccet-i şerʿiyye mâliki olduğu ve âhir kimesne üzerinde rehni olmadığı ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîhası (3) on beş bin gurûş idüğü mahalle-i mezbûre muhtârı ve ihtiyâr meclisi tarafından mevrûd memhûr bir kıtʿa ʿilm(4)uhaber me'âlinden müstebân olan Kuzucuoğlu Vasil veled-i (Boşluk) medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı (5) şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallâtından Pazar mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Kürt (6) Hacı Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızı Fatma'nın babaları müteveffâ-yı (7) mezbûrdan müntakil müşterek zikr-i atî mâl mûrislerinin li-ecli'l-irâe vasî-i mansubları mâl-ı eytâm (8) müdîri işbû bâʿisü'l-vesîka İbrahim Efendi ibn-i Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (9) vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ibn-i Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyh (10) İbrahim Efendi vasî olduğu sagîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Fatma'nın müşterek mâllarından bi'l-vesâye (11) bana bâ-fi'ât-ı mirî kâime akçe olarak bir kıtʿa sened mantûkunca üç bin gurûş irâe ve teslîm eyledikde (12) ben dahî yedinden istîzân ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk idüb meblağ-ı mezbûr ile semeni işbû târih-i kitâbdan bir müddet (13) tamâmına değin müeccel ve mevʿûduna sagîrân-ı mezbûrânın mâlından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim (14) iki ʿaded kehribar çubûk tâkımı esmânından kezâlik bâ-fi'ât-ı mirî kâime akçe olarak dört yüz elli gurûş ki (15) ciheteyen-i mezkûreteynden cemʿân üç bin dört yüz elli gurûş zimmetinde sagîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Fatma'ya vâcibü'l-edâ (16) ve lâzımü'l-kazâ deynim olub meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr mukâbelesinde yedimde şirâen mülk ve hakkım olan sâlifü'z-zikr (17) medîne-i Samsun'un Sa'di Bey mahallesinde Kadıköyü caddesinde vâkiʿ bir taraftan Hosro? Ağa bir taraftan (18)Zurzaman? oğlu Yovan Ağa ve bir taraftan kendi menzilim ve bir taraftan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd eşcâr-ı müsmire (19) ve gayrı müsmireyi müştemil bir kıtʿa bahçemi işbû târih-i hüccetden bir sene tamâmına

değin sagîrân-ı mezbûrân içün vasî-i (20) mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'ye beyʿ-i bi'l-vefâ tarîki üzere beyʿ ve bade't-tahliye teslîm eyledikde oldahî ber vech-i muharrer iştirâ (21) ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi merkûm Vasil Ağa'ya meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh (22) İbrahim Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb beyʿ-i mezbûr hakîkinde rehn hükmünde olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde (23) deynim olan meblağ-ı mezbûr üç bin dört yüz elli gurûş fiât-ı mirî üzere kâime akçe edâ olunmayub fekk-i rehni (24) mümkün olmaz ise bahçe-i mahdûd-ı mezkûru semen-i mislîyle âhere beyʿ ve kabz-ı semene ve semeninden deyn-i mezkûrumu istifâya ve fazla kalur ise (25) bana iʿtâya bunlar mütevakkıf olduğu umûrun külliyesine küllihâ ʿazlinin nâib-i vekîl mazmûnu üzere ʿazl ve inʿizâldan masûn (26) ve câlib-i ʿakd rehnde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'yi vekîl ve nâib-i münâsib nasb (27) ve taʿyîn eyledim didikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdemât-ı lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm (28) itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî 7 Cemâziyelâhir li-sene 1294.

Varak 35-B

157.Kayıt(35b-3) ***Ahmed, Hamid, Mehmed Ali ve Ayşe'nin vasî-i mansûbu eytâm müdürü İbrahim Efendi'ye malın aslı ve bir senelik devri için İzzet Ağa ibn-i Hasan'ın bin yüz elli gurûş vereceğine dair kayıt***

Numara 148

(1) İşbu hüccet-i şerʿiyyede mezkûrü'l-ism İzzet Ağa ibn-i Hasan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sagîrûn-ı (2) mebzurûn Ahmed ve Hamid ve Mehmed Ali ve Ayşe li-ecli'l-irâe vasî-i mansûbları işbû bâʿisü'l-hâmiş eytâm müdîri İbrahim (3) Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbû hüccet-i şerʿiyye derûnunda tafsîlen zikr ve beyân olunduğu üzere (4) sagîrûn-ı mezbûrûna asl-ı mâl ve bâ-devr-i şerʿi bir senelik nemâ cemʿân zimmetimde deynim olan bin yüz elli (5) gurûşdan nemâ-i mezkûr yüz elli gurûşu mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'ye defʿ ve teslîm eyledikde oldahî yedimden bi'l-vesâye (6) ahz-ü kabz ve sagîr-i mezbûrunun nafaka ve kisve-i müfrezeleri içün iʿtâ itmekle bâkî zimmetimde sagîrûn-ı mezbûruna (7) asl-ı mâl deynim olan bin gurûş ile işbû târih-i hâmiş-i hüccetde bir sene tamâmına değin müeccel-i mevʿûduna sagîrûn-ı (8) mezbûrunun mâllarından vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim bir cild Ali Efendi Fetevâsı (9) semeninden dahî yüz elli gurûş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân bin

yüz elli gurûş zimmetimde sagîrûn-ı mezbûrûna vâcibü'l-edâ (10) ve lâzımü'l-kazâ deynimdir didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi hüccet-i mezkûrede muharrer merkûm Serki veled-i Artin meclis-i (11) maʿkûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb merkûm İzzet (12)Ağa'nın ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-i deyn olan meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr bin yüz elli gurûşun (13) edâsına bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile kefîl-i bi'l-hâl ve … didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-(14) şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb ve imlâ olundu. Fî'l-yevmi'l-ʿâşer min Muharremü'l-Harâm li-sene erbaʿa ve tisʿîn (15) ve mieteyn ve elf.

158.Kayıt(35b-4)*Çerkez kölelerin sahiplerine paralarını ödeyerek hürriyetlerine kavuşmaları*

Numara 149

(1) Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr içün savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunan ser kâtib-i (2) mahkeme Mehmed Azmi Efendi ibn-i el-Hacc Râşid Efendi kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde (3) vâkiʿ Kösfazâde Şerîf Ağa'nın sâkin olduğu menziline vârub zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimîn huzûrlarında (4) ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlî itdikde medîne-i mezbûreye muzâfe Ünye kasabasında meskûn Muhâcirîn-i Çerâkese zevâtından (5) ve zâtî zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimîn-i mezkûrîn taʿrîfleriyle muʿarrefe Hanife Hanım ibnet-i el-Mirza? Bey meclis-i (6) maʿkûd-ı mezkûrda hâlâ her biri reftî-i mukırr ve maʿtûf? olan işbû bâʿisü'l-vesîka muhâcirîn-i merkûmeden Osman (7) nâm-ı diğer Parvok ve Bey ve Kigorak Yeno Akohaş? mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb merkûmûn (8) Osman Bey ve Vikozi nâm kimesnelerden her biri elân … münkâde yedimde ʿabd-ı memlûke olmalarıyla işbû târih-i hüccet (9) gün-ı mezbûrundan her birini sekiz bin gurûş üzerine iʿtâf ve kayd-ı refden ihrâc ve itlâk (10) ve sâir ahrâr-ı âhilîn zümresine idrâc ve ilhâk eyledik de anlar dahî ʿatik-i mezkûru kabûl (11) ve kabûlleriyle efrâd olub ol-vechle deyn-i sahîh olarak zimmetlerine müteʿallik? iden meblağ-ı mezbûr sekiz bin (12) gurûş merkûmûndan her biri bana defʿ ve teslîm eylediklerinde ben dahî meclis-i şerʿde yedlerinden tamâmen ve kâmilen (13) ahz-ü kabz eyledim baʿde'l-yevm merkûmûn Osman ve Bekir ve Zikozi'den her biri sâir ahrâr-ı âhilîn gibi (14) hür olub üzerlerinde velâ-i şerʿiden gayrı ʿalâkam kalmadı didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi vâkiʿ-i (15) hâli kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve maʿân mürsel ve ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿala

vukûʿa inhâ (16) tefhîm itmeğin mâ-vakʿa bi’t-taleb ketb olundu. Fî’l-yevmi’s-sânî ʿaşer min Cemâziyelâhir lisen erbaʿa ve tisʿîn (17) ve mieteyn ve elf.

159.Kayıt(35b-5) ***Kızoğlu karyesi ahâlisinden Kör Şerîfoğlu Halil bin Şerîf, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Mehmed’de bulması da‘vasına dair i‘lâm***

Numara 150

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Ladik kazâsı kurâsından Kızoğlu karyesi ahâlisinden (3) Kör Şerîfoğlu Halil bin Şerîf kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (4) medîne-i mezbûreye muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Tekir Meydanı karyesinde meskûn muhâcirîn-i çerakeseden (5) ve ʿasâkir-i muʿâvene neferâtından Mehmed bin Tokuş muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan doru (6) ve bend tarafı art ayağında hac tamga ve burnu ucu dağlı ve el-hâletü hâzihi on iki yaşında olan esb (7) mülküm olan doru kısrağımdan doğma mülküm iken târih-i i‘lâmdan bir sene mukaddem enifü’z-zikr Kızoğlu karyesinde (8) vâkiʿ merʿada raʿî olunur iken zâyiʿ olmağla şimdi esb-i mevsûf-i mezkûru merkûm Mehmed yedinde bulmamla (9) bi’l-istihkâk taleb iderim deyû baʿde’d-davʿa gıbbe’s-suâl Mehmed cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûra el-yevm (10) vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan dört ay mukaddem enifü’l-beyân Tekir Meydanı (11) karyesinde meskûn muhâcirîn-i merkûmeden gâib-i ʿani'l-meclis Hazof nâm kimesneden altı yüz yirmi gurûş semen-i (12) medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ itme mülküm olmağla ol-vechle bi-hakk-ı vazʿ-ı yed iderim deyû müddeʿî-i (13) merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle husûs-ı mezkûrda hem hâric ve hem de netâc beyyinesi şerʿân (14) evlâ olmağla müddeʿî-i merkûm Halil’den ber minvâl-i muharrer müddeʿâsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri sâkin (15) oldukları mârü'l-beyân Kızoğlu karyesinden Mehmed bin Ali ve Mustafa bin Ahmed ve Nuri bin Veli ve Ali bin Osman (16) nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede’t-tezkiye ʿadl ve makbûlü’ş-şehade idükleri ihbâr (17) olunan karye-i mezbûre ahâlisinden Hacı Abülaziz bin Hacı Osman ve Koca Ali oğlu Ali Çavuş bin Ali nâm kimesne(18)ler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde’l-isbât ve’l-halef mûcîbince esb-i mevsûf-i mezkûrdan (19) keyf-i müddeʿî-i merkûm Halil’e redd ve teslîme merkûm Mehmed’e tenbîh

olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (20) iʿlâm olundu. Fî 12 Cemâziyelâhir li-sene 1294.

Varak 36-A

160.Kayıt(36a-1) ***Hançerli mahallesinde vefât iden Raziye bint-i Abdullah ve zevc-i metrûku İsmail bin Mehmed'in taksîm hüccetine dair kayıt***

Numara 151

(1) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkine iken bundan 'akdem (2) vefât iden Râziye bint-i Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûku İsmail bin Mehmed ile mezbûreden mütevellid (3) ve mütevellide sadr-ı kebîr oğulları Hacı Mehmed ve Mustafa ve diğer Mehmed ve sadriye sagîre kızı Seyare'ye münhasıra (4) baʿde kable't-taksîm zevc-i merkûm İsmail dahî vefât idüb verâseti sulbî kebîr oğulları merkûmûn (5) Hacı Mehmed ve Mustafa ve Mehmed ve sulbiye sagîre kızı mezbûre Seyare'ye münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i (6) mirâsları bi-hükmi'l-menâsiha-î? şerʿiyye yirmi sekiz sehimden olub sihâm-ı mezbûreden sekiz sehimden cemʿân (7) yirmi dört sehimi merkûmûn Hacı Mehmed ve Mustafa ve Mehmed'e ve dört sehimi bint-i sagîre-i mezbûre Seyare'ye (8) isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra bütün merkûmûndan merkûm (9) Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde terekemiz müteveffiyât zevcât-ı mezbûrâta bi'l-verâse (10) vaz'-ı ileyhleri ber nehc-i şerʿi mütehakkık olan işbû bâʿisü'l-vesîka merkûmân Hacı Mehmed ve Mustafa muvâcehesinde (11) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz ebeveynimiz müteveffiyât zevcât-ı merburâtın tekelerinden (12) ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyemi karındaşlarım merkûmân Hacı Mehmed ve Mustafa'dan bi'l-verâse taleb (13) iderim deyû davʿaya tasaddî ve ol-vechle beynimizde münâzaʿân-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân (14) itmişdi el-hâletü hâzihi muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub beni davʿa-yı mezkûrumdan (15) şerâite sıhhat-ı sulhu hâvî mevâkiʿ müfessededen ʿârî ʿala tarîki'l-mehârici'ş-şerʿi iki bin (16) gurûş üzerine karındaşlarım merkûmân Hacı Mehmed ve Mustafa ile inşâ-i ʿakd-ı sulh eylediklerinde (17) ben dahî sulh-i mezkûrı bi'l-verâse kabûl ve bede'l-i sulh olan mezkûr iki bin gurûş merkûmân Hacı (18) Mehmed ve Mustafa meclis-i sulhden kable'l-mufâraka bana tamâmen ve kâmilen defʿ ve teslîm eykediklerinde ben dahî yedlerinden (19) bi'l-verâse bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ü kabz eyledim baʿde'l-yevm mûrisimiz zevcât-ı mezbûrânın kalîl ve hakîr (20) ʿurûzu ve ʿakâr ve menkûl maʿlûm ve memhûr bi'l-cümle ribʿ-i mâl itlâf

olunur terekesine ve hukûk-ı bidâa (21) muteʿallaka-i ʿâmme-i duʿâvî ve mutâlebet ve kâffe-i imân ve muhâsamâtdan karındaşlarım merkûmân Hacı Mehmed (22) ve Mustafa'nın zimmetlerini ibrâ-i ʿâmm-ı sahîh-i şerʿi ile bi'l-verâse ibrâ ve ıskât eylediklerinde anlar dahî (23) bana medfûʿî olan bedel-i sulh-ı mezkûr iki bin gurûşun iştirâ ve yine? ve cemîʿ-i hukûk mirâsa taʿalluk-ı (24) ʿâmme-i daʿvâ ve mutâlebâtdan benim zimmeti edâ ve iskâta ve her birimiz ber vech-i muharrer âherin ibrâsını (25) kabûl eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ vakaʿa bi't-taleb ketb olundu. (26) Fî 14 Cemâziyelâhir li-sene 1294.

161.Kayıt(36a-2) ***Sa'di Bey mahallesinde tâcir İskenderoğlu Aleksi veled-i İskender, evini ahır ile birlikte Yovan Ağa'ya 100 adet Osmanlı lirasına sattığına dair kayıt***

Numara 152

(1) Fi'l-asl Ankara vilâyeti dâhilinde medîne-i Kayseri kazâsı kurâsından Endürlük karyesinin Düğüncülü mahallesi (2) mütemekkinlerinden olub Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde li-ecli't-ticâre (3) sâkin tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyenin Rum milletinden İskenderoğlu Aleksi veled-i İskender medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (4) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Anderlik karyesi mütemekkinlerinden olub yine medîne-i Samsun'un mârü'l-beyân (5) Sa'di Bey mahallesinde kezâlik ticâretle mütemekkin tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyenin millet-i merkûmesinden Boduroğlu Yovan (6) Ağa veled-i Kiryako muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb enifü'z-zikr medîne-i Kayseri'nin Düğüncülü (7) karyesinde vâkiʿ bir tarafdan Taşdemir oğlu Bedomi menzili ve bir tarafdan tarîk-i hass ve iki tarafdan tarîk-i (8) ʿâmm ile mahdud fevkânî dört oda ve tahtânî üç oda ve bir ahuru müştemil bir bâb mülk menzilimi hâzır-ı merkûm (9) Yovan Ağa şirâya tâlib olmağla binâen ʿaleyh menzil-i mahdûd-ı mezkûrun semeni olmak üzere hâzır-ı merkûm (10) Yovan Ağa mâlından bana yüz ʿaded lirâ-yı Osmanî defʿ ve teslîm ben dahî bundan tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz (11) itmişdim mezkûr yüz ʿaded lirâ-yı Osmanî mukâbelesinde menzil-i mahdûd-ı mezkûru meclisinde maʿrifet-i şerʿle (12) merkûm Yovan Ağa'ya beyʿ ve temlîk ve teslîme ve me'mûru huzûrunda ikrâr ve takrîr ve iʿtâsı senede husûs-ı (13) mezkûr mütevâkkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan el-hâletü hâzihi medîne-i Kayseri mahallâtından Rum mahallesi (14) mütemekkinlerinden kezâlik tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyenin Rum milletinden Aslan oğlu Haçi Lekondi veled-i (Boşluk) vekâlet-i (15) mutlaka-i sahîha-i

şerʿiyye ile kabûlüne mevkûfe ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde mâ-vakʿa (16) bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn (17) ve elf.

Varak 36-B

162.Kayıt(36b-3) ***Haryeli karyesi ahâlisinden Çerkez Haçkeri bin Aremi, merada otlarken beygirini kaybettikten sonra merkûm Abdullah'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 153

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Hayreli karyesinde meskûn ahrâr-ı (3) muhâcirîn-i çerâkeseden Haçkeri bin Aremi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde İrân (4) Devleti tebʿasından Abdullah ibn-i Esad muvâcehesinde İran Şehbenderliği Tercümanı Hüseyin Efendi hâzır (5) olduğu hâlde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan kestane toris ve arnı ağçalı sakar ve el-yevm (6) on yaşında olan bir re's bârgir târih-i iʿlâmdan bir sene mukaddem Bandırmalı gâib-i ʿani'l-meclis (7) muhâcirîn-i merkûmeden Yaşmakoğlu nâm kimesne ile yedimde mülküm olan bir re's esb (8) ile bi-tarîki'l-müzâyaka iştirâ itme mülküm iken târih-i iʿlâmdan on bir buçuk ay mukaddem medîne-i (9) mezbûreye muzâfe Kürtköyü karyesinde vâkiʿ merʿada raʿî olunur iken zâyiʿ olmağla (10) şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru merkûm Abdullah yedinde bulmam bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû (11) baʿde'd-davʿa gıbbe's-suâl merkûm Abdullah cevâbında bârgir-i mevsûf-i mezkûra el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr (12) lâkin bârgir-i mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan on beş gün mukaddem sâlifü'z-zikr medîne-i mezbûrede (13) Sûk-ı Sultânî'de maʿrifetiyle ve nidâ ve müzâyede olunduğundan üzerimde dört yüz doksan gurûşda karâr ve ol-vechle (14) iştirâ itme mülkümdür deyû inkâr itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbık ve yine taleb (15) olundukda her biri sâkin oldukları medîne-i mezbûra muzâfe Terme kazâsı kurâsından (16) Sakallı karyesi ahâlisinden ve muhâcirîn-i merkûmeden Mehmed bin Fikri ve Ali bin Silan ve Hacı İbrahim (17) ibn-i Mustafa Efendi ve Yahya Bey ibn-i Tarcıu nâm müzekkîleriden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen (18) lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehade idükleri ihbâr olunan muhâcirîn-i merkûmeden Beymerzik (19) Beşez ve Korkof bin Akamikor nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef (20) ve'l-hükm mûcîbiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûru

müddeʿî-i merkûm Haçkeri'ye? redd ve teslîme merkûm Abdullah'a tenbîh (21) olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine i'lâm olundu. Fî 20 Cemâziyelâhir li-sene 1294.

163.Kayıt(36b-4) ***Pazar mahallesi sâkinelerinden Havva bint-i Ali, müstakil mülkünü Mekde mahallesi sâkinelerinden Ümmügülsüm Hatûn bint-i Abdullah'a sattığına dair kayıt***

Numara 154

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi sâkinelerinden Çöretoğlu kerîmesi dimekle muʿarrefe (3) Havva bint-i Ali nâm Hatûn yedinde müstakile-i mülkü ve hakkı olan medîne-i mezbûre mahallâtından Mekde mahallesinde (4) vâkiʿ bir tarafdan Kurt Mehmed ve bir tarafdan Numan Ağazâde Hâfız Emin ʿarsası ve bir tarafdan Haçi Satri (5) ʿarsası ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir kıtʿa menzil ʿarsasını tarafından me'mûru tarafından huzûrunda (6) iki bin sekiz yüz gurûş semen mukâbelesinde Mekde mahallesi sâkinelerinden Ümmügülsüm Hatûn bint-i Abdullah'a (7) beyʿe ve kabza semene vekîl olduğu ve zât-ı mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin oldukları (8) marrü'z-zikr Mekde mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Mehmed Efendi ibn-i Süleyman ve Hacı Hasan Havasi (9) ibn-i Hacı Mehmed ve Hacı Mustafa Reis ibn-i Ahmed nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl (10) ve makbûlü'ş-şehade idükleri ihbâr olunan İbrahim Efendi ibn-i Mustafa ve Mehmed Efendi ibn-i Ahmed (11) nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi Çöretoğlu Hacı Mustafa ibn-i Abdurrahman'ın (12) vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olmağla bu sûretde ʿarsa-i mahdûd-ı mezkûr vekîl-i merkûm Hacı Mustafa'nın (13) takrîriyle mezbûre Ümmügülsüm Hatûn üzerine kayd olunması husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr (14)ve havâle buyrulması huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. (15)Fî'l-yevmi't-tâsiʿ ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelâhir li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

164.Kayıt(36b-5) ***Câmiʿ-i Kebîr mahallesi ahâlisinden el-Hacc Ali Efendi'nin taksim hücceti ile ilgili eşi Hâce Akgül'ün merkûm Mahmud'u vekîl tayin etmesine dair hüccet***

Numara 155

(1) Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr içün savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Emin (2) Efendi ibn-i Osman Efendi kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Câmiʿ-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden zikr-i atî (3) müteveffânın vereseleri menzilene vârub cerîde-i şerʿiyyede mazbûtü'l-esâmiü'l-müslimîn huzûrlarında ʿakd-ı meclis-i (4) şerʿ-i ʿâlî itdikde sâlifü'z-zikr Câmiʿ-i Kebîr mahallesi ahâlisinden iken bundan 'akdem Tarîk-i Hicaz Mağfiret (5) Tarazada? vefât iden el-Hacc Ali Efendi ibn-i Halil bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi (6) Hâce Akgül bint-i Abdullah ve li-ebeveyn kız karındaşı Hatice nâm Hatûn ile her biri el-hâletü hâzihi der ʿâlîyyede (7) Galata'da sâkin li-ebeveyn er karındaşları el-Hacc Hasan ve Mehmed Efendi ile Yemen vilâyetinde sâkin İbrahim (8) münhasıra ve tashîh ve mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz yirmi sekiz sehimden olub sihâm-ı mezbûreden (9) yedi sehimi zevce-i mezbûreye ve altışar sehimden cemʿân on sekiz sehimi ahveyn-i merkûmûn Mehmed ve Hasan ve İbrahim (10) ve üç sehimi uht-ı mezbûreye isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver mütehakkık oldukdan sonra kendi nefsinden (11) asil ve li-ebeveyn er karındaşları gâibân Mehmed ve Hasan taraflarından mûrisleri müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs (12) hisse-i ırsiyelerini ahz-u kabz ve makbûzu kendülere irsâl ve isâle husûs-ı mezkûr mütevakkıf

Varak 37-A

(13)olduğu umûrun küllîsine vekîl olduğu bin iki yüz doksan üç senesi Şevvâli'l-Mükerrem'in üçüncü günü (14) târihiyle müverrah ol-târihde Galata'ya muzâfe Tophane kasabası Naibi bulunan es-Seyyid Mehmed Kâmil Efendi'nin (15) imzâsıyla mümzât işbû yedinde olub ispât-ı verâset ve vekâlet-i sahîhi nâtık olduğu üzere ber minvâl-i (16) muharrer müddeʿâsını ve mazmûn-ı mezkûreyi ber nehc-i şerʿi mahzar-ı hasm-ı câhidde şâhidîn-i muʿaddilîn (17) şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olan uht-ı mezbûre Hatice Hatûn (18) meclis-i maʿkûd-ı mezkûre gâib-i mezbûr İbrahim'in hisse-i ırsiyesini ahz-ü kabz ve zuhûruna değin hıfza (19) … seniyye cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle me'mûr buyrulan Canik sancağı muhâsebecisi ʿizzetlü (20) Kâmil Efendi ile zevce-i mezbûre Akgün Hatûn hâzıra olduğu hâlde (21) mahalle-i mezbûre ahâlisinden Mahmud Ağa ibn-i Emin mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (22) kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun hayâtında yedinde mülkü ve hakkı olub baʿde vefâti necliye (23) müvekkillerim merkûmân ve gâib ahî-i mezbûr İbrahim ve zevce-i mezbûreye tashîh-i mezkûr üzere mevrûs (24) olan medîne-i mezbûreye muzâfe Kavak nâhiyesinin nefs-i kasabada vâkiʿ ʿinde'l-ahâli ve'l-

cirân (25) maʿlûmü'l-hudûd fevkânî iki oda ve tahtânî iki ahur ve bir furûnu müştemil bir bâb hânın (26) nısf hisse-i şâyiʿasını müşrif-i harâb ve mâil-i turâb olduğu hâlde kendi hisse-i ırsiyemle (27) müvekkil-i merkûmunun hisse-i ırsiye-i maʿlûmelerini ben ve hâzıra zevce-i mezbûre dahî kendi hisse-i ırsiyesini (28) âhere beyʿe murâd itmemizle gâib-i ehî-i merkûm İbrahim'in hissesi tefrîk olunub ibkâ (29) olunduğu sûretde bahâsı ziyâde menzil ideceğinden gâib-i merkûm İbrahim'in hakkında gadr-ı küllî olmak (30) mukarrer olmağla nısf hân-ı mezkûra gâib-i mezbûrun hisse-i benim ve müvekkillerim zevce-i mezbûrenin (31) hissesiyle maʿân âhere beyʿ olunub semen semeninden hissesi zuhûruna değin istirbâh olunmak hakkında evlâ (32) olmağın ber vech-i muharrer gâib-i mezbûrun hissesine muhâsebeci-i mûmâ-ileyhe beyʿe me'zûn olduğuna binâen mahallinde (33) semen-i misliyle beyʿe ben hâzırân muhâsebeci-i mûmâ-ileyh ve zevce-i mezbûre Akgül Hatûn'dan (34) her birimiz merkûm Mahmud'u meʿân vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye vekîl eylediğimizde olduğu vekâlet-i (35) merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mûcîbiyle gıbbe't-tasdîkü'ş-(36) şerʿi mukarrere asil ve vekîl-i mezbûre Hatice'nin cemîʿ-i kelimât-ı meşrûhunu hâzirân muhâsebeci-i (37) mûmâ-ileyh ile zevce-i mezbûre Akgül Hatûn vekîl-i merkûm Mahmud'un her biri bi'l-muvâcehe (38) ve'l-müşafaha tasdîk ve tahakkuk itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî 25 Cemâziyelâhir li-sene 1294.

165.Kayıt(37a-1) ***Hançerli mahallesinde sakin iken vefât eden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın Ak Hasanoğlu Veysi Efendi'ye borcu için dokuz bin gurûş parası yetmeyince terekesinden arsasının ihâle yoluyla vekîl Ahmed Efendi'nin üzerinden Mustafa Efendi ibn-i İbrahim'in üzerine yapılmasına dair kayıt***

Numara 156

(1)Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Mustafa Efendi ibn-i (3) İbrahim medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesi (4) ahâlisinden iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın hayâtında ile'l-vefât medîne-i (5) mezbûre mahallâtından Saʿdi Bey mahallesi ahâlisinden Ak Hasanoğlu Veysi Efendi'ye cihet-i farz-ı şerʿden mahkûm … deyni (6) olan dokuz bin gurûş deyne menkûl terekesi vefâ eylemediğinden ʿakârı dahî şerʿân beyʿ olunub edâ-i deyn olunmak (7) lâzım geldiği

eclden müteveffâ-yı merkûmun terekesinden sâlifü'l-beyân Hançerli mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan (8) Aşçı İbrahim ve bir tarafdan Hâmi Efendi ve bir tarafdan Mutabzâde bahçeleri ve baʿzan Tütüncü Ahmed ve İdâre (9) başı kâtibi İbrahim Efendi de Devrekli Hâfız Efendi bahçe ve müteveffâ-yı merkûmun menzili ile Aşçı Hacı İbrahim (10) menzilinin vustundan bahçe-i mezkûr içün müceddeden ihdâs olunan tarîk ile mahdûd bir kıtʿa ʿarsa doksan dört (11) senesi Rebîulevvel'inin on sekizinci günü târihiyle müverrah bir kıtʿa karâr pusulası mûcîbince bâ-maʿrifet-i münâdî Suk-ı (12) Sultânî ve mecmaʿ-ı nâs olan mahallerde doksan bir gün müddet nidâ ve müzâyedesi icrâ ve pusula-i mezkûrelerin taʿlîki (13) dahî ibkâ kılındıkdan sonra rağbât-ı nâsı inkıtaʿından ʿarsa-i mahdûde mezkûr râyiçi'l-vakt yedi bin gurûşda benim (14) üzerimde mukarrer itmiş olduğundan bahsle beyʿî hakkında lâzım gelen muʿâmele-i şerʿle ve nizâmiyenin icrâsı (15) husûsu müteveffâ-yı merkûmun verese-i münhasırasından zevce-i menkûha-i metrûkeleri Dudu bint-i Mehmed ve Zekiye bint-i Mahmud nâm (16) Hatûnlar ile sulbiye kebîre kızları Ümmügülsüm ve Kerîme nâm Hatûnlar taraflarından vekîl-i sâbit-i şerʿiyyeleri Ahmed (17) Efendi ibn-i Mustafa li-ebeveyn karındaşı oğlu Mehmed bin Mustafa meclis-i maʿkûd-ı mezkûre celb oluna kendülerine (18) tefhîm olundukda bahçe-i mezkûru beyʿe müvekkileleri mezbûrâna izâfetle vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi muvakkât ve mezbûr (19) Mehmed muhâlefetiyle ber minvâl-i muharrer deyn-i mezkûru ifâya bir kefîl dahî irâe itmedikleri ve emvâl-ı gayrı menkûhenin (20) frûhtu? hakkında mü'esses olan nizâm himâyesine hükmünce mahkûm olan deyni içün müzâyedeye virilen emlâkın (21) nizâmnâme-i mezkûrenin yedinci ve sekizinci mâddelerinde muharrer şirâ … nâmiyelerine? getürüldükden sonra medyûnun (22) rızâsına bakılmayarak işbû yedimde olub meclis-i temyîzden tanzîm olunan ferâğ mazbatasında tafsîl ve beyân (23) olunmuş ol-vechle ʿarsa-i mahdûd-ı mezkûr müzâyedede gezdirilerek mâddeteyn-i mezkûreteynden murakkam bulunan te'minât (24) ibkâ kılınmış olmasıyla … vereseden merkûm Mehmed'in rızâsına kalması îcâb itmeyeceğini mübîn ʿarsa-i mahdûd-ı mezkûru meblağ-ı (25) mezbûr yedi bin gurûşa vekîl-i merkûmun takrîriyle ʿuhdeme beyʿ ve ihâlesi bi'l-icrâ semeni olan meblağ-ı mezbûr müteveffâ-yı merkûmun (26) düyûnuna ibkâ olunmak üzere meclis-i temyîzde sandığında hıfz olunarak ol-vechle ʿarsa-i mahdûd-ı mezkûru yedimde mâlım ve mülküm(27) olduğunu hâvî yedime cânib-i defter-i hâkânîden bir kıtʿa sened iʿtâ olunması murâdımdır didikde hâl-i mezbûr Mustafa'nın bast (28) ve beyân eylediği minvâl-i muharrer üzere olduğu mütehakkık olmağla bu sûretde ʿarsa-i mahdûd-ı

mezkûru yalnız vekîl-i Ahmed Efendi'nin (29) ferâğından mezbûr Mustafa üzerine ve kayd ve yedine bir kıtʿa koçân ʿilmuhaberinin iʿtâsı iktizâ eylediği. Fî 1 Receb 1294.

Varak 37-B

166.Kayıt(37b-2) ***Sarmusak karyesi ahâlisinden bülûğunu tamamlamış Molla Hasan ibn-i Ömer Efendi'ye baba ve atası olmayan Havva'nın hâl-i sagîretde nikâhlanması, nikâhın daha sonra fesh olması ve tekrar nikâhlanma talebine dair i'lâm***

Numara 157

(1)Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2)kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Sarmusak karyesi ahâlisinden olub bülûğu (3) mütehammil olmağla bülûğunu … olan Molla Hasan ibn-i Ömer Efendi livâ-i mezkûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿde (4) karye-i mezbûre sâkinlerinden ve zâti taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Havva bint-i el-müteveffâ Hüseyin muvâcehesinde müddeʿî-i (5) mezbûr Molla Hasan'ın babası mezbûr Ömer ibn-i İbrahim hâzır olduğu hâlde davʿa ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre (6) Havva'yı hâl-i sagîretde eb ve ceddi olmadığından veli-i akrebi bulunan gâib-i ʿani'l-beled Salih bin İsmail (7) nâm kimesne târih-i iʿlâmdan dokuz sene mukaddem üç yüz gurûş mühr-i müeccel teslîmesiyle şühûd mahzarında bi'l-velâye (8) bana tezvîc ve ben dahî ol-târihde sagîr bulunmaklığım cihetiyle velî-i mecîdim bulunan babam hâzır-ı mezbûr Ömer benim içün (9) bi'l-velâye tezvîc ve kabûl idüb târih-i ʿakd-ı nikâhdan altı buçuk sene mürûrunda mezbûre Havva (10) rû'yet-i cezîle-i bâliğe oldukdan iki ay sonra babam hâzır-ı mezbûr ile maʿân sâkin olduğumuz menzile gelüb (11) ʿammim gâib-i mezbûr Salih Ağa benim velî-i mecîdim olduğu eclden hıyâr-ı bülûğla fesh-i nikâha müsâʿ-ı şerʿi (12) olduğu cihetle hîn-i bülûğumda nikâh-ı mezkûru ʿinâyetinde fesh itmişdim şimdi nefsimi tekrâr oğlun (13) Hasan'a tezvîc ideceğim didiğinde babam hâzır-ı mezbûr dahî bu vechle kabûl iderek mezbûre Havva nefsini (14) tekrâr şühûd mahzarında mühr-i mismâ-yı sâbık üzerine tezvîc eylediğinde babam hâzır-ı mezbûr dahî kezâlik (15) benim içün bi'l-velâye tezvîc ve kabûl idüb ol-vechle mezbûre Havva zevce-i gayr-ı medhûl-ı sihâm olmuşken (16) ben şu esnâda ʿâkil ve bâliğ olduğumda mezbûre Havva nefsini bana teslîmden imtinâʿ ider olmağla suâl (17) olunub ber minvâl-i muharrer nefsini teslîme mezbûre cevâba kıbel-i şerʿden tenbîh olunması matlûbumdur deyû babası (18) hâzır-ı mezbûr Ömer baʿde't-tasdîk takrîr-i meşrûhi üzere mezbûre Havva'yı velî-i akrebi ʿammisi mezbûr (19) Salih'in bi'l-velâye ʿakd

eylediği nikâhı ʿinâyetde fesh eylediği şerʿân muʿteber olmadığı hâlde tekrâr (20) mezbûre Havva baʿde'l-bülûğ nefsini bana tezvîc eyledi deyû daʿvasını nikâh üstüne nikâh câiz olmadığı (21) cihetle şerʿân bâtıl olduğundan mesmûʿa ve iltifâta şâyân olmadığı kendüsüne baʿde't-tefhîm ve mezbûre (22) Havva dahî nikâh-ı evveli bi'l-muvâcehe huzûr-ı şerʿde baʿde'l-fesh ve'l-hükm mûcîbiyle mezbûre Havva târih-i iʿlâmdan (23) bi'l-iğtibâr dilediği kimesneye nefsini tezvîce kıbel-i şerʿden izn verildiği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (24) iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene (25) erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

167.Kayıt(37b-3) ***Yolhane ahâlisinden Çolakoğlu Efendi ibn-i Osman'ın uzak bir beldeye giderek oraya yerleşmesi sonucu eşi Havva'yı nafakasız ve sahipsiz bırakması neticesinde nafakasını alması için merkûm Ahmed Ağa'yı vekîl tayin ettiğine dair hüccet***

Numara 158

(1)Husûs-ı atî-'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunan ser kâtib-i mahkeme Mehmed (2) Azmi Efendi ibn-i el-Hacc Ahmed Râşid kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde vâkiʿ mahkeme-i (3) ticâret aʿzâsından Mustafa Neşet Efendi'nin sâkin olduğu menziline vârub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimîn huzûrunda (4) ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlî itdikde fi'l-asl kürsî-i vilâyet bulunan medîne-i Trabzon mahallâtından İmâretderesi mahallesi sâkine(5)lerinden olub derûnunda ʿakd-ı meclis olunan menzil-i mezkûrda misâfiretle sâkin ve zatî zeyl-i hüccetde mezkûrü'l-esâmi (6) kesânın taʿrîfleriyle muʿarrefe olan Havva bint-i Mehmed Efendi nâm Hatûn meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda medîne-i mezbûre mahallâtından (7) Hançerli mahallesi ahâlisinden Ahmed Ağa ibn-i Süleyman mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr medîne-i Trabzon'a (8) muzâfe Yolhane ahâlisinden olub hâlâ zevcim Çolakoğlu Efendi ibn-i Osman târih-i vesîkadan üç sene mukaddem (9) beni bilâ nafaka ve lâ-müttefik bırağub müddet-i sefer-i baʿîd olan der ʿâlîyyeye ʿazîmet orada iskân idüb bu ana değin (10) cinsi nafakadan bir sene irsâl itmediği cihetle âherden istidâne ile nafaka ve kisveme sarf eylediğim iki bin (11) gurûş ile baʿde'l-yevm beni infâk ve iksâ içün daʿvaya ve lede'l-hâce hâlâ tâleb ve müfâraka râğbet olduğu (12) hâlde tarafımdan muhâlaʿayı takrîre ve zimmetini ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i (13) mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile merkûm Ahmed

Ağa'yı vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledikde oldahî vekâlet-i (14) merkûmeyi kabûl ve hıdemât-ı lâzımesini kemâ-yenbağî taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu.(15) Fî 2 Receb li-sene 1294.

Varak 38-A

168.Kayıt(38a-1)*Askere giden neferâtın nişanlılarını, başka kişilerin özellikle resmî görevlilerden nişanlayanların uyarılması ve aykırı hareket edenlere meşrû uygulamalar yapılmasına dair ma'rûz.*

(1) Dahîliye Nezâretinden Canik Mutasarrıflığına ʿUmûm 33

(2) Saʿâdetlü efendim hazretleri

(3) ʿAsâkir-i şâhânenin nişânlusu olan kızları anların ʿinâyetde diğerlerinin tezvîc itmesi (4) katʿân yasâğ olduğu hâlde bu yasağa münâfî olarak baʿzı vukûʿâtdan dolâyı ara sıra şikâyetler (5) vukûʿ buluyor ebnâ-yı vatanın muhâfaza-i vatan uğrunda düşman karşusunda fedâ-yı ser ve cân itmekde (6) bulundukları hâlde memleketlerinde bulunan nişânlularının âhere virilmesi ne kadar çirkin bir iş olduğu beyâna (7) muhtâc değildir ve ferʿa-i şerʿiyye ile ʿasker olub da taburlarına giden neferler lisân-ı şerʿde mücâhid ve murâbata (8) dinilen zâtlardır ki anlar fazlu'llahi'l-mücâhidîn ʿale'l-kâʿidîn âyet-i kerîmesi hükmünce değil yalnız bizlerden gice (9) ve gündüz tesbîh ve tehlîl ile meşgûl olan erbâb-ı zühd ve salâhdan bile efzaldirler zirâ anların kıyâm (10)ve ku'ud ve sa'ir tevakkuflarından başka uykuları bile ʿibâdetdir bunları rencide-i hâtır idecek herekete teşebbüs (11) itmek diyânet-i islâmiyeye sığmaz ve aslâ insâniyete yakışmaz bir keyfiyet ve ʿâlem buya … kayd itmez (12) himmetsizler bulunur diyelim ama bunu tevdîğ ve tezvîc iden eimme ve tevâba ne diyelim evvel be-evvel bunların (13) te'dîbi lâzım gelür ve taraf-ı samî-i meşihat-penâhiden te'dîbleri dahî mukarrerdir hele bu bâbda tecvîz-i tâmi(14)iden mülkiye me'mûrlarının tevbîh ve te'dîbinde katʿân tecavüz terâfi olunmaması velât-ı ʿizâm ve mutasarrıfîn-i (15) kirâma vazîfe-i mahsûsa olmak üzere tevcîh olunur ol emrde buralarının herkese tefhîm ile baʿde (16) hilâf-ı marzî hareket idenler minvâl-ı meşrûh üzere muʿâmele olunmak bâbında irâde efendimindir. (17) Fî 22 Cemâziyelâhir li-sene 1294. ve fî 21 Haziran 1293.

Ahmed Cevdet

169.Kayıt(38a-2) *Ermeni milletinden Koyuncuoğlu Ohan veled-i Karabet'in merkûm Sağıroğlu Ali'den alacak talebine dair i'lâm*

Numara 159

(1)Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki ;

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Ermeni milletinden (3) Koyuncuoğlu Ohan veled-i Karabet medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûreye muzâfe (4) Kavak nâhiyesi kurâsından Karayusuflu karyesi ahâlisinden Sağıroğlu Ali bin Hüseyin muvâcehesinde (5) üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Ali zimmetinde cihet-i farzdan 46 gurûş alacak hakkım olub hatta târih-i (6) iʿlâmdan beş sene mukaddem merkûm Ali ile rû'yet-i muhâsebesine eylediğimizde meblağ-ı mezkûr dört yüz altmış gurûş (7) ve bana zımmetinde cihet-i merkûmeden sahîhân deyni olduğuna şühûd mahzarında ikrâr ve iʿtirâf itmişdi şimdi (8) meblağ-ı mezbûru merkûm Ali'den hâlâ taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-inkâr müddeʿî-i merkûm Ohan Ağa'dan (9) ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre her bir (10) sâkin oldukları sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun mahallâtından Saʻdi Bey mahallesi ahâlisinden muhtâr ve ihtiyâr meclisi (11) aʿzâlarından İmam Hasan Efendi ibn-i El-Hac Emin Efendi ve muhtârı Osman Efendi ibn-i Ahmed Efendi ve Hacı Mehmed Ağa (12) ibn-i Memiş ve Hacı Zekeriya ibn-i İsmail ve Tobcu Ahmed Ağa ibn-i Memiş ve Osman Râşid bin Abdullah nâm müzekkîlerden (13) usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (14) marrü'z-zikr Saʻdi Bey mahallesi ahâlisinden Hüseyin Alioğlu Mustafa ibn-i Osman Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesneler şehâdeti (15) ve şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeğin mûcîbince meblağ-ı mezbûr 46 gurûş müddeʿî-i merkûm Ohan Ağa'ya edâ (16) ve teslîme merkûm Ali'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîde iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir (17) Fî'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 38-B

170.Kayıt(38b-3) ***Çalı mahallesinde sâkin iken vefât iden Hacı Bekir Ağa ibn-i Ebubekir bin Abdullah'ın taksîm hüccetine dair mezbûr Mehmed Efendi'yi vekîl tayin ettiğine dair hüccet***

Numara 160

(1) Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr içün savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunan (2) Kâtib Mehmed Emin Efendi ibn-i Osman Efendi kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Saʻdi (3) Bey mahallesi ahâlisinden ve Istabl-ı

ʿâmire müdirliği pâyelülerinden ʿizzetlü Hüsrev Ağa ibn-i Abdullah'ın (4) sâkin olduğu menziline vârub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimîn huzûrlarında ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i (5) ʿâlî itdikde sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba mahallâtından Çalı mahallesinde sâkin (6) iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Bekir Ağa ibn-i Ebubekir bin Abdullah'ın verâseti marrü'z-zikr Çalı (7) mahallesinde sâkin sulbî kebîr oğlu Mehmed Ağa ve sulbiye kebîre kızı olub enifü'z-zikr Sa'di (8) Bey mahallesinde sâkine Gülfem Hanım'a münhasıra mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz üç sehimden (9) olub sihâm-ı mezbûreden iki sehimi ibn-i mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya ve bir sehimi bint-i mûmâ-ileyh Gülfem (10) Hanım'a isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver hâzır ve mütehakkık oldukdan sonra zâtî zeyl-i (11) vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimîn-i mezkûrîn taʿrîfleriyle muʿarrefe bint-i mûmâ-ileyhâ Gülfem Hanım meclis-i (12) maʿkûd-ı mezkûra sâlifü'l-beyân Çarşanba kazâsı kurâsından Çeneli karyesi ahâlisinden (13) Mehmed Efendi ibn-i Şeyh Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz babam müteveffâ-yı (14) mûmâ-ileyh vefât itdikde bi'l-cümle terekesine karındaşım mûmâ-ileyh Mehmed Ağa vaz'-ı ileyh ider olmağla (15) tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bâ-defter-i mukarrerât hisse-i ırsiye-i maʿlûmemle yine müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil (16) maʿlûmü'l-kıtʿaʿât tarlaların üç senelik icârını taleb ve daʿvâya ve ahz-ü kabza ve makbûzunu (17) bana irsâl ve teslîme gayrı menkûl terekesini taksîme ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun (18) küllîsine tarafımdan mezbûr Mehmed Efendi'yi vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl ve nâib-i (19) münâsib nasb ve taʿyîn eyledikde oldahî ber minvâl-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i (20) lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb (21) ve tahrîr ve meʿân mürsel ve ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa inhâ ve tefhîm (22) itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene erbaʿa (23) ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

171.Kayıt(38b-4) ***Daluabad karyesi câmiʿ-i şerîfin imamı Tâhir Halife ibn-i Mehmed'in vefat etmesi üzerine çocuğunun olmamasından dolayı yerine imtihan neticesinde mezbûr Ömer'e berât-ı şerîf-i ʿâlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 161

(1) Der-i devletmekîne-i ʿarz-ı dâʿî-i kimesneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik (2) sancağı dâhilinde Çarşanba kurâsından Daluabad karyesinde vâkiʿ câmiʿ-i şerîfin ber vech-i (3) hasbî hitâbet

cihetine bâ-berât-ı şerîf-i ʿâlişân mutasarrıf olan Tâhir Halife ibn-i Mehmed bundan ʻakdem (4) bilâ veled vefât idüb yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmağla sâlifü'z-zikr Çarşanba (5) kazâsı kurâsından Gövedi karyesi ahâlisinden işbû bâʿisü'l-ʿarz Ömer ibn-i İbrahim dâʿîleri (6) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i ʿâlîde (7) livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i (8) hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve nümâyân (9) ve sâlifü'l-beyân Damluabad karyesi ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu enifü'z-zikr Çarşanba (10) kazâsı idâre meclisinden vârid olan mazbata me'âlinden müstebân ve cerîde-i nüfûsda marrü'z-zikr (11) Güdevi karyesinin on altı hânesinde ikinci numara ile elli yaşında kayd idüğü kazâ-i (12) mezkûr nüfus mukayyedi efendi ile ferʿa bakâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasakir-i redîf-i şâhâne (13) alây kâtibi fütüvvetlü Behcet Efendi taraflarından mevrûd ʿilmuhaber tezkeresi mefâdından münfehîm olmağla (14) bu sûretde cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı mezbûr Tâhir Halife'nin mahlûlünden (15) şürût-ı mukarrere nizâmiyesine tatbîkan mezbûr Ömer dâʿîlerine tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân (16) sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devletmedâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü (17) fermân hazret-i velîü'l-emrindir. Fî'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve (18) elf.

Varak 39-A

172.Kayıt(39a-1) ***Hançerli mahallesinde vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm***

Numara 162

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan (3) dört ay ʻakdem vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Dudu (4) bint-i Mehmed ve Zekiye bint-i Hamid nâm Hatûnlar ile sulbî kebîre kızları Ümmügülsüm ve Kerîme ve li-ebeveyn er karındaşı (5) oğlu Mehmed bin Mustafa'ya münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz kırk sekiz sehimden olub (6) sihâm-ı mezbûreden üçer sehimden cemʿân altı sehimi zevcât-ı mezbûrâta ve on altışar sehimden otuz (7) iki sehimi bintân-ı mezbûretâna ve on sehimi ibni'l-ah mezbûr Mehmed'e isâbetini bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver (8) zâhir ve mütehakkık oldukdan

sonra müteveffâ-yı mezbûrun … ve medîne-i mezbûre mahallâtından Saʿdi Bey (9) mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden Çetikoğlu dimekle maʿrûf Dimitraki (10) veled-i Haçi Kostanti tarafından zikr-i atî husûsda taleb ve daʿvâ ve ahz-ü kabz ve husûs-ı mezkûr (11) mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi Halil (12) Şemi Efendi ibn-i İbrahim Efendi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde müteveffâ-yı (13) mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz'-ı ileyhleri mütehakkık olan zevcât-ı mezbûrât Dudu ve Zekiye (14) ile binât-ı mezbûretân Ümügülsüm ve Kerîme tarafından vekîl-i olduğu zâtî-i mezbûrânı bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye (15) ʿârifân Pazar mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Hâfız Şevki Efendi ibn-i Mehmed (16) ve Hacı Mustafa bin Ömer ve Hacıoğlu Hâfız İsmail bin Abdullah nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen (17) lede't-tezkiye ʿadl ve makbulü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Ahmed Usta bin Ahmed (18) ve Mehmed Ali bin Molla Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi sâbit (19) ve sübût-ı vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olan sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesi ahâlisinden Mustafa (20) Efendi ibn-i İbrahim ve ibni'l-ah merkûm Mehmed muvâcehelerinde bi'l-vekâle üzerlerine daʿvâ ve takrîr-i (21) kelâm idüb vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi'nin müvekkilesi mezbûrât ile mezbûr Mehmed'in (22) mûrisleri müteveffâ-yı mezbûr Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah sağlığında müvekkilim merkûm (23) Dimitraki Ağa'nın mâlından ve yedinden bâ-sened el-yevm iki yüz kırk gurûşa râyiç yüz (24) seksen ʿaded yüzlük lirâ-yı Osmanî ikrâz? ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk (25) idüb ol-vechle zimmetinde alacak hakkı olmağla müteveffâ-yı mezbûr Hacı (26) Salih Ağa yine sağlığında mezkûr yüz seksen ʿaded lirâ-yı Osmanî zimmetinde müvekkilim merkûm Dimitraki (27) sahîhân deyni olduğu kerâren mahzar-ı şühûdum tâbiʿân ve katʿiyyen ikrâr ve eşhâd idüb mezkûr lirâları (28) kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât itmekle şimdi mezbûr yüz seksen ʿaded lira-yı Osmanî'yi bi'l-verâse vazʿ-ı (29) ileyh oldukları müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müvekkilim merkûm içün (30) bana redd ve teslîme müvekkilân-ı mezbûrâna izâfetle vekîl-i merkûm Mustafa Efendi ve asıl ibni'l-ah (31) mezbûr Mehmed'den her biri kıbel-i şerʿden beyyine olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyû daʿvâ itdikde anlar dahî (32) cevâblarında vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi müvekkileleri mezbûrâna izâfetle bi'l-vekâle ve ibni'l-ah merkûm (33) Mehmed bi'l-isâle ve bi'l-verâse tereke-i müteveffâ-yı merkûm vazʿ-ı yedînî mezkûr yüz seksen lirâ-yı Osmanî (34) müteveffâ-yı

merkûmun müvekkil-i merkûm deyni olduğu bi't-tavʿ ve'r-rızâ ikrâr ve iʿtirâf itmeğin ʿalâ mûcîb-i ikrâra (35) mezkûr yüz seksen ʿaded lirâ-yı Osmanî'yi müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müvekkil-i (36) merkûm Dimitraki Ağa içün vekîl-i mûmâ-ileyh Şemi Efendi'ye edâ ve teslîme müvekkilân-ı mebzurâna izâfetle vekîl-i (37) merkûm Mustafa Efendi ve ibni'l-ah merkûm Mehmed'den her biri iltizâm olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı (38) ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 13 Receb li-sene 1294.

Varak 39-B

173.Kayıt(39b-2)*Mukaddemâ taşralarda küşâd olunan emvâl-ı eytâm sandıklarının muʿâmelâtı nizâmı dâiresinde cereyân eden duruma dair maʻrûz*

ʻUmûm 25

(1) Canik Sancağı Mutasarrıflığına

(2) Saʿâdetlü efendim hazretleri

(3) Mukaddemâ taşralarda küşâd olunan emvâl-ı eytâm sandıklarının muʿâmelâtı nizâmı dâiresinde cereyân (4) itmekde ve mezkûr sandıklarda mevcûd mebâliğin ekserisi me'mûrîn-i hükümet ve müntehabdan ahâli-i memleket idâne (5) olunub muʿâmele-i nizâmiyesi senelerce sürüncemede kalarak icrâ kılınmakda ve bu hâl ise eytâmın (6) mağduriyetini mûcîb olmakda idüğünden bahsle baʿzı mülâhazâtı hâvî virilen lâyıha li-ecli't-tedkîk (7) meclis-i mebʿusâna hâvale kılınmışdı bu bâbda ithâzı lâzım gelen usûlün ilerüde vazʿı hâlinde (8) ana tedkîk hareket idilmek üzere şimdilik elde bulunan nizâmâtın tamâmı icrâ-yı ahkâmı (9) lüzûmu meclis-i mezkûrun şuʿbe-i mahsûsasından mazbata ifâde kılınmışdır beyânda müstağni olduğu (10) üzere mezkûr sandıkların te'sîs ve küşâdından maksad-ı aslı emvâl-i eytâmın hüsn-i netîce ve istirbâ(11)hıyla eytâmın te'mîn-i idâre ve taʿyîş-i kaziyesi olduğu hâlde taşralarca bu kâʿideye riʿâyet (12) olunmayarak emvâl-i mevcûdenin öyle bir takım zî nüfûz ahâli ve me'mûrîne idâne olunub muʿâmelatının (13) te'hirât ve müşkilâta düşürülmesi maksâd-ı esâsiye menâfî ve eytâmın mağduriyete bâdî olarak aslâ (14) ve katʿân rehîn cevâz olamayacağından bu bâbda taʿcilen vilâyâne icrâ-yı vesâyâ ve tebligat olunmuş olmağla (15) oraca dahî öyle ashâb-ı iktidâr me'mûrîne îdâne olunmuş eytâm mâlı vârâsiye hemân bi'l-istihsâl (16) mezkûr sandıkların teşvîşi muʿâmelâtını mûcîb uygunsuzlukların menʿ vukûʿu esbâbının istikmâline (17) ve keyfiyetin işʿârına himmet buyurmaları bâbında irâde efendimindir. Fî 3 Receb 1294 ve fî 2 Temmuz 1293.

Ahmed Cevdet

174.Kayıt(39b-3) ***Ermeni milletinden olub vefât iden Benkovis veled-i Sokas'ın taksîm hücceti ile da'vaya dair i'lâm***

Numara 163

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) fi'l-asl Eğin kazâsı kurâsından Kemerkab karyesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Ermeni milletinden olub kürsî-i (3) livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesinde mütemekkin iken bundan 'akdem vefât iden Benkovis veled-i (4) Sokas veled-i Nikoli'nin verâseti zevce-i metrûkesi Sarbohi veled-i Yakomi ile mezbûre Sarbohi'den mütevellid (5) Sadri kebîr oğlu Agob ve Sokazi ve Kirkor ve Yakomi ve kendüsünden mukaddem vefât iden diğer zevcesi (6) Ave bint-i Mardiros'dan mütevellid sulbiye kebîre kızı Horosice'ye münhasıra baʿdehâ zevce-i mezbûre (7) Sarbohi dahî vefât idüb verâseti Sadri kebîr oğlu benûn-ı merkûmûndan Agob ve Sokazi ve Kirkor (8) ve Yakomi'ye münhasıra ve taksîm mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l- münasiha-î? eş-şerʿiyye iki yüz seksen sekiz sehimden olub (9) sihâm-ı mezbûreden altmış beşer sehimden cemʿân iki yüz altmış sehimi benûn-ı merkûmûna ve yirmi sehiz sehimi (10) bint-i mezbûre Horosice'ye isâbeti bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra bint-i mezbûre Horosice (11) babası müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde ve Kunpanya caddesinde (12) vâkiʿ bir tarafdan Haçi Ohan Efendi ve bir tarafdan ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile bir bâb (13) benim kargîr mağazamın nıfs hisse-i şâyiʿasında olan ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyesini beyʿe (14) ve kabz-ı semene vekîl olduğu bin iki yüz doksan üç senesi Rebîulevvel'inin on üçüncü günü (15) târihiyle müverrah ol-târihde sâlifü'z-zikr Eğin kazâsı nâibi bulunan es-Seyyid Abdülkerim Efendi'nin (16) imzâsıyla mümzâ ve hatt ve hatmını hâvî bir kıtʿa hüccet-i şerʿiyyenin mazmûnu zevât-ı mezbûreyi (17) bâ-marifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân Ermeni mahallesi mütemekkinlerinden Kazar veled-i Nikotimos ve Mikail Ağa veled-i Karabet (18) ve Sehak veled-i Nikos ve İstefan veled-i Ohannes nâm mizekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye (19) makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan İstefan veled-i Nikos ve Sehak veled-i Nikodis nâm kimesneler (20) şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi Ermeni mahallesinden Kazar veled-i Nikotimos'un (21) vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olmağın mûcîbiyle nısf dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda bint-i mezbûre Horosice'nin (22) iki yüz seksen sekiz sehim iʿtibâriyle yirmi sekiz sehim hisse-i şâyiʿasını müşterisi bulunan Haçi Kirkor zevcesi (23) Agise'ye üç yüz

seksen dokuz gurûşa vekîl-i merkûm Kazar'ın takrîriyle üzerine kayd ve yedine (24) bir kıtʿa koçan ʿilmuhaberinin iʿtâsı iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (25) iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi'l-erbaʿ ve'l -'işrîn (26)min şehri Recebi'l ferd sene erbe'a ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 40-A

175.Kayıt(40a-1) ***İran devleti şehbender(konsolos) vekîline bütün işlerinde gerekli ihtimam, yardım ve hürmetin gösterilmesine dair berât-ı ʿâlişân süretidir.***

(1) Sûret-i berât-ı ʿâlişân

(2) İran Devleti tarafından Samsun'da şehbender vekîli bulunan işbû râfiʿ-i tevkîʿ-i (3) refîʿi'ş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mirza Behram zîde mecdûhû bu kere (4) mahâl-i mezkûre şehbenderliği kılınmış olduğu beyânıyla ol-bâbda müceddeden berât-ı (5) ʿâlişân ve zabta emîr-i şerîf iʿtâsı husûsu devlet-i müşârün-ileyhânın (6) Der-saʿâdet'de kâin sefâreti cânibinden bâ-takrîr istidʿâ olunması ve mûmâ-ileyh (7) vekâletini mutazammın bin iki yüz doksan iki senesi Şaʿban'ının on dördüncü (8) günü târihiyle bir kıtʿa emr-i şerîf verildiği kuyûddan müstebân olmuş (9) olmağla ʿahdnâme-i hümâyûn şürûtu mûcîbince mûmâ-ileyh Samsun (10) şehbenderliği mübeyyen müceddeden işbû berât-ı hümâyûn-ı … makrûn (11) virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh Mirza Behram bir olan ve tebʿa-i devlet-i (12) ʿâlîyyemden olmadığı hâlde devlet-i müşârün-ileyhâ cânibinden Samsun'da (13) şehbender olub hakkında hürmet ve riʿâyet-i lâyıka ifâsına iʿtinâ oluna gerek şehbender-i (14) mûmâ-ileyh tarafından ve gerek mahalli me'mûrları cânibinden devlet beyninde münʿakid olan ʿahdnâme-i hümâyûn (15) hilâfetine hâl ve hareket vukûʿa gelmemesine dâimen ve müstedâm ve iʿtinâ ve dikkat kılına (16) ve şehbender-i mûmâ-ileyh baʿzı zamanda bir yere gitmek isterse gidişde ve gelişde (17) ve karada ve deryada … ve her hâlde kendüye ve sahîh ve sıhhatlu olarak (18) yanında bulunan tebʿa ve adamlarına hüsn-i zarfında … … taʿarruz olunmayub (19) her hangi mahalle dâhil oluvirse hakkında hürmet-i lâyıka icrâ oluna ve'l-hâsıl (20) her bir husûsları şerʿ-i şerîfe muktezâsı ve bi'l-âhire muharrer takrîrât (21) iktizâsını ve ʿahdnâme-i hümâyûn hâl-i mevcûdesi defterde görüle ol-bâbda hiç asl? (22) mâniʿ olmaya tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ʿışrîn min şehr-i Cemâziyelâhir (23) li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Muharrir Hilmi.

Varak 40-B

176.Kayıt(40b-2) ***İran devleti ile yapılan ahitnâmeye binâen İran devletinin Samsun'a tayin olunan şehbenderine gerekli ihtimam, hürmet ve mu'avenetin gösterilmesine dair fermân-ı 'âlişân sûretidir.***

(1) Sûret-i Fermân-ı ʿÂlişân

(2) Emirü'l-ümerâü'l-kirâm kebîri'l-küberâü'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibi'l-ʿizz (3) ve'l-ihtirâmi'l-muhtas tahrîr ve ʿinâyeti'l-mülûk ve'l-eʿâlî Rumili Beylerbeyi pâyelerinde (4) Canik sancağı mutasarrıfı olub ikinci rütbe-i mecîdî nişânü'l-şânını hâiz ** (5) Veysi Paşa dâmet meʿâlîye ve kadruhû olunub … Samsun kazâsı (6) nâibi Mevlânâ zîde ʿilmuhû tevkîʿ-i refîʿ-i hümâyûn vâsıl olacak maʿlûm ola ki İran (7) Devleti tarafından Samsun şehbender vekîli bulunan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim (8) Mirza Behram zîde mecduhû bu kere mahâl-i mezkûre şehbenderlik kılınarak yerine müceddeden (9) berât-ı ʿâlişân iʿtâ olunmuş olduğu beyânıyla ol-bâbda emr-i şerîf zarûri (10) devlet-i müşârün-ileyhânın Der-saʿâdet'de kâin sefâreti cânibinde bâ-takrîr istidʿâ (11) olunması ve mûmâ-ileyh Mirza Behram'ın Samsun şehbenderliği mutazammın müceddeden (12) berât-ı ʿâlişânı tasvîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf … bâbında (13) mûmâ-ileyhi siz keyfiyet-i maʿlûmunuz oldukda şehbenderlik-i mezkûru (14) hâzır olunan berât-ı ʿâlişân mûcîbince mûmâ-ileyh zabt itdirilüb ber mûcîb-i (15) ʿahdnâme-i hümâyûn himâyet ve hıyâneti esbâbını istihsâle … eylemeniz (16) bâbında fermân-ı ʿâlişânı sâdır olmağla mazmûn-ı mûnîfi üzere ʿamel ve hareket (17) eyleyesiz tahrîren fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-ʿışrîn min şehr-i Cemâziyelâhir (18) li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn elf.

El-Hacc Mustafa.

Varak 41-A

177.Kayıt(41a-1) ***Yayla karyesinden Veda bint-i Ahmed'i bâyin talakla boşayan Yusuf bin Ali'den mihr-i müeccel ve nafaka hakkını talep etmesine dair kayıt***

Numara 164

(1) Kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Yayla karyesi sâkinelerinden ve zâtî zeyl-i vesîkada (2) muharrerü'l-esâmi-i müslimîn taʿrîfleriyle muʿarrefe el-Veda bint-i Ahmed nâm Hatûn medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (3) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zevc işbû bâʿisü'l-vesîka Yusuf bin Ali muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (4) kelâm idüb mezbûr Yusuf zevci dahlim olub iş bu meclis-i şerʿde beni bâyinen tatlîk itmekle (5) zimmetinde münkarer ve maʿkûd-ı ʿâlîyye olan

bin gurûş mühr-i müeccel hakkım ile nafaka-i ʿadet-i maʿlûmem (6) ve müevvenet? sekenem içün dahî bi't-terâhi taʿyîn olunan iki yüz elli gurûş ki cemʿân bin (7) iki yüz elli gurûş mezbûr Yusuf yedinden tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz idüb hukûk-ı zevciyete ve sâire (8) müteʿallaka-i ʿâmme-i daʿvâdan her birimiz âherin zimmetini ibrâ ve iskâta ve yine her birimiz âherin ibrâsını ber minvâl-i (9) muharrer kabûl eyledik didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l- (10) hâmis ve'l-ʿışrîn min Saferi'l-Hayr li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

178.Kayıt(41a-2) ***Hançerli mahallesi ahâlisinden müteveffâ Halim Efendi'nin oğlu Mustafa'nın kardeşi Süleyman Efendi ile alacak husuna dair kayıt***

Numara 165

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Mustafa Efendi ibni'l-müteveffâ Halim Efendi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı (2) şerʿimizde li-ebeveyn er karındaşı Süleyman Efendi ibni'l-mezbûr Halim Efendi tarafından zikr-i atî husûsda vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka (3) sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi oğlu Tevfik Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb târih-i hüccetden üç sene (4) mukaddem vekîl-i mezbur Tevfik Efendi'nin pederi karındaşım mûmâ-ileyh Süleyman Efendi li-ecli'l-me'mûriyye diyâr-ı âhire ʿazîmet eylediğinde (5) emriyle me'külât ve meşrûbât içün hânesine sarf eylediğim bâ-defter-i müfredât yedi bin gurûş ki babamız müteveffâ-i mezbûr (6) Halim Efendi'den mevrûs medîne-i mezbûrenin Subaşı nâm mahalde vâkiʿ maʿlûmü'l-hudûd bir kıtʿa ʿarsa üzerine müştereken (7) inşâ eylediğimiz yedi bâb dükkân masârifâtından bâkî zimmetde bâ-defteri'l-… on üç bin gurûş ki ciheteyn-i mezkûreteynden (8) cemʿân yirmi bin gurûş alacağı vekîl-i mezbur Tevfik Efendi'den müvekkili babası mûmâ-ileyh Süleyman Efendi'ye izâfetle daʿvâ (9) ve mezbûrun bi'l-vekâle inkârına mükârîn muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunub ben ber vech-i muharrer tasaddi (10) eylediğim daʿvâmdan müvekkiline izâfetle vekîl-i mezbûr Tevfik Efendi ile bi't-tavʿ ve'r-rızâdan bin gurûş üzerine sulh olduğundan (11) oldahî sulh-ı mezkûru kabûl eyledikden sonra babamız müteveffâ-ı mezbûrdan mûris bâlâda muharrer dükkânlar maʿrifet-i şerʿle (12) ferʿa keşîde olunarak taksîm olundukda hissemden sekiz bin yedi yüz on dört gurûş ziyâde kıymetlü iki bâb (13) dükkân hisseme isâbet eylediğine mebnî ben dahî cihet-i merkûmeden meblağ-ı mezbûr sekiz bin yedi yüz on dört gurûş (14) mûmâ-ileyh Süleyman Efendi'ye deynim olmuşdu meblağ-ı mezbûru bedel-i sulh olan on bin gurûşa mahsûb kusûr bin iki yüz (15) seksen altı gurûş vekîl-i mezbûrdan

tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz itmemle babamız müteveffâ-ı mezbûrdan mevrûs müştereken (16) sâkin olduğumuz bir bâb menzilden mâʿada mûrisimiz mütevaffa-ı mezbûrun terekesine ve zikr olunan husûs işbû târih-i (17) hüccete gelinceye değin sâir cemîʿ-i hukûk-ı şerʿiyyete müteʿallik âmme duʿâvîye mütâlebâtdan ben müvekkiline izâfetle (18) Tevfik Efendi'nin zimmetini oldahî bi'l-vekâle müvekkiline izâfetle ber minvâl benim zimmetimi tarafından her birimiz ibrâ-yı ʿâmm-ı sahîh-i (19) şerʿi ile ibrâ ve iskâta ve her birimiz dahî ber vech-i muharrer âherin ibrâsını kabûl ve ol-vechle kat-ı nizâʿ ve refʿ-i (20) husûmet eyledik bu mukırr mûmâ-ileyh Mustafa Efendi'nin cemîʿ-i takrîr-i meşrûhundan vekîl-i mezbûr Tevfik Efendi (21) müvekkiline izâfetle bi'l-vekâle tasdîk ve tahkîk itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis ʿaşer min Recebi'l-(22) ferd li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

179.Kayıt(41a-3) ***Hançerli mahallesi ahâlisinden Kaimzâde Aziz Efendi ibn-i Kâsım, fırın ve 2 dükkânını Kaçori Yani veled-i Yorgi'ye 120 adet Osmanlı Lirasına satmasına dair kayıt***

Numara 166

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden olub zikr-i atî yekdiğerine muttasıl bir bâb itmekçi furunu (2) ile iki bâb bakkal dükkânın ırsen ve müstakilen mâliki olduğu ve âher kimesne üzerinde rehin olmadığı (3) ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîhası otuz beş bin gurûş idüğü mahalle-i mezbûre imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi (4) taraflarından mevrûd ve memhûr bir kıtʿa ʿilmuhaber me'âlinden müstebân olan Kaimzâde Aziz Efendi ibn-i Kasım (5) medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Saʿdi Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve Yunan Devleti (6) tebʿasından işbû bâʿisü'r-rakam Kaçori Yani veled-i Yorgi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp merkûm (7) Yani bana mâlından yüz yirmi ʿaded lirâ-yı Osmanî ikrâzı ve teslîm eylediğinde ben dahî yedinden (8) ikrâz ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk idüb mezbûr yüz yirmi ʿaded lirâ-yı Osmanî zimmetinde (9) cihet-i farzdan merkûm Yani'ye sahîhân deynim ve borcum olmağun yedimde ırsen ve müstakilen mülk ve hakkım (10) olan sâlifü'z-zikr Saʿdi Bey mahallesinde Dakik Kapanı caddesinde vâkiʿ bir tarafdan Dizzâde (11) Hacı Hasan Efendi ve iki tarafdan Mustafa Ağa dükkân ve bahçesi ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile meblağ-ı mezbûr yüz yirmi lirâ-yı Osmanî doksan beş senesi Rebîulâhir beş târihinde merkûm Koçori Yani'ye teslîm (fî 5 Rebîulâhir li-sene 1295)

Varak 41-B

(12) mahdûd yekdiğerine muttasıl bir bâb itmekçi furunu ile iki bâb bakkal dükkânımı cemîʿü't-tevâbi ve'l-levâhıkıyla (13) mezkûr yüz yirmi ʿaded lirâ-yı Osmanî mukâbelesinde târih-i kitâbdan doksan bir gün tamâmına değin merkûm (14) Yani'ye beyʿ-i bi'l-vefâ tarîki üzere beyʿ ve baʿde't-tahliye teslîm eyledikde oldahî ber vech-i muharrer iştirâ ve teslîm (15) ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mûmâ-ileyh Aziz Efendi yine meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda (5) merkûm Yani mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb meblağ-ı mezkûr hakkında rehin hükmünde olmağla (6) ecl-i mezkûr hulûlünde deynim olan mezbûr yüz yirmi ʿaded lirâ-yı Osmanî edâ olunmayub da fekk-i rehin mümkün (7) olmaz ise furun-ı mezkûr ile dekakîn-i mahdûd-ı mezkûrları semen-i misliyle âhere mübayaʿa ve kabz-ı semenine ve semeninden (8) deyn-i mezkûrumu istifâya ve fazla kalur ise bana iʿtâya ve bunlar mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine (9) küllihâ ʿazlini kânıt ve vekîl mazmûnu üzere ʿazl ve inʿizâldan masûne ve celb-i ʿakd-ı rehinde meşrûta (10) vekâlet devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile merkûm Yani'yi tarafımdan vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn (11) eyledim didikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdemât-ı lâzımesini kemâ-yenbağî edâya (12) taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâbiʿ ve'l-ʿışrîn min şehr-i Recebi'l- (13) ferd li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyen ve elf.

180.Kayıt(41b-4) ***Asker-i şâhâne neferâtının nişanlıları ile evlenmenin katʿiyyen memnûʿ olması ve bunun gerçekleşmemesi için eimme ve ûlemânın uyarılmasına dair fetvâ***

Numara 167

(1)Samsun Münâsebet-i Şerʿiyyesine Bâb-ı Fetvâ Numarası 114

(2)Faziletlü Efendi

(3) Asker-i şâhâne nişânlu olan kızları anların gıyâbında diğerlerinin tezvîci katʿiyyen memnûʿ olduğu hâlde menâfî-i memnûʿiyyet-i seniyye (4) icâbca? baʿzı vukûʿâtdan dolayı şikâyet vukûʿ bulmakda olduğu baʿzı tarafdan bildirilmiş ve muhâfaza-i dîn-i (5) vatan ve kahır ve tenkîl-i düşman içün fedâ-yı ser ve cân itmekle müntehî bulunmuş olan neferât-ı ʿaskeriyye bir lisân-ı şerʿde (6) mücâhid ve murâbata dînîlüb gice ve gündüz ʿibâdetle meşgûl olan erbâb-ı zühd ve salâhdan efdâl idükleri … (7) fazlu'llahi'l-mücâhidîn ʿale'l-kaʿidîn âyet-i celîlesi bürhân katʿiyyesiyle meşiyet günleri rencîde-i hâtır itmek aslâ (8) himmet-i isnâniyyeye saffetmeyân bir isâet? olmağla böyle himmetsizliğe cür'et idenler olduğu hâlde evvelâ (9) eimmenin te'dîbi

lâzım geleceği gibi sânîyen mesâg gösterüb tezvîc iden nevânın dahî te'dîb olunacakları (10) cihetle keyfiyet bi'l-cümle velât-ı ʿizâm ve mutasarrıfîn-i kirâm taraflarına dâhiliye nezâret-i celîlesinden taʿmîmen işʿâr buyrulmuş (11) olmağla bu yolda tafsilâta hâcet görülmeyüb ancak bu günâ vakitsizlik vukûʿ bulur ve tesâmih? ve tekâsül (12) olunur ise katʿiyyen te'dîb idilmesi mukarrer bulunduğunun beyânıyla menʿ-i vukûʿa iʿtinâ ve gayret ve tamkât? dahî (13) tefhîm keyfiyet buyrulması siyâkında şukka-i mahsûsiyye terfi olundu. Fî 12 Recebi'l-ferd li-sene 1294. ve fî 11 Temmuz 1293

es-Seyyid Hasan Nasrullah.

181.Kayıt(41b-5) ***Merkûm İbrahim'in mezbûre Alişe'yi talep etmesine dair kayıt***

Numara 168

(1) Merkûm İbrahim celb olundukda zevce-i şerʿiyye-i mezbûre Âlişe?'yi taleb ve mefârikine râğbet oldukda mezbûre Âlişe dahî (2) beynlerinde maʿkûd bin yüz gurûş mühr-i müeccelinden fâriğe nafaka ʿiddet-i mü'esses-i süknâsı dahî kendi üzerine olmak üzere mehâli-i sahîha-i şerʿiyye ile (3) sulh oldukda oldahî sulh-ı mezkûru kabûl idüb hukûk-ı zevciyete ve sâir müteʿallika-i âmme-i duʿâvîden mezbûre Âlişe merkûm İbrahim'in zimmeti (4) ibrâ ve iskât ve oldahî ibrâ-i mezkûru kabûl itmeleriyle binâen ʿaleyh mezbûre Âlişe baʿde'n-nafaka'l-'ade? nefsini âhere tezvîce (5) müdâhele olunmak üzere Bafra kâimekamlığa bir kıtʿa emrimi mutasarrıfilerin şeref … buyrulması bâbında fermân hazret-i (6) men lehü'l-emrindir. fî 18 Şa'ban 1294.

Varak 42-A

182.Kayıt(42a-1) ***Merkûm Mehmed ile mezbûre Aziziye'nin beynlerinde kâime olan nikâhları izinsiz olduğu için fesh ve tefrîk olduğuna dair i'lâm***

Numara 169

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) (işbû iʿlâm-ı şerʿi baʿde'l-kayd mezbûrede tatlîk eylediğini mezbûre bi'z-zât daʿvâ ve oldahî mukırr ve münʿarif bulunduğuna mebnî işbû kayda batli keşîde olunarak sahîhi işbû sicilin yüz yetmiş yedinci gurresine kayd olundu)

(3) Bu kere aʿdâyı dîn ve vatanımızın yed zulmünden fetihle zabt ve müstecir? olunan Sasom kasabası sâkinlerinden olub bâ-irâde-i (4) hazret-i cihânbânî kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun hicret-i beliyyât Ayazih? kabîlesinden Hacı Mak bin Ali medîne-i (5) mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Memâlik-i Devlet-i İrâniye'den Hemedân kasabası ahâlisinden olub (6) li-ecli't-ticâre sâlifü'z-zikr

Sasom kasabasına ʿazîmetle orada mezbûr Hacı Mak'ın izni olmaksızın (7) velî-i akrebi bulunan li-ebeveyn er karındaşı Abdullah'ın sulbiye kızı Azîziye Hanım bekri bilâ kefâlet beynehümâ tezvîc (8) iden ʿemmim Mehmed bin İsa muvâcehesinde mezbûre Azîziye nâm Hatûn muvâcehede hâzıra olduğu hâlde merkûm (9) Hacı Mak lisân-ı Türkî'ye aşinâ olmadığından tercümânı hâzır-ı bi'l-meclis Ayazih? kabîlesinden Said Bey (10) ibn-i Osman Bey lisân-ı Türkî'ye bilemezce ifâde ve takrîr iderek merkûm ʿemmim Mehmed'i sâlifü'l-beyân Sasom (11) kasabasında Ayazih kabîlesinden ve Sâlih kesândandır deyû ihbâr olunduğuna mebnî izn-i rızâm yoğiken (12) gıyâbında velî-i akrebî bulunduğum hâzıra-i mezbûre Azîziye nâm Sâliha'yı ber takrîb merkûm ʿemmim Mehmed tezvîc (13) itmiş ve baʿde'd-duhûl medîne-i mezbûreye muvâssılatlarımızda ʿemmim ve fâsık? kimesne olduğuna vâkıfe olduğu cihetle (14) velî-i akrebî bulunduğum hâzıra-i mezbûre Aziziye … olması hasebiyle bana ʿarlâhık? olduğundan ve merkûm (15) ʿemmim Mehmed'den dahî veled bulunmadığı eclden ber mûcîb-i fetvâ-yı şerîf bi'l-velâye fesh-i nikâh eyledim kıbel-i şerʿden (16) dahî fesh ve tefrîk-i birle hükm olunmak murâdımdır deyû hâzıra-i mezbûrenin tasdîkiyle daʿvâ itdikde oldahî (17) cevâbında kasaba-i müddeʿî-i mezbûrun takrîr-i meşrûhu üzere olduğunu mukırr ve müferrak olmağla mûcîbince mezbûr (18) ʿemmim Mehmed ile mezbûre Azîziye'nin beynlerinde kâime olan nikâhları fesh ve tefrîk ve hükm olunduğu (19) tescîl ve huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi'r-(20) râbiʿ ʿaşer min Şa'bâni'l-muʿazzam li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve elf.

183.Kayıt(42a-2) ***Barutçuoğlu Mustafa ibn-i Hasan'ın sagîr öküzünü merada otlarken kaybetmesi ve Mehmed Kâmil Efendi'de bulması sonucunda vekîl Ahmed Ağa'dan talep etmesine dair i'lâm***

Numara 170

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2)Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Hacı (3) Musa karyesi ahâlisinden Barutçuoğlu Mustafa ibn-i Hasan livâ-i mezkûr temyîz meclisinde (4) maʿkûd huzûr-ı meclis-i şerʿimizde zikr-i atî bir re's sagîr öküzüne bi-tarîki'n-nukât cânib-i (5) mirîyyeden mezmûrîni hasebiyle vaz'-ı ileyh olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi ʿizzetlü Mehmed Kâmil Efendi (6) ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyeti garrâdan dahî (7) husûsuna iʿtibâr olunan Odacı Ahmed Ağa ibn-i Süleyman muvâcehesinde işbû meclis-i

şerʿde muʿâyene (8) olunan siyâh ve bend tarafı art ayağında halka tamga ve iki kulakları ucu kesik ve el-hâletü (9) hâzihi dokuz yaşında olan sagîr öküzünü târih-i iʿlâmdan dört sene mukaddem Çarşanba (10) kazâsı ahâlisinden gâib-i ʿani'l-meclis İstanbulluoğlu Mehmed Efendi nâm kimesneden üç yüz (11) semen gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme yedimde mülküm iken târih-i (12) iʿlâmdan bir sene mukaddem sâlifü'z-zikr Hacı Musa karyesinde merʿâda raʿî olunur iken (13) zâyiʿ olmağla şimdi öküz-ı mevsûf-i mezkûru müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkâk (14) hâlâ taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl vekîl-i merkûm Ahmed Ağa cevâbında zikr (15) olunan öküz-ı mevsûf-i mûmâ-ileyhin taraf-ı mirîden yâve olmak üzere bi'l-emâne vazʿ-ı (16) yedînî ikrâr müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i (18) muharrer müddeʿâsına her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varak-i mestûre mârü'l-beyân Hacı Musa (19) karyesi ahâlisinden evveli oğlu Ali Efendi ibn-i Hacı Mustafa ve Ömer Yazıcıoğlu Hacı Mehmed bin Ömer (18) ve Hasan Ağa ibn-i İbrahim ve Ali bin Mustafa nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-(20) tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olan sâlifü'l-beyân Hacı Musa karyesi (21) ahalisinden Koritoğlu Mustafa bin Ali ve Bilal bin Ali nâm kimesler şehâdetleriyle vekîl-i merkûm (22) Ahmed Ağa muvâcehesinde ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbiyle öküz-ı mevsûf-i (23) mezkûru müddeʿî-i merkûm Mustafa'ya defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa'ya (24) tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân (25) hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi's-sânî min Şaʿbâni'l-muʿazzam li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 42-B

184.Kayıt(42b-3) ***Velâyet dâ'vası***

Numara 171

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Yâver-i Harb-ı Şehriyâri Mehmed Bey ibn-i el-Hacc Ömer kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı (3) şerʿimizde zevce-i sâbıkası Behiye Hanım ibnet-i el-Hacc Hüseyin Bey muvâcehesinde bundan 'akdem mezbûre (4) Behiye Hanım ile hâl-i zevciyet beynimizde kâim iken benim karındaşım hâsıl ve mezbûreden mütevellide dört (5) yaşında kızım Firdevs nâm sagîre-i mezbûre Behiye Hanım'ın bi-hakki'l hızâne? hıcr? ve terbiyesinde olub lâkin (6) mezbûre

Behiye Hanım nefsi âhere tezvîc eylediği eclden hakk-ı hızâne? kendüden sakıd olub sagîre-i (7) mezbûrenin … .. vâlidem hanım olmadığından kızım sagîre-i mezbûru bi-hakki'l-hızâne bana (8) teslîm olunmak murâdımdır deyû daʿvâ itdikde oldahî cevâbında vâkiʿ hâl-i mûmâ-ileyhin takrîr (9) eylediği üzere olduğu mukırr ve muʿterefe olmağın mucibiyle sagîre-i mezbûreyi babası mûmâ-ileyhe (10) teslîme tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmi'l-ʿaşer (11) min Şaʻbâni'l-muʿazzam li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

185.Kayıt(42b-4) ***Engiz karyesi ahâlisinden Keleşoğlu Fortime Mehmed bin Mustafa, merada otlarken beygirini kaybettikten sonra merkûm Ali Bey'de bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 172

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Engiz karyesi ahâlisinden Keleşoğlu Fortime Mehmed bin (3) Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde fi'l-asl der-i ʿâlîyye'ye muzâfe Beşikdaş (4) kasabası ahâlisinden olub medîne-i mezbûrede misâfiretle sâkin ahrâr-ı muhâcirîn-i çerakeseden Ali Bey (5) bin Hasan muvâcehesinde daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb iş bû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan yağız ve arnı (6) aktemeli beyaz ve art ayakları topuklarının iç tarafından cüz'ice beyaz ve el-hâletü hâzihi dokuz (7) yaşında olan bârgiri târih-i iʿlâmdan altı sene mukaddem sâlifü'z-zikr Engiz karyesinde sâkin (8) meskûn muhâcirîn-i merkûmeden gâib-i ʿani'l-meclis Sarı Mehmed nâm kimesneden bin gurûş semen-i (9) medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme mülküm iken târih-i ilamdan üç sene mukaddem mârü'l-beyân (10) Engiz karyesinde vâkiʿ merʿâda raʿî olunur iken zâyiʿ olmağla şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru (11) merkûm Ali Bey yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm (12) Ali Bey cevâbında bârgir-i mevsûf-i mezkûra vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin bu defʿa Kars muhâsebesinde gâib-i (13) ʿani'l-meclis ʿasâkir muʿâvin ümerâsından Râşid Bey'in maʿiyetinde olduğum cihetle mîr-i mûmâ-ileyh esnâ-yı (14) muhârebede mecrûh olarak Der-saʿâdet'e ʿazîmeti edâsından diğer altı reʻs bârgir ile mezkûr bârgir-i (15) mevsûfu emâneten bana teslîm itmişdi ol-vechle bi-tarîki'l-emâne vaz'-ı ileyh iderim deyû (16) müddeʿî-i merkûmun ber vech-i müddeʿâsını inkâr idecek müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i muharrer müddeʿâsına (17) her biri sâkin oldukları Hançerli ve Câmiʿ-i Kebîr mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından (18) Hacı Mustafa Ağa ibn-i

Ali ve Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Hasan Ağa ibn-i Salih ve Hacı Mustafa (19) Ağa ibn-i Ahmed Ağa ve Hasan Efendi bin Mehmed nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede'l-tezkiye ʿadl (20) ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hacı Ömerzâde Mahmud Ağa bin Mehmed Efendi ve Süleyman (21) bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbiyle (22) bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Mehmed'e redd ve teslîme merkûm Ali Bey'e tenbîh olunduğu tescîl (23) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 22 Şaʿban li-sene 1294.

186.Kayıt(42b-5) ***Saʿdi Bey mahallesi sâkinelerinden Nefise bint-i Abdullah'ın fırın, kahvehâne ve dükkânın yarı hissesini Semyonaki ve Petraki Ağalara satmasına dair kayıt***

Numara 173

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Saʿdi Bey mahallesi sâkinelerinden Nefise bint-i Abdullah nâm Hatûn tarafından mutasarrıf (3) olduğu medîne-i mezbûrenin Hükümet caddesinde vâkiʿ bir tarafdan ʿarsa-i hâliye ve bir tarafdan leb-i derya (4) ve bir tarafdan Semyonani ve Petraki Ağa ʿarsaları ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd yekdiğerine muttasıl (5) bir bâb furun ve bir bâb kahvehâne ve dört bâb dükkânın nısf hisse-i şâyiʿasında olan kırk (6) sekiz sehim iʿtibâriyle üç sehim hisse-i şâyiʿasını bâ-fiât-ı mirî kâime akçe olarak sekiz bin (7) gurûş mukâbelesinde müşterisi bulunan Semyonaki ve Petraki Ağalara me'mûru huzûrunda beyʿ vekîl (8) olduğu ve zâtî-i mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri Hacı Mustafa bin Ali ve Hasan Efendi (9) ibn-i Hasan ve Ali Efendi ibn-i Ebubekir ve Hasan Ağa ibn-i Salih nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-(10) tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Şâkir Efendi ibn-i Hacı Râşid Efendi (11) ve Muhtâr Osman Efendi ibn-i Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde enifü'l-beyân Saʿdi (12) Bey mahallesi ahâlisinden Abdullah Efendi ibn-i el-Hacc Tâhir Efendi'nin vech-i şerʿi üzere sâbit ve sübut-ı (13) vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olduğu tescîl ve bi'l-itimas huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. (14) Fî 11 Şaʿban li-sene 1294.

Varak 43-A

187.Kayıt(43a-1) ***Açifilo karyesinde Fatma Hatûn Mescidi imamı Ali Osman bin Mustafa Halîfe'nin vefatı üzerine oğlu başka köyde ikamet ettiği için görevi kabûl etmeyip yerine Osman Efendi'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 174

(1)Der-i devletmekîne-i ʿarz-ı dâʿî kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında (2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsının Açifilo karyesinde vâkiʿ Fatma Hatûn (3) Mescidi dimekle maʿrûf camiʿ-i şerîf vakfından ber vech-i hasbî hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i ʿâlişân (4) mutasarrıf olân Ali Osman bin Mustafa Halîfe bundan ʿakdem vefât idüb yeri hâli (5) ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmış ve müteveffâ-yı merkûmun sulbî kebîr oğlu Seyyid Mehmed mevcûd bulunmuş (6) ise de bu makûle cihet mutasarrıflarından vefât idenlerin cihet-i mahlûleleri evvelâ kibârı olduğu (7) hâlde evlâdına ve evlâd-ı kibârının ehliyet ve istihkâkı olmadığı sûretde ecânibden ehliyet (8) ve istihkâkı olân bir zâta tevcîhi husûs-ı mü'esses olân nizâmı iktizâsınca idüğü sicîl-i mahkemede (9) mukayyed nizâmnâmesi me'âlinden müstebân oldukdan sonra mezbûr Seyyid Mehmed livâ-i mezkûr idâresi meclisinde maʿkûd (10) huzûr-ı şerʿ-i meʿâlîde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi ile ʿasâkir-i (11) redîfe alay kâtibi Behcet Efendi hâzırân olduğu hâlde kendüsüne imtihân teklîf olundukda (12) kendüsü âher-i karyeye nakl ve iskân itdiğinden cihet-i mezkûreyi ifâda saʿubet? hâsıl (13) olacağından bi't-tavʿ ve'r-rızâ keffi-i yed eylediği ifâde ve takrîr itmekle binâen ʿaleyh cihet-i mezkûreye (14) tâlib bulunan sâlifü'z-zikr Açifilo karyesi ahâlisinden işbû bâʿisü'l-ʿarz Osman bin Ahmed (15) dâʿîleri meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda lede'l-imtihân cihet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı zâhir (16) ve nümâyân ve karye-i mezbûre ahâlisinin müntehab ve muhtârları bulunmuş olduğu kazâ-i mezkûr idâre (17) meclisinde vârid olân mazbata me'âlinden ve cerîde-i nüfûsda karye-i mezbûrenin altıncı hânesinde (18) üçüncü numara ile yirmi yedi yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi ile ferʿa (19) bakâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîfe alay kâtibi Behcet Efendi tarafından vârid olân (20) ʿilmuhaber tezkeresi mefâdından münfehim olmağla cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin (21) mahlûlünden meşrûta müfrez nizâmiyesine tatbîkân mûmâ-ileyh Osman Efendi dâîlerine ber vech-i hasbî (22) tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına (23) bi'l-iltimâs der-i devletmedâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Fî 5 Şaʿban li-sene 1294.

188.Kayıt(43a-2) ***Hançerli mahallesi ahâlisinden Halim Efendi ibn-i Mahmud Efendi dört bâb mağazayı merkûm Dimitraki Ağa'ya satmasına dair kayıt***

Numara 175

(1)Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden olub zikr-i atî yekdiğerine muttasıl dört bâb mağazanın müntakilen (2) mâliki olduğu ve âher kimesne üzerinde rehin olmadığı ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîhası yirmi bin gurûş idüğü (3) mahalle-i mezbûre imâm ve muhtâr taraflarından mevrûd ve memhûr bir kıtʿa ʿilmuhaber meʾâlinden müstebân olân Halim (4) Efendi ibn-i Mahmud Efendi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Saʿdi Bey mahallesi mütemekkinlerinden (5) ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyeʾnin Rum milletinden Çinikoğlu Dimitraki Ağa veled-i Haçi Kostanti mahzarında ikrâr-ı (6) tâm ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Dimitraki Ağa bana mâlından altı bin gurûş ifrâz ve teslîm (7) eylediğinde ben dahî yedinden ihtirâzı ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk idüb mezkûr altı bin (8) gurûş zimmetimde cihet-i merkûmeden Dimitraki Ağaʾya sahîhan deynim ve borcum olmağın yedimde ırsen ve müstakilen (9) mülk ve hakkım olân sâlifüʾz-zikr Hançerli mahallesinde Atik Merkez Telgrafhâne çarşusunda vâkiʿ (10) bir tarafdan Hasan Kethüdâzâde Yusuf ve Mehmed Efendilerin müşterek kahvesi ve bir tarafdan diğer mülküm olân nezâret(11) idâresi ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd yekdiğerine muttasıl dört bâb zahire mağazası cemîʿ-i tevâbiʿ (12) ve levâhıkıyla mezkûr altı bin gurûş mukâbelesinde târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin merkûm Dimitraki (13) Ağaʾya beyʿ-i biʾl-vefâ tarîki üzere beyʿ ve baʿdeʾt-tahliye teslîm eyledikde oldahî ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabz (14) ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mûmâ-ileyh Halim Efendi yine meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda merkûm (15) Dimitraki Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb beyʿ-i mezkûr hakkında rehin hükmünde olmağla ecl-i mezkûr (16) hulûlünden deynim olân meblağ-ı mezkûr altı bin gurûş edâ olunmayub da fekk-i rehin mümkün olmaz ise dekâkîn-i (17) mahdûd-ı mezkûrları semen-i mislîyle âhere beyʿe ve kabz-ı semene ve semeninden deyn-i mezkûrumu istifâya ve fazla kalur ise (18) bana iʿtâya ve bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllihâ ʿazlinin kânıt vekîl-i mazmûnu üzere (19) ʿazl ve inʿizâlden masûne ve celb-i ʿakd-ı rehinde meşrûta vekâlet-i devriyye-i sahîha-i şerʿiyye ile merkûm (20) Dimitraki Ağaʾyı vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi (21) kabûl ve hıdemât-ı lâzımesini

kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. (22)Fî 12 Şa'ban li-sene 1294.

Varak 43-B

189.Kayıt(43b-3 ***Ayazih kabîlesinden Şarşuha bin Ramhor, merada otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Taku'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 176

(1) Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;

(2) bu kere a'dâ-yı deyn-i vatanımızın yed zulmunden fetihle? zabt ve müstecir? olunan Sasom kazâsı kurâsından Kafra (3) karyesi ahâlisinden olub bâ-irâde-i cihânbânî kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a hicret iden Ayazih (4) kabîlesinden Şarşuha bin Ramhor medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'imizde sâlifü'z-zikr (5) Kafra ahâlisinden kezâlik Ayazih kabîlesinden Tato bin Layşok muvâcehesinde merkûm Şaşorka (6) lisân-ı Türkî'ye aşinâ olmadığından tercümânı Beşmak bin Hasan'ın lisân-ı Türkî'ye yalnızca ifâde (7) ve takrîriyle işbû meclis-i şer'de mu'âyene olunan doru ve sağ tarafı karnı altında ağaç … (8) cüz'i kerik? ve el-hâletü hâzihi beş yaşında olan esb mülküm olan yağız kısrağımdan doğma (9) mülküm iken târih-i i'lâmdan iki sene mukaddem mârü'l-beyân Kafra karyesinde vâki' mer'âda ra'î (10) olunur iken zâyi' olmağla şimdi esb-i mevsûf-i mezkûru merkûm Taku yedinde bulmamla bi'l-istihkâk (11) taleb iderim deyû ba'de'd-da'vâ gıbbe's-suâl merkûm Tato cevâbında esb-i mevsûf-i mezkûra el-yevm (12) vaz'-ı yedînî ikrâr lâkin esb-i mevsûf-i mezkûru târih-i i'lâmdan dört sene mukaddem enifü'z-zikr (13) Sasom kazâsı kurâsından Komo karyesi ahâlisinden ve kezâlik Ayazih kabîlesinden gâib-i (14) 'ani'l-meclis Kelaşoğlu Sayedik nâm kimesneden seksen 'aded dinar semen-i medfû' ve makbûzuna (15) mukâbelesinde iştirâ itme mülküm olmağla ol-vechle bi-hakk vaz'-ı yed iderim deyû müdde'î-i merkûmun (16) ber vech-i muharrere müdde'âsını külliyen inkâr itmekle husûs-ı mezkûrda hem hâric ve hem de netâc-ı beyyinesi şer'ân (17) evlâ olmağla müdde'î-i merkûm Şaşorka'dan ber minvâl-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri enifü'l-(18) beyân Kafra karyesi ahâlisinden ve kabîle-i merkûmeden İslam Bey bin Neyoh ve Muhamkeri Bey (19) bin Halil Bey ve Aslan Bey bin Çernaki ve Hasan Efendi ibn-i Mehmed nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre (20) evvelâ sırran ve ba'de 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehade idükleri ihbâr olunan Cezak (21) bin Tomi ve Maçko bin Haneş nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer' ba'de'l-isbât (22) ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbince esb-i

mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed müdde‘î-i merkûm Şaşorka’ya redd ve teslîme (23) merkûm Taku’ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Bâkî emr-ü fermân (24) hazret-i men lehü’l-emrindir. Fî’l-yevmi’s-sâbi‘ ve’l-‘ışrîn min Şa‘bâni’l-mu‘azzam li-sene erba‘a ve tıs‘în ve mieteyn (25) ve elf.

190.Kayıt(43b-4) ***Ayazih kabîlesinden Azîziye bint-i Abdullah’ı Hemedân kasabası ahâlisinden tüccâr Mehmed bin Abbas’ın boşaması neticesinde Azîziye Hatûnun başkasıyla evlenebileceğine dair i‘lâm***

Numara 177

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2) bu kere a‘dâ-yı deyn-i vatanımızın yed zulmunden fetihle? zabt ve müstecir? olunan Sasom kasabası sâkinelerinden olub bâ-irâde (3) seniyye kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a hicret eyleyen Ayazih kabîlesinden ve zâtı ta̓rîf-i şer‘i ile mu‘arrefe (4) Azîziye bint-i Abdullah nâm Hatûn livâ-i mezkûr temyîz meclisinde ma‘kûd huzûr-ı şer‘imizde memâlik-i Devlet-i İrâniyye’den (5) Hemedân kasabası ahâlisinden olub li-ecli’t-ticâre sâlifü'z-zikr Sasom kasabasında ‘azîmetle ve orada iskân (6) ve muhâcirîn-i merkûme ile medîne-i mezbûreye hicret eyleyen Acem Mehmed bin Abbas muvâcehesinde mezbûre Azîziye lisân-ı (7) Türkî’ye aşinâ olmadığından tercümânı hâzır-ı bi’l-meclis Said Bey ibn-i Osman Bey lisân-ı Türkî’ye yalnızca ifâde (8) ve takrîriyle merkûm Acem Mehmed târih-i i‘lâmdan iki sene mukaddem sâlifü'z-zikr Sasom kasabasında abaza (9) ve yedînî tezevvüce taleb olduğundan ben dahî abaza zâtıyla nikâhımı meşhûd mahzarında merkûm Mehmed tezvîc (10) idüb ol-vechle hâl-i zevciyet beynimizde kâime iken bu kere medîne-i mezbûreye hicretimiz esnâsında beni (11) vapurda Ayazih olmayub acem olduğuna vâkıf olduğuma mebnî ben seninle fi-mâ ba‘d mu‘âmele-i zevciyet bulunmam (12) beni tatlîk eyle deyû ifâde eyledikde oldahî hüsn-i iltizâca idemeyeceğimizi hüsn eylediğine (13) binâen beni mahzar-ı şühûdda bâyinen tatlîk itmişdi şimdi bana buraya muvâssılat eylediğimizde bi-gayr-ı (14) hakk bana müdâhale ider olmağla suâl olunub müdâhale-i vâk‘ası men‘ olunmak murâdımdır deyû ba‘de’d-(15)da‘vâ gıbbe’s-suâl merkûm Mehmed cevâbında mezbûre Azîziye’yi târih-i merkûmede tezvîc itdiğin (16) ve ‘adem-i hüsn-i iltizâcdan nâşî ber minvâl-i muharrer tatlîk eylediğin ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcîbiyle (17) bu sûretde mezbûre Azîziye’ye nefsi âhere tezvîce kıbel-i şer‘den izn virildiği tescîl ve bi’l-iltimâs (18) huzûr-ı ‘âlîlerine i‘lâm olundu. Fî’l-yevmi’r-râbi‘ ‘aşer min Şa‘bâni’l-mu‘azzam li-sene erba‘a ve tıs‘în (19) ve mieteyn ve elf.

Varak 44-A

191.Kayıt(44a-1) ***Osmanbeylü karyesi ahâlisinden İlyanos veled-i Tanas, beygirini zorla gasp eden merkûm Hacı Yusuf'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 178

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Osmanbeylü karyesi (3) mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyenin Rum milletinden İlyanos veled-i Tanas livâ-i mezkûr temyîz meclisinde (4) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i atî bir re's bârgire bi-tarîki'n-nukât cânib-i mirîden me'mûrini (5) hasebiyle vâz-ı ileyh olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni Kâmil Efendi ibn-i Salih (6) Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyet garrâdan vasî-i mansûbuna iʿtibâr (7) olunan Odacı Ahmed Ağa ibn-i Süleyman muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan ağız içi (8) tarafı kulağı balık kanadı taʿbîr olunur dilik ve el-yevm sekiz yaşında olan bârgiri (9) târih-i iʿlâmdan bir buçuk sene mukaddem medîne-i mezbûre kurâsından Balac karyesi ahâlisinden (10) gâib-i ʿani'l-meclis Hasan nâm kimesneden bin gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ itme mülküm (11) iken târih-i iʿlâmdan dört buçuk ay mukaddem sâlifü'z-zikr Bâfra kazâsı kurâsından Karayük (12) karyesinde İşfa? Hacı Yusuf nâm kimesne cebren gasb itmekle şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru (13) müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmam bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istinâf (14) vekîl-i merkûm Ahmed Ağa cevâbında zikr olunan bârgir-i mevsûf-i mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyh taraf-ı mirîden (15) yâve olmak üzere bi'l-emâne vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müdde-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsına külliyen (16) inkâr itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i muharrer müddesını her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i (17) mestûre mârü'l-beyân Bafra kazâsı ahâlisinden Hacızâde Şevki Efendi ibn-i Hasan Ağa ve Ahmed Efendi (18) ibn-i Ali Efendi ve Hamamcı Ali Efendi ibn-i el-Hacc Osman ve Mustafa Onbaşı ibn-i Ahmed nâm müzekkîlerden sırran (19) ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hasan (20) ve Koca … İmamoğlu Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i merkûm Ahmed Ağa muvâcehesinde (21) ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm İlyanos'a (22) defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i merkûm Ahmed Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs (23) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm

olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi'l-hâmis ʿaşer (24) min şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

192.Kayıt(44a-2) ***Devre karyesi ahâlisinden Sadullah Efendi ibn-i Süleyman, beygirini zorla gasp eden merkûm Hacı Yusuf'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 179

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Devre karyesi ahâlisinden (3) Fetvacıoğlu dimekle maʿrûf Sadullah Efendi ibn-i Süleyman medîne-i mezbûre temyîz meclisinden maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (4) zikr-i atî bir re's bârgire bi-tarîki'n-nukât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle vaz'-ı ileyh (5) livâ-i mezkûr muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i (6) müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyet garrâdan vasî-i mansûbuna iʿtibâr olunan Odacı Ahmed Ağa ibn-i (7) Süleyman muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan kır ve art ayakları sükûf ve bir … (8) beyaz ve burnu ucu aftemeli beyaz ve el-hâletü hâzihi altı yaşında olan bârgiri târih-i iʿlâmdan (9) iki sene mukaddem sâlifü'z-zikr Kavak nâhiyesi kurâsından Zadaklı karyesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i (10) ʿâlîyyenin Rum milletinden gâib-i ʿani'l-meclis Dizferaoğlu? Haçi Save nâm kimesne ile yedimde mülküm olan (11) iki yüz gurûş kıymetlü bir re's esb ile dört yüz gurûş dahî üste virüb merkûm Haçi Save ile (12) mubâdele itme yedimde mülküm iken târih-i iʿlâmdan iki ay mukaddem Kaba Hasanoğlu karyesinde vâkiʿ (13) Kuzensabkı? nâm mahalde Şefi Hacı Yusuf nâm kimesne cebren yedimden gasb itmekle şimdi bârgir-i (14) mevsûf-i mezkûru müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istinâf (15) vekîl-i merkûm Ahmed Ağa cevâbında zikr olunan bârgir-i mevsûf-i mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyhin taraf-ı mirîden (16) yâve olmak üzere bi'l-emâne vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr (17) itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i muharrer müddeʿâsını her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-î mestûre mârü'l-beyân (18) Kavak nâhiyesi ahâlisinden Mehmed Emin Efendi ibn-i Mehmed ve Abdullah ibn-i Hasan ve Mustafa bin Hüseyin ve Hacı Halil (19) bin İbrahim nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr (20) olunan marrü'z-zikr nâhiye-i mezkûr ahâlisinden Ali Efendi ibn-i Mustafa ve Seydi bin Ömer nâm kimesneler (21) şehâdetleriyle vekîl-i merkûm Ahmed Ağa muvâcehesinde ber nehc-i

şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef mûcîbiyle (22) bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Sadullah Efendi'ye defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle (23) vekîl-i merkûm Ahmed Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr(24)ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi's-sânî ʿaşer min şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene erbaʿa ve tisʿîn (25) ve mieteyn ve elf.

Varak 44-B

193.Kayıt(44b-3) ***Kabdeveta karyesi ahâlisinden Ahmed bin Dokso, sığır ineği Trabzon'da kaybettikten sonra merkûm Mustafa'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 180

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) bu kere aʿdâ-yı dîn ve vatanımızın yed zulmunden katle zabt ve … olunan Sasom kazâsı kurâsından Kabdeveta (3) karyesi ahâlisinden olub bâ-irâde-i cihânbânî kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a hicret iden Ayazih (4) kabîlesinden Ahmed bin Dokso medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre mahallâtından (5) Cedid mahallesi ahâlisinden Mustafa bin Mehmed muvâcehesinde daʿvâ takrîr-i kelâm idüb işbû meclis-i şerʿde (6) muʿâyene olunan boz ve boynuzları çengel ve kuyruğu ucu kesik olan bir re's sığır ineği mülküm olan (7) siyah sığır inekden doğma mâlım iken târih-i iʿlâmdan kırk beş gün mukaddem Trabzon'da zâyiʿ (8) olmağla şimdi inek-i mevsûf-i mezkûru merkûm Mustafa yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim (9) deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm Mustafa cevâbında inek-i mevsûf-i mezkûru el-yevm (10) vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin ineği mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan bir ay mukaddem Irmak mahallesi mütemekkinlerinden (11) ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Ermeni milletinden Terzi Barsim nâm kimesneden iki yüz yetmiş gurûş semen-i medfûʿ (12) ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme mülkümdür deyû inkâr itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i (13) muharrer müddeʿâsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri sâlifü'z-zikr Kabdeveta karyesi ahâlisinden (14) ve kabîle-i merkûmeden Şahin Bey bin Mahmud Bey ve Şerîf Bey bin Halil Bey ve Musa bin Dode (15) ve Kanse bin Yovane nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-(16)şehâde idükleri ihbâr olunan Musa bin Rüstem ve Hacı Hamid bin Sabaş nâm kimesneler şehâdetleriyle (17) bâ-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbiyle inek-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm (18) Ahmed'e redd ve teslîme merkûm Mustafa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs

huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. (19)Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-ʿışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek (20) li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

194.Kayıt(44b-4)*Balac karyesi ahâlisinden Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hasan, merada otlarken beygirini kaybettikten sonra Beytü'l-mâl Emîni ʿizzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi'de bulması ve istemesine dair i'lâm*

Numara 181

(1)Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2)Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Balac karyesi ahâlisinden Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hasan livâ-i mezkûr (3) temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i atî bir re's bârgire bi-tarîki'n-nukât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle (4) vaz'-ı ileyh olan livâ-i mezkûr muhasebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni ʿizzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından (5) vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyet garrâdan vasî-i mansûbi ve redd-i cevâba iʿtibâr olunan Odacı (6) Ahmed Ağa ibn-i Süleyman muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olan doru ve bent tarafı ön kolunda (7) kermez damga ve el-hâletü hâzihi altı yaşında olan bârgir yedimde mülküm olan doru kısrağdan doğma netâcen mâlım (8) iken târih-i iʿlâmdan iki ay mukaddem Bafra kazâsı kurâsından Karabey karyesinde merʿâda râʿî olunur (9) iken zâyiʿ olmağla şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru müvekkil-i mûmâ-ileyh yedinde bulmamla bi'l-istihkâk hâlâ (10) taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l istintâk vekîl-i merkûm Ahmed Ağa cevâbında zikr olunan bârgir-i mevsûf-i (11) mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyh taraf-ı mirîden yâve olmak üzere bi'l-emâne vazʿ-ı yedînî ikrâr müddeʿî-i (12) merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Hacı Mehmed Ağa'dan ber vech-i muharrer müddeʿâsını her biri (13) usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre ve mârü'l-beyân Bafra kazâsı ahâlisinden Kara Hasan Ağa ibn-i (14) Hamza ve Hamamcızâde Ali Efendi ibn-i Hacı Osman ve Onbaşı Mustafa Ağa ibn-i Ahmed ve Eyüb (15) oğlu Mehmed Ağa ibn-i Eyüb nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (16) idükleri ihbâr olunan sâlifü'z-zikr Bafra kazâsı ahâlisinden Sofu Bekiroğlu Hüseyin Ağa ibn-i (17) Ahmed ve Kol Ağası Mehmed Ağa ibn-i Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i merkûm Ahmed Ağa muvâcehesinde ve ber nehc-i (18) şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Hacı Mehmed Ağa'ya (19) defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe

izâfetle vekîl-i merkûm Ahmed Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl (20) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-ʿışrîn min şehr-i (21) Ramazâni'l-mübârek li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 45-A

195.Kayıt(45a-1) ***Todors karyesi ahâlisinden Mustafa bin Halil'in, beygirini avlusundan zorla gasp eden şâkî Hacı Yusuf'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 182

(1)Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2)Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Todors karyesi (3) ahâlisinden Mustafa bin Halil nâm kimesne medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i atî bârgire (4) bi-tarîki'n-nukât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle vaz'-ı ileyh olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl (5) Emîni ʿizzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiyyet garrâdan vasî-i (6) mansûbuna iʿtibâr olunan Odacı Ahmed Ağa ibn-i Süleyman muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan yağız (7) ve kamçı tarafı art burunda gözlük tamga ve yine kamçı tarafı art ayağında ip kesiği ve el-hâletü hâzihi (8) yedi yaşında olan bârgiri târih-i iʿlâmdan dört sene mukaddem sâlifü'z-zikr Bafra kazâsı kurâsından (9) Oruç Kovanı karyesinde ve muhâcirîn-i çerakeseden Mehmed Bey'in gulâmı gâib-i ʿani'l-meclis Yusuf nâm kimesneden (10) bin iki yüz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme yedimde mülküm iken târih-i (11) iʿlâmdan iki ay mukaddem mârü'l-beyân Todors karyesinde vâkiʿ sâkin olduğum menzilim civârında (12) avlumdan şâkî Hacı Yusuf cebren yedimden gasb itmekle şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru müvekkil-i mûmâ-ileyh (13) yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istinâf vekîl-i merkûm Ahmed Ağa (14) cevâbında zikr olunan bârgir-i mevsûf-i mezkûra müvekkil-i mûmâ-ileyhin taraf-ı mirîden yâve olmak üzere bi'l-emâne (15) bi'l-emâne vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsına her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan (16) bâ-varaka-i mestûre enifü'z-zikr Bafra kasabası ahâlisinden Kara Hasan Ağa ibn-i Hamza ve Mehmed Ağa ibn-i Eyüb (17) ve Onbaşı Mustafa Ağa ibn-i Ahmed ve Hamamcızâde Ali Efendi ibn-i Hacı Osman nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde (18) ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan enifü'l-beyân Oruç Kovanı karyesi (19) Kovanı karyesinden muhâcirîn-i merkûmdan Yaşmak bin Hanuk ve Kolağası dimekle maʿrûf

Mehmed Ağa (20) ibn-i Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i merkûm Ahmed Ağa muvâcehesinde ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef (21) ve'l-hükm mûcîbiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Mustafa'ya defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle (22) vekîl-i merkûm Ahmed Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî (23) emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmis-sâmin ve'l-ʿışrîn min şehr-i Ramazâni'l-mübârek (24) li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

196.Kayıt(45a-2) ***Osman Ağa'nın zevce-i menkûhası Fatma Hatûn bint-i Mehmed'in İstanbul'da ticâret ehli olan Hacı İsmail Efendi'den alacağını talep etmesi için zevci Osman Ağayı vekîl tayin etmesine dair kayıt***

Numara 183

(1)Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Emin (2) Efendi ibn-i Osman Efendi kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Saʿdi Bey mahallesinde vâkiʿ Osman Ağa'nın (3) sâkin olduğu menziline vârub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimîn huzûrlarında ʿakd-ı meclis-i şerʿ itdikde (4) mahalle-i mezbûre sâkinlerinden mûmâ-ileyh Osman Ağa'nın zevce-i menkûhası olub taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe (5) Fatma Hatûn bint-i Mehmed nâm Hatûn meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb fi'l-asl (6) Zafranbolu ahâlisinden olub Mahmiyye-i İstanbul'da li-ecli't-ticâre sâkin Hacı İsmail Efendi (7) zimmetinde cihet-i farzdan bâ-defter olan alâcak-ı maʿlûmemi taleb ve daʿvâya ahz-ü kabza ve makbûzunu (8) bana irsâl ve isâle ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine (9) vekâlet-i ʻamme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile tarafımdan el-hâletü hâzihi sâlifü'z-zikr Mahmiyye-i İstanbul'da (10) misâfiretle sâkin hâlâ zevcim mûmâ-ileyh Osman ibn-i İsmail nâm kimesneyi kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i (11) münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didiğini efendi-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meʿân mürsel ümenâ-i şerʿle (12) meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi't-tâsiʿ (13) min Şevvâli'l-mükerrem li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 45-B

197.Kayıt(45b-3) ***Hançerli mahallesi ahâlisinden Halim Efendi ibn-i Mahmud Efendi dört bâb mağazayı merkûm Dimitraki Ağa'ya satmasına dair kayıt***

Numara 184

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden olub zikr-i atî yekdiğerine muttasıl dört bâb mağazanın (2) müstakilen mâliki ve âher bir kimesne üzerinde rehin olmadığı ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîhası yirmi beş bin gurûş (3) idügi mahalle-i mezbûre imâm ve muhtârı taraflarından mevrûd ve memhûr bir kıtʿa ʿilmuhaber me'âlinden müstebân olan (4) Halim Efendi ibn-i Mahmud Efendi medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Saʿdi Bey mahallesi mütemekkinlerinden (5) ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden Çinikoğlu Dimitraki Ağa veled-i Haçi Kostanti mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (6) kelâm idüb merkûm Dimitraki Ağa bana mâlından bâ-fi'ât-ı mirî kâime akçe olarak altı bin (7) gurûş ikrâz ve teslîm eylediğinde ben dahî yedinden ikrâz ve kabz-ı umûruma sarfla istihlâk idüb (8) mezkûr altı bin gurûş zimmetimde cihet-i merkûmeden Dimitraki Ağa'ya sahîhan deynim ve borcum olmağın yedimde (9) müstakilen mülküm ve hakkım olan sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde Atik Merkez sokağında telgrâfhâne (10) karşusunda vâkî bir tarafdan Kumruoğlu Ali Osman veresesi menzili ve bir tarafdan Hasan Kethüdâ(11)zâde Yusuf ve Mehmed Efendilerin müşterek kahvesi ve bir tarafdan diğer mülküm olan nezâret dâiresi (12) ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd yekdiğerine muttasıl dört bâb zâhire mağazası cemîʿ-i tevâbiʿ (13) ve levâhıkıyla meblağ-ı mezkûr altı bin gurûş mukâbelesinde târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin (14) merkûm Dimitraki Ağa'ya beyʿ-i bi'l-vefâ tarîki üzere beyʿ ve baʿde't-tahliye teslîm eylediğinde oldahî (15) ber vech-i muharrer iştirâ ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mûmâ-ileyh (16) mûmâ-ileyh Halim Efendi yine meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda merkûm Dimitraki Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm (17) ve takrîr-i kelâm idüb beyʿ-i mezkûr hakkında rehin hükmünde olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde (18) deynim olan meblağ-ı mezbûr altı bin gurûş edâ olunmayub da fekk-i rehin mümkün olmaz ise dekâkîn-i (19) mahdûd-ı mezkûru semen-i misliyle âhere beyʿe ve kabz-ı semen ve semeninden deyn-i mezkûrumu istifâya ve fazla kalur ise (20) bana iʿtâya ve bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllihâ ʿazlinin kânıt vekîl-i mazmûnu üzere (21) ʿazl ve inʿizâlden masûne ve celb-i ʿakd-ı rehinde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile (22) merkûm Dimitraki Ağa'yı vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i (23)

merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi'l-taleb ketb (24) olundu. Fî'l-yevmi's-sânî ʿaşer min şehr-i Şa'bâni'l-muʿazzam li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

198.Kayıt(45b-4) ***Cendoğlu karyesinde ticâretle uğraşan Laz İbrahim ibn-i Ahmed'in, Kabaklı karyesinde ticâretle uğraşan Yaskıoğlu Hasan ibn-i Ahmed'den alacak da'vasına dair i'lâm***

Numara 185

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Atina kazâsı kurâsından Sofuda karyesi ahâlisinden olub (3) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Cendoğlu karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin (4) Laz İbrahim ibn-i Ahmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Atina kazâsı (5) kurâsından Korife karyesi ahâlisinden olub medîne-i mezbûre kurâsından Kabaklı karyesinde li-ecli't-(6)ticâre sâkin Yaskıoğlu Hasan ibn-i Ahmed muvâcehesinde üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb merkûm (7) zimmetinde işbû yedimde olub ibrâz eylediğim bin iki yüz doksan üç senesi Mart'ın gurresi (8) günü târihiyle müverrah imzâsıyla mümzâ bir kıtʿa tamgalu deyn temessükü nâtık olduğu üzere cihet-i farz-ı (9) şerʿden dokuz yüz altmış bir gurûş alacak hakkım olmağla meblağ-ı mezbûru merkûm Hasan'dan hâlâ taleb (10) iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm Hasan cevâbında müddeʿî-i merkûmun ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını (11) külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm İbrahim'den ber vech-i muharrer müddeʿâsına ve mazmûn-ı senede mutâbık beyyine (12) taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre mâr'üz-zikr …oğlu karyesi (13) muhtarı ve ihtiyar meclisi azalarından muhtar İbrahim bin Süleyman ve Ali bin İbrahim ve İbrahim bin Ali(14)ve Mehmed bin Mustafa nâm müzekkîlerden usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde (15) ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûreden Hasanoğlu (16) Mustafa bin İbrahim ve Mazihoğlu Hasan bin Gümüş nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi (17) isbât itmeğin mûcîbince meblağ-ı mezbûr dokuz yüz altmış bir gurûş müdde-i merkûm İbrahim'e edâ ve teslîme (18) merkûm Hasan'a tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmi's- (19) sânî ʿaşer min Şevvâli'l-mükerrem li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 46-A

199.Kayıt(46a-1)*Vefât iden ordu mensublarının terekelerinden vergi alınmamasına dair fetvâ*

(1) Bâb-ı Fetvâ-yı Penâhiden Samsun Niyâbet-i Şerʿiyyesine 184

(2) Faziletlü Efendi

(3) Mülâzım rütbe-i kademsine muhtelifât-ı vefiyât-ı ʿaskeriye eğerçi resmden muʿâf ise de gerek büyük ve küçük (4) zabıtân ve neferât-ı ʿasâkir muntazamına ve gerek muʿâvene ʿale'l-itlâk-ı dîn-i islâm ve devlet-i ʿâlîyye-i ebedi'd-devâm (5) uğrunda cümlesi fedâ-yı can itmekde musâvî ve husûsiyle aʿdâ-yı duzah itmemek gadr ve zulmetden kurtulmuş (6) ve evlâd ve ʿıyâlleriyle vatan ve mevâillerinden hicret itmiş olan muhâcirîn ve mazlûmînin dahî şâyân-ı (7) riʿâyet ve şâyeste-i ʿinâyet oldukları emr-i bedîhi olmağla neferât misüllüm harb üzere vefât (8) iden büyük ve küçük bi'l-ʿumûm zabıtân-ı ʿaskeriyye ve muhâcirînin bi'l-cümle memâlik-i şâhânede (9) yazılan terekelerinden ve anlara müteferriʿ duʿâvî ve sâireden bir akçe resm ve iʿlâm ve hüccet harcı alınmayub (10) hükkâm tarafından meccânen terkîm ve defter-i kassâm ve senedât sâireleri usûl üzere bilâ harc tanzîm (11) olunması hem guzzât-ı muvahhidîn ve muhâcirîn haklarında hürmet-i meşrûʿayı mûcîb ve hem de münkesirü'l-kulûb (12) olan veresesinin duʿâvât-ı hayriyyelerini câlib olacağından ol-vechle taʿmîmi husûsuna bi'l-istidân (13) emr-ü fermân-ı ʿinâyet pâyân hazret-i hilâfetpenâhi ʿâtfet efzâ-yı sunûʿ ve sudûr buyrularak (14) ʿumûmen hükkâm-ı şerʿiyyeye bildirilmiş olmağla taraf-ı behiyyelerinden dahî mûcîbince icrâ-yı muʿâmeleye mübâderet (15) ve mülhâkâta dahî teblîğ keyfiyet buyrulması siyâkında şukka-i mahsûsa tekîm kılındı. Fî 28 Ramazan 1294 ve fî 24 Eylül 1293.

Es-Seyyid Halil

200.Kayıt(46a-2) *Kardeşler arasında "hân" ile ilgili münâzaʿaya dair fetvâ*

(1) Bâb-ı Fetvâ-yı Penâhiden Samsun Niyâbet-i Şerʿiyyesine 49

(2) Faziletlü Efendi

(3) Samsunlu Osman Ağa ile hemşiresi Emine Hatûn'un Bafralı İlyas Efendioğlu Muhlis Efendi (4) ile tekevvün iden hân münâzaʿasına dâir 'akdemce virilmiş olan iʿlâm-ı şerʿi hilâfete mûmâ-ileyhümâ Osman (5) ve Emine Hatûn taraflarından daʿvâya kıyâm olunduğundan bahsle bu bâbda teveccühle muʿâmele olunmak lâzım geleceği (6) istidânını şâmil-i vârid olan tahrîrât-ı behiyyeleriyle melfûf iʿlâm-ı şerʿi sûreti meclis-i (7) tedkîkât-ı şerʿiyye lede'l-havâle mazmûnu inkâr

olunmakda olan olunması siyâkında şukka-i mücellâ terkîm (8) kılındı. Fî 18 Ramazâni'l-muʿazzam li-sene 1294 fî 14 Eylül li-sene 1293.

es-Seyyid Halil

201.Kayıt(46a-3) ***Vilâyet idâre meclislerin vilâyet nizâmnâmelerine tâbîi üyelerinin ahkâmına uygun olarak tesbitleri ile ilgili fetvâ***

(1) Bâb-ı Fetvâ-yı Penâhiden Samsun Niyâbet-i Şerʿiyyesine 185

(2) Faziletlü Efendi

(3) İdâre meclisinin aʿzâ-yı tabîʿinden maʿdûd oldukları hâlde muahheren divân-ı temyîz riyâsetinde (4) merkez vilayet nüvvâbına ihâlesiyle taʿyîn-i vezâifine dâir virilen taʿlîmâtda meclis-i mezkûre aʿzâ-yı tabîʿinden (5) bulunmaları hakkında izâhât görülememesinden nâşî baʿzı merâkiz niyâbetlerinden istifâr olunmuş ve bi'l-muhâbere (6) vilâyet merkezleriyle evliye ve kazalar nevâbının bulundukları mahaller mecâlis idâresinin aʿzâ-yı tabîʿinden (7) bulunmaları vilâyet nizâmnâmesi ahkâmı iktizâsından olduğundan ve teşkîl-i vilâyet kanûn-ı cedîdenin (8) muvakkiʿ-i icrâya vazʿına değin nizâmnâme-i mezkûr ahkâmı merʿî ve mugayir bulunduğundan şimdilik ber mûcîb-i nizâm (9) nevâbın mecâlis-i idâre aʿzâ-yı tabʿinden maʿdûd olduğunun bildirilmesi makâm-ı sâmî-i vekâlet (10) penâhiden cevâben izbâr buyrularak keyfiyet bi'l-ʿumûm nevâb-ı kirâma idilmiş olmağla taraf-ı (11) behiyyelerinden dahî ol-vechle harekete mübâderet olunması siyâkında şukka-i mahsûsa terkîm kılındı. Fî 28 Ramazan li-sene 1294 fî 24 Eylül li-sene 1293.

es-Seyyid Halil.

Varak 46-B

202.Kayıt(46b-4) ***Fermân-ı celîli'l-ʿünvân-ı Hazret-i Pâdişâhi sûret-i celîlesidir.***

(1) Hû

(2) Fermân-ı Celîli'l-ʿünvân-ı Hazret-i Pâdişâhi sûret-i celîlesidir.

(3) Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebîri'l-küberâi'l-fihâm zülkadr ve'l-ihtirâm sâhibi'l-ʿizz ve'l-ihtişâm e'l-muhtes? bi-mezîdi 'inayeti'l-meliki'l-aʿlî (4) Rum ili Beylerbeyliği pâyelülerinden Canik sancağı Mutasarrıfı Hakkı Bey dâmete meʿâlye ve mefâhiri'l-ʿulemâi'l-muhakkikîn nâib ve müftüler zîde (5) ʿilmuhu ve mefâhiri'l-emâcid ve'l-ekârim aʿzâ-yı mecâlis ve müdirler ve mümeyyizân-ı ahâli zîde mecdühum revkîʿ-i refîʿ-i hümâyûn vâsıl olacak (6) maʿlûm ola ki cümlelerin bildiği üzere mukarrer olan tensîkât-ı hüsne-i ʿaskeriyye iktizâsınca Bahr-ı Siyah sevâhili birinci Trabzon ve ikinci

(7) Giresun ve üçüncü Samsun redîf alayları dâireleri dâhilinde mevcûd asitâne-i ʿaskeriyye erbâbı üzerine bi't-taksîm doksan üç senesine (8) mahsûben kurʿa-i şerʿiyye icrâsı hakkında tanzîm ve irsâl olunan asitâne defterleriyle dâire ve taksîm cedvelleri dâr-ı şuʿrâ-yı ʿaskeriye lede'l- (9) havâle bunların mezkûr alaylar dâhilinde mevcut asitâne erbâbından karârına ve tesbit muʿîneye tevfîk on neferde bir neferi ahz idilmek (10) üzere tanzîm kılındığı anlaşılmış ve hasbe'l-gâile kurʿa icrâsı zamânında ʿaskeriden me'mûr ve aʿzâ taʿyîni kâbil olmayacağı cihetle bu defʿa ki (11) kurʿa-i şerʿiyyenin mahalli mülkiye me'mûrlarının nezâreti mecâlis-i mahalli reis ve aʿzâları maʿrifetleriyle keşîde itdirilmesi umûr-ı zârûriyeden bulunmuş (12) olduğundan her dâirenin mahalleri nüfûs defterinden asitâne erbâbının künye defteri ihrâc ve tahrîr itdirilmek ve alaylarca asitâne defterleri (13) tanzîm ve isâle olunabildiği hâlde anlar ve olunamadığı sûretde bekletilmeyüb mahallerince tahrîr idilecek defterler esâsı ithâz idilmek üzere (14) kurʿa-i şerʿiyyenin mazmurîn-i mülkiye aʿzâ-yı mecâlis-i mahalliye nezâret ve maʿrifetleriyle kemâl-i ʿadl ve hakkâniyete ve kurʿa kanûnu ahkâmına tevfîkân (15) icrâ ve isimlerine kurʿa-i şerʿiyyenin isâbet idenlerin müddet-i tahliyesi hitâmında takım takım taʿyîn idilecek mevkiʿlere aʿzâm ve isrâ idilmesi ve me'mûrîn-i (16) mülkiyeden terekküb idecek kurʿa meclislerine baʿzı tabur merkezlerinde bulunan zâbıtânın idhâl kılınması ve isnâ-yı icrâ-yı kurʿada sinîn-i (17) sâbıka kurʿa bekâsı dahî taharri olunarak ele geçenlerin alayları merkezlerine gönderilmesi hakkında lâzım gelen emr-i şerîfimin takdîri bi't-tensîb (18) icrâ-yı iktizâsı makm-ı kâimekâmiden ifâde olunmuş ve ol-vechle icrâsı husûsuna emr ve irâde-i ʿâlîyyem müteʿallik olmuş olmağın (19) siz ki mutasarrıf müşâr ve nâib ve müftüler ve sâir mûmâ-ileyhim siz herkesin bildiği üzere ʿumûm efrâd-ı redîfe ve mustahfız toplandıkdan (20) sonra şimdi bedre kurʿa keşsini icâb itdiren esbâb ki tezyîde kuvva-i ʿaskeriyyeye hâsıl olan mecbûriyet-i meşrûʿa ve sahîha olduğuna (21) ve hıdmet-i harbiye ise umûr-ı mefrûzdan ve bu hıdmeti silk-i ʿaskeriye mensûb asitâne erbâbı bulunan efrâd sadâkat itmek (22) bi'l-iftihâr icrâ eylemeleri şiʿâr-ı himmet-i ve gayretleri iktizâsından bulunduğuna binâen buralarını yaʿni emr ve keyfiyet-i idâre-i ʿâlîyyemi bi'l-cümle ahâliye iʿlân (23) ve işâʿatle beraber bâlâda beyân olunduğu vechle mahalli me'mûrlarından müretteb bir kurʿa meclisi ʿakdiyle kurʿa nizâmnâmesine tatbîkan neferât-ı (24) merkûmenin kemâl-i bi-tarafi ve hakkâniyete riʿâyetle bi-kurʿa-i şerʿiyye ahz ve istihsâli husûsuna dikkat ve hilâf-ı nizâm ve mugâyyir-i idâre-i (25) ʿâliyyem bir gûnâ hâl ve hareket vukûʿa gelmemesine bi-gâyet-i iʿtinâ ve dikkat eyleyesiz. Fî 3 Şevvâl li-sene 1294.

Varak 47-A

203.Kayıt(47a-1)*Mahkemeden gönderilen davetnâmelere pul yapıştırılması ve mühürlenmesi*

(1)Samsun Niyâbet-i Şerʿiyyesine Bâb-ı Fetvâ 203

(2) Faziletlü Efendi

(3)Mehâkemeden gönderilen daʿvetnâmelere pul yapışdırılmış veyâhûd ihzâr pusulalarının tamga itdirilmesi (4) ve bedellerinin sûret-i tesviyesi hakkında 160 rakam ve 14 Ramazâni'l-muʿazzam li-sene 1294 ve 10 Eylül li-sene 1293 (5) târihli tezkere-i sâmîyenin bir sûreti leffen irsâl olunmağla mûcîbince ifâ-yı muʿâmeleye dikkat ve mülhâkâta (6) dahî işʿâr-ı keyfiyet olunması siyâkında şukka-i mahsûsa terkîm kılındı. Fî 14 Şevval li-sene 1294 ve fî 10 Teşrin-i Evvel li-sene 1293.

es-Seyyid Halil.

204.Kayıt(47a-2)*Der-saʿâdet ve taşrada mürâsele ve ihzâr pusulalarını iʿtâ idecek mehâkim bâyiʿlerinden pul iştirâ iderek, pusulaları tamgalattırarak sarf ve iştiʿmal eylemesi ve pul parasının şimdiye kadar pusulalardan alınan harcdan tesviyesiyle bunun içün ashâb-ı duʿâvîden ayruca para alınmamasına dair emir*

(1) Hû

(2) Mehâkim-i şerʿiyyeden müddeʿî veyâ müddeʿî-i ʿaleyhim gönderilen daʿvetnâmeler yirmi para semenli mürâsele varakasına (3) yazılmakda olduğu hâlde mehâkim-i nizâmiye-i ihzâr pusulaları varaka-i ʿâdîyye üzerine yazıldığı gibi mehâkim-i (4) şerʿiyye daʿvetnâmeleri varaka-i ʿâdîyeye tahrîr olunmakda ve bu ise nizâmını ihlâl itmekde (5) bulunduğundan ʿumûmu hakkında bir kâʿide ithâzına lüzûm görünerek ol-bâbda dâirelerinde vukûʿ bulan (6) işʿârât üzerine şûrâ-yı devletçe cerayân iden müzâkerede mürâsele varakasının resm-î (7) tamga nizâmına tâbiʿ olduğu nizâmnâme-i mahsûsanın birinci maddesinde muharrer olmağla mehâkim nizâmiye-i ihzâr (8) pusulalarının resm-î tamgadan istisnâsı kâbil olmayacağı ve hâl-i hâzırla sarf ve istiʿmâli tarafına (9) gidilse evrâk-ı resmiyyeye ve mehâkim-i şerʿiyyeden yazılan daʿvetnâmelere sirâyet mazûriyeti ve resm-î (10) tamga nizâmnâmesinin tağyir hükmünü mû'dî olacağı gibi ashâb-ı duʿâvîden harc-ı muʿtâddan başka yol (11) parası alınması dahî sadâ ve şikâyâtı dâʿî olacağına ve memâlik-i mahrûse-i şâhânenin her şehr (12) ve kasabasında pul bâyiʿleri olduğu dahî cümle tahkîkâtdan bulunduğuna binâen baʿdemâ Der-saʿâdet ve taşrada (13) mürâsele ve ihzâr pusulalarını iʿtâ idecek mehâkim bâyiʿlerinden pul iştirâ iderek veyâhûd (14) …pusulaları tamgalattırarak sarf ve iştiʿmal

eylemesi ve pul parasının şimdiye kadar pusulalardan (15)alınan harcdan tesviyesiyle bunun içün ashâb-ı duʿâvîden ayruca para alınmaması tesbit (16) ve bu sûret içinde mahsûs-ı vükelâda dahî taʿkîb olunmuş ve keyfiyet-i ʿâdliyye nezâret-i celîlesiyle (17) bi'l-cümle vilâyete bildirildiği gibi rüsûmât emânet-i celîlesine de maʿlûmât iʿtâ kılınmış olmağla (18) taraf-ı vâlâ-yı meikatpenâhilerinden dahî mehâkim-i şerʿiyyeye tebligât-ı lâzıme ifâsı bâbında emr ve irâde (19) hazret-i men lehü'l-emrindir.

Saʿdaret ʿuzma'dan gelen Canik Mutasarrıflığı'na

205.Kayıt(47a-3) ***Harb üzerine vefât iden neferâtla büyük ve küçük bi'l-ʿumûm zâbıtân-ı ʿasâkir nizâmiye ve muʿâvene ve muhâcirînin gerek darü'l-hilâfe ve gerek memâlik-i mahrûse-i şâhânenin her tarafında yazılan terekelerden ve anlara müteferriʿ duʿâvî-i sâireden bir akçe resm ve iʿlâm ve hüccet harcı alınmamasına dair kayıt.***

ʿUmûm 61

(1) Saʿâdetlü Efendim Hazretleri

(2) Mülâzım rütbesine kadar vefiyât-ı ʿaskeriyye muhtelifatından taşralarca resm tahrîr olunmamakda ise de büyük (3) ve küçük zabıtân ve neferât ʿasâkir muntazama ve muʿâvene ʿale'l-itlâk-ı dîn ü devlet uğrunda fedâ-yı (4) cân itmekde yekdiğerine musâvî ve aʿdânın gadr ve zulmünden kurtulmuş ve evlâd-ı ʿıyâlleriyle iʿtibâr-ı hicret eylemiş (5) olan muhâcirîn ve mazlûmînin dahî şâyân-ı riʿâyet oldukları bedîhi olduğundan harb üzerine (6) vefât iden neferâtla büyük ve küçük bi'l-ʿumûm zâbıtân-ı ʿasâkir nizâmiye ve muʿâvene ve muhâcirînin (7) gerek Darü'l-Hilâfe ve gerek memâlik-i mahrûse-i şâhânenin her tarafında yazılan terekelerden (8) ve anlara müteferriʿ duʿâvî-i sâireden bir akçe resm ve iʿlâm ve hüccet harcı alınmayub hükkâm tarafından (9) meccânen terkîm ve defter-i kassam ve senedât-ı sâireleri usûlü üzere bilâ harc tanzîm olunması müteʿallik(10)buyrulan irâde-i seniyye-i cânib-i hilâfetpenâhi iktifâ-yı ʿâlîsinden olarak keyfiyet-i hükkâm-ı (11) şerʿiyyeye tevcîh idildiği beyânıyla icrâ-yı icâbı taraf-ı ʿâlî-i meşihatpenâhiden bâ-tezkere ifâde (12) buyrulmuş ve sûret-i hâl iktifâ idenlere bildirilmiş olmağla oraca da ber mûcîb-i irâde-i (13) seniyye iktifâ-yı hâlin ifâsına himmet olunması siyâkında şukka-i mücella terkîm kılındı.(15) Fî 5 Şevvâl li-sene 1294 ve fî 1 Teşrîn-i evvel li-sene 1293.

İbrahim Edhem.

Varak 47-B

206.Kayıt(47b-4) ***Dudu bint-i Mustafa'nın yetmiş dokuz adet altununu müteveffâyı merkûm Hacı Yusuf'un vekîli İbrahim Efendi'den talep etmesine dair i'lâm***

Numara 186

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı mahallâtından Yaka mahallesi sâkinelerinden (3) ve zatî taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Cudoğlu Seyyid'in mahlûlesi Dudu bint-i Mustafa medîne-i (4) mezbûrenin temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde bundan ʿakdem taraf-ı hükümetden olan (5) eşkiya-ı meşhûreden Hacı Yusuf'un mâl-ı meşrûhuna vaz'-ı ileyh bulunan Canik sancağı (6) muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl Emini ʿizzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i (7) şerʿisi olub cânib-i şerʿiat-ı garrâdan dahî husûmet ve redd-i cevâba me'zûn olan (8) livâ-i mezkûr eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa muvâcehesinde üzerine daʿvâ (9) ve takrîr-i kelâm idüb müteveffa-yı merkûm Hacı Yusuf fevt oldukda Bafra hükümetinde (10) Hacı Yusuf'un hattıyla muʿâyene olunmak üzere benim yedimde mülk ve hakkım olan fes üzerinde (11) dört ʿaded üçlük altunu ve altı ʿaded altılık altun ve on yedi ʿaded gâzi (12) rubʿu ve on üç ʿaded sandıklı altunu ve kutu üzerinde olan yirmi bir ʿaded gâzi (13) altunu ve bir ʿaded ʿadliye altunu ve on iki ʿaded gâzi nısf ve beş ʿaded sandıklı (14) nısf ki cemʿân yetmiş dokuz ʿaded altunlar mâlım olduğu hâlde müteveffâ-yı merkûm (15) Hacı Yusuf'un hattıyla muhâsebeci-i mûmâ-ileyhe bi'l-emâne vaz'-ı ileyh itmekle vekîl-i mûmâ-ileyh (16) İbrahim Efendi'ye müvekkiline izâfetle bana redd ve teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur baʿde'd-daʿvâ (17) gıbbe's-suâl vekîl-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi cevâbında altun-ı mezkûru müvekkili muhâsebeci-i (18) mûmâ-ileyhin me'mûriyeti hasebiyle bi'l-emâne vazʿ aldığı ikrâr lâkin müddeʿîyye-i mezbûrenin (19) ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿîyye-i mezbûre Dudu Hatûn'dan ber vech-i muharrer (20) müddeʿâsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i (21) mestûre sâkin oldukları marrü'z-zikr Bafra kazâsı ahâlisinden Baba Alioğlu Ahmed (22) bin Ali ve Ahmed Ağa ibn-i Hüseyin Ağa ve Hüseyin Ağa ibn-i Ali ve Ahmed Ağa ibn-i Süleyman nâm müzekkîlerden (23) sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan (24) mârü'l-beyân Yaka mahallesi ahâlisinden Mehmed Çavuşoğlu Hâfız Hüseyin bin Mehmed ve Tokalak (25) İbrahim ibn-i Mehmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i mûmâ-ileyh

İbrahim Efendi (26) muvâcehesinde ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbiyle altun-ı mezkûrları (27) müddeʿîyye-i mezbûre Dudu Hatûn'a ʿaynen defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle mûmâ-ileyh (28) İbrahim Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. (29) Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi's-sâbiʿ min Şevvâli'l-mükerrem li-sene (30) erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

207.Kayıt(47b-5) ***Mahtûne bint-i Abdülhalim Efendi'nin terzi dükkânında olan hissesini Şeyh Abdullah Efendi'ye satmasına dair i'lâm***

Numara 187

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinelerinden Mahtûne bint-i Abdülhalim Efendi nâm (3) Hanım'ın yedinde ırsen mülkü ve hakkı olan Santa Pazarı caddesinde kıraâthâne civârında vâkiʿ bir tarafdan (4) Medrese Câmiʿ-i Şerîfi ve bir tarafdan büyük hamam kapusu yolu ve bir tarafdan Hacı Seyyid Ağa'nın (5) furunu ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb terzi dükkânında olan dört sehim (6) iʿtibâriyle üç sehim hisse-i şâyiʿasını tarafından me'mûru huzûrunda otuz ʿaded lirâ-yı (7)Osmanî mukâbelesinde medîne-i mezbûreye muzâfe Çarşanba kasabası mahallâtından Çay mahallesi (8) ahâlisinden Kuyumcuzâde Şeyh Abdullah Efendi ibn-i el-Hacc Mehmed Efendi'ye bey' ve kabz-ı semene vekîl (9) olduğu ve zatî-i mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin oldukları sâlifü'z- (10) zikr Hançerli mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Hasan Efendi ibn-i Hasan (11) ve Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Ali Efendi ibn-i Ebubekir ve Hasan Ağa ibn-i Salih nâm müzekkîlerden (12) sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan (13) …zâde Ahmed Efendi ibn-i Ali Efendi ve Nalıncızâde Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mustafa (14) nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi mûmâ-ileyhâ Mahtûne Hanım'ın (15) pederi mûmâ-ileyh Abdülhalim Efendi ibn-i Mahmud Efendi'nin vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olmağla (16) bu sûretde dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda olan kezâlik dört sehim iʿtibâriyle üç sehim hisse-i (17) şâyiʿasını vekîl-i mûmâ-ileyh Abdülhalim Efendi'nin takrîriyle mûmâ-ileyh Şeyh Abdullah Efendi (18) üzerine kayd olunması husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ (19) eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 29 Şevval li-sene 1294.

Varak 48-A

208.Kayıt(48a-1) ***Havva bint-i Hüseyin'in zevc-i sâbıkı Abdullah bin Molla Halil'den kızı Hatice'ye nafaka talebine dair kayıt***

Numara 188

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Kadamot karyesi sâkinlerinden ve zatî taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Havva bint-i Hüseyin medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (2) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb zevc-i sâbıkım olub hâzır-ı bi'l-meclis Abdullah bin Molla Halil nâm kimesne ferâşından (3) hâsıl ve benden mütevellide hâlâ bi-hakki'l-hazân? hecr ve terbîde olan sulbiye sagîre kızı Hatice bilâ nafaka ve lil müttefiki'ş-şerʿi terk (4) itmekle hâlâ cinsi nafakadan bir sene virmekle ben dahî sagîre-i mezbûreyi infâk ve iksâya ʿademü'l-iktidâr bulunduğumdan babası hâzır-ı mezbûr (5) Abdullah üzerine kıbel-i şerʿden kadar-ı kifâye meblağ-ı farz ve takdir olunmak matlûbumdur didikde kazâ-i mezkûre minvâl-i muharrer üzere olduğu zeyl-i (6) hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olmağın muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûba-lehu ve hüsneme'âb efendi hazretleri sagîre-i mezbûre (7) Hatice'ye şehriye otuz gurûş nafaka farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîre-i mezbûreye harc ve sarfa lede'l-ihtiyâc (8) istidâneye ve ʿinde'z-zufr? babaları mezbûru Abdullah üzerine rücûʿ anaları mezbûre Havva Hatûn izn vermeğin mâ-vakʿa bi't-taleb (9) ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis ʿaşer min Ramazâni'l-mübârek li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

209.Kayıt(48a-2) ***Zantaroğlu Mehmed bin Hasan bin Abdullah'ın bir bâb mülk menzilini iki bin gurûş semen ile Görenli Abdullah'a sattığına dair i'lâm***

Numara 189

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) fi'l-asl Amasya sancağı dâhilinde Mağdetim? kazâsına tâbiʿ Hacıköyü kasabası mahallâtından Hacı Yahya (3) mahallesi sâkinlerinden ve ipçi esnâfından Zantaroğlu Mehmed bin Hasan bin Abdullah tarafından kürsî-i (4) livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Cedid mahallesinde vâkiʿ mutasarrıf olduğu bir tarafdan (5) Hacı Mehmed ve iki tarafdan Hasan Ağa menzili ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb mülk (6) menzilini tâlibine semen-i misliyle beyʿe ve kabz-ı semene ve makbûzu kendüye irsâl ve teslîme vekîl-i (7) olduğu bin iki yüz doksan üç senesi Zilhicceti'ş-şerîfe'nin yirmi üçüncü (8) günü târihiyle müverrah ve ol-târihde sâlifü'z-zikr mağden? sîm? nâibi bulunan Musa (9) Kâzım Efendi'nin imzâ ve hatmını hâvî bir kıtʿa hüccet-i şerʿiyyenin mazmûnunu (10) her biri sâkin oldukları mârü'l-

beyân Hacıköyü ahâlisinden Hacı İbrahim bin Abdullah (11) ve Hacı Necib Ağa ibn-i Hasan ve Hacı Seyyid Efendi ibn-i Seyyid (12) Mustafa nâm müzekkîlerden usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran (13) ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Abdullah (14) Usta bin Mustafa ve Mehmed bin Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetleriyle enifü'l-beyân (15) medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ve mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i (16) şerʿi enifü'z-zikr Hacıköyü ahâlisinden Osman bin Mustafa'nın vekâletine hükm-i (17) şerʿi lâ-hık olmağla binâen ʿaleyh menzil-i mahdûd-ı mezkûru iki bin gurûş semen (18) ile vekîl-i merkûm Osman'ın takrîriyle müşterisi bulunan Görenli Abdullah üzerine (19) kayd ve merkûm Abdullah yedine bir kıtʿa koçân ʿilmuhaberinin iʿtâsı husûsunun (20) defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs (21) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi't-(22)tâsiʿ ʿaşer min Zilkaʿdeti'ş-Şerîfe li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

210.Kayıt(48a-3)*Ecnebilerin mülk edinmeleri ile ilgili düzenlenen mazbata İran devleti tarafından onaylanmadığı için bu hususta ihtilaflı muamele yapılmamasına dair fetvâ*

(1) Fetvâ-i Penâhi Samsun Niyâbet-i Şerʿiyyesine 226

(2) Fazîletlü Efendi

(3) Ecnebilerin memâlik-i mahrûse-i şâhânede istimlâk-ı emlak itmeleri hakkında tanzîm olunan mazbata İran (4) Devleti tarafından henüz kabûl olmadığı cihetle İranlıların istimlâk-ı emlâk idememeleri bâ-behiye olduğu hâlde (5) usûl-ı nizâmiyeye mugâyyir baʿzı taraflardan hüccet virilmekde olduğu istihbâr olunduğundan bahisle baʿdemâ bu gibi hilâf (6) usûl-ı muʿâmelenin vukûʿa getürülmemesi taraf-ı sâmî-i hazret-i vekâlet-penâhiden bâ-tezkere bildirilmiş olmağla (7) taraf-ı fâzılânelerinden dahî bu bâbda tahkîkât ve takayyudât-ı kâmile icrâsıyla usûlune tevfîk-i muʿâmeleyle (8) himmet ve mülhâkât dahî beyân-i keyfiyet buyrulması siyâkında şukka-i mahsûsa terkîm kılındı. Fî gurre-i Zilkaʿde li-sene 1294 ve fî 26 Teşrîn-i evvel li-sene 1293.

Es-Seyyid Halil.

Varak 48-B

211.Kayıt(48b-4) ***Mustafa Efendi ibn-i İbrahim'in vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzilin satışının yapılacağı hakkında i'lâm***

Numara 190

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Mustafa Efendi ibn-i (3) İbrahim medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr (4) Hançerli mahallesi ahâlisinden iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın (5) hayâtında ile'l-vefât medîne-i mezbûre mahallâtından Sa'di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin (6) Rum milletinden Çinikoğlu Dimitraki Ağa ile sâireye bâ-iʿlâm-ı şerʿi mahkûm olan düyûnuna menkûl (7) terekeden eylemediğinden ʿakârı dahî şerʿân beyʿ olunub edâ-i deyn olunmak lâzım geldiği eclden müteveffâ-yı (8) merkûmun terekesinden sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Yanık Mustafa menzili ve bir tarafdan Hacı (9) Mollaoğulları Molla ve Hacı Hüseyin bahçeleri ve bir tarafdan Devrekli Hâfız Efendi ile baʿzan tereke-i müteveffâ-yı (10) merkûmdan olub bâ-iʿlâm-ı şerʿi iştirâ eylediği bahçe ve bir tarafdan menzil-i mezkûr ile Aşçı Hacı İbrahim vereseleri (11) menzili meyânından giden tarîk-i hass ile mahdûd ʿulyâda bir sofa ve dört bâb oda ve bir bâb kiler (12) ve vüstâda bir sofa ve dört bâb oda ve süflâda iki bâb oda ve bir bâb aşhâne ve bir bâb (13) kiler ittisâlinde bir bâb mekteb ve bir bâb nân-ı ʿaziz furunu ve bir bâb çamaşurhâne ve bir bâb (14) samanhâne ve bir bâb ahur ve bir avluyu müştemil bir bâb menzil işbû bin iki yüz doksan dört (15) senesi Recebi'l-ferd'inin on yedinci günü târihiyle müverrah bir kıtʿa karâr pusulası mûcîbince bâ-maʿrifet-i (16) münâdî Sûk-ı Sultânî ve mecmaʿ-ı nâs olan mahallerde doksan bir gün müddet nidâ ve müzâyedesi icrâ (17) ve pusula-i mezkûrun taʿlîki dahî ibkâ kılındıkdan sonra rağbât-ı nâs inkıtâʿında ʿarsa-i mahdûd-ı mezkûr (18) râyiçi'l-vakt yirmi altı bin beş yüz gurûşda benim üzerimde tekarrür itmiş olduğundan bahisle beyʿî hakkında (19) lâzım gelen muʿâmele-i şerʿiyye ve nizâmiyesinin icrâsı husûsu müteveffâ-yı merkûmun verese-i münhasırasından.

212.Kayıt(48b-5) ***Badirli karyesinden Ömer bin Ahmed'in bir kıtʿa tarlayı merkûmân İbrahim ve Süleyman'a bedelini almak üzere satması için Çavuşoğlu Ahmed ibn-i Ali'yi vekîl ve nâib-i münâsib nasb ta'yîn eylemesine dair kayıt***

Numara 191

(1) Fi'l-asl Atina kazâsı kurâsından Hovise karyesi ahâlisinden olub kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Badirli karyesinden (2) Ömer bin Ahmed nâm kimesne medîne-i mezkûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde enifü'z-zikr Hovise karyesi ahâlisinden olub kezâlik (3) medîne-i Samsun kurâsından Yâverli karyesinde sâkin Beşiroğulları dimekle muʿarref İbrahim ve Süleyman muvâcehelerinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (4) kelâm idüb sâlifü'z-zikr Hovise karyesi hudûdu dâhilinde vâkiʿ arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufumda (5) olan Özmülk tarla dimekle maʿrûf bir tarafdan dere ve bir tarafdan müşteri-i merkûmân tarlaları ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile (6) mahdud tahmînen bir kapak tohm istiʿâb ider bir kıtʿa tarlayı ferâğa merkûmân İbrahim ve Süleyman'dan her biri bundan 'akdem (7) tâlib olmuşdu ben dahî bedeli olmak üzere merkûmân yedlerinden 400 gurûş ahz-ü kabz itmiş idim binâen ʿaleyh meblağ-ı (8) mezbûr mukâbelesinde tarla-yı mezkûru mahallinde bâ-re'y-i sahib-i arâzi merkûmâna ferâğa tefvîze ve husûs-ı mezkûrun (9) mütefevvüz olduğu umûrun küllîsine tarafımdan el-hâletü hâzihi sâlifü'z-zikr Hovise karyesinde sâkin gâib-i (10) ʿani'l-meclis Çavuşoğlu Ahmed ibn-i Ali bi-vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve (11) taʿyîn eyledim didikde bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-erbaʿa ʿaşer min Zilkâʿde-i şerîf li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf. (1294).

213.Kayıt(48b-6) ***Mustafa Efendi ibn-i İbrahim'e vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzilin satışının yapıldığına dair i'lâm***

Numara 192

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Mustafa Efendi ibn-i (3) İbrahim medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr Hançerli (4) mahallesi ahâlisinden iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın hayâtında (5) ile'l-vefât medîne-i mezbûre mahallâtından Sa'di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin

Rum milletinden (6) Çinikoğlu Dimitraki Ağa ile sâireye bâ-iʿlâm-ı şerʿi mahkûm olan düyûnuna menkûl terekesi (7) eylemediğinden ʿakârı dahî şerʿân beyʿ olunub edâ-i deyn olunmak lâzım geldiği eclden müteveffâ-yı merkûmun (8) terekesinden sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Yanık Mustafa menzili ve bir tarafdan Hacı Mollaoğulları (9) Bilal Efendi ve Hacı Hüseyin bahçeleri ve bir tarafdan Devrekli Hâfız Efendi ile baʿzan tereke-i müteveffâ-yı (10) merkûmdan olub bâ-iʿlâm-ı şerʿi iştirâ eylediği bahçe ve bir tarafdan menzil-i mezkûr ile Aşçı Hacı İbrahim vereseleri (11) menzili meyânından giden tarîk-i hass ile mahdûd ʿulyâda dört bâb oda ve bir sofa ve bir bâb kiler (12) ve vüstâda kezâlik dört bâb oda ve bir sofa ve süflâda iki bâb oda ve bir matbah ve bir bâb (13) kiler ve ittisâlinde diğer bir bâb mekteb ve bir furun ve bir çamaşurhâne ve bir bâb ahur ve bir mikdâr avluyu (14) müştemil bir bâb menzil ile medîne-i mezbûrenin Hınta pazarında vâkiʿ bir tarafdan Kasab Haçi Agob (15) ve birâderi Moseb'in müşterek mağazaları ve baʿzan müteveffâ Fişenkçioğlu veresesi dükkân ʿarsası (16) ve bir tarafdan Yelkencizâde Ömer Efendi eytâmı mağazasıyla Tâhir Kavas menzili ve İzzet Efendi ʿarsası ve bir tarafdan (17) Vehbizâde Ahmed Efendi mağazası ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb muhterik han ʿarsası (18) işbû bin iki yüz doksan sört senesi Recebi'l-ferd'inin on yedinci günü târihiyle müverrah (19) iki kıtʿa ferâğ pusulası mûcîbince bâ-maʿrifet-i münâdî Sûk-ı Sultânî ve mecmaʿ-ı nâs olan mahallerde

Varak 49-A

(20)doksan bir gün müddet nidâ ve müzâyedesi icrâ pusula-i mezkûrların taʿliki dahî ibkâ kılındından sonra (21) rağbât-ı nâs inkıtâʿında menzil-i mahdûd-ı mezkûr yirmi altı bin beş yüz gurûşda ve ʿarsa-i (22) mahdûd-ı mezkûr dokuz bin beş yüz gurûşda benim üzerimde takrîr itmiş olduğundan bahisle beyʿ (23) hakkında lâzım gelen muʿâmele-i şerʿiyye ve nizâmiyesinin icrâsı husûsu müteveffâ-yı merkûmun (24) verese-i münhasırasından zevce-i menkûha-i metrûkeleri Dudu bint-i Mehmed ve Zekiye bint-i Mahmud nâm Hatûnlar (25) ile sulbiye kebîre kızları Ümmügülsüm ve Kerîme taraflarından vekîl-i müseccel-i şerʿileri Ahmed Efendi ibn-i el-Hacc (26) Mustafa Efendi ve li-ebeveyn er karındaşı oğlu Mehmed bin Mustafa meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda celb olunarak (27) kendülerine tefhîm olundukda menzil ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteyni müvekkilelerine izâfetle vekîl-i (28) mezbûr Ahmed Efendi muvâffakat ve ibni'l-ah merkûm Mehmed muhâlefet itmiş ve emvâl-i gayrı menkûle(29)nin furûhtu halında müesses olan nizâm-ı seniyye hükmünce mahkûm olan

deyn içün müzâyedeye (30) virilen emlâkın nizâmnâme-i mezbûrenin birinci ve sekizinci maddelerinde muharrer şerâit te'mînine (31) yerine getürüldükden sonra medyûnun rızâsına bakılmayarak işbû yedimde olan meclis-i temyîzden (32) tanzîm kılınan ferağ mazbatasında tafsîl ve beyân olunmuş ol-vechle menzil ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i(33) mezkûreteyn müzâyedede kerr virilerek maddeteyn-i mezkûreteynde murakkam bulunan te'minât (34) ibkâ kılınmış olmasıyla artık vereseden merkûm Mehmed'in rızâsına bakılması icâb itmeyeceğini mübîn (35) menzil ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteyni mebâliğ mezbûr mukâbelesinde vekîl-i merkûm Ahmed Efendi'nin takrîriyle (36) ʿuhdeme ihâlesi bi'l-icrâ semeni cemʿân otuz altı bin gurûş müteveffâ-yı merkûmun düyûnuna ibkâ kılınmak (37) üzere meclis-i temyîz sandığında hıfz olunarak ol-vechle menzil ve ʿarsa-i mezkûr yedimde mâlım mülküm olduğunu (38) nâtık cânib-i defter-i hâkânîden bir kıtʿa sened iʿtâ olunması murâdımdır didikde hâl-mezbûr Mustafa Efendi'nin (39) bast ve beyân eylediği minvâl-i muharrer üzere olduğu eclden menzil-i mezkûru yirmi altı bin beş yüz gurûşa (40) ve ʿarsa-i mezkûru dokuz bin beş yüz gurûş ki cemʿân otuz altı bin gurûş vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi'nin (41) takrîriyle mezbûr Mustafa Efendi üzerine kayd ve yedine cânib-i defter-i hâkânîden bir kıtʿa koçan ilmu(42)haberinin iʻtası iktizâ eylediği tescîl ve huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân (43) hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî 19 Zilkaʿde li-sene 1294 ve fî 13 Teşrîn-i Sânî li-sene 1293.

214.Kayıt(49a-1*) Bahriyye-i şâhâne neferâtından olub vefât iden Ali Osman ibn-i Salih ibn-i Ahmed'in vapurda yanında bulunan terekesini almak için ebeveyni oğlu olan Şerîf'i vekîl tayin ettiğine dair kayıt*

Numara 193

(1) Fi'l-asl kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Madenkabı nâhiyesi kurâsından Duzaklı (2) karyesi ahâlisinden ve ʿasâkir-i bahriyye-i şâhâne neferâtından olub Zehli Mauriye? nâm vapur-ı (3) hümâyûnda müstahdem iken vefât iden Ali Osman ibn-i Salih ibn-i Ahmed'in verâseti sâlifü'z-zikr (4) Duzaklı karyesinde sâkin ve sâkine babası Salih ibn-i Mehmed ile anası Aliye bint-i Ahmed'e (5) münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz üç sehimden olub sihâm-ı mezbûreden (6) bir sehimi ümm-i mezbûre Aliye Hatûn'a ve iki sehimi eb-i merkûm Salih'e münhasıra olduğu (7) bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra vereseden eb-i merkûm (8) Salih ile zâtı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe ümm-i mezbûre Aliye Hatûn medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (9) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde

mezbûrânın diğer oğulları Şerîf mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (10) kelâm idüb oğlum mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Ali Osman'ın vapur-ı mezkûrda hîn-i vefâtında (11) yanında bi'l-cümle mevcûd terekesine vaz'-ı ileyh bulunanlardan taleb ve daʿvâya ahz-ü kabza ve makbûz (12) bizlere irsâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf (13) olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan oğlumuz merkûm Şerîf vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i (14) şerʿiyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledik didiklerinde oldahî vekâlet-i (15) merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb (16) ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sânî min Zilhicceti'ş-Şerîfe li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 49-B

215.Kayıt(49b-2) ***Müteveffiyen vefât iden Kumruoğlu Ali Osman bin Abdullah ve Mahire bint-i İbrahim'in sulbî sagîr oğulları Kâmil'in rüşd ve sedâdına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna eniştesi Nâili Efendi'nin vasî olarak ta'yîn edildiği ancak mevrûs mâlından harc ve sarfa izin verilmediğine dair kayıt***

Numara 194

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken yekdiğerini müteveffiyen vefât iden Kumruoğlu (2) Ali Osman bin Abdullah ve Mahire bint-i İbrahim'in sulbî sadrî sagîr oğulları Kâmil'in vakt-ı (3) rüşd ve sedâdına değin ebeveyni zevcât-ı mezbûrândan mevrûs mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna (4) kıbel-i şerʿden bir vasî nasb ve taʿyîn olunmak lâzım geldiği eclden sagîr-i mezbûr Kâmil'in eniştesi (5) olub her vechle umûr-ı vesâyeti rû'yete kâdir idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimîn (6) ihbârlarıyla mütehakkık olan işbû bâʿisü'l-kitâb Nâili Efendi ibn-i Mustafa Efendi nâm kimesneyi (7) hâkim-i muvakkiʿi sadr-ı kitâb tûbalehu ve hüsneme'âb efendi hazretleri sagîr-i mezbûr Kâmil'in vakt-ı (8) rüşd ve sedâdına değin müteveffiyât-ı merkûmândan müntakil mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna vasî (9) nasb buyurdukda oldahî oldahî ber vech-i muharrer vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini (10) kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm eyledikden sonra vasî-i mezbûr Nâili Efendi'nin talebiyle sagîr-i (11) mezbûrun ebeveyninden müntakil mâlından kıbel-i şerʿden kadar-ı maʿrûf meblağ farz ve takrîr olunmak (12) matlûbumdur didikde sagîr-i mezbûr Kâmil'e şimdiye altmış gurûş kıbel-i şerʿden nafaka ve kisve(13)bahâ farz ve takrîr olunub meblağ-ı mezbûru sagîr-i mezbûr Kâmil'in nafaka ve kisve-bahâ (14) ve sâir levâzım-ı zarûriyyesi içün harc ve sarfa ve

lede'l-hâce istidâneye ve ʿinde'z-zufr? (15) sagîr-i mezbûrun mâlı nemâsına rücûʿa vasî-i merkûm Nâili Efendi'ye izin virilmeğin mâ-vakʿa (16) bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sânî min Zilhicceti'ş-Şerîfe li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn (17) ve elf.

216.Kayıt(49b-3)Darü'l eytâmdaki yetimlerin malları ile ilgili borçlarının veli ve vasîleri tarafından eytâm mallarından ödenmesi

Numara 209

(1) Huzûr-ı Sâmi-i Hazret-i Fetvâpenâhiye

(2) Samsun ahâlisi nâmına ve yedi mührü şâmil olarak takdîm olunub meclis-i idâre emvâl-i eytâma havâle buyrulan ʿarz-ı hâlin (3) müdericâtında nazaran bu bâbda sebk iden istidʿâdan neş'etle bi'l-havâle icâb-ı keyfiyet derkenâr olunduğu anlaşılmışdır ancak (4) oraca emvâl-i eytâmın ikrâzı muʿâmelâtı vasîlerin … olmayub müdîrler taraflarından … icrâ kılınmasına (5) ve idâne-i senedlerine vaktiyle virilmiş akçelerin cinsleri tahrîr olunmasından dolayı bu misüllü tahaddüs iden münâraʿâtın (6) mes'uliyeti me'mûrine ʿâid olmak iktizâ ideceği bedîhi bulunmasına nazaran emvâl-i eytâma olan deynlerinden râyiç olmak (7) üzere tesviyesine müsâʿade olunması veyâhûd sened merbût kendü alacaklarının dahî senedât târihlerine bi'l-mürâcaʿa (8) ol-vaktin meskûkât râyicine tatbîkan tahsîl itdirilmesi tekrâr ʿarz-ı hâl-ı mezkûrda istidʿâ kılınmış ve müdîrlerin (9) evliyâ veyâ esvâya veyâhûd vekîl-i şerʿileri bulunmayarak ve kadı huzûrunda dahî olmayarak … akçe ikrâz (10) itmeleri nizâmının hilâfı olduğundan ve bir de mezkûr idâne senedlerine cins akçe muharrer olub olmadığının (11) ol emrde bilinmesi lâzım geldiğinden buralarının mahallinden istiʿlâm ve inşiʿârı iktizâ ideceği tabîʿiyyet-i maslahat (12) iktizâsından bulunmuş olmağın ol-vechle icrâyı icâbı bâbında emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî 14 Zilkaʿde li-sene 1294. Meclis-i İdâre Emvâl-i Eytâm

217.Kayıt(49b-4) Samsun halkının yetim mallarına ilişkin dilekçelerinin gereğinin yapılmasına dair fetvâ

(1) Bâb-ı Fetvâ Canik Mutasarrıflığına

(2) Saʿâdetlü Efendim Hazretleri

(3) Samsun ahâlisi nâmına yedi imzâ bi'l-vürûd meclis-i idâre emvâl-i eytâm havâle olunan ʿarz-ı hâl üzerine (4) ol-bâbda baʿzı ifâde sebkâhı hâvî meclis-i mezkûrdan bi't-tanzîm virilen mezkûre manzar-ı vâlâlarını buyrulmak (5) üzere maʿa ʿarz-ı hâl idâre kılınmakla me'âline nazaran lâzım gelen muʿâmelenin usûlune tevfîkan

ibkâ ve inbâsına (6) himmet buyrulması siyâkında şukka-i senâverî terkîmine ibtidâr olundu. Fî 20 Zilkaʿde li-sene 1294 ve fî 14 Teşrîn-i Sânî li-sene 1293.

Es-Seyyid Halil.

218.Kayıt(49b-5) ***Ticâret ehli İran tebaʿasından Kahraman ibn-i Ali, bostanlıkta geceleyin eşeğini kaybettikten sonra merkûm Hüseyin'de bulması daʿvasına dair iʿlâm***

Numara 195

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'da li-ecli't-ticâre sâkin İran Devleti tebʿasından Kahraman ibn-i Ali medîne-i Samsun (3) temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde İran Konsolos tercümanı Salih bin Yusuf hâzır olduğu hâlde Ankara vilâyeti (4) dâhilinde Sungur kasabası mahallâtından Aşağı mahalle ahâlisinden Hüseyin bin Mehmed muvâcehesinde merkûm Hüseyin'in (5) yedinde olub işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan boz ve burnu üzeri beyaz ve el-hâletü hâzihi beş yaşında (6) olan humarı târih-i iʿlâmdan yüz yirmi beş mukaddem İran Devleti tebʿasından gâib-i ʿani'l-meclis Hüseyin (7) nâm kimesneden üç yüz otuz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ itme mülküm iken târih-i iʿlâmdan (8) yüz yirmi gün mukaddem Derbend nâm mahalde bostanlıkda leylen zâyiʿ olmağla şimdi humar-ı mevsûf-i (9) mezkûru merkûm Hüseyin yedinde bulmam bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-su 'âl

Varak 50-A

(10)merkûm Hüseyin cevâbında humar-ı mevsûf-i mezkûra el-yevm vaz'-ı ileyhini ikrâr lâkin humar-ı mevsûf-i mezkûru târih-i (11) iʿlâmdan sekiz gün mukaddem Amasya sancağına tâbiʿ Merzifon kasabasının hayvan pazarında nâ-maʿlûm (12) bir kimesneden beş yüz yetmiş semen-i medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme mülküm olduğu (13) hâlde vazʿ-ı yed iderim deyû müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle merkûm (14) Kahraman'dan ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına (15) tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre marrü'z-zikr İran Devleti tebʿasından Acem Ali ibn-i Ahmed ve Acem (16) İbrahim ibn-i Abdullah ve Acem Ahmed bin Abdurrezzak ve Acem Molla ibn-i Abdurrahman nâm müzekkîlerden sırran (17) ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan tebʿa-i (18) İraniyye'den Abdullah bin Mest Ali ve Hasan bin Mehmed nâm kimesneler

şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i (19) şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbince humar-ı mevsûf-i mezkûrdan keffi yed-i müddeʿî-i (20) merkûm Kahraman'a redd ve teslîme merkûm Hüseyin'e tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (21) iʿlâm olundu. Fî'l-yevmi's-sâbiʿ min Zilhicceti'ş-Şerîfe li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

219.Kayıt(50a-1) ***Samsun mahallelerinden Sa'di Bey mahallesi sakinlerinden ve devlet-i âlî teb'ası, Rum milletinden Çinikoğlu Dimitraki Ağa'nın mirası, borcuna kâfi gelmemesi sebebiyle gayrimenkullerinin mahkeme tarafından satılıp borcunun ödenmesi***

Numara 196

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Câmiʿ-i Kebîr mahallesi ahâlisinden Safranbolulu Emin Ağa ibn-i Osman (3) medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesi ahâlisinden (4) iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Salih Ağa ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın hayâtında ile'l-vefât medîne-i mezbûre mahallâtından (5) Sa'di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyen'nin Rum milletinden Çinikoğlu Dimitraki Ağa ile sâireye iʿlâm-ı (6) şerʿi mahkûmiye olan düyûnuna menkûl terekesi vefâ eylemediğinden ʿakârı dahî şerʿân beyʿ olunub edâ-i deyn olunmak (7) lâzım geldiği eclden müteveffâ-yı merkûmun terekesinden sâlifü'z-zikr medîne-i mezbûrun Bağdad caddesinde vâkiʿ bir tarafdan (8) müceddeden inşâ olunan abdeshâne ve bir tarafdan Dimitraki Papadopolos'un kargîr mağazaları ve bir tarafdan Akoğlu (9) nâm kimesnenin taht-ı icârında bulunan Kaşkarzâde Osman dükkânı ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm müceddeden bir kıtʿa muhterik dükkân (10) ʿarsası ile medîne-i mezbûrenin Bağdad caddesinde vâkiʿ Osman Paşa'nın vakf mağazaları arkasında (11) bulunan bir tarafdan ʿarsa-i hâliye ve üç tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd diğer bir bâb muhterik dükkân ʿarsası işbû (12) bin iki yüz doksan dört senesi Recebi'l-ferd'in on yedinci günü târihiyle müverrah iki kıtʿa karâr pusulasını (13) mûcîbince bâ-maʿrifet-i münâdî Sûk-ı Sultânî ve mecmaʿ-ı nâs olan mahallerde doksan bir gün müddet ve nidâ ve müzâyedesi (14) icrâ ve pusula-i mezkûrların taʿlîki dahî ibkâ kılındıkdan sonra rağbât-ı nâs inkıtâʿında ʿarsa-i evvel-i mahdûd-ı mezkûr (15) dört bin yüz gurûşda ve yine ʿarsa-i sânî-i mahdûd-ı mezkûr sekiz yüz yirmi gurûşda benim üzerimde takarrür itmiş (16) olduğundan bahsle beyʿi hakkında lâzım

gelen muʿâmele-i şerʿiyye ve nizâmiyesinin icrâsı husûsu müteveffâ-yı merkûmun (17) verese-i münhasırasından zevce-i menkûha-i metrûkeleri Dudu bint-i Mehmed ve Zekiye bint-i Mahmud nâm Hatûnlar ile sulbiye kebîre (18) kızları Ümmügülsüm ve Kerîme taraflarından vekîl-i müseccel-i şerʿileri Ahmed Efendi ibn-i el-Hac Mustafa Efendi ve li-ebeveyn (19) er karındaşı oğlu Mehmed Efendi ibn-i Mustafa meclis-i maʿkûd-ı mezkûra celb olunarak kendülerine tefhîm olundukda (20) ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteyni müvekkillerine izâfetle vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi muvâffakat ve ibni'l-ah merkûm (21) Mehmed muhâlefet itmiş ve emvâl-i gayrı menkûlenin frûhtu hakkında müesses olan nizâm-ı seniyye hükmünce mahkûm (22) olan deyn içün müzâyedeye virilen emlâkın nizâmnâme-i mezbûrenin birinci ve sekizinci madde(23)lerinde muharrer şerâit ta'mînen yerine getürüldükden sonra medyûnun rızâsına bakılmayarak işbû yedimde olan (24) meclis-i temyîzden tanzîm kılınan ferâğ mazbatasında tafsîl ve beyân olunmuş ol-vechle ʿarsa-i mahdûdeyn-i (25) mezkûreteyni müzâyede gezdirilerek maddeteyn-i mezkûreteynde terkîm bulunan te'mînât ibkâ kılınmış (26) olmasıyla artık vereseden merkûm Mehmed'in rızâsına bakılması icâb itmeyeceğini mübîn ʿarsa-i mahdûdeyn-i (27) mezkûreteyni mebâliğ-i mezbûrlar mukâbelesinde vekîl-i merkûm Ahmed Efendi'nin takrîriyle ʿuhdeme ihâlesi bi'l-icrâ (28) semeni olan cemʿân dört bin dokuz yüz yirmi gurûşu müteveffâ-yı merkûmun düyûnuna ibkâ kılınmak üzere (29) meclis-i temyîz sandığında hıfz olunarak ol-vechle ʿarsa-i mezkûrlar yedimde mâlım ve mülküm olduğunu nâtık (30) cânib-i defter-i hâkânî'den bir kıtʿa sened iʿtâ olunması murâdımdır didikde hâl-i mezbûr Emin Ağa'nın (31) bast ve beyân eylediği minvâl-i muharrer üzere olduğu eclden ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteyni marrü'z-zikr (32) cemʿân dört bin dokuz yüz yirmi gurûşa vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi'nin takrîriyle mezbûr Emin Ağa'nın (33) üzerine kayd ve yedine cânib-i defter-i hâkânî'den bir kıtʿa koçan ʿilmuhaberinin iʿtâsı iktizâ (34) eylediği tescîl ve huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî 11 Zilkaʿde li-sene 1294 ve fî 5 Kânûn-i evvel li-sene 1293.

Varak 50-B

220.Kayıt(50b-2) ***Samsun köylerinden Çatalarmut Köyü sâkinlerinden iken kaybolan devlet-i âli teb'ası Rum milletinden Beraş veled-i Lisegos veled-i Kostanti'nin mirasının çocukları arasında taksim edilmesi***

Numara 197

(1)Kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Çatalarmut karyesi mütemekkinlerinden iken bundan ‘akdem fevt olan (2) tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye’nin Rum milletinden Beraş veled-i Lisegos veled-i Kostanti’nin verâseti sulbî kebîr oğlu Yani (3) ve sulbiye kebîre kızı Manoşafe’ye münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mirâsları bi-hükmi’l-ferâiz üç sehimden olub (4) sihâm-ı mezbûreden iki sehimi ibn-i merkûm Yani’ye ve bir sehimi bint-i mezbûreye isâbeti bi’l-ihbâr (5) ʿinde’ş-şerʿi’l-enver zâhir mütehakkık oldukdan sonra şahsı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe manoşafe medîne-i (6) mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde tereke-i müteveffâ-yı merkûme bi’l-verese vazʿ-ı yedi ikrârıyla (7) mütehakkık olan işbû bâʿisü’r-rakîm ibn-i merkûm Yani mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (8) mûrisimiz babamız müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyemi karındaşım merkûm (9) Yani’den bi’l-verâse taleb iderim deyû tasaddi ve ol-vechle beynimizde mütenâzıʿât-ı kesîre ve muhâsemât-ı (10) şedîde cereyân itmişdi el-hâletü hâzihi muslihûn tavasutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm (11) olub beni daʿvâ-yı mezkûrumdan şerâit-i sıhhat-ı sulh hâvî mevâkiʿ-i müfessededen ʿârî ʿalâ (12)tarîki’n-nehâric? şerʿi üç bin guruş üzerine karındaşım merkûm Yani ile inşâi?(13) ʿakd-ı sulh eylediklerinde ben dahî sulh-ı mezkûru bi’l-verâse kabûl ve bedel-i sulh olan üç bin (14) gurûş karındaşım merkûm Yani meclis-i sulhda kable’l-mufâraka bana tamâmen ve kâmilen defʿ ve teslîm (15) eylediğinde ben dahî bi’l-verâse bi’t-tamâm ve’l-kemâl ahz-ü kabz eyledim baʿde’l-yevm mûrisimiz babamız (16) müteveffâ-yı mezbûrun kâlîl ve kesr ve celîl ve müfîd ğurûz? ve ʿakâr ve mekûl-ı maʿlûm ve meclûl bi’l-cümle (17) ism-i mâl ıtlâk olunur terekesine ve hukûk-ı mirâsa müteʿallik ʿâmme-i duʿâvî ve mutâlebât (18) kâffe-i ilhâk ve muhâsemâtdan karındaşım merkûm Yani’nin zimmetini ibrâ-i ʿâmm-ı sahîh-i şerʿi ile (19) bi’l-verâse ibrâ ve iskat eyledikde oldahî bana medfûʿu olan üç bin gurûşun istirdâdına (20) ve cemîʿ-i hukûk-ı mîrasa müteʿallik ʿâmme-i duʿâvi ve mutalebâtdan benim zimmetimi ibrâ ve iskat ve her birimiz (21) ber vech-i muharrer âherin ibrâsını kabûl eyledik didikde gıbbe’t-tasdîkü’ş-şerʿi mâ-vakʿa bi’t-taleb (22) ketb olundu. Fî 4 Zilhicce li-sene 1294 ve fî 24 Zilhicce li-sene 1294

221.Kayıt(50b-3) ***Samsun şehri Sa‘di Bey mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Şanko diye bilinen Hatûnun eşi Ali asker bin Abdullah sâlifü’z-zikr’in vefat etmesi ve müslüman mezarlığına defnedilmesi***

Numara 198

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi sâkinelerinden ve zât-ı vesîka tahrîrü’l-esâmi-i müslimîn taʿrîfleri ile muʿarrefe olan (2) işbû râfiʿatü’l-vesîka Fatma bint-i Şanko nâm Hatûn’dan ber vech-i âtî istihbâri-i şerʿi sudûrundan sonra ve bu esnâda (3) Memâlik-i İraniyye’den Tebriz kasabasından medîne-i mezbûreye gelen Hasan bin Hacı Mehmed ve Hâşim bin Abdülkerim li-ecli’ş-şehâde (4) meclis-i şerʿde hâzırân istihbâr olunduklarında fi’l-hakîka mustahbere-i mezbûre Fatma Hatûn’un zevc-i dâhili (5) Aliasker bin Abdullah sâlifü’z-zikr İran kasabasında sâkin târih-i vesîkadan beş sene mukaddem bi-emri’llahi teʿâlâ vefât (6) idüb biz cenâzesinde hâzır olduğumuz hâlde salâtını ve makbere-i müslimîn defn olundu biz bu husûsa ve bu vech (7) üzere şâhid ve şehâdet ideriz deyû müstahbere-i mezbûre Fatma Hatûn muvâcehesinde her biri ʿalâ tarîki’ş-şehâde (8) haber virüb dinlendiler oldahî mahberât-ı mezbûrât cemîʿ-i kelmât-ı meşrûhalarında tasdîk itmeğin vâkiʿü’l-hâl (9) haft-ı lil mekâl işbû vesîka-i enîfe bi’t-taleb ketb olundu ve Fî 24 Zilhicce li-sene 1294.

222.Kayıt(50b-4) ***Canik sancağı Samsun şehrine bağlı Bafra kazâsı Alaçam nâhiyesi Beriş Köyü sakini iken vefat eden Kanburoğlu Mehmed bin İbrahim bin Abdullah’ın mirasının yalnız nikâhlı eşi Selime bint-i Hasan ve oğulları Mehmed Ali ve İbrahim ve Mustafa’ya ait olması***

Numara 199

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun’a muzâfe Bafra kazâsı’na tâbiʿ Alaçam nâhiyesi kurâsından (3) Beriş karyesinde sâkin iken bundan ‘akdem mecrûhen vefât iden kanburoğlu Mehmed bin İbrahim bin Abdullah’ın (4) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Selime bint-i Hasan ile sulbî sagîr oğulları Mehmed Ali ve İbrahim ve Mustafa’ya (5) münhasıra olduğu her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan evela sâkin oldukları sâlifü’z-zikr Beriş (6) karyesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Ali Efendi ibn-i Ahmed ve Mustafa bin Hüseyin ve Ebubekir (7) bin Osman ve Süleyman bin Süleyman nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede’t-tezkiye ʿadl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri (8) ihbâr olunan Ebubekir bin Süleyman ve Yusuf bin Şerîf nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde (9) ber nehc-i şerʿi sâbit ve sübût-ı verâsete hükm-i şerʿi lâhıkk oldukdan sonra kendi nefsinden asliye sagîrûn-ı (10) mezbûrûn Mehmed Ali ve İbrahim ve Mustafa’nın tesviye-i umûrlarına ve atî’z-zikr husûs li-ecli’d-daʿvâ kıbel-i (11) şerʿden vasî-i mansûbeleri anaları zâtı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe zevce-i mezbûre Selime

medîne-i mezbûre (12) temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde mecrûh-ı merkûm cârihi olmak üzere ahz-ı girift olarak (13) meclis-i maʿkûd-ı mezkûra ihzâr olunan fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsı

Varak 51-A

(14)meclis karyesi ahâlisinden olub enifü'z-zikr Mideş karyesinde li-ecli't-ticâre sakin İslam (15) Oğlu İbrahim bin Mustafa nâm şahsı ve ʿâkil ve bâliğ muvâcehesinde sene-i sâbıka yaʿni bin (16) iki yüz doksan üç senesi Ramazanü'l-ferd'inin beşinci Pazar günü kuşluk vakti (17) vasîleri olduğum sagîrûn-ı mezbûrûnun babaları ve mûrisimiz zevc-i müteveffâ-yı merkûm karye-i (18) mezbûrede kâin sâkin olduğumuz kendi menziline beş dakika mesâfede vâkiʿ bâ-tapu (19) mutasarrıf olduğu tarlasında öküzleriyle çift sürmekde iken merkûm İbrahim tarla-yı (20) mezkûra gelüb zevcim müteveffâ-yı merkûmun çift sürmekde olduğu mezkûr öküzlerinin (21) önüne durub zimmetinde ağacalık akçesinden dolayı alacağım olan bin gurûş virüver virmediğin (22) sûretde sana çift sürdürmem didiğinde zevce müteveffâ-yı merkûm dahî şimdi param yok mahsulüm (23)vardır…geldiğinde furûzat? ider…ifâ iderim demiş? üzerine merkûm İbrahim (24)hemân karye-i mezbûrede vâkiʿ sâkin olduğu odasına ʿavdetle yedine derûni kurşun memlû (25) tüfenk alarak yine tarla-yı mezkûra gelüb tüfenk-i mezkûru mûrisimiz zevce müteveffâ-yı merkûm (26) Mehmed'e ʿamuden ve bi-gayrı hakk endaht ve derûnunda çıkan kurşun zevcim müteveffâ-yı merkûmun sol boynu (27) küreği üzerine isâbetle cerh ve ol anda müteessiren vefât itmekle mûcîb-i şerʿisi icrâ olunmak (28) bi'l-isâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-verâse matlûbumdur deyû daʿvâ itdikde merkûm İbrahim dahî müddeʿîyye asliye (29) ve vasîye-i mezbûrenin ber minvâl-i müddeʿâsını külliyen inkârına mukârîn müddeʿî-i mezbûreden ber minvâl-i muharrer meşrûh (30) müddeʿâsına mutâbık beyine taleb olundukda ispât-ı beyyineden izhâr-ı ʿacz idüb bi't-taleb İbrahim'e vech-i şerʿi (31) üzere yemin virilmeğin mûcîbiyle müddeʿîye-i asliye vasîye-i mezbûre Selim'e ber vech-i muharrer bi'l-isâle (32) ve bi'l-vesâye daʿvâ-i mezkûresiyle merkûm İbrahim bilâ beyyine? muʿâraza menʿ olundu tescîl ve bi'l-iltimâs (33) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 17 şevval li-sene 1294.

223.Kayıt(51a-1) ***Mahkemenin Kâtib el-Hac Abdullah ibn-i Osman'ı, sirkat töhmetiyle mahbûs iken mecrûhen vefât iden Atinalı Laz Ali bin Veli'nin vefatını incelemek üzere göndermesi***

Numara 200

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Zikr-i câî mecrûhun keşf ve muʿâyene ve tahkîk içün taraf-ı şerʿden gönderilen Kâtib el-Hac Abdullah ibn-i Osman kürsî-i (3) livâ' bulunan medîne-i Samsun hükümet konağı ittisâlinde vâkiʿ mahbûshânede sirkat töhmetiyle mahbûs iken mecrûhen vefât (4) iden Atinalı Laz Ali bin Veli'nin cenâzesi üzerine vârub ʿasâkir-i zabtiye binbaşısı Mehmed Efendi (5) ve Zincirci Hüseyin Ağa ve sâir cerîde-i şerʿiyye makbûzü'l-esâmi hâzır oldukları hâlde mecrûh-ı (6) merkûm Laz Ali'nin aʿzâsını keşf ve nazar olundukda … ile başının sol tarafından darb (7) ve cerh ve müteessiren vefât eylediğini kâtib-i mûmâ-ileyh baʿde'l-muʿâyene ve'ş-şehâde ve tahrîr ve maʿân mürsel ümenâ-i (8) şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa inhâ ve tefhîm eylediği tescîl huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu.(9)Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi'l-hâmis ʿaşer min Saferi'l-hayr li-sene selâse ve tisʿin ve (10) mieteyn ve elf.

224.Kayıt(51a-2) ***Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Merzifonluzâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Ahmed Ağa ve Balaç karyesi ahâlisinden Ömer bin Mustafa'nın 1293 senesinde şevval ayında borç senedi yapılması***

Numara 201

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Merzifonluzâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Ahmed Ağa (3) medîne-i mezbûre hükümet konağında meclis-i temyîz odasında maʿkûd-ı meclis-i şerʿimizde medîne-i mezbûre kurâsından Balaç (4) karyesi ahâlisinden Ömer bin Mustafa muvacehesinde üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Ömer zimmetinde (5) işbû yedimde olub ibrâz eylediğim bin iki yüz doksan üç senesi Şevvâl-i şerîfe'sinin yirmi beşinci (6) günü târihiyle müverrah ve imzâsıyla mümzâ bir kıtʿa tamgalu deyn temessükü nâtık olduğu üzere cihet-i farz-ı (7) şerʿden altı yüz gurûş alâcak hakkım olub meblağ-ı mezbûra mahsûb olmak üzere beher kilesi elli gurûşa (8) üç kile pilâf edâ ve teslîm cihet-i merkûmeden bâkî zimmetinde beş yüz gurûş alâcak hakkım kalmağla meblağ-ı (9) mezbûru merkûm Ömer'den hâlâ taleb iderim baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm Ömer cevâbında fi'l-hakîka (10) târih-i iʿlâmdan üç sene mukaddem merkûm Hacı Mehmed'e beş kile virmek üzere yüz elli gurûş (11) ahz ve bir kıtʿa sened iʿtâ itmişdim lâkin deyn-i mezkûrum evvelâ ben beş kile pilâfdan iki kilesini târih-i merkûmede (12) ve üç kilesini dahî târih-i iʿlâmdan üç ay mukaddem Hacı Mehmed'e iʿtâ ve teslîm ve zimmetim beri (13) olmuşdu deyû müddeʿî-i merkûmun ber vech-i

muharrer müddeʿâsını ve sened-i mezkûru külliyen inkâr müddeʿî-i mezbûr Hacı (14) Mehmed Efendi'den ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbık ve sened-i mezkûrun mazmûnuna muvâffak taleb olundukda (15) her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre marrü'z-zikr Hançerli mahallesi muhtârı ve ihtiyâr (16) meclisi aʿzâlarından İmam Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Muhtâr Hacı Mustafa ibn-i Ali ve Ahmed Ağa ibn-i Süleyman (17) ve Hasan Ağa ibn-i Salih nâm müzekkîlerden usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran

Varak 51-B

(18) ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ve ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahalle-i mezbûre ahâlisinden (19) Kahveci Mustafa bin Mehmed ve Laz Mustafa bin Bayram nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât (20) itmeğin mûcîbince meblağ-ı bâkî-i mezbûr beş yüz gurûşu müddeʿî-i merkûm Hacı Mehmed'e edâ ve teslîme merkûm Ömer'e tenbîh olunduğu (21) tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 3 Muharremi'l-harâm li-sene 1295.

225.Kayıt(51b-3) ***Samsun Bafra kazâsı Cami-i Kebîr mahallesi halkından Mahmud bin Hâfız Ali'nin vefatından sonra olmak şartıyla oğluna bağışladığı mülkün Tahir Ağa'ya ve oğullarının mülküne geçmesi***

Numara 202

(1) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kasabası mahallâtından Câmiʿ-i Kebîr mahallesi ahâlisinden (2) Ali Hâfızoğlu Osman bin el-müteveffâ Mahmud medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Hablhâne mahallesi (3) ahâlisinden Dünvecioğlu İsmail Efendi ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Nezâret-i Evkâf-ı (4) Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan sâlifü'z-zikr Bafra kasabasından Kutufçu ve Pazarköy'e tâbiʿ Kanlıcak (5) ve Yağıbasan ve Geyikler ve Çoraf maʿa Kavak ve Pazarlu mâlikâneleri vakfının evlâdına meşrûta olmak üzere (6) bundan 'akdem vefât iden babam müteveffâ-yı mezbûr Mahmud bin Hâfız Ali'nin hayâtında ʿuhde-i tasarrufunda olub (7) baʿde vefâti mâlikâne-i mezkûre ber mûcîb-i şart-ı vâkıf müstakilen bana tevcîh olunmak lâzım gelür iken her nasılsa (8) hilâf-ı şart-ı vâkıf ecânibden olan sâlifü'z-zikr Bafra kasabasından Tahir Ağa'ya tevcîh olunarak (9) oldahî vefât itdikde oğulları her biri gâib-i ʿani'l-beled Mehmed ve Ahmed ve Şâkir Efendiler tevcîh ve berât-ı (10) olunmuş olmağla şimdi mâlikâne-i mezkûru gâibûn-ı merkûmûn ile şerʿ-i şerîf ve kanûn-ı münîfe (11) tevfîkan daʿvâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun

küllîsine tarafımdan mezbûr İsmail Efendi'yi (12) vekâlet-i mutlaka-i ʿâmme-i sahîha-i şerʿiyye vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledikde oldahî vekâlet-i (13) merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb (14)ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis min Muharremi'l-harâm li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

226.Kayıt(51b-4) ***Samsun Pazar mahallesi sakinlerinden vefat eden Hacı Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın çocukları Mustafa ve Fatma'nın reşit oluncaya kadar miraslarının idaresi için mahkeme tarafından vasî tayin edilmesi***

Numara 203

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın (2) sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızı Fatma'nın babaları müteveffâ-yı merkûmûndan müntakil mâllarını hıfz (3) ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerʿden bir vasî nasb ve taʿyîn lâzım ve mühim olmağın sagîrân-ı mezbûrân vâlideleri olub (4) her bir vechle umûr-ı vesâyetini rû'yete kâdire idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla ʿinde'ş-şerʿi'l-(5) enver zâhir ve mütehakkık olan işbû bâʿisetü'l-vesîka Zarife bint-i Mustafa nâm Hatûn sagîrân-ı mezbûrân Mustafa (6) ve Fatma'nın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerʿden vasî nasb (7) ve taʿyîn olundukda oldahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî idâne taʿahhüd ve iltizâm (8) eyledikden sonra vasî-i mezbûre talebiyle sagîrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mâllarından kıbel-i (9) kıbel-i şerʿden işbû târih-i kitâbdan kadar-ı maʿrûf idüğü müslimîn ve mezkûrîn taraflarından ihbâr olunan (10) sagîrân-ı mezbûrândan mezbûr Mustafa'ya şehri altmış beş gurûş ve mezbûre Fatma'ya beher şehr otuz beş (11) gurûşdan cemʿân yüz gurûş nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunub meblağ-ı mefrûzeyn-i mezkûreyn sagîrân-ı (12) mezbûrânın nafaka ve kisve-bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye (13) ve ʿinde'n-nazar sagîrân-ı mezbûrânın mâllarına rücûʿa vâlideleri vasî-i mezbûre Zarife Hatûn'a izin virmeğin (14) mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelevvel li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn (15) ve elf.

227.Kayıt(51b-5)*Deli Makre? karyesinde meskûn muhâcirîn-i çerâkeseden Mustafa bin Kekozaş'ın, bir re's camuş ve bir re's esbini, Bafra zaptiye binbaşısı tarafından meşhur eşkiyalardan Hacı Yusuf'un mâl-ı mesrûkası zannıyla yedinden alınması sonucu da'va kaydı*

Numara 204

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kasabası kurâsından Deli Makre? karyesinde meskûn muhâcirîn-i (3) çerâkeseden Mustafa bin Kekozaş nâm kimesne medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikri-i atî bârgire (4) bi-tarîki'n-nukât cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle vazʿ-i ileyh mütehakkık olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi (5) ve Beytü'l-mâl Emîni ʿizzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi olub cânib-i şerʿiat-ı (6) garrâdan vasî-i mansûbuna iʿtibâr olunan Odacı Hâfız İsmail ibn-i Ahmed muvâcehesinde muhâcirîn-i merkûme tercümânı (7) İsmail Şerîf Ağa ibn-i el-Hac İbrahim hâzır olduğu hâlde merkûm Mustafa'nın lisân-ı Türkî'ye aşinâ olmadığından (8) tercümânı hâzır-ı mezbûr Şerîf Ağa'nın lisân-ı Türkî'ye yalnızca ifâde ve takrîriyle daʿvâ ve takrîr-i kelâm (9) idüb işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunan al ve arnı aktalı safar ve art ayakları sökûl ve el-hâletü hâzihi

Varak 52-A

(10)altı yaşında olan bârgiri medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Dikbıyık karyesinde meskûn (11) muhâcirîn-i merkûmeden işbû hâzır-ı bi'l-meclis Hacı Osman Bey nâm kimesnenin yedinde mülkü olduğu hâlde mülküm (12) olan sekiz yüz gurûş kıymetlü bir re's camuş ve bir re's esb ile bi-tarîki'l-… iştirâ itme mâlım (13) iken târih-i mazbatadan bir buçuk ay mukaddem Bafra hükümetinde Zabtiye Binbaşısı Mehmed Efendi (14) eşkiyâ-yı meşhûreden Hacı Yusuf'un mâl-ı mesrûkası zannıyla yedimden alub yâve olmak üzere muhâsebeci-i (15) mûmâ-ileyhe teslîm itmekle şimdi bârgir-i mevsûf-i mezkûru bana teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe tenbîh olunmak matlûbumdur (16) deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istintâk vekîl-i merkûm Hâfız İsmail cevâbında zikr olunan bârgir-i mevsûf-i mezkûra (17) müvekkil-i mûmâ-ileyhin taraf-ı mirîden me'mûriyyeti hasebiyle yâve olmak üzere vazʿ-ı yedînîn ikrâr lâkin müddeʿî-i (18) merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Mustafa'dan ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbık (19) beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿasına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre enifü'z-zikr

Çarşanba (20) kazâsı kurâsından Dikbıyık karyesi ahâlisinden ve ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden İsmail (21) bin Salih Efendi ve Şimak bin Mehmed ve Hacı Osman bin Cezaş ve Şerîf bin Hacı İbrahim nâm müzekkîlerden (13) bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr (22) olunan muhâcirîn-i merkûmeden Hacı Mak bin Selcah ve Canid bin Kalmit nâm kimesneler şehâdetleriyle (23) bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbiyle bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i (24) merkûm Mustafa'ya redd ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i merkûm Hâfız İsmail'e tenbîh olunduğu (25) tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. (26) Fî'l-yevmi'l-hâmis ʿaşer min Zilkaʿdeti'ş-şerîfe li-sene erbaʿa ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

228.Kayıt(52a-1) ***Trabzon vilayeti Yeni Cuma mahallesi sakinlerinden Zahide bint-i Ali Ağa, Samsun temyîz meclisinde zimmetindeki 500 kuruş mihri müeccel hakkından ferâgat ederek eşinden boşanması***

Numara 205

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti mahallâtından Yenicuma mahallesi sâkinelerinden ve zâtı zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimîn (2) taʿrîfleriyle muʿarrefe olan Zâhide bint-i Ali Ağa medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zevc-i (3) muhâmiʿi İsmail bin Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr İsmail zevc-i dâhlim olub (4) beynimizde hüsn-i muʿâşeret olmadığı eclden zimmetinde münkarer ve maʿkûd-ı ʿaleyh olan beş yüz gurûş (5) mihr-i müeccel hakkımdan fâriğa ve nafaka ʿiddet ve müennet-i süknâm dahî kendi üzerime olmak üzere zevcim merkûm (6) İsmail ile muʿâmele-i sahîha-i şerʿiyye ile hal olduğumda oldahî meblağ-ı mezkûru ber vech-i muharrer kabûl (7) eyledikden sonra hukûk-ı zevciyete müteʿallik ʿâmme-i daʿvâdan her birimiz âherin zimmetini ibrâ-i ʿâmm ile ibrâ (8) ve iskat ve yine her birimiz âherin ibrâsını ber minvâl-i muharrer kabûl eyledik didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi (9) mâ-vakʿa bi't-taleb keyb olundu. Fî'l-yevmi's-sânî ʿaşer min muharremi'l-harâm li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

229.Kayıt(52a-2) ***Amasya sancağı Köprü kazâsı mahallelerinden Çayırbaşı mahallesi sakinlerinden Karkaşoğlu Hacı Mehmed bin Süleyman'ın Samsun temyîz meclisinde, Sivas şehri Tavşanbayır mahallesi sakinlerinden Ermeni Gürünlüoğlu Haçik veled-i Kiyorak' tan kaybolan atını talep etmesi***

Numara 206

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Amasya sancağına muzâfe Köprü kazâsı mahallâtından Çayırbaşı mahallesi ahâlisinden Karkaşoğlu Hacı Mehmed bin Süleyman kürsî-i (3) livâ' bulunan medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde kürsî-i vilâyet bulunan medîne-i Sivas mahallâtından (4) Tavşanbayır mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Ermeni milletinden Gürünlüoğlu Haçik veled-i Kiyorak muvâcehesinde işbû (5) meclis-i şerʿde muʿâyene olunan doru dört ayakları beyaz ve arnı fer ve sanrısı dar ve el-hâletü hâzihi altı yaşında (6) olan bir reʿs dişi ester mülküm olan doru kısrağımdan doğma mülküm iken târih-i iʿlâmdan sekiz ay mukaddem (7) Tavşan Dağı'nda merʿâda raʿî olunur iken zâyiʿ olmağla şimdi ester-i mevsûf-i mezkûru merkûm Haçik yedinde (8) bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm Haçik cevâbında ester-i mevsûf-i mezkûra (9) el-yevm vaz'-ı yedînî ikrâr lâkin ester-i mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan üç sene mukaddem enifü'l-beyân Sivas (10) ahâlisinden gâib-i ʿani'l-beled Bıçakçıoğlu Menas'ın şirâi mâlı olduğu hâlde bin beş yüz gurûş semen-i medfûʿ (11) ve makbûz mukâbelesinde iştirâ itme mülküm olmağla ol-vechle bi-hakk vazʿ-ı yed iderim deyû müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını (12) külliyen inkâr itmekle husûs-ı mezkûrda hem hâric hem de netâc-ı beyinesi evvelâ olmağla müddeʿî-i merkûm Hacı Mehmed'den ber minvâl-i (13) muharrer müddeʿâsına mutâbık beyine taleb olundukda her biri sâkin oldukları mârrü'l-beyân Köprü kasabası ahâlisinden Salih (14) bin Ahmed ve Ali bin Ahmed ve Hüseyin bin Mustafa ve Hacı Ahmed bin Mustafa nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvela sırran ve baʿde (15) ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan marrü'z-zikr Köprü kasabası kurâsından evvelce (16) Ağaç karyesi ahâlisinden İmamoğlu Hüseyin bin Mustafa ve Koca Receboğlu İbrahim bin Receb nâm kimesneler (17) şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbince ester-i mevsûf-i mezkûrdan keff-i yed (18) müddeʿî-i merkûm Hacı Mehmed'e redd ve teslîme merkûm Haçik'e tenbîh olunduğu tescîl ve

bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm (19)olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi 13 Muharremi'l-harâm li-sene 1295.

Varak 52-B

230.Kayıt(52b-3) ***Trabzon ili Yeni Cuma mahallesi sakinelerinden Zâhide bint-i Ali'nin Samsun temyîz meclisinde eski eşi İsmail bin Ahmed'den oğulları Ahmed Muhiddin'in bakımı için nafaka istemesi***

Numara 207

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti mahallâtından Yenicuma mahallesi sâkinelerinden ve zâtı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe olan (2) Zâhide bint-i Ali kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zevc-i sâbıkı (3) İsmail bin Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb merkûm İsmail'in ferâşından hâsıl ve benden (4) mütevellid hâlâ bi-hakki'l-hizâne hücre-i terbiyemde olan sulbî sagîr oğlu Ahmed Muhiddin'i infâk ve iksâya (5) ʿadîmü'l-iktidar bulunduğumdan babası mezbûr İsmail üzerine kıbel-i şerʿden kadar-ı kifâye meblağ-ı (6) farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde fakih-i mezkûra minvâl-i muharrer üzere olduğu zikr-i atî (7) meblağ kadar-ı maʿrûf idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimînin ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim-i (8) muvakkiʿi sadr-ı kitâb tûba-lehu ve hüsnemeʿâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûr Ahmed Muhiddin'e işbû târih-i (9) hüccetden şehriye doksan gurûş nafaka farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mezbûru sagîr-i mezbûrun nafaka (10) ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarfa ve lede'l-ihtiyâc istidâneye (11) ve ʿinde'n-nazar babası merkûm İsmail'e rücûʿa anası mezbûre Zâhide Hatûn'a izin virmeğin (12) mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis ʿaşer min şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene hamse (13) ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

231.Kayıt(52b-4) ***Samsun ili Sa'di Bey mahallesinde sakin iken vefat eden Ali Çavuş ibn-i Ahmed bin Abdullah'ın terekesinin verâseti nikâhlı eşi Nazife bint-i Ali, oğlu İbrahim ile kızları Dudu ve Emine'ye taksim edilmesi***

Numara 208

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Ali Çavuş ibn-i Ahmed bin Abdullah'ın (3) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Nazife bint-i Ali nâm Hatûn ile sulbî kebîr oğlu İbrahim ve sulbiye kebîre (4) kızları Dudu ve Emine'ye münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz otuz iki sehimden olub (5) sihâm-ı mezbûreden dört sehimi zevce-i

mezbûre Nazife Hatûn'a ve on dört sehimi ibn-i merkûm İbrahim'e (6) ve yedişer sehimden cemʿân on dört sehimi bintân-ı mezbûretân Dudu ve Emine'ye isâbeti bi'l-ihbâr (7) ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra vereseden zevce-i mezbûre Nazife ile bintân (8) mezbûretân Dudu ve Emine'nin mûrisleri müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs mahalle-i mezbûrede vâkiʿ (9) bir tarafdan Medineoğlu Hâfız ve bir tarafdan Güğümcüoğlu el-Hac Ali Efendi ve bir tarafdan Emin (10) ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb menzilde olan ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiye-i şâyiʿalarını (11) altı bin yüz seksen yedi gurûş mukâbelesinde beyʿe vekîl olduğu zâtları taʿrîf iden mahalle-i (12) mezbûreden Salih bin Ahmed ve Ali bin Mehmed ve Kara Hüseyin bin Ahmed ve hâzırân oldukları hâlde taraf-ı (13) şerʿden me'zûnen mürsel Kâtib Hacı Abdullah Efendi huzûrunda bintân-ı mezbûretândan mezbûre Emine'nin (14) zevci Mehmed Ali ibn-i Molla Ahmed'i her biri vekîl eyledikleri efendi-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr (15) ve maʿân mürsel ve ümenâ-i şerʿe gelüb inhâ ve tefhîm ve ol-vechle merkûm Mehmed Ali'nin vekâletine hükm-i şerʿi (16) lâhık olmağla bu sûretde zevce-i mezbûre Nazife ve bintân-ı mezbûretân Dudu ve Emine'nin menzil-i (17) mahdûd-ı mezkûrda olan tashîh-i mezkûr üzere hisse-i ırsiye-i şâyiʿalarını vekîl-i merkûm Mehmed Ali'nin (18) bi'l-vekâle takrîriyle Pazar mahallesi ahâlisinden Hacıoğlu Hâfız İsmail bin Mehmed üzerine kayd (19) olunması husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl (20) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi'l- (21) ʿışrîn min Muharremi'l-harâm li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

232.Kayıt(52b-5) ***Harp esnasında vefat eden askerlerin terekelerinin misüllü resm alınmamasına dair hüküm***

(1) Canik sancağı Mutasarrıflığına

(2) Saʿâdetlü Efendim hazretleri

(3) Harb üzerinde olarak vefât iden nizamiye ve muʿâvene-i zabıtân ve neferâtıyla ihtiyâr hicret itmiş bulunan (4) muhâcirîn ve mazlûmînin tahrîr olunacak terekelerinden resm-i tahrîr alınması şâyân buyrulan müsâʿade-i seniyye (5) iktizâ-yı merhamet ahvâlinden olduğuna ve harb üzerinde zabtiye-i münîfinden dahî adem ve ʿasker bulunduğuna (6) binâen mevkîʿ-i harbde vefât iden ʿasker-i zabtiye zabitân ve neferâtının yazılacak terekelerinden dahî diğerleri (7) misüllü resm alınmaması şurâ-yı devletçe tensîb olunarak keyfiyetin taraf-ı vâlâ-yı fetvâpenâhi ile mâliye ve evkâf-ı (8)

hümâyûn nezâret-i celîlelerine bildirildiği beyânıyla bâb-ı zabtiyece dahî muʿâmele-i lâzımenin ifâsı bâ-tezkere-i (9) sâmiye emr ve işʿâr buyrulub ve keyfiyet-i sâire îcâb iden mahallere bildirilmiş olmağla oraca dahî ber mûcîb-i tezkere-i (10) sâmiye icâb-ı hâlin icrâsı husûsuna hümem-i ʿâlîleri derkâr buyrulmak bâbında emr ve irâde efendim hazretlerinindir. Fî 11 Muharrem li-sene 1295 ve fî 3 Kanûn-i sânî li-sene 1293.

Varak 53-A

233.Kayıt(53a-1) ***Samsun Şehri Badirli Köyü halkından Köroğlu Ali İbrahim'in evini ve evinin müştemilatını satması***

Numara 209

(1) Maʻrûz-ı dâʻîleridir ki;

(2) medîne-i Samsun kurâsından Badirli karyesi ahâlisinden Köroğlu Ali ibn-i İbrahim nâm kimesnenin yedinde mülküm olan maʻlûmü'l-hudûd (3) ve'l-müştemilât bir bâb menzil maʻa avlu ve samânhâne maʻa harmân ve tütün damı bir bâb anbâr ve iki bâb Laz odasını (4) iki bin gurûşa beyʻ ve mârrü'z-zikr Badirli karyesinde vâkiʻ kezâlik ʻinde'l-ahâli ve'l-cîrân maʻlûmü'l-hudûd (5) edadegi ve edlebâedegi? dimekle maʻrûf üç kıtʻa ve Eskisoğanlık ve Cafer Ağa'nın feriki ve Kavakpınarı (6) idüğü diğer feriki ve karşu dimekle maʻrûf cemʻân sekiz kıtʻa tarlaları me'mûru huzûrunda üç bin gurûş (7) bedel mukabelesinde enifü'z-zikr Badirli karyesinde sâkin merkûm Ali'nin kebîr oğlu Seyyid ibn-i el-mezbûr Ali'ye (8) ferâğa ve kabz-ı semene vekîl olduğunu ʻârifân her biri sâkin oldukları mârrü'z-zikr Badirli karyesi muhtâr (9) ve ihtiyâr meclisi aʻzâlarından Ömer Efendi ibn-i Hüseyin ve Mustafa bin Hüseyin ve Osman bin Hasan ve Kocabaş (10) oğlu Bekir bin Hasan ve Osman bin Mustafa nâm müzekkîlerden sırran ve baʻde ʻalenen lede't-tezkiye ʻadl (11) ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre imâmı Hacı Memiş Efendi ibn-i Ahmed (12) Efendi ve Tafdaroğlu Mustafa Çavuş bin Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde (13) ber nehci şerʻi mârü'l-bey'ân Madeberli karyesinden Osman Ağa bin İbrahim nâm kimesnenin dükkânına (14)hükm-i şerʻi lâhık olmağla bu sûretde tarlahâ-yı mahdûd-ı mezkûrlar ile menzil meʻa avlu ve samanhâne (15) meʻa harman ve bir bâb tütün damı ve enbar ve iki bâb Laz odasını vekîl-i merkûm Çömer Osman'ın takrîriyle (16) merkûm Said üzerine kayd olunması husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ (17) eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʻâlîlerine iʻlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir (18) Fî'l-yevmi's-sâbiʻ ve'l-ʻışrîn min Muharremi'l-harâm li-sene hamse ve tısʻîn ve mieteyn ve elf.

234.Kayıt(53a-2) ***Pazar mahallesinde ikâmet ederken vefat eden Kürt Hacı Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın mirasının vasîlerine taksîmi***

Numara 210

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi ahâlisinden ve ekrâd tâifesinden olub zikr-i atî menzilin bâ-hüccet-i şer'iyye mâliği (2) olduğu ve âher kimesne üzerinde rehini olmadığı ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîhası bâ-fiât-ı mirî beş bin gurûş idüğü (3) mahalle-i mezbûre muhtârı ve ihtiyâr meclisi tarafından mevrûd ve memhûr bir kıt'a 'ilmuhaber meâlinden müstebân kassab (4) esnâfından Kör Seyyid Ali ibn-i Süleyman medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'imizde medîne-i mezbûre mahallâtından (5) Pazar mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefat iden Kürt Hacı Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın (6) sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızı Fatma'nın babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil müşterek (7) zikr-i atî mâl-ı mevrûsları li-ecli'l-idâne vasî-i mansûbları mâl-ı eytâm Müdîri işbû bâ'isü'l-vesîka İbrahim (8) Efendi ibn-i Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi vasî (9) olduğu sagîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Fatma'nın müşterek mâllarından bi'l-vesâye bana râyiç-i fi'l-vakt (10) beher iki yüz kırk gurûşa mu'âdil on beş 'aded lirâ-yı Osmanî idâne deynim eylediğinde ben dahî yedinden (11) istidâne ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk idüb meblağ-ı mezbûr ile semeni işbû târih-i kitâbdan (12) iki sene tamâmına değin müeccel ve mev'ûduna sagîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Fatma'nın mâllarından vasî-i mûmâ-ileyh (13) İbrahim Efendi yedinden bi-safka-i vâhide iştirâ ve kabz eylediğim iki cild Debbağzâde ve bir cild Ali Efendi (14) ve iki cild Abdurrahim fetâvâları semenlerinden dahî dört buçuk lirâ-yı Osmanî'nin ciheteyn-i mezkûreteynden cem'ân (15) on dokuz buçuk 'aded lirâ-yı Osmanî zimmetde sagîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Fatma'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim (16) olub meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr mukâbelesinde yedimde müstakilen mülk ve hakkım olan sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'un (17) Aziziye Çeşmesi nâm mahalde vâki' bir tarafdan Ahıshalı Deil? Ahmed Ağa ve bir tarafdan Müezzin Ali Dayı menzili (18) ve iki tarafdan tarîk-i 'âmm ile mahdûd fevkânî iki oda ve tahtânî iki ahuru müştemil bir bâb menzilimi işbû (19) târih-i hüccetden iki sene tamâmına değin vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'ye bey'-i bi'l-vefâ tarîki üzere bey' ve ba'de't-tahliye teslîm (20) eyledikde oldahî ber vechi muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'i merkûm Seyyid Ali (21) meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm

idüb meblağ-ı mezkûr hakkında (22) rehin hükmünden olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde deynim olan meblağ-ı mecmû‘-ı mezkûr on dokuz buçuk ‘aded lirâ-yı (23) Osmanî olunmayub rehin mümkün olmaz ise menzil-i mahdûd-ı mezkûru semen-i mislîyle âher bey‘ ve kabz-ı semen ve semenden (24) deyn-i mezkûrum istifâya ve fazla kalur ise bana i‘tâya ve bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllihâ (25) ‘azlinin kânıt vekîl-i mazmûnu üzere ‘azl ve in‘izâlden masûne ve celb-i ‘akd-ı rehinde meşrûta vekâlet-i (26) devriyye-i sahîha-i şer‘iyye ile mûmâ-ileyh İbrahim Efendi’yi vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta‘yîn eyledim didikde (27) oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vak‘a bi’t-taleb (28) ketb olundu. Fî’l-yevmi’s-sânî min Cemâziyelâhir li-sene erba‘a ve tis‘în ve mieteyn ve elf.

Varak 53-B

235.Kayıt(53b-3) ***Samsun mahallelerinden Sa‘di Bey mahallesi sakinelelerinden Aşçı Kiyorak’ın zevcesi Marim bint-i Yakom’un elindeki müşterek arsayı satması***

Numara 211

(1) Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki ;

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi mütemekkinelerinden Aşçı Kiyorak zevcesi Marim bint-i Yakom’un yedinde şirâ-i müşteriken (3) mülkü ve hakkı olan mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafdan Abdullah Paşa vereseleri ‘arsaları ve bir tarafdan Haçi Akob (4) ‘arsası ve bir tarafdan Kebâbçı Tatyos tarîk-i ‘âmm ile mahdûd bir bâb menzilde üç sehim i‘tibâriyle bir sehim hissesini (5) tarafından me'mûru huzûrunda dört bin otuz üç gurûş semen mukâbelesinde mârü'l-beyân Ermeni mahallesi (6) mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘âlîyye’nin millet-i merkûmesinden Agya veled-i Vartan ve Morat veled-i Asador Bey‘e (7) ve kabz-ı semene vekîl olduğu şahsı ta‘rîf iden mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden Kalaycı Kasbar veled-i Haçi Arhani (8) ve İstifan veled-i Ohannes hâzırân oldukları hâlde taraf-ı şer‘den me’zûnen mürsel Kâtib Ahmed Efendi huzûrunda (9) Kazikoğlu Agob veled-i Malkon’u vekîl eylediğini efendi-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma‘ân mürsel ümenâ-i (10) şer‘le meclis-i şer‘a gelüb inhâ ve tefhîm ve ol-vechle merkûm Agob’un vekâletine hükm-i şer‘i lâhık olmağla (11) bu sûretde mezbûre Marim’in menzil-i mahdûd-ı mezkûrda üç sehim i‘tibâriyle bir sehim hisse-i şâyi‘asını vekîl-i (12) merkûm Agob’un bi’l-vekâle takrîriyle merkûmân Agya ve Morat üzerlerine kayd

olunması husûsunun defter-i (13) hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı 'âlîlerine i'lâm olundu. Fî 2 Safer li-sene 1295.

236.Kayıt(53b-4) ***Samsun'da misafir olan Hacı Hamzazâde Rahmi Efendi ibn-i Mustafa'nın Trabzon Debbağhâne mahallesindeki müşterek evini satması***

Numara 212

(1) Fi'l-asl kürsî-i vilâyet bulunan medîne-i Trabzon mahallâtından Debbağhâne mahallesi ahâlisinden olub Canik sancağında kürsî (2) bulunan medîne-i Samsun'da li-ecli'l-misâfire sâkin Hacı Hamzazâde Rahmi Efendi ibn-i Mustafa livâ-i mezbûr temyîz meclisinde ma'kûd (3) huzûr-ı şer'imizde bi-tav' ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb ırsen yedimde mülk ve hakkım olan sâlifü'z-zikr Debbağhâne mahallesinde (4) vâki' bir tarafdan Kayserili Haçi Ya'ni ve bir tarafdan Şişeci müteveffâ Hacı Ahmed Baba ve bir tarafdan Hüseyinoğlu menzilleri ve bir tarafdan (5) tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir bâb menzil ma'a bahçede olan üç sehim i'tibâriyle bir sehim hisse-i şâyi'amı el-hâletü hâzihi enifü''z- (6) zikr Debbağhâne mahallesinde sâkin gâib-i 'ani'l-meclis Arab Hacı Cafer Ağa nâm kimesne bundan 'akdem şirâya tâlib olunarak (7) menzil ma'a bahçede olan hisse-i şâyi'a-i mezkûremin semeni olmak üzere gâib-i merkûm Hacı Cafer Ağa mâlından bana (8) on bin sekiz yüz otuz üç gurûş def' ve teslîm eylediğinde ben dahî yedinden tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz ve umûruma (9) sarfla istihlâk itmişdim binâen 'aleyh meblağ-ı mezkûr on bin sekiz yüz otuz üç gurûş mukâbelesinde (10) menzil ma'a bahçe-i mahdûd-ı mezkûrda olan mezkûr bir sehim hisse-i şâyi'amı mahallinde me'mûru huzûrunda merkûm Hacı Cafer (11) Ağa'ya bey' ve temlîk ve teslîme ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i (12) şer'iyye ile el-hâletü hâzihi mârrü'z-zikr medîne-i Trabzon mahallâtından Muhiddin mahallesi ahâlisinden gâib-i 'ani'l-meclis (13) Hacı Hasanzâde Emin Ağa ibn-i Hacı Hasan nâm kimesneyi kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim (14) didikde mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sânî min Saferi'l-hayr li-sene hamse ve tis'în ve mieteyn ve elf.

237.Kayıt(53b-5) ***Hibe veya vasiyet yoluyla bırakılacak mülkler için şer'i ilan olmadıkça mu'âmele-i nizâmiye icrâ kılınamayacağı bahsi***

Numara 213

(1) Hibe veyâ vasîyet tarîkiyle terk olunacak emlâk içün i'lâm-ı şer'i olmadıkça mu'âmele-i nizâmiye icrâ kılınamayacağını mutazammın (2) emlâk sarf içün defterhâneden virilecek senedâta dâir fî 3 Receb li-sene 1292 târihli nizâmnâmenin on

yedinci mâddesi ile (3) hristiyan terekeleri hakkında fî 7 Safer li-sene 1278 târihli emirnâme-i sâmî meâllerde geçdikde muvâffak olmayub ba‘zı tarafdan i‘tirâz (4) vukû‘ bulmakda olduğundan mübâya‘at-ı vak‘anın haline dâir defter-i hâkânî nezâret-i celîlelerinden meb‘ûs tezkere ve mahkeme-i temyîz-i hukûk (5) dâiresinin ve mahalle cema‘âtinin müzâkerelere şûrâ-yı devlete lede’l-havâle hibe veyâ vasîyet tarîkiyle terk olunacak emlâk hakkında (6) mu‘âmele-i nizâmiye icrâsının i‘lâm-ı şer‘i vücûduna şart idilmesi o makûle emlâk hakkında hîle ve kâd vukû‘ bulması (7) maksadına mebnî olub irâde-i seniyye-i mesnedvâhkâmi-i şer‘i olan emirnâme-i sâmîyede bir ademin kable’l-vefât mâlında (8) sülüsünü ba‘zı vücûh-ı mu‘tebereye vasîyet itmiş olduğu hâlde bu vasîyetin şer‘ân mu‘teber tutulacağından başka müteveffânın hâl-i (9) sıhhatde bi’l-cümle emvâl ve emlâkını millet-i mu‘teberândan şâhidler muvâcehesinde yapılmış ve batrik ve metrepolid veyâ vekîller (10) tarafından tasdîk idilmiş bir sened-i mu‘teber ile verese-i sahîhasından her birine veyâ sâir eşhâsa ayrı ayrı taksîm ve her birinin (11) hissesini ifrâz ve teslîm itmiş bulunur ise bu makûle senedlere i‘tibâr olunması mestûr olduğuna ve bu misillü vasîyet ve hibe idilen (12) emlâk içün ahâli-i islâmiyye tarafından dahî şâye-i tezvîr ve nasbından ‘âdî bunca odası senedi ve karye veyâ mahalle (13) ihtiyâr meclis ‘ilmuhaberi gibi bir sened-i mu‘teber ibrâz idildiği hâlde gerek hristiyan ve gerek ahâli-i islâmiyye terekelerinde zuhûr (14) idicek o makûle senedlerle ‘ilmuhaberler maznûn olan hile ve kâdî vâki‘ olacağına mebnî böyle (15) senedlerine mevhûb veyâ muvassiler yedinde bulunan emlâk içün i‘lâm-ı şer‘i aranmak lâzım gelmeyüb mazmûn-ı senedde (16) istinâden mu‘âmele-i nizâmiyenin icrâsı ve böyle bir sened-i resmi ve mu‘teber ibrâz idilemediği takdîrde hükm-i nizâma (17) tevfîkân i‘lâm-ı şer‘i aranması îcâb ideceğinin nezâret-i müşârün-ileyhâ ile ta‘mîmen velâyâta ve sûret-i mahsûsada

Varak 54-A

(18)idâre olunan mutasarrıflıkda iş‘ârı tanzîmât dâiresinden bâ-mazbût ifâde olunarak îcâbı icrâ ve sefâretlerle (19) patrikhânelere icrâ-yı tebligât olunması hâriciyye ve ‘‘adliyye ve mezâhib nezâret-i celîlelerine beyân ve inbâ kılınmış olmağla oraca (20) dahî sûret-i muharrere vechiyle ifâ-yı mu‘âmele-i lâzımiye himmet buyrulması bâbında irâde efendim hazretlerinindir. Fî 28 Muharrem li-sene 1295.

Said

238.Kayıt(54a-1) ***Samsun ili mahallelerinden Hançerli mahallesi sakinlerinden Aşçı Hacı İbrahim İbn Memiş'in mirasının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi***

Numara 214

(1)Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir ki;

(2)medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Aşçı Hacı İbrahim ibn-i Memiş'in (3) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Süleyman ile sulbî kebîr oğlu Ali Efendi ve sulbiye kebîre kızları (4) Şâhide ve Kerime'ye münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz otuz iki sehimden olub sihâm-ı (5) mezbûreden dört sehimi zevce-i mezbûre Fatma Hatûn'a ve on dört sehimi ibni'l-mezbûr Ali Efendi'ye (6) ve yedişer sehimden cem‘ân on dört sehimi bintân-ı mezbûretân Şâhide ve Kerime'ye isâbeti bi'l-ihbâr (7) ‘inde'ş-şer‘i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra vereseden zevce-i mezbûre Fatma Hatûn ile bint-i (8) mezbûre Kerime'nin mûrisleri müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs Duhan çarşusunda vâki‘ bir tarafdan Hacı (9) Seyyid Ağa mağazası ve bir tarafdan Bekir Efendi ‘arsası ve iki tarafdan tarîk-i ‘âmm ile mahdûd bir bâb (10) mağazada olan tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyye-i şâyi‘alarını elli dokuz ‘aded lirâ-yı Osmanî mukâbelesinde bey‘e (11) vekîl olduğu zâtları ta‘rîf iden sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesi ahâlisinden Ali Efendi ibn-i Hacı (12) Mustafa ve Mehmed Ağa ibn-i Katik? Mustafa ve Hacı Abdullah Efendi ibn-i Osman hâzırân oldukları hâlde taraf-ı şer‘den (13) mez'ûnen mürsel Kâtib İbrahim Efendi huzûrunda ibn-i kebîr merkûm Ali Efendi'yi vekîl eylediklerini efendi-i (14) mûmâ-ileyhe meclisde ketb ve tahrîr ve ma‘ân mürsel ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelüb inhâ ve tefhîm ve ol-vechle (15) merkûm Ali Efendi'nin vekâletine hükm-i şer‘i lâhık olmağla bu sûretde zevce-i mezbûre Fatma Hatûn ile (16) bint-i kebîre-i mezbûre Kerime'nin mağaza-i mahdûd-ı mezkûrda olan tashîh-i mezkûr üzere hisse-i ırsiye-i (17) şâyi‘alarını vekîl-i merkûm Ali Efendi'nin bi'l-vekâle takrîriyle Sa‘di Bey mahallesi mütemekkinlerinden (18) ve teb‘a-i devlet-i ‘âlîyye'nin Rum milletinden Yorgi Ağa veled-i Antas üzerine kayd olunması husûsunun defter-i (19) hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ‘âlîlerine (20) i‘lâm olundu. Fî 3 Safer li-sene 1295.

239.Kayıt(54a-2) ***Taşralarda bazı vakıflarda yapılan usülsüzlüğün şikâyet edilmesi ve bunun üzerine duruma el konulmasına dair kayıt***

‘Umûm 8 Numara 215

(1)Canik Evkâf Muhâsebeciliğine

(2) Ref‘etlü efendi hazretlere

(3)Taşralarda kâin ba‘zı ashab-ı hayr taraflarından birer cihet-i vakf idilmiş olan nükûdun usûlüne revfikan evkâf muhâsebecilerinin (4) infihâm-ı re'y ve ma‘lûmâtıyla bâ-rehin ve kefîl mahalleri mahkeme-i şer‘iyyeleri ma‘rifetleriyle bâ-hüccet-i şer‘iyye idânesi lâzım gelür iken buralara (5) ri‘âyet olunmayarak nükûd-ı mezkûrumu mütevellîleri keyfe mâ-yeşâ şuna buna idâne ile çürütmekde oldukları ihbâr olduğundan (6) ve bu sûretde vechen mine’l-vücûh tecvîz olunamayacağından nükûd-ı mezkûrenin ba‘demâ mütevellîlerin idâre-i keyfiyelerine bırağılmayarak (7) ber vech-i muharrer usûlüne tevfîkân idâne itdirilerek telef ve ziyâ‘dan vikâyesi lâzımeden olarak keyfiyet-i velât-ı ‘izâm (8) ve müstakilen idâre olunmakda olan mutasarrıfiye-i kirâm hazerâtıyla sair evkâf muhâsebeciliklerine bildirilmiş olmağla ber minvâl-i (9) muharrer îcâbının icrâsı siyâkında şukka-i mücella tahrîr ve tesyîr kılındı. Fî 16 Zilkâ‘de li-sene 1264. Ve fî 3 Teşrîn-i li-sene 1293.

‘Ann Ahmed Cevdet

240.Kayıt(54a-3) ***Devlet merkezinde ve bağlı eyaletlerde vefat eden askerlerin terekelerinden i’lam ücreti alınmaması***

(1) Canik sancağı Mutasarrıflığı Cânib-i Vâlâsına

(2) Sa‘âdetlü efendim hazretleri

(3) Neferât misüllü harb üzerinde vefât iden büyük ve küçük bi’l-‘umûm zâbıtân-ı ‘asâkir-i nizâmiye ve mu‘âvene (4) ve muhâcirîn gerek Dari’l-Hilâfe ve gerek bi’l-cümle memâlik-i şâhânede yazılan terekelerinden ve anlara müteferri‘ (5) du‘âvî ve sâireden bir akçe resm ve i‘lâm ve hüccet harcı alunmayub hükkâm tarafından meccânen terkîm ve defter-i kassâm (6) ve senedât-ı sâireleri bilâ harc tanzîm olunması hakkında şeref vürûd iden tahrîrât-ı ‘âlîyye-i ser ‘askerinin (7) ihrâc itdirilen mûrislerinden îcâb idenlere gönderildiği gibi bir kıt‘a dahî meclis-i oru-yı hümâyûnun (8) ifâdesi vechle leffen tesyîr şûrâ-yı ‘âlîleri kılınmış olmağla ber mantûk emirnâme ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ve irâde efendim hazretlerinindir. Fî 15 Muharrem li-sene 1295 ve fî 7 Kânûn-ı Sânî li-sene 1293.

‘Ann İsmail Hakkı

Numara 216

Varak 54-B

241.Kayıt(54b-4)) ***Taşrada Dârus's-sa'âdet mahkemesi olmaması sebebiyle rütbeli ve rütbesiz askerlerin bir tutulması***

(1)Makâm-ı 'Alîyye-i Ser 'Askeriyye'den Şerefmevrûd Tahrîrât-ı 'Alîyye Sûretidir

(2)Devletlü Efendim Efendime Hazretleri

(3)Mülâzım rütbesine kadar muhallefât-ı vâfiyyât-ı 'askeriyye eğerçi resmden mu'âf ise de bu mu'âfiye yalnız taşralarca şer'iyyetü'l-icrâ ve Darüs's-Sa'âdet mahkemesi (4) henüz tevzîf olunmadığından müstesnâ tutulmak olub ancak büyük küçük zâbıtân ve neferât-ı 'asâkir-i muntazama ve gerek mu'âvene (5) 'ale'l-ıtlâk deyn-i islâm-ı devlet-i 'âlîyye ile lede'd-devâm uğrunda cümlesi fedâ-yı cân itmekde musâvî ve husûsuyla a'dâ-yı düzeh? (6) itmek gadr-ı zulmünden kurtulmuş ve evlâd ve 'ıyâlleriyle merkez imâmet-i küberâ vezîr-i cenâh-ı mü'esseri'l-felâh-ı hilâfet 'uzmâya … (7) gelmiş olân muhâcirîn ve mazlûmînin dahî şâyed ri'âyet oldukları emr-i bedîhi olduğundan neferât misüllü harb üzerinde (8) vefât iden büyük ve küçük bi'l-'umûm zâbıtân-ı 'asâkiriyye-i nizâmiye ve mu'âvene muhâcirînin gerek Darü'l-hilâfe ve gerek bi'l-cümle (9) memâlik-i şâhânede yazılan terekelerinden ve anlara müteferri' du'âvîye-i sâirenin bir akçe resm ve i'lâm ve hüccet harcı (10) alunmayub hükkâm tarafından meccânen terkîm ve detfer-i kassâm ve senedât-ı sâirelerin usûlü üzere bilâ harc tanzîm olunmuş (11) hem gazât-ı muvahhidîn ve muhâcirîn haklarında hürmet-i meşrû'iyeli mûcîb ve hem de münkesirü'l-kulûb olân veresenin (12) da'vâ-yı hayriyyelerinin câlib olacağından ol-vechle husûsuna bi'l-istîzân emr ve fermân-ı 'inâyet-i bi-pâyân-ı cenâb-ı hilâfet penâhi (13) 'âtfet efzâ-yı sunûh ve sudûr buyrulan 'umûmen hükkâm-ı şer'iyyeye bildirildiği peyâm-ı 'âlîde keyfiyet icâb idenlere beyân iş'âr (14) ve şu lutf-ı mahsûsi pâdişâhinin i'lânıyla tekrîr-i du'â-yı vâcib oldu cenâb-ı hilâfetpenâhiye mevâzıbet olunmasının (15) 'ilâveten izbâr olunması şeref vürûd iden tezkere-i 'âlîyye-i cenab-ı meşihatpenâhide iş'âr buyrulmuş ve tezkere-i 'âlîyye-i mezkûre (16) Dâr-ı şûrâda cerîde-i mahsûsasına kayd itdirilmiş olduğundan aklâm-ı sâireye ve Dâr-ı şûrâ'ya ve hâssa divîdlerine dahî kayd (17) itdirildikden sonra keyfiyet bi'l-cümle ordû-yı hümâyûn müşîrân-ı 'izâm hazerâtıyla fırka-i 'askeriyye kumandanlıklarına iş'âr ve vârî (18) Dâr-ı şûrâ-yı 'Askeriyye-i harbiyye dâiresinden ifâde olarak îcâb-ı icrâ kılınmış olmağla ol-bâbda emr fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî 19 Şevval li-sene 1294 ve fî 15 Teşrîn-i Evvel li-sene 1293.

Numara 217

242.Kayıt(54b-5) ***Yetim ve mecnunların mallarının hesaplarının her yıl görülmesi***

Numara 218

(1) Emvâl-i Eytâm Nizâmnâmesinin Dördüncü Mâddesinin Nusha-i Musahhahasıdır.

(2) Dördüncü mâdde yetim ve mecnûn ve mestûh? bulunanların velîleri yâhûd vasî-i muhtârları olmadığı takdîrde merkez vilayetde vilâyet (3) divân-ı temyîzi ve livâ merkezlerinde meclis-i temyîz livâ ve kazâlara duʿâvî meclis maʿrifeti ve livânın nazârâtı ve erbâb-ı şukka ve iʿtimâddan vasîleri (4) intihâb ve taʿyîni ile bunların her sene maʿrifet-i şerʿiyye hesâbları ru'yet olunacakdır. Fî 4 Kanûn-i evvel li-sene 1293.

243.Kayıt(54b-6) ***Yetim malları sandıklarının görülmesi ve düzenlenmesi hususu temyîz-i hukuk meclislerinde iken sonradan vilayet merkezine alınması***

(1) ʿUmûm 94, Canik Mutasarrıflığına

(2) Saʿâdetlü Efendim Hazretleri

(3) Emvâl-i eytâm sandıklarına müteʿalik husûsatın ru'yet ve tesviyesi temyîz-i hukûk meclislerine ʿâid iken müehhiren vilâyet merkezlerinde nüvvâbın (4) divân-ı temyîz riyâsetlerine nakl idilmesiyle meclis-i temyîz riyâsetlerinin me'mûriyyet-i ʿâdliyyeye asâlet cihetle bu işin sarf-ı mehâkim-i nizâmiye şekline (5) münkalib olân mecâlis-i mezkûrede ru'yeti bunların salâhiyeti hâricinde kaldığı gibi divân-ı temyîzlerin mükâlifet-i nizâmiyeleri olduğu (6) mülâsebesiyle oralarda dahî bakılmamakda olduğundan taʿyîn-i mercaʿ ile müşkilât-ı vâkʿanın hâli baʿzı tarafdan işʿâr olûnub vâkʿa (7) umûr-ı eytâmın ru'yeti ve temeşşiyeti her dürlü te'hirât ve nâ-marzi helâlinden vikâye eylemek şerʿân ve ʿadlen elzem olmasına ve mukaddemâ bu işlerin (8) meclis-i temyîzlere havâlesi hükkâm-ı şerʿin riyâset-i safiyetle o meclislerde bulunmalarından baʿs olarak husûsât-ı mezkûre yine hükkâm tevdiʿî (9) muktezâ bulunmasına binâen vilâyetlerce el-hâletü hâzihi anların riyâset itmekde olduğu divân-ı temyîzlerin ve livâ ve kazâlarda vukûʿ bulan umûr-ı eytâmın (10) dahî riyâsetleri sevâba muhavvel olân mehâkim nizâmiyesinin inzimâm re'y ve karârıyla ve muhâsebât evsiyânın? maʿrifetiyle ru'yet huzûr-ı taraf-ı sâmî-i meşîhatpenâhi ile (11) olunân muhâbire? ve Şûrâ-yı Devlet'den tanzîm iʿtâ olunân mazbata üzerine encümen-i mahsus-ı vükelâ karârıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhi müteʿallik (12) buyrulmuş ve emvâl-i eytâm nizâmnâmesinin dördüncü maddesi şûrâ-yı mezkûrca ol-yolda nesh ile nusha-i masbûʿiyesi leffen isrâ? iktizâ idenlere (13) tebligât ifâ kılınmış

olmağla oracada iktizâ-i hâlin ifâsına himmet olunması siyâkında şukka-i mücella terkîm kılındı. Fî 3 Safer li-sene 1295 ve fî 25 Kanûn-i evvel li-sene 1293.

Numara 219

244.Kayıt(54b-7) ***Yeni Mahalle'de sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Halil Refet Bey'in terekesinin taksîmi ile ilgili da'vaya dair kayıt***

Numara 215

(1) Kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Yeni Mahallede sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Halil Refet Bey (2) ibni'l-merhûm Abdullah Paşa ibn-i Süleyman Paşa'nın verâseti anası Penbe Hanım ibnet-i Abdullah Ağa ile li-ebeveyn er karındaşı (3) Mahmud Neşet Bey ve li-ebeveyn kız karındaşı Miyese Hanım'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz on (4) sekiz sehimden olub sihâm-ı mezbûreden üç sehimi ümm-i mûmâ-ileyhâ Penbe Hanım'a ve on sehimi ehî-i mûmâ-ileyh Mahmud (5) Neşet Bey'e ve beş sehimi uht-ı mûmâ-ileyhâ Miyese Hanım'a isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık (6) oldukdan sonra ümm-i mûmâ-ileyhâ Penbe Hanım tarafından zikr-i atî husûsda taleb ve daʿvâ ve ahz-ü kabza ve makbûzu (7) kendüye iʿtâya ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekîl olduğu ve zât-ı (8) mûmâ-ileyhâyı bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin oldukları medîne-i mezbûre mahallâtından Hançerli mahallesi (9) imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Hasan Ağa ibn-i Salih ve Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Hasan Efendi ibn-i Hasan

Varak 55-A

(10)ve Ali Efendi ibn-i Ebubekir nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr (11) olunân Merzifonluoğlu el-Hac Mehmed ibn-i Ahmed ve Ali Efendi ibn-i Ahmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı (12) vekâletine hükm-i şerʿi lâhık olân Hamamcı İsmail Efendi ibn-i Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (13) zikr-i atî ʿarsayı vazʿ-ı ileyh bi'l-beyyineti'ş-şerʿiyye sâbit ve mütehakkık olân ehî-i mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey (14) mahzarında bi'l-vekâle üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mûmâ-ileyhâ Mine Hanım'ın oğlu ve mûrisleri (15) müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Halil Refet Bey'in hayâtında ile'l-vefât müstakilen taht-ı tasarrufunda olub baʿd-ı vefâti (16) müvekkile-i mûmâ-ileyhâ ile ehî-i mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey ile gâib-i ʿâni'l-meclis uht-ı mûmâ-ileyhâ Meye Hanım'a tashîh-i (17) mezkûr üzere mevrûs olân sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde

vâkiʿ bir tarafdan Hacı Vâiz Hasan Efendi (18) ve bir tarafdan mûmâ-ileyh Mahmud Bey hâne ʿarsası ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd yekdiğerine mülâsık altı (19) bâb nâ-tamâm mağaza ve yine mahalle-i mezkûrede vâkiʿ bir tarafdan mezkur mağazalar ve bir tarafdan mezbûr Hacı (20) Vâiz Efendi ve bir tarafdan Kırımlı Alioğlu veresesiyle Osman Kavas menzili ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile (21) mahdûd bir bâb muhterik han ʿarsasında olân müvekkilem mezbûrenin ber tashîh-i mezkûr hissesini mûmâ-ileyh Mahmud (22) Neşet Bey zabt ve vazʿ-ı yed ider olmakla ber minvâl-i muharrer mağaza ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteynde olân müvekkilem (23) mezbûrenin ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiye-i şâyiʿasını taleb iderim deyû bi'l-vekâle tasaddi eyledim ve daʿvâmdan bâ-tavassut (24) musalîhûn katʿân lil-nizâʿ ʿalâ tarîki't-tecârici'ş-şerʿi yedi bin gurûş üzerine bi'l-vekâle sulh olduğumda oldahî sulh-ı (25) mezkûru baʿde'l-kabûl bedel-i sulh mezkûr yedi bin gurûş mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey meclis-i sulhdan kable'l-müfâraka (26) müvekkilem mûmâ-ileyhâ içün bana tamâmen defʿ ve teslîm eylediğinde ben dahî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ü kabz ve müvekkilem (27) mûmâ-ileyhâya defʿ ve teslîm itmekle binâen ʿaleyh müvekkilem mûmâ-ileyhânın ʿarsa ve mağaza-i mahdûdeyn-i mezkûreteynde (27) olân hisse-i ırsiyesine müteʿallaka daʿvâ ve mutâlib iden müvekkilem mûmâ-ileyhâya izâfetle mûmâ-ileyh Mahmud Bey'in zimmeti (29) bi'l-vekâle ibrâ ve iskat eyledikde oldahî ibrâ-i mezkûru baʿde'l-kabûl müvekkilem mûmâ-ileyhâ içün bana medfûʿu olân (30) bedel-i sulh-ı merkûm yedi bin gurûşun istirdâdına minʿalaka deynim zimmeti bi'l-verâse ibrâ ve iskata ve her birimiz ber vech-i (31) muharrer âherin ibrâsını kabûl eyledik didikde mukırr müddeʿî vekîl-i mezbûr İsmail Efendi'yi sâdır olân (32) cemîʿ-i kelimât-ı meşrûhasında mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey tasdîk ve tahkîk itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb (33) olundu. Fi'l-yevmî'l-hâmis min Muharremi'l-harâm li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

245.Kayıt(55a-1) ***Yeni mahallede sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Halil Refet Bey'in terekesinin taksimi ile ilgili da'vaya dair kayıt***

Numara 216

(1) Kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Yeni mahallede sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Halil Refet Bey ibni'l-merhûm (2) Abdullah Paşa ibn-i Süleyman Paşa'nın verâseti anası Mine Hanım ibnet-i Abdullah li-ebeveyn er karındaşı Mahmud Neşet Bey (3) ve li-ebeveyn kız karındaşı Meye Hanım'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz on sekiz sehimden olub (4) sihâm-ı

mezbûreden üç ümm-i mûmâ-ileyhâ Mine Hanım'a ve on sehimi ehî-i mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey'e ve beş (5) sehimi uht-ı mûmâ-ileyhâ Meye Hanım'a isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra uht-ı (6) mûmâ-ileyhâ Meye Hanım tarafından zikr-i atî husûsda taleb ve daʿvâ ve ahz-ü kabza ve makbûzu kendüye iʿtâya (7) ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekîl olduğu ve zât-ı mûmâ-ileyhâ (8) bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin oldukları medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi imâm ve muhtâr (9) ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Nizam Hasan Ağa ibn-i Salih ve Ali Efendi (10) ibn-i Ebubekir nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân (11) Halil Şemi Efendi ibn-i İbrahim Efendi Hüseyin Efendi ibn-i Şa'ban nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine (12) hükm-i şerʿi lâhık olân zevci Yusuf Efendi ibn-i Hasan Ağa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (13) zikr-i atî ʿarsaya vâzʿ-ı ileyh bi'l-beyyineti'ş-şerʿiyye sâbit ve mütehakkık olân ehî-i mûmâ-ileyh Mahmud Neşet (14) Bey mahzarında bi'l-vekâle üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mûmâ-ileyhâ Meye Hanım'ın mûrisleri (15) mütevaffa-yı mûmâ-ileyh Halil Refet Bey'in hayâtında ile'l-vefât müstakilen taht-ı tasarrufunda olub baʿde vefâti müvekkille-i mûmâ-ileyhâ (16) ile ehî-i mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey gâib-i ʿâni'l-meclis ümm-i mûmâ-ileyhâ Mine Hanım tashîh-i mezkûr üzere mûris olân (17) sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Hacı Vâiz Hasan Efendi ve bir tarafdan mûmâ-ileyh Mahmud Bey hânesi (18) ʿarsası ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd yekdiğerine mülâsık altı bâb nâ-tamâm mağaza ve yine mahalle-i mezkûrede (19) vâkiʿ bir tarafdan mezkûr mağazalar ve bir tarafdan mezbûr Hacı Vâiz Efendi ve bir tarafdan Kırımlı Alioğlu (20) veresesiyle Osman Kavs menzili ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb muhterik han ʿarsasında olân müvekkilem (21) mûmâ-ileyhin ber tashîh-i hissesini mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey zabt ve vazʿ ve bidâyed olmağla ber minvâl-i muharrer (22) mağaza ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteynde olân müvekkilem mezbûrenin ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiye-i şâyiʿasını taleb (23) iderim deyû bi'l-vekâle tasaddî eylediği daʿvâmdan bâ-tavassut musalîhûn katʿân lil nizâʿ ʿalâ tarîki't-tecârici'ş-şerʿi (24) yedi yüz otuz gurûşa râyîç-i fi'l-vakt üç yüz ʿaded yüzlük kâimeyi üzerine bi'l-vekâle sulh (25) olduğumda oldahî sulh-ı mezkûru baʿde'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûr üç yüz ʿaded yüzlük kâimeyi **

Varak 55-B

(26)Mahmud Neşet Bey meclis-i sulhdan kable'l-müfâraka müvekkilem mûmâ-ileyhâ içün bana tamâmen defʿ ve teslîm eylediğinde ben dahî (27) yedinde bi't-tamâm ve bi'l-kemâl ahz-ü kabz ve müvekkilem mûmâ-ileyhâya defʿ ve teslîm itmekle binâen ʿaleyh müvekkilem mûmâ-ileyhânın(28)ʿarsa ve mağaza-i mahdûdeyn-i mezkûreteynde olân ırsiyesine müteʿallaka ʿâmme-i daʿvâ mutâlebâtdan müvekkilem mûmâ-ileyhâya (29) izâfetle mûmâ-ileyh Mahmud Bey'in zimmeti bi'l-vekâle ibrâ ve iskat eyledikde oldahî ibrâ-i mezkûru baʿde'l-kabûl (30) müvekkilem mûmâ-ileyhâ içün bana medfûʿu olân bedel-i sulh-ı merkûm üç yüz ʿaded yüzlük kâimenin (31) istirdâdına müteʿallık benim zimmetimi bi'l-verâse ibrâ ve iskat ve her birimiz ber vech-i muharrer âherin (32) ibrâsını kabûl eyledik didikde mukırr müddeʿî vekîl-i mûmâ-ileyh Yusuf Efendi bi-sâdır olân cemîʿ-i kelimât-ı (33) meşrûhasında mûmâ-ileyh Mahmud Neşet Bey tasdîk ve tahkîk itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu.(34)Fî'l-yevmî'l-hâmis min muharremi'l-harâm li-sene hâmse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

246.Kayıt(55b-2) ***Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat'ın vârislerinden, Ömer Ağa ibn-i el-Hac Ali alacağını talep etmesine dair i'lâm***

Numara 217

(1) Mâʿrûz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki;

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat Bey (3) ibn-i Lefşik verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Rafia Hanım ibnet-i İsmail ve Kavaş Hanım ibnet-i Abdullah ile anası Esma Hanım (4) bint-i Karabeter ve li-ebeveyn er karındaşı Nuh Bey ve li-ebeveyn kız karındaşları Beşoh ve Aslanhan Hanımlar ve sagîre kız karındaşı Fatma'ya (5) münhasıra bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesinden alâcak iddiʿâ iden (6) fi'l-asl Karayaka kazâsı kurâsından Zifde karyesi ahâlisinden Ömer Ağa ibn-i el-Hac Ali medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd (7) huzûr-ı şerʿimizde tereke-i müteveffâ-yı merkûma vazʿ-ı ileyhi mütehakkık olân ümm-i mezbûre Esma Hanım tarafından zikr-i atî husûsda vekîl-i müseccel-i şerʿisi (8) muhâcirîn-i çerâkeseden Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mahmud muvâcehesinde müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey'in hayâtında bin iki yüz doksan dört senesi (9) mâh-ı muharremi'l-harâm'ın gurresi târihiyle müverrah ve mührüyle memhûr bir kıtʿa deyn temessükü nâtık olduğu üzere cihet-i farzdan yirmi beş

bin gurûş (10) bâ-defter yedi bin yedi yüz elli gurûş cemʿân otuz iki bin yedi yüz elli gurûş zimmetinde alâcak hakkım olub meblağ-ı mezbûr zimmetinde cihet-i (11) merkûmeden bana deyni olduğunu hayâtda ile'l-vefât ikrâr-ı katʿî muʿtebere ile ikrâr ve iʿtirâf dahî idüb meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr otuz iki bin (12) yedi yüz elli gurûşu kable'l-edâ vefât itmekle şimdi meblağ-ı mezbûreyi müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden almak üzere bana edâ ve teslîm ve vekîl-i merkûm (13) Ahmed Efendi'ye müvekkile-i izâfetle kıbel-i şerʿden tenbîh olunmak matlûbumdur deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istintâk vekîl-i merkûm Ahmed Efendi cevâbında tereke-i müteveffay-ı merkûme … (14) mezbûre Esma Hanım'ın bi'l-verâse vazʿü'l-yedînî ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûmun ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr idecek müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i muharrer (15) müddeʿâsına mutâbık beyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿâsına tatbîkân evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun (16) kurâsından Taskeylik karyesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Mustafa bin Mehmed ve Mehmed bin Süleyman ve İbrahim bin Ahmed ve Mahmud bin Mehmed nâm müzekkîlerden (17) sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Veli Mollaoğlu Mehmed bin Süleyman ve Haliloğlu Arif bin Halil nâm kimesneler (18) şehâdetleriyle baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbince meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden edâ olunmak üzere müvekkile-i mezbûreye (19) izâfetle vekîl-i merkûm Ahmed Efendi'ye tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî's-sâlis (20) ve'l-ʿışrîn min Saferi'l-Hayr li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

247.Kayıt(55b-3) ***Köseoğlu Hüseyin Ağa ibn-i Receb'in zevcesi Mevdûde bint-i Kurt Mehmed ile beynlerinde 'adem-i hüsn-i mu'âşeret olduğundan nafaka da'vası***

Numara 218

(1) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Kavak kasabası sâkinelerinden Mevdûde bint-i Kurt (2) Mehmed nâm Hatûn'un li-ümm er karındaşı ve tarafından zikr-i atî husûs-ı münkarere ve sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr (3) mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekîl olduğu ve zât-ı mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin (4) oldukları medîne-i Samsun kurrasından Karak karyesi ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Ahmed Ağa (5) ibn-i Mehmed ve Mehmed Ağa ibn-i Seyyid Ali ve Hüseyin ibn-i Ahmed ve Abdullah ibn-i Sâlih nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-(6) tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde ihbâr

olunân karye-i mezbûre ahâlisinden Laz Hüseyin Ağa ibn-i Ali ve Hasan Ağa ibn-i (7) Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hâsm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şerʿi lâhık olân (8) Molla Seyyid Ali ibn-i Mustafa livâ-i mezkûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zevce-i sâbıkı medîne-i mezbûre mahallâtından (9) Hâce Hatûn mahallesi ahâlisinden Köseoğlu Hüseyin Ağa ibn-i Receb tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi refʿetlü Abdurrahman (10) Bey ibn-i Hacı Ali Bey mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Mevdûde Hatûn'un (11) merkûm Hüseyin bundan ʻakdem zevc-i dâhili olub beynlerinde ʿadem-i hüsn-i muʿâşeretden nâşî müvekkilem mezbûreyi merkûm (12) Hüseyin Ağa bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde münkar ve mazmûr ʿaleyh olân beş yüz gurûş mühr-i müeccel hakkı ile nafaka (13) müddet-i maʿlûme me'ûnet süknâsı içün dahî tarafından bâ-istirâhi bin gurûş cemʿân bin beş yüz gurûş nakden (14) ve müvekkilem mezbûrenin müvekkil-i merkûm Hüseyin ile zevciyet beynlerinde kâime iken zimmetinde olân mecmûʿu (15) beş yüz doksan beş gurûş kıymetlü bir ʿaded müstaʿmel çarşaflı kanâdiz yüzlü penbe yorgân ve bir ʿaded (16) defʿa sârı basma yüzlü yorgan ve bir ʿaded rimi yüzlü yün memlû döşek ve bir ʿaded yün memlû şilte (17) ve iki ʿaded penbe yüz yasdığı ve bir ʿaded döşek ʿann çarşafı ve bir ʿaded beşik yorganı ve üç buçuk kıyye (18) evâni-i nühâsiyeyi müvekkilem mezbûre içün işbû meclis-i şerʿde vekîl-i mûmâ-ileyh Abdurrahman Bey ʿinâyen bana (19) ve kâmilen defʿ ve teslîm idüb ben dahî yedinden tamâmen teslîm ve ahz-ü kabz itmemle hukûk-ı zevciyete ve sâire müteʿallika (20) ʿâmme-i daʿvâdan müvekkilem mezbûreye izâfetle müvekkil-i merkûm Hüseyin Ağa'nın zimmeti bi'l-vekâle ibrâ-i ʿâmm-i sahîh-i (21) şerʿi ile ibrâ ve iskat idüb vekîl-i mumaileyh Abdurrahman Bey dahî müvekkil-i merkûm Hüseyin Ağa'ya izâfetle ibrâ-i mezkûru (22) bi'l-vekâle baʿde'l-kabûl tarafından her birimiz müvekkile ve mütevekkil ve müvekkilelerimize izâfetle âherin zimmetini ibrâ-i ʿâmm-i sahîha-i şerʿiyye (23) ile ibrâ ve iskat ve yine her birimiz bi'l-vekâle âherin ibrâsına ber minvâl-i muharrer kabûl eyledik mukırr vekîl-i merkûm Seyyid Ali'nin (24) cemîʿ-i takrîr-i meşrûhunda vekîl-i mûmâ-ileyh Abdurrahman Bey şifâen tahkîk ve vicâhen tasdîk itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb (25)olundu.Fî'l-yevmî's-sâmin ʿaşer min Saferi'l-Hayr li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 56-A

248.Kayıt(56a-1) ***Sa‘di Bey mahallesinde sakin iken bundan ‘akdem fevt olân Rum milletinden Makaryos veled-i Mine’nin vasî-i muhtârı olduğunu iddi‘â iden Portakaloğlu Aleksi’nin iddi‘asını ber nehc-i şer‘i isbât itmeğin mûcîbiyle ba‘de’l-hüküm tenbîh olunduğuna dair i‘lâm***

Numara 219

(1) Mâ‘rûz-ı dâ‘îleridir ki,

(2) fi’l-asl Konya vilâyeti dâhilinde Niğde sancağı kurâsından Denegi karyesi mütemekkinlerinden olub kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından (3) Sa‘di Bey mahallesinde mütemekkin iken bundan ‘akdem fevt olân teb‘a-i devlet-i ‘âlîyye’nin Rum milletinden Makaryos veled-i Mine veled-i Save’nin (4) ber vech-i atî vasî-i muhtârı olduğu iddi‘â iden sâlifü’z-zikr Sa‘di Bey mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i devlet-i ‘âlîyye’nin millet-i merkûmesinden (5) Portakaloğlu Aleksi veled-i Marko medîne-i mezbûre temyîz meclisinde ma‘kûd huzûr-ı şer‘imizde müteveffâ-yı merkûm Makaryos’un vasîsi (6) olmak za‘imiyle atîde mezkûrü’l-esâmi gâibe bulunan li-ebeveyn kız karındaşlarının zuhûrlarına değin hisse-i ırsiyeleri kabza (7) me'mûr olub kıbel-i şer‘den vasî-i deynim nasb olunân mârrü’z-zikr Canik sancağı muhâsebecisi ‘izzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi (8) tarafından zikr-i atî husûsda vekîl-i müseccel-i şer‘isi eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa muvâcehesinde müteveffâ-yı merkûm (9) Makaryos veled-i Mine veled-i Save vefâtından on saat mukaddem ben bi-emri’llahi te‘âla vefât eyledikde bi’l-cümle tereke-i mevcûdeden (10) yirmi ‘aded lirâyı masârıf-ı …sarf olunub düyûn-ı misliyem zuhûr ider ise ba‘de’l-edâ mâ‘adâ-i terekemi medîne-i mezbûrede (11) mütemekkin li-ebeveyn er karındaşım Vasil ile mârü’l-beyân Denegi karyesinde ve mütemekkinler li-ebeveyn kız karındaşlarım Destina ve Mariya’ya (12) muvakkat-ı şer‘le ba‘de’t-taksîm kız karındaşlarım gâibe-i mezbûretân Destina ve Mariya’nın ber mûcîb-i kassâm hisse-i ırsiyelerini (13) kendülerine irsâl ve isâle oluna deyû mahzar-ı şühûdda vasiyet ve tenfîzine beni vasî-i muhtâr nasb ve ihtiyâr ve musırran (14) ‘alâ isâihi fevt oldukda gâibe-i mezbûretânın hisse-i ırsiyelerinin müvekkil emîni muhâsebeci-i mûmâ-ileyh (15)fuzûl-î zabt-ı murâd itmekle kifâyed ve bi’l-vesâye bana teslîme vekil emîni muhasebeci mûmâ-ileyh izâfetle? vekili (16) mûmâ-ileyh İbrahim Efendi’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da‘vâ itdikde vekîl-i mûmâ-ileyh dahî cevâbında müvekkil (17) muhâsebeci-i mûmâ-ileyhin gâibât-ı mezbûretânın hisse-i ırsiyelerini me'mûriyeti

hasebiyle ahz-ü kabzı murâd eylediği (18) ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını inkâr idicek müddeʿî-i merkûmdan ber minvâl-i muharrer müddeʿâsına mutâbık (19) beyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿâsına tatbîkân evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları enifü'z-(20)zikr Saʿdi Bey mahallesi mütemekkinlerinden Odesya veled-i Totor ve Kostanti veled-i Yorgi ve Yanko veled-i Haralayni ve Herakim (21) veled-i Merad nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin (22) millet-i merkûmesinden Kocabaş Yorgi veled-i Ohannes ve Papasoğlu Yorgi veled-i Nazari nâm kimesneler şehâdetleriyle (23) bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeğin mûcîbiyle baʿde'l-hükm tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (24) iʿlâm olundu. Bâkî el-emr hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî's-sâlis ve'l-ʿışrîn min Saferi'l-hayr li-sene hamse (25) ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

249.Kayıt(56a-2) ***Hâce Emine bint-i Hüseyin nâm Hatûn'un sâkine olduğu menziline ketb ve tahrîr içün savb-i şerʿi'l-enverden me'zûnen irsâl olunân Kâtib Mehmed Emin Efendi ibn-i Osman Efendi'nin vekîl tayinine dair kayıt***

Numara 220

(1) Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr içün savb-i şerʿi'l-enverden me'zûnen irsâl olunân Kâtib (2) Mehmed Emin Efendi ibn-i Osman Efendi Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Camiʿ-i (3) Kebîr mahallesi sâkinelerinden Hâce Emine bint-i Hüseyin nâm Hatûnun sâkine olduğu menziline (4) vârub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimîn huzûrlarında ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlî itdikde (5) zâtı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe mezbûre Hâce Emine Hatûn meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda bi't-tavʿ (6) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kasabasında Akçalı (7) nâhiyesi caddesinde vâkiʿ yedimde ırsen ve müstakilen mülk ve hakkım olân bir tarafdan Kuzucuoğlu (8) Kostanti dükkânı ve bir tarafdan Kuyumcuoğlu Ahmed Usta kahvesi ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd (9) bir bâb mağazamı mahallinde tâlibi zuhûrunda semen-i misliyle âhere beyʿ ve kabz-ı semene ve makbûzu bana irsâl (10) ve isâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan el-hâletü hâzihi sâlifü'l-beyân (11) Bafra kasabasında li-ecli't-ticâre sâkin Samsun'lu damadım Hüseyin ibn-i Seyyid Mehmed'i vekâlet-i ʿâmme-i (12) mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didiğini (13) kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve maʿân mürsel ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ

vukûʿa inhâ (14) ve takrîr itmeğin ve mâ-vakʿa bi'-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî'l-hâmis min Rebîulevvel (15) li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 56-B

250.Kayıt(56b-3) ***Kuşçulu karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin Nebi oğlu İbrahim bin Hasan'ın arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufunda olân bir kıt'a tarlayı Molla Hasan'a satması için Seferoğlu Hamid Efendi'yi vekîl tayin etmesi***

Numara 221

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Atina kazâsı kurâsından Yaniki karyesi ahâlisinden olub Canik (2) sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Kuşçulu karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin Nebi (3) oğlu İbrahim bin Hasan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûrı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Yaniki (4) karyesi ahâlisinden olub kezâlik medîne-i mezbûrede li-ecli't-ticâre sâkin Kodiloğlu Molla Hasan (5) Efendi ibn-i Mehmed muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp enifü'z-zikr Yaniki karyesi hudûdu (6) dâhilinde vâkiʿ arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufumda olân bir tarafdan nehr-i cârî ve iki (7) tarafdan Nebioğlu Yunus tarlası ve bir tarafdan dağa giden tarîk ile mahdûd tahminen bâ-keyl-i (8) asitâne yarım keyle tohum istiʿâb ider bir kıtʿa tarlayı ferâğa merkûm Molla Hasan bundan 'akdem (9) talib olmuşdu ben dahî bedeli olmak üzere merkûmdan bin sekiz yüz gurûş ahz-ü kabz itmiştim (10) binâen ʿaleyh meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde tarla-yı mezkûru mahallinde bâ-re'y-i sâhib-i arz merkûm Molla Hasan'a (11) ferâğ ve tefvîze ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan el-hâletü hâzihi (12) mârü'l-beyân Yaniki karyesi ahâlisinden gâib-i ʿani'l-beled Seferoğlu Hamid Efendi ibn-i Ali'yi kabûlüne mevkûfe (13) vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde mâ-vakʿa bi't-taleb (14) ketb olundu. Fî'l-yevmî's-sânî min Rebîulevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

251.Kayıt(56b-4) ***Hançerli mahallesinde vâkiʿ müteveffâ Hacı Hasan'ın sâkin olduğu menziline vârub mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿi'l-enverden me'zûnen irsâl olunân Kâtib Mahmud Nâim Efendi ibn-i el-Hac Raşid Efendi'nin vefât iden Sayre bint-i Mehmed'in kebîre kızı Zeyneb, terekesinden alacağını için oğlu Mehmed'i vekîl tayin etmesi***

Numara 222

(1) Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿi'l-enverden me'zûnen irsâl olunân Kâtib Mahmud Nâim (2) Efendi ibn-i el-Hac Raşid Efendi kürsî-i

livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde vâkiʿ müteveffâ (3) Hacı Hasan’ın sâkin olduğu menziline vârub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmi-i müslimîn huzûrlarında ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i (4) ʿâlî itdikde fi’l-asl Amasya sancağı dâhilinde Merzifon kasabası mahallâtından Camiʿ-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden (5) iken bundan ‘akdem vefât iden Sâbire bint-i Mehmed bin Abdullah’ın verâseti sâlifü’z-zikr Hançerli mahallesinde sâkine (6) Sadriye kebîre kızı Zeyneb bint-i Mustafa bin Abdullah’a münhasıra olduğu bi’l-ihbâr ʿinde’ş-şerʿi’l-enver zâhir (7) ve mütehakkık oldukdan sonra ve zâtı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe bint-i mezbûre Zeyneb meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda Sadrî (8) kebîr oğlu Mehmed bin el-Hac Hasan mahzarında bi’l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisem anam mezbûre Sâbire’nin (9) enifü’z-zikr Camiʿ Camiʿ-i Cedid mahallesinde hîn-i vefâtında bi’l-cümle terekesine vâzʿ-ı ileyh olanlardan taleb ve daʿvâ (10) ve zümem-i yasda olân hukûkunu ahz-ü kabza ve lede’l-hâce sulh ve ibrâya ve makbûzunu bana isâl ve teslîme ve husûs-ı (11) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan oğlum merkûm Mehmed’i vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile (12) vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledikde oldahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini (13) kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd itmeğin gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi vâkiʿ-i hâli kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meʿân (14) mürsel ve ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa inhâ ve tefhîm itmeğin mâ-vakʿa bi’t-taleb ketb olundu. (15) Fî’l-yevmî’s-sâlis min Rebîulevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

252.Kayıt(56b-5) ***Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Divriğili Hâfız Arif Efendi sulbiye sagîre kızı Behiye’nin babasından müntakil mâlını Koreci Serkiz veled-i Artin’e satması için Hami Ahmed Ağa’nın vasî nasb ve taʿyîn edilmesine dair kayıt***

Numara 223

(1) Kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Cedid mahallesi mütemekkinlerinden devlet-i ʿâlîyye tebʿasının Ermeni milletinden olub (2) zikr-i atî menzilin bâ-hüccet-i şerʿiyye mâliki olduğu ve âher kimesne üzerinde rehin olmadığı ve el-hâletü hâzihi kıymet-i sahîhası (3) altı bin gurûş idüğü mahalle-i mezbûre muhtârı ve ihtiyâr meclisi taraflarından mevrûd ve memhûr bir kıtʿa ʿilmuhaber me’âlinden (4) müstebân olân Koreci Serkiz veled-i Artin medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre (5) mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Divriğili Hâfız Arif Efendi ibn-i Abdullah ibn-i (6)

Abdurrahman'ın sulbiye sagîre kızı Behiye'nin babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mâlını li-ecli'l-idâne vasî (7) nasb ve taʿyîn olunân Hâmi Ahmed Ağa ibn-i Seyyid Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasî-i merkûm Ahmed Ağa (8) vasîsi olduğu sagîre-i mezbûrenin mâlından bi'l-vesâye bi'l-vesâye bana bir kıtʿa deyn senedi mantûkunca yirmi (9) üç buçuk ʿaded lirâ-yı Osmanî idâne ve teslîm eylediğinde ben dahî yedinden istidâne ve kabz ve umûruma sarfla (10) istihlâk idüb meblağ-ı mezbûr ile semeni işbû târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin müeccel ve mevʿûduna sagîre-i mezbûrenin (11) mâlından vasî-i merkûm Ahmed Ağa yedinden iştirâ eyledim bir ʿaded hilâli saʿat semeninden dahî üç buçuk ʿaded lirâ-yı Osmanî'nin (12) ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân yirmi yedi ʿaded lirâ-yı Osmanî sagîre Behiye'ye vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim (13) olub meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr mukâbelesinde yedimde müstakilen mülk ve hakkım olân sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'un İbik (14) Çeşmesi sokağında vâkiʿ bir tarafdan İnkeboğlu ve bir tarafdan Abdullah Paşa vereseleri Ayşe ve Zübeyde Hanım ʿarsaları (15) ve bir tarafdan kendü ʿarsam ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî dört odayı müştemil bir bâb menzilimi işbû (16) târih-i hüccetden bir sene tamâmına değin vasî-i merkûm Ahmed Ağa'ya beyʿ-i bi'l-vefâ tarîki üzere beyʿ ve baʿde't-tahliye teslîm eyledikde (17) oldahî ber vech-i muharrer iştirâ ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi merkûm Serkiz yine meclis-i (18) maʿkûd-ı mezkûrda vasî-i merkûm Ahmed Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb meblağ-ı mezkûr Hafize'de? rehin (19) hükmünde olmağla ecl-i mezkûr hulûlünde deynim olân meblağ-ı mecnu-ı mezkûr yirmi yedi lirâ-yı Osmanî edâ

Varak 57-A

(20)olunmayub da fekk-i rehin mümkün olmaz ise menzil-i mahdûd-ı mezkûr semen-i misliyle âhere beyʿe ve kabz-ı semene ve semeninden deyn-i mezkûrum (21) istifâya ve fazla kalur ise bana iʿtâya bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllihâ ʿazlinin (22) kânıt vekîli mazmûnu üzere ʿazl ve inʿizâlden mansûbe ve sulb ʿakd-ı rehinde meşrûta vekâlet-i devriyye-i (23) sahîha-i şerʿiyye ile vasî-i merkûm Ahmed Ağa'yı vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde (24) oldahî ber vech-i muharrere vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm itmeğin (25) mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî's-sâmin şehr-i Rebîulevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn (26) ve elf.

253.Kayıt(57a-1) ***Sa‘di Bey mahallesinde sakin iken bundan ‘akdem vefât iden Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat’ın terekesinden anası Esma Hanım’ın, vasî-i merkûm İbrahim Efendi’den alacağını talep etmesine dair i’lam***

Numara 224

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2)medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesi ahâlisinden iken bundan ‘akdem vefât iden ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkeseden (3) Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat Bey ibn-i Lefşik verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Rakia bint-i İsmail (4) ve Kavaş bint-i Abdullah nâm hanımlar ile anası Esma Hanım bint-i Karamitre ve li-ebeveyn er karındaşı Boh Bey (5) ve li-ebeveyn kız karındaşları kebîre Beşoh ve Aslanhâne ve sagîre Fatma Hanım’lara münhasıra olduğu bi’l-ihbâr (6) ʿinde’ş-şerʿi’l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesinden alâcak iddiʿâ iden (7) zâtı muʿarrefe ümm-i mezbûre Esma Hanım tarafından zikr-i atî husûsda talebe ve daʿvâya ve lede’l-hâce âheri dahî (8) tevkîle vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi muhâcirîn-i merkûme ümerâsından ʿizzetlü (9) Osman Bey ibn-i Mercan tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mehmed medîne-i mezbûre temyîz (10) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sagîre-i mezbûre Fatma’nın tesviyye-i umûruna vasî-i mansûbi ve müteveffâ-yı (11) merkûmun terekesine bi’l-vesâye vazʿ-ı yedi mütehakkık olân mâl-ı eytâm müdîri İbrahim Efendi Efendi (12) ibn-i Mustafa muvâcehesinde bi’l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkile-i mezbûre Esma Hanım’ın müteveffâ-yı (13) merkûm Mustafa Bey’in hayâtında zimmetinde cihet-i farz-ı şerʿden bir kıtʿa sened mantûkunca on altı bin (14) gurûş ve yine diğer bir kıtʿa sened mantûkunca cihet-i merkûmeden on beş bin gurûş çiftlikât icâr-ı mütârekemeden (15)dahî ikibin üçyüz guruş ki cem‘an otuzüç bin üçyüz guruş teslîme deyn zimmetinde cihet-i merkûmeden(16) yirmi sekiz ʿaded lirâ-yı Osmanî alâcak hakkı olmağla lirâ ve meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûru müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey (17) kable’l-edâ ve’l-ifâ vefât itmekle şimdi meblağ ve lirâ-yı mezkûrları müteveffâ-yı merkûmun terekesinden olmak üzere (18) müvekkile-i mezbûre içün bana edâ ve teslîme vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi’ye kıbel-i şerʿden tenbîh olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur (19) deyû daʿvâ itdikde oldahî cevâbında tereke-i müteveffâ-yı merkûma bi’l-vesâye vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿî vekîl-i (20) merkûmun ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itdikde müddeʿî vekîl-i merkûmun evvelâ ber minvâl-i muharrer on beş bin (21) gurûş ve icâr-ı mütârekemeden iki bin üç yüz

gurûş ki yirmi sekiz ʿaded lirâ-yı Osmanî müddeʿâsını her biri (22) usûl-ı mevzûʿâsına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları Samsun mahallâtından Saʻdi Bey (23) mahallesi muhtârı ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Osman Efendi ibn-i Ali ve Mukayyidzâde Ahmed Efendi ibn-i Hacı (24) İbrahim ve Karaalizâde Tahir Efendi ibn-i Receb ve Köse Hacı Mehmedzâde Abdullah Efendi ibn-i Mehmed nâm müzekkîlerden (25) evvelâ sırran ve baʿde cerîde-i şerʿiyyede mazbûtü'l-esâmi-i kesândan ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (26) idükleri ihbâr olunân Ömer Ağa ibn-i Hacı Ali ve Tercüman Şerîf Ağa ibn-i Hacı İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle (27) ve ber vech-i muharrer on altı bin gurûş müddeʿâsını kezâlik müzekkîyûn-ı merkûmûndan sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye (28) ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân mahalle-i mezbûre ahâlisinden ve mebâliğ sandığı kâtibi Râşid (29) Efendi ibn-i Mehmed ve mezbûr Ömer Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle baʿdel'-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbince meblağ-ı mecmûʿ-ı (30) mezkûr otuz üç bin üç yüz gurûş ki zikr olunân yirmi sekiz ʿaded lirâ-yı Osmanî'yi müteveffâ-yı (31) merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müvekkile-i mezbûre izâfetle edâ ve teslîme vasî-i merkûm İbrahim (32) Efendi'ye tenbîh olundu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmî's-sâbiʿ ve'l-ʿışrîn (33) min Saferi'l-hayr li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 57-B

254.Kayıt(57b-2) ʿ***Asâkir-i Zabtiyye mülâzımlarından İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Mustafa'ya ait nafaka hücceti***

Numara 225

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinelerinden ve zâtı taʿrîf-i (3) şerʿi ile muʿarrefe Ümmügülsüm Hatûn ibnet-i Mustafa Ağa tarafından zikr-i atî husûsu taleb ve daʿvâ (4) ve ahz-ü kabza vekîl-i müseccel-i şerʿisi Kadı karyesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden Toma (5) veled-i Dimitri medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbıkı livâ-i (6) mezkûr ʿasâkir-i zabtiyye mülâzımlarından İbrahim Efendi ibn-i el-Hac Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine daʿvâ (7) ve takrîr-i kelâm idüb bundan ʻakdem merkûm İbrahim Efendi müvekkilem mezbûrenin zevci dâhli olub beynlerinde (8) ʿadem-i hüsn-i muʿâşeretden nâşî müvekkilem mezbûreyi bâyinen tatlîk itmişdi

zimmetinde münkarar ve maʿkûd-ı ʿaleyh (9) olân bin gurûş mühr-i müeccel hakkı ile beynlerinde hukûk-ı zevciyet kâime iken mezbûr İbrahim Efendi'nin (10) firâşından hâsıl ve müvekkilem mezbûreden mütevellide hâlâ müvekkilem mezbûrenin bi-hakki'l-hıkâne? hücre-i terbiyesinde (11) olân sagîre kızı Müddet ve sagîr oğlu Samim'i infâk ve iksâya muktedîre olmadığı eclden işbû (12) yedimde olub bin iki yüz doksan dört senesi Saferi'l-hayr'ın ikinci günü târihiyle müverrah (13) taraf-ı şerʿden virilen bir kıtʿa takdîr-i nafaka hücceti nâtık olduğu üzere sagîrân-ı mezbûrân Müddet'e (14) ve Samim içün babası merkûm İbrahim Efendi üzerine târih-i mezkûrdan bi'l-iʿtibâr kıbel-i şerʿden şehriye (15) yüz gurûş nafaka farzı ve takdîr olduğuna mebnî müvekkilem mezbûre dahî âherden idâne ile sagîrân-ı merkûmânı (16) infâk ve iksâ itmekde iken târih-i iʿlâmdan üç ay mukaddem sagîrân-ı merkûmândan merkûm Samim (17) dahî vefât eyledikde şimdi târih-i hüccet-i mezkûrdan bi'l-hesâb merkûm İbrahim Efendi zimmetinde müncemiʿ (18) olân iki bin yüz gurûş ki cemʿân üç bin yüz gurûş müvekkilem mezbûreye izâfetle bana edâ ve teslîme (19) merkûm İbrahim Efendi'ye kıbel-i şerʿden tenbîh olmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle daʿvâ itdikde oldahî (20) cevâbında mühr-i müsemmâ-yı mezkûr zimmetinde deyni olduğu ikrâr ve iʿtirâf ve lâkin nafaka-i mefrûz-ı mezkûr ʿinâyemde (21) takdîr olduğundan ol-mikdâr meblağ edâya iktidârım yokdur deyû ʿasârını? daʿvâ itdikde kütüb-i (22) fıkkaha-i muʿteberândan? sagîr ve sagîre babaları Zeyd'in ʿinâyetde hâkimü'ş-şerʿi mâ bi-mâh nafaka ve kisvelerine (23) şu kadar gurûş nafaka farz ve takdîr olûnub Hind'in yedine hüccet virilüb ber mûcîb-i hüccet Hind âherden (24) idâne ile sagîrânı infâk ve iksâ eyledikden sonra Zeyd nafaka-i mefrûzayı edâya vaktim yokdur (25) deyû ʿasârını? daʿvâ eylemesi mesmûʿa olmaz deyû mastûr ve mukayyed olân mes'ele-i maʿmülün bihâ daʿvâ (26) eylemesi merkûm İbrahim Efendi nafaka-i mefrûzayı edâya vaktim yokdur deyû ʿasârını? daʿvâ eylemesi (27) şerʿân mesmûʿa ve iltifâta şâyân olmadığı kendüsüne tefhîm ve mûcîbince meblağ-ı mefrûza-i mezkûr olân (28) iki bin yüz gurûş ki mantûkunca mezkûr bin gurûşa müvekkile-i mezbûre içün vekîl-i merkûm Toma'ya (29) edâ ve teslîme merkûm İbrahim Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm (30) olundu.

255.Kayıt(57b-3) ***Sa‘di Bey mahallesinda sakin iken bundan ‘akdem vefât iden Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Rakia Hanım bint-i İsmail’in mühr-i müeccel alâcak hakkını talep etmesine dair i’lam***

Numara 226

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Sa‘di Bey mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden muhâcirîn-i çerâkeseden (3) Mustafa Bey ibn-i Hacı Kasbolat Bey ibn-i Lefşik verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Rakia Hanım (4) bint-i İsmail ve Kavaş Hanım ibnet-i Abdullah ile anası Esma Hanım bint-i Karamitre ve li-ebeveyn er karındaşı (5) Boh Bey ve li-ebeveyn kız karındaşları Beşoh ve Aslanhan ve sagîre kız karındaşı Fatma hanımlara münhasıra olduğu (6) bi’l-ihbâr ʿinde’ş-şerʿi’l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesinden alâcak iddiʿâ iden (7) zevcenân-ı mezbûretândan zâtı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe zevce-i mezbûre Rakia Hanım tarafından zikr-i atî (8) husûs taleb ve daʿvâ ve ahz-ü kabz ve makbûzu kendüye teslîme vekîl-i müseccel-i şerʿisi ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûmeden (9) Zafkara Bey ibn-i Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i câî müteveffâ-yı merkûmun (10) terekesine bi’l-verâse vazʿ-ı ileyhleri mütehakkık olân zevce-i mezbûre Esma Hanım ile bintân-ı kebîretân-ı mezbûretân (11) Beşoh ve Aslanhan taraflarından husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şerʿileri el-Hac Hüseyin Bey bin Hasan (12) muvâcehesinde bi’l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Rakia Hanım’ın müteveffâ-yı merkûm Mustafa (13) Bey’in hayâtında zimmetinde münkarar ve maʿkûd-ı ʿaleyh olân yirmi bin gurûş mühr-i müeccel alâcak hakkı olub (14) hatta müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey hayâtında zevcem Rakia Hanım’ı yirmi bin gurûş mühr-i müeccel teslîmesiyle

Varak 58-A

(15)tezvîc itmişdim deyûb mühr-i müeccel mezkûr yirmi bin gurûş zimmetinde müvekkilem mezbûreye sahîhan vâcibü’l-(16) edâ-i deyni olduğu mahzar-ı şühûdda tâbiʿan ve tatbîkan ikrâr ve iʿtirâf ve iştihad dahî idüb kable’l-edâ vefât (17) itmekle meblağ-ı mezbûr yirmi bin gurûş müvekkilûn-ı merkûmûnun vâzʿiyet-i ileyh oldukları müteveffâ-yı merkûmun (18) tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müvekkilem mezbûre içün bana edâ ve teslîme merkûm Hüseyin Bey’e tenbîh olunmak matlûbumdur (19) deyû daʿvâ itdikde oldahî cevâbında müvekkileleri mezbûrûnun tereke-i müteveffa-i

merkûma bi'l-verâse (20) vâzʿiyet-i ileyh olduklarını bi'l-vekâle ikrâr lâkin müddeʿî vekîl-i merkûmun ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr (21) itmekle müddeʿî vekîl-i merkûm Zankara'dan ber minvâl-i muharrer bi'l-vekâle müddeʿâsına mutâbık beynine taleb olundukda her biri (22) mensûb oldukları sâlifü'z-zikr Saʿdi Bey mahallesi muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Hasan Efendi (23) ibn-i el-Hac Emin Efendi ve Osman Efendi ibn-i Ahmed ve Mehmed Ağa ibn-i Salihe ve Hacı Mehmed ibn-i Memiş ve Said Usta ibn-i (24) Ali ve Camiʿ-i Kebîr mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Mehmed Efendi ibn-i Ahmed ve Hacı Mustafa (25) Reis ibn-i İdris ve Ahmed Efendi ibn-i Abdurrezzak Efendi nâm müzekkîlerden usûl-ı mevzûʿâsına tatbîkan (26) evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân mârrü'z-zikr (27)Saʿdi Bey mahallesi ahalisinden Şükrü Efendi ibn Hüseyin Ağa enifü'z-zikr Camiʿ-i Kebîr mahallesi ahâlisinden (28) Erzincanlı Hüseyin bin Seyyid Mehmed nâm kimesne şehâdetleriyle baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcîbince meblağ-ı mezbûr (29) yirmi bin gurûşu müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müvekkil zevce-i mezbûre için (30) vekîl-i merkûm Zafkara'ya edâ ve teslîme müvekkilûn-ı mezbûrûna izâfetle vekîl-i merkûm Hacı Hüseyin Bey'e (31) tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i (32) men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî't-tâsiʿ ve'l-ʿışrîn min Muharremi'l-harâm li-sene hamse ve tisʿîn (33) ve mieteyn ve elf.

256.Kayıt(58a-1) ***Çefzi karyesi sâkinelerinden Fatma bint-i Ahmed'in arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufundaki dört kıt'a tarlayı Bütükoğlu Durmuş bin Osman'a ferâğ ve tefvîz için merkûm Mustafa'yı vekîl tayin etmesine dair kayıt***

Numara 227

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Atina kazâsı kurâsından Çefzi karyesi sâkinelerinden ve zâtı taʿrif-i şerʿi ile (2) muʿarrefe Fatma bint-i Ahmed Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı (3) şerʿimizde sâlifü'z-zikr Çefzi karyesi ahâlisinden olub medîne-i mezbûre li-ecli't-ticâre sâkin Benioğlu (4) Mustafa bin Hasan muvâcehesinde karye-i mezbûreden Bütükoğlu Durmuş bin Osman hâzır olduğu hâlde ikrâr-ı (5) tâm ve takrîr-i kelâm idüb enifü'z-zikr Çefzi karyesi hudûdu dâhilinde vâkiʿ arâzi-i mirîyyeden olub (6) bâ-tapu taht-ı tasarrufumda olân ʿinde'l-ahâli ve'l-cirân maʿlûmü'l-hudûd bayır ve ortak ve mısrık ve calibli (7) tarlalar ki cemʿân dört kıtʿa tarlaları hâzır-ı merkûm Durmuş

bundan ʿakdem teferruʿuna tâlib olmuşdu (8) ben dahî bedeli olmak üzere merkûmdan bin beş yüz gurûş ahz-ü kabz itmişdim binâen ʿaleyh meblağ-ı mezbûr (9) mukâbelesinde tarlahâ-yı mahdûdîn-i mezkûrîni mahallinde sâhib-i arz merkûm Durmuş'a ferâğ ve tefvîze ve husûs-ı (10) mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan merkûm Mustafa'yı vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i (11) şerʿiyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eylediği oldahî vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini (12) kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm itmeğin gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî's-sânî (13) ve'l-ʿışrîn min Rebîulevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

257.Kayıt(58a-2) ***Taşdemir karyesi sâkinelerinden müteveffâ Hacı Ali Bey zevcesi Habibe bint-i Hacı Şok bin Abdullah, vefat eylediğinde malını üvey oğlu Musa Bey'e bıraktığına dair kayıt***

Numara 228

(1)Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Taşdemir karyesi sâkinelerinden (2) ve ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkese nisvânından müteveffâ Hacı Ali Bey zevcesi Habibe bint-i Hacı Şok bin Abdullah nâm Hatûn tarafından (3) zikr-i atî husûs huzûr-ı şerʿimizde ikrâr ve takrîr-i vekîl olduğu ve zât-ı mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri muhâcirîn-i (4) merkûmeden Mehmed Bey ibn-i Semiz ve Osman Bey ibn-i Mehmed Keri ve Zekeriya ibn-i Hukud Şerîf Ağa ibn-i el-Hac İbrahim nâm (5) müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân muhâcirîn-i (6) merkûmeden Abdullah bin Mehmed ve Hacı Hasan Efendi ibn-i el-Hac Hasan Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine (7) hükm-i şerʿi lâhık olân muhâcirîn-i merkûmeden İbrahim Efendi ibn-i Süleyman medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd (8) huzûr-ı şerʿimizde müvekkile-i mezbûrenin üvey oğlu Musa Bey ibni'l-merhûm el-Hac Ali Bey mahzarında bi'l-vekâle (9) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Habibe Hatûn bi-emri'llahi teʿâla vefât eyledikde (10) cemîʿ-i mâlından sülüsü mûmâ-ileyh Musa Bey'in mâlı olsun deyû mahzar-ı şühûdda ikrâr ve vasiyet idüb oldahî

Varak 58-B

(11)vesâyet-i merkûmeyi kabûl eyledi didikde mukırr vekîl-i merkûm İbrahim Efendi'nin takrîr-i meşrûhunda mûmâ-ileyh Musa (12) Bey bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk itmekle gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu (13)

Fî'l-yevmî's-sânî ve'l-ʿışrîn min şehr-i Rebîulevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

258.Kayıt(58b-3) ***Taşdemir karyesi sâkinlerinden Musa Bey ibn-i el-Hac Ali Bey vefat eylediğinde cemîʿ-i mâlının sülüsünü üvey vâlidesi Habibe Hatûn'a bıraktığına dair kayıt***

Numara 229

(1)Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Taşdemir karyesi (2) sâkinlerinden ve ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkeseden Musa Bey ibn-i el-Hac Ali Bey medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd (3) huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Taşdemir karyesi sâkinelerinden ve ahrâr-ı muhâcirîn-i merkûme nisvânından (4) müteveffâ Hacı Ali Bey zevcesi Habibe bint-i Hacı Şok bin Abdullah nâm Hatûn tarafınadan zikr-i atî ikrârı (5) tasdîke vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri muhâcirîn-i merkûmeden (6) Mehmed Bey ibn-i Semiz ve Osman Bey ibn-i Mehmed Keri ve Zekeriya ibn-i Hukud Şerîf Ağa ibn-i el-Hac İbrahim nâm (7) müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri (8) ihbâr olunân muhâcirîn-i merkûmeden İbrahim Efendi ibn-i Süleyman mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm (9) idüb ben bi-emri'llahi teʿâla vefât eylediğimde cemîʿ-i mâlım sülüsü üvey vâlidem Habibe Hatûn'un (10) mâlı olsun deyû ikrâr ve vasiyet idüb oldahî vesâyet-i merkûmeyi müvekkile-i mezbûreye izâfetle (11) bi'l-vekâle kabûl ve mûmâ-ileyh Musa Bey'in takrîr-i meşrûhunda vekîl-i merkûm İbrahim Efendi (12) bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk itmekle gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb (13) olundu fî'l-yevmî's-sânî ve'l-ʿışrîn min şehr-i Rebîulevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve miʿeteyn ve elf.

259.Kayıt(58b-4) ***Hançerli mahallesi ahâlisinden olub bundan 'akdem vefât iden el-Hac Ahmed Kavasi ibn-i Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye bint-i Mahmud'un tereke taksîmine dair kayıt***

Numara 230

(1)Kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallatından Hançerli mahallesi ahâlisinden iken bundan 'akdem vefât iden el-Hac Ahmed Kavasi ibn-i Mehmed Musa Bey (2) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye bint-i Mahmud ile medîne-i mezbûreye muzâfe Kavak nâhiyesi kurâsından Şerhler karyesi sâkinelerinden (3) li-ebeveynin emmisi Emrullah bin mezbûr Musa Bey bin Şerîf'in sulbî oğlu Ali'nin sulbî

kebîr oğulları Ömer ve Salih nâm kimesnelere münhasıra (4) ve bunlara başka verase-i âhiri olmadığı her biri bâ-varaka-i mestûre nâhiye-i mezbûr kurâsından Koşma karyesi ahâlisinden Koru Mustafa (5) oğlu Mehmed bin Mustafa ve Mehmed ve Emin bin Abdullah ve Mustafa bin Hüseyin ve Köseoğlu Salih bin Mustafa nâm müzekkîlerden evvelâ sırran (6) ve baʿde ʿalenen lede'l-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Himmet Çavuş bin Mustafa ve Hâfız Hasan Efendi (7) ibn-i Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetlertiyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi sâbit ve sübût-ı verâset hükm-i şerʿi lâhık oldukdan sonra (8) verâseden merkûmân Ömer ve Salih medîne-i mezbûr mahkemesinde huzûr-ı şerʿ-i şerîfü'l-enverde sâlifü'z-zikr Nefs-i Kavak (9) ahâlisinden Ömer Kahya oğlu Said ibn-i Ömer Kahya mahzarlarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun (10) hîn-i vefâtından maʿrifet-i şerʿi ile tahrîr olunân bi'l-cümle terekesinden bi-hükmi'l-ferâiz sekiz sehim iʿtibâriyle altı sehim hisse-i (11) ırsiyemizi müteveffâ-yı merkûmun terekesine vâzʿ-ı ileyh bulunanlardan taleb ve daʿvâ ve ahz-ü kabza makbûzu … irsâl ve isâle (12) ve lede'l-hâce sulh ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine taraflarımızdan vekâlet-i amme-i mutlaka-i (13) sahîha-i şerʿiyye ile merkûm Said'i eylediğimizde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kayd ve tamâmet-i lâzımesini muhâbbetini (14) edâya taʿyîn ve iltizâm itmeğin gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî'l-hâmis ve'l-ʿışrîn min şehr-i (15) Rebîulevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

260.Kayıt(58b-5) ***Çatmaoluk karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin Gürcüoğlu Mustafa bin Hasan, arâzi-i mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufundaki dört kıt'a tarlayı Bilal oğlu Hasan'a ferâğ ve tefvîze dair kayıt***

Numara 231

(1)Trabzon vilâyeti dâhilinde Atina kazâsı kurâsından Çekture karyesi ahâlisinden olub Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan (2) medîne-i Samsun kurâsından Çatmaoluk karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin Gürcüoğlu Mustafa bin Hasan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde (3) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Çekture karyesi ahâlisinden olub medîne-i mezbûrede li-ecli't-ticâre sâkin Bilal (4) oğlu Hasan bin Ahmed muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idün enifü'z-zikr Çekture karyesi hudûdu dâhilinde vâkiʿ arâzi-i (5) mirîyyeden olub bâ-tapu taht-ı tasarrufumda olân ʿinde'l-ahâli ve'l-cirân maʿlûmü'l-hudûd avlu ve sihat ve Uskunu ve kelasulem tarlalar ki (6) cemʿân dört kıtʿa tarlada olân sekiz sehim iʿtibâr ile bir sehim

hissesi hâzır-ı merkûm Hasan bundan ʻakdem teferruğa talib (7) olmuşdu ben dahî bedeli olmak üzere merkûmdan bin gurûş ahz-ü kabz itmişdim binâen ʿaleyh meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde (8) tarlahâ-yı mahdûdîn-i mezkûrînde olân sekiz sehim iʿtibâriyle bir sehim hissesi mahallinde bâ-re'y-i sâhib-i arâzi merkûm (9) Hasan'a ferâğ ve tevfîze ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mârü'l-beyân Çekture (10) karyesinde sâkin Gürcüoğlu Hacı Memiş nâm kimesneyi vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile kabûlüne mevkûf vekîl ve nâib-i (11) münâsib nasb ve taʿyîn eyledim didikde mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî 23 Rebîulevvel li-sene 1295.

Varak 59-A

261.Kayıt(59a-1) ***Harb üzerinde olub da vefet iden nizâmiye ve muʿâvene zâbıtân neferâtının tahrîr olunacak terekelerinden resm-i tahrîr alınmamasına dair fetvâ***

(1)Bâb-ı Fetva 287 Samsun Niyâbet-i Şerʿiyyesine

(2)Fazîletlü Efendi

(3)Harb üzerinde olub da vefet iden nizâmiye ve muʿâvene zâbıtân ve neferâtıyla ihtiyâr-ı (4) hicret iden muhâcirîn ve mazlûmînin tahrîr olunacak terekelerinden resm-i tahrîr alınmamasına (5) müsâʿade-i seniyye irzân ve şâyân buyrulduğu mevkiʿ-i harbde vefât iden ʿasâkir-i (6) zabtiyye zâbıtân ve neferâtı terekeleri hakkında dahî ol-vechle muʿâmele olunması şurâ-yı devletçe (7) bi't-tensîb karâr ve zabtiye nezâret-i celîlesine dahî bildirildiği bâ-tezkere-i sâmiye-i vekâletpenâhi (8) işʿâr buyrulmuş olmağla taraf-ı fâzılâtlarından dahî terekât-ı mezkûre hakkında ol-vechle (9) muʿâmeleye mübâderet olunması siyâkında şukka-i mücella terkîm kılındı. Fî 8 Rebîulevvel li-sene 1295 ve fî 28 Şubat 1293.

Es-Seyyid Halil

262.Kayıt(59a-2) ***Bâb-ı fetva ile icrâ tebligât idilmiş olduğu hâlde bir vaktden berü buna riʿâyet olunmayarak bedesten kuyumcular içinde yine hafiyyen alma ve satma vukûʿ bulması vechiyle muʿâmeleye iʿtinâ ve dikkat olunmasına dair fetvâ***

(1) Bâb-ı Fetva 13 Samsun Niyâbet-i Şerʿiyyesine

(2) Fazîletlü Efendi

(3) Osmanî ve Mecidî nişânşarı zâta mahsûs olub bunların hall-i vukûʿunda bi'l-istirdâd mâliye nezâret-i celîlesine (4) irsâl nizâmı iktizâsından olduğu ve terekelerde zuhûr idecek nişânların kıymet-i ʿaskeriyye ketebesi (5) cânibinden ve sâir mahallerde satılmak üzere bulunanların dahî sâhibleriyle beraber bedesten ve kuyumcu (6) esnafıyla

Köşe sarrâfânı kethüdâları taraflarından tutulub Bâb-ı Âli'ye getürülmesi hakkında bâb-ı fetva ile (7) mâliye ve evkâf-ı hümâyûn nezâreti ve şehremânet-i celîlelerinden lâzım gelenlere mukaddemâ icrâ tebligât (8) idilmiş olduğu hâlde bir vaktden berü buna riʿâyet olunmayarak bedesten kuyumcular içinde yine hafiyyen alma (9) ve satma vukûʿ bulmakda idüğü cânib-i teşrîfâti-i divân-ı hümâyûndan bildirildiği beyânıyla baʿdezîn (10) ke-mâ fi's-sâbık muʿâmele olunması baş vekâlet cânib-i sâmsinden bâ-tezkere-i sâmîye bildirilmiş (11) olmağla taraf fâzılânelerinden dahî ol-vechle muʿâmeleye iʿtinâ ve dikkat olunması siyâkında şukka-i mücella (12) terkîm kılındı. Fî 29 Rebîulevvel li-sene 1295 ve fî 22 Mart li-sene 1294.

Es-Seyyid Halil.

263.Kayıt(59a-3) ***Mekde mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Eyüb, bir bâb kebâbçı dükkânındaki hissesini damadı Eyüp Efendi'ye sattığına dair kayıt***

Numara 232

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Mekde mahallesi sâkinelerinden Numan Ağa zevcesi dimekle muʿarrefe Fatma bint-i Eyüb nâm Hatûn'un (3) yedinde mülk ve hakkı olân Subaşı caddesinde vâkiʿ bir tarafdan Kıbrıslı Kadirzâde Ahmed Efendi ve bir tarafdan (4) Yusufluzâde Hayri Efendi ve bir tarafdan Hasan Kethüdâzâde Yusuf Efendi ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd (5) bir bâb kebâbçı dükkânında iki sehim iʿtibâriyle bir sehim hissesini tarafından me'mûru huzûrunda altı bin (6) beş yüz gurûş semen mukâbelesinde damadı Eyüb Efendi bin Süleyman nâm kimesneye beyʿ ve kabz-ı semene vekîl (7) olduğu ve zât-ı mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin oldukları sâlifü'z-zikr (8) Mekde mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Hacı Mustafa bin Ahmed ve Mehmed Efendi ibn-i Mustafa (9) ve Hüseyin Efendi Hacı Abdurrahman ve Ahmed Ağa ibn-i Hasan nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl (10) ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Ahmed Efendi ibn-i Mustafa ve İsmail Ağa ibn-i Ali (11) nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde İspirli İtmekçi esnâfından Durmuş bin Ali Usta'nın (12) vekâletine hükm-i şerʿi lâhık bu sûretde dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun nısf hissesini vekîl-i merkûm (13) Durmuş'un takrîriyle merkûm Eyüb Efendi üzerine kayd olunması husûsunun defter-i hâkânî (14) me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 17 Rebîulâhir li-sene 1295.

Varak 59-B

264.Kayıt(59b-4) ***Rum milletinden Dimitraki veled-i Haçi Kostanti, Dereler karyesinde bundan iki sene mukaddem vefât iden Manicioğlu Huyuk Ali bin Yusuf'un tereke-i mevcûdesine vazʿ-ı ileyh olanlardan alacağını taleb ve da'va için Molla İsmail Ağa'yı vekîl ta'yin ettiğine dair kayıt***

Numara 233

(1)Kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallatınadan Sa'di Bey mahallesi mütemekkinlerinden devlet-i ʿâlîyye tebʿasının Rum milletinden (2) Çinikoğlu dimekle maʿrûf Dimitraki veled-i Haçi Kostanti medîne-i mezbûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı (3) şerʿimizde Trabzon vilâyeti dâhilinde Atina kazâsı kurrasından Hodise karyesi ahâlisinden olub (4) li-ecli'l-misâfire medîne-i mezbûrede sâkin Mumyaoğlu? Molla İsmail bin Hüseyin muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (5) kelâm idüb sâlifü'z-zikr Hodise karyesi ahâlisinden olub medîne-i Samsun kurâsından Dereler karyesinde (6) iken bundan iki sene mukaddem vefât Manicioğlu Huyuk Ali bin Yusuf bin Abdullah'ın hayâtında (7) cihet-i farz-ı şerʿiden bâ-sened veyâ defter yedi bin gurûş alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru kable'l-edâ vefât (8) eylediğinde yanında mevcûd terekesine vâzʿ-ı ileyh olân kimesnelerden taleb ve daʿvâ eylediğimde huzûr-ı şerʿde (9) mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi isbât ve yemin eylediğimde işbû yedimde olub ibrâz ve irâe olunân bin (10) iki yüz doksan üç senesi Saferi'l-hayr'ın yirmi üçüncü günü târihiyle müverrah taraf-ı şerʿden bâ-tanzîm yedime virilen (11) kassâm-ı şerʿide tahrîr-i tereke-i mevcûdesi olân bin yedi yüz elli gurûş kezâlik kassâm-ı mezkûrede tahrîr kılındığı (12) üzere bana edâ ve teslîm olûnub kusûr beş bin yedi yüz elli gurûş mahkûmiye alacağım aslâ mâlı (13) olmadığından şimdi bâkî ve mahkûmiye alacağım olân meblağ-ı mezbûr beş bin yedi yüz elli gurûşu müteveffâ-yı merkûmun mârrü'z-zikr (14) Hodise karyesinde vâkiʿ tereke-i mevcûdesine vâzʿ-ı ileyh olanlardan talebe ve daʿvâ ve ahz-ü kabz (15) ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve makbûzunu bana irsâl ve teslîme husûs-ı mezkûrun müteveffa olduğu umûrun küllîsine tarafımdan (16) merkûm Molla İsmail Ağa'yı vekâlet-i amme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn eylediğimde (17) oldahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. (18) Fi'l-yevmî'l-ʿışrîn min şehr-i Rebîulâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

(19)Şuhûdü'l-hâl

Bayramoğlu Mehmed Yazıcı bin Osman

Beşiroğlu İbrahim bin Ahmed

Mancıoğlu Molla Süleyman bin Kübâr

265.Kayıt(59b-5)*Hasan Kethüdâzâde Yusuf Efendi ibn-i Hasan Ağa, sagîrân Mustafa ve Fatma'nın vasîyye-i mezbûrelerine deyni için bir bâb nim kârgîr tarakçı dükkânını cemîʿ-i müştemilâtıylaʾalâ tarîki'r-rehin vaʿazʿ ve teslîm eylemesine dair kayıt*

Numara 234

(1)İşbu hüccet-i şerʿiyye hilâl-ı sütûrunda mezkûrü'l-ism Hasan Kethüdâzâde Yusuf Efendi ibn-i Hasan Ağa medîne-i Samsun temyîz meclisinde (2) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde kezâlik hüccet-i mezkûrede muharrerü'l-ism sagîrân Mustafa ve Fatma'nın vasîyye-i mezbûreleri işbû bâʿisetü'l-hâmiş? (3) Ayşe Hatûn mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sagîrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ Emrullah'dan mevrûs müşterek (4) mâllarından li-ecli'l-idâne vasîyye-i mansûbeleri mezbûre Ayşe Hatûn yedinden istidâne eylediği bin gurûşla yine sagîrân-ı (5) mezbûrânın ber minvâl-i muharrer müşterek mâllarından ve vasiyye-i mezbûre yedinden bi-safka-i vâhide iştirâ eylediğim bir ʿaded hilâli saʿat (6) semenden dahî yedi yüz elli gurûş ki cemʿân beş bin yedi yüz elli gurûş mukâbelesinde işbû hüccet-i şerʿiyye ve tahdîd ve tavsîf olunduğu (7) rica üzere mâliki olduğum bir bâb dükkân mukaddemce âhere olân deynim mukâbelesinde rehin olduğu hâlde her nasılsa nisbeten dükkân-ı mezkûr (8) kable'l-fekk vasîyye-i mezbûre ʿalâ tarîki'r-rehin vaʿazʿ ve teslîm oldahî bi'l-vesâye irtihâne? ve teslîm itmişdi binâen ʿaleyh dükkân-ı mezkûrun (9) âhere rehini tebyîn ve zâhir olduğuna mebnî şimdi deynim olân meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr beş bin yedi yüz elli gurûş mukâbelesinde yedimde (10) müstakilen mülk ve hakkım olub âher bir kimesneye rehin olmadığı ve el-yevm kıymet-i sahîhası olân beş bin gurûş idüğü sâlifü'z-zikr (11) Hançerli mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi tarafından mevrûd ve ʿilmuhaber me'alinden müstebân olân mahalle-i mezbûre çarşu sûkunda (12) vâkiʿ bir tarafdan birâderim Ömer Efendi dükkânı ve iki tarafdan yine mûmâ-ileyh ile müşterek olân lokanta ve bir tarafdan tarîk-i (13) ʿâmm ile mahdûd bir bâb nim kârgîr tarakçı dükkânımı cemîʿ-i müştemilâtıyla baʿde't-tahliye vasîyye-i mezbûreye ʿalâ tariki'r-rehin vaʿaz ve teslîm eylediğimde (14) oldahî bi'l-vesâye irtihâne? teslîm ve kabûl eyledik didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. (15) Fî'l-yevmî's-salis min Saferi'l-hayr li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

(16)Şuhûdü'l-hâl

Mümeyyiz Abdullah Efendi bin el-Hac Hasan Efendi

Mahkem Kâtibi Emin Efendi

Varak 60-A

266.Kayıt(60a-1) ***Bafra'da çarşuda bulunan cami'-i şerîfin vâizi Ahmed bin Ahmed'in vefatı üzerine oğullarından Mustafa ve Zihni'nin başka görevleri olduğundan diğer oğlu olan Mehmed Efendi'nin görevi ifâya ehil olduğu için berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 235

(1)Der-i devletmekîne-i ʿarz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki, Nezâret-i Evkaf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsî-i livâ (2) bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı'nda vâkiʿ Seyyid el-Hac Mustafa Vakf'ından almak üzere vazîfe-i muʿayyene ile (3) sâlifü'z-zikr Bafra'da Çarşu Sûk'unda kâin camiʿ-i şerîfde isneyn gününde ifâ itmek üzere vaʿizlik cihetine (4) mutasarrıf olân Ahmed bin Ahmed bundan 'akdem vefât idüb yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmış ve müteveffâ-yı (5) merkûmun sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Mehmed ve Zihni mevcûd ise de bu misüllü cihet mutasarrıflarından vefât idenlerin cihet (6) mahlûleleri evlâd-ı kübârı olduğu hâlde en ziyâde ehliyet ve istihkâkı olana evlâd-ı kibârı ehliyet (7) ve istihkâkda müsâvî olur ise ekberine tevcîh olunmak nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i mahkemede mukayyed (8) nizâmnâmesi me'âlinden müstebân oldukdan sonra bünûn-ı merkûmûn Mustafa ve Mehmed ve Zihni Efendilerden her biri livâ-i mezkûr idâre (9) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i meʿâlîde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde (10) kendülerine imtihân teklîf olundukda merkûmân Mustafa ve Zihni Efendilerden her biri ʿuhdelerinde başka başka (11) âher cihet bulunmak hasebiyle cihet-i merkûmeyi ifâ idemiyeceklerinden keff-i yed itmeleri ifâde ve takrîr (12) eylediklerinden sonra mezbûr Mehmed Efendi meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda lede'l-imtihân cihet-i mezkûreyi her vechle (13) ifâya muktedir olduğu zâhir ve nümâyân ve cerîde-i nüfûsda enifü'z-zikr Bafra mahallâtından Müftü mahallesinin birinci (14) hânesinin üçüncü numara ile yirmi beş yaşında mukayyed idüğü livâ-i mezkûr nüfus me'mûru ile kurʿa (15) kurʿa bakâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü el-Hac Hasan Efendi tarafından (16) taraflarından mevrûd ʿilmuhaber mefâdından münfehim olmağla bu sûretde cihet-i mezkûreyi babası müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in (17) mahlûlünden şürût-ı mefrûze nizâmiyesine tevfîkan Mehmed Efendi dâʿîlerine tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i (18) ʿâlîye

sadaka-i şâhâne buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet-medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân (19) hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî's-sâbiʿ ʿışrîn min şehr-i Rebîulâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

267.Kayıt(60a-2)*Vasîye-i mezbûre Fatma Hatûn, çocukları Mecnun Said ve Hanife nâm sagîrâna önceden farz ve takdîr olunan nafaka miktarının artırılması talebine izin verilmediğine dair kayıt*

Numara 236

(1) Derûn-i hüccet-i şerʿiyyede mestûrü'l-esâmi Mecnun Said ve Hanife nâm sagîrâna mukaddemâ farz ve takdîr olunân beher şehrî (2) otuz yedişer buçukdan cemʿân yetmiş beş gurûş nafaka ve kisvelerine kifâyet itmediği ve cihet-i mezkûrenin (3) hilâl-ı sütûrunda muharrer hâne-i mezkûrun icârının dahî zamm-ı nafakaya müsâʿid olduğu bi'l-ihbâr mütehakkık olmağla (4) vasîye-i mezbûre Fatma Hatûn'un talebiyle muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûba-lehu ve hüsnemeʿâb efendi hazretleri târih-i vesîkadan (5) beher şehrî otuz yedişer buçuk gurûşdan cemʿân yetmiş beş gurûş sagîrân-ı mezbûrân zamm ve takdîr buyurub (6) sagîrân-ı mezbûrânın nafakaları yetmiş beş gurûşdan cemʿân cemʿân yüz elli gurûş olmağla beher şehrî meblağ-ı (7) mefrûz-ı mezkûr yetmiş gurûşdan cemʿân yüz elli gurûş hâne-i mezkûrun icârından sagîrân-ı mezbûrân (8) haraca ve sarfa ve vakt-ı zarûretde istidâne ve ʿinde'z-zuyuf? sagîrân-ı mezbûrânın babalarının mâlına rücûʿa vasîye-i (9) mezbûre Fatma Hatûn'a izin virilmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fî'l-yevmî'l-hâdi min şehr-i Rebîulâhir li-sene hamse (10) ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

268.Kayıt(60a-3) *Rum milletinden Teşciroğlu Kostanti veled-i Yuri'yi Hacı Ahmed, evine zorla girerek, el ve ayaklarını bağlayarak yanında getirdiği tabancasıyla öldürmesi sonucu mahkeme kaydı*

Numara 237

(1) Der-i devletmekîne-i ʿarz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kazâsı kurâsından Sarıyurt Yaylan (3) Kiriş karyesi mütemekkinlerinden iken ber vech-i atî vefât iden tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden Teşciroğlu (4) Kostanti veled-i Yuri veled-i Elham'ın verâseti zevce-i metrûkesi Visne bint-i Yazı ve anası Sofiya bint-i Hristo ve li-ebeveyn (5) er karındaşı Yani ve İstoyo'ya münhasıra olduğu her biri evvelâ bâ-varaka-i mestûre Ahmed bin Osman ve Karacaoğlu Ali bin Süleyman (6) ve Yusuf bin Osman nâm müzekkîlerden sırran ve ʿalenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde

idükleri ihbâr olunân Haçi Anastasi (7) veled-i Yani ve Papa Poli veled-i Yemon nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ve ber nehc-i şerʿi sâbit ve sübût-ı verâsetine hükm-i (8) şerʿi lâhık oldukdan sonra kendi nefsinden aslâ ve ümm ve zevce-i mezbûrât Sofiya ve Visne ile eb-i merkûm Hristo taraflarından (9) ve zikr-i atî husûsda vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi ehî-i merkûm Yani livâ-i mezkûr temyîz meclisinde

Varak 60-B

(10) huzûr-ı şerʿimizde müteveffâ-yı merkûmun kâtil olmak üzere ahz ve grift olunarak meclis-i mezkûra (11) ihzâr olunân sâlifü'z-zikr Çarşanba kazâsı'nın Hamzalı karyesinde meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkeseden (12) Hacı Koloğlu Hacı Ahmed bin Hacı Mehmed muvâcehesinde bi'l-isâle ve bi'l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb (13) bin iki yüz doksan dört senesi Şaʿban-ı şerîfin dördüncü pazartesi günü yaʿni salı ahşâmı (14) saʿat dört râddelerinde mûrisimiz karındaşımız müteveffâ-yı merkûm Kostanti sâlifü'l-beyân Yayla Kiriş (15) karyesinde vâkiʿ sâkin olduğu mülk menzilinde büyûnet üzere iken merkûm Hacı Ahmed, meclûlü't-tahâsüm yedi (16) nefer rüfekâsıyla hâne-i mezkûreye cebren dühûl ile mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun el ve ayaklarını (17) bağlayarak menzil-i mezkûrdan dışarıya çıkardukda bizlere yüz ʿaded … virmeğin sûret-i seniyye (18) telef ve katl ideriz izʿâc eyledikde mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Hacı Ahmed'e hitâben şimdi hanım param (19) bu kadar size han virelim de beni telef itmeğin deyû ricâ eylemiş üzerine merkûm Hacı Ahmed ve ey (20) sen benim … virdük ve bu yedinde bulunan Lororu endaht derûnundan hurûc iden (21) kurşun mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Kostanti'nin sağ memesine isâbetle cerh idüb (22) cerh-i mezkûrun te'sîrinden nâşî müteʿâkkıben vefât itmiş itmekle mûcib-i şerʿisi icrâ olunmak (23) üzere bi'l-isâle ve bi'l-verâse ve bi'l-vekâle matlûbumdur deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm (24) Hacı Ahmed cevâbında müddeʿî-i asîl ve vekîl-i merkûm Yani ber vech-i muharrer daʿvâ-yı mezkûresiyle merkûm Hacı Ahmed belâniyetle (25) muʿârazadan menʿ olunduğu tescîl ve der-i devletmedâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. (26) Fî'l-yevmî'l-hâmis ve min Saferi'l-hayr li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

269.Kayıt(60b-4) ***Kendi isteği ile evlendiği Devlethân'ın, Tarkuf İsmail bin Hohaş'a ita'at ve inkıyâdda bulunmaması neticesinde Devlethân'ı üvey pederi merkûm Mehmed'in, merkûm İsmail'in menziline getürüb İsmail tarafından cebren vatı'-ı dühûl edildiğine dair iddiası ile ilgili i'lâm***

Numara 238

(1) Mâ'rûz-ı dâ'îleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Çarşanba kurâsından Arm Timuris karyesinde meskûn Tarkuf (3) İsmail bin Hohaş livâ-i mezkûr temyîz meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'imizde sâlifü'z-zikr Çarşanba kazâsı kurâsından (4) Cemil karyesinde sâkine ve muhâcirîn-i merkûme nisvânından zâti ta'rîf-i şer'i ile mu'arrefe Devlethân bint-i Canbolad (5) muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Devlethân'ı tezevvüce tâlib olduğumda oldahî râziye (6) olub târih-i i'lâmdan iki buçuk ay mukaddem mezbûre Devlethân kendüyü bana 'akd ve nikâha tarafından vâlidesi (7) Fatma bint-i Abdullah'ın tevkîl ve muhâcirîn-i merkûmeden Cevher bin Ozik ve Osman bin Bayram nâm kimesneleri (8) eşhâd ve mezbûr Fatma dahî mezbûre Devlethân hâzıra olduğu hâlde zevci Mehmed'i vekîl idüb merkûm Mehmed dahî (9) vekâlet-î mezbûreye kabûl ve mârü'z-zikr…..kazâsı kurasından Kızılot karyesinde muhâcirîni merkûmeden(10) Ömer Efendi'nîn sakîn olduğu menzilinde muhâcirînden Hasan ve mülâzım Ömer Ağa sagîrân olduğu halde vekîl merkûm Mehmed (11) mezbûre Devlethân sekiz bin gurûş mühr-i müeccel teslîmesiyle mahzar-ı şühûdda bi'l-vekâle bana inkâh ve tezvîc eyledikde (12) ben dahî tarafımdan tezvîc ve kabûle vekîl olân Osman Bey bin Abdullah benim içün bi'l-vekâle tezvîc ve kabûl (13) idüb mühr-i müeccel-i mezkûrun sekiz bin gurûşdan beş bin gurûşunu kezâlik mezbûre Devlethân hâzıra olduğu hâlde (14) anası mezbûre Fatma'ya ibkâ ve teslîm ve ol-vechle mezbûreye dühûl ve beynimizde bir buçuk ay müddet mu'âmele-i zevciyet kâime (15) olmuşken şu esnâda mezbûre Devlethân bana itâ'at ve inkıyâddan imtinâ' ider olmağla suâl olûnub (16) bana itâ'at ve inkıyâda kıbel-i şer'den beyyine olunmak matlûbumdur deyû ba'de'd-da'vâ gıbbe's-suâl mezbûre Devlethân cevâbında (17) fi'l-hakîka târih-i merkûmede muhâcirîn-i merkûmeden Hatûn nâm kimesneye seni inkâh ve tezvîc ideceğiz deyû (18) üvey pederim merkûm Mehmed beraberce beni alub müdde'î-i merkûm İsmail'in sâkin olduğu menziline getürüb merkûm (19) merkûm İsmail dahî bana cebren vatı'-ı dühûl itmişdi deyû müdde'î-i merkûmun ber minvâl-i muharrer zevce-i menkûhası (20) olduğunu ve mühr-i müecceli olân sekiz bin gurûşdan

beş bin gurûşunu hâzıra olduğu hâlde vâlidesi mezbûreye (21) def’ ve teslîm eylediğini külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûmdan ber vech-i meşrûh müddeasına mutâbık beyyine taleb olundukda (22) her biri sâkin oldukları mârü’l-beyân Kızılot karyesi ahâlilerinden ve muhâcirîn-i merkûmeden Hâşim Çavuş (23) bin Azimet ve Hasan bin Heyloş ve Halil bin İbrahim ve Yakub bin İslam nâm müzekkîlerden evvelâ bâ-varaka-i mestûre (24) sırran ve baʿde ʿalenen lede’t-tezkiye ʿadl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Cevher bin Özik (25) ve Osman bin Bayram nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeğin mûcîbince baʿde’l-hükm (26) müddeʻî merkûm İsmâil’e ita’at ve inkıyâda itmek üzere mezbûre …olundığı tescîl ve bi’l- bi’l-iltimâs (27) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 28 Rebîulâhir li-sene 1295.

Varak 61-A

270.Kayıt(61a-1) ***Sa‘di Bey mahallesinde vefât iden Mustafa Bey ibn-i el-Hac Kasbolat Bey bin Lefşik’in taksîm hücceti ile ilgili da‘vaya dair i‘lâm***

Numara 239

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahalatından Sa‘di Bey mahallesinde sâkin iken bundan altı ay (3) mukaddem vefât iden ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkeseden Mustafa Bey ibn-i el-Hac Kasbolat Bey bin Lefşik verâseti (4) zevce-i menkûha-i mezkûreleri Rafia bint-i İsmail ve Koşay bint-i Abdullah nâm Hatûnlar ile anası Esma Hanım ibnet-i (5) Karabata ve li-ebeveyn er karınadaşı sagîr Nuh ve li-ebeveyn kız karınadaşları kebîrân Sübuh ve Aslanhan ve sagîre Fatma’ya (6) münhasıra baʿde kable’l-kaseme sagîr ehî-i merkûm Nuh dahî müteʿakkıbân vefât idüb verâseti anası mezbûre Esma Hanım ile (7) li-ebeveyn kız karındaşları mezbûrât Sübuh ve Aslanhan ve Fatma ve li-ebeveyn er karındaşı sagîr Mehmed Bey’e münhasıra ve tashîh-i (8) mes’ele-i mirâsları bi-hükmi’l-münâsahati’ş-şerʿiyye bin seksen sehimden olub sihâm-ı mezbûreden yüz otuz beş (9) sehimden iki yüz yetmiş sehimi zevcât-ı mezbûretân Rafia’ya ve yüz otuz sekiz sehimi ümm-i mezbûre (10) Esma Hanım’a ve iki yüz sekiz sehimden cemʿân altı yüz yirmi dört sehim-i uht-ı mezbûrât Sübuh ve Aslanhan ve Fatma’ya (11) ve kırk sekiz sehim-i ehî-i li-eb merkûm Mehmed Bey’e isâbeti bi’l-ihbâr ʿinde’ş-şerʿi’l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra (12) zatı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe ümmi-i mezbûre Esma Hanım tarafından atî’z-zikr husûs talebe ve daʿvâ ve ahz-ü kabza (13) vekâlet-i mutlaka-i amme-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi mahalle-i mezbûre sâkinlerinden ve muhâcirîn-i merkûmeden (14)

Ahmed Efendi ibn-i el-Hac Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikr-i câî gulâm ve câriyelere (15) bi'l-verâse vazʿ-ı ileyhleri mütehakkık olân uht-ı mezbûretân Sübuh ve Aslanhan taraflarından husûmet (16) ve redd-i cevâba vekîl olduğu ve zati-i mezbûretânı bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri evvelâ Ahmed Efendi ibn-i Mustafa (17) ve Emin Efendi ibn-i Osman Efendi ve Şakir Efendi ibn-i el-Hac Râşid Efendi ve muhâcirîn-i merkûme tercümanı (18) Şerîf Ağa ibn-i el-Hac İbrahim nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde (19) idükleri ihbâr olunân mahalle-i mezbûre ahâlisinden Hacı Abdullah Efendi ibn-i Osman ve Türkmenler karyesinde (20) ve muhâcirîn-i merkûmeden Mustafa bin Bizad nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe sâbit ve sübût-ı vekâletine (21) hükm-i şerʿi lâhık olân Bozacı İsmail bin Salih muvâcehesinde sagîrân-ı mezbûrân Fatma ve Mehmed Bey (22) taraflarından zikr-i câî husûsda husûmete kıbel-i şerʿden vasî nasb olunân eytâm müdîri İbrahim (23) Efendi ibn-i Mustafa muvâcehede hâzır olduğu hâlde bi'l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb işbû (24) meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda muʿâyene ve müşâhede olunân maʿlûmü'l-evsâf Çertek ve Zokzi bin (25) Boh ve Mahmud bin Lemud ve anası Fatma ve Bizad ve Naki ve hemşireleri Lanbohamrez nâmûn gulâm (26) ve civâri müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey hayâtında ve kendüsünden üç sene mukaddem vefât iden Hacı (27) Kasbolat Bey'in hayâtında müstakilen refh-i münkâde mülkü olduğu hâlde vefât itdikde düyûn-ı (28) kebîresi olmak cihetle taraf-ı şerʿden olunân müzâyededе ol-târihde semen-i misli olân on bin (29) beş yüz gurûşa iştirâ ve temellük ve esmânı olân meblağ-ı mezbûr on bin beş yüz gurûşu müteveffâ-yı (30) evvel-i merkûm Hacı Kasbolat Bey'in bâ-iʿlâm-ı şerʿi mahkûmiye müvekkilem mezbûre Esma Hanım'a olân (31) yüz on bin gurûşa li-ecli'l-mahsûb havâle-i mukayyede-i sahîha-i şerʿiyye ile havâle müvekkilem mezbûre Esma (32) Hanım dahî havâle-i mezkûreyi kabûl eylediğine binâen müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey ol-târihde deyn-i (33) mezkûrunu müvekkilem mezbûreye ifâya iktidârı olmaması hasebiyle mâl-ı müşterâkı olân gulâm (34) ve civâri-i mezkûru semen-i mezkûr olân on bin beş yüz gurûşa bâten ve sahîhan beyʿ ve temellük (35) ve teslîm ve müvekkilem mezbûre Esma Hanım dahî tesellüm ve kabûl ve esmânı olân on bin (36) beş yüz gurûşu müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey deyn-i mezkûruna takas ve mahsûb ve oldahî mukâsa ve kabûl ve ol-vechle (37) gulâm ve civâri-i mezkûr müvekkilem mezbûre Esma Hanım'ın yedinde ber minvâl-i muharrer mülk-i müşterâsı olub (38) ve hatta müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey hayâtında ve kemâl-i ʿakl ve sıhhatinde

vefâtından yirmi gün mukaddem gulâm (39) ve civâri-i mezkûru müvekkilem mezbûre Esma Hanım'dan şirâya tâlib olduğuna müvekkilem mezbûre dahî (40) beyʿe rağbet itmediğini ve el-yevm gulâm ve civâri-i mezkûrede aslâ hakkı olmayub müvekkilem mezbûre Esma (41) Hanım'ın ber minvâl-i meşrûh mülk-i müşterâsı olduğunu ikrâr-ı katʿi-i mukayyede ile ve iʿtirâf dahî itmişken (42) şimdi gulâm ve civâri-i mezkûreyi müvekkilelerine izâfetle müteveffâ-yı merkûmun defter kassâmına idhâl (43) olunmak üzere vekîl-i merkûm İsmail ile vasî-i mû-mâ ileyh İbrahim Efendi'den her biri bi-gayrı hakk vâzʿ-ı ileyh (44) ider olmaları suâl olunub keff-i yed ve müvekkilem mezbûreye teslîme bi'l-vekâle murâdımdır deyû baʿde'd-daʿvâ (45) gıbbe's-suâl vekîl-i merkûm İsmail cevâbında fi'l-hakîka gulâm ve civâri-i mezkûru müvekkile-i mezbûre Esma (46) Hanım müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey'den hayâtında ve ol-târihde ber minvâl-i meşrûh on bin beş yüz gurûşa (47) iştirâ ve temellük ve tesellüm itmişdi lâkin gulâm ve civâri-i mezkûru tekrâr müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey (48) vefâtından bir sene 'akdem on beş bin gurûş semen-i medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ ve temellük (49) ve tesellüm eylediğine beni ol-vechle müvekkilelerine izâfetle vazʿ-ı ileyhini bi'l-vekâle ikrâr lâkin ber vech-i mübîn (50) Mustafa Bey hayâtında vefâtından yirmi gün evvel tekrâr gulâm ve civâri-i mezkûrun şirâsına tâlib (51) olduğu müvekkile-i mezbûrenin dahî beyʿe rağbet itmemesinden dolayı aslâ medhali olmayub vâlidesinin (52) mülk-i müşterâsı bulunduğu ikrâr ve iʿtirâf eylediğini vasî hâzır-ı merkûm İbrahim Efendi'nin tasdîkiyle (53) külliyen inkâr itmekle müddeʿî vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi'den ber vech-i bâlâ Mustafa Bey gulâm ve civâri-i

Varak 61-B

(54) mezkûr müvekkilem mezbûre Esma Hanım'ın mülk-i müşterâsı olduğu hâlde şirâya tâlib olduğuna ve ber minvâl-i muharrer (55) ikrâr-ı katʿî-i muʿtebere müddeʿasına mebnî muvâffak beyine taleb olundukda her bir usûl-ı mevzûʿâsına tatbîkan evvelâ (56) bâ-varaka-i mestûre muhâcirîn-i merkûmdan Hasan bin Beşir ve Kah bin Nobuh ve Hacı Halil Ağa bin İbrahim ve Zekeriya bin (57) Musa ve Ali bin Süleyman nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân (58) Çineoğlu karyesi ahâlisinden her biri muhâcirîn-i çerâkeseden Nagroz bin Galaş ve Ahmed bin Hasori nâm (59) kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibiyle gulâm ve civâri-i mezkûrdan keff-i yed ve (60) ve müvekkile-i mezbûre Esma Hanım içün vekîl-i merkûm Ahmed Efendi'ye vech-i lâyıkı üzere teslîm müvekkillerine izâfetle vekîl-i

merkûm (61) İsmail ile vasî-i merkûm İbrahim Efendilerden her biri yine taraf-ı şerʿden tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (62) iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî'r-râbiʿ ve'l-ʿışrîn min şehr-i Rebîulâhir (63) li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

271.Kayıt(61b-2) ***İlyas Beyoğlu Şadi Bey camiʿ-i şerîf'in imamı es-Seyyid Mehmed bin Mustafa'nın vefatı üzerine oğlu olmadığı için yerine İsmail Efendi'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 240

(1) Der-i devletmekîne ʿarz-ı dâʿî kemîneleridir ki ;

(2) Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe (3) Bafra kazâsı tevâbiʿinden Alaçam nâhiyesi kurrasindan Uluköy karyesinde vâkiʿ İlyas Beyoğlu Şadi Bey (4) Camiʿ-i Şerîf'i Vakf'ından almak üzere yevmî nîm akçe vazîfe ile hitâbet cihetine mutasarrıf olân es-Seyyid Mehmed bin Mustafa bundan (5) 'akdem bilâ veled vefât idüb yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi muʿattala kalmağla sâlifü'z-zikr Bafra (6) mahallâtından Çalhâne mahallesi ahâlisinden işbû bâʿisü'l-ʿarz Küvecioğlu İsmail Efendi ibn-i Ahmed dâʿîleri livâ-i (7) livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i meʿâlîde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi (8) hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i hitâbet-i mezkûreyi her vechle ehliyet ve istihkâkı ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir (9) ve nümâyân ve cerîde-i nüfusda enifü'l-beyân Çalhâne mahallesinin yirmi üçüncü hânesinde ikinci numara ile otuz yaşında (10) mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfus mukayyidi efendi ile kurʿa bakâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîf-i şâhâne alay (11) Kâtib fütüvvetlü el-Hac Hasan Efendi taraflarından vârid olân memhûr ʿilmuhaber tezkeresi mefâdından ve karye-i mezbûr ahâlisinin (12) müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinde mevrûd mazbata me'âlinden munzam olmağla bu sûretde cihet-i (13) hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkûm Seyyid Mehmed'in mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı mukarrer nizâmiyesine tatbîkan (14) mûmâ-ileyh İsmail Efendi dâʿîlerine tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka-i şâhâne ihsân buyrulmak (15) ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet-medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî't-tâsiʿ (16) ve'l-ʿışrîn min şehr-i Rebîulâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

272.Kayıt(61b-3) ***Yazu karyesi ahalisinden Hacı Mustafaoğlu Ali bin Mustafa, merada geceleyin otlarken atını kaybettikten sonra merkûm Osman'da bulması da'vasına dair i'lâm***

Numara 241

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsı kurâsından Yazu karyesi ahâlisinden (3) ve Kıbti tâifesinden Hacı Mustafaoğlu Ali bin Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (4) medîne-i mezbûre kurâsından Madenkabı ocağının Duzaklı karyesinde meskûn muhâcirîn-i çerâkeseden Osman bin Moş (5) muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân doru ve bend tarafının art ayağı kurt kabuğu ve iki kulakları (6) tomre kesik ve arnı gurûş mikdârı sıgâr ve omuzbaşı kesik ve el-hâletü hâzihi sekiz yaşında olân bir re's (7) kısrak mülküm olân doru kısrağdan doğma netâcen mülküm iken târih-i iʿlâmdan dört ay mukaddem sâlifü'z-zikr (8) Yazu karyesinde vâkiʿ merʿâda raʿî olunur iken leylen zâyiʿ olmağla şimdi kısrak-ı mevsûf-i-ı mezkûru merkûm (9) Osman yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm Osman cevâbında kısrak-ı (10) mevsûf-i mezkûre el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin kısrak-ı mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan dört ay (11) mukaddem enifü'z-zikr Terme kazâsı kurâsından Karbahçe karyesinde meskûn muhâcirîn-i merkûmeden gâib-i ʿani'l-meclis (12) Bakagözoğlu İsmail ile bir re's doru kısrak ve iki yüz elli gurûş mukâbelesinde bi-tarîki'l-muzafife? iştirâ (13) itme mülküm deyû ehadihî âherin müddeʿâsını inkâr idicek tarafeynden netâc-ı beyinesi şerʿân evlâ olduğundan müddeʿî-i (14) merkûmdan ber vech-i muharrer müddeasına mutâbık beyine taleb olundukda her biri sâkin oldukları mârrü'z-zikr medîne-i Samsun (15) kurâsından Güdüklü karyesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından İbrahim Ağa ibn-i Ali ve Hurşid bin İbrahim (16) ve Halil ibn-i İbrahim ve Osman Çavuş bin Mustafa ve Hüseyin Ağa bin Ali nâm müzekkîlerden evvelâ bâ-varaka-i mestûre (17) sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Küçük Alioğlu Kahraman (18) bin Ali ve Osman bin Kahraman nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm (19) mûcibiyle kısrak-ı mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Ali'ye redd ve teslîme merkûm Osman'a tenbîh olunduğu tescîl (20) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlam olundu. Fî 7 Cemâziyelâhir li- sene 1295.

Varak 62-A

273.Kayıt(62a-1) ***Sa‘di Bey mahallesi sâkinelerinden Nazife ve Rukiye’nin bir bâb menzildeki hisselerini annesi Emine ile babası Bekir Ağaya sattıklarına dair i‘lâm***

Numara 242

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun mahallâtından muʿarrefler Nazife ve Rukiye nâm (3) Hatûn’ların mahalle-i mezbûrede vâkiʿ bir tarafdan Değirmenci Beyoğlu Halil ʿarsası ve bir tarafdan Esiroğlu (4) Seyyid Mehmed menzili ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî iki oda ve tahtânî iki odayı müştemil (5) bir bâb menzilde olân altı sehim iʿtibâriyle birer sehimden cemʿân iki sehim hisse-i şâyiʿalarını me'mûru huzûrunda (6) bin gurûşdan cemʿân iki bin gurûş semen mukâbelesinde anaları Emine ile o ki? pederi Bekir Ağa ibn-i Osman (7) nâm kimesneye iki bin gurûş semen mukâbelesinde beyʿ ve kabz-ı semene taraflarından vekîl olduğu her biri (8) zât-ı mezbûrânı bi’l-maʿrifeti’ş-şerʿiyye ʿârifân sâkin oldukları mârrü’z-zikr Sa‘di Bey mahallesi imâm (9) ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Hasan Efendi ibn-i el-Hac Emin Efendi ve Osman Efendi ibn-i Ahmed (10) ve Mehmed Ağa ibn-i Salih ve Ahmed Efendi ibn-i Hasan nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede’t-tezkiye ʿadl (11) ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Hacı İsmail Efendi ibn-i Hacı Ali ve Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hasan (12) nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi mezbûretândan mezbûr Nazife’nin hâlâ zevci (13) Hasan Ağa ibn-i Hüseyin’in vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olmağla bu sûretde menzil-i mahdûd-ı mezkûrda ber minvâl-i (14) muharrer altı sehim iʿtibâriyle birer sehimden cemʿân iki sehim hisse-i şâyiʿalarını vekîl-i merkûm Hasan Usta’nın (15) bi’l-vekâle takrîriyle merkûm Bekir Ağa ile mezbûre Emine Hatûn izin ve yedlerine kayd olunması husûsunun (16) defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (17) iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü’l-emrindir. Fî’l-yevmî’s-sâmin min Cemâziyelevvel li-sene (18) hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

274.Kayıt(62a-2) ***Çukuryük karyesinde camiʿ-i şerîfin imamı Mehmed Halîfe bin Abdullah’ın yaşlanması üzerine yerine oğlu Durmuş Efendi’ye berât-ı âlişân verilmesine dair i‘lâm***

Numara 243

(1) Der-i devletmekine-i ʿarz-ı dâʿî-i kemîneleridir ki;

(2) Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe (3) Kavak nâhiyesine tâbiʿ Çukuryük nâm karyede vâkiʿ camiʿ-i şerîfde el-yevm hitâbet cihetine ber vech-i hasbî mutasarrıf olân (4) Mehmed Halîfe bin Abdullah livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i meʿâlîde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi (5) refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde ben şüyûhete vâsıl ve o cihetlede göz ve kulaklarıma ʿârız (6) olân ʿelâlemden nâşî bi'n-nefs cihet-i hitâbet-i mezkûreyi kemâliyle edâ idilmekden ber minvâl-i muharrer cihet mezkûre …hüsn-i (7) rıza ve tayyib-i ihtiyârım ve ferâğ-i katʿî muʿtebere ile sâlifü'z-zikr Çukuryük karyesinde ve cerîde-i nüfûsda (8) karye-i mezbûrenin birinci hânesinde ikinci numara ile yirmi iki yaşında mukayyed idüğü nâhiye-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi (9) ile ferʿa ve bakâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü el-Hac Hasan Efendi taraflarından (10) mevrûd ʿilmuhaber tezkeresi mefâdından hitâbet-i mezkûreye ehliyet ve istihkâkı dahî meclis-i maʿkûd-ı (11) mezkûrda vukûʿ bulan esmânından zâhir ve nümâyân ve karye-i mezkûr ahâlisinin müntehâb ve muhtârları olduğu (12) nâhiye-i mezkûr meclisinden tevârüd iden mazbata me'âlinden müstebân olân işbû bâʿisü'l-ʿarz sulbî oğlum Durmuş Efendi dâʿîlerine (13) meccânen ferâğ ve kasrıyed ve ʿatîk berâtı yedine teslîm eylediğimde oldahî teferruğ ve kabûl idüb ve bu vechle cihet-i hitâbet-i mezkûrede (14) benim aslâ ve katʿân ʿalâka ve müdâhalem kalmamışdır didikde baʿde't-tasdîk cihet-i hitâbet-i mezkûreyi ber vech-i hasbî meşrûta-i mukarrere (15) nizâmiyesine tatbîkân fâriğ-i mezbûr Mehmed Halîfe'nin kasrı-yedinden mezbûr Durmuş Efendi dâʿîlerine tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı (16) ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak bâbında der-i devletmedâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Hurrire (17) fî'l-yevmî'l-ʿaşer min Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

275.Kayıt(62a-3)*Gümrük ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzil'in Nesime ve Ülfet Hanım'ların üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm*

Numara 243

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât (3) Emti'a Gümrük ketebesinden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti li-eb kız karındaşı Zehra ve li-eb (4)

er karındaşları Osman ile on beş sene mebnî gaybûyet-i münkatıʿa ile gâib olân Seyyid Ali'ye münhasıra ve tashîh-i (5) mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz beş sehimden olub sihâm-ı mezbûreden bir sehimi uht-ı mezbûreye (6) ve ikişer sehimden cemʿân dört sehimi ehî-i merkûmân Osman ve gâib Seyyid Ali'ye isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿ(7)il-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra zâtî taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe uht-ı mezbûre Zehra tarafından zikr-i (8) beyʿî takrîre vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi Rüsûmât Nezâreti muhâsebe kalemi (9) ketebesinden Ali Efendi ibn-i el-Hac İbrahim ile ehî-i merkûm Osman tarafından kezâlik atî'z-zikr husûsda (10) vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi Halil Ağa ibn-i Salih hâzır oldukları hâlde

Varak 62-B

(11) bu makûle veresesinden gâib olduğu hâlde vefât idenlerin verese gâib hisseleri ahz-ü kabz (12) ve zuhûruna değin hızfa bâ-irâde-i seniyye me'mûr olân livâ-i mezkûr muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni ʿizzetlü Kâmil (13) Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi ve şerʿiyyet garrâdan dahî ber vech-i atî ikrâr ve takrîre (14) ve gâib-i mezbûre vasî-i deynim nasb olunân eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa medîne-i mezbûre temyîz (15) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi (16) sâkinelerinden Nesime ve Ülfet Hanım'lar taraflarından vekîlân-ı merkûmânın tasdîkleriyle vekîl-i şerʿileri ile (17) vekîl-i şerʿileri Süleyman Efendi ibn-i Mehmed muvâcehesinde bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (18) hâzırân vekîlân-ı merkûmân Halil Ağa ve Ali Efendi'nin müvekkillerine gâib ehî-i merkûm Seyyid Ali'nin mûrisleri (19) müteveffâ-yı merkûmun hayâtında müstakilen mülk ve hakkı olub baʿd-ı vefâti tashîh-i mezkûr üzere müvekkilân-ı merkûmân (20) Osman ve Zehra ve gaibi merkûma mevrûs olân sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan müteveffâ (21) Hacı Seyyid Efendi'nin kerîmesi ʿarsası ve bir tarafdan ʿarsa-i hâliye ve baʿzân Belediye Kâtibi Süleyman Efendi ahuru (22) ve bahçesi ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd nâ-tamâm bir bâb mülk menzil olân müşrif-i harâb ve mâil-i (23) turâb olduğu eclden menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olân vekîlân hâzırân-ı merkûmânın müvekkileri mezbûrân (24) Osman ve Zehra kendi hisse-i ırsiyelerinin semen-i misliyle âhere beyʿe murâd itmeleriyle gâib ehî-i merkûm Seyyid Ali'nin (25) hisse-i ırsiyesi dahî tefrîk olûnub da ibkâ olduğu hâlde münhedim ve bi-râ's/mîras? ziyâde menzil ideceğinden gâib-i (26) mezbûr hakkında gadr-ı küllî olmak mukarrer

olmağla menzil-i mahdûd-ı mezkûrda gâib-i mezbûr Seyyid Ali'nin hisse-i (27) ırsiye-i maʿlûmesi dahî vekîlân-ı merkûmânın hisse-i ırsiyeleriyle meʿân âhere beyʿ olûnub da semen zuhûruna (28) değin istirbâh olunmak gâib-i mezbûr hakkında enfaʿ ve evlâ olmağın ber vech-i muharrer gâib-i mezbûrun (29) hisse-i ırsiyesine müvekkilân-ı merkûmânın hisse-i ırsiye-i maʿlûmeleriyle meʿân âher beyʿ ve kıbel-i şerʿden me'zûn olduğuma (30) binâen menzil-i mahdûd-ı mezkûr maʿrifet-i şerʿle münâdî yediyle müddet-i medîde sûk-ı sultânî mecmaʿ-ı nâs olân (31) mahallerde nidâ ve müzâyede olûnub rağbât-ı nâs inkıtâʿında vekîl-i mezbûr Süleyman Efendi'nin müvekkileleri mezbûretân (32) Nesime ve Ülfet Hanım'ların üzerlerinde yirmi bir bin yedi yüz elli gurûşda karar ve ziyâde ile tâlib-i âhiri (33) olmayub meblağ-ı mezbûr menzil-i mahdûd-ı mezkûrun el-yevm semen-i mislî olduğu bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver mütehakkık (34) oldukdan sonra menzil-i mahdûd-ı mezkûru beyn ve hâzırân vekîlân-ı merkûmândan her biri müvekkillerimize izâfetle (35) bi'l-vekâle müvekkilân-ı mezbûretân içün vekîl-i merkûm Süleyman Efendi'ye cemîʿ-i müştemilâtıyla tarafından kabûlü (36) hâvî şurût müfesseden ʿârî beyʿ-i bât-ı sahîh-i şerʿi ile yirmi bir bin yedi yüz elli gurûşa (37) beyʿ ve temlîk ve teslîm oldahî müvekkileleri içün bi'l-vekâle temellük ve tesellüm ve kabûl idüb semeni (38) olân meblağ-ı mezbûru tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz ve müteveffâ-yı merkûmun defter-i kassâmına idhâl eyledik (39) didikde mukırr vekîl vasî-i merkûm İbrahim Efendi'nin cemîʿ takrîr-i meşrûhunu hâzırân vekîlân-ı (40) merkûmân Halil Ağa ve Ali Efendi vekîl-i merkûm Süleyman Efendi'den her biri tasdîk ve tahkîk (41) itmeleriyle bu sûretde menzil-i mahdûd-ı mezkûru merkûm İbrahim Efendi ile hâzırân vekîlân-ı merkûmân (42) Halil ve Ali Efendilerin takrîriyle mezbûretân Nesime ve Ülfet Hanımlar üzerlerine kayd ve yedlerine bir kıtʿa koçân (43) ʿilmuhaberinin iʿtâsı husûsunun defter-i hâkânî mezmûruna havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl (44) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî Cemâziyelevvel li-sene 1295.

276.Kayıt(62b-4) ***Gümrük ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden bir bâb menzil ve arsanın Halil Ağa'nın üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm***

Numara 244

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât Emti'a (3) Gümrüğü

ketebesinden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti kız karındaşı Zehra ve li-eb er karındaşları Osman (4) ile on seneyi mütecâviz guyûbet-i münkatıʿa ile gâib ve mefkûd olân Seyyid Ali'ye münhasıra ve tashîh mes'ele-i mirâsları bi'hükmi'l-ferâiz (5) beş sehimden olub sihâm-ı mezbûreden bir sehimi uht-ı mezbûreye ve ikişer sehimden cemʿân dört sehimi ehî-i merkûmân Osman (6) ve gâib Seyyid Ali'ye isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra zâtı taʿrîf-i şerʿle muʿarrefe (7) uht-ı mezbûre Zehra tarafından zikr-i atî beyʿi takrîre vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi (8) Rüsûmât Nezâreti muhâsebe kalemi ketebesinden Ali Efendi ibn-i el-Hac İbrahim ile ehî-i merkûm Osman hâzır oldukları (9) hâlde bu makûle veresesinden gâibi olduğu hâlde vefât idenlerin verese-i gâib hisselerini ahz-ü kabz ve zuhûruna (10) hıfza bâ-irâde-i seniyye me'mûr olân livâ-i mezkûr muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni ʿizzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi (11) tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi ve şerʿiyyet garrâdan dahî ber vech-i atî beyʿi ikrâr ve takrîre gâib-i mezbûre vasî-i deynim nasb (12) olunân eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr (13) Hançerli mahallesi ahâlisinden Halil Ağa ibn-i Salih muvâcehesinde bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâzırân (14) vekîl-i merkûm Ali Efendi ve ehî merkûm Osman ile gâib ehî-i merkûm Seyyid Ali'nin mûrisleri müteveffâ-yı merkûm İzzet Efendi'nin

Varak 63-A

(15)hayâtında müstakilen mülk ve hakkı olub vefâta ve tashîh-i mezkûr üzere ehî-i merkûm Osman ve vekîl-i merkûmun (16) müvekkilesi Zehra ve gâib-i merkûm mevrûs olân mârü'l-beyân Hançerli mahallesinde vâkiʿ iki tarafdan (17) müteveffâ-yı mezkûr Seyyid Ali vereseleri menzili ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî bir odayı müştemil (18) bir bâb menzil ve yine mahalle-i mezbûrede vâkiʿ bir tarafdan Kalafatzâde Ali Efendi ve bir tarafdan Hacı Mehmed ve iki (19) tarafdan müşteri-i merkûm Halil Ağa ile mahdûd tûlen dokuz ve ʿarzen üç bi-hesâb-ı terbiʿi yirmi yedi arşun (20) bir kıta ʻarsada olân vekîl hâzır-ı mezbûr Ali Efendi ve ehî-i merkûm Osman kendi hisse-i ırsiyelerini semen-i misliyle (21) âher beyʿ murâd itmeleriyle gâib ehî-i merkûm Seyyid Ali'nin hisse-i ırsiyesi dahî tefrîk olub da inhâ olduğu (22) hâlde münhedim ve … ziyâde tenezzül ideceğinden gâib-i merkûm hakkında gadr-ı külli olmak mukarrer olmağla menzil (23) ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteynde gâib-i mezbûr Seyyid Ali'nin hisse-i ırsiye-i maʿlûmesi dahî vekîl-i merkûmun müvekkilesi

(24) Zehra ve ehî-i? merkûm Osman'ın hisse-i ırsiyeleriyle meʿân âher beyʿ olûnub da semen zuhûruna değin istirbâh olunmak gâib-i (25) mezbûr hakkında enfaʿ ve evlâ olmağın ber vech-i muharrer gâib-i mezbûrun hisse-i ırsiyesi vekîl-i merkûm Ali Efendi'nin (26) müvekkilesi Zehra ve ehî-i merkûm Osman'ın hisse-i ırsiye-i maʿlûmeleriyle me'an âhere beyʿ kıbel-i şerʿden me'zûn olduğu (27) binâen menzil ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreyni maʿrifet-i şerʿle münâdî yediyle müddet-i mirîde sûk-ı sultânî (28) ve mecmaʿ-ı nâs olân mahallerde nidâ ve müzâyede olûnub rağbât-ı nas inkıtaʿında mezbûr Halil Ağa üzerinde iki bin (29) altı yüz elli gurûşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âhiri olmayub meblağ-ı mezbûr menzil ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i mezkûreteynin (30) el-yevm semen-i misli olduğu bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver mütehakkık oldukdan sonra menzil ve ʿarsa-i mahdûdeyn-i (31) mezkûreteyni ben ve hâzır âhir-i merkûm Osman ile vekîl-i merkûm Ali Efendi müvekkilesine izâfetle her biri (32) bi'l-isâle ve bi'l-vekâle merkûm Halil Ağa'ya cemîʿ-i müştemilâtıyla tarafından kabûlü hâvî meşrûta-i müfesseseden ʿârî (33) beyʿ-i bât-ı sahîh-i şerʿi ile iki bin altı yüz gurûşa beyʿ ve temlîk ve teslîm oldahî temellük ve tesellüm ve kabûl (34) idüb semeni olân meblağ-ı mezbûru tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz ve müteveffâ-yı merkûmun defter kassâmına idhâl (35) eyledik didikde hâzır vekîl-i ve vasî-i merkûm İbrahim Efendi'nin cemîʿ-i takrîr-i meşrûhu vekîl-i merkûm Ali Efendi (36) ve ehî-i merkûm Osman ve merkûm Halil Ağa'dan her biri tasdîk ve tahkîk itmeleriyle bu sûretde menzil ve ʿarsa-i (37) mahdûdeyn-i mezkûreteyni mezbûr İbrahim Efendi ile hâzır vekîl-i merkûm Ali Efendi ve ehî-i Osman'ın takrîriyle merkûm (38) Halil Ağa üzerine kayd ve yedine bir kıtʿa koçan ʿilmuhaberinin iʿtâsı husûsunun defter-i hâkânî (39) me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî (40) emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî'l-hadi ʿaşer min Cemâziyelevvel li-sene Hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

277.Kayıt(63a-1) ***Gümrük ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden bir bahçenin müzayedeyle Kör Seyyid Alioğlu Mehmed bin Seyyid Ali 'nin üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm***

Numara 245

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden (3) Emti'a Gümrüğü ketebesinden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti li-eb kız karındaşı

Zehra ve li-eb er karındaşı (4) Osman ile on beş seneyi mütecâviz guyûbet-i münkatıʿa ile gâib ve mefkûd olân Seyyid Ali'ye münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları (5) bi-hükmi'l-ferâiz beş sehimden olub sihâm-ı mezbûreden bir sehimi uht-ı mezbûreye ikişer sehimden cemʿân dört sehim ehî-i (6) merkûmân Osman ve gâib Seyyid Ali'ye isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra zati taʿrîf-i (7) şerʿi ile muʿarrefe uht-ı mezbûre Zehra tarafından zikr-i atî beyʿi takrîre vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile (8) vekîl-i müseccel-i şerʿisi Rüsumât Nezâreti muhâsebe kalemi ketebesinden Ali Efendi ibn-i el-Hac İbrahim ile ehî-i merkûm Osman (9) tarafından kezâlik atî'z-zikr husûsda vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi Halil (10) Ağa ibn-i Salih hâzır oldukları hâlde bu makûle veresesinden gâibi olduğu hâlde vefât idenlerin verese-i (11) gâib hisselerini ahz-ü kabz ve zuhûruna değin hıfz bâ-irâde-i seniyye me'mûr olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi (12) ve Beytü'l-mâl Emîni ʿizzetlü Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿi ve şerʿiyyeti garrâdan dahî (13) ber vech-i atî beyʿi ikrâr ve takrîre ve gâib-i mezbûre vasî-i deynim nasb olunân eytâm müdîri İbrahim Efendi (14) ibn-i Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli (15) mahallesi ahâlisinden Kör Seyyid Alioğlu Mehmed bin Seyyid Ali muvâcehesinde bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm (16) idüb hâzırân vekîlân-ı merkûmân Halil Ağa ve Ali Efendi'nin müvekkillerine gâib ehî-i merkûm Seyyid Ali'nin mûrisleri (17) müteveffâ-yı merkûmun hayâtında müstakilen mülk ve hakkı olub baʿd-ı vefâti tashîh-i mezkûr üzere müvekkilân-ı merkûmân Osman (18) ve Zehra ve gâib-i merkûme olân mevrûs olân sâlifü'l-beyân Kalyonburnu nâm mahalde vâkiʿ bir tarafdan Veziroğlu (19) Receb bahçesi ve bir tarafdan müşteri-i merkûm Mehmed bahçesi ve baʿzân tabiye ve baʿzân tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir kıtʿa mülk (20) bahçede olân vekîlân-ı merkûmanın müvekkilleri mezbûrûn Osman ve Zehra kendi hisse-i ırsiyelerini semen-i misliyle (21) âhere beyʿe murâd itmeleriyle ehî-i merkûm Seyyid Ali'nin hisse-i ırsiyesi dahî tefrîk olûnub da ibkâ olunduğu hâlde

Varak 63-B

(22) bahâsı ziyâde menzil ideceğinden gâib-i merkûm hakkında gadr-ı küllî olmak mukarrer olmağla bahçe-i mahdûd-ı mezkûrda gâib-i mezbûr (23) Seyyid Ali'nin hisse-i ırsiyye-i maʿlûmesi müvekkilât-ı merkûmânın hisse-i ırsiyyeleriyle meʿân âhere beyʿ olûnub da semen zuhûruna değin (24) istirbâh olunmak gâib-i merkûm hakkında

enfaʿ ve evlâ olmağın ber vech-i muharrer gâib-i mezbûrun hisse-i ırsiyyesini müvekkilân-ı merkûmânın (25) hisse-i ırsiyye-i maʿlûmeleriyle meʿân âhere beyʿe kıbel-i şerʿden meʾzûn olduğuma binâen mahdûd-ı mezkûr münâdî yediyle müddet-i medîde (26) sûk-ı sultânî ve mecmaʿ-ı nâs olân mahallerde nidâ ve müzâyede olûnub rağbât-ı nâs inkıtâʿında merkûm Mehmed üzerinde (27) bin beş yüz gurûşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âhiri olmayub meblağ-ı mezbûr bahçe-i mahdûd-ı mezkûrun (28) el-yevm semen-i misli olduğu biʾl-ihbâr ʿinde'ş-şerʿiʾl-enver mütehakkık oldukdan sonra bahçe-i mahdûd-ı mezkûru ben ve hâzırân (29) vekîlân-ı merkûmândan her biri müvekkillerimize izâfetle biʾl-vekâle merkûm Mehmed'e cemîʿ-i müştemilâtıyla tarafından kabûlu hâvî (30) şürût-ı müfessededen ʿârî beyʿ-i bât-ı sahîh-i şerʿi ile bin beş yüz beş gurûşa beyʿ ve temlîk ve teslîm oldahî temellük (31) ve tesellüm ve kabûl idüb semeni olân meblağ-ı mezbûru tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz ve müteveffâ-yı merkûmun defter kassâmına (32) idhâl eyledik didikde mukırr? vekîl vasî-i merkûm İbrahim Efendi'nin cemîʿ takrîr-i meşrûhunu hâzırân vekîlân-ı merkûmân (33) Halil Ağa ve Ali Efendi ve merkûm Mehmed'den tasdîk ve tahkîk itmeleriyle bu sûretde bahçe-i mahdûd-ı mezkûru (34) mezbûr İbrahim Efendi ile hâzırân vekîlân-ı merkûmân Halil ve Ali Efendi gerek takrîriyle mezbûr Mehmed üzerine kayd ve yedine (35) bir kıtʿa koçan ʿilmuhaberinin iʿtâsı husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna havâle buyrulması iktizâ eylediği (36) tescîl ve biʾl-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehüʾl-emrindir. Fîʾl-yevmîʾl-hadi (37) ʿaşer min Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

278.Kayıt(63b-2)*Satıştan doğan borcun ödenmesine dair emirnâme*

Numara 246

(1) İşbu emirnâme-i ʿâlîyye ile melfûfî bulunan ʿarzuhal meʿâline ve müstedʿiyye-i mûmâ-ileyhin vekîli Osman (2) Efendi'nin ifâde-i şifâhiyesine nazaran müvekkilesi mûmâ-ileyhin eytâmlık pederleri Ömer Efendi'den (3) müntakil burada olub cedleri Hacı Mustafa Ağa tarafından fuzûli-i frûht olunân bir bâb menzil ile (4) zümem-i nâsda olân hukûmunun tahsisi içün li-ecliʾd-daʿvâ geldiklerini ve şimdi de daʿvâya kıyâm itmek üzere (5) müvekkilesi mûmâ-ileyhâ eytâm-ı mezbûreye cedd-i sahîhi Hacı Mustafa Ağa mevcûd olub da hıyânet ve gayrı (6) ve gadri zâhir olmadıkça mûmâ-ileyhânın vasî nasbı ahkâm-ı şerʿe münâfî görünmüş ve eğerçi ifâ-yı mûmâ-ileyhin (7) ber minvâl-i maʿrûz eytâm-ı mezbûre hakkında gadri muʾdî hâlât-ı nâ-makbûle vukûʿ bulduğu derece-i mütehakkıka vâsıl (8) olduğu sûretde ol-vakt muktezâ-

yı şerʿisi icrâ olunmak üzere şimdi menzil-i mezkûru oğlu Ömer Efendi'nin (9) mâlı olduğu hâlde hem yoksa kendi mülk-i sarîhi bulunduğu sûretde hem frûht olunmuş ve hem de ber vech-i mebhûs (10) … makbûzu olub da zimmetinde kalmış ve kalmadığı hâlde şimdiye kadar ne sebeple tahsîl olunmamış bulunduğu (11) anlaşılması ağa-yı mûmâ-ileyhin veyahut? bir vekîl-i şerʿisinin kelimesine ve işte bulunmuş olmağla ol-vechle keyfiyetin (12) cevâben vilâyet-i müşârün-ileyhâya inhâ buyrulması bâbında fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî 18 Cemâziyelevvel li-sene 1295.

279.Kayıt(63b-3) ***Molla Dervişoğlu Durmuş ibn-i Mehmed'in Emine bint-i Molla Hüseyin ile zevciyet daʻvasının reddine dair iʻlâm***

Numara 247

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsı kurâsından Karacalı karyesi (3) ahâlisinden Veli Mehmedoğlu Ali bin Hasan tarafından atî'z-zikr husûsda vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile (4) vekîl-i müseccel-i şerʿisi Ömer Efendi ibn-i Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde karye-i (5) mezbûre sâkinlerinden Molla Dervişoğlu Durmuş ibn-i Mehmed muvâcehesinde karye-i mezbûre sakinelerinden ve tahmînen on dokuz (6) yaşında zât-ı muʿarrefe Emine bint-i Molla Hüseyin muvâcehesinde hâzıra olduğu hâlde bi'l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb (7) târih-i iʿlâmdan dört sene mukaddem müvekkilim merkûm Ali hâzıra-i mezbûre Emine nâm Bekr? baliğe tezvîce talib (8) olunduğuna oldahî râgıb ve râgıbe olub olduğuna binâen nefsini yüz elli gurûş mühr-i müeccel ve bin beş yüz gurûş (9) mühr-i muaccel teslîmesiyle müvekkil-i merkûm Ali'ye tezvîce babası işbû hâzır-ı bi'l-meclis Karagözoğlu Hüseyin bin Mehmed tevkîl ve karye-i (10) mezbûrede Araboğlu Abdurrahman ve Kadayıfçıoğlu Mustafa'yı eşhâd ve ol-vechle babası merkûm Hüseyin kendü hânesinde (11) ve mahzar-ı şühûdda bi'l-vekâle müvekkilim merkûm Ali'ye tezvîc ve müvekkilim merkûm Ali tarafından tezvîc ve kabûle ve vekîl bulunan li-ebeveyn (12) er karındaşı Ahmed müvekkil-i merkûm içün bi'l-vekâle tezvîc ve kabûl idüb ol-vechle hâzıra-i mezbûre Emine (13) müvekkilem merkûm Ali'nin zevce-i gayrı medhûl bahâsı olmuşken şimdi hâzıra-i mezbûre Emine ber minvâl-i muharrer zevcine (14) ʿadem-i itâʿat ve inkıyâdından mâʿadâ vekîl-i merkûm Abdülkadir'in müvekkili merkûm Durmuş bi-gayrı hakk menkûhem (15) deyû hâzıra-i mezbûreye dahl ve taʿarruz ider olmağla suâl olûnub müvekkil-i merkûm Durmuş'un menʿ-i müdâhalesi içün (16) vekîl-i merkûm

Abdülkadir'e ve ber vech-i mebhûs müvekkilim merkûm Ali li-ecli'l-itaʿa ve'l-inkıyâd hâzıra-i mezbûre Emine'den her birine (17) kıbel-i şerʿden beyine olunması bi'l-vekâle murâdımdır deyû baʿde'd-daʿvâ ve's-suâl vekîl-i merkûm Abdülkadir cevâbında müddeʿî vekîl-i merkûm (18) Ömer Efendi'nin ber minvâl-i meşrûh bi'l-vekâle müddeʿâsını müvekkile izâfetle hâzıra-i mezbûre Emine'nin tasdîkiyle külliyen inkârından

Varak 64-A

(19)başka hâzıra-i mezbûr Emine'yi hâl-i sağîretde yaʿni târihinden on yedi sene mukaddem babası … merkûm (20) Hüseyin Ağa bi'l-velâye müvekkilim mezbûr Durmuş yüz elli bir gurûş mühr-i müeccel teslîmesiyle şühûd (21) mahzarında tezvîc ve inkâh eylediğinde müvekkilim merkûm Durmuş dahî târihden sagîr olmak münâsebetiyle velisi (22) babası Mehmed müvekkilim içün bi'l-velâye tezvîc ve kabûl ve bu vechle hâzıra-i mezbûre Emine müvekkilim merkûm (23) Durmuş'un zevce-i gayr-ı medhûl bahâsı olmuşdur deyû kezâlik takrîr-i meşrûhda hâzır-ı mezbûre Emine'nin (24) tasdîkiyle baʿde'd-def ve'l-inkâr vâkiʿ ve vekîl-i merkûm Abdülkadir ber vech-i muharrer def-i meşrûhu her biri (25) mensûb oldukları sâlifü'l-beyân Terme kurâsından Kuşcalu karyesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis (26) aʿzâlarından Ramazan bin Abdullah ve Hacı Ahmed bin Mehmed ve Beydi karyesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclisinden (27) Hacı Şakir bin Abde ve Mehmed bin Ali Osman ve Ali bin Mehmed nâm müzekkîlerden evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırran (28) ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Yenibol?oğlu Mehmed bin Şa'ban ve Kayaş (29) oğlu Mahmud bin Süleyman ve Kadıoğlu Ali bin Ali ve Mervaoğlu Abde ve Dikbıyık muvâcehe-i Mehmed Ali bin Hüseyin (30)ve Bayram oğlu Ömer bin Ali ve Hacı Mustafa bin Hacı Mehmed ve Cemil oğlu Şa'ban bin Lokman'a ...(31)nâmûn sekiz nefer kesân müttefikü'l-lafz ve'l-maʿnâ şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe isbât itmeğin mûcibiyle müddeʿî vekîl-i merkûm (32) Ömer Efendi müvekkiline izâfetle ber minvâl-i muharrer bi'l-vekâle zevciyet daʿvâsıyla hâzıra-i mezbûre Emine ile (33) vekîl-i merkûm Abdülkadir müvekkil-i merkûm Durmuş'a izâfetle ber vech-i şerʿi maʿârızdan menʿ olunduğu tescîl (34) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî's-sâmin (35) min Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

280.Kayıt(64a-1) ***İran Devleti tebʿasından Mehmed ibn-i Ali, Hacı Ahmed Efendi'nin hânında merkebini kaybettikten sonra merkûm Mehmed'in yedinde bulması daʻvasına dair iʻlâm***

Numara 248

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'da li-ecli't-ticâre sâkin İran Devleti tebʿasından Mehmed ibn-i Ali medîne-i mezbûre temyîz (3) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde İran Konsolosu Tercümanı salih ibn-i Yusuf hâzır olduğu hâlde fi'l-asl (4) Amasya sancağına tâbiʿ Zile kazâsı mahallâtından Molla Yahya mahallesi ahalisinden Mehmed ibn-i Ahmed muvâcehesinde işbû meclis-i (5) şerʿde muʿâyene olunân boz ve kolu altı beyaz ve kulakları arkası siyah ve kuyruğu ucu siyah olân (6) merkebi târih-i iʿlâmdan yedi ay mukaddem vefât iden İran tebʿasından Cabbar Ağa nâm kimesneden hayâtında dört yüz (7) elli gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde târih-i iʿlâmdan yirmi iki ay mukaddem iştirâ itme mülküm (8) iken târih-i iʿlâmdan yirmi ay mukaddem sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun'un Demirciler sokağında vâkiʿ Hikmetzâde (9) Hacı Ahmed Efendi'nin hânında zâyiʿ itmekle şimdi merkeb-i mevsûf-i mezkûru merkûm Mehmed yedinde bulmamla (10) bi'l-istihkâk hâlâ taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm Mehmed cevâbında merkeb-i mevsûf-i mezkûra (11) el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin merkeb-i mevsûf-i mezkûru târih-i iʿlâmdan beş sene mukaddem sâlifü'z-zikr Zile (12) kazâsı mahallâtından Kışla mahallesi ahalisinden gâib-i ʿani'l-meclis Koyun Mustafa nâm kimesneden altı yüz gurûş semen-i medfûʿ (13) ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme mülküm olduğu hâlde vazʿ-ı yed iderim deyû ehadihî âherin ber minvâl-i (14) muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle husûs-ı mezkûrede şerʿân târih-i esbak beyyinesi evlâ olduğundan (15) merkûm Mehmed'den ber minvâl-i mübîn müddeasına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzûʿâsına (16) tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre mârrü'z-zikr Zile ahalisinden Süleyman Ağa ibn-i Yusuf ve Abdülkadir Ağa ibn-i Hacı (17) Mehmed ve Abdi Ağa ibn-i Mehmed Efendi ve İnce Ömeroğlu Halil ibn-i Abdullah nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye (18) ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Yazıcıoğlu mahallesinden Ömer bin Receb ve Sadık bin Ahmed (19) nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeğin müddeʿî-i merkûm Acem Mehmed ber minvâl-i meşrûh (20) daʿvâ-yı mezkûresiyle müddeʿî-i ʿaleyh merkûm Mehmed bi-vech-i şerʿi muʿârazadan menʿ olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs (21) huzûr-ı

ʿâlîlerine olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî'l-ʿaşer min Cemâziyelevvel (22) li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 64-B

281.Kayıt(64b-2) ***Gümrük Ketebesinden vefat iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın terekesinden mûsîye olân nısf menzil-in mezbûre Hanife Hatûn'un üzerine kayd edilmesi ile ilgili i'lâm***

Numara 249

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan altı ay mukaddem (3) vefât iden Emtiʿa Gümrüğü ketebesinden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti li-eb kız karındaşı Zehra ile (4) li-eb er karınadaşı Osman ve on seneyi mebnî … münkatıʿ ile gâib ve mefkûd Seyyid Ali'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (5) ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûm İzzet Efendi'nin zikr-i atî vasiyet-i muʿayyenesi tenfîze (6) vech-i muhtâresi olduğunu iddiʿâ iden müteveffâ-yı merkûmun vâlidesi maʿneviyesi ve zât-ı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe (7) Hanife Hatûn ibnet-i Abdullah tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi Saʿdi Bey mahallesi ahâlisinden Muvakkatzâde Abdullah Efendi (8) ibn-i Mustafa medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde müteveffâ-yı merkûmun terekesine vazʿ-ı ileyhleri ikrârları ile (9) tahakkuk olân ehî-i merkûm Osman tarafından zikr-i atî husûsda vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl-i müseccel-i şerʿisi (10) Halil Ağa ibn-i Salih ve uht-ı mezbûre tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi Giresunlu Ali Efendi ibn-i Hüseyin muvâcehelerinde (11) bu makûle veresesinde gâib olduğu hâlde vefât idenlerin verese gâib hissesini zuhûruna değin ahz-ü kabza (12) bâ-irâde-i seniyye me'mûr ve kıbel-i şerʿden dahî husûmet ve redd-i cevâba me'zûn olân Canik sancağı muhâsebecisi ʿizzetlü Kâmil (13) Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa muvâcehede hâzır olduğu (14) hâlde bi'l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abde hayâtında (15) vefâtından bir gün evvel ben bi-emrihi teʿâla vefât ider isem cemîʿ mâlım sülüsünden Hançerli mahallesinde vâkiʿ ırsen mülküm (16) ve hakkım olân bir tarafdan Müftüoğlu Seyyid Ali menzili ve iki tarafdan Halil Ağa'nın menzil ve tarîki ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm (17) ile fevkânî tahtânî üç oda ve tahtânî bir oda ve bir ahuru müştemil bir bâb menzilde olân nısf hisse-i şâyiʿam bi'l-ikrâr (18) icârından senevî bir

hatm-ı şerîf ve bir mevlüd-i Nebî kıraât ve yarım kıyye şemʿ-i ʿasel bi’l-iştirâ bir münâsib câmiʿe vazʿ (19) olunarak deyû vasiyet ve tenfîzine müvekkilim mezbûreyi muvâcehesinde vasîye-i muhtâre nasb ve taʿyîn ittikde (20) oldahî vesâyet-i merkûmeyi baʿde’l-kabûl müteveffâ-yı merkûm İzzet Efendi musırran ʿalâ isâihi vefât itmekle (21) ber minvâl-i muharrer mûsîye olân menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısfesi müteveffâ-yı merkûmun terekesinin sülüsüne müsâʿid (22) olmağla şimdi mûsîye olân menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf hisse-i şâyiʿasına vekîlân-ı merkûmânın her biri bi-gayrı hakk (23) vazʿ-ı ileyh ider olmalarıyla suâl olûnub ber vech-i muharrer keff-i yedlerine ve müvekkilem vasîye-i muhtâre-i mezbûreye izâfetle (24) bana teslîme vekîlân-ı merkûmâna müvekkillerine izâfetle tenbîh olunmak murâdımdır deyû baʿde’d-daʿvâ gıbbe’s-suâl vekîlân-ı merkûmân (25) Halil Ağa ve Ali Efendi cevâblarında ber vech-i muharrer menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf hisse-i şâyiʿasını müteveffâ-yı merkûmun (26) mülkü olmak üzere vazʿ-ı ileyhlerini ve ber vech-i meşrûh müteveffâ-yı merkûmun terekesinin sülüsü menzil-i mezkûra müsâʿid (27) olduğu vekîlân-ı merkûmânın tasdîkleriyle ikrâr lâkin ber vech-i muharrer vasiyet-i mezkûreyi külliyen inkâr itmeleriyle müddeʿî vekîl-i (28) merkûmdan ber minvâl-i muharrer müddeasına muvâtebe taleb olundukda her biri usul-ı mevzûʿâsına tatbîkan evvelâ sâkin (29) oldukları sâlifü’z-zikr Hançerli ve Mekde mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Hacı Mustafa bin Ahmed (30) ve Mehmed Efendi ibn-i Ahmed ve Hacı Necib bin Hasan ve Hacı Mustafa bin Ali ve Hasan Ağa bin Salih nâm müzekkîlerden (31) sırran ve baʿde ʿalenen lede’t-tezkiye ʿadl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Ahmed Efendi ibn-i Said Ağa (32) ve İsmail Efendi ibn-i Ebubekir nâm kimesneler şehâdetleri ile bi’l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeğin (33) mûcîbince mûsîye olân nısf menzil-i mahdûd-ı mezkûru müteveffâ-yı merkûmun terekesinden bi’l-ikrâr vasîye-i (34) mezbûre Hanife Hatûn içün vekîl-i merkûm Abdullah Efendi’ye vech-i lâyıkı üzere teslîme vekîlân-ı merkûmân Halil Ağa (35) ve Ali Efendi ve hâzır-ı mûmâ-ileyh İbrahim Efendi’den yedine kıbel-i şerʿden tenbîh olunduğunu tescîl ve bi’l-iltimâs (36) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü’l-emrindir. Fî’l-yevmî’s-sâmin min Cemâziyelevvel (37) li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 65-A

282.Kayıt(65a-1) ***Rum milletinden tâcir Panayot, müştemil bir bâb menzilini Belacoğlu Vasil'e satmak için merkûm Haçi İstefani'yi vekîl tayin ettiğine dair kayıt***

Numara 250

(1) Kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Ünye kazâsı mahallâtından Şirvanoğlu mahallesi mütemekkinlerinden (2) ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden olub kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'da sâkin li-ecli't-ticâre (3) Panayot nâm kimesne medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Ünye kazâsı mahallâtından (4) Rode mahallesi mütemekkinlerinden ve kezâlik tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden Haçi İstefan'ın nefsî muvâcehesinde (5) ve sâlifü'l-beyân Ünye kazâsı mütemekkinlerinden ve kezâlik devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden Belacoğlu Vasil veled-i Belac hâzır (6) olduğu hâlde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr Ünye kazâsı'nın Şirvan mahallesinde vâkiʿ (7) bir tarafdan Banyov ve bir tarafdan Hamal Saveoğlu Nikola ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî bir oda (8) ve tahtânî bir ahur ve bir mikdâr avluyu müştemil bir bâb menzil bundan 'akdem merkûm Vasil iştirâya? talib (9) olmuşdu ben dahî menzil-i mahdûd-ı mezkûrun semeni olmak üzere merkûm Vasil'den iki bin yediyüz gurûş ahz-ü kabz (10) itmişdim binâen ʿaleyh meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde menzil-i mahdûd-ı mezkûrun mahallinde me'mûru huzûrunda ve iʿtâsına (11) ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsinde tarafımdan merkûm Haçi İstefani vekâlet-i (12) ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyyeye vekîl eyledikde oldahî ber vech-i muharrer vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve (13) hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî 29 Cemâziyelevvel li-sene 1295.

283.Kayıt(65a-2) ***Terme kazâsında Pazar camiʿ-i şerîfin imamı müteveffa Hac Ahmed'in sulbi sagîr oğlu büyüyünceye kadar yerine görev yapan Bayramoğlu Mehmed bin Ahmed'in de vefatı üzerine mezbûr Ömer Efendi'ye imtihân neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm***

Numara 251

(1) Der-i devletmekine-i dâʿî-i kemîneleridir ki; Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında (2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsında nefs-i kasaba derûnunda vâkiʿ Pazar Camiʿ-i Şerîf'i Vakfı'ndan (3) almak üzere yevmiye nîm akçe vazîfe ile pederi müteveffâ el-Hac

Ahmed'in mahlûlünden ve kendüsü sagîre olmak münâsebetiyle (4) edâ-yı hıdmet kesb ve ahz idilinceye kadar tarafından Bayramoğlu Mehmed bin Ahmed bi'l-beyân edâ-yı hıdmet itmek (5) üzere hitâbet cihetiyle bâ-berat-ı şerîf-i ʿâlişân mutasarrıf olân Mehmed bin el-mezbûr Ahmed bu esnâda vefât eylemişdi (6) ve nâib-i mûmâ-ileyh diğer Mehmed dahî cihet-i mezkûra ʿadem-i ifâsından nâşî muʿattala kalmakla sâlifü'z-zikr Terme (7) kazâsı kurâsından Karaçalı karyesi ahalisinden işbû bâʿisü'l-arz Kara Osmanoğlu Ömer Efendi (8) ibn-i Ali dâʿîleri livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i meʿâlîde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi (9) refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i mezkûreyi edâya her bir vechle istihkâkı (10) ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve nümâyân sâlifü'l-beyân Terme kazâsı ahâlisinin müntehâb ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr (11) idâre meclisinde mevrûd ve mazbata mefâdından ve cerîde-i nüfûsda enifü'z-zikr Karaçalu karyesinin ikinci hânesinde (12) beşinci numara ile yirmi dokuz yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi ile ferʿa bakâyâ ve (13) ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alây kâtibi fütüvvetlü Hacı Hüseyin Efendi taraflarından vârid (14) olân ʿilmuhaber müfâdından münfehim olmağla bu sûretde cihet-i hitâbet-i mezkureyi sagîr müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in mahlûlünden (15) şürût-ı mukarrer nizâmiyesine tevfîkan vazîfe-i mersûmesiyle mezbûr Ömer Efendi dâʿîlerine tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı (16) şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devlet medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân (17) hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî's-sânî min Cemâziyelâhir li-sene hamse ve tis'in ve mieteyn ve elf.

284.Kayıt(65a-3) ***Şerîfe Hatûn bint-i Mehmed Ağa, bir bâb menzili satması için Ali Efendi'yi vekîl tayin ettiğine dair kayıt***

Numara 252

(1)Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿ-i enverden me'mûr ve irsâl olunân Kâtib-Emini ** (2) kürsî-i livâ-i bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesinde vâkiʿ Şerîf Hatûn'un sâkine olduğu menziline vârub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimîn (3) huzûrlarında ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlîde zikr-i atî bir bâb menzilin mâlik olduğu ve el-yevm âhir-i mahalle rehin olmadığı ve kıymet-i sahîhası yirmi bin gurûş olduğunu (4) mahalle-i mezbûre imâm ve muhtârı taraflarından mevrûd ʿilmuhaber me'âlinden müstebân olân zât-ı taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe mezbûre Şerîfe Hatûn bint-i Mehmed Ağa nâm (5) Hatûn meclis-i maʿkûd-ı mezkûra Rüsûmât Nezâreti Muhâsebecisi Sabık Ali Efendi ibn-i Mustafa mahzarında

ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ali'nin (6) bana mâlından ve yedinden kırk beş ʿaded lirâ-yı Osmanî ve altmış üç santimetre hile? ve teslîm eyledikde ben dahî yedinden iktirâzı ve umûra sarfla (7) istihlâk idüb sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde vâkiʿ bir tarafdan Ali Osman menzili ve bir tarafdan Türkoğlu vereseleri menzili ve iki tarafdan (8) tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî dört odayı müştemil bir bâb menzil-i mahdûd ve deynim olân mezkûr kırk beş lirâ-yı Osmanîye ve altmış üç sîm (9) mukâbelesinde târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin beyʿ-i bi'l-vefâ tarîki üzere baʿde't-tahliye teslîm eylediğimde oldahî teslîmi kabûl eyledi (10) didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şerʿi mezbûre Şerîfe Hatûn ben meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda nezâret ketebesinden Giresunlu Ali Efendi ibn-i İbrahim (11) mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb meblağ-ı mezbûr hakîkatde rehin olmağla deynim olân meblağ-ı mezbûr kırk beş lirâ-yı Osmanî ve altmış (12) üç santim müddet-i merkûm hitâmında edâ olunmayub fekk-i rehin mümkün olmaz ise menzil-i mahdûd-ı mezkûru bi'l-müzâyede semen-i misliyle beyʿ ve kabz-ı semene (13) ve kabz-ı semenden deyn-i mezkurumu istifâya ve fazla kalur ise bana iʿtâya ve husûs-ı mezkûr tesviye olduğu umûrun küllîsine ʿuzletin (14) ve ente? vekîl-i mazmûnu üzere ʿazl ve celb-i ʿakd-ı rehinde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile merkûm Ali Efendi vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn (15) eyledikde oldahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesi kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde (16) ketb ve tahrîr ve meʿân mürsel ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa ümenâ ve tefhîm itmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Ve fî 18 Cemâziyelevvel li-sene 1295.

Varak 65-B

285.Kayıt(65b-4) ***Müteveffâ-yı merkûm Zekeriye ibn-i Nakoş bin Abdullah'dan sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Said ve Nâzır'a müntakil malların hıfzı ve tesviyesi için vasî-i mezbûre Veliye Hatûn'a izin verildiğine dair kayıt***

Numara 253

(1)Kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Türkmenler karyesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden ümerâ-i muhâcirîn-i (2)çerâkeseden Zekeriye ibn-i Nakoş bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Said ve Nâzır'ın babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil (3) mâllarını hıfz ve tesviye-i umûruna kıbel-i şerʿden bir vasî nasb ve taʿyîni lâzım ve mühim olmağın sagîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri (4) her vechle umûru vesâyeti ru'yet-i kâdire idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimin ihbârlarıyla (5) ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık

olân işbû bâʿisü'l-vesîka Veliye bint-i Fevzi nâm Hatûn sagîrûn-ı mezbûrûn Mustafa (6) ve Said ve Nâzır ve Nâzır'ın vakt-ı rüşdlerine değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerʿden vasî nasb (7) ve taʿyîn olundukda oldahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm eyledikden sonra (8) vasîyye-i mezbûre Veliye Hatûn talebiyle sagîrûn-ı mezbûrûnun babalarından müntakil karye-i mezbûrede vâkiʿ maʿlûmü'l-hudûd üç (9) kıtʿa tarlaları icârından nafaka ve kisvesine sarf içün kıbel-i şerʿden kadar-ı maʿrûf meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur (10) didikde sagîrûn-ı mezbûrûn Mustafa ve Said ve Nâzır'a babalarından müntakil tarlaları icârından elli gurûş ve mâlları nemâsından altmış (11) gurûş ki cemʿân yüz on gurûş beher şehr nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olûnub meblağ-ı mefrûzîn-i mezkûrîn-i sagîrûn-ı mezbûrûnun (12) nafaka ve kisve-bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc ve sarf lede'l-hâce istidâne ve ʿinden-nutuk sagîrûn-ı mezbûrûnun (13) mâllarına rücûʿa vâlideleri vasî-i mezbûre Veliye Hatûn'a izin virildiği hâlde mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Hurrire (14) fi'l-yevmî's-sânî min Rebîulâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

286.Kayıt(65b-5*) Kuyumcuoğlu Ohannes veled-i Kirkor'un verâseti ile ilgili sulbiye kızı Filomine'nin zevci Tatyos'a vekâlet verildiğine dair kayıt*

Numara 254

(1)Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunân Kâtib (2) Ahmed Efendi ibn-i el-Hac Mustafa Efendi kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesinde vâkiʿ tebʿa-i (3) devlet-i ʿâlîyye'nin Katolik milletinden Kunduracı Tatyos veled-i Mıgırdıç'ın sâkin olduğu menziline vârub (4) zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i kesân huzûrlarında ʿakd-ı meclis-i şerʿ-i ʿâlî itdikde fi'l-asl Mahmiyye İstanbul'da (5) Samatya mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan 'akdem evlâd-ı tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin millet-i merkûmesinden Kuyumcuoğlu (6) dimekle maʿrûf Ohannes veled-i Kirkor veled-i Adam'ın verâseti sâlifü'z-zikr Samatya mahallesinde sâkin ve sâkine sulbiye (7) kızı Akeyi ve sulbî kebîr oğlu Royan ile sâlifü'l-beyân Ermeni mahallesinde sâkine sulbiye kızı Filomine'ye münhasıra (8) ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz dört sehimden olub siham-ı mezbûreden iki sehimi ibn-i merkûma (9) ve birer sehimden iki sehimi mezbûretâna isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra bint-i (10) mezbûre Filomine meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda zevc-i merkûm Tatyos veled-i'l-merkûm Mıgırdıç mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i (11)

kelâm idüb mûrisimiz babam müteveffâ-yı merkûm mârrü'z-zikr Ohannes Samatya mahallesinde hîn-i vefâtında yanında mevcûd (12)bulunan bi'l-cümle terekesine vazʿ-ı ileyh olanlardan ber tashîh-i mezkûr hisse-i şâyiʿamı taleb ve daʿvâya ve müteveffâ-yı (13) merkûmun gayrı menkûl terekesinde kezâlik hisse-i şâyiʿamı dahî tâlibi zuhûrunda semen-i mislîyle beyʿ ve kabz-ı semene (14) ve makbûzunu bana irsâl ve isâle lede'l-Hâce sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine (15) tarafımdan zevcim merkûm Tatyos vekâlet-i amme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve taʿyîn (16) eyledikde oldahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hıdemât-ı lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i (17) mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meʿân mürsel ve ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿ inhâ ve takrîr itmeğin (18) mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî 5 Cemâziyelâhir li-sene 1295.

287.Kayıt(65b-6)*Rum milletinden Yani veled-i Yuri veled-i Yani'nin verâseti ile ilgili kayıt(Defterin bu kayıtında "battal" yazısı vardır)*

Numara 255

(1) Fi'l-asl Trabzon vilayeti dâhilinde Gümüşhane sancağı dâhilinde Torul nâhiyesi kurâsından Mozine karyesi mütemekkinlerinden olub medîne-i (2) Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde li-ecli't-ticâre temekkün iden bundan 'akdem vefât iden devlet-i ʿâlîyye tebʿasının (3) Rum milletinden Yani veled-i Yuri veled-i Yani'nin verâseti sâlifü'z-zikr Torul karyesinde sâkin iken ve sâkine zevce-i metrûkesi (4) Emine bint-i Kirkor ile sulbî sagîr oğlu Yuri ve sulbî sagîre kızları Lesaf ve Sodite'ye münhasıra idüğü vasîye-i (5) mezbûrenin tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şerʿiyye vasîye-i mansûbeleri olduğu işbû bin iki yüz doksan beş senesi mâh-ı (6) Rebîulevvel'inin yirmi üçüncü günü târihiyle müverrah mârü'l-beyân semene nâib bulunan Ahmed Hamdi Efendi'nin imzâsıyla mümzâ (7) ve hatmıyla mahtûme yedinde olub ispât-ı verâset vesâyet hücceti nâtıka olduğu üzere ber minvâl-i meşrûh müddeʿâsını ve mazmûnu (8) hüccet-i mezkûre ile enifü'z-zikr Gümüşhane kazâsı mütemekkinlerinden ve her biri tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'den Vasil veled-i Born ve Nakoş (9) veled-i Todori ve Nikola veled-i İstori ve Dimitri veled-i Beraşkove nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye (10) ve makbûlü idükleri ihbâr olunân Kirkor veled-i Todori ve Atarca** Kalfa veled-i Yani nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı (11) hasm-ı câhidde sâbit ve sübût-ı verâsede vesâyete hükm-i şerʿi lâ-hık olân şahs-ı muʿarrefe zevce-i mezbûre Emine (12) taleb ve maʿrifeti ve

maʿrifet-i şerʿle tahrîr ve bi'l-müzâyede beyʿ olunân tereke müteveffâ-yı merkûm … … olunur. (13) Fi'l-yevmî'r-râbî' Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 66-A

288.Kayıt(66a-1) ***Müteveffâ-yı merkûm Mahmud'un hastahene me'mûrluğunda mahfûz olan terekesinin müstedʿî-i merkûm diğer oğlu Mustafa'ya teslîm edilmesine dair emir***

Numara 255

(1) Müteveffâ-yı merkûm Mahmud'un verâseti Köprü kazâsı kurâsından Kavime karyesinde meskûn (2) babası Kasım bin Hacı Ömer'e münhasıra bundan başka verâset ve terekesine müstehak ahiri olmadığı ve eb-i merkûm Hacı Ömer ehî oğlu (3) müteveffâ-yı merkûmun hîn-i vefâtında yanında mevcûd bulunan terekesini ahz-ü kabz ve kendüsüne irsâl ve isâl diğer oğlu müstedʿî-i (4) merkûm Mustafa'ya vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile vekîli eylediğini karye-i mezbûre ahalisinden Çerkes Molla İsmail bin (5) Taniş ve Çerkes Hâfız Mustafa bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi eb-i merkûm Kasım'ın (6) verâsetine ve tarafından dahî müstedʿî-i merkûm Mustafa'nın vech-i şerʿi üzere vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olmağla müteveffâ-yı merkûmun hîn-i (7) vefâtında mevcûd bulunan tereke esmânı hastahâne me'mûrluğunda mahfûz olduğu istihbâr kılınan yedi ʿaded yüzlük kâime (8) ile bir ʿaded yirmilik kâimenin müteveffâ-yı merkûmun defter-i kassâmına idhâl olunmak üzere müstedʿî-i merkûm Mustafa'ya teslîm (9) olunması husûsunun hastahâne me'mûrluğuna emr ve havâlesi bâbında fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Ve Fî 29 Cemâziyelevvel li-sene 1295.

289.Kayıt(66a-2)*Hastahânede vefât edenlerin terekelerinin nereye kayd olacağına ilişkin emirdir.*

Numara 256

(1) Meblağ-ı mezbûr hastahâne me'mûru nezdinde olduğu bâlâ-yı iʿlâmda arz ve işʿâr kılınmışdı binâen ʿaleyh meblağ-ı mezbûr henüz mahkeme-i (2) şerʿiyye vürûd itmediği bu misüllü hastahâne de vefât idenlerin muhalefâtı mahkeme-i şerʿiyyeye mürâcaʿat olunmaksızın me'mûr-ı mumâ (3) ileyh nezdinde kaldığı istihbâr kılınmış olduğuna ve bunun gibi mevtânın terekeleri ise Beytü'l-mâl me'mûru maʿrifeti (4) ve maʿrifet-i şerʿle tahrîr-i ve defter-i kassâmi tanzîm olunarak içlerinden verâset idenler olduğu hâlde vereselerine olmadığı (5) takdîrde mevtâ-yı ʿaskeri bulunanların

terekelerini mensub oldukları ordularına irsâl kılınmak üzere sevk müdîrine (6) teslîm kılınması ve ʿasâkirin gayrı olanların dahî vereselerinin zuhûruna değin hazîne-i celîlede hıfz olunması nizâm-ı (7) seniyye iktizâsından bulunmuşken buraları her nasıl ise nazar-ı iʿtibâra almayarak muhalefât-ı mezkûre şunun bunun (8) nezdinde kaldığından bu da mevtânın veresesine gadr ve hem de nizâmiyeye mugayyir idüğünden baʿdemâ misüllü mâlâ(9)kâlânın vukûʿa getürülmesini ve meblağ-ı mezbûrun dahî müteveffâ-yı merkûmun ber minvâl-i maʿrûz tanzîm olunacak defteri kassâmına idhâl (10) olunmak üzere mahkeme-i şerʿiyyeye irsâl kılınması husûsunun hastahâne me'mûrluğuna havâle buyrulması bâbında fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Ve fî 12 Cemâziyelâhir li-sene 1295.

290.Kayıt(66a-3) ***Sa'di Bey mahallesinde vefât iden Mustafa Bey ibn-i el-Hac Kasbolad Bey ibn-i Yafşek'in terekesinden alacak da'vasına dair i'lâm***

Numara 257

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden ahrâr-ı mühacirin-i çerâkeseden (3) Mustafa Bey ibn-i el-Hac Kasbolad Bey ibn-i Yafşek verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Rafia Hanım bint-i (4) Kesas ile anası Esma Hanım bint-i Karmata ve li-ebeveyn er karındaşı Nuh Bey ve li-ebeveyn kız karındaşları Buh ve Aslane (5) ve Aslanhâne ve sagîre kız karındaşı Fatma Hanım'lara münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver (6) zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesine alacak iddiʿâ iden zevcenân-ı (7) mezbûretândan zatî taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Koşnay Hanım tarafından zikr-i atî husûsda taleb (8) ve daʿvâ ve ahz-ü kabza vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye vekîl-i müseccel-i şerʿisi muhâcirîn-i çerâkeseden (9) Ahmed Bey ibn-i Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sagîre-i mezbûre (10) Fatma tarafından zikr-i atî husûsda husûmet ve redd-i cevâba taraflarından dahî nasb ve taʿyîn olunân (11) mâl-ı eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa bi'l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre (12) Koşnay Hanım'ın müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey'in hayâtında Ümm-i mezbûre Esma Hanım tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿisi Şerîf Ağa ibn-i İbrahim muvâcehesinde zimmetinde mukarrer ve maʿkûd-ı ʿaleyh olân yirmi bin gurûş (13) mühr-i müeccel alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûru kable'l-edâ vefât itmekle şimdi meblağ-ı mezbûr yirmi (14) bin gurûş müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden almak üzere müvekkilem mezbûre içün (15) bana edâ ve teslîme

dahî merkûm İbrahim Efendi bi'l-vekâle vasî-i mezbûr İbrahim Efendi ile vekîl-i merkûm (16) Şerîf Ağa cevâblarında müteveffâ-yı merkûmun terekesine bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin (17) müddeʿî-i vekîl-i merkûm Ahmed Bey ber minvâl-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i vekîl-i merkûm (18) Ahmed Bey'den ber minvâl-i muharrer bi'l-vekâle müddeasına mütâbık beyine taleb olundukda her biri mensûb (19) oldukları Timurlu karyesi ahalisinden ve muhâcirîn-i çerâkeseden İbrahim Efendi Hacı Ali ve Hüseyin Efendi (20) ibn-i Hacı İsmail ve Kasım ibn-i Ali ve Ahmed ibn-i Osman nâm müzekkîlerden usûl-ı mevzûʿâsına tatbîkan (21) evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân mârrü'z-zikr Timurlu (22) karyesinde İsmail ibn-i Şomaf ve Tozuma bin Tozoş nâm kimesneler şehâdetleriyle baʿde'l-isbât müvekkile-i mezbûre (23) taraf-ı şerʿden me'zûnen me'mûr Kâtib Emin Efendi maʿrifetiyle bi'l-vekâle yemîn mûcibince müteveffâ-yı (24) merkûmun terekesinden olmak üzere müvekkile zevce-i mezbûre içün vekîl-i merkûm Ahmed Bey ezâ ve tesmiye? (25) dahî merkûm İbrahim Efendi ile vekîl-i merkûm Şerîf Ağa'dan her birine tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs (26) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî'l-hâmis ve'l-ʿışrîn Cemâziyelevvel (27) li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 66-B

291.Kayıt(66b-4) ***Trabzonlu Yelkencizâde Ömer Efendi ibn-i el-Hac Mustafa ibn-i el-Hac Mehmed'in sulbî sagîr oğullarına validesi Nesime Hatûn ibnet-i Hüseyin Ağa'nın vasî nasb ve ta'yîn edilmesine dair kayıt***

Numara 258

(1) Canik sancağının meferî? olân Samsun kazâsı mahallâtından Saʿdi Bey mahallesinde sâkin iken bin iki yüz doksan senesi (2) Zilkaʿdeti'ş-şerîf'in yirmi sekizinci günü vefât iden Trabzonlu Yelkencizâde Ömer Efendi ibn-i el-Hac Mustafa ibn-i (3) el-Hac Mehmed'in sulbî sagîr oğulları Şükrü ve Hüseyin'in tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerʿden bir vasî nasbı lâzım ve mühim (4) olmağın emânet ile maʿrûfe ve istikâmet ile mevsûfe ve her vechle vesâyet ʿuhdesinden gelmeğe kâdire idüğü (5) zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık olân sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri (6) işbû baʿiseti'l-kitâb Nesime Hatûn ibnet-i Hüseyin Ağa sagîrân-ı mezbûrân Şükrü ve Hüseyin'in vakt-ı rüşd ve sedâdlarına (7) değin kıbel-i şerʿden vasî nasb ve taʿyîn olundukda oldahî ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzıme (8)lerini kemâ -yenbağı edâya

taʿahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-vakʿa bi'-taleb ketb ve imlâ olundu. Fî'l-yemi'l-ʿışrîn min şehr-i (9) Cemâziyelâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şerʿiyye Kâtib Emin Efendi

Eytâm Müdîri İbrahim Efendi

Muhzır el-Hac Abdullah Efendi

Muhzır Ahmed Efendi

292.Kayıt(66b-5) ***Camiʿ-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden Gülsüm bint-i İbrahim, beş kıtʿa tarlasını yetmiş üç ʿaded yüzlük kâime bedel ile Karkaşoğlu Dimit veled-i Yuri'ye satmasına dair kayıt***

Numara 259

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallatından Camiʿ-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden Arif Çavuş zevcesi dimekle muʿarrefe Gülsüm bint-i (3) İbrahim nâm Hatûn tarafından zikr-i atî tarlaları me'mûru huzûrunda takrîr ve ferâğa vekîl olduğu ve zatî-i mezbûreyi (4) mahallede imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından el-Hac Mustafa Ağa'nın oğlu Ahmed ve Mehmed Efendi ibn-i Mustafa (5) ve Hüseyin Efendi ibn-i Abdurrahman ve Ahmed Ağa ibn-i Hasan nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (6) idükleri ihbâr olunân Aziz Efendi ibn-i Mustafa ve Mustafa Efendi ibn-i Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâlete sâbit ve sübût-ı (7) vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olân mezbûre Gülsüm Hatûn'un daʿmâdı Ahmed Efendi ibn-i Ali Efendi medîne-i (8) mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun kurâsından Çena Armut karyesi (9) mütemekkinlerinden ve devlet-i ʿâlîyye tebʿası'nın Rum milletinden Karkaşoğlu Dimet veled-i Yuri muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm (10) ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûrenin bâ-tapu mutasarrıf olduğu sâlifü'l-beyân medîne-i Samsun kurâsından (11) Karsamsun karyesi hudûdu dâhilinde vâkiʿ ʿinde'l-ahâli ve'l-cirân maʿlûmü'l-hudûd ve bayır ve topal (12) Veli ve Tohurluk ve incirlik ve kalekapu dimekle maʿrûf cemʿân beş kıtʿa tarlaları me'mûru huzûrunda yetmiş (13) üç ʿaded yüzlük kâime bedel-i medfûʿ ve makbûz mukâbele mezbûr Dimit'den bi'l-vekâle ferâğ eylediğimde oldahî ber vech-i (14) muharrer teferruʿ ve tefevvüz ve kayd itdikden sonra tarlâhâ-yı mahdûd-ı mezkûrlarda müvekkilem mezbûrenin aslâ ve katʿân ʿalâka (15) kalmayub merkûm Dimet'in dâhil-i havza tasarrufu olmuşdur didikde gıbbe't-tasdîkü'ş-

şerʿi tarlahâ-yı mahdûd-ı (16) mezkûrları merkûm Ahmed Efendi'nin bi'l-vekâle ferâğından mezbûr Dimet'in üzerine kayd ve yedine bir kıtʿa matbûʿ (17) ʿilmuhaberinin iʿtâsı husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs (18) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmî's-sâmin min ʿaşer min Cemâziyelâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

293.Kayıt(66b-6) ***Ermeni mahallesinde mütemekkine Takoye bint-i Karabet, mevrûs iki bâb odada sekiz sehim iʿtibâriyle bir sehim hisse-i şâyiʿasını satması için Neştem Çalkoğlu Artin veled-i Menas'ı vekîl tayin etmesinde dair kayıt***

Numara 260

(1) Fi'l-asl medîne-i Kayseri mahallâtından Gürcü mahallesi mütemekkinlerinden olub Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan (2) medîne-i Samsun mahallâtından Ermeni mahallesinde mütemekkine tebʿa-i devlet-i ʿâlîyyenin Ermeni milleti nisvânından şahsı taʿrîf-i (3) şerʿi ile muʿarrefe Takoye bint-i el-müteveffâ Karabet medîne-i mezbûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde ikrâr-ı tâm (4) ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr medîne-i Kayseri'de Zir Hanı'nda vâkiʿ pederim müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs (5) bir tarafdan Demirci Karabet odası ve üç tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd doksan yedi numaralı bir bâb oda ile (6) yine mahalli-i mezkûrda kâin bir tarafdan Moytaboğlu Haçi Mardiros ve bir tarafdan Seyyidoğlu Hüseyin Ağa odaları (7) ve iki tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd on sekiz numara ile murakkam bir bâb oda ki cemʿân iki bâb odayı mahdûd deyni mezkûr (8) mezkûreteynde olân sekiz sehim iʿtibâriyle bir sehim hisse-i şâyiʿamı mahallinde tâbiʿ zuhûrunda me'mûru maʿrifetiyle beyʿe ve kabza (9) ve makbûz bana irsâl ve isâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafından vekâlet-i ʿâmme-i (10) mutlaka-i sahîha-i şerʿi ile el-hâletü hâzihi enifü'l-beyân Kayseri mahallâtından Metanönü mahallesinde mütemekkin tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin (11) millet-i merkûmesinden Neştem Çalkoğlu Artin veled-i Menas nâm kimesneyi kaydına mevkûfe vekîl ve nâib-i münâsib (12) nasb ve taʿyîn eyledim didikde mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî'l-hâdi ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelâhir (13) li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 67-A

294.Kayıt(67a-1) ***Harize karyesi ahalisinden Laz Kâsım ibn-i Mustafa, dokuz yaşında olân kısrağını menzilinin avlusunda râʿi olunur iken leylen zâyiʿ itmekle ve merkûm Süleyman'ın yedinde bulması neticesinde istemesine dair iʻlâm***

Numara 261

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Harize karyesi ahalisinden Laz Kâsım ibn-i Mustafa (3) medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde fi'l-asl Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancağına muzâfe Ladik kazâsı kurâsından Kazoğlu (4) karyesi ahalisinden Süleyman ibn-i Mustafa muvâcehesinde merkûm Süleyman'nın yedinde olub işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân al ve binek tarafı (5) ön kolunda yüsük köpek tamga ve binek kulağında iki yerde balık kanadı … ve kamçı tarafı safrasında çerkes tamgası (6) ve kamçı tarafı art ayağı sekul ve arnı beşk kadar beyaz el-hâletü hâzihi dokuz yaşında olân kısrağı târih-i iʿlâmdan on sene (7) mukaddem sâlifü'l-beyân Harize karyesinde meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i çerakeseden gâib-i ʿani'l-meclis Hacı Polad nâm kimesneden bin altmış (8) gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza mukâbelesinde iştirâ itme mülküm iken târih-i iʿlâmdan bir buçuk mâh mukaddem sâlifü'z-zikr Harize karyesinde (9) meskûn ahrâr-ı muhâcirîn-i çerâkise olduğum menzilim avlusunda râʿi olunur iken leylen zâyiʿ olmağla şimdi kısrağ-ı mezkûru (10) furûʿuyla beraber merkûm Süleyman yedinde bulmağla bi'l-istihkak taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm Süleyman cevâbında (11) kısrağ-ı mevsûf-i mezkûr ile netâcına el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrar lâkin kısrağ-ı mevsûf-i mezkûr ile netâcını târih-i iʿlâmdan beş gün (12) mukaddem mârü'l-beyân medîne-i Samsun kurâsından Karaköy karyesinde meskûn muhâcirîn-i merkûmdan gâib-i ʿani'l-meclis el-Kas Ali nâm kimesneden (13) bin gurûş semen-i medfûʿ ve mazbuza mukâbelesinde iştirâ itme mülküm olduğu hâlde bi-hakk-ı vazʿ-ı yed iderim deyû müddeʿî-i merkûmun (14) ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Kasım'dan ber vech-i muharrer müddeʿâsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri (15) sâkin oldukları sâlifü'l-beyân Harize karyesi ahalisinden Receb ibn-i Osman ve Mehmed ibn-i Abdurrahman ve Hacı Polat ibn-i (16) Hüseyin ve Laz Hüseyin bin Mehmed nâm müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (17) idükleri ihbâr olunân karye-i mezbûre ahâlisinden Molla Salihoğlu Ali ibn-i Salih ve

Çerkes Ahmed ibn-i Hatok nâm (18) kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibince kısrağ-ı mevsûf-i mezkûr ile fürûğundan (19) keff-i yed müddeʿî-i merkûm Kasım'a redd ve teslîme merkûm Süleyman'a tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu (20) Fî'l-yevmî's-sâlis ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

295.Kayıt(67a-2) ***Alanos karyesi ahâlisinden vefât iden Ebyalha? oğlu İbrahim ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Molla İbrahim, Kenanoğlu Mustafa ibn-i Halil'den 3698 gurûş alâcağını istemesine dair i'lâm***

Numara 262

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun kurâsından Alanos karyesinde sâkin iken bundan bir sene mukaddem vefât iden Ebyalha? Oğlu İbrahim (3) ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Molla İbrahim ile mezbûreden mütevellid (4) mütevellide sulbî sagîr oğulları Receb ve Mustafa ve Hüseyin ve Mehmed ve sulbiye sagîre kızır Emine'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (5) ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûruna kıbel-i şerʿden vasîye-i (6) mansûbeleri anaları ümm-i mezbûre Fatma bint-i el-mezbûr İbrahim medîne-i mezbûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde (7) sâlifü'z-zikr Alanos karyesi ahalisinden Kenanoğlu Mustafa ibn-i Halil muvâcehesinde bi'l-vesâye ikrârına ve (8) daʿvâ ve takrîr-i kelâm vasîleri olduğum sagîrûn-ı mezbûrûnun mûrisleri zevcim müteveffâ-yı merkûmun hayâtında (9) merkûm Mustafa zimmetinde cihet-i farz-ı şerʿden bir kıtʿa ʿilmuhaber mûcibince 3698 gurûş alâcak hakkı olub meblağ-ı (10) mezbûru müteveffâ-yı merkûm kable'l-ahz vefât itmekle şimdi meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı merkûmun defter kısmına idhâl (11) üzere bana edâ ve teslîm merkûm Mustafa'ya kıbel-i şerʿden beyine olunmak bi'l-isâle e bi'l-vesâye matlûbumdur deyû baʿde'd-daʿvâ (12) gıbbe's-suâl merkûm Mustafa cevâbında 3668 gurûşu ber mûcib-i ʿilmuhaber deyn olduğu ikrâr lâkin müteveffâ-yı (13) merkûm külliyâtında yaʿnî bin iki yüz doksan üç senesi muhâsebemiz bi'r-rû'ye medfûʿum olân mebâliğ-i mezbûru (14) bâ-defter-i müfredât ceste ceste edâ ve teslîm idüb hatta müteveffâ-yı merkûm hayâtında 366 gurûş ceste ceste nemâ olduğu (15) ve ol-vechle zimmetim yeri olduğunu mahzar-ı şühûd ikrâr dahî itmişidi deyû baʿde'd-def ve'l-inkâr vâkiʿ-i merkûmdan (16)

ber vech-i muharrer def-i mezkûruna muvâffak beyine taleb olundukda lede'l-emhâl ve'l-istimhâl kerrâren ve karâren (17) her birinde müddet-i mehl-i şerʿi tekmîl olub bir vechle isbâta kâdir olmayub taleb-i tahlîf dahî olmadığından (18) mûcibince vasîye-i mezbûre Fatma bilâ beyyine muʿârazadan baʿde'l-menʿ meblağ-ı mezbûr 3668 gurûş müteveffâ-yı merkûmun (19) defter-i kassâmına ʿilâve olunmak üzere vasîye-i mezbûre Fatma'ya ʿalâ mûcib-i ikrâra edâ ve teslîm merkûm Mustafa'ya (20) tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir.(21) Fî'l-yevmî's-sâmin min şehr-i Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 67-B

296.Kayıt(67b-3*) Balac karyesi ahâlisinden Ömeroğlu Hasan ibn-i Hasan, dokuz yaşında olân kısrağını menzilinde vâkiʿ ahurunda leylen zâyiʿ olduktan sonra merkûm İsmail'de bulması da'vasına dair i'lâm*

Numara 263

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun kurâsından Balac karyesi ahalisinden Ömeroğlu Hasan ibn-i (3) Hasan livâ-i mezkûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i Samsun'a muzâfe Terme kazâsı kurâsından İmanalisi (4) karyesinde meskûn muhâcirîn-i çerakeseden İsmail ibn-i Koç muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene olunân besili (5) kır ve gözleri kenarında elâ ve burnu ve dudakları ele ve binek tarafı kulağında cüz'ice kesik el-hâletü hâzihi (6) dokuz yaşında olân kısrağı târih-i iʿlâmdan sekiz sene mukaddem bir yaşında olduğu hâlde sâlifü'z-zikr medîne-i (7) Samsun kurâsından Derecik karyesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden gâib-i ʿani'l-meclis Papas (8) oğlu İlya nâm kimesnenin doru kısrağından doğma netâcen malı olduğu hâlde üç yüz kırk gurûş semen-i (9) medfûʿ ve makbûza mukâbele iştirâ itme yedimde mülküm iken târih-i iʿlâmdan on beş mâh mukaddem karye-i mezbûrda (10) sâkin olduğum menzilimde vâkiʿ ahurumda leylen zâyiʿ olmağla şimdi kısrağ-ı mevsûf-i mezkûru merkûm (11) İsmail yedinde bulmam bi'l-istihkak taleb iderim deyû daʿvâ itdikde merkûm İsmail cevâbında kısrağ-ı mevsûf-i (12) mezkûr el-yevm vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin târih-i iʿlâmdan bir mâh mukaddem sâlifü'l-beyân Terme kazâsı ahalisinden gâib-i (13) ʿani'l-beled Hasan nâm kimesneden bin gurûş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ itme mâlım ve mülküm deyû müddeʿî-i merkûm (14) ber vech-i muharrer

müddeʿâsını inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Hasan'dan ber vech-i muharrer müddeʿâsını her biri usûl-ı mevzûʿâsına (15) tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre Şerîf Ağa ibn-i İbrahim ve Süleyman bin Hakoş ve Mosoş ibn-i Totonoş ve Zefoş (16) ibn-i Mehmed nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde cerîde-i şerʿiyyede keşîde-i silk mestûr kılınan kesândan ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl (17) makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Ali bin Hasan ve Hüseyin ibn-i Hakoş nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i (18) şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mûcibince kısrağ-ı mevsûf-i-ı mezkûru müddeʿî-i merkûm Hasan'a def ve teslîme merkûm (19) İsmail'e tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir (20) Fî'l-yevmî'r-râbiʿ ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

297.Kayıt(67b-4) ***Rum tebʿasından Mihail veled-i Save, sekiz yaşında olân bârgirini Köseli karyesi ahalisinden Kara Alioğlu Mustafa'ya emâneten vermesi üzerine merʿâda râʿî olunur iken zâyi etmesi neticesinde vekîl-i merkûm Tahir Efendi'den istemesine dair i'lâm***

Numara 264

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı kurâsından Köseli karyesi mütemekkinlerinden (3) ve devlet-i ʿâlîyye'nin Rum tebʿasından Mihail veled-i Save livâ-i mezkûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde zikri-i atî (4) bârgire bi-tarîki'l-emâne cânib-i mirîden me'mûriyeti hasebiyle vâzʿ-ı ileyh olân livâ-i mezkûr Muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni (5) ʿizzetlü Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿîsi olub cânib-i şerʿiyyet garrâdan dahî (6) hukûkuna iʿtibâr olunân Mehmed Tahir Efendi ibn-i Receb muvâcehesinde işbû meclis-i şerʿde muʿâyene kırmızı doru (7) ve iki kulakları öyük ve kamçı tarafı ön kolunda gözlük ve ubu kanca taʿbîr olunur tamga ve art ayağı (8) binek tarafı sekûl ve el-hâletü hâzihi sekiz yaşında olân bârgiri târih-i iʿlâmdan yirmi gün mukaddem sâlifü'z-zikr (9) Köseli karyesi mütemekkinlerinden ve kezâlik tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden gâib-i ʿani'l-meclis Vasil nâm kimesneden (10) dokuz yüz gurûş semen-i medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde iştirâ itme yedimde mülküm iken târih-i iʿlâmdan on üç (11) gün mukaddem mârü'l-beyân Köseli karyesi ahalisinden Kara Alioğlu Mustafa nâm kimesneye livâ-i mezkûra gelmek (12) üzere emâneten virmişdim merkûm Mustafa dahî livâ-i mezkûrun Kurupelid nâm mahalde

vâkiʿ ırmakdan geçerken merkûm (13) Mustafa …vefât idüb mahalle-i mezkûrda vâkiʿ merʿâda râʿî olunur iken zâyiʿ idüb el-hâletü hâzihi müvekkile-i mûmâ-ileyh (14) yedinde bulmamla bi'l-iltimâs ve't-taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ ve'l-istinaf vekîl-i merkûm Tahir Efendi cevâbında zikr (15) olunân bârgire müvekkil-i mûmâ-ileyhin taraf-ı mirîden yâve olunmak üzere vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûm (16) Mihail'in ber vech-i muharrer şirâen mülkü olduğunu külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Mihail'den ber vech-i muharrer müddeʿâsını Bedri (17) usûl mevzû'a tatbîkan bâ varaka-î mestûre mârü'z-zikr Köseli ahâlisinden Hediye oğlu Osman bin Halil ve Mahmud bin İbrahim ve Hasan (18)oğlu Ali ibn-i Ahmed ve Süleymanoğlu Abdullah ibn-i Mehmed nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş(19)şehâde idükleri ihbâr olunân mârü'l-beyân Köseli karyesi ahalisinden Seyyid Mehmed bin Nehavgöroğlu? Seyyidoğlu (20) Ahmed ibn-i Mehmed nâm kimesneler şehadetleriyle vekîl-i merkûm muvâcehesinde ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-halef mûcibiyle (21) bârgir-i mevsûf-i mezkûru müddeʿî-i merkûm Mihail'e defʿ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i merkûm Tahir Efendi'ye (22) tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî'r-(23) râbiʿ ve'l-ʿışrin min Cemâziyelâhir li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 68-A

298.Kayıt(68a-1) ***Pazar mahallesi ahalisinden Hasan Kethüdazâde Yusuf Efendi'nin virmiş olduğu 9000 gurûşun müddeʿî-i merkûm Ahmed Efendi'den tahsîl ve mûmâ-ileyh Yusuf Efendi'ye teslîmine dair iʻlâm***

Numara 265

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Pazar mahallesi ahâlisiden Hükmetzâde işbû bâʿisü'l-iʿlâm (3) Hacı Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi livâ-i mezkûrun meclis-i temyîzine mahsus odada maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i şerîf-i enverde (4) medîne-i mezbûre mahallâtından Saʻdi Bey mahallesinde mütemekkin devlet-i ʿâlîyye'nin Rum milletinden Zeynekoğlu Dimitraki Ağa (5) veled-i Haçi Kostanti tarafından husus-ı atî-i daʿvâya vekîl-i müseccel-i şerʿisi Bafralı Toma veled-i Dimit muvâcehesinde (6) üzerlerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb mezkûr Pazar mahallesi ahalisinden Hasan Kethüdazâde Yusuf Efendi ile (7)şefîʻisi bulunduğum Çömeroğlu Halil'in kerîmelerinin ʿarsası üzerine mûmâ-ileyh Yusuf Efendi ile taht-ı (8)

muhâkemede bulunduğumuz hâlde tarafından mukırr ve muʿterif ʿarsa-i mezkûre yedinde iken vekîl-i merkûm Toma(9)'nın müvekkili Dimitraki'ye beyʿ eyledim idi deyû söylemesinde merkûm Dimitraki'nin vekîli bulunan Toma'ya (10) ʿarsa-i mezkûrun suâl olunması matlûbumdur didikde vekîl-i merkûm Toma'dan lede's-suâl merkûm Toma (11) cevâbında Hasan Kethüdazâde Yusuf Efendi yedine bâ-tahvîl müvekkilim merkûmun alâcağı olân on bin gurûş (12) temuz akçe mukâbelesinde sâlifü'z-zikr Çömeroğlu Halil'in kerîmelerinden Yusuf Efendi'nin almış olduğu (13) on beş buçuk arşun ʿarsayı virüb ve müvekkilim merkûmun yedinde bulunan koçan mûcibince hudûdları maʿlûm (14) olân ʿarsanın ferâğ içün meclis-i idârede iken mezbûr Hacı Ahmed Efendi idâre meclisinde hâzır (15) olduğundan mûmâ-ileyh Hacı Ahmed Efendi ol-vakt sükût idüb daʿvâ itmedî hâlde ʿarsa-i mezkûr (16) yedimde ve koçanı dahî yedimde olmağla icâbı hâlinde isbât iderim didikde gıbbe's-suâl müddeʿî-i mûmâ-ileyh (17) Hacı Ahmed Efendi cevâba tasaddî idüb bundan ʿakdem yaʿni bin iki yüz doksan dört senesi Zilhicceti'ş-(18) şerîfenin altıncı günü mezkûr ʿarsa hakkında mûmâ-ileyh Hasan Kethüdazâde Yusuf Efendi ile vukûʿ bulan (19) zabt-ı daʿvâmızda ʿarsa-i mezkûru Dimitraki'ye yaʿni takrîr eylemesinden dolayı ber mûcib-i fetvâ-yı şerîf müvekkil-i (20) merkûm Dimitraki ile muvâcehemiz iktizâ eylediğinden merkûm Dimitraki'ye ol-vakt ve suâl eyledikde (21) arâzi me'mûru Eşref Efendi hâtırı içün muvâzaʿa-i yedime bir kıtʿa koçan virilmiş ise de hâlâ ʿarsa-i (22) mezbûre bana beyʿ olunduğu sahîh olmayub beni böyle haksız daʿvâya karıştırmayasınız kendü daʿvânıza bakın (23) deyû ikrâr eylediği târih-i iʿlâmdan üç gün mukaddem beraber eylediğim fetvâ-yı şerîfin mûcibi Yusuf Efendi'nin (24) virmiş olduğu dokuz bin gurûşu vireceğim merkûm Dimitraki'ye beyân ve ifâde eylediğimde ʿarsa-i mezkûre (25) benim hakkım olmayub alân Yusuf Efendi'nin mülküdür diyerek bu ana kadar ikrâr itmekle mûcib-i şerʿi (26)matlûbumdur deyû baʿde'd-defʿ ve'l-inkâr müdâfiʿ-i mezbûr Hacı Ahmed Efendi'den ber vech-i muharrer defʿ-i mezkûruna (27) muvâffak beyyine taleb olundukda isbâta tenbîhden izhâr ʿacz-ı birle tahlîfe talib olmağla müddeʿî-i ʿaleyh vekîl-i (28) merkûm Toma'nın müvekkili merkûm Dimitraki istihlâf olundukda tehallüfden imtinâʿ itmesinde iktizâ-yı (29) cânib-i şerʿ-i şerîfden lede'l-istifkâz bir mülk menzilini Ammar ve semen-i maʿlûme beyʿ ve teslîm Ammar dahî (30) menzil-i mezbûr şu kadar akçe ile ʿaded-i nâ-maʿlûm müşârün-ileyhâ olân ber kabz-ı fülûs … (31) beyʿ ve teslîm ve kabz-ı semen idüb ol-fülûs meclis-i … saçub tezyi'? itdikden sonra ol (32) menzile muttasıl mülk menzili olân beşere beyʿ-i evveli istimâʿ itdiği anda

intihâz meşekkad? idüb (33) bi-tamâmihâ riʿâyet idicek Ömer'in huzûrunda beyʿ-i evvel ile menzil-i mezbûr meşekkad? ile Bekir'den olmağa kâdir (34) olur el-cevâb olur velev bâ-ʿahâ el- müşteri mine'l-âhir semen ekser mine'l-evvel kâne li'ş-şefiʿi el-hıyâr (35) kâne ıhtarehu el-ahzu bi'ş-şirâi ve's-sülüs ye'huzu min yedi'l-müşteri felihaza ve inzâde'l-müşteri el-bâliğu fi's-semeni lem yelzem (36) ez-ziyâde eş-şefîʿ li- ennehu istahakka ahzu ahzuhâ bi's-semen ** nukûl? sarîhu… müddeʿî-i ʿaleyh müvekkil-i merkûm (37) Dimitraki'nin iştirâsı muvâzaʿa tarît? olmuş olmağla ʿarsa-i mezkûreye bilâ-beyyine muʿârazadan menʿile (38) bâyiʿ-i evvel Hasan Kethüdazâde Yusuf Efendi'nin virmiş olduğu 9000 gurûşun müddeʿî-i (39) merkûm Ahmed Efendi'den tahsîl ve mûmâ-ileyh Yusuf Efendi'ye teslîmiyle müddeʿî-i merkûm Hacı Ahmed Efendi'nin (40) mezkûr ʿarsayı zabt ü tasarrufu iktizâ eylediği ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 3 Recebi'l-ferd li-sene 1295.

Varak 68-B

299.Kayıt(68b-2) ***Hançerli mahallesinden Mine Hatûn ibnet-i Abdullah Paşa, vâlidesinden mevrûs ʿarsa ve mağaza-i mahdûd-ı mezkûrları üç sehim iʿtibâriyle bir sehim hissesini zevci Yusuf Efendi'nin takrîriyle merkûm Ahmed Efendi'nin üzerine kayd olunmasına dair iʿlâm***

Numara 266

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinelerinden Mine Hatûn ibnet-i Abdullah Paşa nâm hanımın vâlidesinden (3) mevrûs yedinde müşterek mülk ve hakkı olân Emtiʿa Gümrüğü caddesinde vâkiʿ Eski Tütün Hanı dimekle muʿarrefe (4) bir tarafdan İtmekçi Mustafa Usta ve bir tarafdan müteveffâ Hacı Vâiz Hasan Efendi ve Boskoh? (5) Mustafa Efendi ve bir tarafdan Dizdarzâde Hacı Hasan Efendi ʿarsaları ve bir tarafdan Mahmud Bey mağazalarıyla mahdûd beş bâb (6) arkalarında vâkiʿ ʿarsada üç sehim iʿtibâriyle bir sehim hissesini tarafından me'mûru huzûrunda 1500 gurûş semen (7) mukâbelesinde Hançerli mahallesinde sâkin Ahmed Nafiz Efendi'ye beyʿ ve kabz-ı semene vekîl olduğu zevât-ı mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş- (8) şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin oldukları enifü'z-zikr Hançerli mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından (9) Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Ali Efendi ibn-i Ebubekir ve Hasan Ağa ibn-i Salih nâm müzekkîlerden (10) sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Şişman Osman Ağazâde Zühtü (11) Efendi ibn-i Osman Ağa ve Hacı Emin

Efendizâde Refet Bey ibn-i Ahmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı (12) câhidde ber nehc-i şerʿi mûmâ-ileyhâ Mine Hanım'ın zevci Yusuf Efendi ibn-i Hasan Ağa'nın vekâlete hükm-i şerʿi (13) lâ-hık olmağla bu sûretde ʿarsa ve mağaza-i mahdûd-ı mezkûrları üç sehim iʿtibâriyle bir sehim hissesini vekîl-i (14) mûmâ-ileyh Yusuf Efendi'nin takrîriyle merkûm Ahmed Efendi'nin üzerine kayd olunması husûsunun defter-i hâkânî (15) me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediğini tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 5 Recebi'l-ferd li-sene 1295.

300.Kayıt(68b-3) ***Ermeni milleti nisvânından olub vefât iden Papaoğlu kerîmesi Mariye bint-i Kirkor veled-i Agob'un verâsetinden bir bâb menzil meʿa avluyı mahdûd-ı mezkûru vekîl-i merkûm Nazari'nin takrîriyle müşteri-i merkûm Hacı Mehmed Ağa üzerine kayd edilmesine dair i'lâm***

Numara 267

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi mütemekkinlerinden ve tebʿa-i devlet-i ʿâlîyye'nin Ermeni (3) milleti nisvânından iken bundan 'akdem vefât iden Papaoğlu kerîmesi Mariye bint-i Kirkor veled-i Agob'un verâseti zevce-i (4) metrûke Agob veled-i Serkiz ile sadrî sagîr oğlu Morad'a münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları dört sehimden olub sihâm-ı (5) mezbûrdan bir sehimi zevc-i merkûm Agob'a ve üç sehimi sagîr-i mezbûr Morad'a inhisârı tahkîkden sonra sagîr-i mezbûr Morad dahî (6) fevt olub verâseti ancak babası ve … Agob'a münhasıra ve baʿde merkûm Agob dahî fevt olub verâseti Mahmiyye-i İstanbul'da (7) Ahi Çelebi mahallesinde el-yevm mütemekkin ve mütemekkine babası Serkiz veled-i Terke ile anası Dorhiye bint-i Asdora inhisârı lede'ş-şerʿi'l-enver (8) zâhir ve nümâyân oldukdan sonra eb-i merkûm Serkiz ile ümm-i mezbûre Dorhiye'nin taraflarından zikrânı beyʿe ve mezmuru huzûrunda ikrâr (9)ve takrîre ve kabz-ı semene bâ-hüccet-i şerʿiyye vekîl-i müseccel-i şerʿileri oğulları işbû bâʿisü'l-iʿlâm Nazari veled-i Serkiz medîne-i mezbûre temyîz (10) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Şamlı Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hacı Mehmed Ağa'ya beyʿ ve kabz-ı semen idüb menzil maʿa avlu-yı mahdûd-ı mezkûru (11) vekîl-i merkûm Nazari'nin takrîriyle müşteri-i merkûm Hacı Mehmed Ağa üzerine kayd ve yedine bir kıtʿa koçan ʿilmuhaberinin iʿtâsı (12) husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna emr ve havâle buyrulması iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. (13) Bâkî emr-ü ferman hazret-i

men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî'r-râbiʿ min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

301.Kayıt(68b-4) ***Arif Ağa ibn-i Mehmed'in, Cedid mahallesi ahâlisinden bundan 'akdem vefât iden Hacı Mehmed Baba ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'dan beş bin beş yüz gurûş alacağı olduğundan vârisleri er karındaşı oğlu Hüseyin ibn-i Numan'dan istemesine dair i'lâm***

Numara 268

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Cedid mahallesi ahâlisinden iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Mehmed Baba (3) ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerîfe bint-i Hasan ile kendüsünden mukaddem vefât (4) iden sulbî kebîr oğlu Mehmed Ali'nin sulbiye sagîre kızı Beray'a münhasıra ve baʿde mezbûre Şerîfe Hatûn dahî vefât (5) idüb verâseti li-ebeveyn er karındaşı oğlu Hüseyin ibn-i Numan ile sagîre-i mezbûre Beray'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (6) ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûmun dâyinlerinden olub medîne-i Samsun mahallâtından (7) Mekde mahallesi ahâlisinden Arif Ağa ibn-i Mehmed medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sagîre-i mezbûrenin (8) tesviye-i umûruna kıbel-i şerʿden vasî-i mansûbi ve tereke-i müteveffâ-yı merkûm bi'l-verâse ve bi'l-vesâye vazʿ-ı yedi (9) mütehakkık olân merkûm Hüseyin Ağa ibn-i merkûm Numan muvâcehesinde üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb mûrisleri (10) müteveffâ-yı merkûm Hacı Mehmed Baba'nın hayâtında bin iki yüz doksan üç senesi şehr-i Agustos yedi târihinde (11) kendi mührü ile memhûr müddeʿîye virmiş olduğu bir kıtʿa sened mantûkunca cihet-i farz-ı şerʿden beş bin beş yüz gurûş (12) alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûru kable'l-edâ vefât itmekle meblağ-ı mezbûr beş bin beş yüz müteveffâ-yı merkûmun (13) tereke-i vâfiyesinden olmak üzere bana edâ ve teslîme vasî-i merkûm Hüseyin Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyû daʿvâ (14) itdikde merkûm Hüseyin Ağa cevâbında müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesine bi'l-verâse ve bi'l-vesâye vazʿ-ı yedînî ikrâr (15) lâkin müddeʿî merkûmun ber vech-i muharrer müddeʿâsını külliyen inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Arif Ağa'dan ber vech-i muharrer müddeasına (16) bâ-varaka-i mestûre her biri sâkin oldukları mârrü'z-zikr Mekde mahallesi Muhtârı Hacı Hasan Ağa ibn-i Hacı Mustafa (17) ve Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi ve Mehmed Efendi ibn-i Hacı Ali ve Ömer Osman bin Mehmed nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde (18)

ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân mahalle-i mezbûre ahalisinden Hacı Mustafa (19) ibn-i Ahmed ve Emin Ağa ibn-i el-Hac Osman nâm kimesneler şehadetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât (20) ve'l-halef ve'l-hükm mûcibince meblağ-ı mezbûr beş bin beş yüz gurûş müteveffâ-yı merkûm Hacı Mehmed Baba'nın tereke-i vâfiyesinden (21) olmak üzere müddeʿî-i merkûm Arif Ağa'ya edâ ve teslîme vasî-i merkûm Hüseyin Ağa'ya kıbel-i şerʿden tenbîh olunduğu tescîl (22) ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî't-tâsiʿ min (23) Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 69-A

302.Kayıt(69a-1) ***Hançerli mahallesi sâkinlerinden Ayşe Kadın bint-i Mahmud bir kıtʿa bahçe ʿarsasını üç bin gurûş akçe semen mukâbelesinde Durmuş bin Ahmed'e vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'in takrîriyle sattığına dair i'lâm***

Numara 269

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinlerinden Alanoslu müteveffâ Mahmud kerîmesi dimekle muʿarrefe Ayşe Kadın bint-i Mahmud nâm (3) Hatûn yedinde müstakilen mülkü ve hakkı olân İsababa caddesinde vâkiʿ bir tarafdan Karamanoğlu Seyyid Ali Ağa ve bir tarafdan (4) Hasan Kethüdazâde Yusuf Efendi ve bir tarafdan Devecioğlu Hacı Mehmed ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir kıtʿa bahçe ʿarsasını (5) tarafından me'mûru huzûrunda üç bin gurûş temiz akçe semen mukâbelesinde Sa'di Bey mahallesinde Durmuş bin Ahmed'e (6) beyʿ ve kabz-ı semene vekîl olduğu ve zatî-i mezbûreyi bi'l-maʿrifeti'ş-şerʿiyye ʿârifân her biri sâkin oldukları mârrü'z-zikr (7) Hançerli mahallesi imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Hasan Ağa (8) ibn-i Salih ve Hacı Mehmed Ağa bin Mustafa nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde (9) idükleri ihbâr olunân Ömer Ağa ibn-i Hüseyin ve Müftüoğlu Seyyid Ali bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde (10) ber nehc-i şerʿi Merzifonlu Hacı Mehmed Ağa ibn-i Ahmed'in vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olmağla bu sûretde bahçe-i mahdûd-ı mezkûru (11) vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'in takrîriyle merkûm Durmuş üzerine olunması husûsunun defter-i hâkânî me'mûrluğuna havâle buyrulması (12) iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-

ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmi't-tasiʿ min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

303.Kayıt(69a-2) ***Hançerli mahallesi sâkinlerinden vefât iden Mahasî Vâiz Hasan Efendi ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın taksîm hücceti ile ilgili da'vaya dair i'lâm***

Numara 270

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi sâkinlerinden iken bundan 'akdem vefât iden Mahasî Vaʿiz Hasan Efendi (3) ibn-i Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûke-i menkûhası Fahriye bint-i Ahmed ve li-ebeveyn er karındaşı Mustafa ve li-ebeveyn kız (4) karındaşı Münüre ile ve li-ümm kız karındaşı Şerîfe'ye münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları ve bi'l-hükmi'l-ferâiz otuz altı sehimden olub (5) sihâm-ı mezbûreden dokuz sehimi zevce-i mezbûreye ve on dört sehimi eh-î mezbûr Mustafa'ya ve yedi sehimi uht-ı li-ebeveyn-i mezbûre (6) Münüre'ye altı sehimi uht-ı li-ümm mezbûre Şerîfe'ye isâbeti bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿ-i enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra (7) sâhibe-i ʿarzuhal zâtî muʿarrefe-i mezbûre Şerîfe tarafından atî'z-zikr husûs taleb ve daʿvâya ve ahzü kabza ve husûs-ı mezkûr (8) mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekîl-i müseccel-i şerʿisi zevc ve dâhil Osman bin Mustafa livâ-i mezkûr temyîz meclisine mahsûs odada (9) maʿkûd huzûr-ı şerʿimiz işbû bâʿisü'l-iʿlâm zatîye taʿrîf-i şerʿiyye ile muʿarrefe zevce-i mezbûre Fahriye tarafından kezâlik zikr-i câî husûsda (10) husûmet ve redd-i daʿvâya vekîl-i müseccel-i şerʿisi Hacı Mehmed bin Ahmed muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb (11) mûrisimiz li-ümm karındaşım müteveffâ-yı mezbûrun zâhir ve ihrâc olûnub cümle verese birlikde hâzır olduğu hâlde beynimizde (12) tahrîr ve âhere beyʿ-i esmânı beyne'l-verese taksîmi derdest bulunan ber mûcib-i defter terekesinden başka hâric-i ez defter (13) terekesi olân mecmûʿî yirmi iki bin altı yüz altmış gurûş kıymetlü otuz tob penbezar gömlek ve yirmi tob kasterli (14) ve otuz tob abair ve kırk kıyye revgân-ı sâde ve yirmi batmân pirinç ve on beş batman dakik ve altmış ʿaded ünye taşı ve elli ** (15) arab kara taş ve üç araba kireç ve iki ʿaded kahve değirmeni ve bir ʿaded çiftlik ve on ʿaded nühâs ve sarı su kuyusu ve üç ʿaded (16) güğüm ve bir ** göbek meski ile beşi bir yerde ve bir ʿaded lirâ-yı Osmanî ve seksen ʿaded yüzlük kâimeyi müvekkile-i mezbûre (17) Fahriye Hatûn ketm ve imzâ ve mahalle-i mezbûrede vâkiʿ bir tarafdan müteveffâ Halil Bey ve bir tarafdan müvekkile-i

merkûme Şerîfe Hatûn ve bir tarafdan (18) Mustafa ʿarsası ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd bir bâb mülk menzil ile tahtında bir bâb mağaza maʿa avlu ʿarsasına müstakilen (19) bi-gayr-ı hakk vâzʿ-ı ileyh ider olmağla vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'den müvekkiline izâfetle suâl olûnub ber minvâl-i muharrer menzil ve mağaza-i (20) mahdûd-ı mezkûr ile eşyâ-i muharrer-i mezkûre mevcûd ise aʿyânından ve meşhedliğe ve baʿde's-sübût kıymetlerinden müvekkilim mezbûrenin (21) ber tashîh-i mezkur hisse-i ırsiyyesini müvekkilem zevcim mezbûr içün bana edâ ve teslîme müvekkile-i mezbûreye izâfetle vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'e (22) tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl vekîl-i merkûm Hacı Mehmed cevâbında ber vech-i muharrer eşyâ ve emvâl-i (23) muharrer-i mezkûreyi ketm ve ihfâ eylediğini bi'l-vekâle külliyen inkâr ve menzil ve mağaza-i mahdûd-ı mezkûrun nıfs hisse-i şâyiʿası (24) işbû yedimde olub ibrâz eylediğim bir kıtʿa koçan ʿilmuhaberi mantûkunca müvekkilem mezburenin şirâen ve nısf-ı diğeri (25) dahî zevci müteveffâ-yı mezbûrun ırsen mülk ve hakları olub ve hatta menzil ve mağaza-i mahdûd-ı mezkûr müvekkilem mezbûre (26) ile müteveffâ-yı merkûmun hayâtında ʿale'l-iştirâk … mülk ve hakları olduğu verese-i merkûmdan her biri tâbiʿân (27) ve katʿiyyen ikrâr itmeleri üzerine menzil-i ve mağaza-i mahdûd-ı mezkûrda olân müteveffâ-yı merkûmun nıfs hisse-i şâyiʿasını (28) verese-i merkûmûndan (29) her birinin taleb ve hüsn-i rızâlarıyla bâ-maʿrifet-i münâdî nidâ ve müzâyede idildikde inkıtâʿ-ı rağbetden sonra (30) bin gurûşda müvekkilem zevce-i mezbûrenin üzerinde takrîr idüb ol-vechle nıfs menzil ve mağaza-i mahdûd-ı (31) mezkûrda olân verese-i merkûmûndan eh-î mezbûr Mustafa ve uht-ı mezbûre Münüre ve müddeʿî vekîl-i mezbûrun müvekkilesi (32) uht-ı mezbûre Şerîfe'den her biri ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsiyye-i şâyiʿalarını tamâmen ve sahîhen semen-i mezkûr üzerine beyʿ (33) ve temlîk ve her biri maʿân … eylediklerinde müvekkilem mezbûr dahî ber vech-i muharrer temlîk ve teslîm ve kabz ve kabûl

Varak 69-B

(34) eylediğinden müddeʿî vekîl-i merkûm Osman'ın müvekkilesi mezbûre Şerîfe ber vech-i muharrer meclis beyʿ-i mezkûrda şerâite (35) icâzet-i mevcûde olduğu hâlde mecîze?… olmağla hâne ve mağaza-i mezkûr esmânı ile menkûl tereke esmânı (36) olân cemʿân on altı bin dört yüz kırk yedi gurûşa bâliğ ve meblağ-ı mezkûrdan müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin (37) bâ-ikrâr verese ve bâ-vesâyet dört bin üç yüz seksen gurûş sülüsü üç bin yüz gurûş düyûn-ı maʿlûmesi (38) cemʿân yedi bin dört yüz seksen gurûş bi't-tenzîl kusûrundan mezbûre Şerîfe'nin ber tashîh-i mezkûr (39) hissesine

isâbet bin dört yüz doksan dört gurûşdan iki yüz yetmiş beş gurûşluk müzayede olunan menkul (40)terekesinden eşya iştirâ ve iktiza idüp bâkî bin ikiyüz ondokuz kuruş müvekkilem mezbûre Fahriye (41) zimmetinde alacak hakkı kalmış olmağla ol-vechle mülk menzil ve mağaza-i mahdûd-ı mezkûre müvekkilem (42) mezbûre Fahriye bi-hakk-ı vazʿ-ı ileyh ider deyû bi'l-vekâle baʿde'd-def müddeʿî vekîl-i merkûm Osman'ın inkârına (43) mekârîn vâkiʿ ve vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'den bi'l-vekâle def-i meşrûʿalarına muvâffak beyyine taleb (44) olundukda her biri usul-ı mevzûʿâsına tatbîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâkin oldukları Hançerli mahallesi (45) imâm ve muhtâr ve ihtiyâr meclis aʿzâlarından Ali Efendi ibn-i Mustafa ve Hasan Efendi ibn-i Abde ve Hacı (46) Mehmed bin Süleyman ve Süleyman bin Hacı Mehmed nâm müzekkîlerden sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş- (47) şehâde idükleri ihbâr olunân mahalle-i mezbûreden Kalafatzâde Ali Efendi ibn-i Ebubekir ve Nizam Hasan (48) bin Salih nâm kimesneler şehâdetleri ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeğin mûcîb-i müddeʿî vekîl-i merkûm (49) Osman bi'l-vekâle menzil ve mağaza daʿvâsıyla vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'in müvekkilesi zevce-i mezbûre Fahriye'ye izâfetle (50) bi-vech-i şerʿi mağazadan baʿde'l-menʿ vekîl-i merkûm Hacı Mehmed'in müvekkilesine izâfetle bi'l-vekâle (51) inkârına mükârîn müddeʿî vekîl-i merkûm Osman'ın ber vech-i bâlâ eşyâ ve emvâl (52) ve nakd-ı muharrer-i mezkûre müddeʿâsına muvâffak beyyine taleb olundukda lede'l-emhâl ve'l-istihmâl kerrâren ve karâren (53) müddet-i şerʿi tekmîl olub ber vech-i isbâta kâdir olmayub taleb tahlîf dahî olmamağın mûcibiyle vekîl-i (54) merkûm Hacı Mehmed müvekkiline izâfetle bilâ beyyine muʿârazadan menʿ olunmadığı tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine (55) iʿlâm olundu. Hurrire fî'l-yevmî'r-râbiʿ ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

304.Kayıt(69b-3) ***Çarşusu mahallesi ahâlisinden olub li-ecli't-ticâre Osman Reis bin Hacı Hasan, sekiz yaşında Fatma isminde bir re's câriyeyi elli 'aded yüzlük kâime bedel ile merkûm Canpolat'tan iştirâ, kabz ve kabûl idüb cariyenin 'illet-i kadîmesi olduğu için vefat etmesi neticesinde şer'ân lâzım gelen semenini talep etmesine dair i'lâm***

Numara 271

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki

(2) Fi'l-asl Mahmiyye-i İstanbul'da Aksaray civârında Odabaşı Çarşısu mahallesi ahâlisinden olub li-ecli't-ticâre (3) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan

medîne-i Samsun'da sâkin Osman Reis bin Hacı Hasan medîne-i mezbûre temyîz (4) meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde medîne-i mezbûre muzâfe Bafra kazâsı kurrâlarından Koçgaz? nâm mahalde meskûn muhâcirîn-i (5) çerâkiseden Canpolat Bey bin Seyok muvâcehesinde Tercüman Şerîf Ağa ibn-i Hacı İbrahim hâzır olduğu hâlde emr (6) üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i iʿlâmdan iki buçuk ay mukaddem tahmînen sekiz yaşında Fatma isminde (7) bir reʿs câriyeyi kıymet ʿuyûbdan sâlime olarak elli ʿaded yüzlük kâime bedel ile merkûm Canpolat yekûn (8) iştirâ ve kabz ve kabûl idüb sâlifü'z-zikr câriye-i mevsûf-i mezkûreyi etbâya? muʿâyene itdirilerek (9) tayyîb-i merkûm câriye-i mevsûf-i mezkûre ʿillet-i kadîmesi olduğu ifâde ve beyân itmekle ** ** (10) merkûm Canpolat bey iʿâde ve esmânını istirdâd itmek üzere sâkin olduğu sâlifü'l-beyân … karye-i mezkûru (11) Koçgaz karyesinden irsâl itdikden sonra câriye-i mezbûreyi merkûm Canpolat Bey'e kable't-tasmîm vefât itmekle müteveffâ (12) câriyenin şerʿân lâzım gelen noksân … merkûm Canpolat Bey'den taleb iderim deyû tasaddî eyledikde daʿvâmda (13) bâ-tavassut-ı musâlihîn ʿann inkâri'n-nizâʿ bi't-tavʿ ve'r-rızâ on yedi ʿaded yüzlük kâimeye sulh olub olân (14) on yedi kâimeyi meclis-i sulhdan kable'l-mufâraka bana redd ve teslîm ve ben dahî yedinde tamâmen ve kâmilen ahz-ü kabz (15) idüb husûs-ı mezkûre ve sâir cemîʿ-i hukûk-ı şerʿiyyeye müteʿallık ʿâmme-i daʿvâ ve kâffe-i mutâlibâtdan merkûm Canpolat (16) Bey'in zimmeti ibrâ ve ber tashîh-i şerʿi ile kabûlünü hâvî ibrâ ve iskat eylediğimde oldahî ibrâ-i mezkûru (17) baʿde'l-kabûl bana tarafından medfûʿ bedel-i sulh-ı mezkûr on yedi kâimenin istirdâdına ve cemîʿ-i (18) hukûk-ı şerʿiyye müteʿallıka ʿâmme-i daʿvâdan benim deynimi ibrâ ve iskât tarafından her birimiz âherin ibrâsını kabûl (19) ve bu vechle katʿ-ı nizâʿ eyledik didikde mukırr-ı mezbûr Osman Reis'in cemîʿ-i takrîr-i meşrûhunu merkûm (20) Canpolat Bey tahkîk ve tasdîk eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. (21) El-emru limen lehü'l-emr. F'l-yevmî'l-ʿaşer min Recebi'l-ferd li-sene hamse ve tısʿin ve mieteyn ve elf.

Varak 70-A

305.Kayıt(70a-1) ***Kıran karyesi sâkinelerinden iken bundan 'akdem vefât iden Alime bint-i Said bin Abdullah'ın sadrîye sagîre kızı Hadîce'nin müntakil mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna kıbel-i şerʿden bir vasî nasb ve taʿyînine dair kayıt***

Numara 272

(1) Medîne-i Samsun kurâsından Kıran karyesi sâkinelerinden iken bundan 'akdem vefât iden Alime bint-i Said bin Abdullah'ın sadrîye (2) sagîre kızı Hatice'nin

anası müteveffiye-i mezbûrden müntakil mâlını hıfz ve tesviyye-i umûruna kıbel-i şerʿden bir vasî nasb ve taʿyîn (3) ehemm ve ilzâm olmağın sagîre-i mezbûrenin ceddi olub her bir vechle umûr-ı vesâyeti ru'yete kâdir idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-(4)esâmi-i müslimîn ihbârlarıyle ʿindî'ş-şerʿi'l-enver ve mütehakkık olân işbû bâʿis-i hâze'l-kitâb Said bin Abdullah nâm kimesneyi (5) hâkim-i muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûbalehu ve hüsnemeʿâb efendi sagîre-i mezbûrenin vakt-ı rüşd ve sedâdına değin mâlını hıfz ve tesviye-i (6) umûruna kıbel-i şerʿden vasî nasb ve taʿyîn olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya (7) taʿahhüd ve iltizâm eyledikden sonra vasî-i merkûm Said'in talebiyle sagîre-i mezbûrenin anası müteveffiye-i mezbûreden müntakil akçesi (8) nemâsından beher şehr yirmi iki gurûş nakd ve kisve-bahâsı farz ve takrîr idüb meblağ-ı maʿrûz-ı mezkûr sagîre-i mezbûrenin (9) nafaka ve kisve bahâsı ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istidâne ve ʿinde'z-zufr? sagîre-i mezbûrenin (10) mâlına rücûʿa ceddi merkûm Said'e izn verildiği mâ-vâkʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî'l-hâdî ve min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene (11) hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

306.Kayıt(70a-2) ***Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden İzzet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın veresesi, gâibi li-eb er karındaşı Seyyid'e bıraktığı için vasî nasb olunân eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın mevrûs malını ahz ve kabzına dair kayıt***

Numara 273

(1) Medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden Emtiʿa Gümrüğü ketebesinden Ali Rıza Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesne medîne-i mezbûre (2) temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden İzzet Efendi (3) ibn-i İbrahim bin Abdullah'ın verese-i gâibi li-eb er-karındaşı Seyyid'in birâderi müteveffâ-yı merkûm İzzet Efendi'den mevrûs mâlını (4) li-ecli'l-idâne kıbel-i şerʿden vasî nasb olunân eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb (5) vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi gâib-i merkûm Seyyid Ali'nin karındaşı müteveffâ-yı merkûm İzzet Efendi'den müntakil mâlından bâ-fiât-ı mirî mâlını (6) bin gurûş kâime akçe bi'l-vesâye bana idâne ve teslîm eylediğinden ben dahî bundan istidâne ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk idüb (7) meblağ-ı mezbûr ile semen işbû târih-i vesîkadan bir sene tamâmına değin müeccel ve mevʿûdiyetine gâib-i merkûm Seyyid Ali'nin mâlından vasî-i mûmâ-ileyh (8) İbrahim Efendi yedinden iştirâ eylediğim iki cild Ali

Efendi ve bir cild Netice ve bir cild Abdurrahman fetevâları semenlerinden ve fi-mâ (9) bâ-fiât-ı mirî kâime akçe dokuz yüz gurûş ki ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿân altı bin dokuz yüz gurûş zimmetimde gâib-i merkûm Seyyid (10) Ali'ye vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynimdir didikde gıbbe't-tasdîk sâlifü'z-zikr Hançerli mahallesi ahâlilerinden (11) Ali Efendi ibn-i Hacı Mustafa ve Sofu Mehmed ibn-i Mustafa nâm kimesneler meclis-i maʿkûd-ı mezkûrede vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim (12) Efendi mahzarında her biri bi-tavʿihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mukırr medyûn-ı merkûm Ali Rıza Efendi zimmetinde (13) gâib-i merkûm Seyyid Ali ciheteyn-i mezkûreteynden edâsı vâcib-ü dîn olân meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr altı bin dokuz yüz (14) gurûşu tarafından bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şerʿiyye ile bizler dahî müteʿâkkıben kefîl-i bi'l-hâl ve zamânlar olub oldahî (15) âhirân zimmetine kefâlet-i celîle lâzım gelen meblağ dahî kezâlik bi'l-emr ve'l-kabûl başka başka tekeffül ile dilediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-(16) şerʿi mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Ve fî 1 Recebi'l-ferd 1295.

307.Kayıt(70a-3) ***Zikr-i câi maktûlün mahallinde Sarıağaç karyesinde mecrûmen fevt olân tebʿa-i devlet-iʿâlîyye'nin Rum milletinden Köseoğlu Yani veled-i Oli'nin cenâzesi üzerine vârub keşf ve muʿâyenesi içün el-Hac Abdullah Efendi ibn-i Osman Efendi'nin taraf-ı şerʿden gönderilmesine dair i'lâm***

Numara 274

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) zikr-i câi maktûlün mahallinde keşf ve muʿâyenesi içün taraf-ı şerʿden irsâl olunân el-Hac Abdullah Efendi ibn-i Osman Efendi kürsî-i livâ (3) bulunan medîne-i Samsun kurrâsındam Sarıağaç karyesinde mecrûmen fevt olân tebʿa-i devlet-iʿâlîyye'nin Rum milletinden Köseoğlu Yani (4) veled-i Oli'nin sâkin olduğu hânesinde cenâzesi üzerine vârub ʿasker-i zabtiyye çavuşânından Ahmed Çavuş ve Cerah ve Alaki (5) ve karye-i mezbûre muhtârı Çavuşoğlu Yani ve Bâboloğlu Bâbol nâm kimesneler hâzır oldukları hâlde müteveffâ-yı merkûmun (6) aʿzâsını keşf ve nazar eylediklerinde müvellit… sol omuz başından birinden ve sağ tarafı koltuğu altı ya'ni küreği? üzerinden(7)gum? ile birinden ve sâğ tarafından tasgî üzerinden kurşun ile darb ve cerh olunduğu ve cârihi dahî mechûl bulunması efendi-i (8) mûmâ-ileyh dâʿîleri baʿde'l-muʿâyene ve'l-müşâhede mahallinde keşf ve muʿâyene ve tahrîr ve meʿân mürsel ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelüb ʿalâ vukûʿa inhâ ve takrîr (9) eylediği huzûr-ı

ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî'l-yevmî'l-hâmis ʿaşer min şehr-i Recebi'l-ferd li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 70-B

308.Kayıt(70b-4) ***Dizdarzâde el-Hac Hasan Efendi tarafından vekil tayin edilen Ali Efendi ibn-i Ahmed'in, bir bâb dükkânı İtmekçi Ali Ustaya sattığına dair kayıt***

Numara 275

(1) Mâʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Saʻdi Bey mahallesi ahâlisinden Dizdarzâde (3) el-Hac Hasan Efendi ibn-i Hasan tarafından vekâlet-i ʿamme-i mutlaka-i sahîhati'ş-şerʿiyye ile vekîl-i (4) müseccel-i şerʿisi kâin birâderi Ali Efendi ibn-i Ahmed livâ-i mezkûr temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde Pazar mahallesi (5) ahâlisinden İtmekçi Ali Usta bin Mustafa muvâcehesinde sâlifü'z-zikr medîne-i Samsun mahallâtından Hançerli mahallesi ahâlisinden (6) olub medîne-i mezbûreye muzâfe Terme kazâsında li-ecli'l-me'mûriyye sâkin Kasımzâde Abdülaziz Efendi ibn-i el-Hac Mehmed tarafından zikr-i (7) câî dükkânı tâlibine beyʿ ve me'mûru huzûrunda ikrâr ve takrîre ve iʿtâ-yı senede ve kabz-ı semeni husûs-ı mezkûr mütevakkıf (8) olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i ʿâmme-i mutlaka-i sahîhati'ş-şerʿiyye ile vekîl olduğu bin iki yüz doksan dört senesi (9) Zilkaʿdeti'ş-şerîfesi'nin on ikinci günü târihiyle müverrah mârü'l-beyân hâlâ Terme kazâsı Nâibi Ali Efendi imzâ (10) ve hatmını hâvî bir kıtʿa vekâlet-i hüccet mantûkunca mazmûnunu her biri Saʻdi Bey mahallesi muhtâr ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından Osman (11) ibn-i Ahmed ve Hasan Efendi ibn-i Emin Efendi ve Said Ağa bin Mehmed ve Hacı Memiş Ağa ibn-i Mehmed nâm müzekkîlerden evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırran ve baʿde (12) ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân zeyl-i hüccetde mestûrü'l-esâmi İmâmoğlu Halil bin İbrahim ve Rıza bin Abde (13) nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şerʿi sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şerʿi lâ-hık olân li-ebeveyn er karındaşı Mustafa Ağa ibn-i el-mezbûr el-Hac Mehmed (14) muvâcehede hâzır olduğu hâlde bi'l-vekâle daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb vekîl-i hâzır-ı merkum Mustafa Ağa'nın müvekkil-i mûmâ-ileyh Abzülaziz Efendi'nin (15) enifü'z-zikr Saʻdi Bey mahallesi'nin Aziziye nâm çarşusunda vâkiʿ yedinde ırsen ve müstakilen mülk ve hakkı olub müvekkil-i mûmâ-ileyh el-Hac Hasan Efendi (16) mülk dükkânına muttasıl ve mülâsık olân bir tarafdan müvekkilim mûmâ-ileyh el-Hac Hasan Efendi

dükkânı ve iki tarafdan hâzır vekîl-i merkûm Mustafa Ağa'nın müvekkil-i mûmâ-ileyh Abzülaziz (17) Efendi'yle müşterek diğer dükkân ve bahçeleri ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd yek diğerine muttasıl ve mülâsık bir bâb itmekçi furunu işbû târih-i (18) iʿlâmdan dört buçuk ay mukaddem vekîl hâzır-ı merkûm Mustafa Ağa dört yüz ʿaded yüzlük kâime mukâbelesinde cemîʿ-i müştemilâtıyla merkûm Ali Usta'ya (19) vekâleti hasebiyle beyʿ ideceğini müvekkilim mûmâ-ileyh Hacı Hasan Efendi istimâʿ eylediği anda bilâ te'hîr ve eşhâd-ı birle? ittihâz idüb şerâitine (20) dahî bi-tamâm riʿâyet iderek târih-i merkûmede bi'l-istidʿâ beyân ve daʿvâya kıyâm eylediğinde kuyûdda lede'l-mürâcaʿa furun ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr (21) gâib-i ʿani'l-meclis Yunan Devleti tebʿasından Yani Kaçori'nin müvekkil-i mûmâ-ileyh Aziz Efendi zimmetinde cihet-i farz-ı şerʿiden bâ-sened alâcağı olân (22) yüz yirmi ʿaded lirâ-yı Osmanî mukâbelesinde bâ-hüccet-i şerʿiyye taht-ı rehinde olub merkûm Yani Kaçori'ye edâ-i deyn olunub fekk-i rehin olunmadıkça (23) furun ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun merkûm Ali Usta'ya ne beyʿ ve ne de müvekkilim mezbûr Hacı Hasan Efendi'nin hakk-ı meşekkad? daʿvâsına şerʿân salâhiyetleri (24) olmayacağı ol-vakt taraf-ı şerʿden virilen cevâb üzerine müvekkilim mûmâ-ileyh el-Hac Hasan Efendi furun ve dükkân-ı mezkûr her ne vakt (25) fekk-i rehin olub da âhere beyʿ olunur ise ke'l-evvel iddiʿâ meşekkad? kıyâm ideceğini bast ve beyân itmişdi şimdi vekîl hâzır-ı merkûm (26) Mustafa Ağa furun ve dükkân-ı mezkûru gâib-i merkûm Yani Koçari yedinden târih-i mezkûrdan dört buçuk ay mukaddem baʿde'l-fekki'r-rehin ben merkûm (27) Ali Usta'ya ber minvâl-i muharrer dört yüz ʿaded yüzlük kâime mukâbelesinde beyʿ ve teslîm ve kabz-ı semen eylediğini bi't-tekrâr müvekkilim mezbûr Hacı Hasan Efendi'nin (28) mesmûʿî olduğu hüccetde ber minvâl-i meşrûh bilâ-fâhîr taleb-i meşekkad? ve mevâtib? ile eşhâd itmekle şimdi merkûm Ali Usta'dan suâl olûnub (29) bâyiʿ vekîl hâzır-ı merkûm Mustafa Ağa'ya medfûʿu olân semen-i mezkûr dört yüzlük kâimeyi müvekkil-i mûmâ-ileyh Hacı Hasan Efendi'ye izâfetle (30) benden ahz ve furun ve dükkân-ı mezkûru müvekkilim mûmâ-ileyh içün bana vech-i lâyıkı üzere teslîme merkûm Ali Usta'ya tenbîh olunmak bi'l-vekâle (31) matlûbumdur deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl merkûm merkûm Ali Usta cevâbında fi'l-hakîka müddeʿî vekîl-i merkûmun müvekkili mûmâ-ileyh Hacı Hasan Efendi'nin (32) dükkânına muttasıl ve mülâsık olân furun ve dükkân bâyiʿ hâzır vekîl-i merkûm Mustafa Ağa'dan dört yüz ʿaded yüzlük kâime semen-i medfûʿ ve makbûz (33) mukâbelesinde iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediğini ve ber vech-i mahbûs müvekkil-i

mûmâ-ileyh Hacı Hasan Efendi'nin beyʿ-i mezkûru (34) istimâʿ eylediğinde bilâ-fâhir taleb-i meşekkad? ve mevâtib? ile eşhâd itdiğini tâbiʿân ve katʿiyyen ikrâr ve iʿtirâf idüb lâkin furun ve dükkân-ı (35) mezkûr gâib-i merkûm Yani Koçeri'nin taht-ı rehinde ve ben dahî taht-ı icârımda olduğu hâlde gâib-i merkûm Yani Koçeri'nin alâcağına (36) mahsûb olmak üzere vekîl ve hâzır-ı mezbûr Mustafa Ağa'nın müvekkili mûmâ-ileyh Abdülaziz Efendi'ye mâlımdan yüz ʿaded lirâ-yı Osmanî edâ ve teslîm (37) eylediğimde mûmâ-ileyh Abdülaziz Efendi müvekkili mûmâ-ileyh Hacı Hasan Efendi dükkânı hudûd tarafından iki karşı ebniye ifrâz ve bana hibe-i sahîha-i şerʿiyye (38) ile hibe ve ben dahî müvekkili mûmâ-ileyh Abdülaziz Efendi zimmetinde bâ-temessük deyn alacağım beş bin gurûş hakkımı mûmâ-ileyh Abdülaziz Efendi'ye (39) hibe-i sahîha-i şerʿiyye ile hibe ve her birimiz ber minvâl-i muharrer ittihâb? ve baʿde'l-kabûl ve deyn-i … ben dahî kendüsüne redd ve teslîm itdikden sonra ben dahî (40) mülk mühîm? iki karşı ebniyeyi zevcem gâib-i ʿani'l-meclis Fatma bint-i el-Hac Ali nâm Hatûn'un zimmetinde mütekarrer mühr-i deynim mukâbelesinde (41) mezbûreye hibe ve teslîm oldahî ittihâb? ve tesellüm ve kabûl ve kabz idüb ve ol-vechle iskâta … eyledikden sonra hâzır merkûm Mustafa (42) Ağa bi-tekrâr vekâleti hasebiyle furun ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrdan zevcem gâibe-i mezbûrenin mülk … olân iki karşı (43) mahalli bi'l-ifrâz bâkîsi gâib-i mezkûr Yani Koçeri'den redd ve fekki'r-rehin dört yüz ʿaded yüzlük kâime semen-i medfûʿ ve makbûz (44) mukâbelesinde bana beyʿ ve ben dahî iştirâ itmişdim deyû takrîr vâkʿası üzere sûret-i refʿde irâd idildiği kelâmı müvekkil-i mezbûr (45) Abzülaziz Efendi'nin ber minvâl-i muharrer meşekkad? daʿvâsını iskât içün kendü tarafından iki karşı ebniyeyi merkûm Ali Usta'ya hibe ve merkûm (46) Ali Usta dahî merkûm Abdülaziz Efendi zimmetinde alâcağı olân beş bin gurûş meşrûhu merkûm Abdülaziz Efendi'ye hibe itdikden sonra

Varak 71-A

(47) bâkîsini vekîl-i merkûm Mustafa Ağa'nın bi'l-vekâle semen-i mezkûreye merkûm Ali Usta ve merkûm Ali Usta'nın dahî ol-vechle iştirâsı şerʿân bâtıl olduğundan (48) mesmûʿa ve iltifâta şâyân olmadığı her birine baʿde't-tefhîm mûcîbince merkûm Ali Usta'nın semen deyû hâzır bâyiʿ vekîl-i merkûm Mustafa Ağa'ya (49) medfûʿu olân dört yüzlük kâime ile müvekkil-i mûmâ-ileyh Abdülaziz Efendi'ye li-ecli'l-ʿarz medfûʿu olân beş bin gurûşun (50) müvekkiline izâfetle müddeʿî vekîl-i merkûm Ali Efendi'den ahz-ı birle furun ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru müvekkil-i mûmâ-ileyh içün vekîl (51) merkûm Ali Efendi'ye ʿalâ mûcib-i ikrâra vech-i

lâyıkı üzere teslîmiyle merkûm Ali Usta elzâm olunduğu tescîl ve bi'l-iltimas (52) huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. El-emr-ü men lehü'l-emr. Fî'l-yevmî'r-râbiʿ ve'l-ʿışrîn min Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

309.Kayıt(71a-1) ***Cedid mahallesi ahalisinden olub bundan yedi ay mukaddem vefât iden Hacı Mehmed baba bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti ile ilgili da'vaya dair i'lâm***

Numara 276

(1)Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2)medîne-i Samsun mahallâtından Cedid mahallesi ahalisinden iken bundan yedi ay mukaddem vefât iden Hacı Mehmed baba bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi (3) Şerîfe bint-i Hasan ile kendüsünden mukaddem vefât iden sulb-i kebîr oğlu Mehmed Ali'nin sulbiye sagîre kızı Berây'a münhasıra baʿdemâ mezbûre Şerîfe Hatûn dahî vefât idüb (4) verâseti li-ebeveyn er karındaşı oğlu Hüseyin ibn-i Numan ile binti'l-eb sagîre-i mezbûre Berây'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve mütehakkık (5) oldukdan sonra vereseden merkûm Hüseyin ibni'l-merkûm Numan medîne-i mezbûre temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde sagîre-i mezbûre berâya zikr-i atî husûsda (6) husûmet ve redd-i cevâba kıbel-i şerʿden vasî nasb ve taʿyîn olunân eytâm müdîri İbrahim Efendi ibn-i Mustafa muvâcehesinde üzerine daʿvâ ve takrîr-i kelâm idüb (7) müteveffâ-yı merkûm Hacı Mehmed Baba ibn-i Abdullah hâl-i hayâtda ve kemâl-i ʿakl zımnında târih-i iʿlâmdan dokuz buçuk ay mukaddem yedinde şirâ-i mülk ve hakkı olân mahalle-i mezbûrede (8) vâkiʿ bir tarafdan müteveffâ Pabuşçu Hacı Ahmed Usta kerîmesi Emine Kadın menzili ve bir tarafdan Saliha Hatûn menzili ve bir tarafdan Hacı Hasan oğlu Mustafa'nın zeytun (9) bahçesi ve bir tarafdan tarîk-i ʿâmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî yedi bâb oda ve bir mikdâr avluyu müştemil bir bâb menzili cemîʿ-i müştemilâtıyla tarafeynden icâb (10) ve kabûlü hâvî şürût-ı müfesseseden ve muvâzaʿadan ʿârî ve bir beyʿ-i bât-ı sahîh-i şerʿiyye ile yirmi bin gurûş semen-i medfûʿ ve makbûz mukâbelesinde işbû yedimde olub (11) ibrâz eylediğim bir kıtʿa tamgalu sened mantûkunca şühûd mahzarında bi't-tavʿ ve'r-rızâ beyʿ ve temlîk ve teslîm eylediğinde ben dahî temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve semeni (12) olân meblağ-ı mezbûru dahî yedimden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz-ü kabz ve umûruna sarfla istihlâk idüb ol-vechle menzil-i mahdûd-ı mezkûr yedimde şirâ-i mülküm (13) olmuşken şimdi müdîr-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi müteveffâ-yı merkûmun defter

kassâmına idhâl olunmak üzere mudâhale ider olmağla suâl olub mudâhale (14) vâkʿasının menʿî murâdımdır deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl müdîr-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûr müteveffâ-yı merkûmun hâli (15) olmak üzere bi'l-vesâye vazʿ-ı yedînî ikrâr lâkin müddeʿî-i merkûm Hüseyin Ağa'nın ber vech-i muharrer müddeʿâsını inkâr itmekle müddeʿî-i merkûm Hüseyin Ağa'dan ber vech-i muharrer (16) müddeʿâsına muvâffak-ı beyyine tâleb olundukda her biri menzil-i mahdûd-ı mezkûru baʿde't-tahdîd ve'l-irâe sâkin oldukları salifü'z-zikr Hançerli mahallesi muhtârı (17) ve ihtiyâr meclisi aʿzâlarından İmam Hasan Efendi ibn-i Hasan ve Muhtâr Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Hacı Mehmed ibn-i Süleyman ve Hasan Ağa ibn-i Salih ve Ali Efendi (18) ibn-i Bekir Ağa ve Hacı Mehmed bin Ahmed nâm müzekkîlerden evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunân Emlâk Başkâtibi (19) Rahmi Efendi ibn-i Ahmed ve Divriğili Mustafa Ağa ibn-i Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi baʿde'l-isbât ve'l-hükm mûcîbince menzil-i mahdûd-ı mezkûru (20) müddeʿî-i merkûm Hüseyin'e teslîme vasî-i mûmâ-ileyh İbrahim Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Fî 15 Receb 1295.

310.Kayıt(71a-2) ***Müftü mahallesinde vâkiʿ Mescid-i Şerîf Vakfı'nda imâmet cihetine mutasarrıf olân Hâfız Bekir bin Ahmed, terk ve tekâsülünden mâʿadâ mütecâsir olduğu töhmetle üç sene mahkûmen mahbûs bulunduğundan yerine mezbûr Osman Efendi'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair iʻlâm***

Numara 277

(1) Der-i devletmekîne-î ʿarz-ı dâʿîleridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsî-i (2) livâ-ı bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kasabası mahallâtından Müftü mahallesinde vâkiʿ Mescid-i Şerîf Vakfı'ndan almak (3) üzere yevmî bir akçe vazîfe ile bâ-berât-ı şerîf-i ʿâlişân imâmet cihetine el-yevm mutasarrıf olân Hâfız Bekir bin Ahmed (4) müddet-i vafîreden berü cihet-i imâmet-i mezkûreyi ifâda bi'd-defaʿât vukûʿ bulan terk ve tekâsülünden mâʿadâ (5) mütecâsir olduğu töhmetle üç sene mahkûmen mahbûs bulunduğundan bu misüllü cihet mutasarrıflarından hıdmetinde terk ve tekâsül (6) idenler olduğu hâlde üzerlerinden refʿiyle âherine tevcîh olunması mü'esses olân nizâmı iktizâsından idüğü (7) mârrü'z-zikr Bafra kazâsı kurâsından Çelikalan karyesi ahâlisinden olub enifü'l-beyân Müftü mahallesi (8) ahâlisinin müntehab ve muhtârları olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinde mevrûd mazbata mefâdından ve cerîde-i nüfûs (9) sâlifü'l-beyân

Çelikalan karyesinin otuz dokuzuncu hânesinde birinci numara ile mukayyed otuz iki (10) yaşında mukayyed bulunduğu kazâ-i mezkûr nüfûs mukayyedi efendi ile ferʿa bakâyâ ve ʿasker firârisi olmadığı ʿasâkir-i (11) redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü el-Hac Hasan Efendi taraflarından vârid olân ʿilmühaber me'âlinden müstebân (12) olân işbû bâʿisü'l-ʿarz Osman bin Süleyman dâʿîleri livâ-i mezkûr idâre meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿ-i meʿâlîde (13) livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi fütüvvetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i imâmet-i mezkûreye (14) ehliyet ve istihkâkı ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve nümâyân olmağla bu sûretde cihet-i imâmet-i mezkûreyi merkûm (15) Hâfız Bekir'in vakfından vazîfe-i mersûmesiyle şürût-ı mukarrere nizâmiyesine tatbîkan mezbûr Osman Efendi dâʿîlerine (16) tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs der-i devletmedâra ʿarz (17) ve iʿlâm oludu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî't-tâsiʿ ve'l-ʿışrîn min (18) şehr-i Recebi'l-ferd li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 71-B

311.Kayıt(71b-3*) Bafra kasabasında vâkiʿ Mirza Bey Camiʿ-i şerîfin "imâm-ı râbiʿ cihetine mutasarrıf olân Hâfız Mustafa bin Mustafa'ın vefatı üzerine oğullarından sulbî kebîr oğlu Hâfız Hasan, Rumili tarafında te'ehhül ve muvattın olub, merkûm Mehmed, göreve nâ-ehil olduğu için yerine diğer oğlu Ahmed Efendi'ye imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i'lâm*

Numara 278

(1) Der-i devletmekîne-i ʿarz-ı dâʿî-i kemileridir ki, Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a (2) muzâfe Bafra kasabası'nda vâkiʿ Mirza Bey Camiʿ-i Şerîf'inde imâm-ı sânî cihetine vazîfe-i muʿayyene ile imâm-ı râbiʿ cihetine yevmî bir akçe vazîfe ile (3) iki kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân mantûkunca mutasarrıf olân Hâfız Mustafa bin Mustafa bundan 'akdem vefât idüb yeri (4) hâli ve hıdemât-ı lâzımesi muʿattal kalmış ve müteveffâ-yı merkûmun sulbî kebîr oğulları Hâfız Hasan ve Mehmed ve Ahmed… (5) bu misüllü cihet mutasarrıflarından vefât iden cihet-i mahlûleleri evlâd-ı kibârı olduğu hâlde en ziyâde ehliyet ve istihkâkı olâna (6) ve evlâd-ı kibârı ehliyet ve istihkâkda müsâvî olur ise ekberine tevcîh olunmak nizâmı iktizâsından idüğü sicil-i (7) mahkemede mukayyed nizâmnâmesi me'âlinde müstebân oldukdan sonra bünûn-ı merkûmûndan merkûm Hâfız Hasan Efendi on seneyi (8) mütecâviz Rumili tarafında

te’ehhül ve muvattın olub mersûmân Mehmed ve Ahmed’den her birine livâ-i mezkûr idâre meclisinde huzûr-ı şerʿ-i (9) meʿâlîde livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi refʿetlü Abdülkerim Efendi hâzır olduğu kendülerine ihtimân ve teklîf olundukda merkûmândan (10) Mehmed cihet-i merkûmeyi ibkâ idemeceğinden keff-i yed eylediğini ifâde ve takrîr eyledikden sonra mezbûr Ahmed Efendi meclis-i maʿkûd-ı mezkûrda (11) lede’l-imtihân cihet-i mezkûreyi ifâya ehliyet ve istihkâkı olduğu ʿinde’ş-şerʿi’l-enver zâhir ve mütehakkık ve camiʿ-i mezkûr cemâʿatinin müntehab ve muhtârı (12) olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden mevrûd mazbata me’âlinden ve cerîde-i nüfûs enifü’z-zikr Bafra mahallâtından Camiʿ-i Kebîr mahallesinin (13) üçüncü hânesinde dördüncü numara ile yirmi yaşında mukayyed bulunduğu mezkûr nüfûs mukayyidi efendi ile ferʿa bakâyâ ʿasker-i firârisi olmadığı (14) ʿasâkir-i redîfe-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü el-Hac Hasan Efendi tarafından vârid olân ʿilmuhaber me’âlinden müstebân olmağla (15) bu sûretde cihet-i imâmet-i mezkûreyi babası müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden şürût-ı mukarrer nizâmiyesine tevfîkan vezâif-i mersûmesiyle (16) mezbûr Ahmed Efendi dâʿîlerine tevcîh ve yedine berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi’l-iltimâs der-i devletmedâra ʿarz ve iʿlâm olundu.

312.Kayıt(71b-4) ***Osman Bey’in mahkemece verilen celb kararına uymadığı için masraf ve celb hakkında kâimekamlığa telgrâfnâme çekmesine dair fermân***

Numara 279

(1)Merkûm Osman Bey’in husûs-ı müstedʿâ hakkında yedinde bulunan evrâkıyla berâber li-ecli’l-muhâkeme buraya celb hakkında mukaddemce virilen ʿarzuhal (2) bâlâsına taraf-ı şerʿden fî 12 Ağustos 1294 târihiyle olân iʿlâm üzerine Çarşanba kâimekamlığı emr ve istiʿâr buyrulmuş ise de (3) merkûm Osman Bey henüz vürûd itmediğinden masârıfı müstedʿî tarafından iʿtâ olunmak üzere merkûm Osman Bey’in celb hakkında (4) kâimekamlığa mûmâ-ileyh telgrâfnâme mutasarrıflarının … buyrulması bâbında fermân. Fî 17 Temmuz 1294.

313.Kayıt(71b-5) ***Esir olân zâbıtân ve efrâd-ı ʿaskeriye zevceleri, şehîd veyâ fevt olduklarına dâir haberler uydurularak âhere ʿakd-ı tezvîc idilmekde olduğunun duyulması üzerine bu şekilde davrananların şedîden mazhar-ı mücâzât idilmelerine yönelik fermân***

Numara 280

(1)Ahvâl-ı harbiyeden dolayı esir olân zâbıtân ve efrâd-ı ʿaskeriye zevcleri bir takım mesmûʿât-ı gayrı sahîhadır ve ayât-ı sathiyye ile (2) zevcelerinin şehîd veyâ fevt

olduklarına dâir mahalâta-ı muhtârâni taraflarından ʿâmir ve haber virilerek ve bu yolda şâhidler (3) ve muhbirler uydurularak ezvâc ber miyân iken âhere ʿakd-ı tezvîc idilmekde olduğu isticâr olûnub esir (4) olân zâbıtân ve efrâd-ı ʿaskerinin hıfz-ı hukûk meşrûʿları emrinde takîbât-ı kâmile ifâsı lâzımeden olmasıyla bu makbûl (7) fıkdânı iddiʿâ olunân ezvâcın mefkûriyetini ahkâm-ı celîl-i şerʿiyye dâiresinde kemâl-i dikkatle tevfîk itmek ahkâm-ı şerʿin (6) mühim zimmetleri bulunduğundan baʿdemâ hıdmet-i ʿaskeriye ile gerek mevâkiʿ-i harbiyede olsun ve gerek taht-ı esâretde olsun (7) bi'l-cümle efrâd ve zâbıtân-ı ʿaskeriyenin vefât ve şehâdetleri hakkında vukûʿ bulan ifâdeden her birine dikkat-ı nazar-ı sıhhat ile (8) bakılmayarak ol emrde tahkîkât-ı lâzımesiyle tenbîh idecek mâla göre kapudan-ı … mürâcaʿat olunmak üzere ordû-yı (9) hümâyûnlar ve fırka-i ʿaskeriye ve makâm-ı ser ʿaskeri ile bi'l-muhâbere maʿlûmât-ı sahîha ve katʿiyye alınmadıkça yalnız mahallat ve karâime ve muhtârâni (10) taraflarından virilen ʿilmuhaber üzere zevcâtın hiçbir kimseye ʿakd-ı tezvîc itdirimesine iʿtinâ olunması ve ʿaksi hâl (11) ve hareket de bulunan kimesnelerin şedîden mazhar-ı mücâzât idilmeleri şuʿrâ-yı devlet karârıyla taʿmîmen velâyet ve müstakilen idâre olunân (12) mutasarrıflara istiʿâr ve hükkâm-ı şerʿ-i şerîfe bu bâbda vesâyâ-yı mezkûre icrâ olunması cânib-i meşîhâtpenâhiye beyân ve izbâr kılınmışdır ve taraf-ı (13) vâlâ-ı ser ʿaskeriye dahî maʿlûmât virilmiş olmağla oraca dahî sûr? muharrere vechle ifâ-yı muʿâmeleye himmet buyrulması bâbında (14) şukka-i mahsûsiye terkîm kılındı. Numara 251. Canik sancağı mutasarrıflığına saʿâdetlü efendim hazretleri fî 24 Cemâziyelâhir li-sene 1295 ve fî 18 Haziran li-sene 1294 (15) târihlü diğeri mahmûm? işâretli şerefvârid olân emrnâme-i sâmînin sûret-i celîlesi bi'l-… ve tahrîr kılınmış olmağla ahkâm-ı (16) celîlesine tevfîkan ifâ-yı muʿâmeleye himmet buyrulması siyâkında terkîm-i zeyle ibtidâr kılındı ol-bâbda ve her hâlde irâde efendimindir.

Ve fî 11 Recebi'l-ferd li-sene 1295 ve fî 3 Temmuz li-sene 1294.

Varak 72-A

314.Kayıt(72a-1) ***Sa'di Bey mahallesi sâkinesi Şükriye Hanım'ın zevci Said Efendi, iki bin gurûş kıymetlü emvâl bırâkub diyâr-ı ahir olân der ʿâlîye gidüb cins-i nafakadan bir sene irsâl itmediğinden zevcesi, malı satarak ihtiyaçlarına harcaması sonrası nafakaya ihtiyacı olduğundan kıbel-i şerʿden nafaka talebine dair kayıt***

Numara 281

(1) Kürsi-i livâ' bulunan medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesi sâkinelerinden ve zâtî taʿrîf-i şerʿi ile muʿarrefe Şükriye Hanım ibnet-i el-Hac Mustafa

Ağa (2) meclis-i şerʿ-i şerîf-i enverde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ zevcim olân Said Efendi ibn-i Abdullah târih-i hüccetden iki sene mukaddem (3) bağa iki bin gurûş kıymetlü emvâl bırâkub diyâr-ı âhir olân der ʿâlîye gidüb cins-i nafakadan bir sene irsâl itmediğinden ber minvâl-i (4) muharrer eşyâ-yı âhere fürûht ile esmânını buâna kadar masârıf-ı zarûriyeye harc ve sarf eylediğimden şimdi nafakaya eşedd ihtiyâc ile (5) muhtac olduğumdan zevcim gâib-i mezbûr Said Efendi üzerine kıbel-i şerʿden mukarrer kifâye meblağda farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde (6) mezbûre Şükriye Hanım'ın takrîr-i meşrûhu vâkʿa mutâbık ve zikr-i atî meblağ kadar-ı maʿrûf olduğu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi kesânın ihbârlarıyla (7) mütehakkık olmağın hâkim-i muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûba-lehu ve hüsnemeʿâb efendi hazretleri mezbûre Şükriye Hanım'ı baʿde't-tahlîfi'ş-şerʿi zevc gâib-i mezbûr (8) Said Efendi üzerine işbû târih-i hüccetden şehriye yüz otuz gurûş farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı (9) zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istidâneye ve ʿinde'z-zâhir? zevc gâib-i mezbûr Said Efendi üzerine rücûʿa mezbûre Şükriye Hanım'a (10) izin virmeğin mâ-vakʿa bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî'l-hâmis min Cemâziyelevvel li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

315.Kayıt(72a-2) ***Asâkir-i Zabtiye yüzbaşılığında müstahdem iken vefat iden İbrahim Ağa ibn-i Abdülfettah'ın er karındaşı olduğu iddiʿâ iden Halil Ağa, kardeşinin başka vârisi olmadığından terekesini Beytü'l-mâl Emîni 'izzetlü Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi'den istemesine dair i'lâm***

Numara 282

(1) Maʿrûz-ı dâʿîleridir ki,

(2) Fi'l-asl Mamuratü'l-Aziz sancağı dâhilinde Ebûtâhir nâhiyesi kurâsından ve Lido karyesi ahâlisinden olub Canik sancağında (3) kürsi-i livae bulunan medîne-i Samsun'da 'asâkir-i zabtiye yüzbaşılığında müstahdem iken târih-i iʿlâmdan yedi ay mukaddem vefât (4) iden İbrahim Ağa ibn-i Abdülfettah bin Abdullah'ın li-ebeveyn er karındaşı olduğunu iddiʿâ iden sâlifü'z-zikr Lido (5) karyesi ahâlisinden olub bu defʿa mahallinde bâ-hüccet-i şerʿiyye ve bâ-mazbata medîne-i mezbûreye gelen Halil Ağa bin el-mezbûr Abdülfettah (6) enifü'l-beyân medîne-i Samsun temyîz meclisinde maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde müteveffâ-yı merkûmun hîn-i vefâtında zâhirde (7) vâris-i maʿrûf ve maʿrûfesi olmayub terekesi cânib-i Beytü'l-mâl'a ʿâid ve râciʿ olmak zaʿmiyle terekesine bi'l-emâne (8) vâzʿ-i ileyh olân liva-i mezkûr muhâsebecisi ve Beytü'l-mâl Emîni ʿizzetlü Mehmed Kâmil Efendi ibn-i Salih Efendi tarafından (9) vekîl-i müseccel-

i şerʿisi muhâsebe kalemi ketebesinden Ahmed Recai Efendi ibn-i el-Hac İbrahim Efendi muvâcehesinde işbu yedimde (10) olub meclis-i şerʿa irâe ve ibrâz eylediğim bin iki yüz doksan beş senesi Recebi'l-ferd'in dokuzuncu günü (11) târihiyle müverrah hâlâ sâlifü'z-zikr Mamuretü'l-Aziz Nâibi İbrahim Efendi'nin hatt ve hatmını hâvî bir kıtʿa ispât-ı verâset (12) hüccetinde bast ve beyân olduğu üzere müteveffâ-yı merkûm İbrahim Ağa benim li-ebeveyn er karundaşım olub babamız ismi (13) Abdülfettah ve validemiz ismi Hatice bint-i Mehmed bin Abdullah ve Müfid reîsimiz zikr olunân Lido karyesi olub (14) ol-vechle müteveffâ-yı merkûmun verâseti bana münhasıra ve benden gayrı vârisi ve terekesine müstehak âher kimesnesi olmamağla (15) şimdi mûrisim karındaşım müteveffâ-yı merkûmun hîn-i vefâtında yânında mevcûd ve maʿrifet-i şerʿle tahrîr ve âhere (16) beyʿ olunân bi'l-cümle terekesi esmânından baʿde'l-ihrâcü'l-masârıfü'l-lâzım sahhü'l-bâkî ber mûcib-i defter-i kassâm bâ-fiât-ı (17) mirî sekiz bin altı yüz doksan dört gurûş lira ile altı bin yüz seksen üç gurûş bâ-fiât-ı mirî (18) kâimeyi müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ-ileyh Ahmed Efendi'den bi'l-verâse taleb iderim deyû baʿde'd-daʿvâ gıbbe's-suâl (19) vekîl-i mûmâ-ileyh cevâbında mebâliğ-i mezkûru ber mûcib-i kassâm müvekkil-i mûmâ-ileyhin bi'l-emâne hâlâ yed-i hıfzında olduğu (20) ikrâr ve iʿtirâf lâkin müddeʿî-i merkûm Halil Ağa'nın ber minvâl-i muharrer verâset müddeʿâsını inkâr idicek müddeʿî vekîl-i (21) merkûm Halil Ağa'dan ber vech-i mübîn verâset müddeʿâsını ber vech-i meşrûh mazmûn hüccet-i şerʿiyyeyi her biri Mamuretü'l (22) Aziz ahâlisinden Hüseyin bin Dursun ve Osman bin Ömer ve İbrahim bin Mehmed ve Alamoğlu Mehmed bin Abdullah nâm (23) müzekkîlerden bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran ve baʿde ʿalenen lede't-tezkiye ʿadl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr (24) olunân mârrü'z-zikr Lido karyesi ahâlisinden olub bu defʿa medîne-i Samsun'a gelmiş olân Mustafa bin Molla (25) Hasan ve Mehmed fedai bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şerʿi isbât itmeğin mûcibiyle (26) baʿde'l-hükm ber mûcib-i kassâm sekiz bin altı yüz doksan dört gurûş lira ile altı bin yüz seksen üç (27) gurûş kâime akçeyi müddeʿî merkûm Halil Ağa'ya edâ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Kâmil Efendi'ye izâfetle (28) vekîl-i mûmâ-ileyh Ahmed Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı ʿâlîlerine iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân (29) hazret-i men lehü'l-emrindir. Fî'l-yevmî't-tâsiʿ ve'l-ʿışrîn min şehr-i Recebü'l-ferd li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

Varak 72-B

316.Kayıt(72b-3) ***Beylik karyesinin Rum milletinden olub bundan ‘akdem fevt olân Akremoğlu Nazar veled-i Akrem’in sulbî sagîr oğlu Yakof’un dikkat-ı rüşd ve sedârına değin pederinden müntakil mâlını hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den ‘ammîsi Yovan’ın vekîl ta‘yin edilmesi***

Numara 283

(1) Kürsî-i livâ’ bulunan medîne-i Samsun kurâsından Beylik karyesi mütemekkinlerinden ve devlet-i ʿâlîyye tebʿasının Rum (2) milletinden iken bundan ‘akdem fevt olân Akremoğlu Nazar veled-i Akrem veled-i Adam’ın sulbî sagîr oğlu (3) Yakof’un dikkat-ı rüşd ve sedârına değin pederi müteveffa-yı merkûmdan müntakil mâlını hıfza ve tesviye-i umûruna (4) kıbel-i şerʿden bir vasî nasb ve taʿyîn olunmak lâzım geldiği ecldem sagîr-i mezbûr Yakof’un li-ebeveyn ʿammisi olub (5) her vechle umûr-ı vesâyetini ru’yete kâdir idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü’l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olân (6) işbû bâʿisü’l-kitâb Yovan veled-i Akrem nâm kimesneyi hâkim-i muvakkiʿ-i sadr-ı kitâb tûba-lehu ve hüsneme‘âb efendi (7) hazretleri sagîr-i mezbûr Yakof’un dikkat-ı rüşd ve sedârına değin müteveffâ-yı merkûmun müntakil mâlını hıfza (8) ve tesviye-i umûruna kıbel-i şerʿden vasî nasb ve taʿyîn buyurdukda oldahî ber vech-i muharrer vesâyeti merkûm bi-kabûl (9) ve hıdmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya taʿahhüd ve iltizâm eyledikden sonra vasî-i merkûm Yovan’ın talebiyle sagîr-i mezbûrun (10) babasından müntakil karye-i mezbûrede vâkiʿ maʿlûmü’l-kıtʿaât tarlaları icârından işbû târih-i kitâbdan kadar-ı (11) maʿrûf idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü’l-esâmi-i müslimin-i mezkûrîn tarafından ihbâr olunân sagîr-i mezbûr Yakof’a beher (12) şehr otuz gurûş nafaka ve kisve-bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarf ve lede’l-hâce istidâneye (13) ve ʿinde’l-… sagîr-i mezbûr Yakof’un mâlına rücûʿa vasî-i merkûm Yovan’a izn verildiği mâ-vakʿa bi’t-taleb ketb olundu. (14) Fî’l-yevmî’r-râbiʿ ve’l-ʿışrîn min şehr-i Recebi’l-ferd li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

317.Kayıt(72b-4) ***Develi karyesinde cami'-i şerîf vakfından almak üzere hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i 'âlişân mutasarrıf Ahmed ibn-i el-Hac Hasan’ın vefatı üzerine oğulları olmadığı için yerine merkûm Ahmed’in mahlûlünden mezbûr el-Hac Raşid’e imtihan neticesinde berât-ı âlişân verilmesine dair i’lâm***

Numara 284

(1) Der-i devletmekine-i ʿarz-ı dâʿîleridir ki

(2) Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan Canik (3) sancağında kürsî-i livâ' bulunan medîne-i Samsun'a muzâfe Bafra kazâsı'na tâbiʿ Develi karyesinde vâkiʿ Camiʿ-i Şerîf vakfından (4) almak üzere ber vech-i hasbî hitâbet cihetine bâ-berât-ı şerîf-i ʿâlişân mutasarrıf Ahmed ibn-i el-Hac Hasan bundan ʻakdem bilâ veled vefât (5) idüb yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi muʿattal kalmağla işbû bâʿisü'l-ʿarz el-Hac Râşid bin Ahmed dâʿîleri livâ-i mezkûr idâre meclisinde (6) maʿkûd huzûr-ı şerʿimizde hâlâ livâ-i mezkûr evkâf muhâsebecisi Abdülkerim Efendi hâzır olduğu hâlde lede'l-imtihân cihet-i hitâbet-i (7) mezkûreye ehliyet ve istihkâkı ʿinde'ş-şerʿi'l-enver zâhir ve nümâyân ve sâlifü'z-zikr Develi karyesi ahâlisinin müntehab ve muhtârları (8) olduğu kazâ-i mezkûr idâre meclisinden mevrûd mazbata müfâdından ve cerîde-i nüfusda mârrü'z-zikr Develi karyesinin on dokuzuncu (9) hânesinde birinci numara ile otuz altı yaşında mukayyed idüğü kazâ-i mezkûr nüfus mukayyidi efendi ile ferʿa ve bakâyâ ve ʿasker firârisi (10) olmadığı ʿâsâkir-i redîf-i şâhâne alay kâtibi fütüvvetlü el-Hac Hasan Efendi tarafından vârid olân ʿilmuhaber müfâdından müstebân olmağla bu sûretde (11) cihet-i hitâbet-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkûm Ahmed'in mahlûlünden ber vech-i hasbî şürût-ı mukarrer nizâmiyesine tevfîkan (12) mezbûr el-Hac Raşid dâʿîlerine tevcîh ve yedine bir kıtʿa berât-ı şerîf-i ʿâlişân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına bi'l-iltimâs (13) der-i devlet-medâra ʿarz ve iʿlâm olundu. Bâkî emr-ü fermân hazret-i velîü'n-emrindir. Fî'l-yevmî's-sâdis min Şaʻbâni'l-muʿazzam li-sene hamse ve tisʿîn ve mieteyn ve elf.

318.Kayıt(72b-5)

Numara 285

Gıbbe'l-kelâm fî haze'l-makâm

Nemekâhü'l-fakîr-i ileyhi ʿazze Osman … birâderi el-müvellâ Mahmud Hamdi Şerîf bi-medîne-i Samsun gufire lehumâ.

Defterimizin 73 ile 120. varak arası boştur.

SONUÇ

1875-1878 yıllarına ait 1775/21 numaralı Milli Kütüphânede 120 poz nolu Samsun Şer‘iyye Sicil defterinde tutulan kayıtlardan elde ettiğimiz bilgiler doğrultusunda çıkardığımız sonuçları özetle şu şekilde sıralamamız mümkündür.

İncelemiş olduğumuz 1775/21 numaralı defterde toplam üç yüz onsekiz adet kayıt bulunmaktadır. Kayıtlar; ağırlıklı olarak vekil, kefil, vasî ve nafaka tayini, alacak-verecek davası, arsa, tarla, ev ve hisse satışı, tereke taksîmi, kamu görevlisi tayini, fermân ve fetvâ, çalınmış veya kaybolmuş mallarla ilgili hükümlerden oluşmaktadır.

Defterdeki kayıtlar içerisinde en çok rastlanılan, toplam elli bir adetle asâyiş, güvenlik ve hırsızlıkla -özellikle de çalınmış veya kaybolmuş mallarla- ilgili kayıtlardır. Bütün kayıtlarda mahkeme, şahitlerin ifadesi doğrultusunda kaybolmuş ya da çalınmış hayvanları, kaybeden kişiye verilmesine karar vermiştir. Bu dönemde şer’î mahkemeler, ceza davalarına bakmadığı için verilen kararlarda hırsızlığı yapan kişilerle ilgili cezaî bir hüküm bulunmamaktadır.

Konularına göre ikinci ağırlıklı kayıt türü 33 adetle vekil tayinidir. Vekâlet verilen konular genellikle alım-satım, miras ve borç takibi ile ilgilidir. İncelediğimiz defterde Müslüman birisinin gayrimüslim birine vekâlet vermesi, önemli hususlardan birisidir. Bu durum, toplumda yaşayan farklı din ve teb‘adaki insanların birbirine güvenebildiklerini ve birbirleriyle kaynaştıklarını göstermektedir. Ayrıca yetim olan kimselerin vekilliğini, mahkeme kararıyla eytâm müdürleri yapmaktaydı. Vekâlet, mahkeme tarafından verilmekteydi. Günümüzde noterlerin yapmış olduğu vekâlet verme işlemi, o dönemde şer’î mahkemeler tarafından yapılmaktaydı.

Defterde imam ve müderris tayini de sıkça rastlanılan kayıt türlerinden biridir ve 29 yerde geçmektedir. Bu tür kayıtlarda dikkatimizi çeken husus, imâmet ve müderrisliğin babadan oğula geçen bir görev olduğudur. Buradaki görev, ‘*ekberiyet*’ kuralına göre büyük oğluna verilmektedir. Ancak büyük oğul, liyâkat ve ehliyet yönünden yeterli değilse, diğer oğulları imtihâna tâbi tutularak göreve atanırdı. Hiçbir oğlu ehil değilse bu kez diğer kişiler sınava tabi tutulmak suretiyle göreve atanırlardı.

Ekonomik hayatla ilgili olarak daha ziyade gayrimüslimlerin ticâret ile, müslümanların ise tarım ve hayvancılıkla uğraştığı anlaşılmaktadır. Defterde en çok karşılaştığımız konulardan birisi de alacak-verecek, arsa, tarla, ev ya da hisse satışı ve alım-satım anlaşmazlığı ile ilgili hükümlerdir. Alacak- verecek konusunda tarafların

senet imzaladıklarını kayıtlarda görmekteyiz. Çünkü senet, alacaklı açısından resmî bir nitelik taşımaktaydı.

Dönemin toplumunda zengin olan kişilerin evlerindeki işlerde eşlerine yardımcı olması için câriye satın aldıklarını da görmekteyiz. Bu bilgiler mîlâdî 1875-78 yılları arasında sosyal hayatta câriye alım-satımının yapıldığını göstermektedir. Bunula birlikte Samsun bölgesinde yaşayan toplumlarda kölelerin de var olduğunu kayıtlardaki bilgilerden çıkarabiliriz. Bu bilgilere göre, kölelerin daha ziyade göçmen olan kişiler olduğunu söyleyebiliriz.

İncelemiş olduğumuz sicil defterinde yer alan kayıtlara göre Samsun'da çeşitli kurumlarda görev yapan toplam otuz iki adet devlet görevlisinin ismi geçmektedir. Toplam on adet nâib, iki adet başkâtip ve on dört adet kâtip, iki adet eytâm müdürü, bir tane Beytü'l-mâl Emîni ile üç tane muhasebeci ismi geçmektedir. Bu görevlilerden ismine en çok rastlanan kişi, kâtip olan Behcet Efendi ile evkâf muhâsebecisi Abdülkerim Efendi'dir.

Evlenme ve boşanma ile ilgili toplam on adet kayıt bulunmaktadır. Bu tür davalarda İslam hukukuna uyulduğu görülmektedir. İslam hukukunun bir gereği olarak evlenen erkek, kadına mihr denilen nikâh bedelini ödemekteydi. Bu da iki şekilde olmaktadır ki; evlenme sırasında peşin olarak verilen mihr-i muaccel ve ölüm ya da boşanma sonucu daha sonra verilmesi taahhüt edilen mihr-i müeccel. İncelediğimiz kayıtlarda gördüğümüz hususlara göre kadın da mihr-i müeccel hakkından feragat ederek boşanma davası açabilmekteydi. Boşanma halinde de çocuğun ve kendisinin ihtiyaçlarının karşılanması için kadınların, eşinden nafaka talebinde bulunabilmek maksadıyla mahkemeye başvurduğu görülmektedir. Kayıtlardan müslüman kadın, erkek ve gayrimüslim halkın şer'î mahkemelere müracaat etme haklarına da sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Defterde vasî tayinini konu alan on adet dava bulunmaktadır. Yakını ölen ve yaşı küçük olan çocuklara mahkeme tarafından vasî tayinleri yapılmıştır. Genelde çocuklara anneleri vasî olarak tayin edilmekteydi. Ancak tayin edilen bu vasîlere, sınırsız bir tasarruf hakkı tanınmamıştır. Devlet, bu yolla çocukların haklarını koruyacak kamusal tedbirler almıştır.

Samsun'da yaşayan gayrimüslim halk ile müslüman halkın bir ve beraber huzur içerisinde yaşamakta olduğunu görmekteyiz. Devletin de, gayrimüslim teb'aya her türlü

dini inançlarını rahatça yerine getirebilmelerine olanak sağlayan imkânlar sunduğunu kayıtlardaki bilgilerden çıkarabiliriz. Bununla ilgili bir kayıtta Samsun'da Kuyucuk'da bulunan kilisenin ahşap ve eski olması dolayısıyla yenisinin yapılmasına izin verilmesi bu hususun bir kanıtıdır.

İncelediğimiz defterde fermân ile ilgili 6 adet, fetvâ ile ilgili 9 adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlar; diplomasi, ekonomi, askerî, hukûkî ve sosyal hayata ilişkin çok önemli ahlakî kurallar ile ilgilidir.

Sonuç olarak; incelemiş olduğumuz 1875 ve 1878 yılları arasında Samsun bölgesine ait mahkemeye yansıyan kayıtlar ışığında şehrin sosyal, kültürel, dînî ve ekonomik yapısıyla ilgili bir takım bilgiler edinmiş bulunmaktayız. Bu bilgilerin de şehir tarihçiliğine ve araştırmacılara katkı sağlayacağını düşünmekteyim.

KAYNAKÇA

AKGÜNDÜZ, Ahmet – ÖZTÜRK, Sait, "**Bilinmeyen Osmanlı***"*, OSAV, İstanbul 1999

__ __ __ __ , "**Şer'iyye Sicilleri I"** TDAV Yayınları, İstanbul 1989

__ __ __ __ , "İ'lâm", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 2000, c. XXII

AYDIN, M.Akif, "Mahkeme", **DİA,** Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2003, c. XXVII

BEŞİRLİ, Mehmet, "XIX. yüzyılın başlarında Samsun Şehri (1755 Numaralı Samsun Şer`iyye Siciline Göre) (H.1200-1255; M.1785-1839) (2 cilt)" **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi), Samsun 1993

__ __ __ __ ,"19. Yüzyıl'ın Ortalarında Samsun Vakıfları ve Gelirleri", **Geçmişten Geleceğe Samsun 1**, ed.: Cevdet YILMAZ, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı, Samsun 2006, s. 473-501

BİNARK, İsmet, **Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri**, T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı, Yayın No: 3-Gn. No: 049, Ankara 1980

CİN, Halil- **AKGÜNDÜZ**, Ahmet, **Türk İslam Hukuk Tarihi I**, İstanbul 1990

COŞKUN, Mehmet, "Samsun Şer'iyye Sicilleri (1770 Nolu)", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi)**,** Samsun 1992

DENKTAŞ, Mustafa,"Şer'iyye Sicil Defterleri'nin Sanat Tarihi Araştırmalarındaki Önemi (Kayseri Ölçeği)," **Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, sy. 18 (2005/1)

DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ankara 1993

DOĞAN, Osman, "1760 Numaralı Samsun Şer'iyye Sicili 1267-1275/1850-1859"**, OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi)**,**Samsun 2006

DURHAN, İbrahim, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Yargı Teşkilâtındaki Gelişmeler", **EÜHFD**, c. XII

EKİNCİ, Ekrem Buğra, "**Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası)***"*, Arı Sanat Yay. İstanbul 2010

EKMEKÇİ, Fikret, "Osmanlı Mahkeme Kayıtları (Şer`iyye Sicilleri) 1788 No'lu deftere göre Samsun", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi), Samsun 1999

ELİBOŞ, Ahmet Fevzi, "1883 (H.1301) Tarihli Samsun Şer'iyye Sicili*"*, **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi) , Samsun 1991

ELMAS, Ahmet, "Osmanlı Dönemi Mahkeme Kayıtları (Samsun Şer`iyye Sicilleri) 1769 No'lu Deftere Göre Yöre Araştırması*",* **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi), Samsun 2000

ENGİN, Nihat, "Köle", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2002, c. XXVI

ERKAL, Mehmet, "Beytülmâl", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 1992, c. VI

GEDİKLİ, Fethi, Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, c. III, sy. 5, y. 2005

İLGÜREL, Mücteba "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Katoloğuna Doğru", **ÜEF Tarih Dergisi**, C. XXVIII-XXIX, İstanbul 1975

__ __ __ __, "XVIII. Yüzyıl Balıkesir Şer'iyye Sicillerine Göre Subaşılık Müessesi", **VIII.Türk Tarih Kongresi**, Ankara 11-15 Ekim 1976: Kongreye Sunulan Tebliğler, Ankara 1981, c. II

İNALCIK, Halil, **"Devlet-i Aliyye", Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-I**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2009

KARAGÖZ, Rıza, "II.Meşrutiyet Döneminde Canik Sancağı'nda İdarî Yapılanma", **Geçmişten Geleceğe Samsun 1**, ed.: Cevdet Yılmaz, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı, Samsun 2006

KILIÇ, Orhan, "Osmanlı Dönemi İdarî Uygulamalar Bağlamında Canik'in Yönetimi ve Yöneticileri", **Geçmişten Geleceğe Samsun 1**, ed.: Cevdet Yılmaz, Samsun Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı, Samsun 2006

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S, "Defterdar", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay c. IX

KÖSE, Osman, "Canik'in Osmanlılara Geçişi ve Canik'te İktisadi Hayat*",* **İlkçağdan Cumhuriyete Canik**, ed.: Cevdet YILMAZ, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun 2011

OĞUZ, Mustafa - **AKGÜNDÜZ**, Ahmet "Hüccet", **DİA**, Diyanet Vakfı Yay., İstanbul 1998, c. XVIII

OKUYAN, Abdurrahman, "1772 No'lu Samsun Şer`iyye Defterinin Değerlendirilmesi*"*, **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi), Samsun 1998

ONGAN, Halit, "**Ankara'nın Bir Numaralı Şer'iyye Sicili***"*, Ankara 1958

ORTAYLI, İlber, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı**,

Ankara 1994

ÖZ, Mehmet, "Samsun*"* **, DİA,** Diyanet Vakfi Yay., İstanbul 2009, c. XXXVI

__ __ __ __ , **XV-XVI. Yüzyılda Canik Sancağı**, T.T.K., Ankara, 1999

PAKALIN, Mehmet Zeki, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, c.I, II, III, İstanbul 1983.

SAMİ, Şemsettin, *"***Kâmûs-ı Türkî***"*, Dersaâdet 1317

TİRYAKİ, Arzu, "H. 1267-1270 (1850-1854) tarihli (Nr. 1759) Samsun Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlîli*"* **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi), Samsun 2004

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı**, Ankara 1984

__ __ __ __ , " Şer'i Mahkeme Sicilleri*",* **Ülkü-Halkevleri Dergisi**, c.V, sy.29, Ankara 1935

YAZICI, Gürcan, *"*42/1769 No`lu Samsun Şer`iyye Sicili'nin Transkrip ve Tahlîli*"*, **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi), Samsun 2006

YEDİYILDIZ, Bahaeddin, "Vakıf", **DİA,** Diyanet Vakfı Yay, c. XIII, İstanbul 1986.

YEĞİN, Abdullah, vd., **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Büyük Lügat**, Sebat Yayınları, İstanbul 2006

YOLALICI, Mehmet Emin, **XIX. Yüzyilda Canik (Samsun) Sancağı'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1998

__ __ __ __ , **Samsun Eşrâfından Hazinedâr-zâde Es-seyyid Abdullah Paşa'nın Terekesi**, Samsun 1987

ZORLU, Mehmet, "1888–1889 Yıllarına Ait Samsun Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Tahlili", **OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü**(Yüksek Lisans Tezi) , Samsun 2012

İnternet Siteleri

www.arsivder.org

www.isam.org.tr

www.devletarsivleri.gov.tr

http://tr.wikipedia.org/wiki/Kad%C4%B1

http://www.osmanlicasozluk.net/osmanlica/26691-sozluk-İLAM-I%60LAM-anlam.html

1775/21 NOLU ÖZGÜN METİN

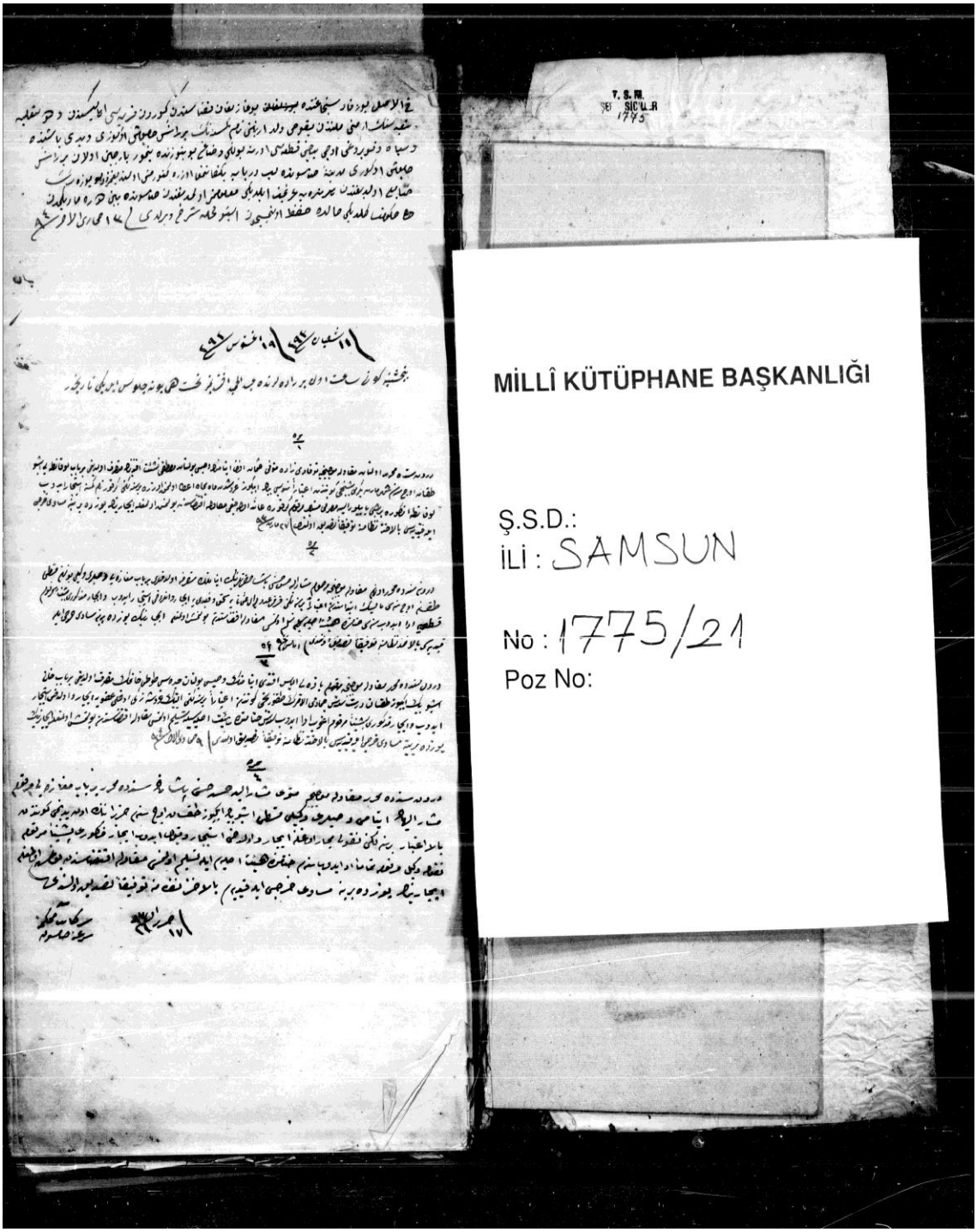

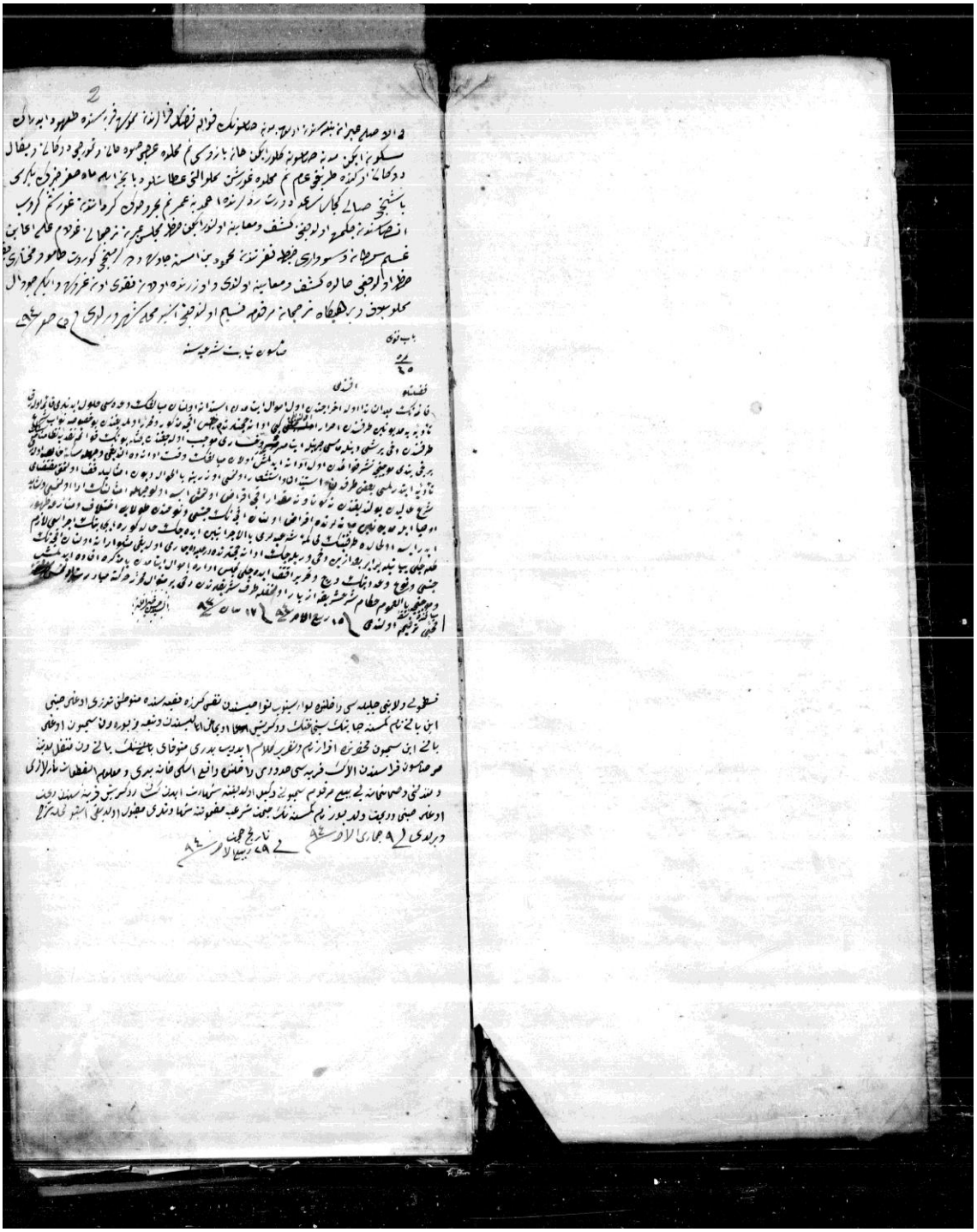

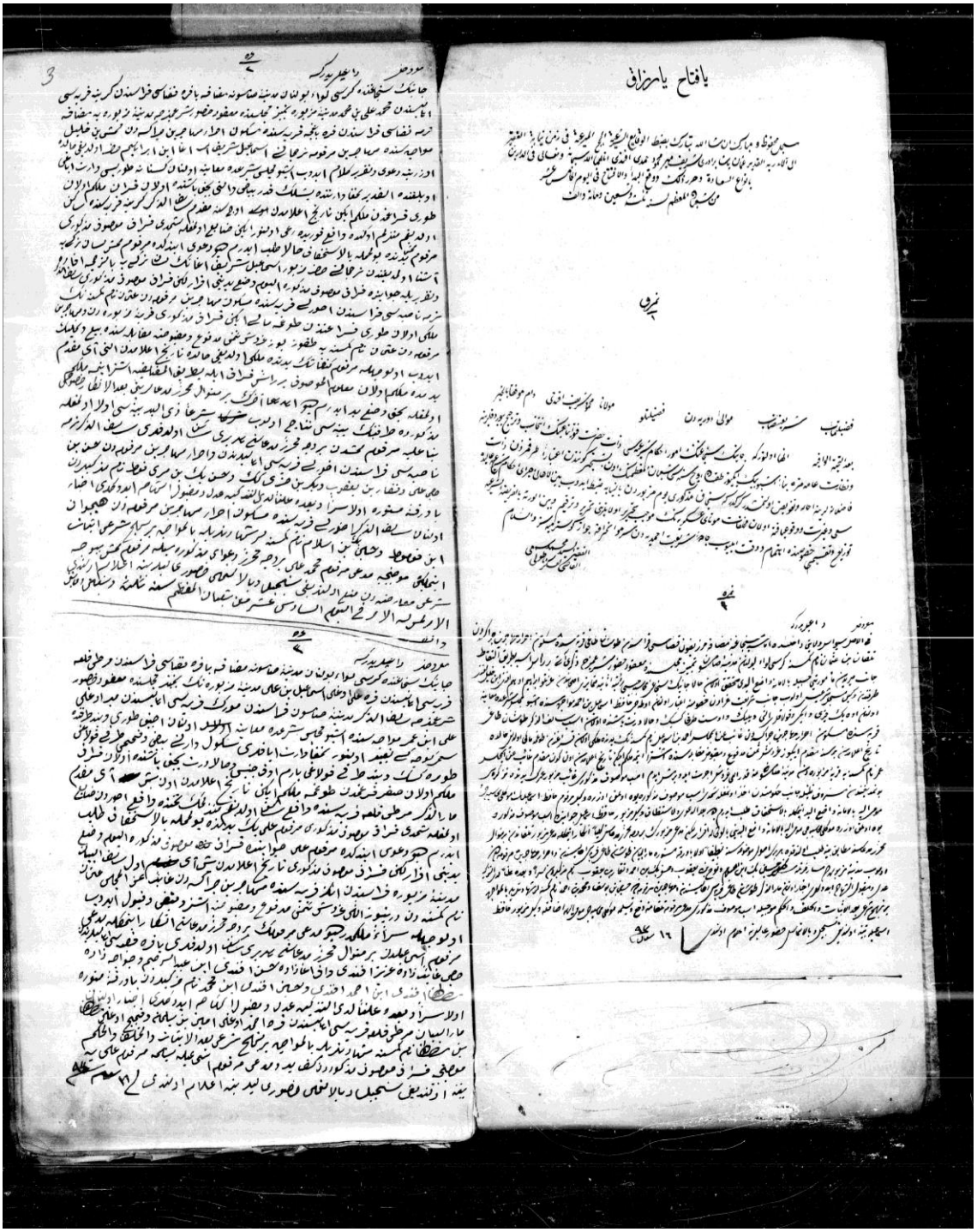

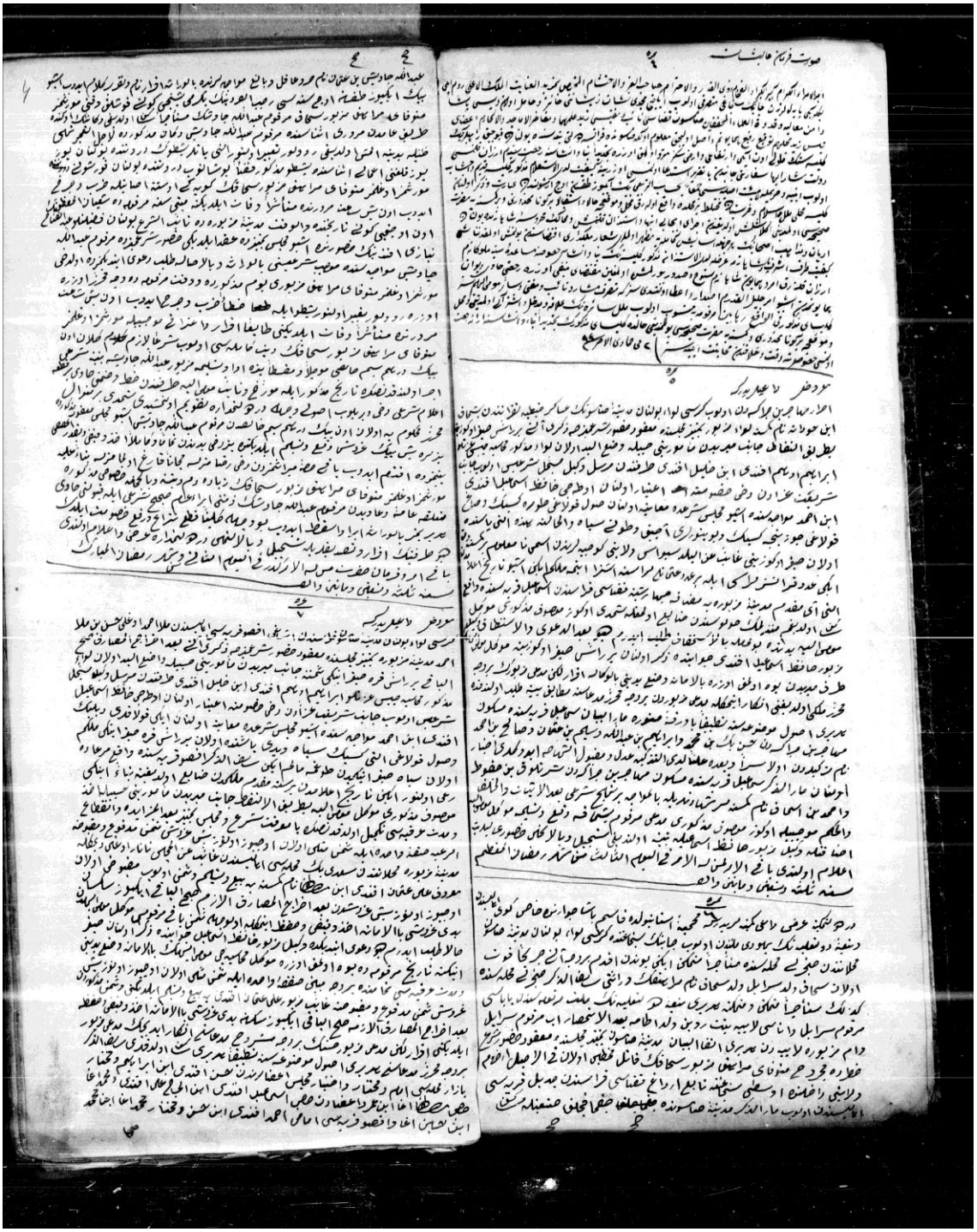

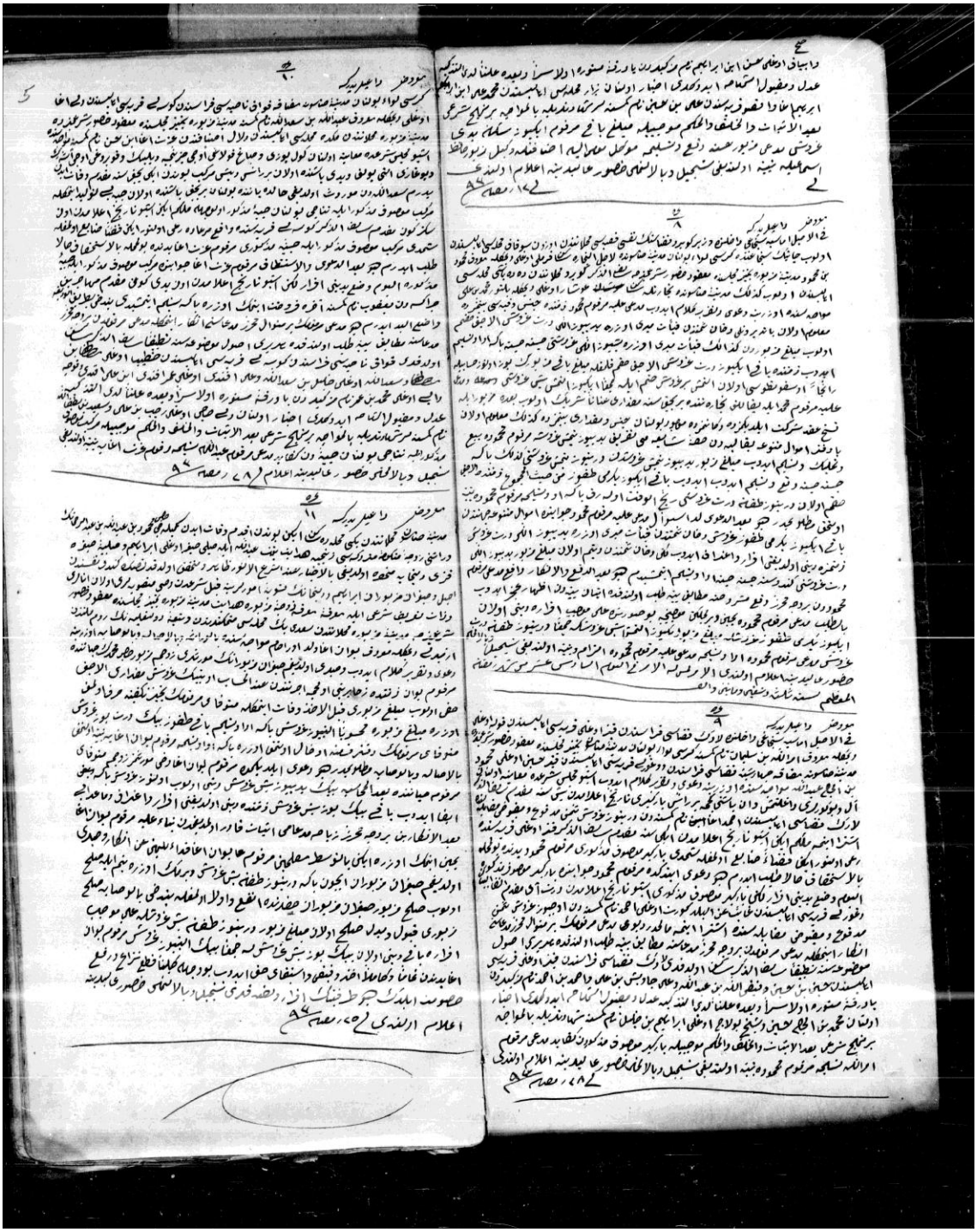

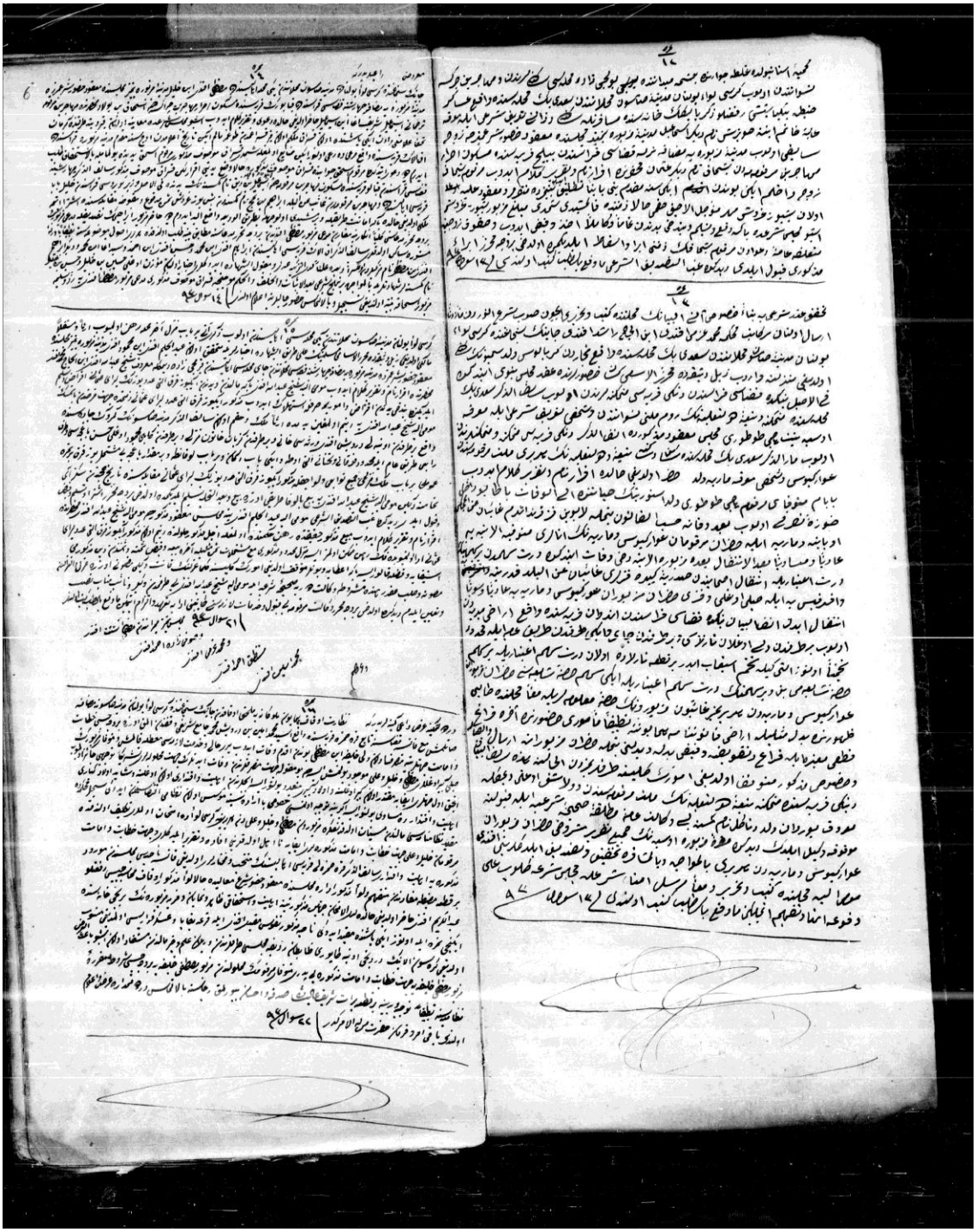

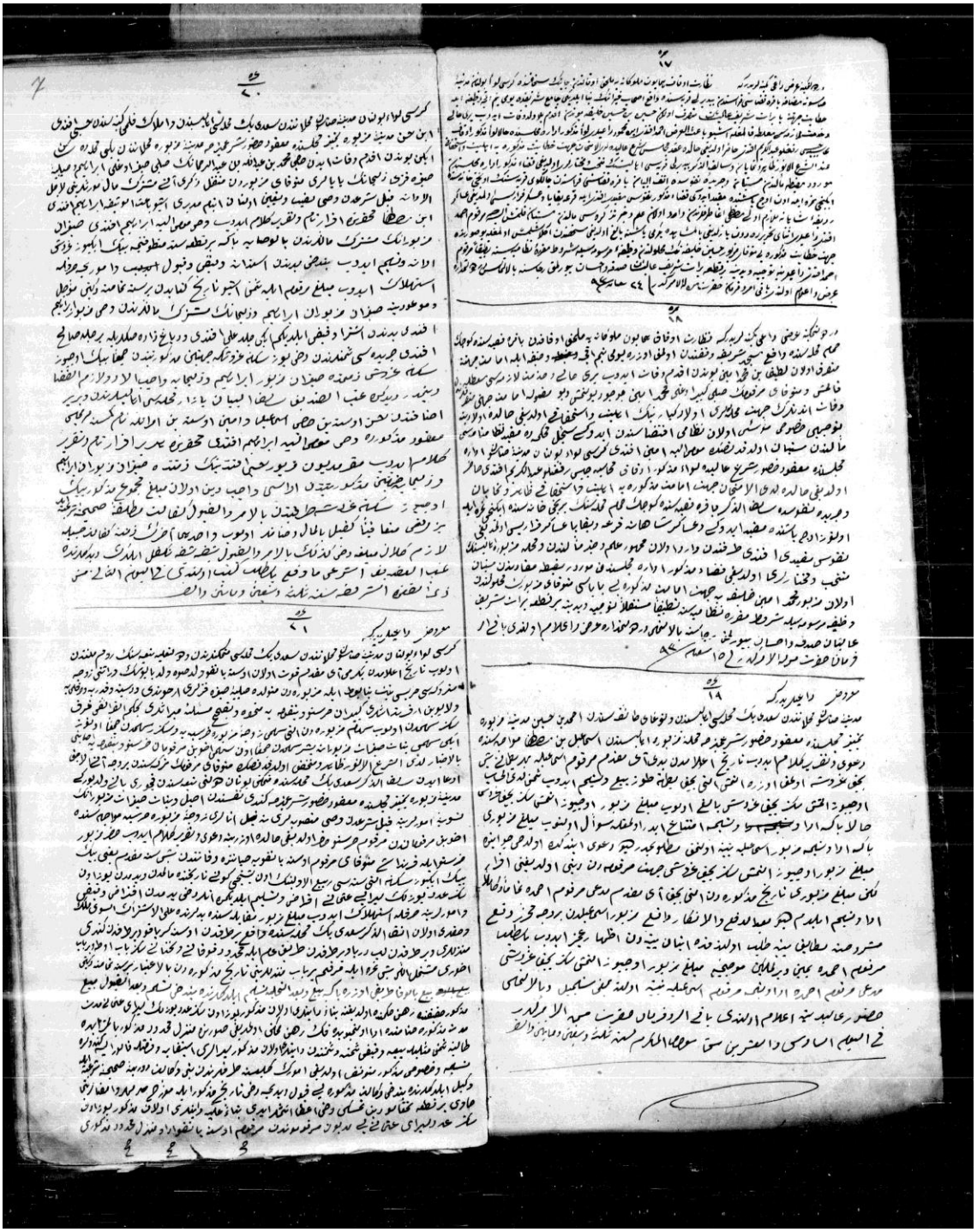

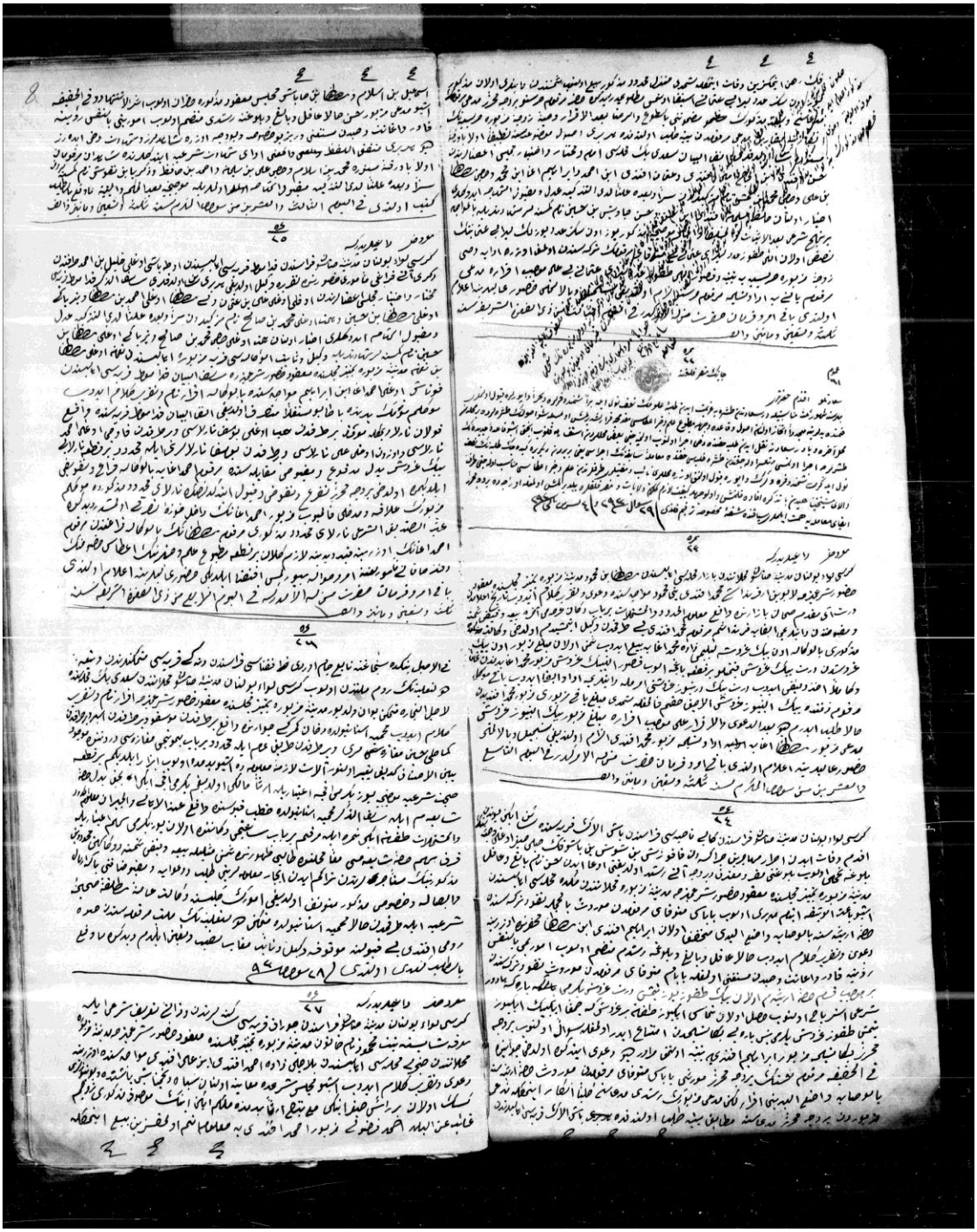

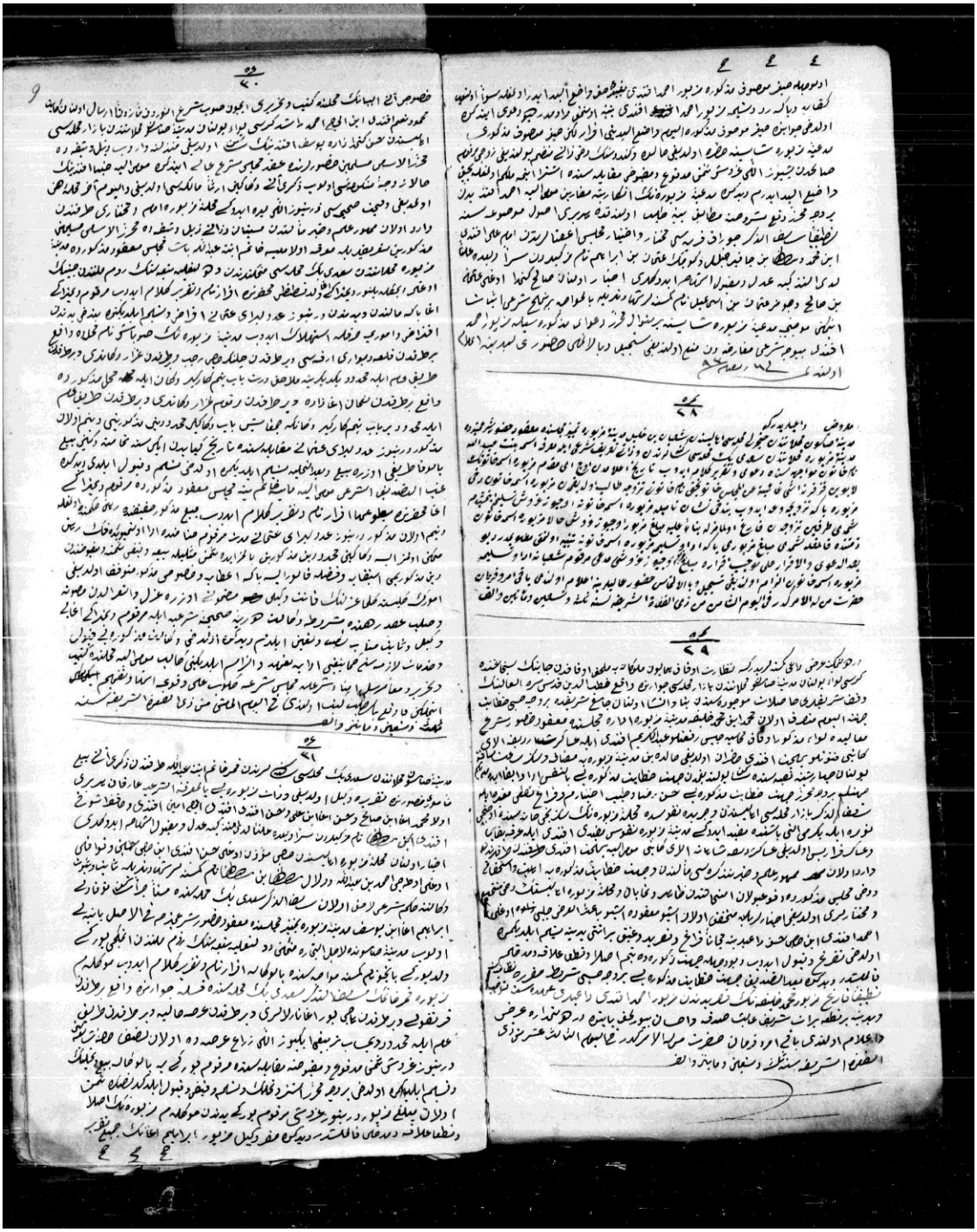

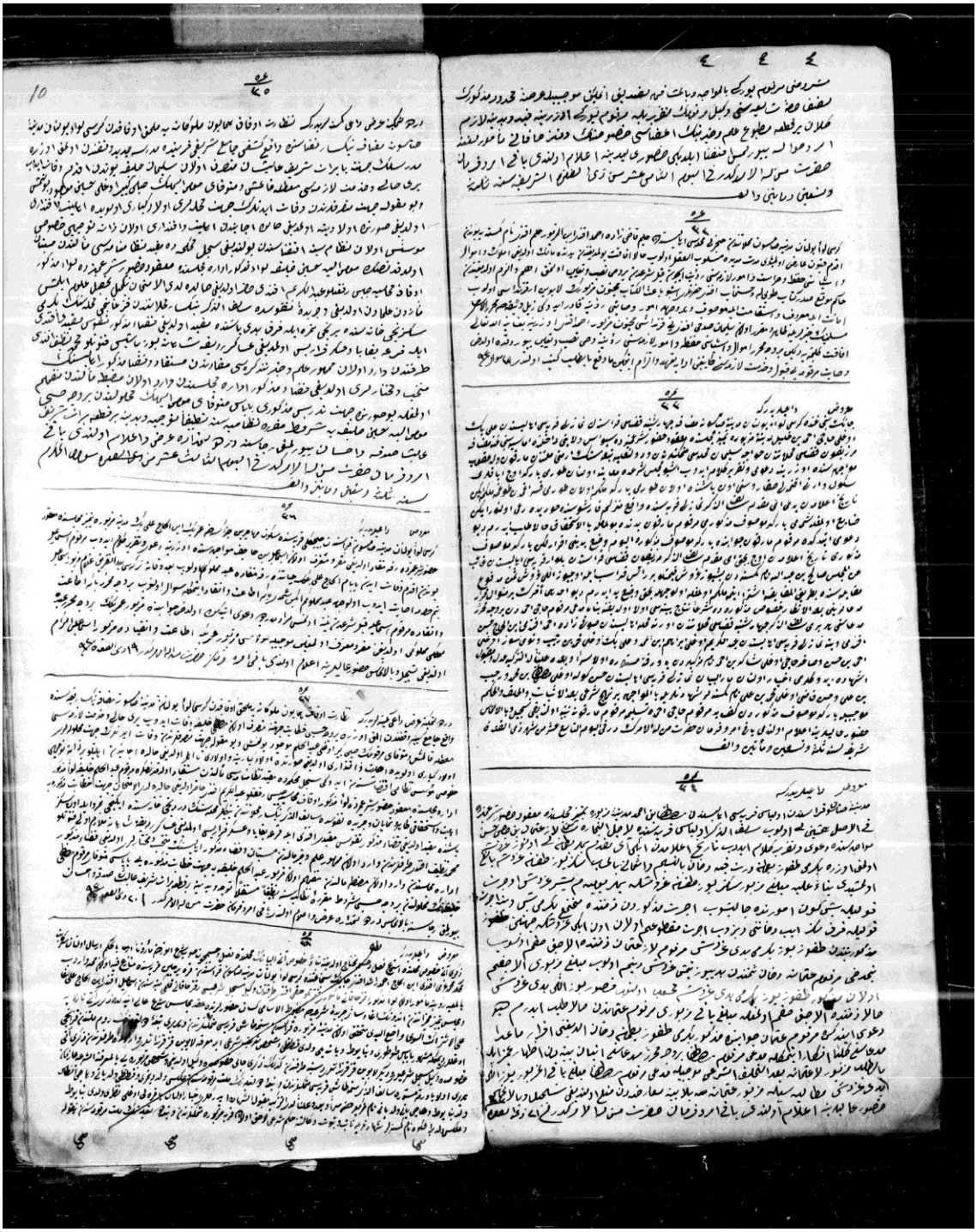

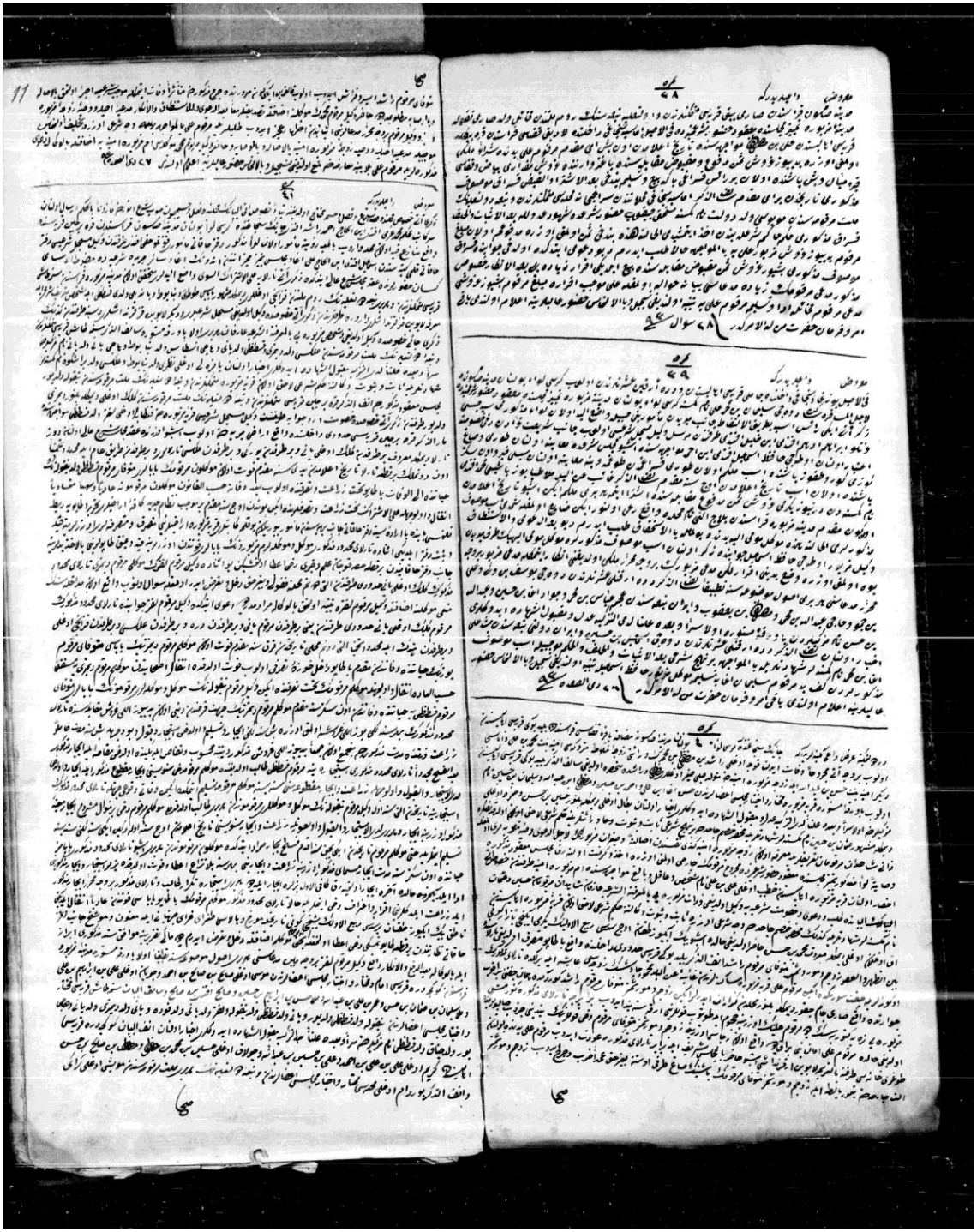

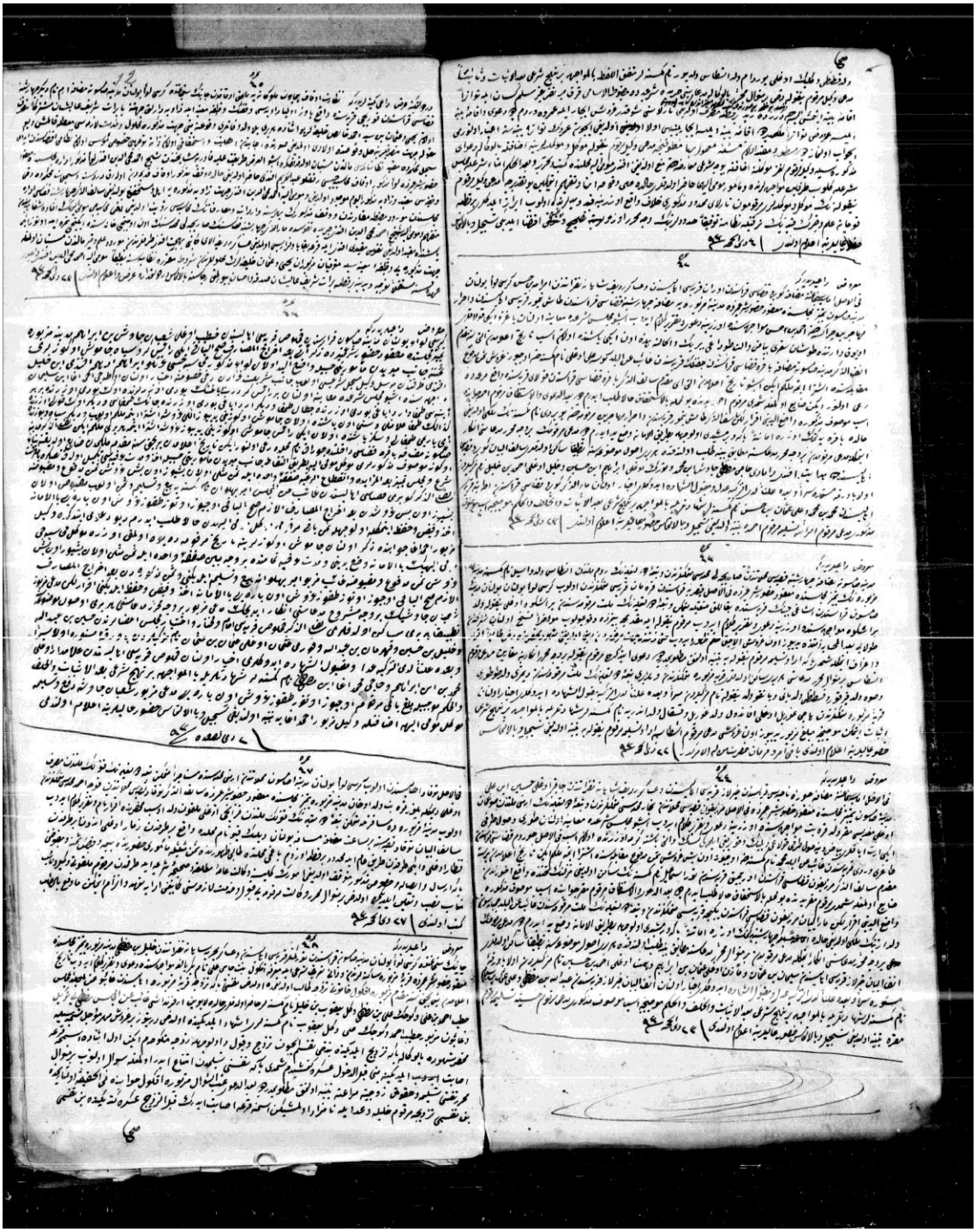

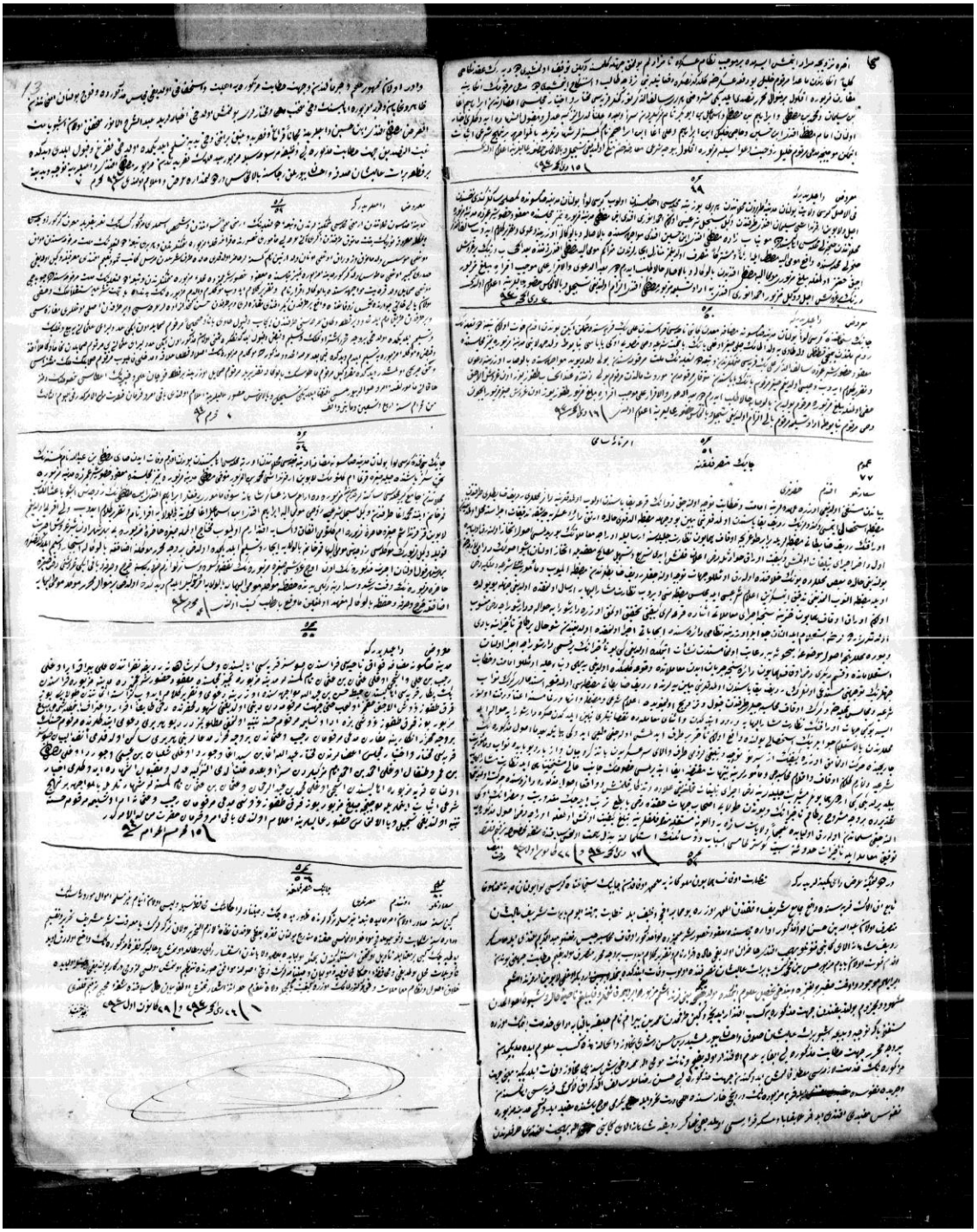

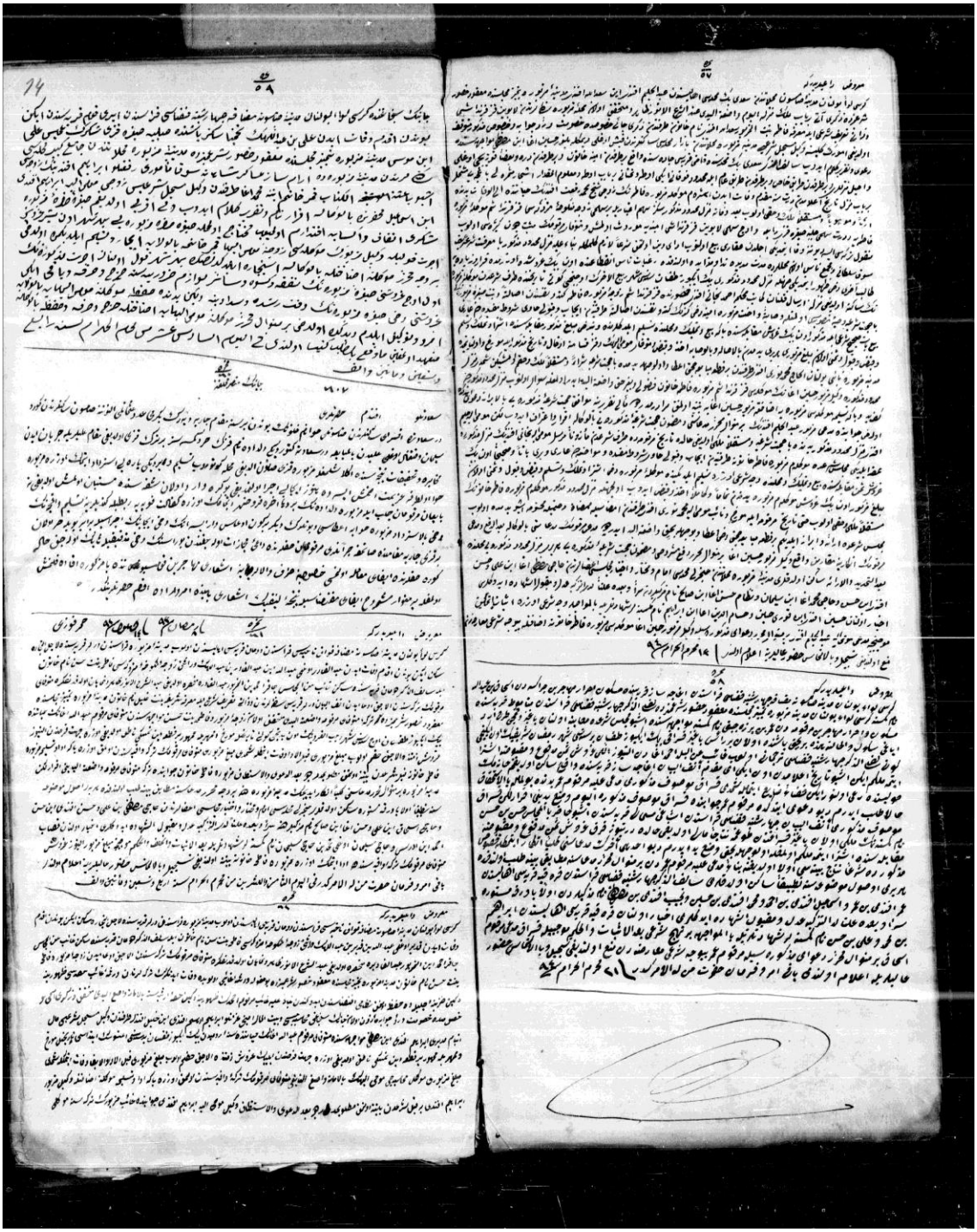

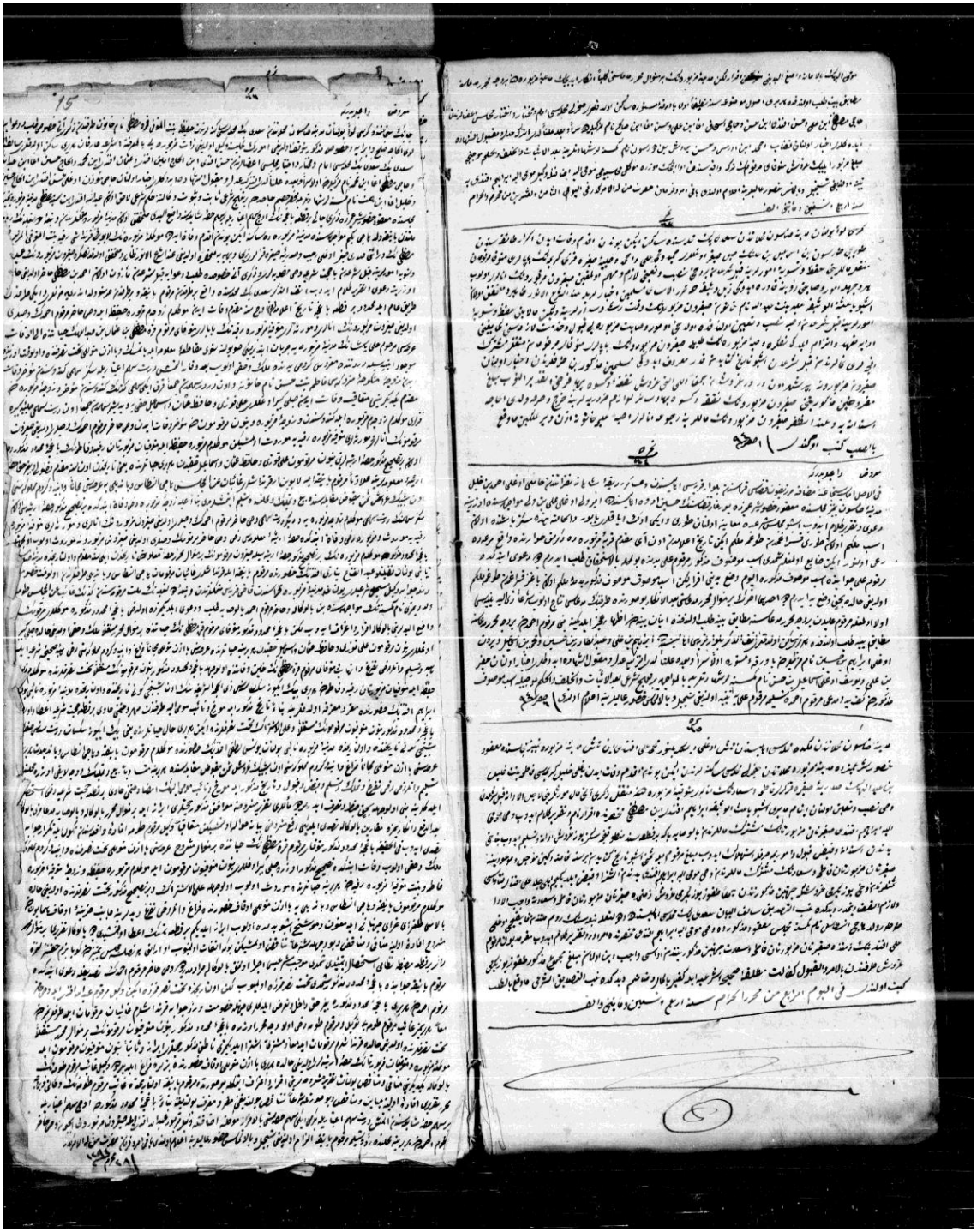

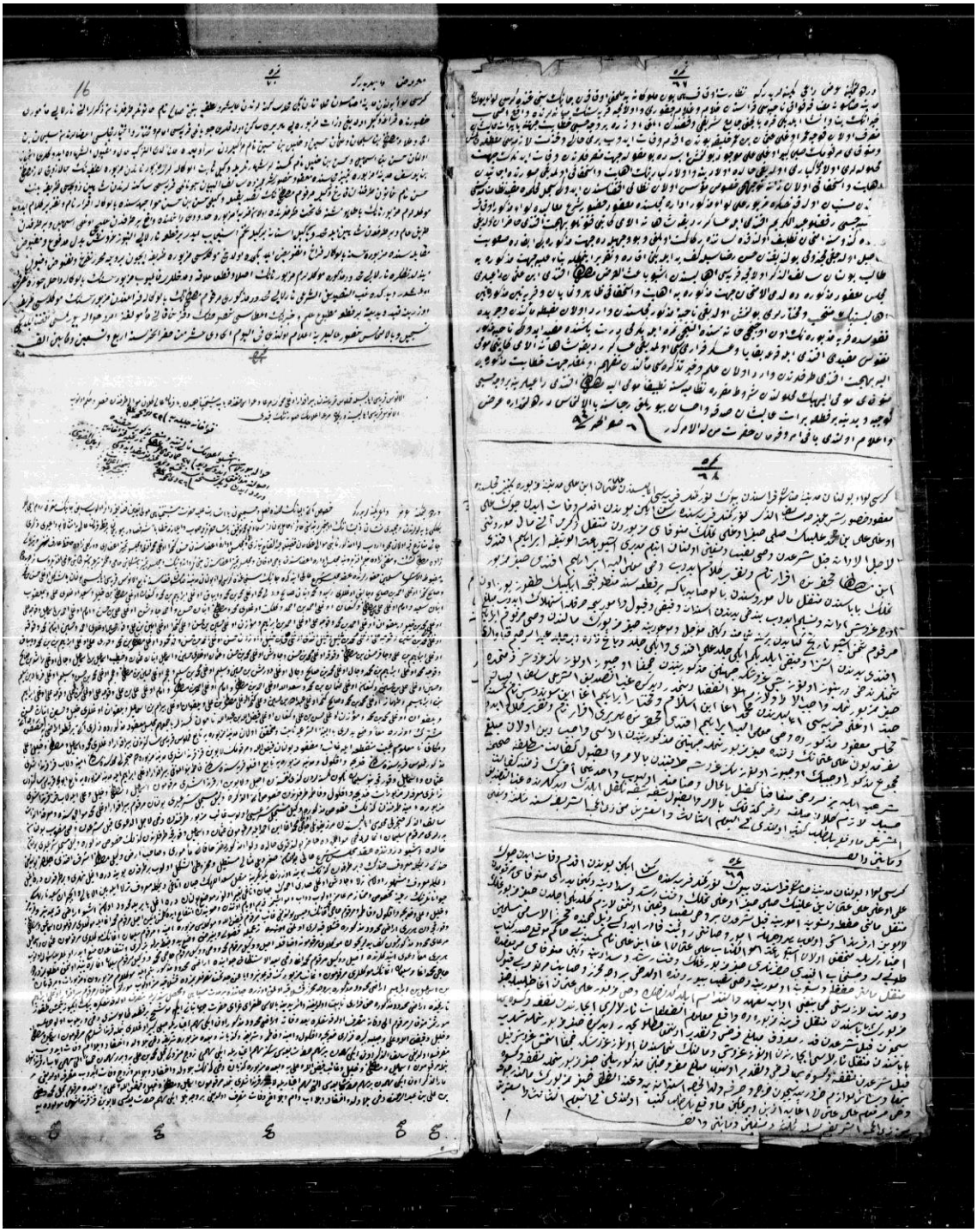

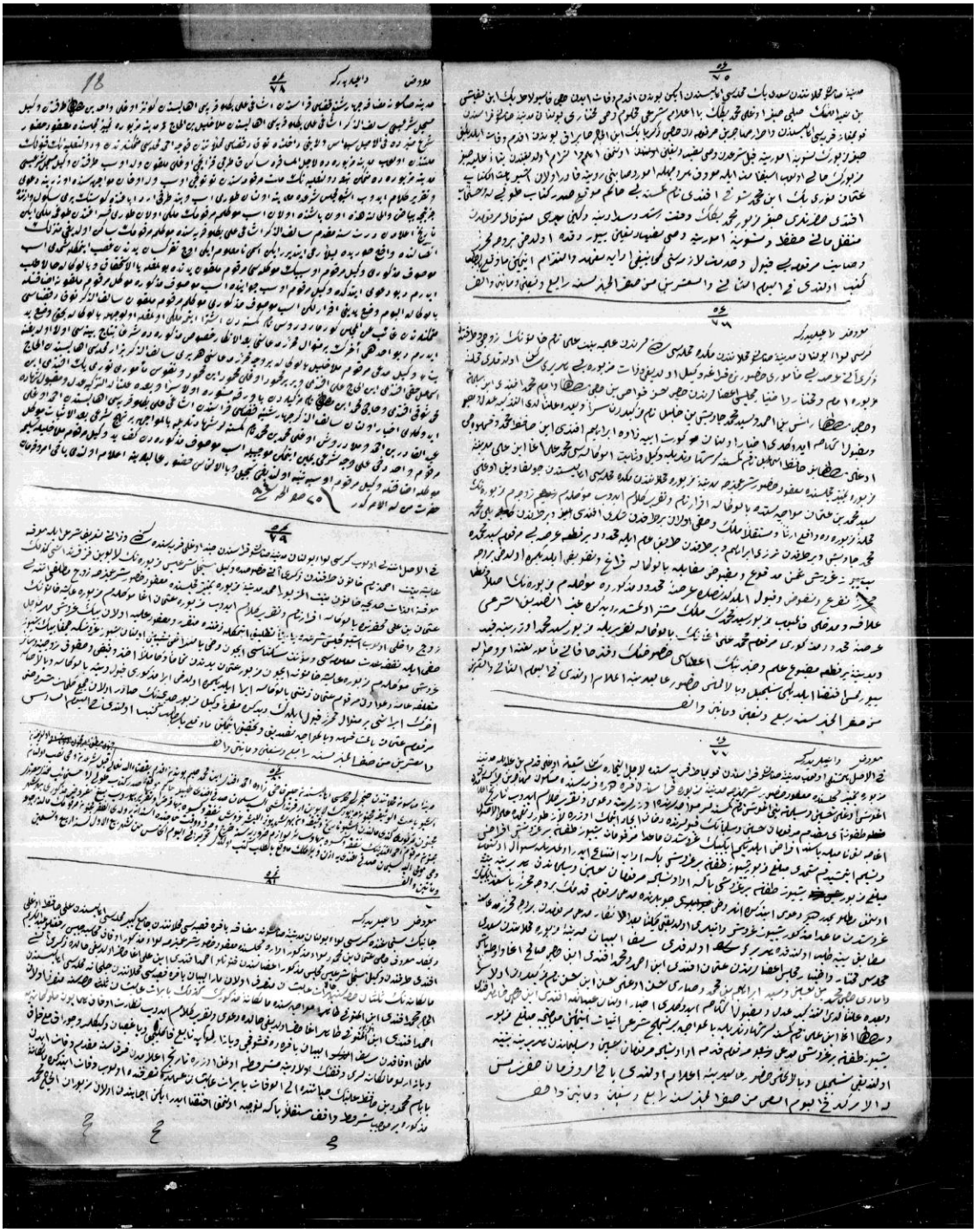

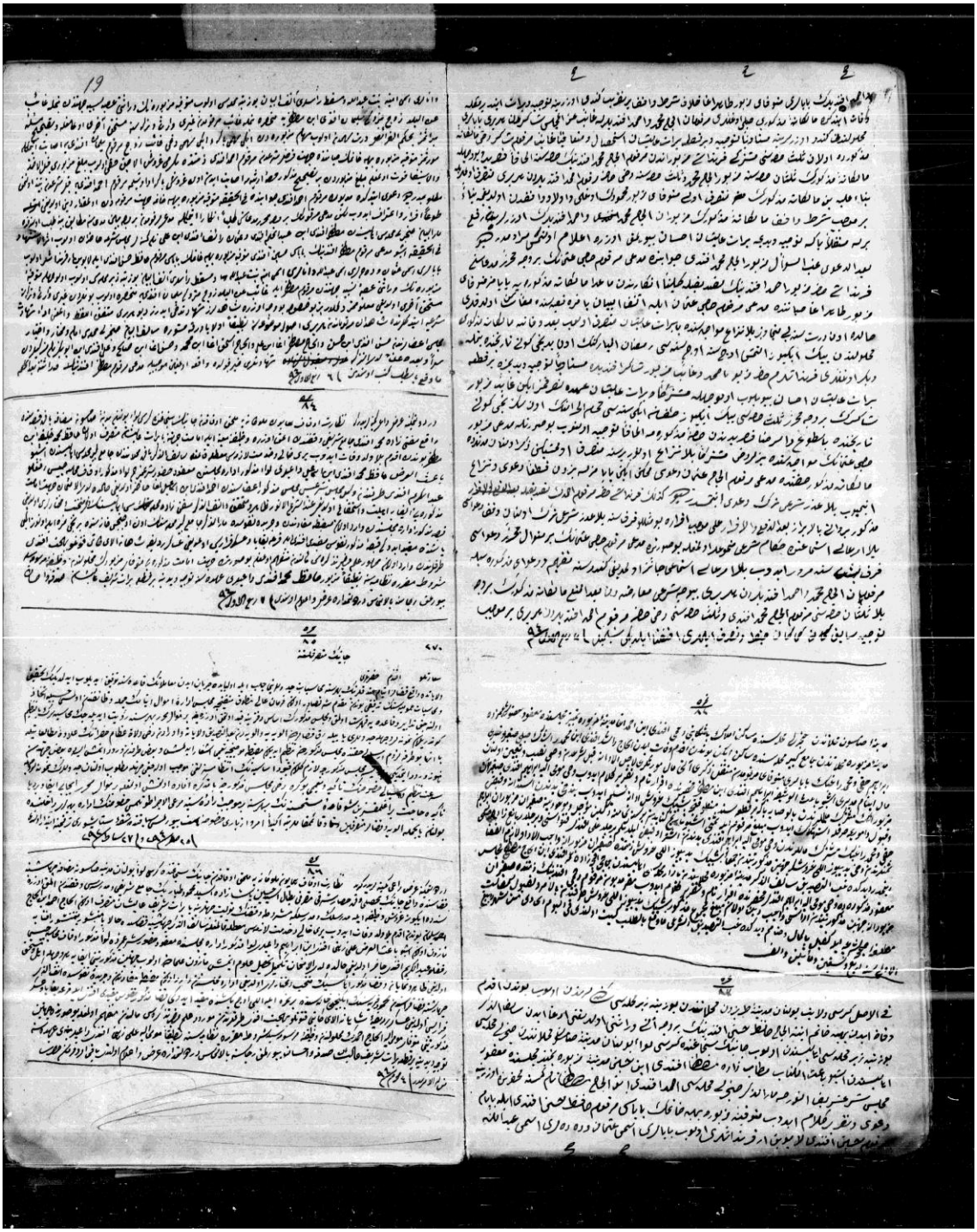

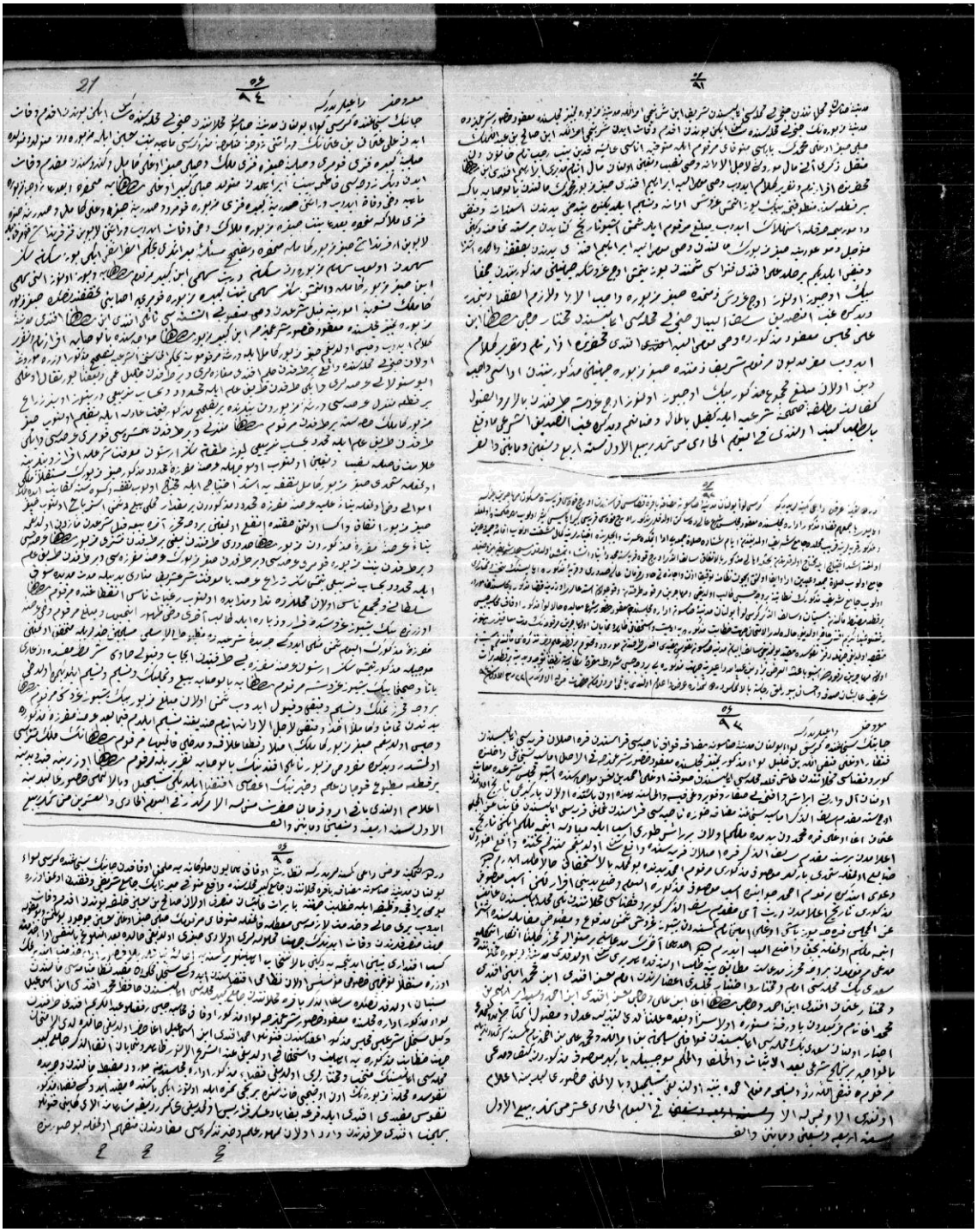

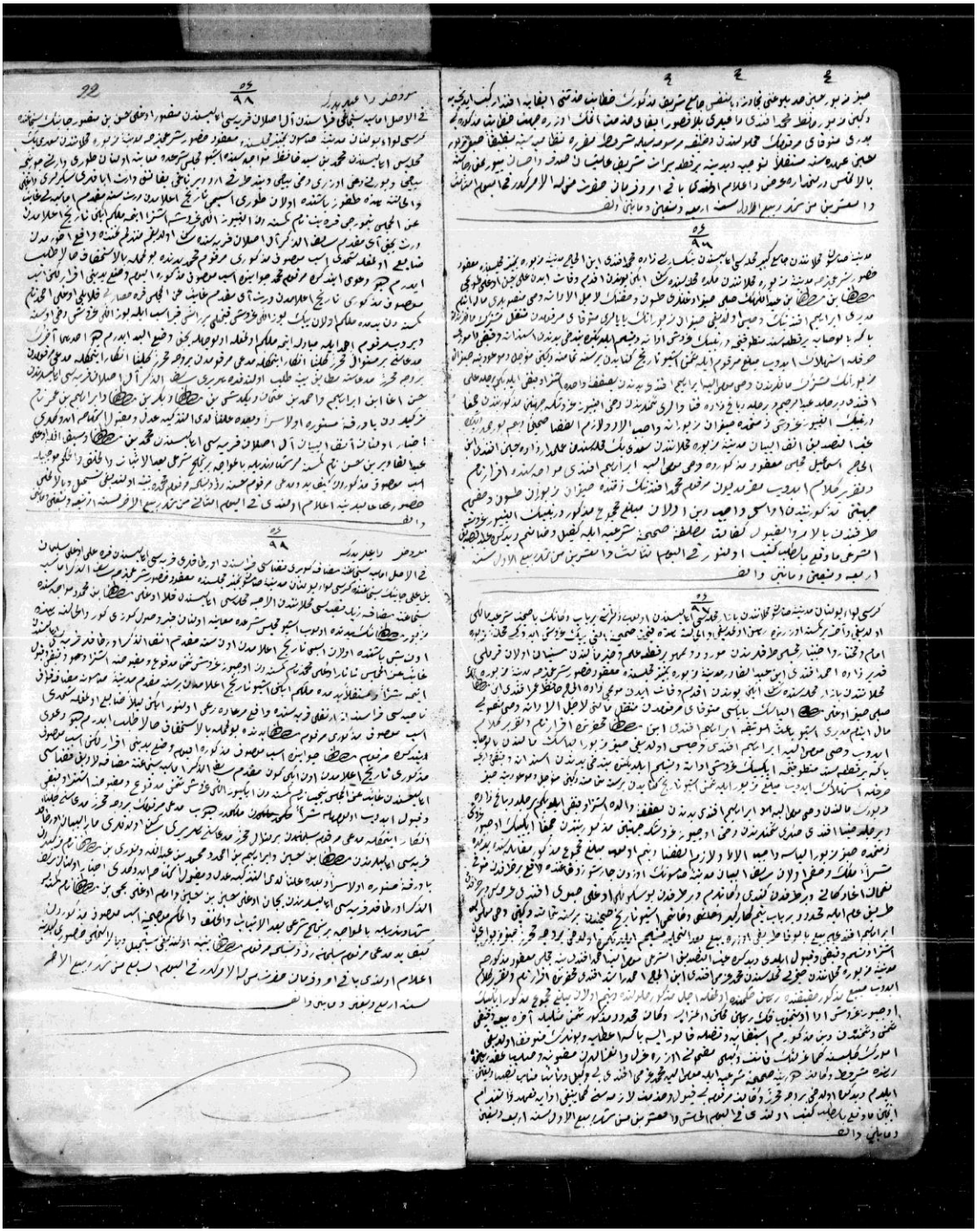

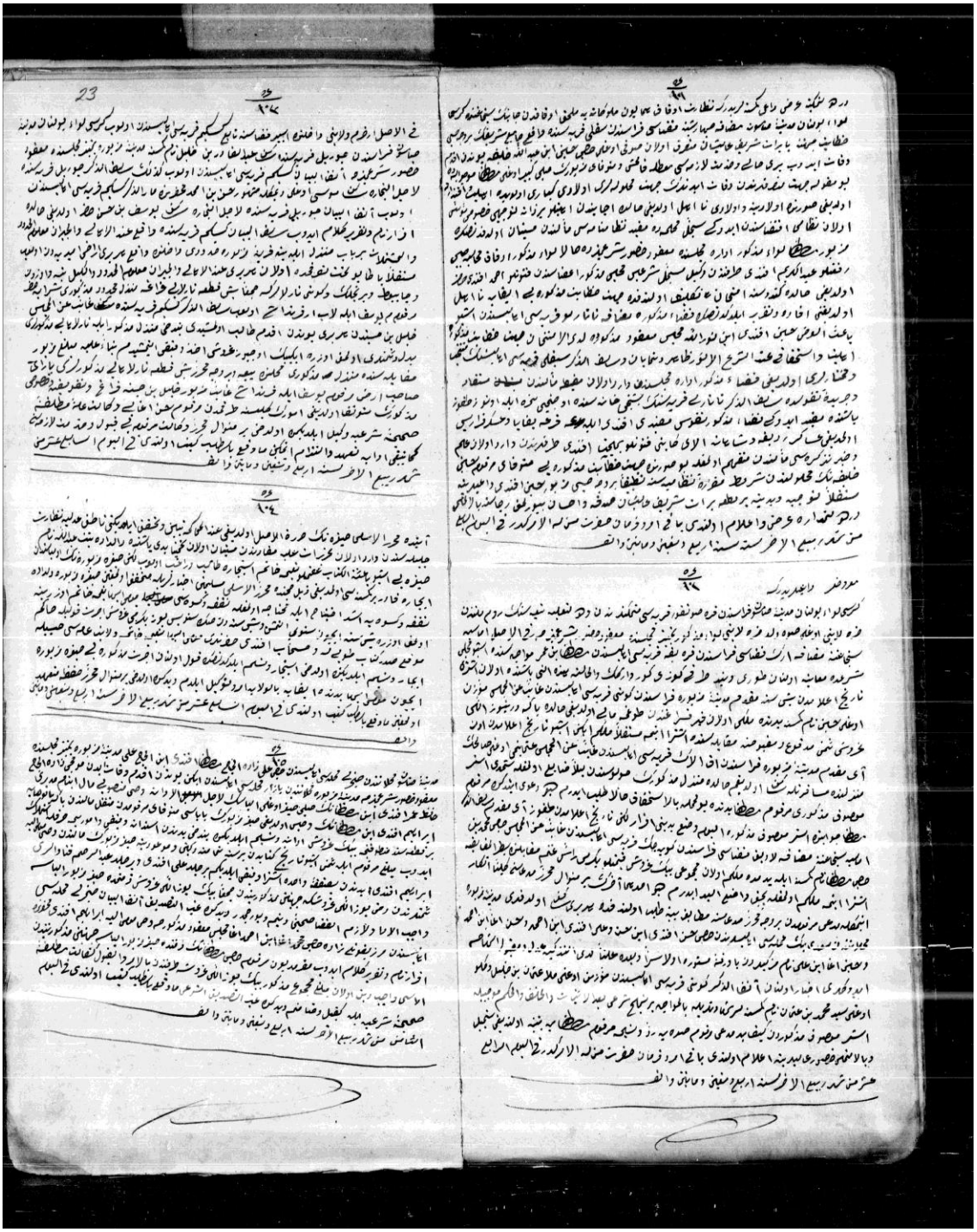

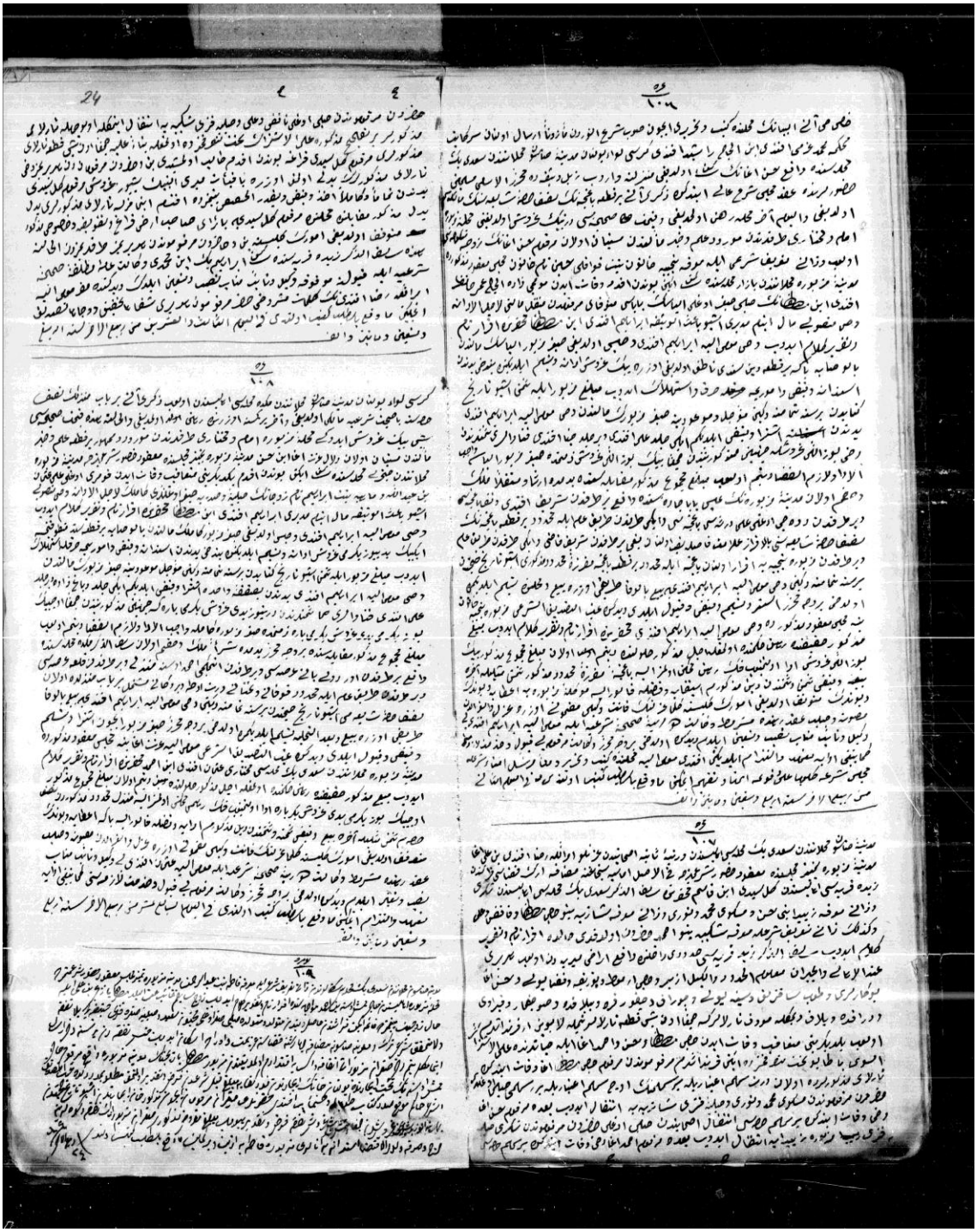

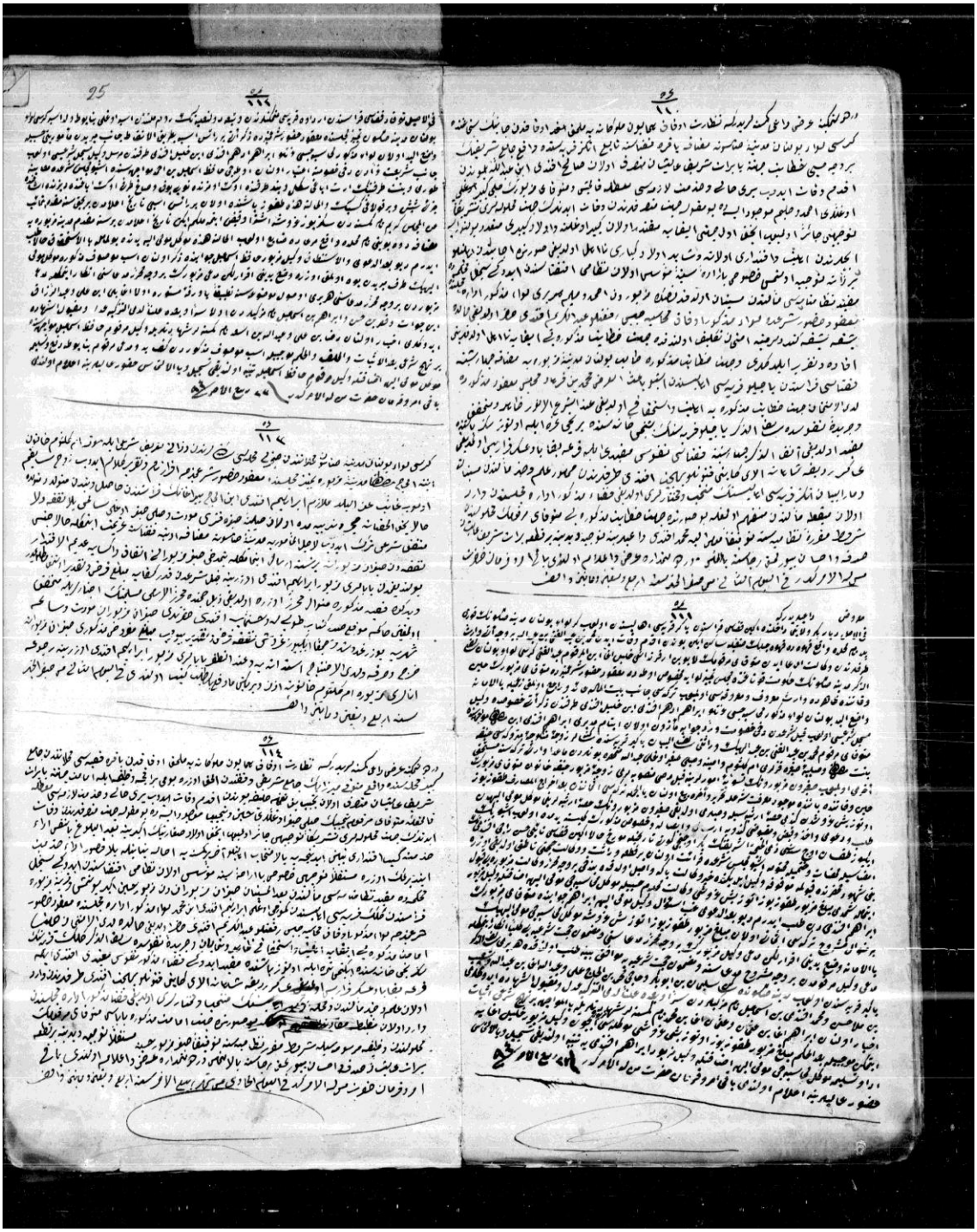

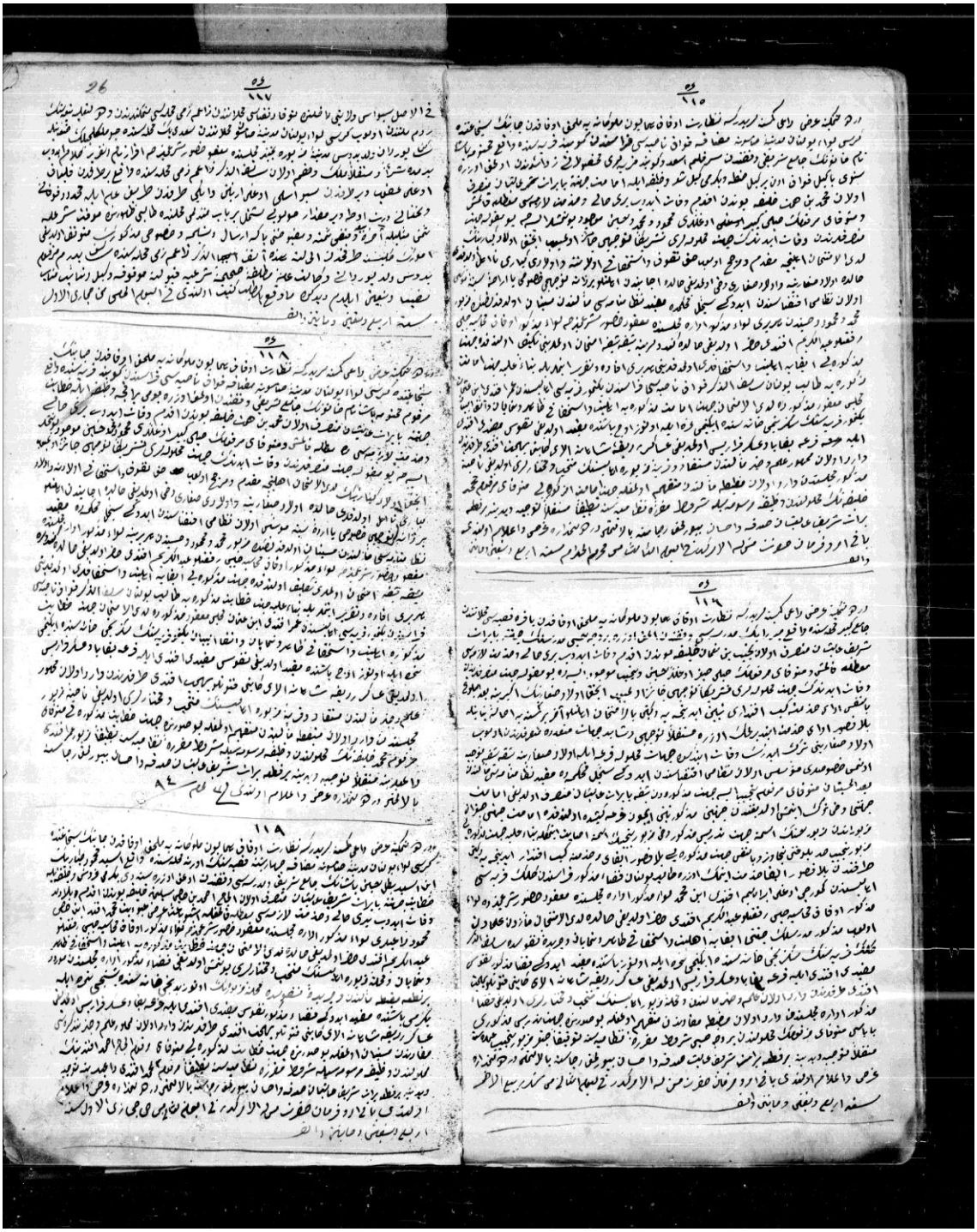

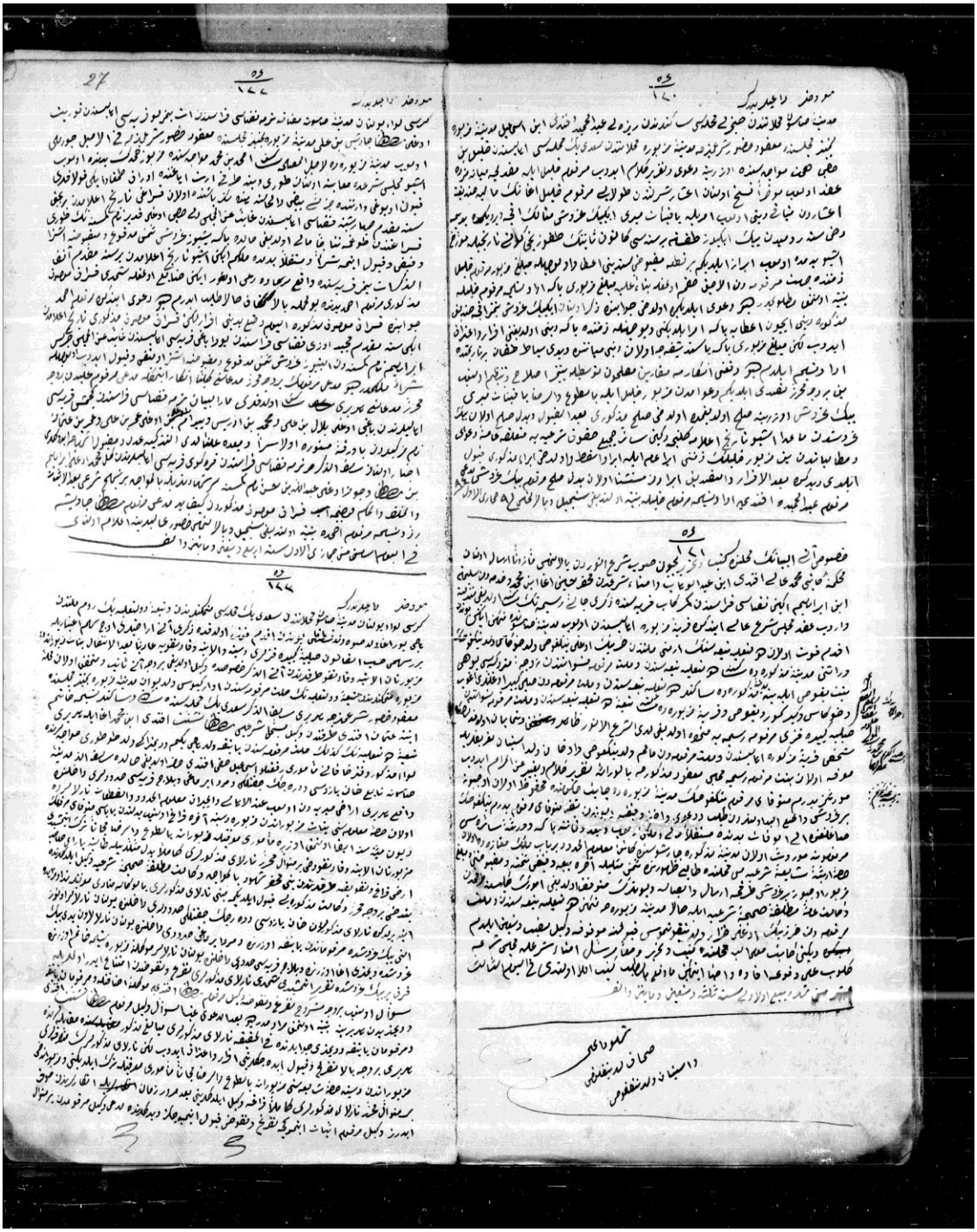

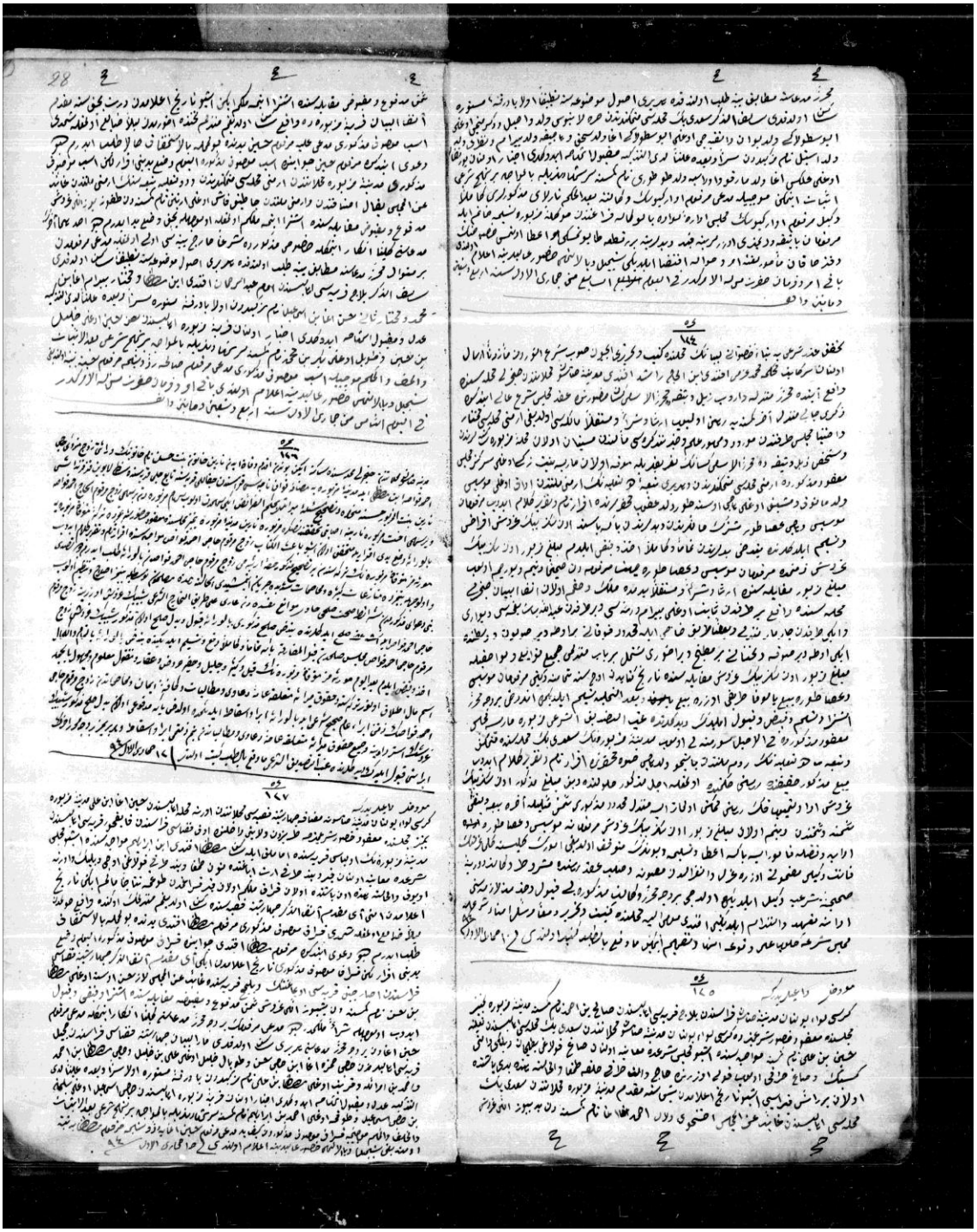

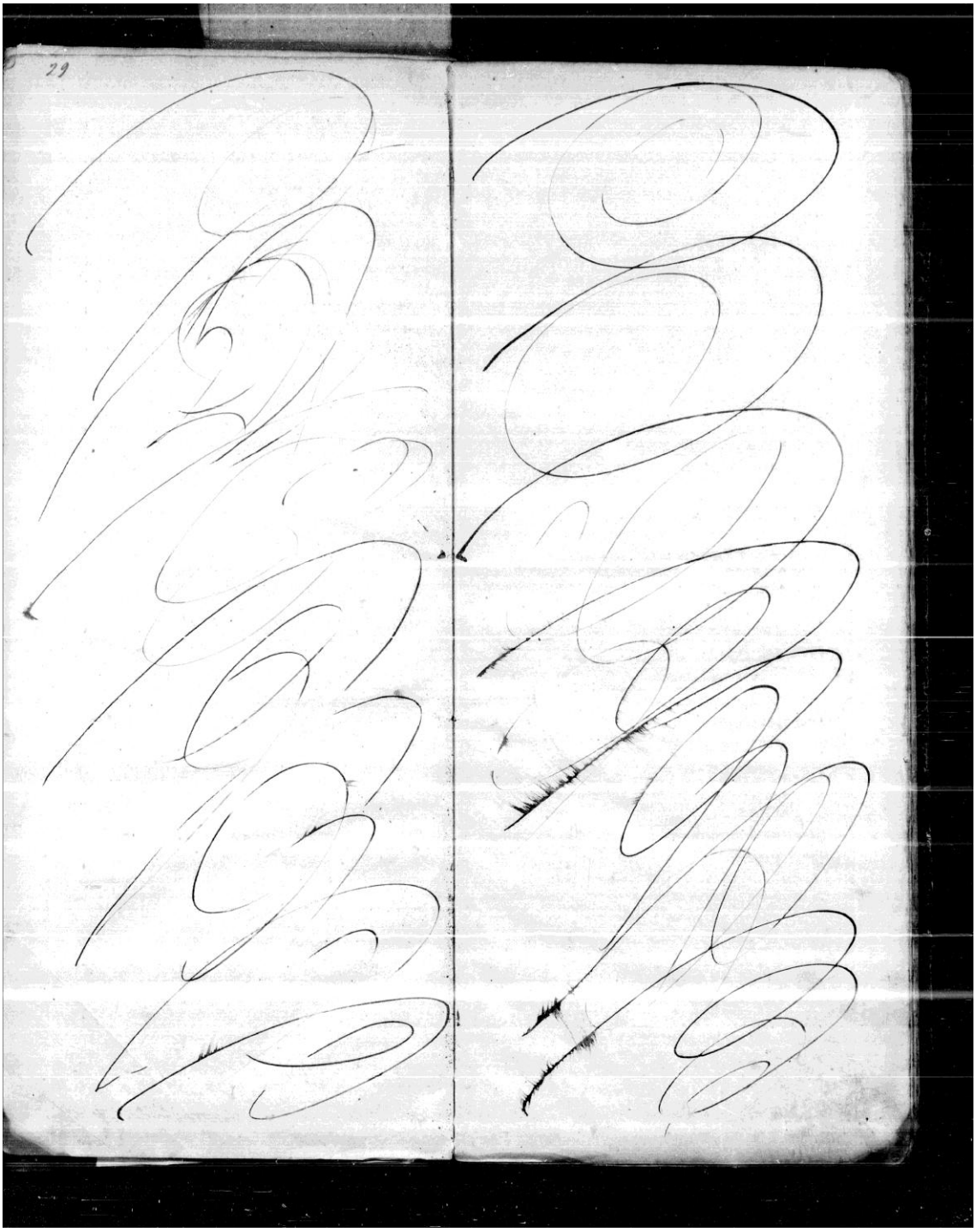
29

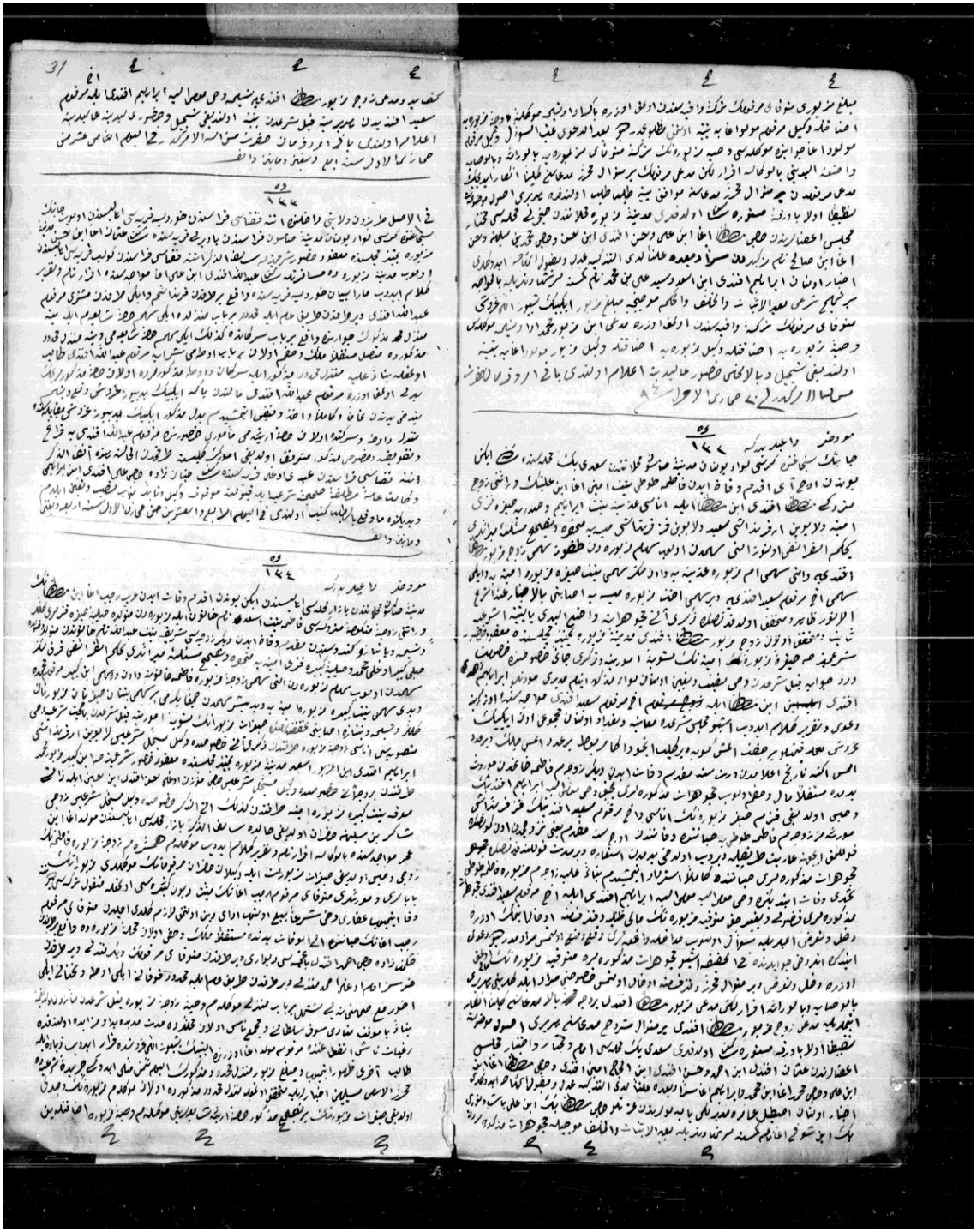

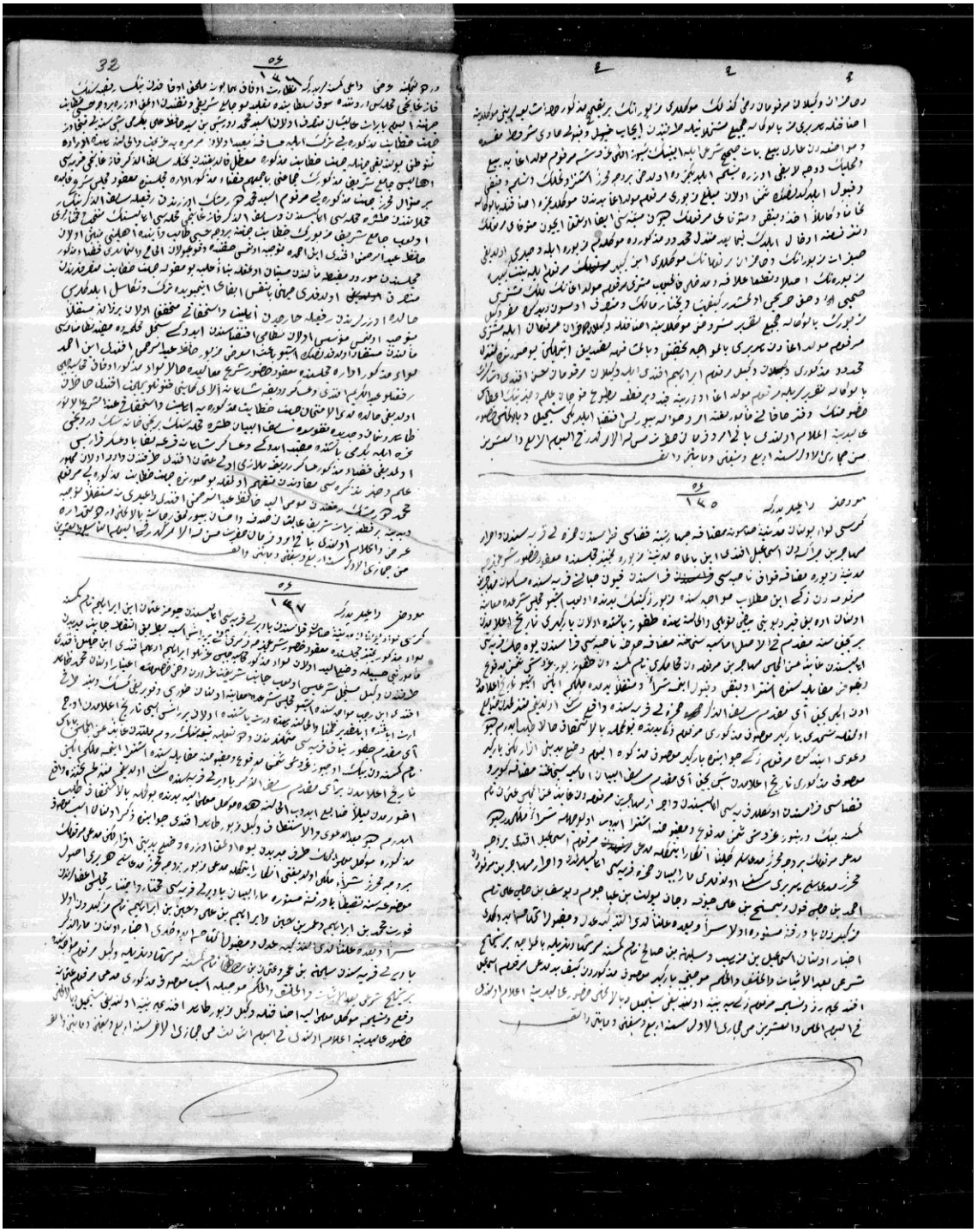

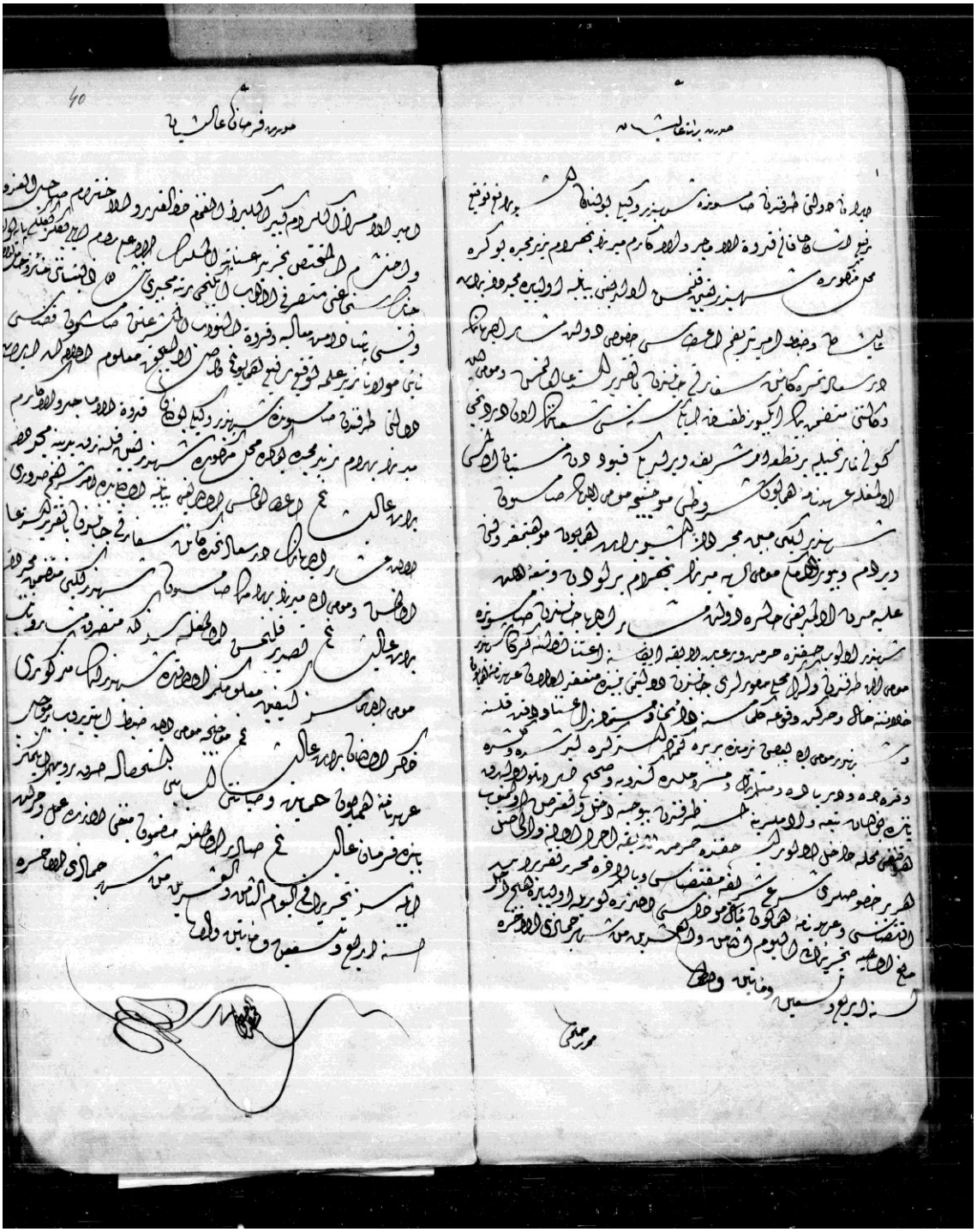

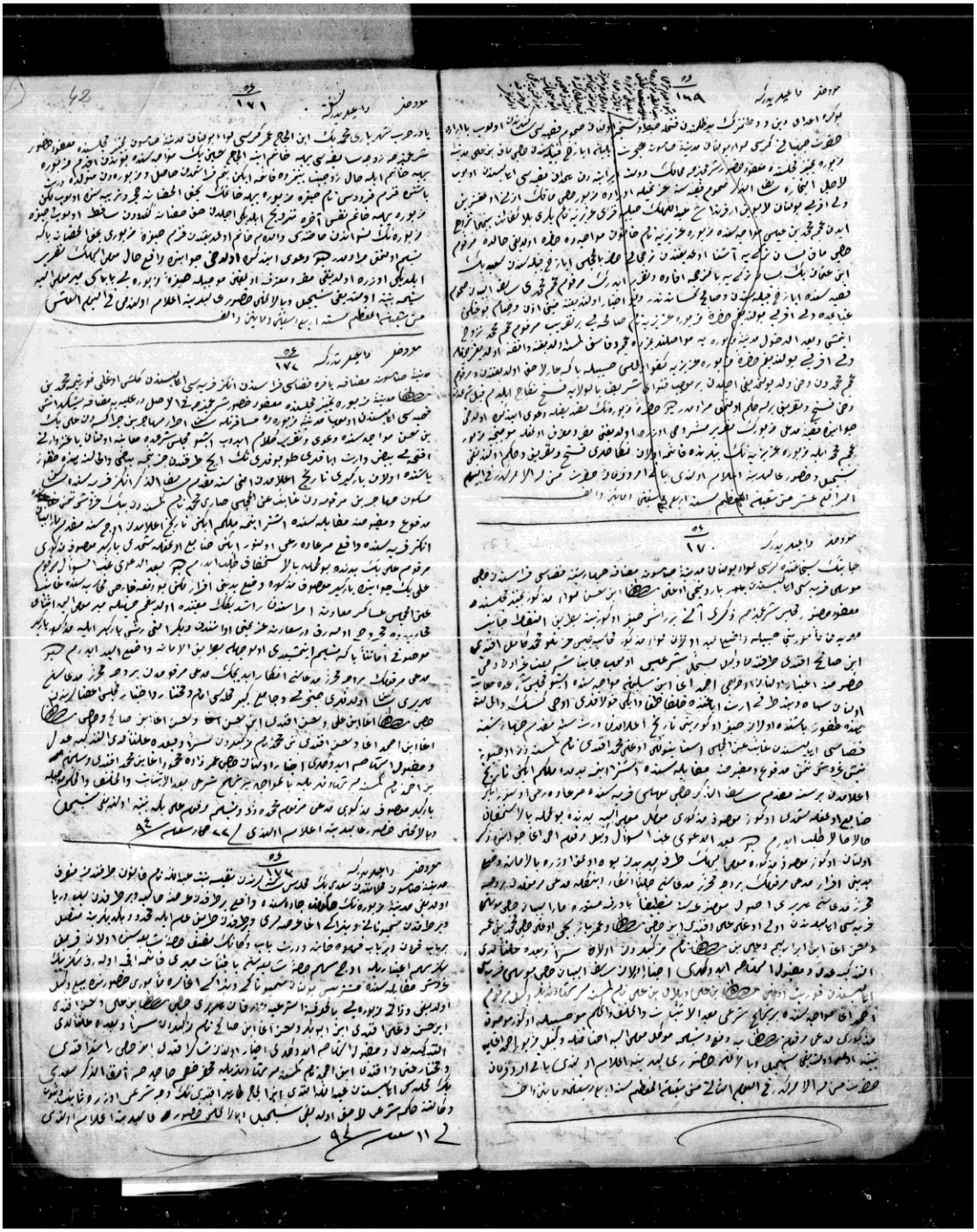

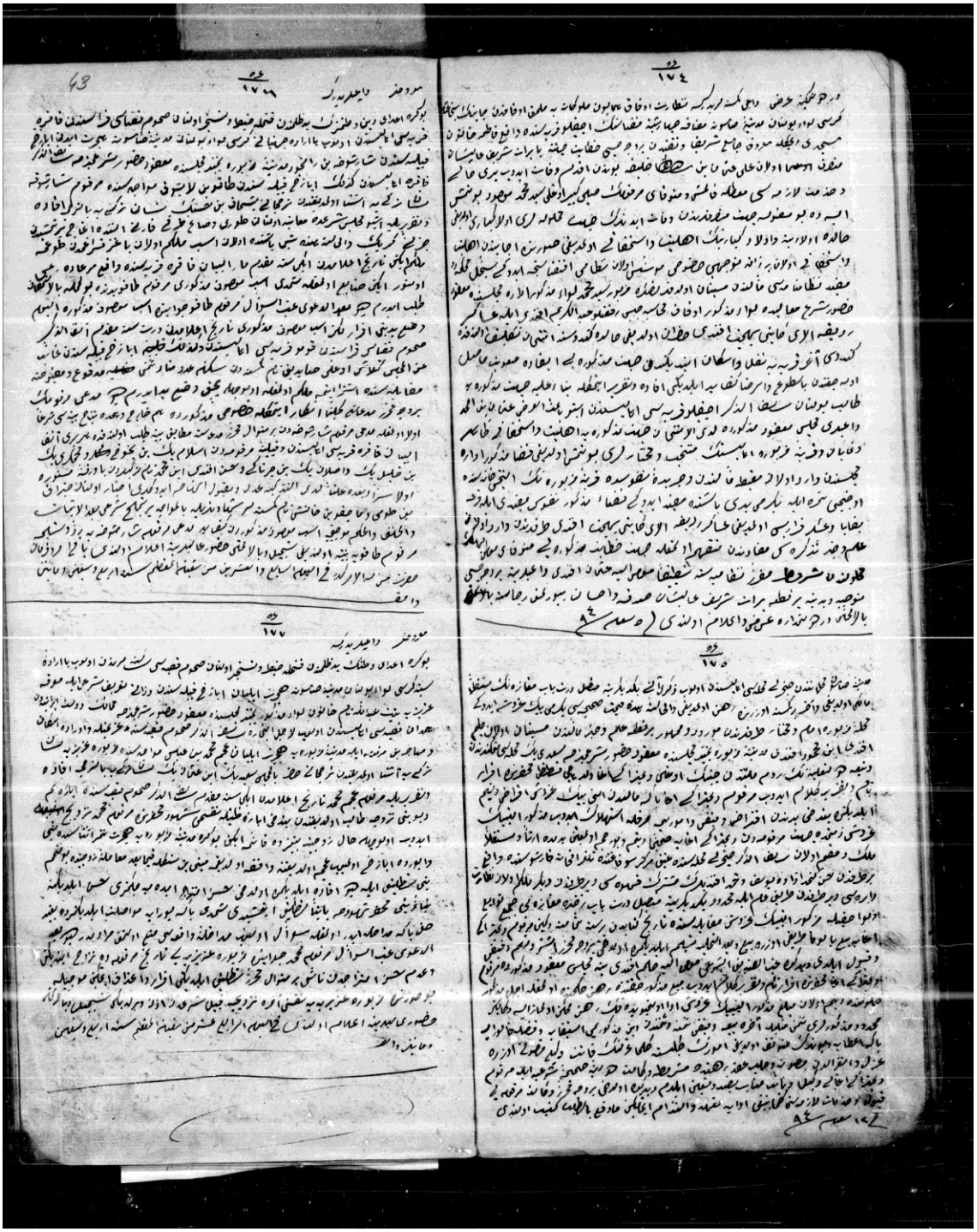

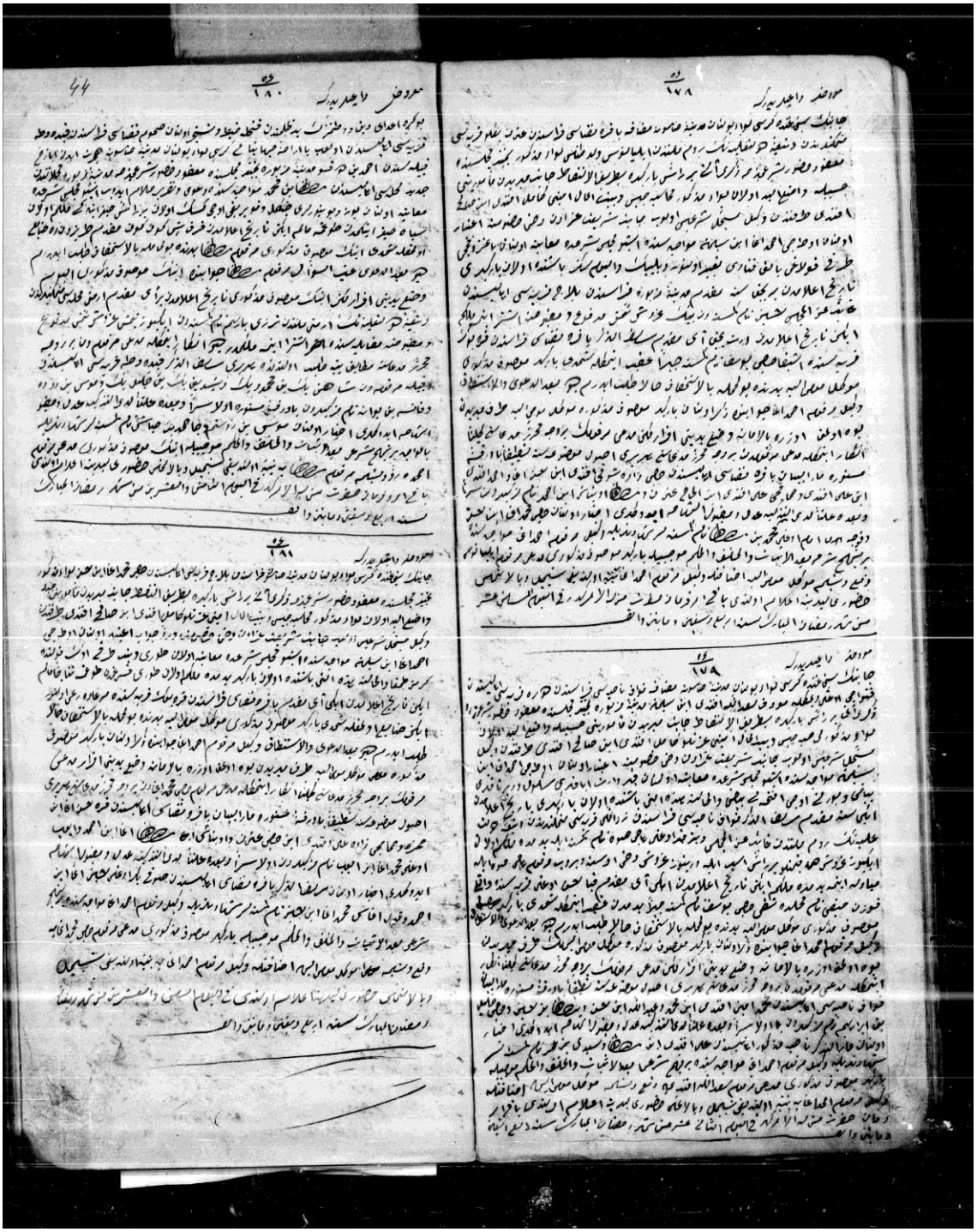

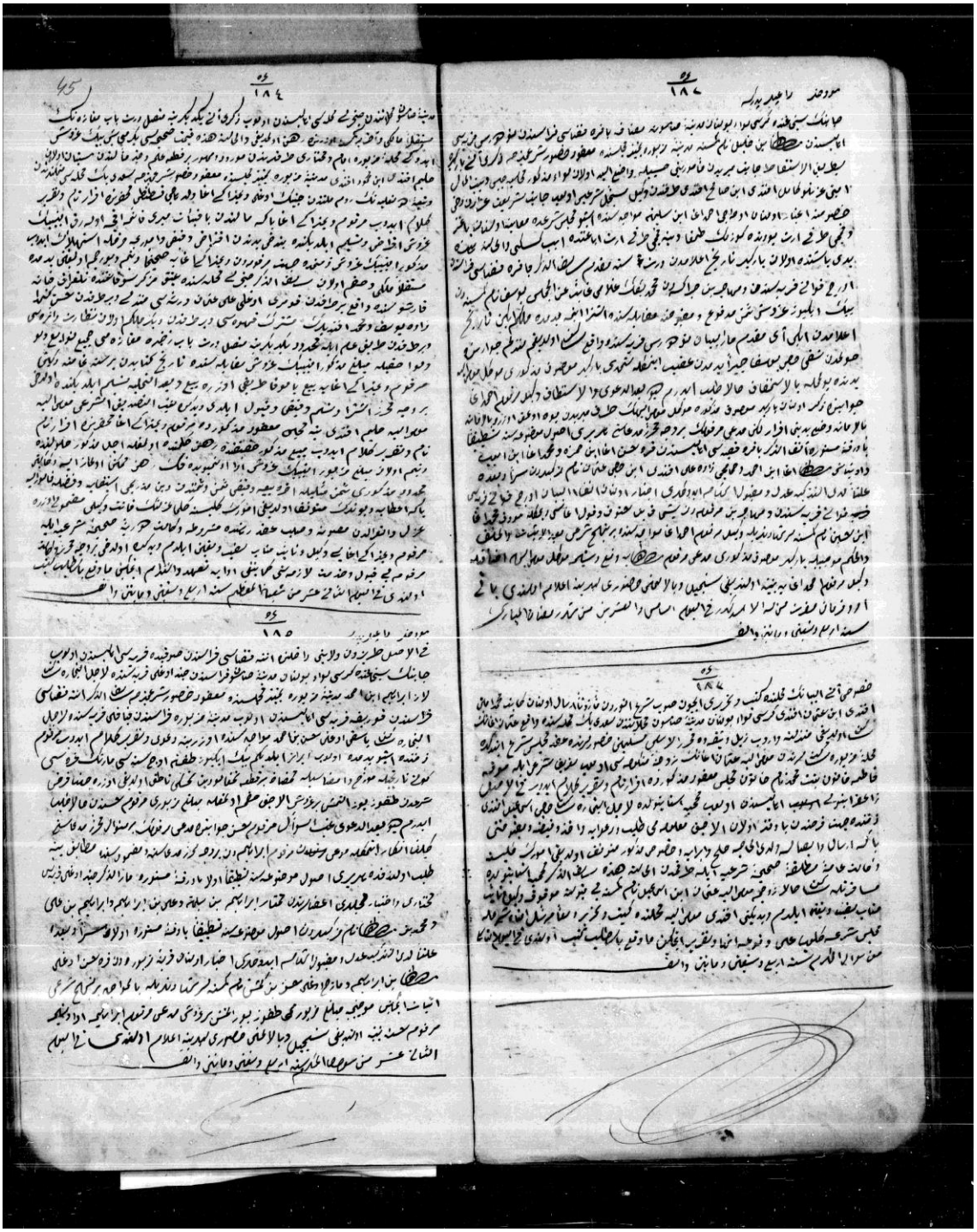

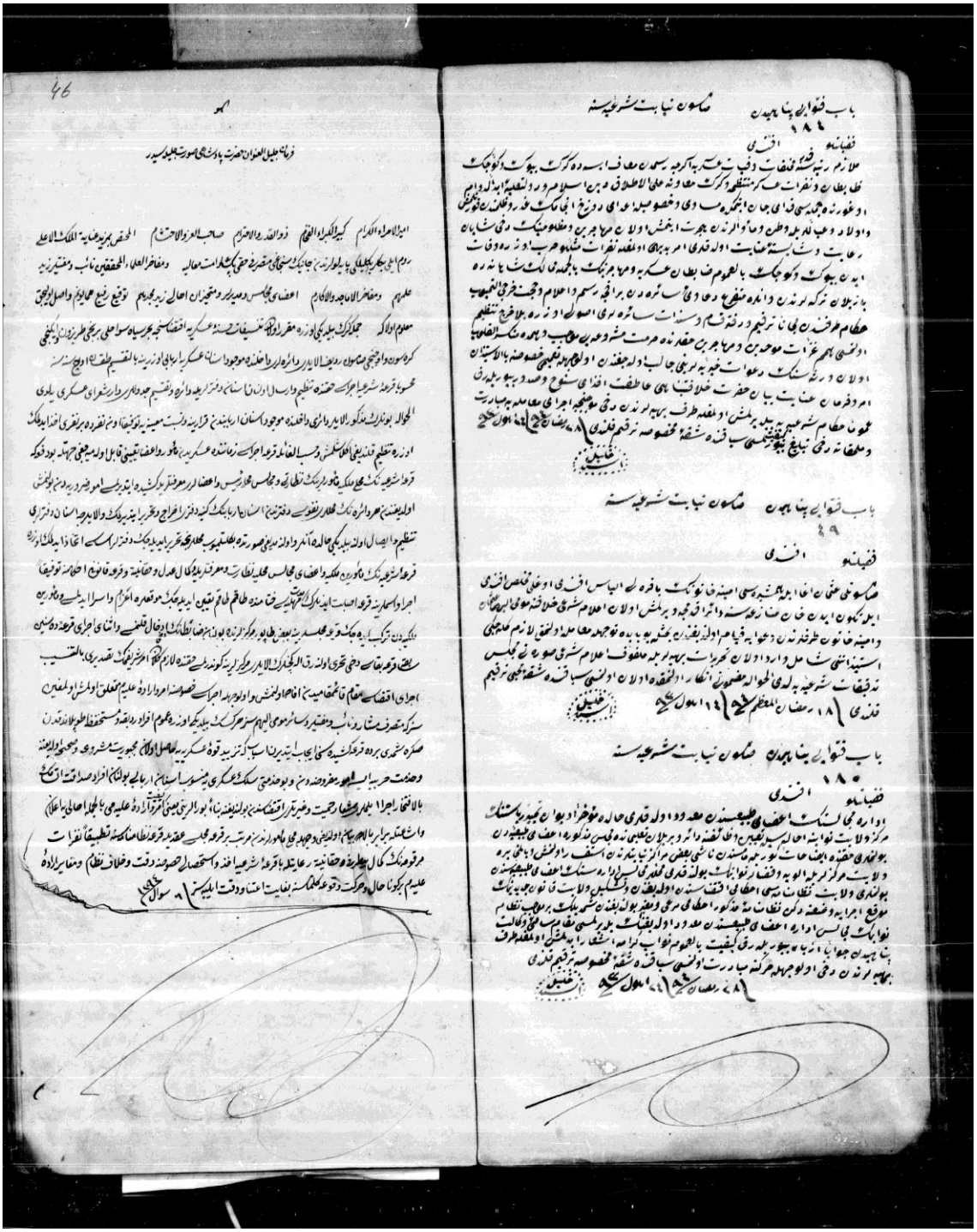

باب فتوای پنا ہیدن مشمول نیابت شرعیہ سنہ
۱۸۷
فتیانو افندی
علازم رتبہ قضا مخاصمات وقیعات عسکریہ اگرچہ بسمع مخاصم ابسہ وہ کرک بیوک وکوچک ظہ بطارق ونفرات عسکر منتظمہ کرک مخاصم وناحق علی الاطلاق وبرین اسلامبول وارلغیہ ایدلک واہم اوغورنہ جمیعی قاضی جان ایتمکدہ مدعی وخصوصیلہ عدای روخ الحی تمک خدمہ وخلقہ ن تحریض واولاد وعیالہ ایدہ وطن وحاوالرندن بحرت ایتمش اولان مرحومک ورثہ سنک یانہ رعایت وشایستہ معاملت اولہ قدری امر بدیہی اولمقلہ نفرات مشارالیہ حرب اودنہ وفات ایدن بیوک وکوچک بالعموم طرف بطارن عسکریہ ومرحومک یالکز ورثہ سنک یانہ رہ وفات بانہ بطارن ترکہ لرندن واندہ متوفی وعدای سائرہ لرن برافیہ رسمی واعلام وحجت فرخی الغیوب عکام طرفندن بحی تاریخ درونہ قسام ودستات سائرہ لری اصولی اودنہ رہ بلا فرخ تنظیم اولنمش بنا علیہ غرات موحدین ومرحومین حقدنہ مرت مسئولہ وعدین موجب دہ وہ ورثہ سنک اقامہ اولان ورثہ سنک دعوات خیریہ لرینی جالب اولہ جقدرن اولوجہ بالا تعلیم خصوصہ بالاستیذان اولان ورثہ سنک دعوات خیریہ لرینی جالب اولہ جقدرن اولوجہ بالا تعلیم خصوصہ بالاستیذان امر وفرمان عنایت بیان حضرت خلافتپناہی عاطفت اقترای شموع وصدور بیورلہ رق عموم عکام شرعیہ بلدہ بمشمش اولمقلہ طرف برہم لرندن رجی موجبنجہ اجرای مقتضا یہ جہارت وموقعانہ رجی تبلیغ بیورلمقلہ مشمولی سبقدہ مخصوصہ ترقیم قلدی ۱۸ رمضان ۹۶ اول ۹۶

باب فتوای پنا ہیدن مشمول نیابت شرعیہ سنہ
۱۸۹
فتیانو افندی
مشمولی عثمان اغا ایلہ ہمشیرہ سی اہینہ خاتون بیوک بافرہ لہ ایاس افندی اولی مخاصم افندی ایلہ نکہون ایدن خانہ عدہ سنہ واقع قہوہ وبرملش اولان اعلام شرعی حجتہ مومی الیہما مشمولی واہینہ خاتون طرفندن دعوایہ قیام اولنیقدر بحثلہ یہ بایدہ توجہ مقتضا معلوم ولنمق لازم کما یحق استیذانی شاہ ملی وارہ اولان تحریرات برہم لرینہ مطوف اعلام شرعی صورتی مجلس تدقیقات شرعیہ یہ لدی الحوالہ مضمونی انکار الخصومہ اولان اولنمی سبقدہ مشمولی مرقوم قلدی ۱۸ رمضان المعظم ۹۶ اول ۹۶

باب فتوای پنا ہیدن مشمول نیابت شرعیہ سنہ
۱۸۰
فتیانو افندی
اوارہ محی لسنک اعضای طیبہ سندن معدود اولہ قدری حالہ موخراً دیوان تحریر یہ بیک مرکز ولایت نوابنہ احالہ کیفیت یعنی وظائفہ دائر دیوان طلبی اولنہ قیلسن تذکورہ اعضای طیبہ دن بولندری حضورہ ایجاب حالت تحریریہ مسئولہ دن ناشی بعضی مرکز نابلندن اسقف راولمش اولمقلہ مرکز ولایت مرکز بریہ الویہ وقف انوابنک بولنہ قدری محلہ محی لسنی ازارہ سنک اعضای طیبہ سندن بولندری ولایت نقلان نہ سی اعطای وقف سندن اولہ بقدرن وتکلیف ولایت قی نوابنہ بیک موقع اجرایہ وضعفہ وکن نقلان نہ حالکورہ اعطای مرحی ومغیر بولہ بقدرن شمسی بیک برمولب نقلام نوابنک بی لسن اداره اعضای طیبہ سندن معدود اولہ بقدرنک بدیر ملسی نقلام ایجاب مخلوقالت بنا علیہ جملہ اعضای طیبہ رحی لبقیت بالعموم نوابنہ ارسالی اشعار ایدلمشکن اولمقلہ طرف بہایہ لرندن رجی اولوجہلہ عرض وعبارت اولنمی سبقدہ مخصوصہ ترقیم قلدی

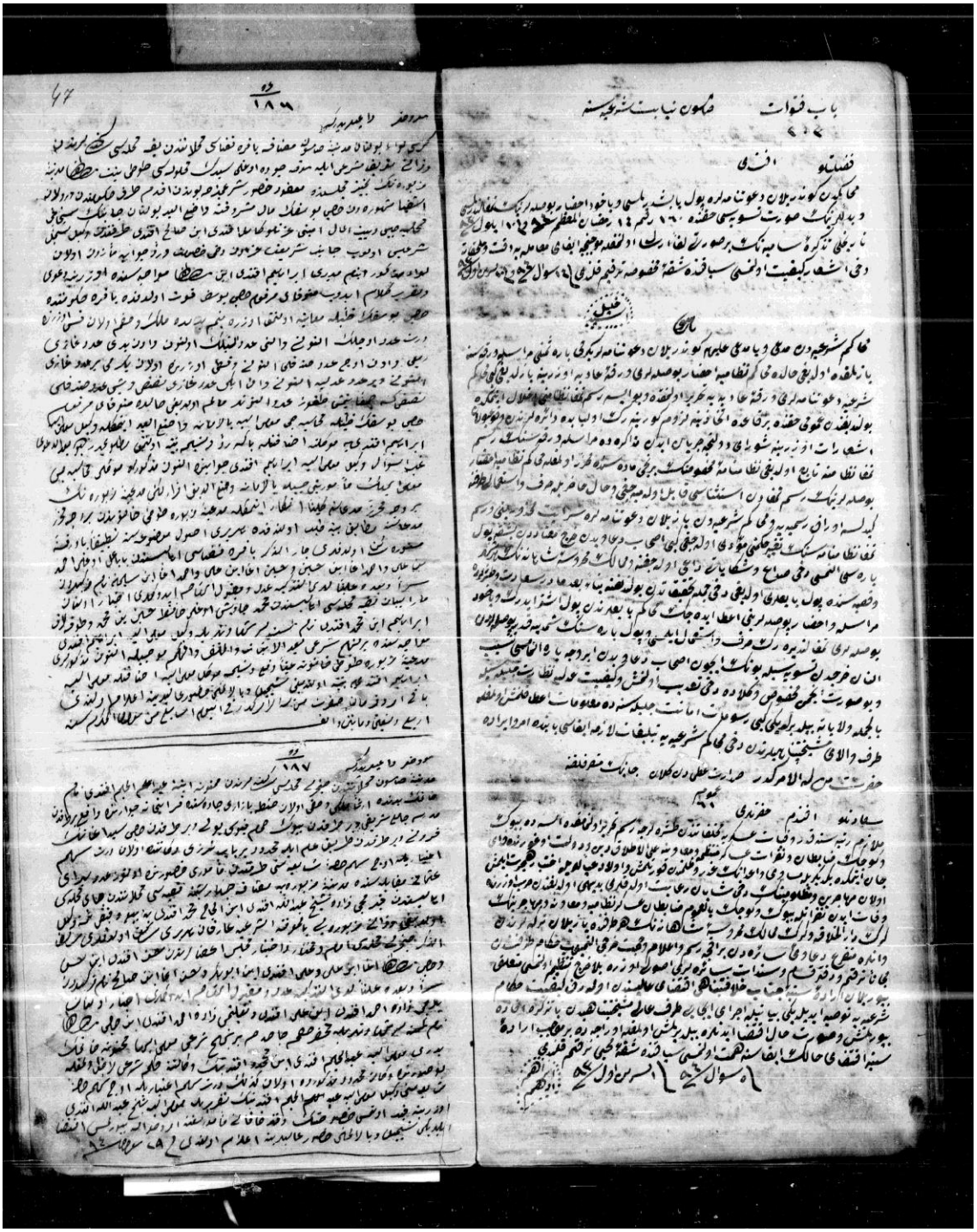

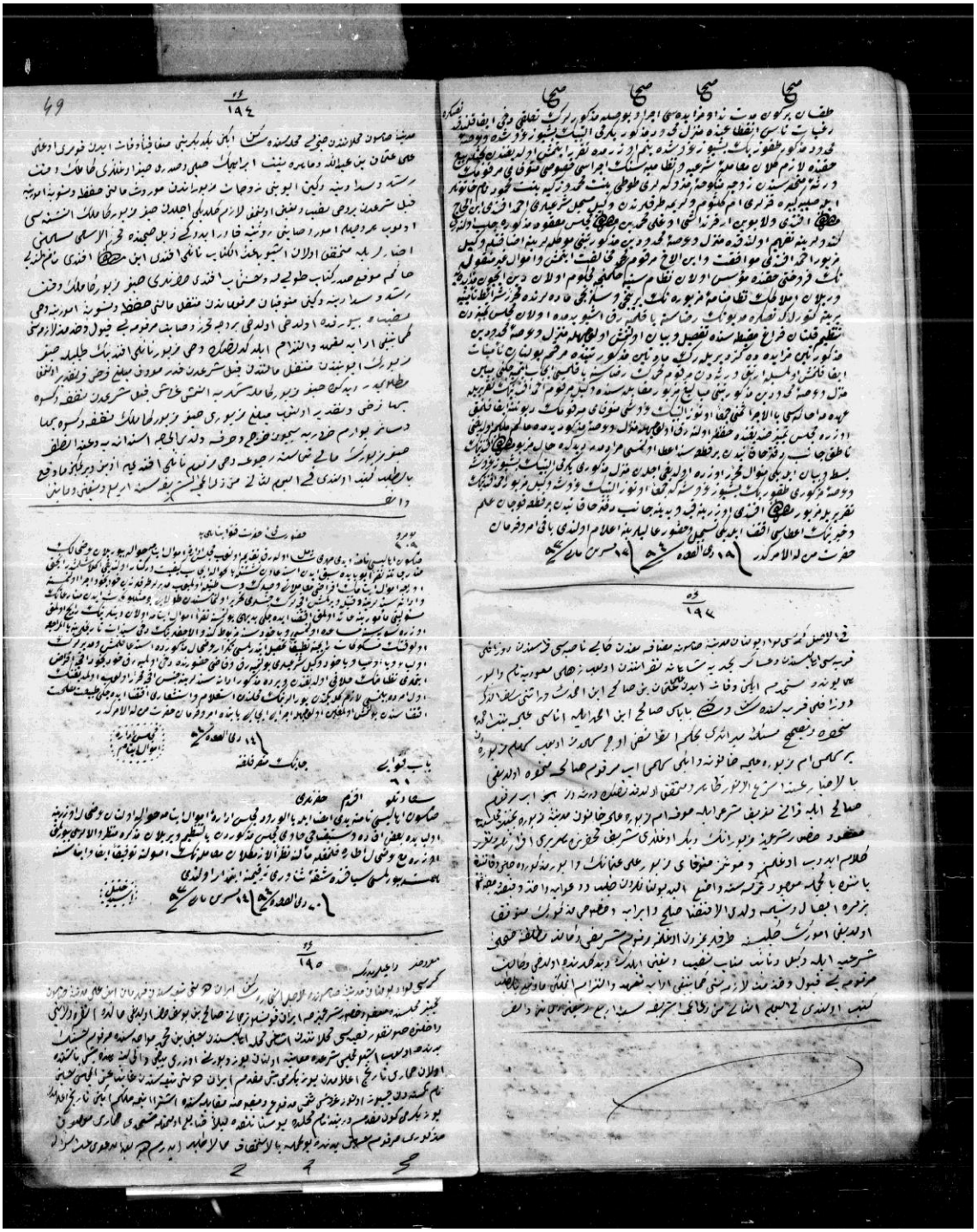

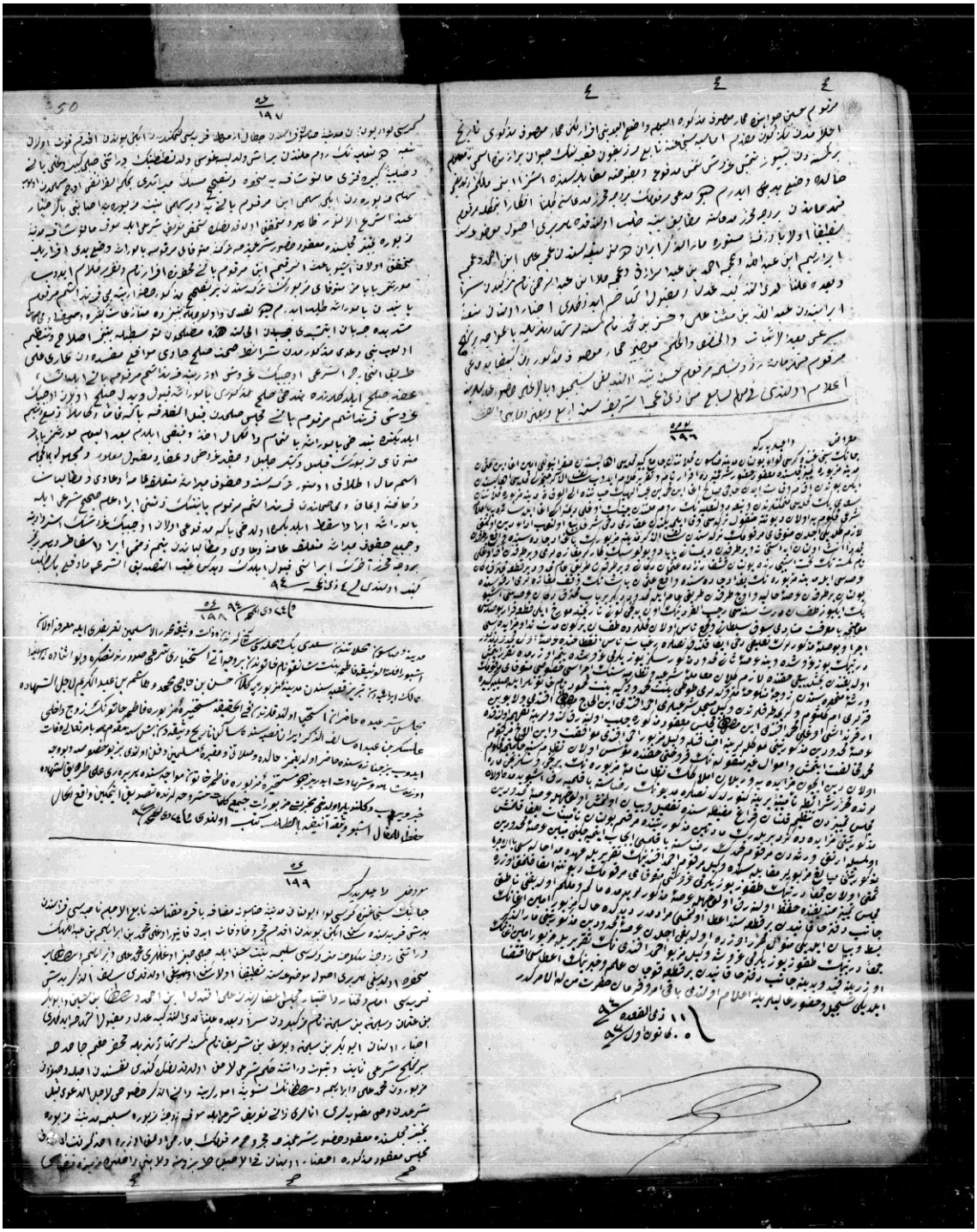

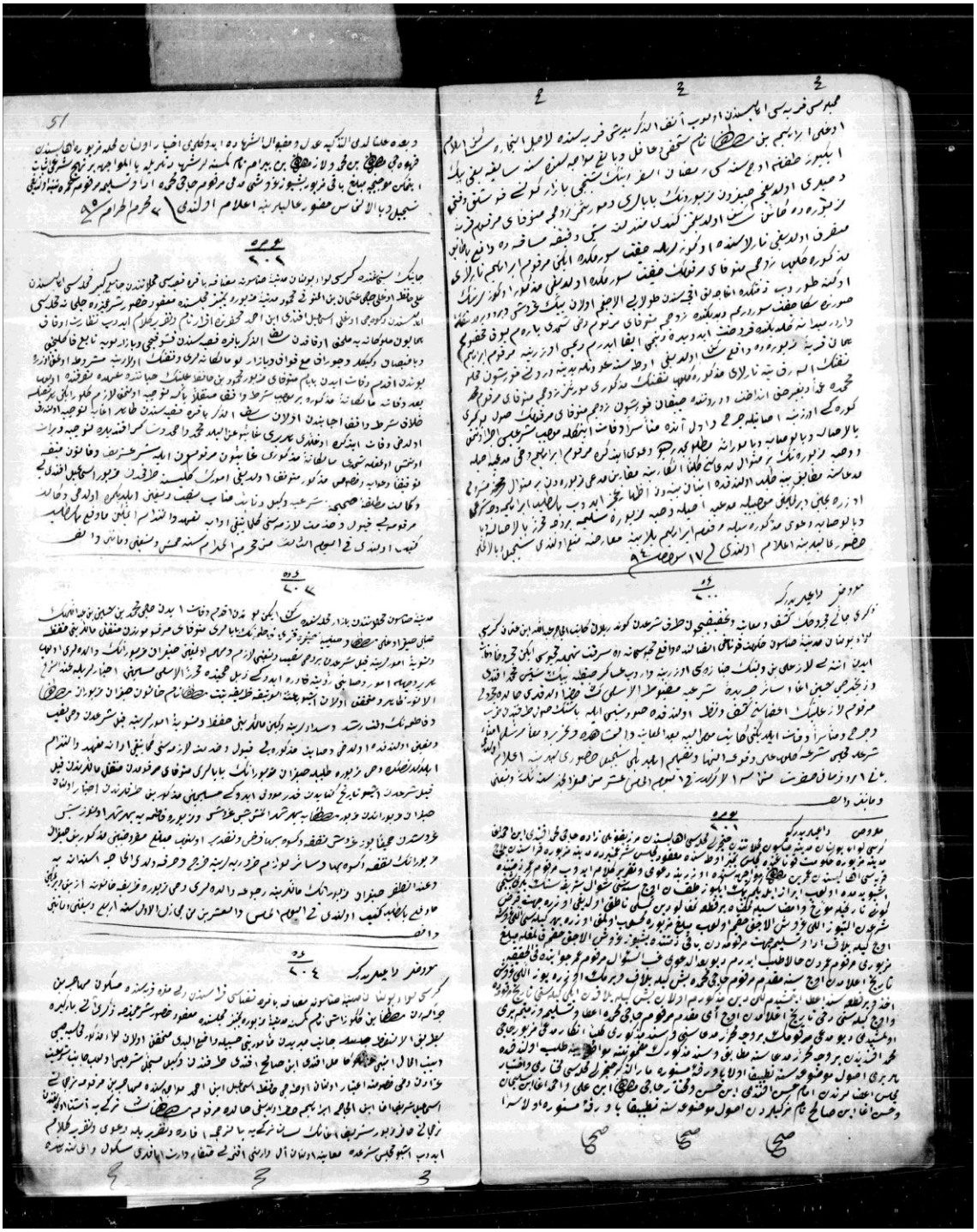

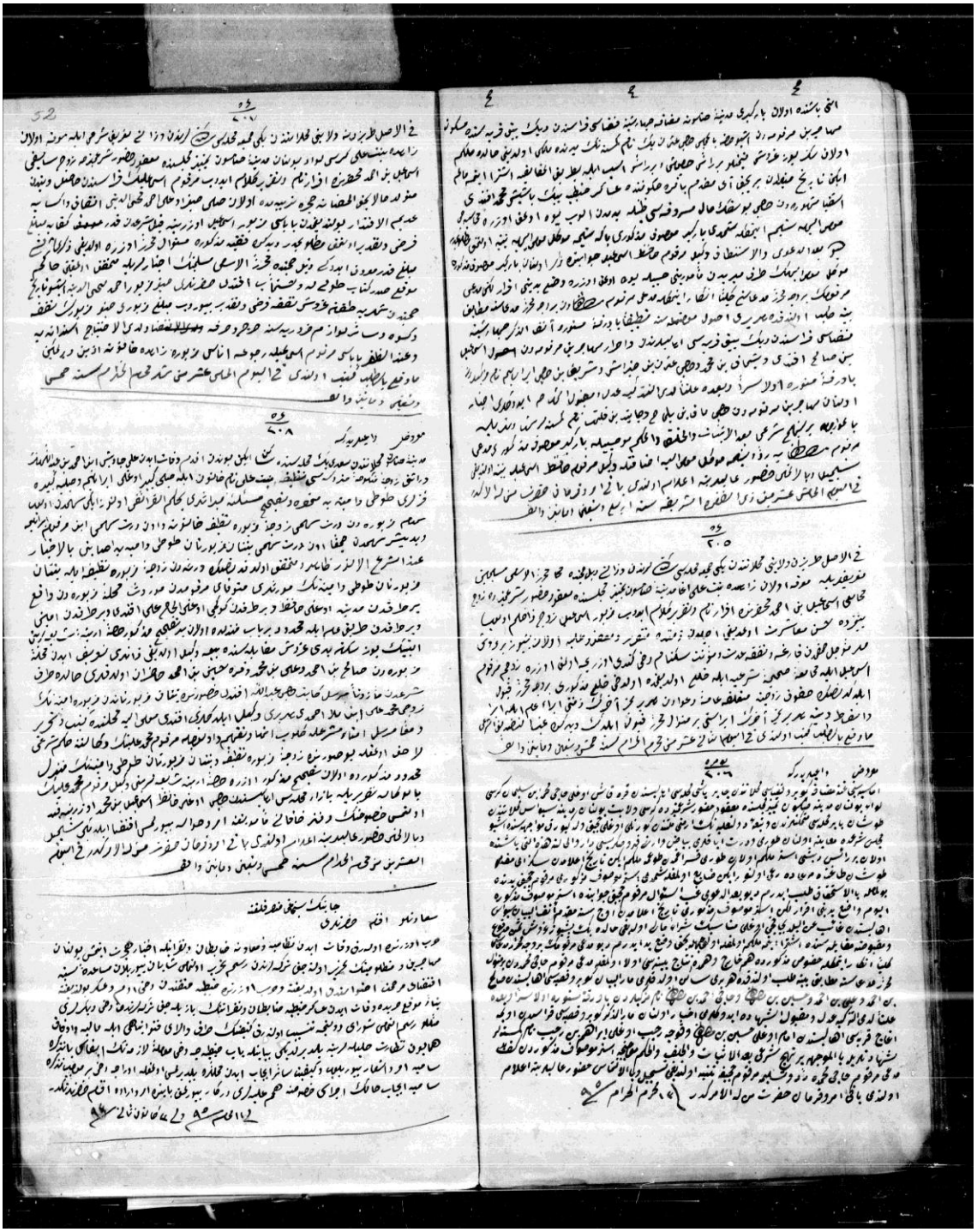

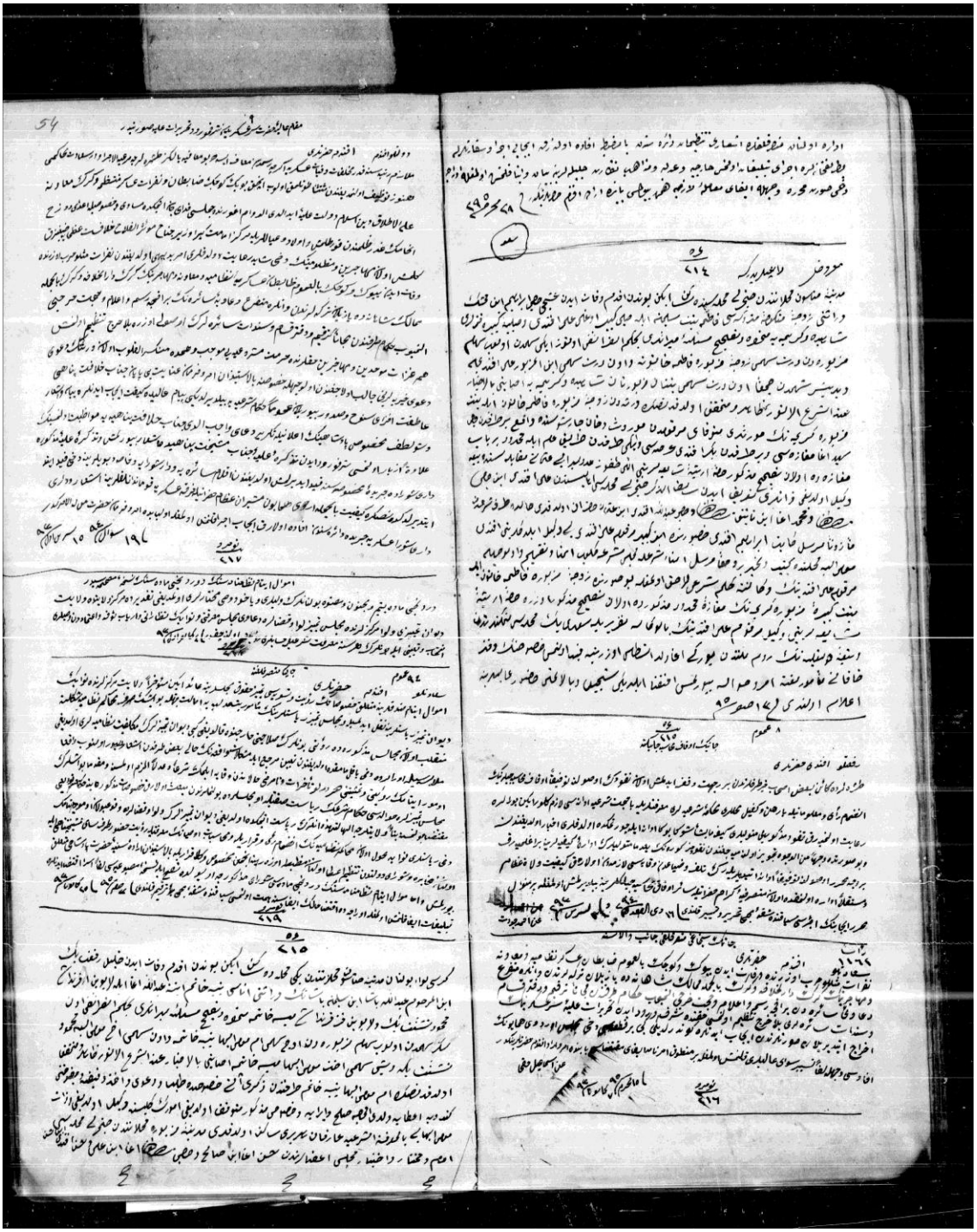

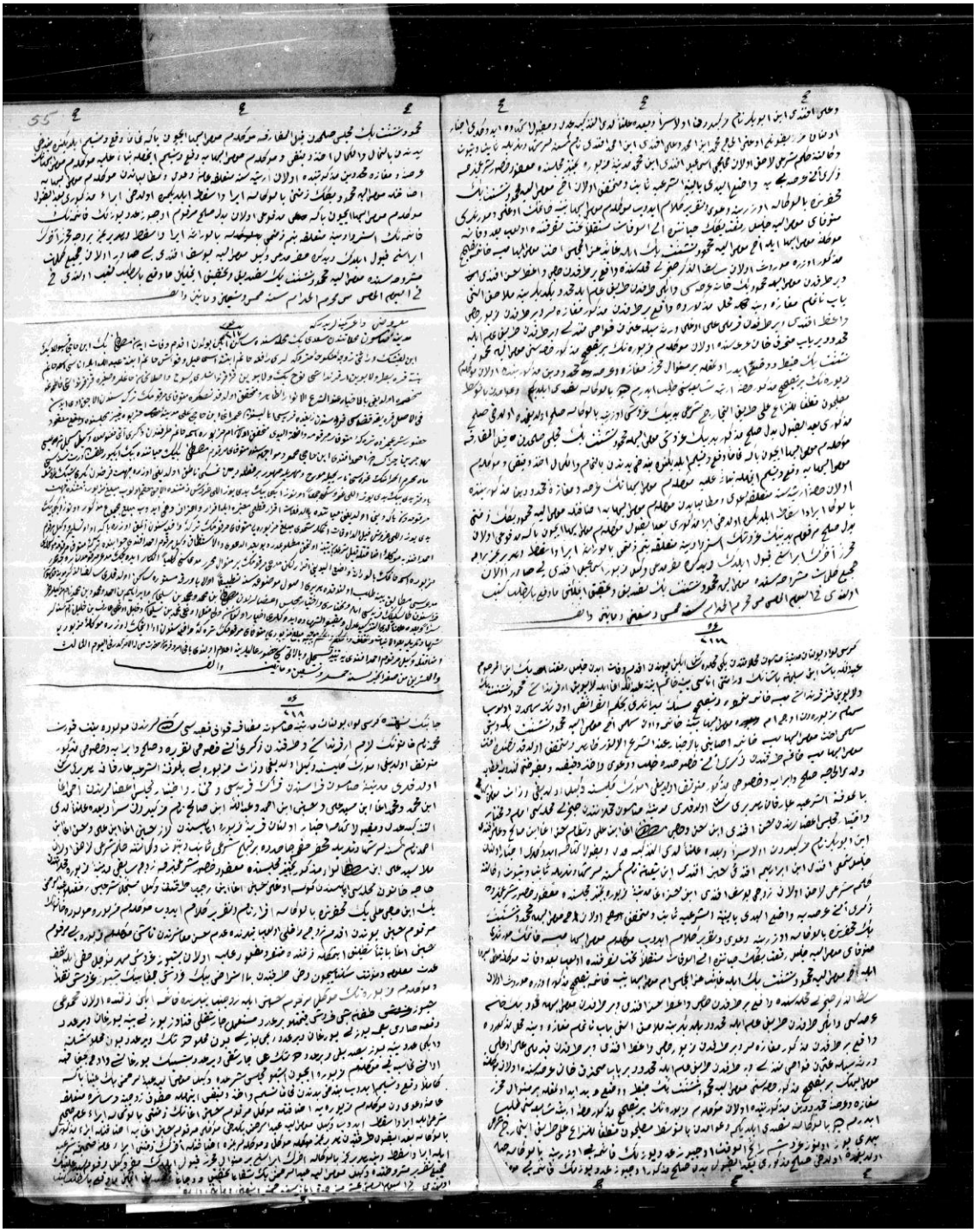

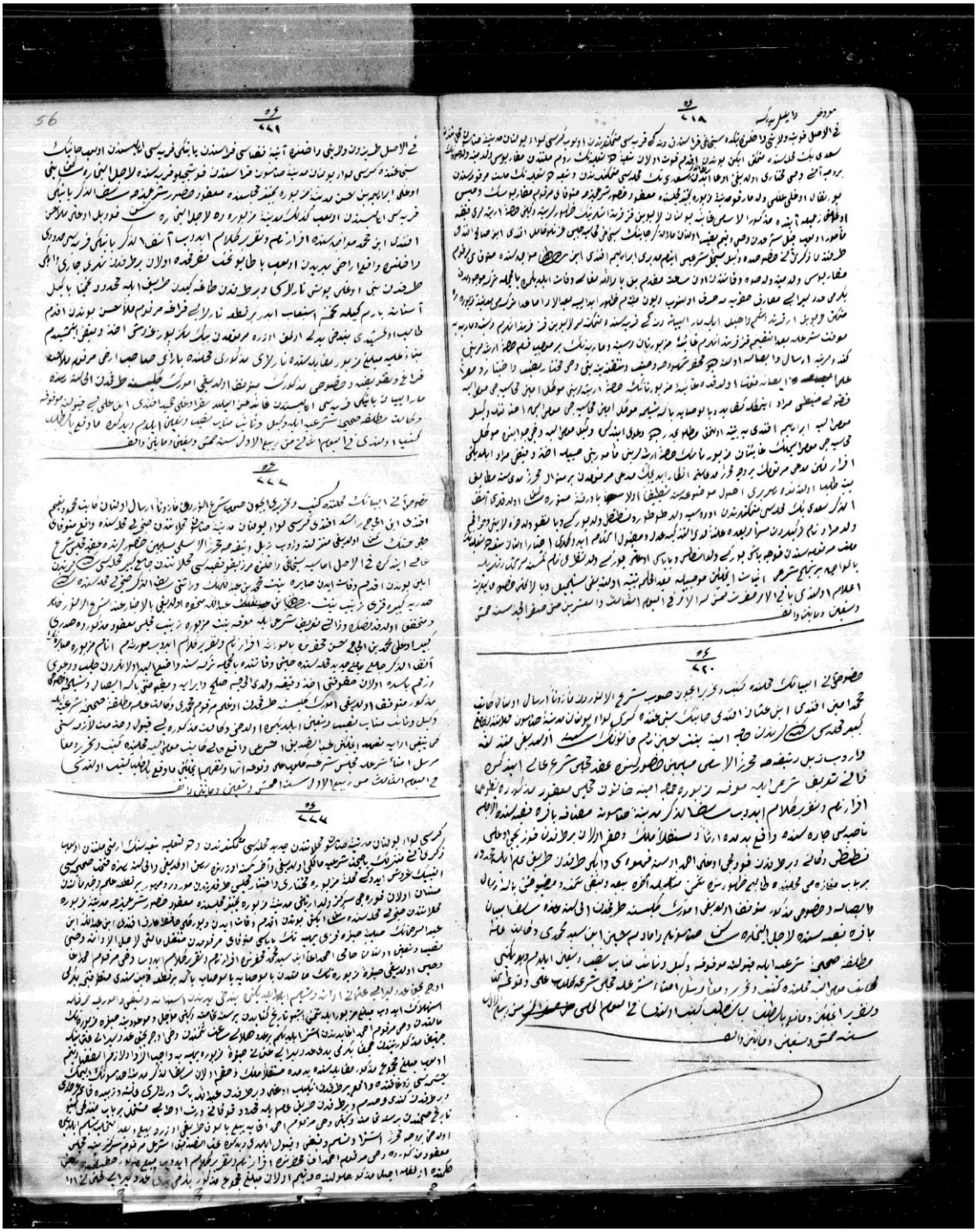

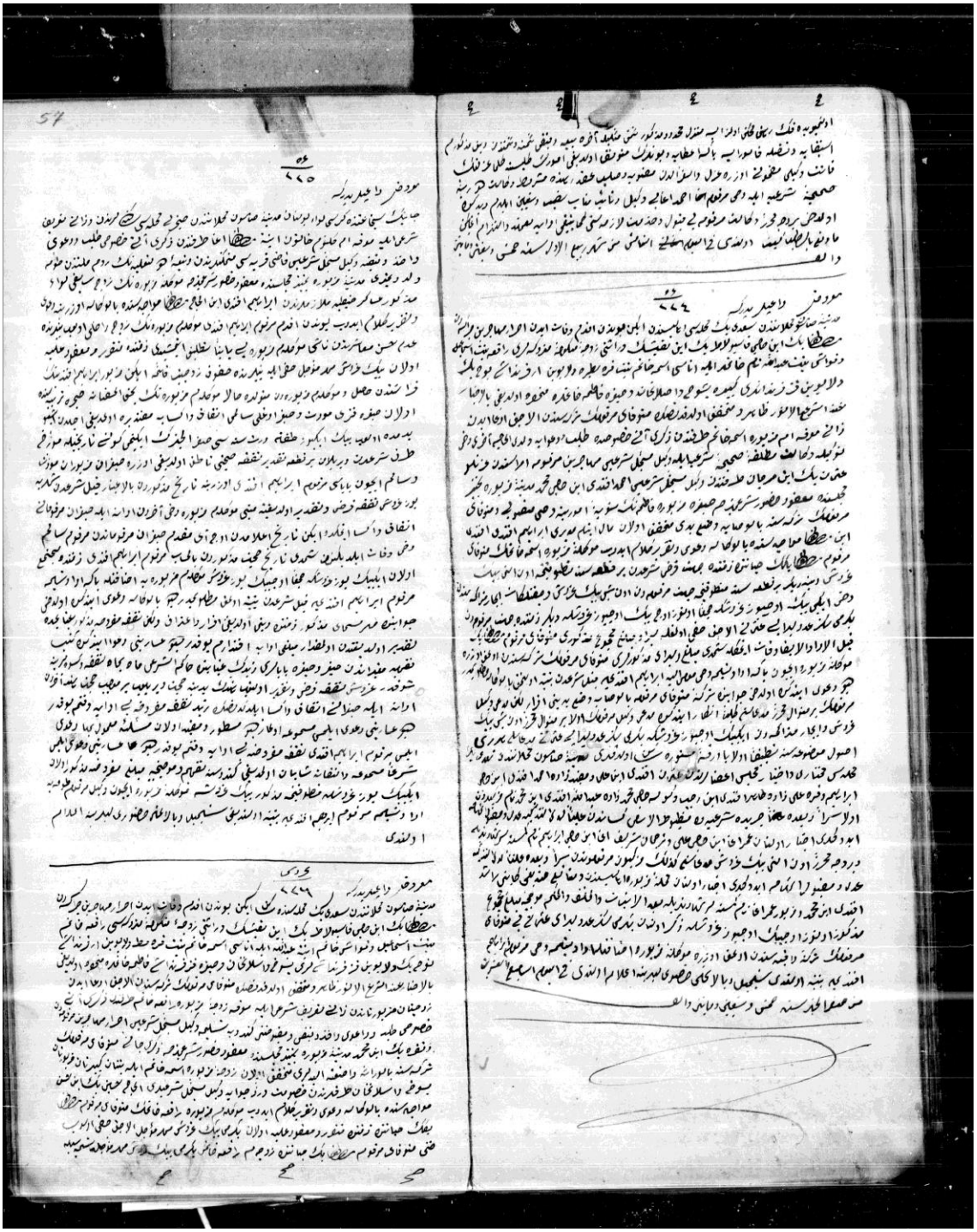

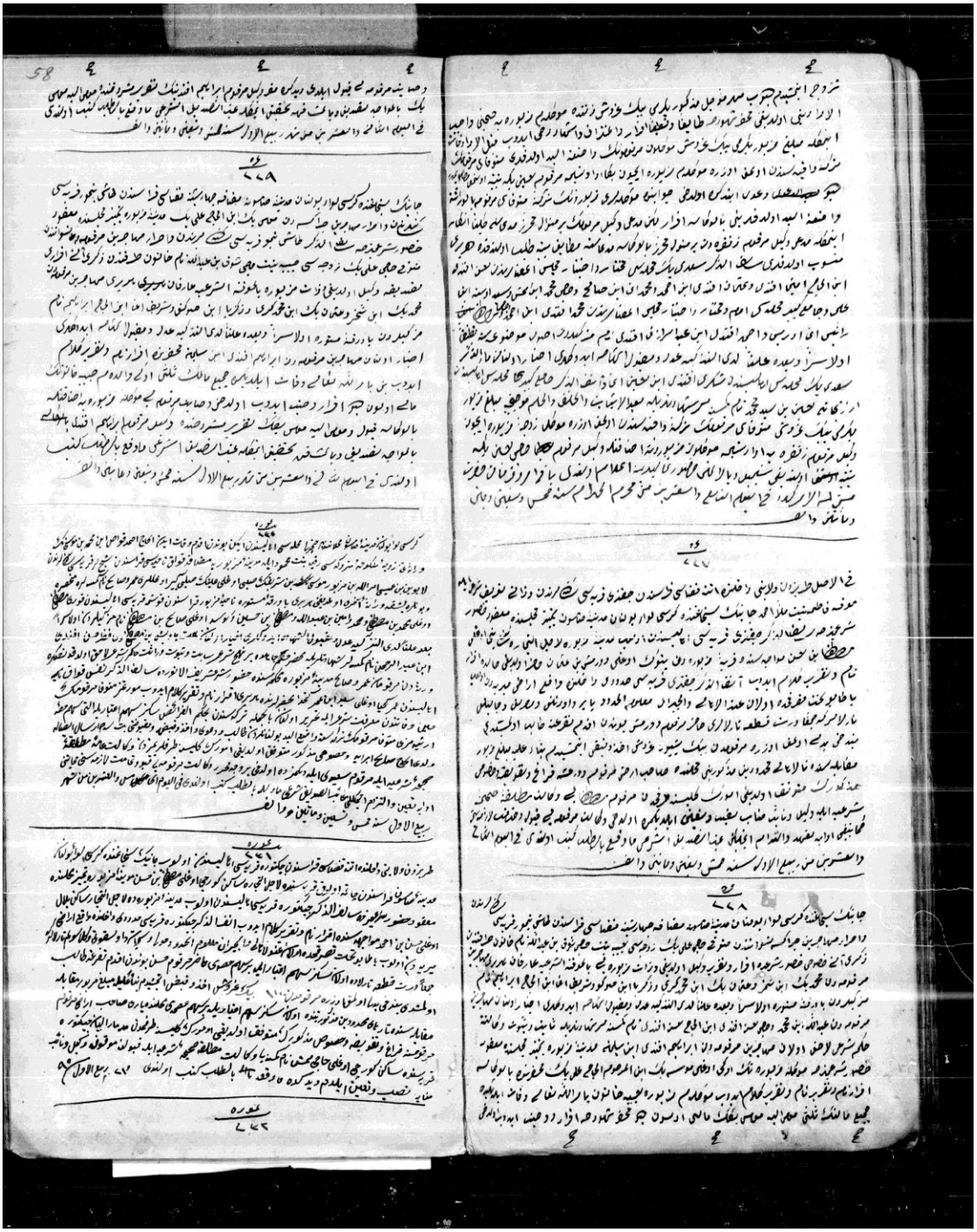

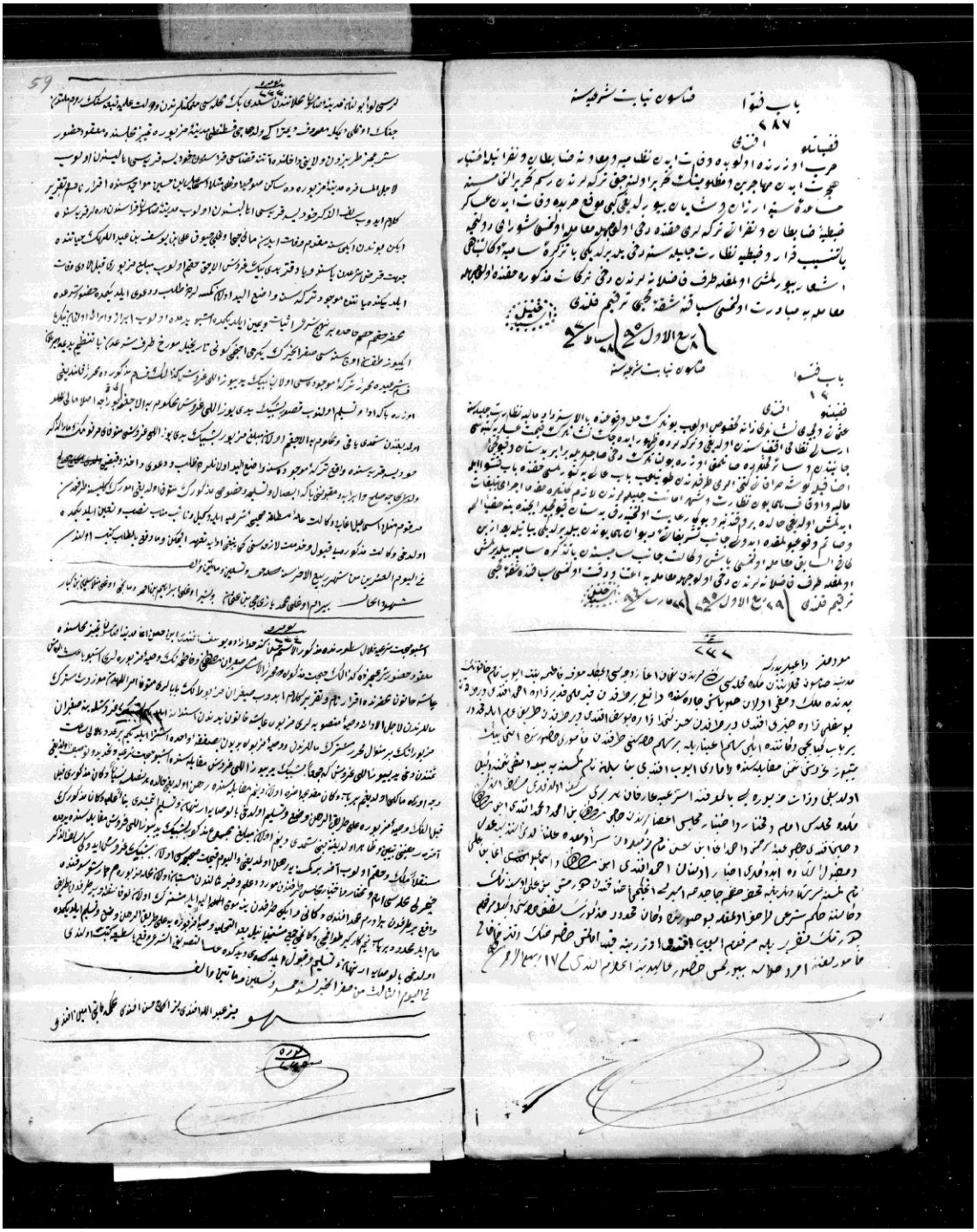

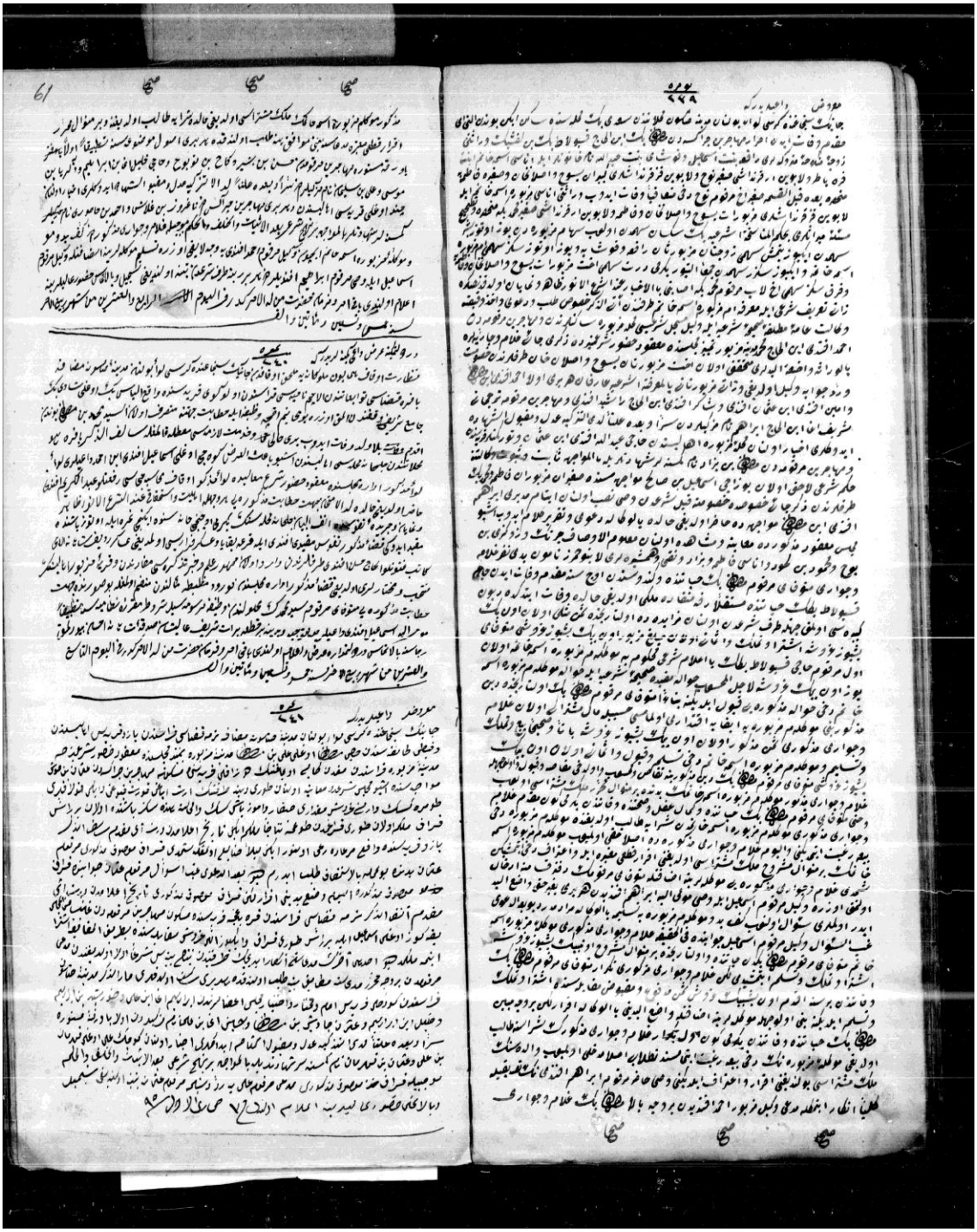

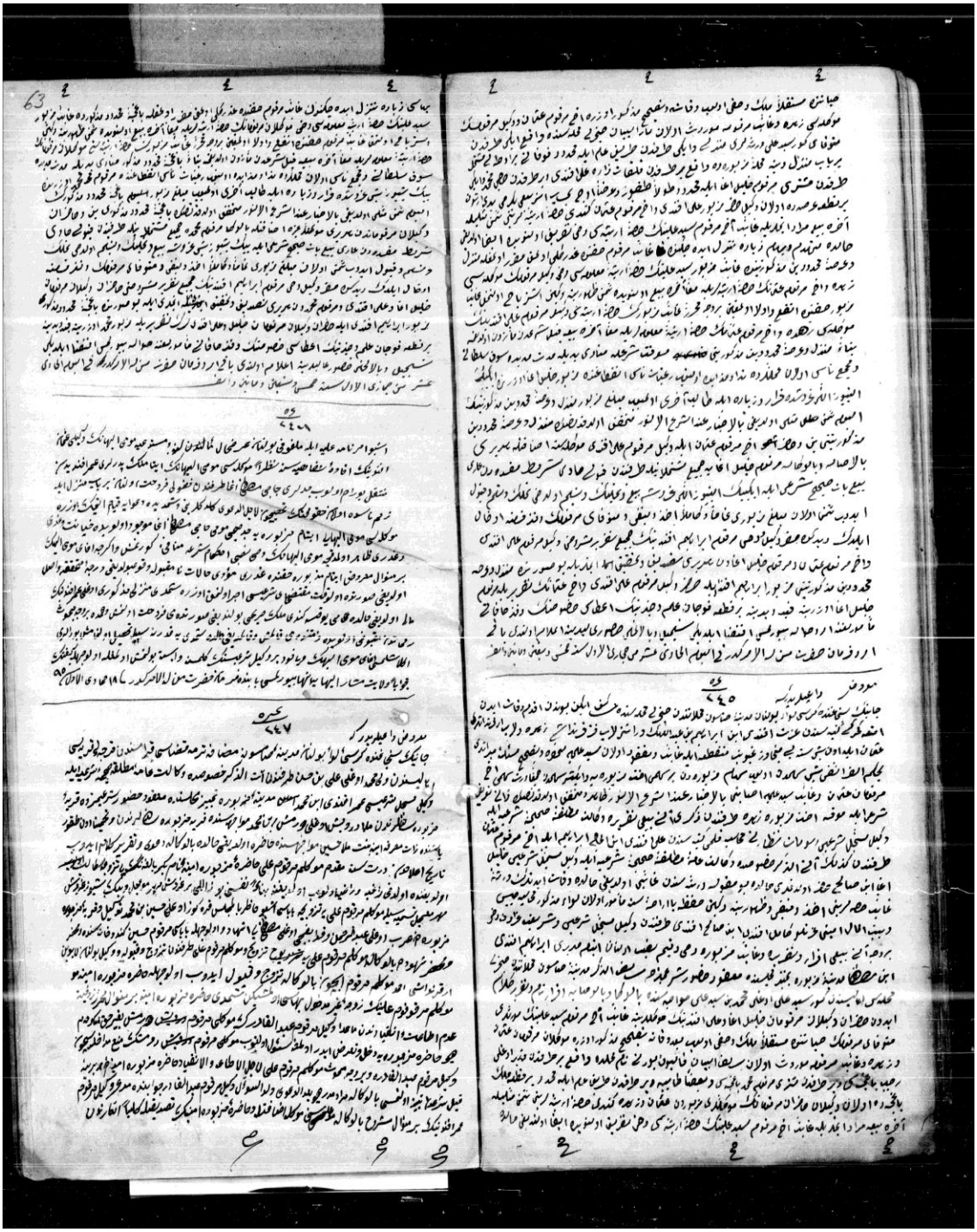

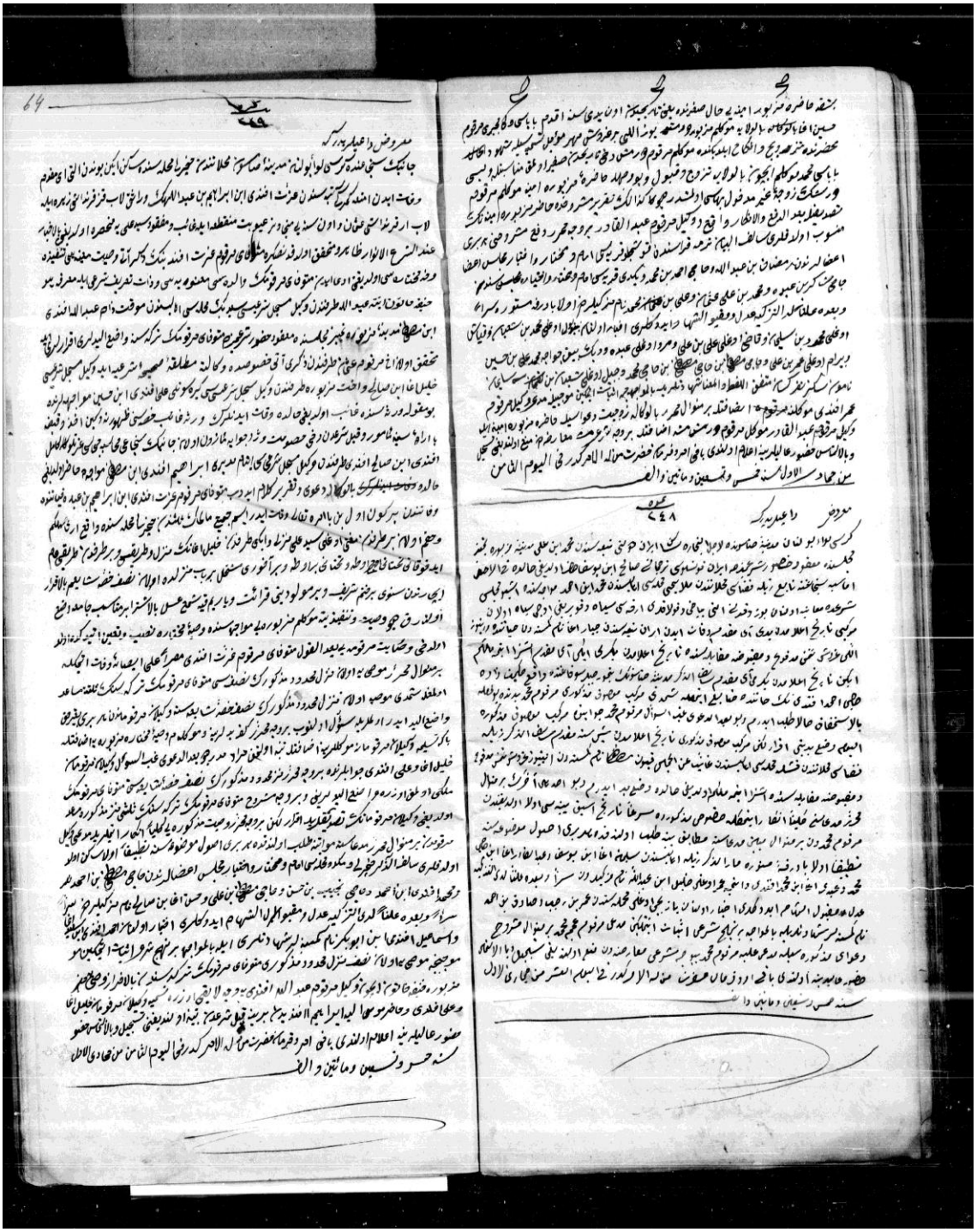

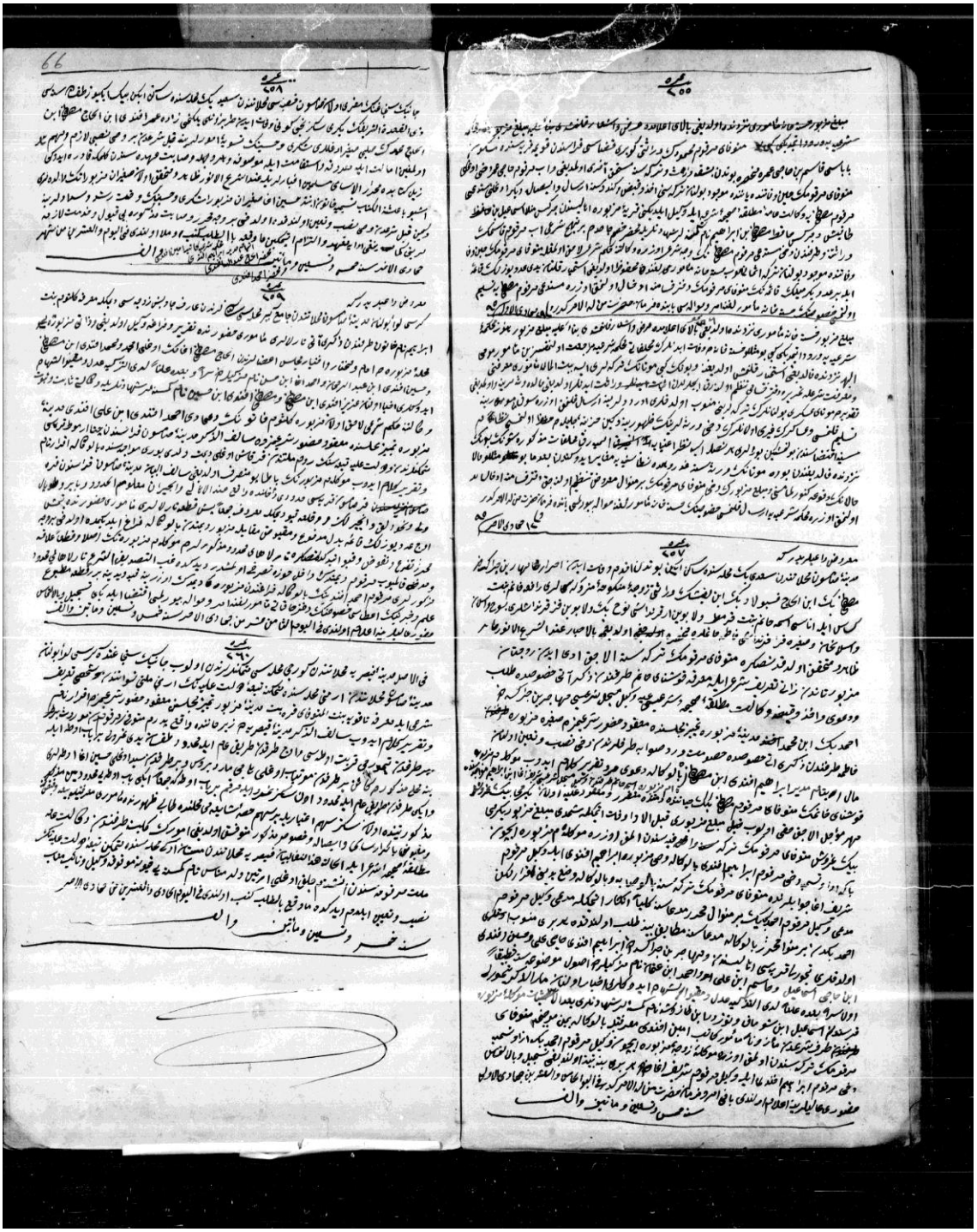

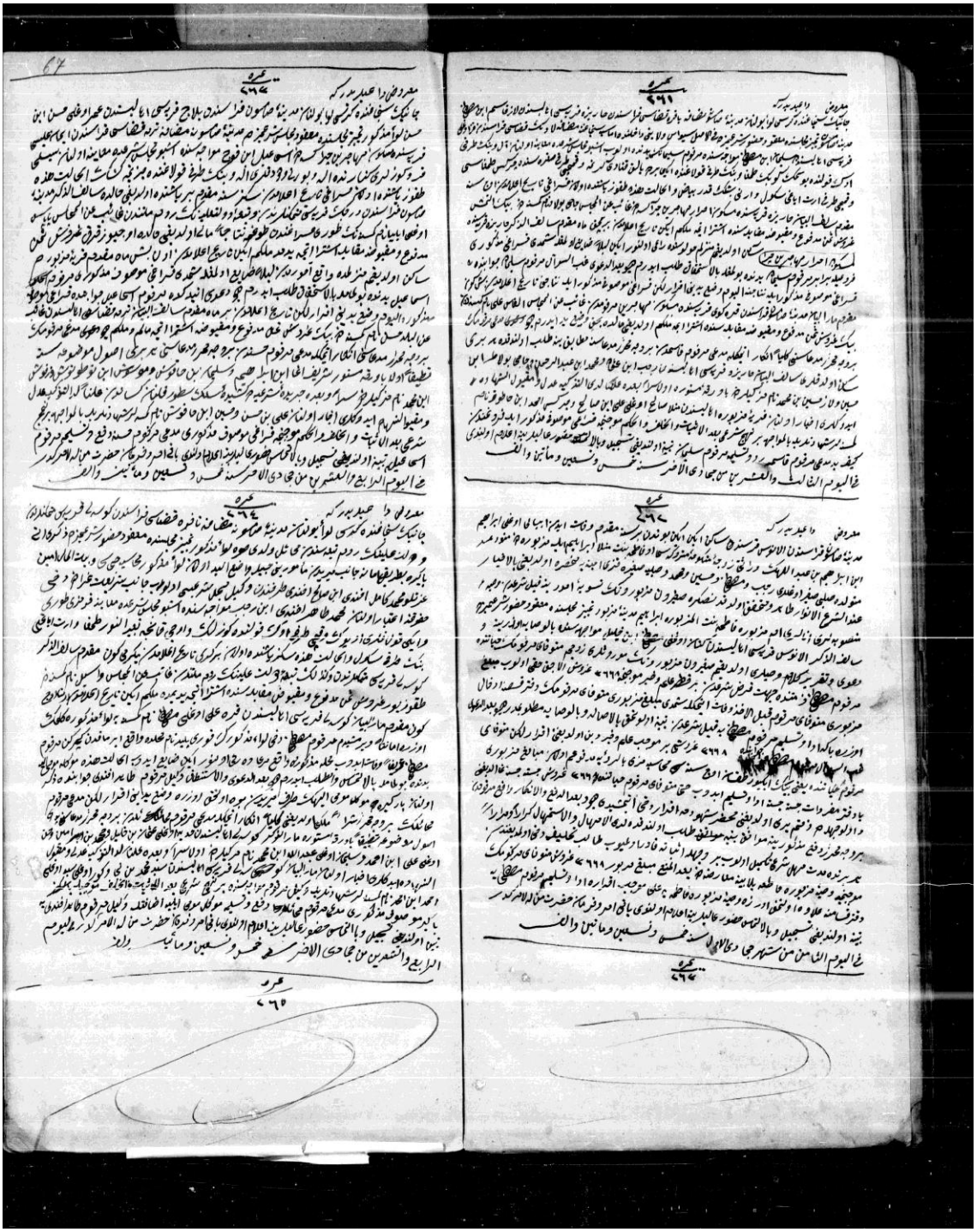

نمره ۶۶۵

معروض داعبد بدرگه

جانبک سخای عنده کرسی لوا بولندان مدینه مأمون محلی تندن بالا رخله سی اغا بسندن حکومت واهم اشبو باعث اعلام

حاجی احمد افندی ابن احمد افندی لوا مذکور کرک خاسی تیمرینه عضو مجلس اعلام مقدور حضرتلرینک اوغلی بولدقلری

مدینه مزبوره محلی تندن مسدود بک محلی سنده مقیم اولوب حرکت عالیه بندکانه سنک رویه ملتدن زمانک اوغلی بولدقلرک اغا

ولدی یاخود قیطی طرفندن مخصوص آتی دعوی به وکیل مجلس بیمی یاخود علوم ولدی بیمک موا جهه سنده

اشبو رینه دعوی وتقریر کلام الوب مذکور بالا رخله سی اغا بسندن همسن تقدیم اتمش اولدیغی ایلام ایلدکده

تحقیق بولندیغنه حوم و اولغی طلبکار کریم لرینک عرض سی اوزرینه موما الیه یوسف افندی ایله مخاکم

مابینلرنده بیعا بلدم ایدوب بیوسیله سنده مرقوم وکیل مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

طرفندن وکیلی بولنه بفیرنه حاله مذکوره مرقوم وکیل مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

طرفندن وکیلی بولنه بفیرنه حاله مذکوره مرقوم وکیل مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

عرضحال مذکور کرسی سوآل اولنمش مطلوم بدر رسیده وکیل مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

جوابنده حسن کفالتلرام یوسف افندی بدینه بالجمله مع کافه مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

تعوذ اخیه مفاد سابقه سنده سالف الذکر وجهه اولغی طلبکار کریم لرینک عرض سی اوزرینه موما الیه یوسف افندی

اول بسنده حق استرضا عرضحاله ویردوب موکلهم مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

اولاً عرضحاله مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

اولده بقندان موما الیه حاجی احمد افندی اوله یا حاله اشبو ایلام بقیه طلبکار اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه

بیعده وقوعها فاحق بدعوه او ملغو اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

حاجی احمد افندی جوابنده تصدق ایدوب بندکانه مرقوم یوسف افندی

التریف بک التجی کون مذکور عرضحاله بقیه تقریر ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

طلبدعوی مزبوره کرسی سوآل اولنمش مطلوب بدر رسیده وکیل مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه

مرقوم دیمکله ایلام مزبور مواجهه سنده مومی الیه یوسف افندی

اوجاق نامزدی اشرف افندی طرفندن وکیلی بولنه بفیرنه حاله مذکوره بقیه تقریر ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

مزبوره دکا بیعا بلدم ایدوب بیوسیله سنده مرقوم وکیل مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

جوابنده تصدق ایدوب بندکانه مرقوم یوسف افندی

اولاً عرضحاله مرقوم طلوم اولدیغی ایلام ایلدکده مومی الیه یوسف افندی

وبرسن اولدیغ ۹۰۰ قلوش بک عزتلو بک ملکدار بیر سنه بوآنه قدر اقرار اولمله موجب شرعی

بنم حقم اولیوب الا یوسف افندی بک ملکدار بیر سنه بوآنه قدر اقرار اولمله موجب شرعی

مطلوبدر حجج بعد الدفع والانکار مدافع مرقوم طرفندن حاجی احمد افندی

موافق بینه طلب اولنده اتیان بینه ایچون اظهار مهلت عجز برا تحلیف طالب اولغله مدعی علیه وکیل

مرقوم طلوبک مومی الیه حاجی احمد افندی

جانبندن مرقوم بک ملکدار بیر سنه بوآنه قدر اقرار اولمله موجب شرعی

مزبور سوقدر انچه ایدوب اولی فلوسن مجلس بوبابده صاحب تصفیه اتیده کن دعاکره اولی

بیع وقبض وقبض ثمن ایدوب اولی بشره بیع اولی اشتراع ایدوب بک اولی بشره بیع اولی اشتراع ایدوب

منزل مزبور سوقدر انچه ایدوب اولی فلوسن مجلس بوبابده صاحب تصفیه اتیده کن دعاکره اولی

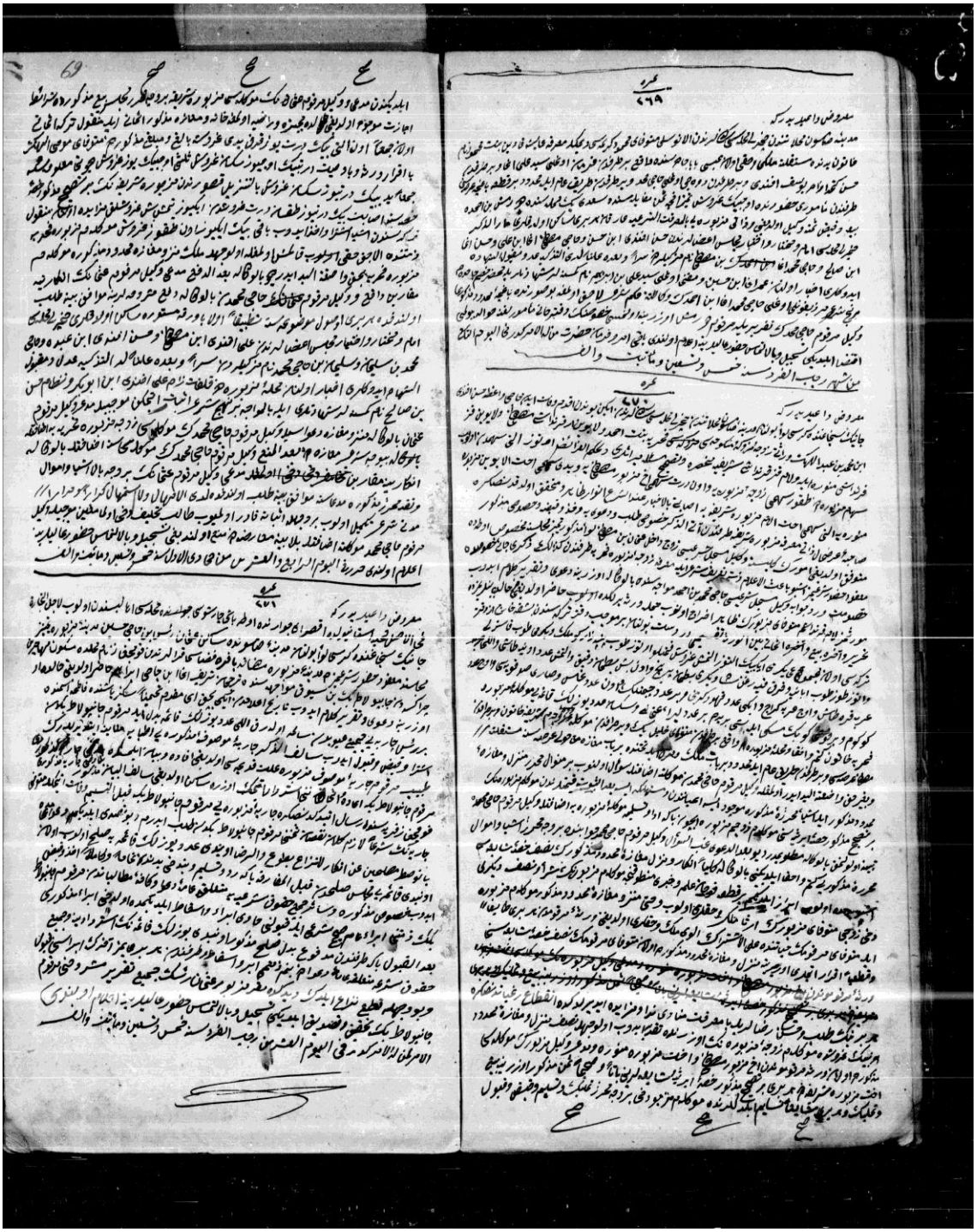

حجة
٧٧٥

مدروضر واعبدبركه

جانبيك مسجلي عذه كرسكن لوازم اولونه مدينه اصكانو محلانده زن مسكنه بك محلة سكي اباليسندن ايسز دارزاده الحاج حسن افندي ابن حسن طرفندن اخذ المذكور حضور صدره وكالت خامه مطلقه صحيحه مستر عبه المبدوكيل مسجل مشر عبسي فائز براداري علي افندي ابن احمد لوالده كور حضور تجاسنده ومقدم حضور مستر عزيزم باز محلة سكي اباليسندن انجي علي افندي ابن حسين طرفندن مومي اليه مسطور صاحبي اولوب مدينه مذكور ده مقتضاسنده لاجل المأمورية سفر ايله مسافر اولديغي جهتله

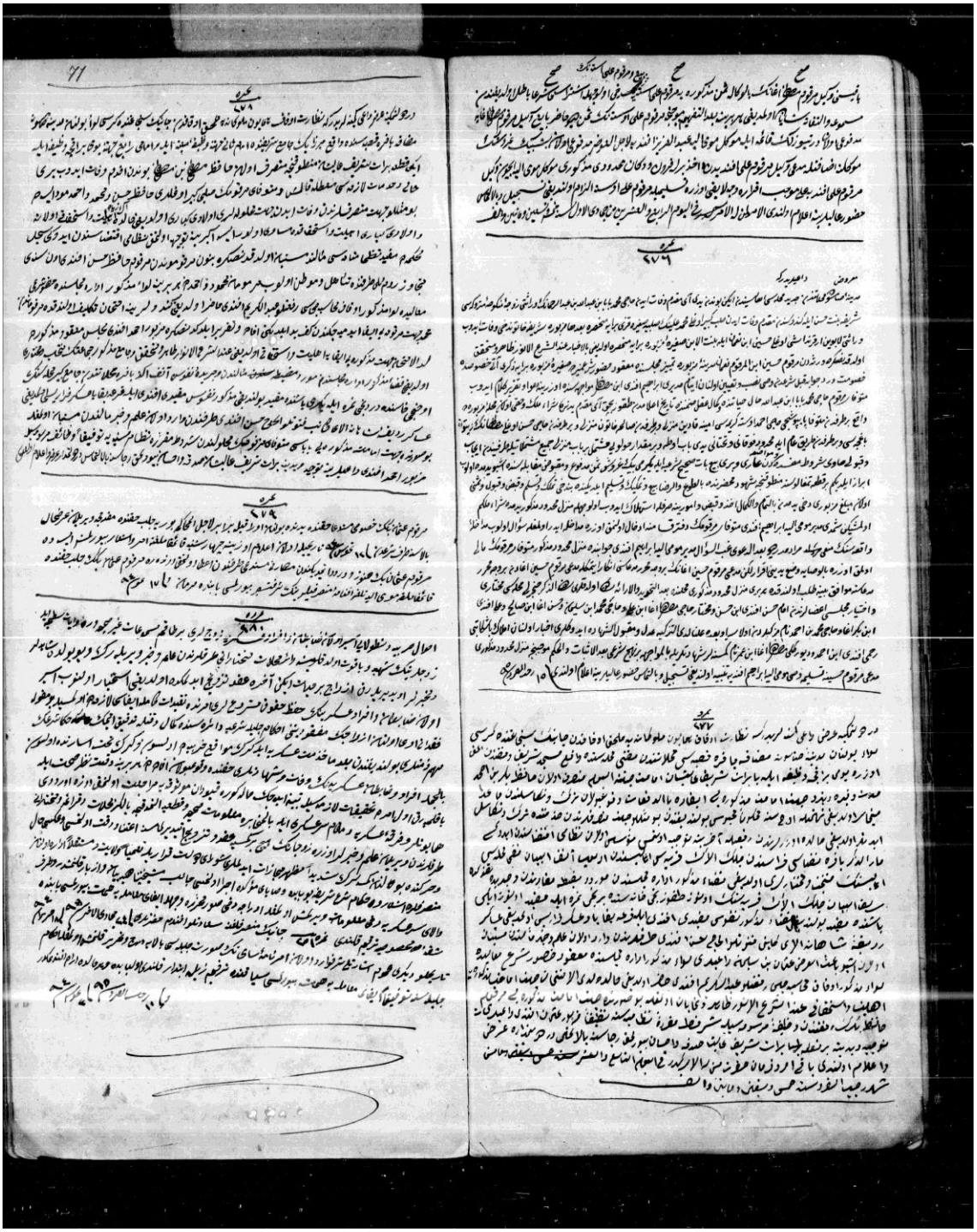

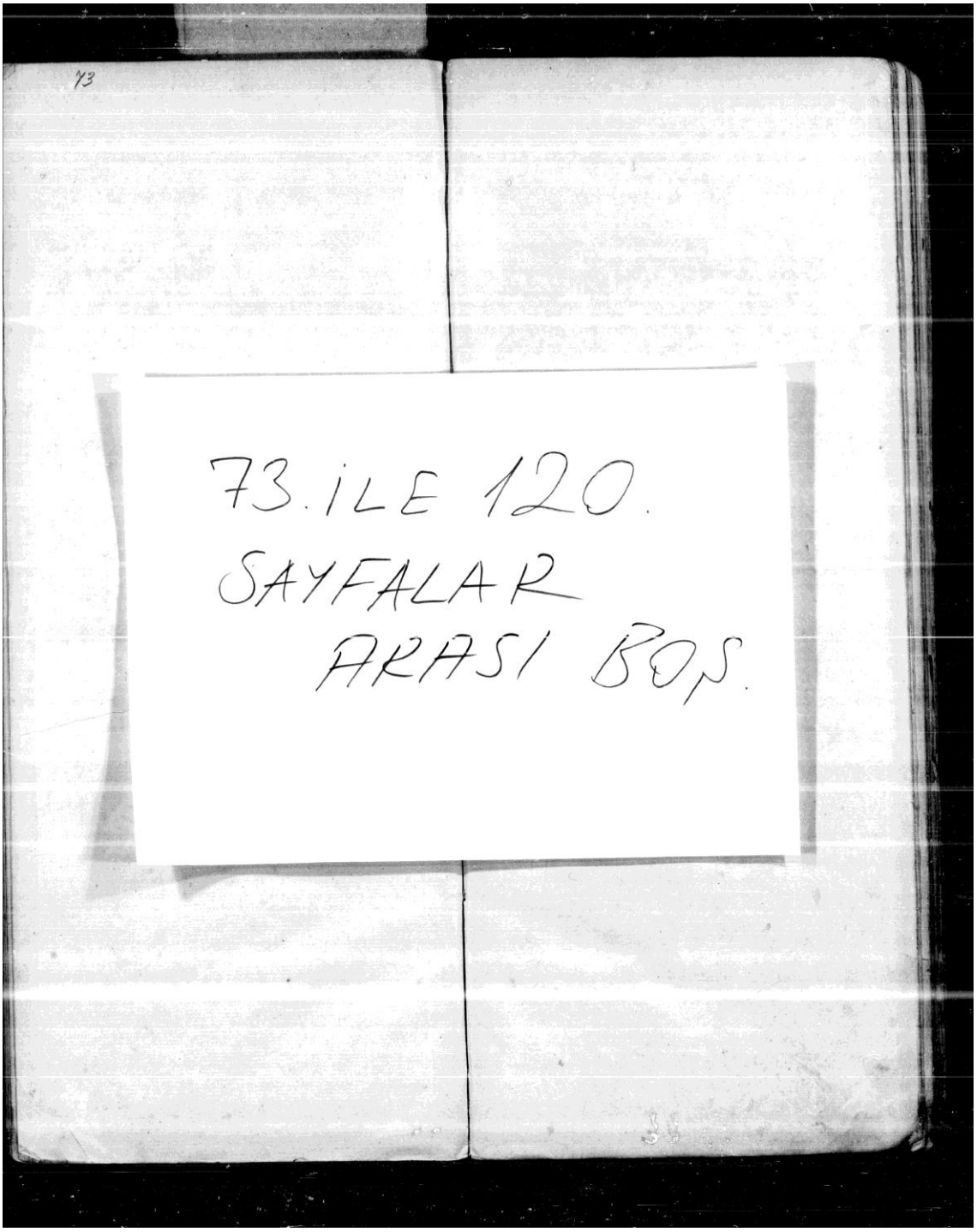
73
73. ILE 120.
SAYFALAR
ARASI BOŞ.

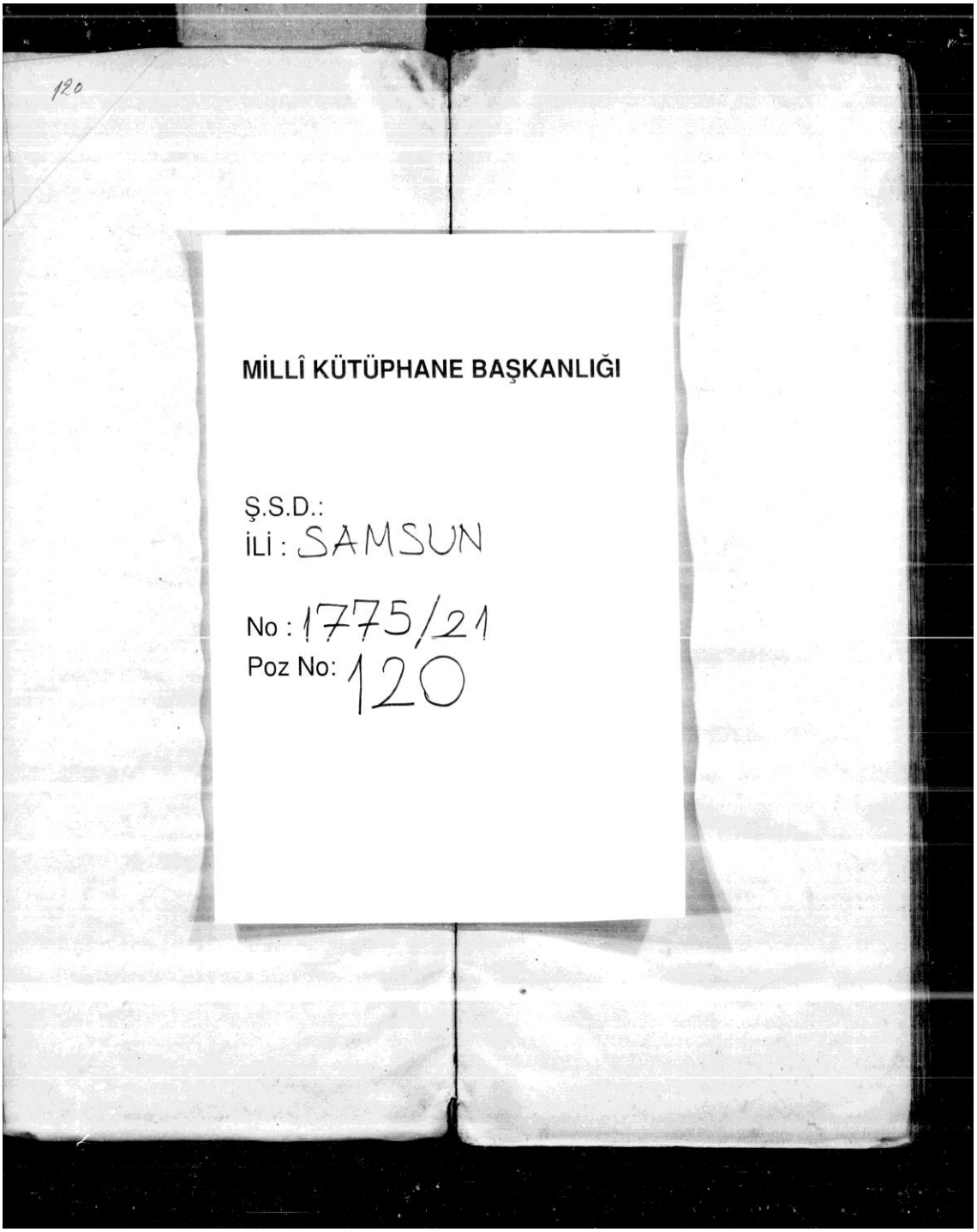
120
MİLLÎ KÜTÜPHANE BAŞKANLIĞI
Ş.S.D.:
İLİ : SAMSUN
No : 1775/21
Poz No: 120